राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर

नॅक पुनर्मूल्यांकित 'अ' दर्जा प्राप्त

Azadi Ka Amrit Mahotsav

G20 भारत 2023 INDIA

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ
१०० शताब्दी वर्ष
१९२३ - २०२३

मेरी माटी मेरा देश

वार्षिक अहवाल
2022-2023

राष्ट्रीय मूल्यांकन एवं प्रत्यायन परिषद

NATIONAL ASSESSMENT AND ACCREDITATION COUNCIL

An Autonomous Institution of the University Grants Commission

Certificate of Accreditation

The Executive Committee of the
National Assessment and Accreditation Council
is pleased to declare the
Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University
Civil Lines, Nagpur, Maharashtra as
Accredited
with CGPA of 3.01 on four point scale
at A grade
valid up to September 06, 2026

Date : September 07, 2021

Director

EC(SC)/72/4th Cycle/MHUNGN10046

विद्या परं दैव तम्

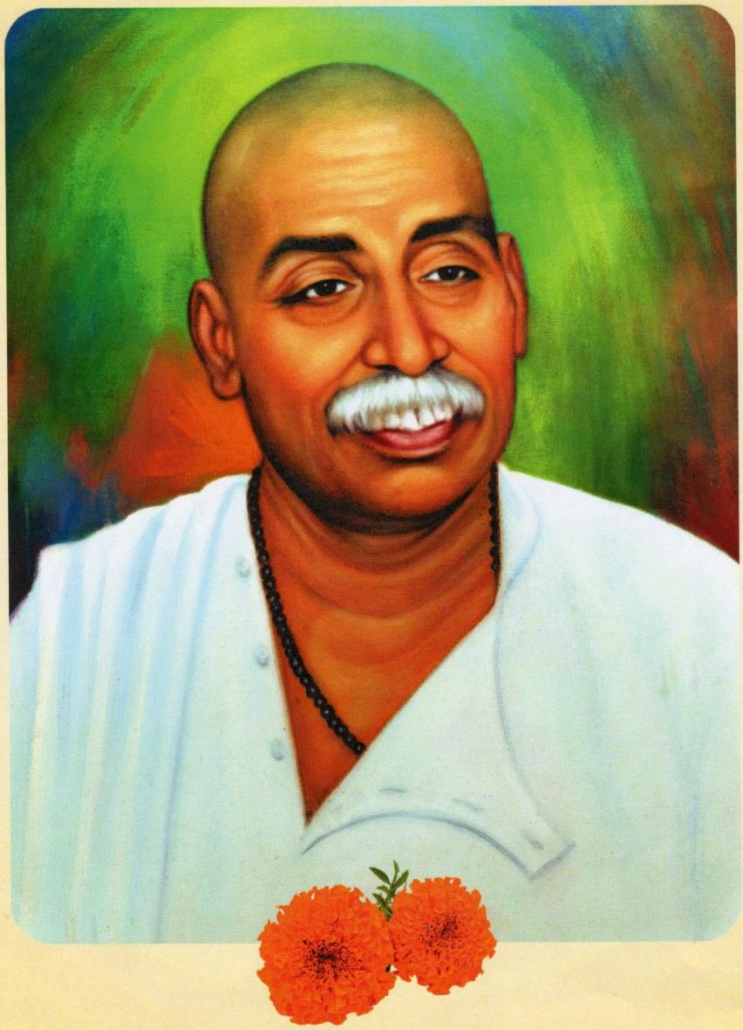

वंदनीय राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज

Vandaneeya Rashtrasant Tukadoji Maharaj

सत्यमेव जयते

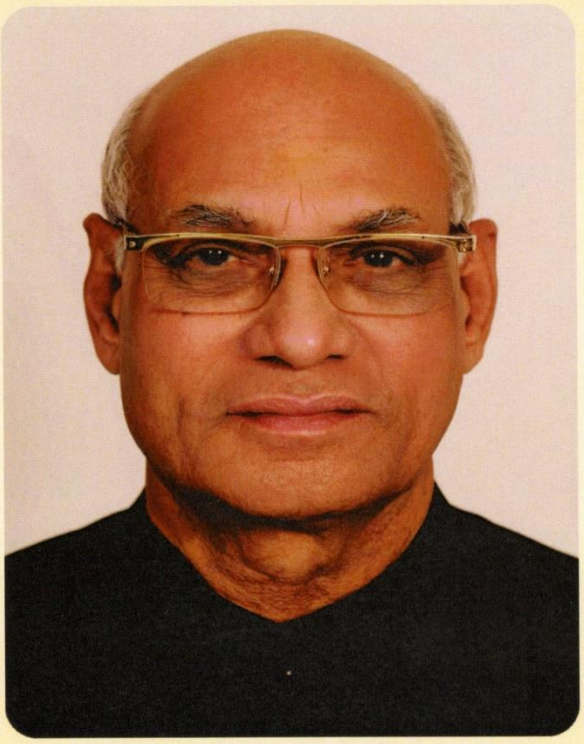

श्री. रमेश बैस

मा. राज्यपाल, महाराष्ट्र राज्य व
कुलपती, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ
(दिनांक १८.२.२०२३ पासून)

Shri. Ramesh Bais

Hon'ble Governor, Maharashtra State and
Chancellor, Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University
(From 18.2.2023)

सत्यमेव जयते

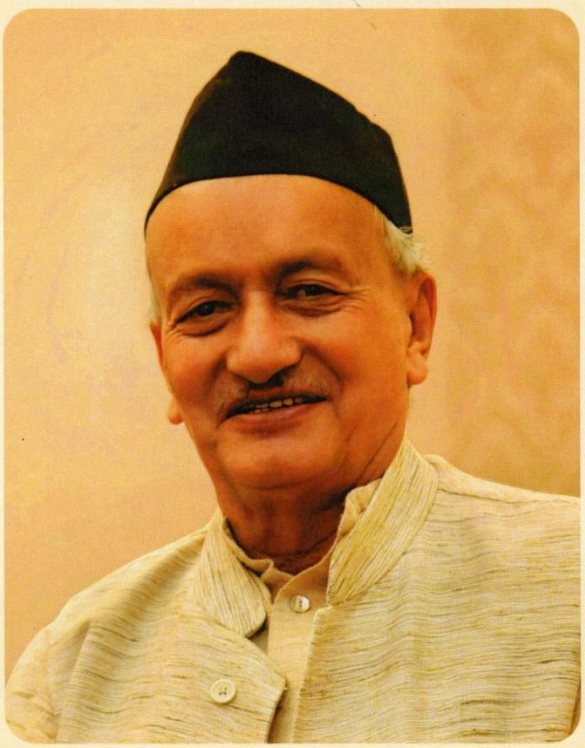

श्री. भगत सिंह कोश्यारी

मा. राज्यपाल, महाराष्ट्र राज्य व
कुलपती, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ
(दिनांक १७.२.२०२३ पर्यंत)

Shri. Bhagat Singh Koshyari

Hon'ble Governor, Maharashtra State and
Chancellor, Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University
(Upto 17.2.2023)

डॉ. सुभाष चौधरी

कुलगुरू

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ

(दिनांक ८.८.२०२० पासून)

Dr. SUBHASH CHAUDHARI

Vice-Chancellor

Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University

(From 8. 8. 2020)

डॉ. संजय दुधे

प्र-कुलगुरू

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ

(दिनांक २७.१०.२०२० पासून)

Dr. SANJAY DUDHE

Pro-Vice-Chancellor

Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University

(From 27.10. 2020)

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज
नागपूर विद्यापीठ, नागपूर

वार्षिक अहवाल
(१ जुलै २०२२ ते ३० जून २०२३)

प्रकाशक :

डॉ. राजू हिवसे

कुलसचिव,
राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज
नागपूर विद्यापीठ, नागपूर

मुद्रक :

श्री. राजेंद्र उतखेडे

व्यवस्थापक (अतिरिक्त कार्यभार)
(दि. १२/९/२०२२ पर्यंत)

श्री. प्रवीण गोतमारे

प्रकाशन अधिकारी (अतिरिक्त कार्यभार)
(दि. १२/९/२०२२ पासून)
राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ
मुद्रण व प्रकाशन विभाग, नागपूर

महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम २०१६ च्या कलम १३६ अन्वये राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाचा दिनांक ३० जून २०२३ रोजी संपणाऱ्या वर्षाचा अहवाल

अनुक्रमणिका

वार्षिक अहवाल समिती	—	एक
अभिनंदन	—	दोन ते चार
विनम्र श्रद्धांजली	—	पाच, सहा
अध्यक्षीय मनोगत	—	सात, आठ
कृतज्ञता	—	नऊ
राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ : एक दृष्टिक्षेप	—	दहा ते चौदा

प्रकरणे

प्रकरण पहिले
विद्यापीठ प्राधिकरणे व मंडळे
पृष्ठ क्र. १ ते ३०

प्रकरण दुसरे
दीक्षांत समारंभ
पृष्ठ क्र. ३१ ते ३६

प्रकरण तिसरे
विद्यापीठाचे शैक्षणिक विभाग आणि संचालित महाविद्यालये
पृष्ठ क्र. ३७ ते ८०

प्रकरण चौथे
विद्यापीठाचे इतर विभाग
पृष्ठ क्र. ८१ ते १०८

प्रकरण पाचवे
विद्यापीठ विकास योजना
पृष्ठ क्र. १०९ ते ११८

प्रकरण सहावे
विद्यापीठातील स्पृहणीय उपक्रम
पृष्ठ क्र. ११९ ते १३०

(उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाने सुचविलेल्या मुद्द्यांची माहिती पृष्ठ क्र. १२५)

प्रकरण सातवे
विद्यापीठाशी संलग्नित महाविद्यालये
पृष्ठ क्र. १३१ ते १८१

परिशिष्टे
एक. स्नातकोत्तर अभ्यासक्रम,पृष्ठ क्र. प–१ ते प – १६
दोन. सांख्यिकी सारण्या, पृष्ठ क्र. प–१७ ते प – २०
तीन. शोधनिबंध, पृष्ठ क्र. प–२१ ते प – २९

वार्षिक अहवाल समिती

अध्यक्ष

डॉ. शामराव कोरेटी

सदस्य

डॉ. प्रशांत माहेश्वरी

डॉ. संजय कवीश्वर

डॉ. प्रशांत कडू

डॉ. राजेश सिंह

डॉ. अजीत जाचक

डॉ. संजय पळवेकर

डॉ. शैलेद्र लेंडे

डॉ. सोपानदेव पिसे

डॉ. मंगेश पाठक

डॉ. (श्रीमती) मंजूश्री सरदेशपांडे

डॉ. निहाल शेख

डॉ. राजेंद्र नाईकवाडे

निमंत्रित सदस्य

डॉ. राष्ट्रपाल मेश्राम

डॉ. दिपक धरणे

सचिव

डॉ. (श्रीमती) स्मिता आचार्य

संचालक (अंतर्गत गुणवत्ता हमी कक्ष)

संपादन

डॉ. शैलेद्र लेंडे

अभिनंदन

मा. श्री. रमेश बैस

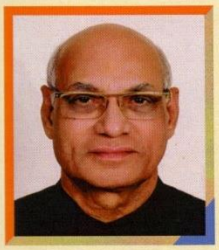

भारताच्या मा. राष्ट्रपती श्रीमती द्रौपदी मुर्मू यांनी छत्तीसगढचे माजी सांसद मा. श्री. रमेश बैस यांची महाराष्ट्र राज्याच्या राज्यपालपदी नियुक्ती केल्याबद्दल मा. श्री. रमेश बैस यांचे हार्दिक अभिनंदन.

डॉ. प्रशांत ब्रजमोहन माहेश्वरी

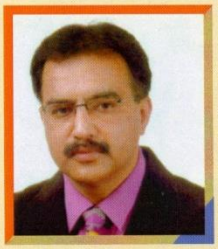

महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६ च्या कलम ३०(४)(घ) अंतर्गत मा. कुलगुरूंनी डॉ. प्रशांत ब्रजमोहन माहेश्वरी, अधिष्ठाता, विज्ञान व तंत्रज्ञान विद्याशाखा, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर यांना विद्यापीठाच्या व्यवस्थापन परिषदेवर सदस्य म्हणून दिनांक २६ डिसेंबर, २०२२ पासून २८ फेब्रुवारी, २०२५ पर्यंतच्या कालावधीकरिता नामनिर्देशित केल्याबद्दल डॉ. प्रशांत ब्रजमोहन माहेश्वरी यांचे हार्दिक अभिनंदन.

डॉ. दत्तात्रय वाटमोडे

महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६ च्या कलम ३०(४)(घ) अंतर्गत मा. कुलगुरूंनी डॉ. दत्तात्रय वाटमोडे, अधिष्ठाता, मानवविज्ञान विद्याशाखा, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर यांना विद्यापीठाच्या व्यवस्थापन परिषदेवर सदस्य म्हणून दिनांक १ सप्टेंबर, २०२२ पासून २८ फेब्रुवारी, २०२५ पर्यंतच्या कालावधीकरिता नामनिर्देशित केल्याबद्दल डॉ. दत्तात्रय वाटमोडे यांचे हार्दिक अभिनंदन.

डॉ. प्रशांत शालिग्रामजी कडू

महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६ च्या कलम ३०(४)(घ) अंतर्गत मा. कुलगुरूंनी डॉ. प्रशांत शालिग्रामजी कडू, अधिष्ठाता, आंतर-विद्याशाखीय अभ्यास विद्याशाखा, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर यांना विद्यापीठाच्या व्यवस्थापन परिषदेवर सदस्य म्हणून दिनांक ५ जून, २०२३ पासून २८ फेब्रुवारी, २०२५ पर्यंतच्या कालावधीकरिता नामनिर्देशित केल्याबद्दल डॉ. प्रशांत शालिग्रामजी कडू यांचे हार्दिक अभिनंदन.

डॉ. राजश्री वैष्णव

महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६ च्या कलम ३०(४)(घ) अंतर्गत मा. कुलगुरूंनी डॉ. राजश्री वैष्णव, प्रभारी अधिष्ठाता, आंतर-विद्याशाखीय अभ्यास विद्याशाखा, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर यांना विद्यापीठाच्या व्यवस्थापन परिषदेवर सदस्य म्हणून दिनांक १ सप्टेंबर, २०२२ पासून २८ फेब्रुवारी, २०२५ पर्यंतच्या कालावधीकरिता नामनिर्देशित केल्याबद्दल राजश्री वैष्णव यांचे हार्दिक अभिनंदन.

श्री. हरीश राधेश्यामजी पालीवाल

श्री. हरीश राधेश्यामजी पालीवाल यांची राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या वित्त व लेखा अधिकारीपदी दिनांक १५ डिसेंबर, २०२२ रोजी नियुक्ती झाल्याबद्दल श्री. हरीश राधेश्यामजी पालीवाल यांचे हार्दिक अभिनंदन.

डॉ. प्रमोद खेडेकर

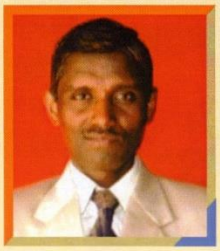

महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६ च्या कलम ३०(४)(ङ) अन्वये, मा. कुलगुरूंनी विद्यापीठ विभाग किंवा विद्यापीठ परिसंस्था यांचे प्रमुख किंवा संचालक संवर्गातून डॉ प्रमोद खेडेकर विभागप्रमुख, औषधिनिर्माणशास्त्र विभाग, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर यांना विद्यापीठाच्या व्यवस्थापन परिषदेवर सदस्य म्हणून दिनांक १ सप्टेंबर, २०२२ पासून ३१ ऑगस्ट, २०२३ पर्यंतच्या कालावधीकरिता नामनिर्देशित केल्याबद्दल डॉ प्रमोद खेडेकर यांचे हार्दिक अभिनंदन.

डॉ. मंगेश निळकंठ पाठक

आर. एस. मुंडले धरमपेठ आर्टस ॲन्ड कॉमर्स कॉलेज, नागपूर येथील संस्कृत विभागातील सहायक प्राध्यापक डॉ. मंगेश निळकंठ पाठक यांची राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या विद्यार्थी विकास संचालकपदी मा. कुलगुरूंनी दिनांक ४ जुलै, २०२२ रोजी नामित केल्यानुसार ते संचालक, विद्यार्थी विकास या पदावर दिनांक १९ जुलै, २०२२ रोजी रूजू झाल्याबद्दल डॉ. मंगेश निळकंठ पाठक यांचे हार्दिक अभिनंदन

डॉ. समय बनसोड

महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६ च्या कलम ३०(४)(ग) मधील तरतुदीनुसार मा. कुलपतींनी डॉ. समय बनसोड यांची विद्यापीठाच्या व्यवस्थापन परिषदेवर सदस्य म्हणून नामित केल्याबद्दल डॉ. समय बनसोड यांचे हार्दिक अभिनंदन.

डॉ. निलकंठ यादवराव लंजे

अधिसभेतून व्यवस्थापन परिषदेवर सदस्य निवडून देण्याबाबत दिनांक ७ जून, २०२३ रोजी संपन्न झालेल्या निवडणुकीत, महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६ च्या कलम ३०(४)(च) नुसार प्राचार्य संवर्गातील खुल्या प्रवर्गातून बिनविरोध निवडून आल्याबद्दल डॉ. निलकंठ यादवराव लंजे यांचे हार्दिक अभिनंदन.

डॉ. अतुल वैद्य

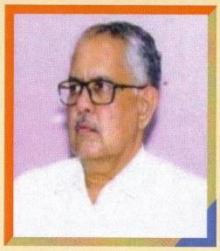

महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६ च्या कलम ३०(४)(ट) मधील तरतुदीनुसार कुलगुरूंनी मा. कुलपतींशी विचारविनिमय करून, राष्ट्रीय कीर्तीच्या परिसंस्थेतून ख्यातनाम तज्ज्ञ म्हणून नागपूर येथील राष्ट्रीय पर्यावरण अभियांत्रिकी संशोधन संस्थेचे संचालक डॉ. अतुल वैद्य यांची विद्यापीठाच्या व्यवस्थापन परिषदेवर सदस्य म्हणून नामित केल्याबद्दल डॉ. अतुल वैद्य यांचे हार्दिक अभिनंदन.

डॉ. देवेंद्र श्रीकृष्णाजी भोंगाडे

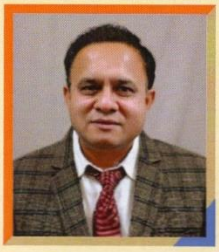

अधिसभेतून व्यवस्थापन परिषदेवर सदस्य निवडून देण्याबाबत दिनांक ७ जून, २०२३ रोजी संपन्न झालेल्या निवडणुकीत, महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६ च्या कलम ३०(४)(च) नुसार प्राचार्य संवर्गातील इतर मागासवर्ग प्रवर्गातून बिनविरोध निवडून आल्याबद्दल डॉ. देवेंद्र श्रीकृष्णाजी भोंगाडे यांचे हार्दिक अभिनंदन.

डॉ. योगेश वसंतराव भुते

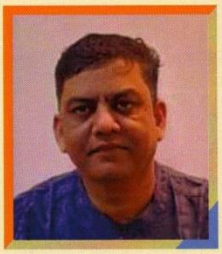

अधिसभेतून व्यवस्थापन परिषदेवर सदस्य निवडून देण्याबाबत दिनांक ७ जून, २०२३ रोजी संपन्न झालेल्या निवडणुकीत, महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६ च्या कलम ३०(४)(छ) नुसार अध्यापक व विद्यापीठ अध्यापक संवर्गातील खुल्या प्रवर्गातून बिनविरोध निवडून आल्याबद्दल डॉ. योगेश वसंतराव भुते यांचे हार्दिक अभिनंदन.

डॉ. पांडुरंग सदाशिव डांगे

अधिसभेतून व्यवस्थापन परिषदेवर सदस्य निवडून देण्याबाबत दिनांक ७ जून, २०२३ रोजी संपन्न झालेल्या निवडणुकीत, महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६ च्या कलम ३०(४)(छ) नुसार अध्यापक व विद्यापीठ अध्यापक संवर्गातील अनुसूचित जाती प्रवर्गातून बिनविरोध निवडून आल्याबद्दल डॉ. पांडुरंग सदाशिव डांगे यांचे हार्दिक अभिनंदन.

श्री. अजय अमीलाल अग्रवाल

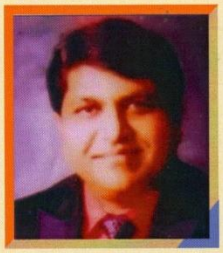

अधिसभेतून व्यवस्थापन परिषदेवर सदस्य निवडून देण्याबाबत दिनांक ७ जून, २०२३ रोजी संपन्न झालेल्या निवडणुकीत, महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६ च्या कलम ३०(४)(ज) नुसार व्यवस्थापन प्रतिनिधी संवर्गातील खुल्या प्रवर्गातून बिनविरोध निवडून आल्याबद्दल श्री. अजय अमीलाल अग्रवाल यांचे हार्दिक अभिनंदन.

श्री. अजय धनराज चव्हाण

अधिसभेतून व्यवस्थापन परिषदेवर सदस्य निवडून देण्याबाबत दिनांक ७ जून, २०२३ रोजी संपन्न झालेल्या निवडणुकीत, महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६ च्या कलम ३०(४)(झ) नुसार नोंदणीकृत पदवीधर संवर्गातील खुल्या प्रवर्गातून बिनविरोध निवडून आल्याबद्दल श्री. अजय धनराज चव्हाण यांचे हार्दिक अभिनंदन.

श्री. वामन देवराव तुर्के

अधिसभेतून व्यवस्थापन परिषदेवर सदस्य निवडून देण्याबाबत दिनांक ७ जून, २०२३ रोजी संपन्न झालेल्या निवडणुकीत, महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६ च्या कलम ३०(४)(झ) नुसार नोंदणीकृत पदवीधर संवर्गातील निरधिसूचित जमाती (विमुक्त जाती) किंवा भटक्या जमाती बिनविरोध प्रवर्गातून निवडून आल्याबद्दल श्री. वामन देवराव तुर्के यांचे हार्दिक अभिनंदन.

विनम्र
श्रद्धांजली

डॉ. दिलीप मालखेडे

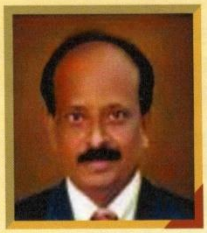

अमरावती विद्यापीठाचे कुलगुरू मा. डॉ. दिलीप मालखेडे यांचे दिनांक २९ जानेवारी, २०२३ रोजी दुःखद निधन झाले. मृत्युसमयी त्यांचे वय ५६ वर्षे होते. डॉ. मालखेडे यांचा जन्म अमरावती जिल्ह्यातील बहिरम करजगाव येथे दिनांक २७ ऑगस्ट, १९६६ रोजी झाला होता.

डॉ. मालखेडे यांनी अमरावती येथील शासकीय अभियांत्रिकी महाविद्यालयातून मेकॅनिकल इंजिनिअरिंग या शाखेतून पदवी तसेच पदव्युत्तर पदवीचे (एम. ई.) शिक्षण घेतले. मुंबई आयआयटीमधून त्यांनी संशोधन कार्य करीत पीएच. डी. प्राप्त केली होती. डॉ. मालखेडे यांनी पुणे येथील शासकीय कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग येथे यांत्रिकी अभियांत्रिकी विषयाचे प्राध्यापक म्हणून कार्य पार पाडले होते. त्यानंतर डॉ. मालखेडे यांनी दिल्ली येथील अखिल भारतीय तंत्र शिक्षण परिषद येथे सल्लागार-१ या पदावर प्रतिनियुक्तीवर काम केले होते.

विद्यापीठाच्या मा. कुलपती महोदयांनी डॉ. मालखेडे यांची संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठाच्या कुलगुरूपदी नियुक्ती केल्यानुसार त्यांनी दिनांक ११ सप्टेंबर, २०२१ रोजी संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठाच्या कुलगुरू पदाची सूत्रे सांभाळली होती. डॉ. मालखेडे यांनी आपल्या कार्यकाळात संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठाला उच्च स्तरावर नेऊन ठेवण्यासाठी अनेक प्रयत्न केले. त्यासाठी अनेक शैक्षणिक संस्था व विद्यापीठे यांच्यासोबत करार केला होता. नवीन शिक्षण पद्धतीनुसार विद्यार्थ्यांना शिकता यावे याकरिता त्यांनी अमरावती विद्यापीठात क्रेडिट बेस्ट चॉईस सिस्टीमसुद्धा लागू केली होती. आजारी असताना डॉ. मालखेडे यांनी सीबीसीएस साठी कसोटीने प्रयत्न केले होते. डॉ. मालखेडे यांच्या निधनाने शैक्षणिक क्षेत्राची फार मोठी हानी झाली आहे.

स्व. मा. डॉ. दिलीप मालखेडे यांना भावपूर्ण श्रद्धांजली.

डॉ. चंदनसिंह प्रेमसिंह रोटेले

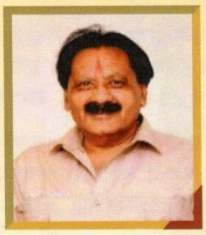

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या अधिसभेचे व व्यवस्थापन परिषदेचे माजी सदस्य डॉ. चंदनसिंह प्रेमसिंह रोटेले यांचे दिनांक १२ डिसेंबर, २०२२ रोजी दुःखद निधन झाले. मृत्यूसमयी त्यांचे वय ६५ वर्षे होते.

डॉ. रोटले यांचा जन्म चंद्रपूर जिल्ह्याातील चिमूर तालुक्यातील भानसुलीपेठ येथे दिनांक ६ जुलै, १९५७ रोजी झाला होता. त्यांचे पदवीपर्यंतचे शिक्षण चिमूर येथून तर पदव्युत्तर पर्यंतचे शिक्षण तिरपुडे समाजकार्य महाविद्यालय, नागपूर येथून झाले होते. त्यांनी एम. फिल व आचार्य पदवी राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठातून प्राप्त केली होती. डॉ. रोटेले यांनी अध्यापक व तद्नंतर प्राचार्य म्हणून भंडारा येथील आठवले समाजकार्य महाविद्यालयात कार्य केले होते. त्यांनी विद्यापीठाच्या अधिसभेवर, व्यवस्थापन परिषदेवर व इतर मंडळांवर कार्य केले होते.

डॉ. रोटेले यांचा अनेक सामाजिक, शैक्षणिक व सांस्कृतिक संस्थांशी निकटचा संबंध होता. संपूर्णपणे निरहंकारी व विनम्र वृत्तीने त्यांनी विद्यापीठाकरिता व समाजाकरिता कार्य केले होते. डॉ. रोटेले यांच्या निधनाने विद्यापीठ एक कुशल शिक्षक व विचारवंतापासून पोरका झालेला आहे.

स्व. डॉ. चंदनसिंह प्रेमसिंह रोटेले यांना भावपूर्ण श्रद्धांजली.

डॉ. वसंतराव उपाख्य बाबासाहेब हरिभाऊजी घोरपडे

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या अधिसभेचे व व्यवस्थापन परिषदेचे माजी सदस्य डॉ. वसंतराव उपाख्य बाबासाहेब हरिभाऊजी घोरपडे यांचे दिनांक २६ जून, २०२३ रोजी वृद्धापकाळाने दुःखद निधन झाले. मृत्युसमयी त्यांचे वय ८३ वर्षे होते. डॉ. घोरपडे यांचा जन्म अमरावती जिल्ह्यातील मंगरूळ येथे झाला होता.

डॉ. घोरपडे यांचे प्राथमिक शिक्षण अमरावती जिल्ह्यात व महाविद्यालयीन शिक्षण नागपूर जिल्ह्यात झाले होते. त्यांनी वर्धा येथील यशवंत महाविद्यालयाच्या प्राचार्यपदी सलग सहा वर्ष कार्य केले होते. ते विद्यापीठाच्या विविध प्राधिकरण व समित्यांवर कार्यरत होते. ते अत्यंत विनम्र स्वभावाचे होते. विद्यापीठाच्या विविध प्राधिकरणांवर कार्यरत असतांना विद्यापीठावर येणाऱ्या अडचणींच्या वेळेस ते नेहमी प्रशासनास सहकार्य करत होते. डॉ. घोरपडे यांच्या निधनाने शैक्षणिक क्षेत्राची फार मोठी हानी झाली आहे.

स्व. मा. डॉ. वसंतराव उपाख्य बाबासाहेब हरिभाऊजी घोरपडे यांना भावपूर्ण श्रद्धांजली.

अध्यक्षीय मनोगत

सत्र १ जुलै, २०२२ ते ३० जून, २०२३ चा कालखंड म्हणजेच विद्यापीठासाठी अतिशय धामधुमीचा कालखंड राहिला. जवळपास एखाद वर्षाअगोदर पासून विद्यापीठात शताब्दी महोत्सव साजरा करण्यासंबधी हालचाली सुरू झाल्या होत्या. त्यावर अंमलबजावणी करणे म्हणजे महोत्सवाचा शुभारंभ करण्याचा योग ४ ऑगस्ट, २०२२ पासून म्हणजेच विद्यापीठाचा स्थापना दिवस साजरा करण्याच्या निमित्तापासून प्रारंभ झाला. त्यानंतर तर सलग वर्षाभरापासून ह्या ना त्या विभागाद्वारे विविध उपक्रम, सेमिनार, व्याख्यानमाला, 'ग्राम चलो अभियान' सारखे उपक्रम राबविण्याचा सपाटा सुरू झाला. त्यात लक्षवेधी आणि अतिशय मानाचे ठरले असे. इंडियन सॉयन्स कॉंग्रेस, फार्मास्यूटिकल कॉंग्रेससारख्या मोठ्या कार्यक्रमांनी संपुर्ण जगाचे लक्ष आपल्याकडे वेधून घेतले. ह्यातच विद्यापीठाच्या अफाट क्षमतेचे दर्शन सर्वांना झाले. शंभरी साजरा करणाऱ्या संस्थेने राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराजांचे नावासोबतच नागपूर शहराचेही नाव सर्वदूर प्रचलित झाले.

कोरोनासारख्या आणीबाणीच्या काळानंतर स्वत:ला सांभाळत विद्याापीठाने पुनश्च आपला नावलैकिक केले. शिवाय सर्वक्षेत्रीय आव्हानावर मात करून आपले विद्यापीठ नव्या उत्साहाने कामाला लागले. त्याचे प्रतिबिंब निश्चितच प्रस्तुत वार्षिक अहवालात सर्वांना पाहता येऊ शकेल.

शताब्दी वर्ष साजरा करीत असतानाच शैक्षणिक गुणवत्तासंबधी महाराष्ट्र शासनाने वेळोवेळी दिशा निर्देशन केल्याप्रमाणे नवीन शैक्षणिक धोरणाची अंमलबजावणी विद्यापीठाद्वारे करण्यात आली आहे. विद्यापीठांतर्गत निर्देशित सर्व पदव्युत्तर विभागाद्वारे NEP-2020 लागू करण्यात आली असून सुयोग्य पद्धतीने कार्य सुरू आहे. शिवाय स्नातक स्तरावर भावी काळात लागु केल्या जाईल असा अभ्यासक्रम विद्यापीठाने तयार केलेला आहे. विद्यापीठाने शैक्षणिक कार्यासोबतच सामाजिक आणि सांस्कृतिक बाबीवरही कार्य केल्याचे दिसून येते.

'Reaching to Unreached' सारखा उपक्रम असो किंवा 'ग्राम चलो अभियान' असो, या उपक्रमाद्वारे विद्यापीठाची नाळ ग्रामीण, दुर्लक्षित वंचित समाजाशी, क्षेत्रांशी जोडण्याचा प्रयत्न दिसून येतो. मा. कुलगुरू डॉ. सुभाष चौधरी यांच्या नेतृत्त्वाखाली व दूरदृष्टीकोणातून सदर उपक्रम अतिशय नियोजनबद्ध पद्धतीने राबविण्यात विद्यापीठाला यश लाभले आहे.

प्रस्तुत अहवालात आपल्या पूर्वोक्त परिपाठीप्रमाणे विद्यापीठाच्या बृहत व विविध शाखा–प्रशाखांची विस्तृत विवरणासह तथ्यात्मक माहिती देण्यात आली आहे. सदर अहवालात विविध माहितीची प्रकरणश: रचना करण्यात आली असून ती पुढीलप्रमाणे आहे.

प्रकरण १– विद्यापीठ प्राधिकरणे व मंडळे : अहवालाच्या पहिल्या प्रकरणात विद्यापीठ प्राधिकरणे व मंडळे यात समाविष्ट व्यक्तिबाबतची माहिती उद्धृत केली आहे.

प्रकरण २ – दीक्षांत समारंभ : विद्यापीठाचा दीक्षांत समारंभ हा विद्यापीठाच्या विविध शैक्षणिक उपक्रमांची फलश्रुती दर्शविणारा महत्त्वपूर्ण कार्यक्रम असतो. कार्यक्रमाला येणारे प्रमुख पाहुणे आणि त्यांची मार्गदर्शनपर भाषणे तरुण विद्यार्थ्यांसाठी पर्वणीच असते. विद्यार्थ्यांसाठी आपल्या शैक्षणिक उपलब्धतेबद्दल अभिमानाने वावरण्याचा हा दिवस असतो. अहवालात समाविष्ट कुलपती मा. श्री. रमेश बैस ह्यांचे दीक्षांत भाषण व मा. कुलगुरू डॉ. सुभाष चौधरी ह्यांचे प्रास्ताविक व स्वागतपर भाषण वाचकांसाठी उपयुक्त होतील.

प्रकरण ३– विद्यापीठाचे शैक्षणिक विभाग आणि संचालित महाविद्यालये : विद्यापीठाचा शैक्षणिक भार उचलणे आणि विद्यापीठाचे ध्येय व उद्दिष्टे गाठण्यासाठी विद्यापीठातील सर्व विभाग मोलाची भूमिका बजावित असतात. येथे कार्यरत विद्यार्थी, संशोधक विद्यार्थी व प्राध्यापकाच्या अध्ययन, अध्यापन व संशोधन कार्यामुळे विद्यापीठाचा नाव–लौकिक वाढतो. विविध विभागांनी वर्षभर राबविलेल्या विविध कार्यक्रमाबाबतची यथायोग्य माहिती तिसऱ्या प्रकरणाच्या माध्यमातून वाचकांना होऊ शकेल.

प्रकरण ४– विद्यापीठाचे इतर विभाग : ग्रंथालय, वसतिगृहे, उद्यान इत्यादिनी आवश्यक पायाभूत सोयी उपलब्ध करून विद्यापीठात शैक्षणिक वातावरण निर्माण करण्यात मोलाची कामगिरी बजाविली आहे. आजीवन अध्ययन आणि विस्तार विभागाने अनेक समाजभिमुख उपक्रम राबविले आहेत. अनेक अल्पकालीन अभ्यासक्रम या विभागामार्फत राबविण्यात येतात. उद्यमशीलता आणि कौशल्यविकास यावर नव्या शैक्षणिक धोरणाचा व शासनाचा भर आहे. त्याअनुषंगाने विभागाने अनेक अभ्यासक्रमाची आखणी करून संलग्नित महाविद्यालयाच्या मदतीने अभ्यासक्रम राबविले आहेत. प्रकरण चारच्या माध्यमातून या विविध विभागाच्या योगदान व यशोगाथा वाचकांना प्राप्त होऊ शकेल.

प्रकरण ५– विद्यापीठ विकास योजना : विद्यापीठातील संशोधन कार्याला पुरक असा हा विभाग आहे. प्राध्यापकांनी राबविलेल्या विविध प्रकल्पांचा संपूर्ण लेखा–जोखा हा विभाग ठेवतो. संशोधन प्रकल्पाशिवाय चर्चासत्रे, परिषदा ह्यामध्ये सहभागी होणाऱ्या प्राध्यापकांना वित्तीय सहायता प्राप्त करून देणे किंवा विविध संस्थांशी समन्वय साधून संशोधन कार्य सुकर करण्यात या विभागाचा महत्त्वपूर्ण योगदान आहे. ह्यामुळे विद्यापीठाची पत वाढविण्यास मदतच होते. विद्यापीठात सादर झालेले शोधप्रबंध ग्रंथरुपात प्रकाशित करण्यासाठी संशोधकांना अनुदानदेखील

देण्यात येते. पाचव्या प्रकरणातून या संदर्भातील माहितीचा आढावा घेण्यात आला आहे.

प्रकरण ६–विद्यापीठातील स्पृहणीय उपक्रम : विद्यापीठाला सातत्याने समाजातील दानदात्यांनी भरभरून आर्थिक मदत करून व्याख्यानमालांचे आयोजन करण्यास प्रोत्साहित केले आहे. या व्याख्यानांचा लाभ शिक्षक आणि विद्यार्थ्यांव्यतिरिक्त समाजातील विविध घटकांना होतो. विद्यार्थ्यांना या व्याख्यानमालेच्या माध्यमातून नवनवीन माहिती मिळावी व विविध विषयांवर त्यांना चिंतन मंथन करता यावे, याकरीता विद्यापीठाद्वारे असे अनेक कार्यक्रमांचे यशस्वी आयोजन केले आहे. याबाबतची सविस्तर माहिती वाचकांना प्रकरण सहाच्या माध्यमातून होऊ शकेल.

प्रकरण ७ – विद्यापीठाशी संलग्नित महाविद्यालये : शंभरी वर्षात पदार्पण केलेल्या विद्यापीठात संलग्नित महाविद्यालयांची संख्या सुद्धा अफाट आहे. या संलग्नित महाविद्यालयाच्या उपलब्धतेमुळेही विद्यापीठाचा दर्जा उंचावत असतो. त्यामुळे या महाविद्यालयांनी हाती घेतलेल्या उपक्रमांची माहिती वाचकांपर्यंत संक्षिप्त स्वरुपात का होईना पोहचावी म्हणून प्रकरण सातवे तसेच परिशिष्टे, सांख्यिकी सारण्या माहिती स्वरूपात देण्यात आलेल्या आहेत.

विज्ञान व तंत्रज्ञान विद्याशाखा, वाणिज्य व व्यवस्थापन विद्याशाखा, मानवविज्ञान विद्याशाखा आणि आंतर–विद्याशाखीय अभ्यास विद्याशाखा अशा वेगवेगळ्या विद्याशाखांतील विविध विषयांच्या लाखो विद्यार्थ्यांच्या परीक्षा घेणे, सर्वांच्या सहकार्याने व सामंजस्याने ते यशस्वीपणे पेलण्यात विद्यापीठाला यश आले आहे. यासाठी विद्यापीठातील पदाधिकारी व प्राध्यापक यांनी अविरत प्रयत्न केले आहेत.

विद्यापीठाने राबविलेल्या अनेक उपक्रमांचा पुरावा छायाचित्रांच्या माध्यमातून प्राप्त होऊ शकेल दीर्घकाळपर्यंत हा विद्यापीठाचा चित्ररूप ठेवाच असतो. दीक्षांत समारंभ, वर्धापन दिन, समाजप्रबोधन व्याख्यानमाला यासोबतच विविध कार्यशाळा, चर्चासत्रे, सामंजस्य करार आदी ऐतिहासिक क्षणांना टिपणारी छायाचित्रे प्रस्तुत अहवालात प्रदर्शित करण्यात आली आहे. या सर्व अद्यावत माहितीचा उपयोग आपल्या विद्यार्थ्यांपासून ते पालकांपर्यंत सर्वच विद्यापीठ घटकांना होत असतो.

प्रस्तुत अहवालाचा एक विशेष म्हणजे ह्यात विद्यापीठाचा ११० वा दीक्षांत समारंभातील मान्यवर पाहुण्यांची भाषणे, ह्या समारंभाची क्षणचित्रे आणि अन्य माहिती संकलीत करण्यात आली आहे. त्यातून आपल्याला आपल्या विद्यापीठाची गौरवमयी व समृद्ध परंपरा अधिक युगानुकुल आणि अधिक सुदृढ झालेली दिसते.

हा अहवाल तयार करण्याकरिता अंर्तगत गुणवत्ता हमी कक्ष (IQAC) विभागाचे संचालक डॉ. स्मिता आचार्य, सांख्यिकी शाखेतील त्यांचे सहकारी श्री. सुनील इंगळे, सौ. विद्या फटिंग यांनी एकवटून व अतिशय झटून अहवालकार्य पूर्णत्वास नेले. तसेच विद्यापीठाचे सर्व पदव्युत्तर विभाग, प्रशासकीय विभाग, संलग्नित महाविद्यालये, वार्षिक अहवाल समितीचे सर्व सन्माननीय सदस्य, संपादक मंडळ, विद्यापीठाचे प्रकाशन अधिकारी (अति. कार्य) श्री. प्रवीण गोतमारे तसेच त्यांचे सहकारी श्री. प्रेमानंद खरड, श्री. सुभाष मालापुरे, श्री. धर्मपाल धाबर्डे ह्यांचे मोलाचे सहकार्य लाभले आहे. अत्यंत देखणे व अर्थपूर्ण मुखपृष्ठ साकारणारे कलावंत श्री. अभय कोट्टेवार या सर्व कर्मचाऱ्यांचे विशेष आभार मानणे मी माझे कर्तव्य समजतो.

अहवालाच्या स्वरूपात सहजता व नेटकेपण आणण्याचे कसब अनुभवी संपादक डॉ. शैलेंद्र लेंडे यांनी आत्मसात केल्याने विद्यापीठाच्या वार्षिक अहवालाचे संपादनकार्य सुकर झाले. त्यांच्याप्रती मी कृतज्ञता व्यक्त करतो.

तसेच सन्माननीय कुलगुरू, प्र–कुलगुरू आणि कुलसचिव ह्यांचे मौलिक मार्गदर्शन लाभले आहे. त्याकरिता त्या सर्वाप्रती कृतज्ञता व्यक्त करणे हे मी माझे कर्तव्य समजतो.

प्रस्तुत अहवालाच्या माहिती संकलनात आणि संपादनात सहकार्य करणाऱ्या अहवाल समितीतील सर्व सदस्यांचे मी साभार अभिनंदन करतो आणि राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या ह्या २०२२–२०२३ च्या अहवाल पुस्तिकेचे सर्व विद्यापीठक्षेत्रीय घटक उत्साहाने स्वागत करतील असा विश्वास व्यक्त करतो.

डॉ. शामराव कोरेटी

अध्यक्ष
वार्षिक अहवाल समिती

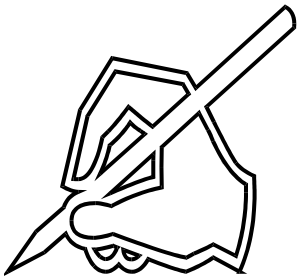

कृतज्ञता

कृतज्ञता

अहवालकालावधीत पुढील दानशूर व्यक्ती आणि संस्थांनी विद्यापीठाला देणग्या दिल्या आहेत. विद्यापीठ या सर्वांप्रती कृतज्ञ आहे.

- मेजर यश सतिश शर्मा, नागपूर यांचेकडून **"डॉ. सतिश जे. शर्मा सुवर्णपदक"** निधी स्थापन करण्याकरिता रु. ३,००,०००/— ची देणगी विद्यापीठाला प्राप्त झाली.
- श्री. भानु राजगोपालन, नागपूर यांचेकडून **"डॉ. एस. राजगोपालन सुवर्णपदक"** निधी स्थापन करण्याकरिता रु. ३,००,०००/— ची देणगी विद्यापीठाला प्राप्त झाली.

•••

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ : एक दृष्टिक्षेप

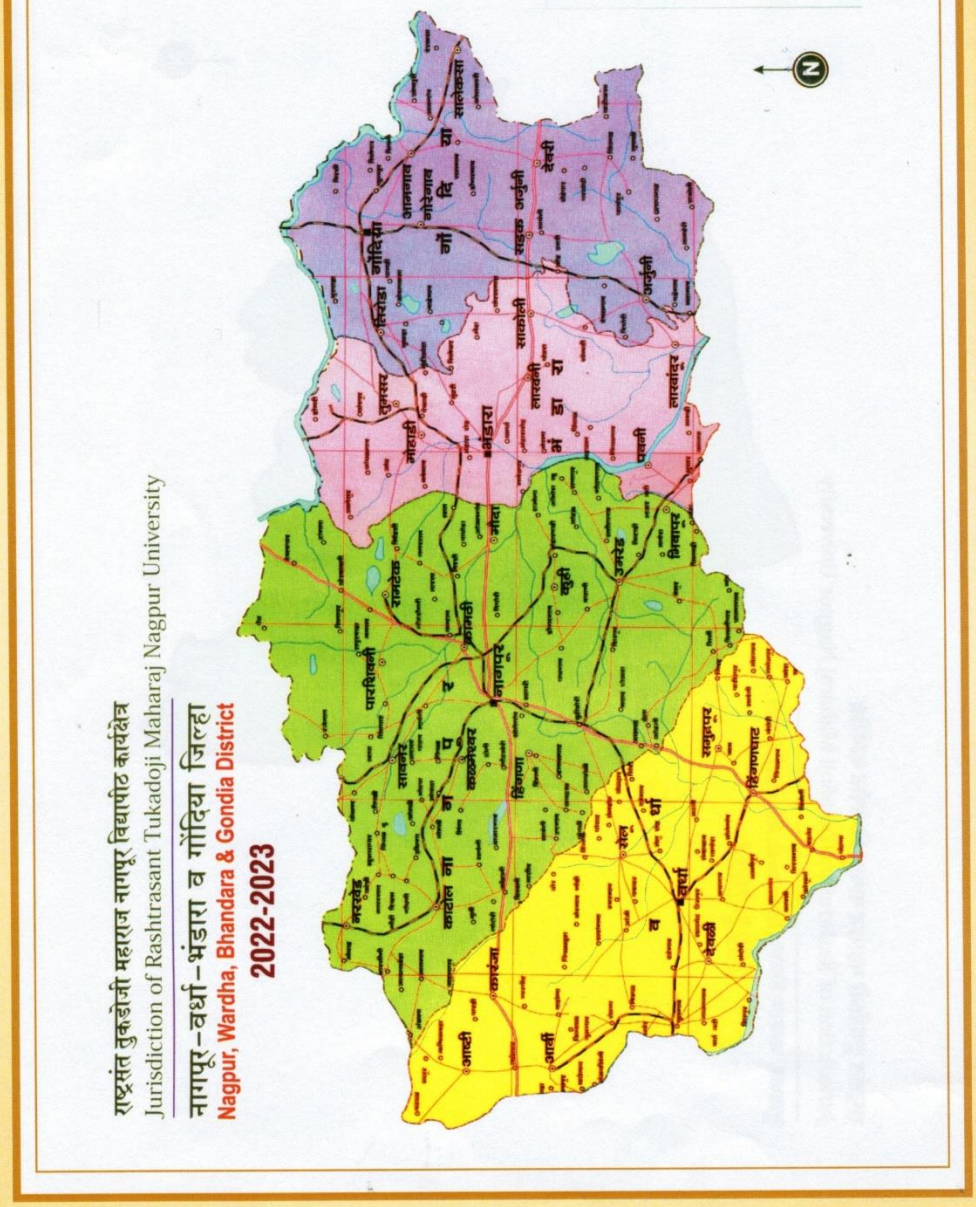
राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ कार्यक्षेत्र
Jurisdiction of Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University
नागपूर–वर्धा–भंडारा व गोंदिया जिल्हा
Nagpur, Wardha, Bhandara & Gondia District
2022-2023
N

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ कार्यक्षेत्र
Jurisdiction of Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University

भुसावळ, जळगांव जिल्हा (Bhusawal, Jalgaon District)

2022-2023

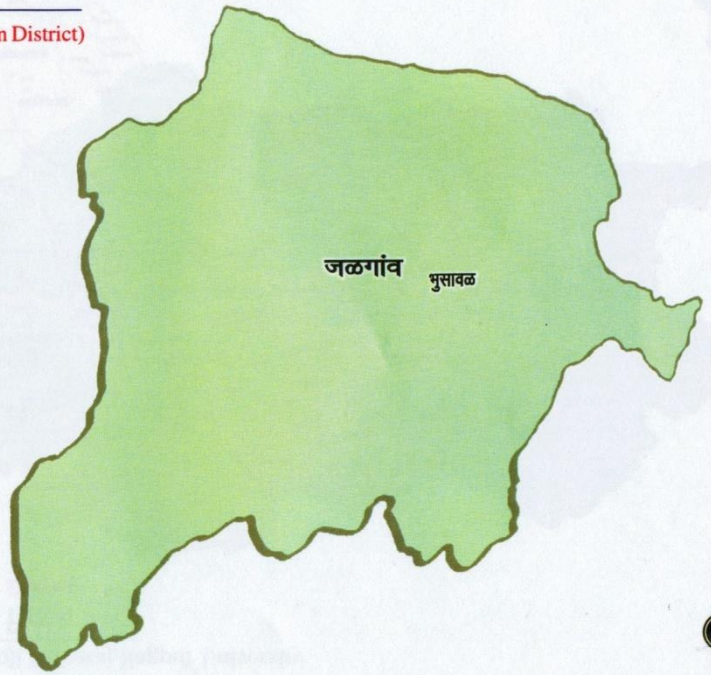

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ : एक दृष्टिक्षेप

४ ऑगस्ट, १९२३ रोजी राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाची स्थापना झाली. तेव्हापासून मोठ्या निष्ठेने विद्यापीठ उच्च शिक्षण प्रसाराचे कार्य करीत आहे. आपले विद्यापीठ मध्य भारतातील सर्वात जुने विद्यापीठ आहे. केवळ कला, विज्ञान, विधी आणि शिक्षण या चार विद्याशाखा, नागपूर, जबलपूर आणि अमरावती येथील सहा महाविद्यालये व त्यात शिकणारे ९१७ विद्यार्थी यांनी सुरू झालेल्या या विद्यापीठाचा आजचा विशाल विस्तार सर्वांना स्तिमित करणारा आहे.

या विद्यापीठातून सागर, जबलपूर, अमरावती, गडचिरोली इत्यादी विद्यापीठे वेगळी झाल्यावर त्याचा भौगोलिक विस्तार कमी झाला असला तरी पूर्व विदर्भातील या विद्यापीठात ५११ संलग्नित महाविद्यालये, विद्यापीठाचे ४४ पदव्युत्तर शैक्षणिक विभाग आणि ३ संचालित महाविद्यालये यामधून दरवर्षी जवळपास ४ लक्ष विद्यार्थी आजमितीला शिक्षण घेत आहेत. आपल्या विद्यापीठात जवळजवळ सर्व प्रकारचे व्यावसायिक व पारंपरिक शिक्षण माफक शैक्षणिक शुल्क आकारून प्रदान केले जाते.

आपल्या विद्यापीठाला उच्च दर्जाची शैक्षणिक परंपरा ज्याप्रमाणे प्राप्त झाली आहे, त्याप्रमाणे राष्ट्रीय व सामाजिक कार्याचीही मौलिक परंपरा लाभली आहे. राष्ट्रीय चळवळीच्या मुख्य प्रवाहात विद्यापीठाने निरंतर योगदान दिले आहे. १९३०—३२ च्या दरम्यान असहकारिता आंदोलन सुरू असताना विद्यापीठाचे विधी महाविद्यालय जवळजवळ दोन महिने बंद होते. 'वंदे मातरम्' चळवळीत भाग घेण्याची शिक्षा म्हणून काढून टाकलेल्या उस्मानिया विद्यापीठाच्या जवळजवळ १५० विद्यार्थ्यांना विशेष वर्गात दाखल करून त्यांचे शैक्षणिक नुकसान आपल्या विद्यापीठाने टाळले होते. स्वातंत्र्यपूर्व काळात दीक्षांत समारंभात निर्भयपणे आपल्या तत्कालीन राष्ट्रीय नेत्यांना दीक्षांत समारंभाची भाषणे देण्याकरिता विद्यापीठाने सन्मानपूर्वक निमंत्रित केले होते.

आपल्या विद्यापीठाचे मुख्य ग्रंथालय व विद्यापीठ परिसरातील ग्रंथालय ह्यांचे पूर्णपणे संगणकीकरण झालेले असून विद्यापीठ परिसरातील ग्रंथालयात, सुसज्ज अशी आंतरजाल प्रयोगशाळा तयार करण्यात आली आहे. तिच्यात १०० संगणक असून विद्यार्थ्यांना आवश्यक त्या ग्रंथालय सेवा या प्रयोगशाळेद्वारा प्राप्त होऊ शकतात. विद्यापीठाच्या ग्रंथालयात आजमितीला ४,२४,२५७ ग्रंथ, १४,३१३ हस्तलिखिते, १६,५४९ पीएच. डी. चे शोधप्रबंध, ११९३ ई—बुक व ३६,८३३ नियतकालिकांचे बांधिव खंड आहेत.

प्रत्येक ज्ञानशाखेतील शिक्षणाची ध्येये आणि उद्दिष्टे निश्चित करून अध्ययनाचा अनुभव देणारे आदर्श अभ्यासक्रम विद्यापीठाने तयार केले आहेत. तसेच विद्यापीठाच्या व्यापक विकासासाठी काही नव्या विभागांची, केंद्रांची आणि अभ्यासक्रमांची निर्मिती विद्यापीठाने केली आहे. सत्र २०११—१२ पासून मॉलिक्युलर बॉयोलॉजी ॲण्ड जेनेटिक इंजिनिअरिंग, वाणिज्य, पदव्युत्तर बुद्धिस्ट स्टडीज आणि पदव्युत्तर जनसंवाद हे विभाग, २०१२ — २०१३ पासून राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज विचारधारा व उर्दू विभाग हे अभ्यासक्रम सुरू केले आहेत. अगदी अलीकडे समाजकार्य आणि भूगोल या विषयांचे पदव्युत्तर अभ्यासक्रम विद्यापीठात सुरू करण्यात आले आहेत. तसेच महाराष्ट्र शासनाच्या आर्थिक मदतीतून डिसेंबर, २०१९ पासून विद्यापीठात भगवान श्रीचक्रधर स्वामी अध्यासन सुरू झाले आहे. विदर्भ हीच महानुभाव पंथाची जन्मभूमी आहे. या पंथाची ग्रंथनिर्मिती याच प्रदेशात झाली. तसेच डॉ. वि. भि. कोलते आणि अन्य महानुभव पंथाच्या साहित्याचे संशोधक याच भूमीत कार्यरत होते. म्हणून पुढील संशोधनाच्या दृष्टीने भगवान श्रीचक्रधर स्वामी अध्यासन कार्यप्रवण होईल, अशी आम्हाला आशा आहे.

काही वर्षामध्ये रोबोटिक टेक्नॉलॉजी ह्या अभिनव अभ्यासक्रमाला सुरुवात झाली. प्रसिद्ध सिनेनट श्री. विवेक ओबेराय यांच्या उदात्त स्वयंप्रेरित आर्थिक मदतीतून सुरू करण्यात आलेल्या ह्या अभ्यासक्रमाने विज्ञान—तंत्रज्ञानाचे एक नवे दालन येथील विद्यार्थ्यांकरिता उपलब्ध झालेले आहे. त्याचप्रमाणे विद्यापीठाशी संलग्नित महाविद्यालयांमध्ये 'फोरेन्सिक सायन्स' हा पदवी अभ्यासक्रम सुरू केला आहे. भविष्यात पाच वर्षांच्या कालावधीचा इंटिग्रेटेड, इनोव्हेटीव, इंटर—डिसिप्लिनरी अभ्यासक्रम विथ चॉइस बेस्ड क्रेडिट सिस्टम सुरू करण्याचा मानस आहे. नागपूरजवळच उभारण्यात येत असलेल्या मिहान प्रकल्पाकरिता नवीन अभ्यासक्रमाचा आराखडा तयार करण्यात आला आहे. नवीन अभ्यासक्रमाचे अध्ययन केंद्र, विदेशी विद्यापीठाच्या सहकार्याने डुएल डिग्री, उद्योगसंस्थांच्या आणि तज्ज्ञांच्या मदतीने विशिष्ट विषयांचे अभ्यासक्रम, प्रशिक्षण आणि संशोधन सुरू करण्याचा आमचा प्रयत्न आहे. संशोधनातून ज्ञानाची निर्मिती व ज्ञानामधून विकास व समृद्धी साध्य करण्यासाठी, संशोधन व उद्योजकता यांची सांगड घालणे आवश्यक आहे. त्याकरिता टेक्नॉलॉजी पार्क फॉर टेक्नॉलॉजी डेव्हलपमेंट ॲण्ड ट्रान्सफर इनोव्हेशन ॲण्ड इन्क्युबेशन सेंटर, ह्युमन रिसोर्स ट्रेनिंग इत्यादी प्रकल्प

उद्योजकांच्या सहकार्याने राबविण्याचा आणि नावीन्यपूर्ण असा एम. टेक पीएच. डी. प्रोग्राम सुरू करून विद्यार्थ्यांना विशिष्ट क्षेत्रात आधुनिक संशोधन करून उत्तम करिअर करण्याची संधी उपलब्ध करून देण्याचा विद्यापीठाचा मानस आहे.

विद्यापीठाने जागतिक स्तरावरील आव्हाने आणि संधी यांची सांगड घालीत आवश्यकतेनुसार आपली धोरणे वेळोवेळी आखली आहेत. या धोरणामधुन विद्यार्थी सक्षम, कुशल, कर्तव्यनिष्ठ असे नागरिक बनू शकतील. विद्यार्थ्यांच्या शिक्षणाबरोबरच संस्कार, नीतिमूल्ये, वैचारिक समृद्धता, देशाभिमुखता, स्वाभिमान, आत्मविश्वास इत्यादी गुणांची वृद्धी करण्यावर विशेष भर देण्यात येत आहे. याकरिता ज्ञानसंवर्धन करणारी सत्र पद्धती विद्यापीठात दशकभरापूर्वी सुरू करण्यात आली. त्याअनुषंगाने सर्व अभ्यासक्रमांचे नूतनीकरण करून ते अद्ययावत करण्यात आले असून त्यांची अंमलबजावणी आणि मूल्यमापन क्रेडिट पद्धतीने करण्यात येत आहे. विद्यार्थ्यांना आपल्या आवडीच्या अभ्यासक्रमांमध्ये प्रवेश घेण्याकरिता शैक्षणिक सुविधा मागील वर्षापासून उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या आहेत. आता नवीन राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणाच्या रूपातून विद्यार्थ्यांना अभ्यासक्रमांच्या व कौशल्य विकासाच्या संबंधात प्रचंड मोठ्या संधी उपलब्ध झाल्या आहेत. अलीकडेच मागील वर्षी विद्यापीठ परिसरात 'सेंटर फॉर डिफेंस स्टडीज' या नावीन्यपूर्ण केंद्राची स्थापना केली गेली. या केंद्राच्या रूपातून विद्यार्थ्यांकरिता देशाच्या सुरक्षाविषयक अभ्यासाचे एक नवीन दालन खुले केले गेले आहे.

मागील तीन वर्षात राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठात बरेच नवीन उपक्रम पूर्ण झाले असून या उपक्रमांमुळे विद्यापीठ विशेष गतिमान झाले आहे. विद्यापीठाला 'नॅक' द्वारे 'ए' दर्जाचे नामांकन प्राप्त झाल्यामुळे विद्यापीठातील विविध कामांना मूर्त रूप येत चालले आहे. विद्यापीठाने 'इनोव्हेशन आणि इंक्युबेशन सेंटर' सुरू करून त्याआधारे अल्पावधीत उच्च वाढीचा दर प्राप्त केला आहे. 'केंद्रीय ट्रेनिंग अॅण्ड प्लेसमेंट सेल' सुरू करण्यात आले आहे आणि त्या माध्यमातून विद्यापीठात तसेच विद्यापीठांशी संलग्नित महाविद्यालयात अध्ययन करणाऱ्या विद्यार्थ्यांना उच्चस्तरीय प्रशिक्षणाची व रोजगाराची संधी उपलब्ध करून देण्यात आली आहे. या 'केंद्रीय ट्रेनिंग अॅण्ड प्लेसमेंट सेल' च्या द्वारे सर्व अभ्यासक्रमांच्या विद्यार्थ्यांना उच्चस्तरीय प्रशिक्षणाची व रोजगाराची संधी उपलब्ध करून देण्यात आली आहे. या 'केंद्रीय ट्रेनिंग अॅण्ड प्लेसमेंट सेल' च्या द्वारे सर्व अभ्यासक्रमांच्या विद्यार्थ्यांना इंटर्नशिप, ट्रेनिंग अॅण्ड प्लेसमेंट असिस्टंटची सोय झालेली आहे. यामधून विविध विद्यार्थ्यांना नोकरी, प्रशिक्षण व इंटर्नशिप मोठ्या प्रमाणात मिळाली आहे. कौशल्यपूर्ण अभ्यासक्रम सुरू करण्याच्या उद्देशाने 'आजीवन अध्ययन केंद्र' प्रभावी करण्यात आले आहे. या आजीवन अध्ययन केंद्राच्या माध्यमातून विद्यार्थ्यांना स्किल सर्टिफिकेट विथ क्रेडिटची संधी प्राप्त झाली आहे.

विद्यापीठातील शैक्षणिक विभाग स्वायत्त झाले आहेत. विभागांना शैक्षणिक स्वायत्तता प्राप्त झाल्यामुळे अभ्यासक्रमांना अधिक गुणवत्तापूर्ण करण्याची संधी विभागांना प्राप्त झाली आहे. विद्यापीठाच्या शैक्षणिक विभागातील विद्यार्थ्यांना या स्वायत्ततेचा खूप फायदा होणार आहे. 'राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण – २०२०' लागू करण्याच्या दृष्टीतून विद्यापीठाने अतिशय तत्परतेने पावले उचलली आहेत आणि या नवीन शैक्षणिक धोरणाची तत्परतेने अंमलबजावणी केली आहे. नवीन शैक्षणिक धोरणातील बहुतेक अकादमीक घटक आपल्या विद्यापीठाने अभ्यासक्रमात लागू केले आहेत. 'राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण – २०२०' मधील बरेच प्रस्ताव सर्वप्रथम लागू करणारे 'महाराष्ट्रातील अग्रणी विद्यापीठ' अशी आपल्या विद्यापीठाची सर्वत्र ख्याती झाली आहे. आपल्या विद्यापीठातील 'लक्ष्मीनारायण तंत्रज्ञान संस्थेला' (एल. आय. टी.) 'नॅक' ने मूल्यांकन करून 'ए' प्लस' दर्जा प्रदान केला आहे. ही आपल्याकरिता अतिशय अभिमानाची बाब आहे. महाराष्ट्र शासनाने या एल. आय. टी. ला स्वतंत्र विद्यापीठाचा दर्जा बहाल केला असून त्याआधारे एल. आय. टी. हे स्वतंत्र विद्यापीठ निर्माण झाले आहे. अलीकडच्या काळात विद्यार्थ्यांसाठी 'कमवा व शिका योजना', 'नावीण्यपूर्ण स्वरूपाची विद्यापीठ विमा योजना,' 'स्पर्धा –परीक्षांसाठी शिकवणी वर्ग', 'उत्कृष्ट खेळाडूंना महाआर्थिक सहाय योजना' आणि अन्य शिष्यवृत्ती योजना इत्यादी विविधांशी योजनांना विद्यापीठाने विशेष गती दिली आहे. त्या योगाने विद्यापीठाची सामाजिक बांधीलकी अधिक ठसठशीत झाली आहे.

विद्यापीठाला 'स्पोर्ट अथॉरिटी ऑफ इंडिया' तर्फे चार खेळांचे प्रशिक्षण केंद्र म्हणून मान्यता देण्यात आली आहे. ही आपल्या विद्यापीठातील मोठी गौरवाची बाब ठरली आहे. महाराष्ट्र शासनाने ४४ कोटींचे अनुदान जागतिक दर्जाचे 'मल्टीस्पोर्ट कॉम्प्लेक्स' करिता मंजूर केले आहेत. शताब्दी महोत्सवानिमित्त महाराष्ट्र शासनाने आपल्या विद्यापीठाकरिता शंभर कोटींचे विशेष अनुदान मंजूर केले आहे.

विद्यापीठातील प्राध्यापक हे विविध ज्ञानशाखातील मूलभूत प्रश्नांवर योग्य उपाययोजना सुचविण्याकरिता तात्त्विक आणि तर्कशुद्ध संशोधन राबवीत असून त्याकरिता विविध संस्थांमार्फत आर्थिक अनुदान प्राप्त झाले आहे. यामध्ये स्पेशल असिस्टंन्स प्रोग्राम, रीसर्च प्रोजेक्ट, फिस्ट प्रोग्राम इत्यादींकरिता

भरीव स्वरूपाचे अनुदान प्राप्त झाले आहे. विद्यार्थ्यांना या प्रकल्पांतर्गत संशोधन शिष्यवृत्ती प्राप्त होऊन उच्च संशोधन क्षेत्रात संधी मिळत चालली आहे. विद्यापीठ शिक्षण आणि संशोधनासंबंधी मूलभूत सोयी उपलब्ध करून देण्यासाठी विशेष योजना आखत आहे. त्याकरिता पुढील १० वर्षांतील उद्दिष्टे निश्चित करण्यात येत असून ते साध्य करण्याकरिता व्हिजन डॉक्युमेन्ट आणि मास्टर प्लॅन तयार करण्यात आला आहे. यामध्ये पाच वर्षीय एकात्मिक पदव्युत्तर अभ्यासक्रम, स्कूल ऑफ इंजिनिअरिंग, सायन्सेस ॲन्ड टेक्नॉलॉजी, एकात्मिक आचार्य पदवी इत्यादींचा समावेश करण्यात येत आहे.

शासनाच्या राष्ट्रीय उच्चतर शिक्षा अभियाना (रुसा) अंतर्गत विद्यापीठाला भरीव अनुदान प्राप्त झाले. त्या अनुदानामधून विद्यापीठाच्या विविध विभागांमध्ये मोठ्या प्रमाणात विकासात्मक कामे व संशोधनात्मक कामे सुरू आहेत. उपकरण खरेदी, ग्रंथखरेदी, वर्गखोल्यांचे नूतनीकरण इत्यादी विकासात्मक कामांमुळे व संशोधन कार्यामुळे आमचे विविध विभाग कात टाकून अत्याधुनिक बनत चालले आहेत. ही विद्यापीठाकरिता गौरवाची बाब आहे.

भारतरत्न डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या शतकोत्तर रौप्य महोत्सवी जयंती निमित्ताने विद्यापीठाच्या डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर विधी महाविद्यालयातील प्रांगणात अभिनव स्वरूपाच्या 'संविधान पार्क' निर्मितीची प्रक्रिया सुरू आहे. त्याअंतर्गत विधी महाविद्यालयाच्या प्रांगणात डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांचा देखणा असा पुतळा बसविण्यात आला आहे.

संशोधनातील ज्ञानाच्या संधी आणि विकास साधण्याकरिता संशोधन व उद्योजकता यांची सांगड घालणे आवश्यक आहे, त्याकरिता विद्यापीठामध्ये टेक्नॉलॉजी पार्क अंतर्गत विविध प्रकल्प राबविण्यात येत आहेत. विद्यापीठामध्ये उपलब्ध असलेले शैक्षणिक तंत्रज्ञान व संशोधनाच्या सोयी उद्योजकांना आवश्यकतेनुसार उपलब्ध करून देण्यात येत आहे. त्याचप्रमाणे प्रशिक्षण, रोजगार, संशोधन आणि अध्यापन इत्यादी बाबतीत औद्योगिक क्षेत्रांसोबतचे सहकार्य प्रभावीपणे करण्यात येत असून विद्यार्थ्यांना या क्षेत्रात भविष्यात संधी उपलब्ध करून देण्याचा विद्यापीठाचा मानस आहे. शैक्षणिक अध्यापन आणि संशोधनामध्ये सतत गुणात्मक उंची वाढविण्याकरिता विद्याविषयक आणि प्रशासकीय अंकेक्षण दरवर्षी विद्यापीठामार्फत करण्यात येत असून त्यामध्ये आढळून आलेल्या त्रुटी दूर करण्याचा सातत्याने प्रयत्न सुरू आहे.

दोन वर्षापूर्वी विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या राष्ट्रीय मूल्यांकन आणि प्रत्यायन परिषदेमार्फत आमंत्रित समितीने विद्यापीठाला भेट दिली. या समितीने 'नॅक' चे पूनर्मूल्यांकन करून विद्यापीठाला 'अ' दर्जा प्रदान केला आहे. त्या अनुषंगाने विद्यापीठाने अद्यावत माहिती तंत्रज्ञानाचा वापर करण्याचे धोरण अवलंबिले आहे. त्यामध्ये विद्यार्थ्यांचे प्रवेश, त्यांचे नामांकन, परीक्षा आवेदनपत्र आणि परीक्षा ओळखपत्र, पदवी प्रमाणपत्र इत्यादी बाबी ऑनलाईन पद्धतीने कार्यान्वित केले आहे. त्यामुळे विद्यार्थ्यांचे कार्य सुलभ आणि गतिमान झाले आहे. त्याचप्रमाणे महाविद्यालयांचे प्रथम संलग्निकरण, निरंतर संलग्निकरण, नूतनीकरण, नवीन अभ्यासक्रम, वाढीव तुकड्या, वाढीव विद्यार्थी संख्या इत्यादी घटकांसबंधीचे कार्य देखील माहिती तंत्रज्ञानाच्या माध्यमातून कार्यान्वित करण्यात येत आहे.

वर्ष २०२३ हे आपल्या विद्यापीठाच्या दृष्टीने अतिशय महत्त्वपूर्ण असे मानावे लागते. हे वर्ष विद्यापीठाचे शताब्दी वर्ष होय. विद्यादानाची परंपरा सदोदित चालविणाऱ्या आपल्या विद्यापीठाने दिनांक ०४ ऑगस्ट, २०२२ ला शंभराव्या वर्षात पदार्पण केले. तेव्हापासून आजतागायत विद्यापीठाचे शताब्दी पर्व मोठ्या उत्साहात व देखण्या स्वरुपात साजरे केले गेले. दिनांक ४ ऑगस्ट, २०२३ रोजी विद्यापीठाने शंभर वर्ष पूर्ण केली. विद्यापीठाच्या शताब्दी पर्वानिमित्त दि. ४ ऑगस्ट, २०२२ पासून विद्यापीठात व विद्यापीठाच्या परिक्षेत्रातील महाविद्यालयात विविधांगी कार्यक्रमांचे आयोजन करण्यात आले. दिनांक ४ ऑगस्ट, २०२२ रोजी आयोजित 'शताब्दी महोत्सव' उद्घाटन समारंभात मा. राज्यपाल श्री. भगत सिंह कोश्यारी व जागतिक कीर्तीचे शास्त्रज्ञ डॉ. अनिल काकोडकर उपस्थित होते. विद्यापीठाच्या शताब्दी महोत्सवांतर्गत विविध प्रकल्प, परिषदा व उपक्रम यशस्वीपणे राबविले गेले. दि. ४ ऑगस्ट, २०२३ ला विद्यापीठाच्या शताब्दी वर्षाची पूर्ती झाली. या शताब्दी महोत्सवानिमित्त दि. ४ ऑगस्ट, २०२३ रोजी आयोजित कार्यक्रमात भारताचे माननीय उपराष्ट्रपती श्री. जगदीप धनखड, मा. राज्यपाल श्री. रमेश बैस, केंद्रीय मंत्री श्री. नितीन गडकरी व उपमुखमंत्री श्री. देवेन्द्र फडणवीस उपस्थित होते.

विद्यापीठाच्या शताब्दी महोत्सवी वर्षानिमित्त मागील एक वर्षापासून घेण्यात आलेले नाविन्यपूर्ण कार्यक्रम व उपक्रम समाजमनावर ठसा उमटविणारे ठरले आहेत. विद्यापीठाच्या शताब्दी वर्षात विविध कंपन्यांशी सामंजस्य करार करण्यात आले. वैद्यकीय क्षेत्रांतील नोकऱ्यांना नजरेसमोर ठेऊन फोर्ड कंपनीसोबत करार करण्यात आला. 'सेफ' चे प्रशिक्षण सुरू करण्यात आले. विविध कंपन्यांशी व संस्थांशी करण्यात आलेले सामंजस्य करार विद्यार्थ्यांच्या रोजगारासाठी, प्रशिक्षणासाठी, कौशल्यविकासासाठी व व्यवसायासाठी महत्त्वपूर्ण ठरणारे आहेत. विद्यापीठाने शताब्दी वर्षात Reaching to Unreached हा महत्त्वाकांक्षी उद्देश बाळगून

विविध उपक्रम राबविले आहेत. याअंतर्गत विद्यापीठ परिक्षेत्रातील ग्रामीण क्षेत्राशी व आदिवासी भागाशी नाळ जोडण्याचा प्रयत्न विद्यापीठ सातत्याने करत आहे. राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज शताब्दी महोत्सव व्याख्यानमालांच्या अंतर्गत विद्यापीठात विविध विषयांवर व्याख्याने आयोजित करण्यात आली आहेत व त्याअंतर्गत समाजजागरण करण्यात आले आहे.

विद्यापीठाच्या शताब्दी वर्षात दिनांक ३ ते ७ जानेवारी २०२३ या कालावधीत '१०८ वी इंडियन सायन्स काँग्रेस' यशस्वीपणे आयोजित करण्यात आली. आपल्या विद्यापीठाने इंडियन सायन्स काँग्रेसचे केलेले आयोजन ही विद्यापीठाच्या इतिहासातील अविस्मरणीय घटना मानावी लागते. या काँग्रेसचे उद्घाटन देशाचे पंतप्रधान मा. श्री. नरेंद्र मोदी यांनी आभासी पद्धतीने उपस्थित राहून केले. या इंडियन सायन्स काँग्रेसच्या उद्घाटन समारंभात महाराष्ट्राचे राज्यपाल व विद्यापीठांचे कुलपती माननीय श्री. भगत सिंह कोश्यारी, महाराष्ट्राचे मुख्यमंत्री माननीय श्री. एकनाथ शिंदे, महाराष्ट्राचे उपमुख्यमंत्री मा. देवेन्द्र फडणवीस, केंद्रीय मंत्री मा. श्री. जितेन्द्र सिंग, केंद्रीय मंत्री मा. नितीन गडकरी, आयएससीए चे कार्यकारी अध्यक्ष डॉ. विजयालक्ष्मी सक्सेना हे प्रमुख अतिथी म्हणून उपस्थित होते. या इंडियन सायन्स काँग्रेसच्या अंतर्गत विज्ञानविषयक विविध प्रकल्प विज्ञानाचे नवे शोध, विज्ञानविषयक मुलाखती, विज्ञानविषयक चर्चा, वैज्ञानिकांचे मार्गदर्शन, विज्ञान प्रदर्शनी, विज्ञानविषयक नवीन उपक्रम सादर केले. या परिषदेत दहा हजारांपेक्षा जास्त प्रतिनिधी उपस्थित होते. इंडियन सायन्सच्या अंतर्गत 'विमेन्स सायन्स काँग्रेस', 'फार्मर्स सायन्स काँग्रेस', 'ट्रायबल सायन्स काँग्रेस' इत्यादी नाविन्यपूर्ण उपविषयावरील परिषदादेखील यशस्वीपणे पार पाडल्या गेल्या. या इंडियन सायन्स काँग्रेसमधील विज्ञान प्रदर्शनी विशेष लोकप्रिय ठरल्या. इंडियन सायन्स काँग्रेसचा समारोप डॉ. विजयालक्ष्मी सक्सेना अध्यक्षतेखाली व नोबल पुरस्कार विजेत्या प्रोफेसर डॉक्टर अदा योनातच्या प्रमुख उपस्थितीत पार पडला. विद्यापीठाने आयोजित केलेल्या या इंडियन सायन्स काँग्रेसचा लाभ हजारो विद्यार्थ्यांनी व शेकडो अभ्यासकांनी घेतला.

दिनांक २० ते २२ जानेवारी, २०२३ या कालावधीत विद्यापीठात '७२ वी इंडियन फार्मास्युटिकल काँग्रेस' आयोजित करण्यात आली. या इंडियन फार्मास्युटिकल काँग्रेसचे उद्घाटन केंद्रीय मंत्री नितीनजी गडकरी यांच्या हस्ते झाले. या परिषदेत दहा हजारांहून अधिक प्रतिनिधी उपस्थित होते. या परिषदेमध्ये सीईओ कॉन्क्लेव्ह यशस्वीपणे आयोजित करण्यात आले. या परिषदेचा समारोप महाराष्ट्र राज्याचे उपमुख्यमंत्री श्री. देवेंद्रजी फडणवीस यांच्या हस्ते झाला.या परिषदेत औषधीशास्त्रविषयक संशोधन आणि तत्संबंधित जनजागृती सर्वांकरिता अतिशय लाभकारक ठरलं.

शिक्षणाचा प्रसार करताना विद्यार्थ्यांचा सर्वांगीण विकास करण्याकरिता राष्ट्रीय सेवा योजना, विद्यार्थी कल्याण योजना, स्पर्धा परीक्षा मार्गदर्शन, स्वयंरोजगार माहिती, क्रीडा प्रशिक्षण इत्यादी माध्यमांतून विद्यापीठात भरीवपणे कार्य करण्यात येत आहे. मागील तीन वर्षे 'कोव्हीड' या साथीच्या रोगाने संपूर्ण जगाला ग्रासले होते. त्यावेळी विद्यापीठाच्या रासेयो व नागपूर महानगर पालीकेने अभूतपूर्व असे सेवाकार्य केले. विद्यापीठाचे विद्यार्थी विविध क्षेत्रांमध्ये नेत्रदीपक यश प्राप्त करीत आहेत. विद्यापीठीय अभ्यासक्रमांबरोबरच विद्यापीठातील विद्यार्थी विकास विभाग, राष्ट्रीय सेवा योजना, विद्यापीठाचा क्रीडा विभाग यांचेकडून होणारे कार्य प्रशंसनीय स्वरूपाचे आहे. राष्ट्रीय पातळीवरील आंतर–विद्यापीठ क्रीडा स्पर्धातील, राज्यस्तरीय आंतर–विद्यापीठ क्रीडा स्पर्धातील तसेच क्रीडा महोत्सवांतील विविध खेळांत विद्यापीठाच्या चमूंनी व खेळाडूंनी सामूहिक व वैयक्तिक पातळीवर नेत्रदीपक यश प्राप्त केले आहे. उत्तर प्रदेश राज्यात झालेल्या राष्ट्रीय पातळीवर 'खेलो इंडिया आंतर–विद्यापीठ क्रीडा स्पर्धामध्ये विद्यापीठातील अनेक क्रीडापटूंनी वैयक्तिक तसेच सामूहिक पातळीवर संस्मरणीय कामगिरी बजावत विविध पारितोषिके प्राप्त केली. या खेलो इंडिया आंतर–विद्यापीठ क्रीडा स्पर्धेमधील योगासन, रेसलिंग, फेंसिंग, बॉक्सिंग, एथलेटिक्स इत्यादी खेळांत विद्यापीठातील विद्यार्थ्यांची कामगिरी उल्लेखनीय राहिली. रोहतक, चेन्नई, चंदीगड, जयपूर, करनाल इत्यादी ठिकाणच्या राष्ट्रीय पातळीवरील 'ऑल इंडिया आंतर–विद्यापीठ स्पर्धेत' आपल्या विद्यापीठाच्या खेळाडूंनी वैयक्तिक तसेच सामूहिक स्वरूपात मोठ्या प्रमाणात यश प्राप्त केले. साउथ झोन आणि वेस्ट झोन आंतर–विद्यापीठ स्पर्धांमध्ये देखील आपल्या विद्यापीठातील विद्यार्थ्यांची कामगिरी लक्षणीय स्वरूपाची राहिली. आंतर–विद्यापीठ क्रिडा महोत्सवामध्ये आपल्या विद्यापीठातील विद्यार्थ्यांनी चांगल्या प्रकारे सुयश प्राप्त केले. विद्यापीठाच्या विद्यार्थी विकास विभागाने विद्यार्थ्यांच्या कल्याणाकरिता विविध प्रकारच्या योजना प्रभावीपणे राबविल्या. विद्यार्थी विकास विभागाची 'कमवा व शिका योजना' ही गरजू विद्यार्थ्यांसाठी मोठी लाभकारक ठरली. आपल्या विद्यापीठाच्या राष्ट्रीय सेवा योजनेच्या अंतर्गत विविध प्रकारची प्रशिक्षण शिबिरे व सेवा शिबिरे यशस्वीपणे राबवली गेली. या राष्ट्रीय सेवा योजना विभागाने विद्यार्थ्यांच्या नेतृत्वगुणाला विकसित करण्यामध्ये महत्त्वाचे योगदान दिले. विद्यापीठाच्या पुढाकाराने व एन.एस. एस. च्या मदतीने 'ग्राम चलो अभियान' मोठ्या उत्साहात राबवला. या 'ग्राम चलो अभियाना' मुळे ग्रामीण पातळीवर

प्रभावीपणे जनजागृती झाली. विद्यापीठाच्या राष्ट्रीय सेवा योजनेचे विविध उपक्रम विद्यार्थ्यांच्या व्यक्तिमत्त्वाला सामाजिक व शैक्षणिक दृष्टीतून विकसित करण्यामध्ये महत्त्वपूर्ण ठरले आहेत. विद्यापीठाचा शिक्षण कल्याण निधी, विद्यार्थी कल्याण निधी आणि विद्यार्थी सहायता निधी यातून विद्यापीठांमध्ये लक्षणीय कार्यक्रमांचे आयोजन करण्यात आले.

सन २००५ ला विद्यापीठाला 'राष्ट्रसंताचे नाव' प्राप्त झाल्यापासून एक वेगळीच झळाळी या विद्यापीठाला प्राप्त झाली आहे. महाराजांचे अवघे जीवन समाज समर्पित होते. मानवी जीवनाच्या सर्व बाजूंवर महाराजांनी आपल्या विचारांचा प्रकाश टाकला. विद्यार्थ्यांच्या व्यक्तित्व विकासावर आणि स्वावलंबी शिक्षणावर तर त्यांनी स्वतंत्रपणे आपले विचार वेळोवेळी प्रगट केले. आपले विद्यापीठ सुरुवातीपासूनच राष्ट्रीय आणि सामाजिक बांधीलकी जपणारे विद्यापीठ आहे. वंदनीय महाराजांचे नाव विद्यापीठाला दिल्यापासून देशासमोर असणाऱ्या राष्ट्रीय आणि सामाजिक उद्दिष्टांच्या पूर्तीसाठी विद्यापीठ सतत जागरूक असते. महाराजांच्या मनात असलेल्या समाजाभिमुख नवभारताचे स्वप्न साकार करण्यासाठी विद्यापीठ वचनबद्ध आहे. महाराजांच्या कार्याची प्रेरणा सातत्याने विद्यार्थ्यांना मिळावी म्हणून विद्यापीठ परिसरात महाराजांचा पुतळा स्थानापन्न करण्यात आला आहे. महाराजांच्या विचारांचा प्रचार आणि प्रसार करण्याकरिता महाराष्ट्र शासनाने दिलेल्या २ कोटी रुपये अनुदानातून वंदनीय राष्ट्रसंताच्या नावाने अध्यासन सुरू झाले आहे. अगदी अलीकडे अध्यासनाकरिता ग्रामगीता भवनाची निर्मिती करण्यात आली आहे. २०१२–२०१३ या सत्रापासून स्नातक व स्नातकोत्तर पदवी पातळीवर 'राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज विचारधारा' हा अभ्यासक्रम विद्यापीठात सुरू झाला. २०१५–१६ सत्रापासून विद्यापीठात प्रत्यक्षपणे सुरू झालेला स्नातकोत्तर पातळीवरील राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज विचारधारा हा अभ्यासक्रम पुढील कालखंडात निश्चितच लक्षणीय ठरणार आहे. विद्यापीठात अलीकडे भगवान चक्रधरस्वामी अध्यासन सुरू झाले असून पुढील कालखंडात हे अध्यासन अधिकाधिक विकसित होत जाणार आहे. विद्यापीठाच्या डॉ. वि. भि. कोलते ग्रंथालय परिसरामध्ये 'आंतरराष्ट्रीय बौद्ध अध्ययन केंद्रा' ची भव्य व प्रशस्त वास्तू आकारास आलेली असून हे आंतरराष्ट्रीय बौद्ध अध्ययन केंद्र आगामी काळात मध्यभारतातील एक दर्जेदार व ख्यातीप्राप्त अध्ययन केंद्र ठरणार आहे.

विद्यापीठाचा अध्ययन आणि विस्तार विभाग आजीवन शिक्षणाची संकल्पना घेऊन कार्यरत आहे. निरंतर शिक्षणांतर्गत कौशल्यविकासाचे रोजगाराभिमुख अभ्यासक्रम चालविले जातात. यात बालशिक्षिका, ऑथॉल्मिक असिस्टंट, रुग्णालय सहाय्यक इत्यादींचा अंतर्भाव आहे. जीवनशिक्षण अभियानांतर्गत अपारंपरिक ऊर्जास्रोत प्रशिक्षण, ग्रामीण महिला सबलीकरण आणि सामाजिक सर्वेक्षणासारखे उपयुक्त अभ्यासक्रम चालविले जात आहेत. लोकसंख्या शिक्षण, महिला अध्ययन सेवा क्रेंद्र, राष्ट्रसंत संस्कार प्रकल्पातून विद्यार्थी वर्ग व समाज लाभान्वित होत आहे. आजीवन अध्ययन व विस्तार विभागाकडून चालविण्यात येणारे कौशल्यविकास प्रशिक्षण अभ्यासक्रम जीवनशिक्षण अभियानाच्या अंतर्गत राबविण्यात येणारे अल्पकालीन प्रशिक्षण अभ्यासक्रम हे विद्यार्थ्यांच्या जीवनाश्यक कौशल्यांना विकसित करणारे ठरले आहे.

सार्वजनिक जीवनात विविध क्षेत्रांत असाधारण कार्य करणाऱ्या व्यक्तिंना सन्मानित करण्यासाठी 'राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज जीवनसाधना' पुरस्काराने सन्मानित करण्याची परंपरा विद्यापीठाने सुरू केली आहे. आतापर्यंत अनेक मान्यवरांना या पुरस्काराने सन्मानित करण्यात आले.

विद्यापीठाच्या इमारती विविध ठिकाणी विखुरलेल्या आहेत. त्यामुळे कार्यव्यवस्थेवर बराच ताण येतो म्हणून महात्मा फुले शैक्षणिक विद्यापीठ परिसरात विद्यापीठाच्या अत्याधुनिक सोयींनी युक्त अशी भव्य प्रशासकीय इमारत आकारास आली आहे. या इमारतीकरिता उद्योगपती जमनालाल बजाज ह्यांचे नातू श्री. राहुल बजाज ह्यांच्या औद्योगिक प्रतिष्ठानाने C.S.R. योगदान योजनेतून विद्यापीठाला १० कोटी रुपयांची उदार देणगी दिली होती. महाराष्ट्र राज्याचे राज्यपाल व विद्यापीठाचे माननीय कुलपती श्री. भगत सिंह कोश्यारी यांचे हस्ते दि. १९ डिसेंबर, २०१९ रोजी या इमारतीचे उद्घाटन झाले. या नव्या भव्य प्रशासकिय इमारतीतून विद्यापीठाचे प्रशासकीय कामकाज सुबकपणे सुरू झाले आहे. .

दिनांक १३ एप्रिल, २०२३ ला विद्यापीठाचा ११० वा दीक्षांत समारंभ संपन्न झाला. याप्रसंगी दीक्षांत समारंभाच्या अध्यक्षस्थानी महाराष्ट्राचे माननीय राज्यपाल व विद्यापीठांचे कुलपती श्री. रमेश बैस हे होते. प्रमुख अतिथी म्हणून ए. आय.सी.टी.ई. चे अध्यक्ष माननीय टी. जी. सीताराम हे होते.

निरंतर ध्येयाकडे वाटचाल करणाऱ्या आपल्या या विद्यापीठाच्या संदर्भात पाहिली गेलेली अनेक स्वप्ने आपल्या सगळ्यांच्या सहकार्याने नजीकच्या भविष्यात पूर्ण होतील व राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाचे नाव भारतातील एक श्रेष्ठ विद्यापीठ म्हणून गौरवाने घेतले जाईल असा आमचा प्रगाढ विश्वास आहे.

•••

छत्रपती शिवाजी महाराज
प्रशासकीय परिसर

छत्रपती श्री. शिवाजी महाराज
Chhatrapati Shri. Shivaji Maharaj

।। प्रकरण पहिले।।

विद्यापीठ प्राधिकरणे व मंडळे

प्रकरण पहिले
विद्यापीठ प्राधिकरणे व मंडळे

अहवालकाळातील विद्यापीठाच्या प्राधिकरणे व मंडळे तसेच त्यात वेळोवेळी झालेले बदल याची माहिती पुढीलप्रमाणे आहे.

अधिसभा, व्यवस्थापन परिषद, विद्यापरिषद व अन्य प्राधिकारिणी/समिती सदस्यांची यादी

१. अधिसभा
महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६ च्या कलम २८(२) नुसार

पदसिद्ध अध्यक्ष व सदस्य :

कुलपती : महाराष्ट्राचे राज्यपाल
मा. श्री. भगत सिंह कोश्यारी
(दि. १७/२/२०२३ पर्यत)
मा. श्री. रमेश बैस (दि. १८/२/२०२३ पासून)

कुलगुरू :
डॉ. सुभाष आर. चौधरी

प्र–कुलगुरू :
डॉ. संजय दुधे

अधिष्ठाता :
१. डॉ. प्रशांत माहेश्वरी
अधिष्ठाता, विज्ञान व तंत्रज्ञान विद्याशाखा
२. डॉ. संजय कवीश्वर
अधिष्ठाता, वाणिज्य व व्यवस्थापन विद्याशाखा
३. डॉ. दत्तात्रय वाटमोडे
अधिष्ठाता, मानवविज्ञान विद्याशाखा
(दि. ३१/५/२०२३ पर्यत)
डॉ. शामराव कोरेटी
प्रभारी अधिष्ठाता, मानवविज्ञान विद्याशाखा
(दि. ०१/६/२०२३ पासून)
४. डॉ. (श्रीमती) राजश्री वैष्णव
प्रभारी अधिष्ठाता,
आंतर–विद्याशाखीय अभ्यास विद्याशाखा
(दि. १२/१२/२०२२ पर्यत)
डॉ. प्रशांत कडू
अधिष्ठाता, आंतर–विद्याशाखीय अभ्यास विद्याशाखा
(दि. १३/१२/२०२२ पासून)

संचालक, परीक्षा व मूल्यमापन मंडळ :
डॉ. प्रफुल्ल साबळे

वित्त व लेखा अधिकारी :
१. डॉ. संजय कवीश्वर (अतिरिक्त प्रभार)
(दि. १४/१२/२०२२ पर्यत)
२. श्री. हरीश पालीवाल
(दि. १५/१२/२०२२ पासून)

विद्यापीठाच्या उपपरिसरांचे संचालक
रिक्त

संचालक, नवोपक्रम, नवसंशोधन व साहचर्य :
डॉ. राजेश सिंह

संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य :
डॉ. धनराज माने (दि. १७/११/२०२२ पर्यत)
डॉ. शैलेंद्र देवळाणकर
(दि. १८/११/२०२२ ते ०५/३/२०२३ पर्यत)
डॉ. संजय ठाकरे (दि. ०६/३/२०२३ पासून)

सहसंचालक, तंत्र शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य :
डॉ. मनोजकुमार डायगव्हाणे
विभागीय कार्यालय, सदर बाजार, नागपूर

संचालक, ज्ञानस्रोत केंद्र :
डॉ. विजय खंडाळ

संचालक, विद्यार्थी विकास मंडळ :
डॉ. अभय मुद्‌गल (दि. १८/७/२०२२ पर्यत)
डॉ. मंगेश पाठक (दि. १९/७/२०२२ पासून)

संचालक, क्रीडा व शारीरिक शिक्षण :
डॉ. शरद सूर्यवंशी

संचालक, आजीवन अध्ययन व विस्तार मंडळ :
डॉ. निशिकांत राऊत (अतिरिक्त प्रभार)

प्राचार्य गटाचे प्रतिनिधी :

(खुला प्रवर्ग)
१. डॉ. नरेन्द्रसिंग राजेन्द्रसिंग दीक्षित
विमेन्स कॉलेज ऑफ आर्टस् ॲन्ड कॉमर्स,
३१० ब, न्यू नंदनवन, नागपूर
(दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)
रिक्त
(दि. ०१/९/२०२२ ते २४/११/२०२२ पर्यत)
डॉ. निलकंठ यादोराव लंजे
जगत कला, वाणिज्य व इंदिराबेन हरिहरभाई
पटेल विज्ञान महाविद्यालय, गोरेगाव,
जि. गोंदिया
(दि. २५/११/२०२२ पासून)

२. डॉ. मृत्युंजय विक्रमादित्य सिंग
सी. जे. पटेल कला व वाणिज्य महाविद्यालय,
तिरोडा, जि. गोंदिया (दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)
रिक्त
(दि. ०१/९/२०२२ ते २४/११/२०२२ पर्यत)
डॉ. संजय पंजाबराव धनवटे
नारायणराव काळे स्मृती मॉडेल महाविद्यालय
(कला, वाणिज्य व विज्ञान),
कारंजा (घाडगे), जि. वर्धा
(दि. २५/११/२०२२ पासून)

३. डॉ. विवेक मधुकर नानोटी
प्रियदर्शिनी इन्स्टिट्यूट ऑफ इंजिनियरिंग ॲन्ड
टेक्नॉलॉजी, हिंगणा रोड,
नागपूर (दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)
रिक्त
(दि. ०१/९/२०२२ ते २४/११/२०२२ पर्यत)
डॉ. महेंद्र पुंडलिकराव ढोरे
श्री. शिवाजी एज्युकेशन सोसायटी अमरावतीचे
विज्ञान महाविद्यालय, काँग्रेसनगर, नागपूर
(दि. २५/११/२०२२ पासून)

४. डॉ. (श्रीमती) उर्मिला वामनराव डबीर
राजकुमार केवलरामानी कन्या महाविद्यालय,
जरीपटका, नागपूर (दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)
रिक्त
(दि. ०१/९/२०२२ ते २४/११/२०२२ पर्यत)
डॉ. जगदीश राधेश्याम बाहेती
कमला नेहरू कॉलेज ऑफ फार्मसी, बुटीबोरी,
जि. नागपूर (दि. २५/११/२०२२ पासून)

५. डॉ. संजय पंजाबराव धनवटे
नारायणराव काळे स्मृती मॉडेल कॉलेज
(कला, वाणिज्य व विज्ञान),
कारंजा (घाडगे), जि. वर्धा
(दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)
रिक्त
(दि. ०१/९/२०२२ ते २४/११/२०२२ पर्यत)
डॉ. सचिन पुरूषोत्तम उंटवाले
जी. एच. रायसोनी कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग,
डिगडोह हिल्स, हिंगणा रोड, नागपूर
(दि. २५/११/२०२२ पासून)

(अनुसूचित जाती प्रवर्ग)

६. डॉ. महेंद्र बागडे
एस. के. पोरवाल कॉलेज, कामठी, जि. नागपूर
(दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)
रिक्त
(दि. ०१/९/२०२२ ते २४/११/२०२२ पर्यत)
डॉ. चंदु काशीनाथजी पोपटकर
कुंभलकर कॉलेज ऑफ सोशल वर्क, वर्धा
(दि. २५/११/२०२२ पासून)

(अनुसूचित जमाती प्रवर्ग)

७. डॉ. चेतनकुमार भीमराव मसराम
एस. एन. मोर कॉलेज ऑफ आर्टस्, कॉमर्स ॲन्ड
सायन्स महाविद्यालय, तुमसर, जि. भंडारा
(दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)
रिक्त
(दि. ०१/९/२०२२ ते २४/११/२०२२ पर्यत)
डॉ. रामदास आत्राम
शासकीय न्याय सहायक विज्ञान संस्था,
रविंद्रनाथ टागोर मार्ग, नागपूर
(दि. २५/११/२०२२ ते १८/४/२०२३ पर्यत)
रिक्त (दि. १९/४/२०२३ पासून)

(निरधिसूचित जमाती (वि.जा./भ.ज.)

८. रिक्त
(दि. ०१/७/२०२२ ते २४/११/२०२२ पर्यत)
डॉ. जयवंत वडते
धनवटे नॅशनल कॉलेज, नागपूर
(दि. २५/११/२०२२ ते २७/२/२०२३ पर्यत)
रिक्त (दि. २८/२/२०२३ पासून)

(इतर मागासवर्ग प्रवर्ग)

९. डॉ. दामोधर सातपुते
अरुणराव कलोडे महाविद्यालय, नागपूर
(दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)
रिक्त
(दि. ०१/९/२०२२ ते २४/११/२०२२ पर्यत)
डॉ. देवेंद्र श्रीकृष्णाजी भोंगाडे
जीवन विकास महाविद्यालय,
देवग्राम, त. नरखेड, जि. नागपूर
(दि. २५/११/२०२२ पासून)

(महिला प्रवर्ग)

१०. डॉ. (श्रीमती) शरयू बबन तायवाडे
तायवाडे कॉलेज, महादुला, कोराडी, जि. नागपूर
(दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)
रिक्त
(दि. ०१/९/२०२२ ते २४/११/२०२२ पर्यत)
डॉ. (श्रीमती) शरयू बबन तायवाडे
तायवाडे कॉलेज, महादुला, कोराडी, जि. नागपूर
(दि. २५/११/२०२२ पासून)

व्यवस्थापन गटाचे प्रतिनिधी :

(खुला प्रवर्ग)

१. डॉ. बबन भाऊराव तायवाडे
श्री. सच्चिदानंद शिक्षण संस्था,
१३, पावनभूमी, वर्धा रोड, नागपूर
(दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)
रिक्त
(दि. ०१/९/२०२२ ते २४/११/२०२२ पर्यत)
डॉ. बबन भाऊराव तायवाडे
श्री. सच्चिदानंद शिक्षण संस्था,
१३, पावनभूमी, वर्धा रोड, नागपूर
(दि. २५/११/२०२२ पासून)

२. श्री. दुष्यंत सतीश चतुर्वेदी
लोकमान्य टिळक जनकल्याण शिक्षण संस्था,
३१०—ए, सिव्हिल लाईन्स, हेंसी रोड, नागपूर
(दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)
रिक्त
(दि. ०१/९/२०२२ ते २४/११/२०२२ पर्यत)
श्री. अजय अमीलाल अग्रवाल
जयदेव एज्युकेशन सोसायटी, ५०१, रॉयल पार्क,
प्लॉट नं. ७२, फॉर्म लॅन्ड जवळ, रामदासपेठ,
नागपूर (दि. २५/११/२०२२ पासून)

३. श्री. किशोर मोतीराम उमाठे
सतीमाता शिक्षण संस्था, ११, व्यंकटेशनगर,
खामला, नागपूर (दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)
रिक्त
(दि. ०१/९/२०२२ ते २४/११/२०२२ पर्यत)
श्री. उमेश पांडुरंगजी तुळसकर
विद्या विकास एज्युकेशन सोसायटी, दत्त मंदिर
वार्ड, तुळसकर हॉस्पीटल जवळ, हिंगणघाट, वर्धा
(दि. २५/११/२०२२ पासून)

४. डॉ. राजेश घनश्याम भोयर
विद्याभारती संस्था, आदर्श कॉलनी, केळकरवाडी,
वर्धा (दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)
रिक्त
(दि. ०१/९/२०२२ ते २४/११/२०२२ पर्यत)
डॉ. राजेश घनश्याम भोयर
महिला विकास संस्था, आदर्श कॉलनी,
केळकरवाडी, वर्धा (दि. २५/११/२०२२ पासून)

(अनुसूचित जाती प्रवर्ग)

५. डॉ. सुधीर सदानंद फुलझेले
परमपूज्य डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर स्मारक
समिती, दीक्षाभूमी, नागपूर
(दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)

(अनुसूचित जमाती प्रवर्ग)

रिक्त (दि. ०१/९/२०२२ पासून)

(महिला प्रवर्ग)

६. श्रीमती स्मिता अभिजित वंजारी
अमर सेवा मंडळ, १३८, दत्तात्रयनगर, नागपूर
(दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)
रिक्त
(दि. ०१/९/२०२२ ते २४/११/२०२२ पर्यत)
श्रीमती स्मिता अभिजित वंजारी
अमर सेवा मंडळ, १३८, दत्तात्रयनगर, नागपूर
(दि. २५/११/२०२२ पासून)

विद्यार्थी परिषदेचा अध्यक्ष :

रिक्त

विद्यार्थी परिषदेचा सचिव :

रिक्त

अध्यापक गटाचे प्रतिनिधी :

(खुला प्रवर्ग)

१. डॉ. वेदानंद मुजबैले
के. डी. के. कॉलेज ऑफ इंजिनियरिंग, नंदनवन,
नागपूर (दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)
रिक्त
(दि. ०१/९/२०२२ ते २४/११/२०२२ पर्यत)
डॉ. अजित रविकांत जाचक
बॅरि. शेषराव वानखेडे महाविद्यालय, मोहपा,
ता. कळमेश्वर, जि. नागपूर
(दि. २५/११/२०२२ पासून)

२. डॉ. प्रदीप बुटे
कमला नेहरू महाविद्यालय, सक्करदरा चौक,
नागपूर (दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)
रिक्त
(दि. ०१/९/२०२२ ते २४/११/२०२२ पर्यत)
डॉ. संजय राजाराम चौधरी
श्री. बिंझानी सिटी कॉलेज, उमरेड रोड, नागपूर
(दि. २५/११/२०२२ पासून)

३. रिक्त
(दि. ०१/७/२०२२ ते २४/११/२०२२ पर्यत)
श्री. संदीप रामरावजी गायकवाड
तुळशीरामजी गायकवाड पाटील कॉलेज ऑफ
इंजिनिअरिंग ॲन्ड टेक्नॉलॉजी, मोहगांव, वर्धा
रोड, नागपूर
(दि. २५/११/२०२२ पासून)

४. डॉ. अब्दुल शकील अब्दुल सत्तार
प्लॉट नं. १/अ—२, 'आलियाविला' जाफरनगर,
काटोल रोड, नागपूर (दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)

रिक्त
(दि. ०१/९/२०२२ ते २४/११/२०२२ पर्यत)
डॉ. योगेश वसंतराव भुते
दादा रामचंद्र बाखरू सिंधु महाविद्यालय,
पाचपावली, नागपूर (दि. २५/११/२०२२ पासून)

५. डॉ. अजित रविकांत जाचक
बॅरि. शेषराव वानखेडे महाविद्यालय, मोहपा,
ता. कळमेश्वर, जि. नागपूर
(दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)
रिक्त
(दि. ०१/९/२०२२ ते २४/११/२०२२ पर्यत)
डॉ. श्रीकांत बळीराम भोवते
श्री. नरेंद्र तिडके कला, वाणिज्य महाविद्यालय,
रामटेक, जि. नागपूर
(दि. २५/११/२०२२ पासून)

(अनुसूचित जाती प्रवर्ग)

६. डॉ. सचिदानंद जुनघरे
जी. एस. कॉलेज, वर्धा
(दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)
रिक्त
(दि. ०१/९/२०२२ ते २४/११/२०२२ पर्यत)
डॉ. पांडुरंग सदाशिव डांगे
एस. एस. जायस्वाल कॉलेज, अर्जूनी मोरगांव,
गोंदिया (दि. २५/११/२०२२ पासून)

(अनुसूचित जमाती प्रवर्ग)

७. डॉ. घनश्याम भुजंगराव बगडे
अण्णासाहेब गुंडेवार कॉलेज, गुंडेवार मार्ग,
छावणी, काटोल रोड, नागपूर
(दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)
रिक्त
(दि. ०१/९/२०२२ ते २४/११/२०२२ पर्यत)
डॉ. रतीराम गोमाजी चौधरी
सेठ केसरीमल पोरवाल कला, वाणिज्य
व विज्ञान महाविद्यालय, कामठी, नागपूर
(दि. २५/११/२०२२ पासून)

(निरधिसूचित जमाती (वि.जा./भ.ज.)

८. डॉ. प्रकाश धनुसिंग पवार
अरविंदबाबू देशमुख महाविद्यालय,
भारसिंगी, ता. काटोल, जि. नागपूर
(दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)
रिक्त
(दि. ०१/९/२०२२ ते २४/११/२०२२ पर्यत)
डॉ. अनिल गंगाराम दोडेवार
महिला महाविद्यालय, १५२, नंदनवन, नागपूर
(दि. २५/११/२०२२ पासून)

(इतर मागासवर्ग प्रवर्ग)

९. डॉ. नितीन चिंतामण कोंगरे
जवाहरलाल नेहरू कॉलेज ऑफ आर्ट्स, कॉमर्स
ॲन्ड सायन्स, वाडी, नागपूर
(दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)
रिक्त
(दि. ०१/९/२०२२ ते २४/११/२०२२ पर्यत)
डॉ. नितीन चिंतामण कोंगरे
जवाहरलाल नेहरू कॉलेज ऑफ आर्ट्स, कॉमर्स
ॲन्ड सायन्स, वाडी, नागपूर
(दि. २५/११/२०२२ पासून)

(महिला प्रवर्ग)

१०. डॉ. धनश्री मोहन बोरीकर
डॉ. आंबेडकर कॉलेज, दीक्षाभूमी, नागपूर
(दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)
रिक्त
(दि. ०१/९/२०२२ ते २४/११/२०२२ पर्यत)
डॉ. विद्या प्रफुल्ल साबळे
दादासाहेब बालपांडे कॉलेज ऑफ फार्मसी, स्वामी
समर्थ धाम मंदिरजवळ, बेसा, नागपूर
(दि. २५/११/२०२२ पासून)

अध्यापक गटाचे प्रतिनिधी :

(खुला प्रवर्ग)

१. रिक्त
(दि. ०१/७/२०२२ ते २४/११/२०२२ पर्यत)
डॉ. ओमप्रकाश पांडुरंग चिमणकर
भौतिकशास्त्र विभाग, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज
नागपूर विद्यापीठ, नागपूर
(दि. २५/११/२०२२ पासून)

(अनुसूचित जाती प्रवर्ग)

२. डॉ. ओमप्रकाश पांडुरंग चिमणकर
भौतिकशास्त्र विभाग, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज
नागपूर विद्यापीठ, नागपूर
(दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)
रिक्त
(दि. ०१/९/२०२२ ते २४/११/२०२२ पर्यत)

(अनुसूचित जमाती प्रवर्ग)

डॉ. वर्षा तुलसीदास धुर्वे
प्राणिशास्त्र विभाग, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज
नागपूर विद्यापीठ, नागपूर
(दि. २५/११/२०२२ पासून)

(महिला प्रवर्ग)

३. डॉ. (श्रीमती) ममता रत्नाकर लांजेवार
रसायनशास्त्र विभाग, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज
नागपूर विद्यापीठ, नागपूर
(दि. ३१/८/२०२२ पर्यंत)
रिक्त
(दि. ०१/९/२०२२ ते २४/११/२०२२ पर्यंत)
डॉ. पायल सुनील ठावरे
पदव्युत्तर विधी विभाग, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज
नागपूर विद्यापीठ, नागपूर
(दि. २५/११/२०२२ पासून)

नोंदणीकृत पदवीधर गटाचे प्रतिनिधी :

(खुला प्रवर्ग)

१. श्री. मनमोहन शिवकुमार बाजपेयी
५८, हनुमाननगर, नागपूर
(दि. ३१/८/२०२२ पर्यंत)
रिक्त
(दि. ०१/९/२०२२ ते २२/३/२०२३ पर्यंत)
श्री. मनमोहन शिवकुमार बाजपेयी
५८, हनुमाननगर, नागपूर
(दि. २३/३/२०२३ पासून)

२. श्री. प्रवीण मनोहरराव उदापुरे
महात्मा फुले कॉलोनी, भोजापूर, पो. बेला,
जि. भंडारा (दि. ३१/८/२०२२ पर्यंत)
रिक्त
(दि. ०१/९/२०२२ ते २२/३/२०२३ पर्यंत)
श्री. विष्णू वसंत चांगदे
१४ ए, जुनी पोस्ट ऑफिस गल्ली, अयोध्यानगर,
नागपूर (दि. २३/३/२०२३ पासून)

३. श्री. विष्णू वसंत चांगदे
१४ ए, जुनी पोस्ट ऑफिस गल्ली, अयोध्यानगर,
नागपूर (दि. ३१/८/२०२२ पर्यंत)
रिक्त
(दि. ०१/९/२०२२ ते २२/३/२०२३ पर्यंत)
श्री. मनिष भानुदासजी वंजारी
समर्थ कॉलेजजवळ, पश्चिम समर्थनगर, मुरमाडी,
लाखनी, जि. भंडारा
(दि. २३/३/२०२३ पासून)

४. श्री. शीलवंत अनमोल मेश्राम
पो. सांगडी, ता. साकोली, जि. भंडारा
(दि. ३१/८/२०२२ पर्यंत)
रिक्त
(दि. ०१/९/२०२२ ते २२/३/२०२३ पर्यंत)
श्री. राहूल देविदास हनवते
प्लॉट नं. ३९, साईनगर, शारदा किराणा स्टोअर्स
जवळ, डोबी ले आऊट, दाभा,
नागपूर (दि. २३/३/२०२३ पासून)

५. श्री. प्रशांत भास्करराव डेकाटे
रावसाहेब ठवरे कनिष्ठ महाविद्यालय,
नवीन बाभूळखेडा, कुकडे ले–आउट, नागपूर
(दि. ३१/८/२०२२ पर्यंत)
रिक्त
(दि. ०१/९/२०२२ ते २२/३/२०२३ पर्यंत)
श्री. अजय धनराज चव्हाण
क्वार्टर नं. ५/१२६, गजानन महाराज मंदिर
जवळ, रघुजीनगर, नागपूर
(दि. २३/३/२०२३ पासून)

(अनुसूचित जाती प्रवर्ग)

६. श्री. सुनील हंसराज खंडारे
२७, कीर्तिधर सोसायटी, नारा रोड, उप्पलवाडी,
नागपूर (दि. ३१/८/२०२२ पर्यंत)
रिक्त
(दि. ०१/९/२०२२ ते २२/३/२०२३ पर्यंत)
श्री. प्रथमेश सच्चिदानंद फुलेकर
प्लॉट नं. ५०२, पुनम प्राईड अपार्टमेंट, गुलमोहर
हॉलजवळ, पांडे ले आऊट, खामला रोड, नागपूर
(दि. २३/३/२०२३ पासून)

(अनुसूचित जमाती प्रवर्ग)

७. श्री. दिनेश अंबादास शेराम
१७, ध्यानयोगी अपार्टमेन्ट, शास्त्री ले–आउट,
सुभाषनगर, नागपूर (दि. ३१/८/२०२२ पर्यंत)
रिक्त
(दि. ०१/९/२०२२ ते २२/३/२०२३ पर्यंत)
श्री. दिनेश अंबादास शेराम
१७, ध्यानयोगी अपार्टमेन्ट, शास्त्री ले–आउट,
सुभाषनगर, नागपूर (दि. २३/३/२०२३ पासून)

(निरधिसूचित जमाती (वि.जा./भ.ज.)

८. श्री. वामन देवराव तुर्के
प्लॉट नं. ३३, देवनगर (धनगरपुरा),
आर. बी. क्वार्टरजवळ, वेस्ट हायकोर्ट रोड,
नागपूर (दि. ३१/८/२०२२ पर्यंत)
रिक्त (दि. ०१/९/२०२२ ते २२/३/२०२३ पर्यंत)
श्री. वामन देवराव तुर्के
प्लॉट नं. ६, शहाकार ले आऊट, ग्रीन पार्क
सोसायटीजवळ, वाय. सी. सी. कॉलेज समोर,
हिंगणा रोड, वानाडोंगरी, नागपूर
(दि. २३/३/२०२३ पासून)

(इतर मागासवर्ग प्रवर्ग)

९. श्री. वसंतकुमार मधुसूदन चुटे
पवार बोर्डिंगजवळ, कन्हार टोली, गोंदिया
(दि. ३१/८/२०२२ पर्यंत)
रिक्त
(दि. ०१/९/२०२२ ते २२/३/२०२३ पर्यंत)
श्री. सुनील रामदास फुडके
४०३ बिंग १—ब, राहुल रेसिडेन्सी, साखळे गुरुजी शाळेच्यासमोर, गणेशपेठ, नागपूर
(दि. २३/३/२०२३ पासून)

(महिला प्रवर्ग)

१०. श्रीमती सरिता महेन्द्र निंबार्ते
वेदान्त, ६८—बाबानगर, तकिया वार्ड, भंडारा
(दि. ३१/८/२०२२ पर्यंत)
रिक्त
(दि. ०१/९/२०२२ ते २२/३/२०२३ पर्यंत)
सौ. रोशनी राहुल खेलकर
वार्ड नं. ३, बाजार चौक, काळे मंदिरजवळ, पवनार, जि. वर्धा (दि. २३/३/२०२३ पासून)

कुलपतीद्वारा नामनिर्देशित सदस्य :

१. ॲड. समीर देविदास पराते
''पितृछाया'', बैद्यनाथ गल्ली, कोष्टीपुरा, सिध्रा स्पोर्ट्सजवळ, सीताबर्डी, नागपूर
(दि. ३१/८/२०२२ पर्यंत)
रिक्त
(दि. ०१/९/२०२२ ते ०५/२/२०२३ पर्यंत)
डॉ. विजय एम. इलोरकर
८८, गजाननगर, ओमकारनगर चौक, मानेवाडा रिंग रोड, नागपूर (दि. ०६/२/२०२३ पासून)

२. श्री. जगदीश पी. जोशी
८४, स्वावलंबीनगर, नागपूर
(दि. ३१/८/२०२२ पर्यंत)
रिक्त
(दि. ०१/९/२०२२ ते ०५/२/२०२३ पर्यंत)
डॉ. उर्मिला रविंद्र क्षिरसागर
८४, माधवनगर, नागपूर
(दि. ०६/२/२०२३ पासून)

३. श्री. श्रीकांत धोंडरीकर
प्लॉट नं. २२७, सुरेन्द्रनगर, नागपूर
(दि. ३१/८/२०२२ पर्यंत)
रिक्त
(दि. ०१/९/२०२२ ते ०५/२/२०२३ पर्यंत)
ॲड. निरज बी. जावडे
प्लॉट नं. ४०२, ५ वा प्लोअर, संकेत अपार्टमेंट, खरे टाऊन पोस्ट ऑफीसजवळ, धरमपेठ, नागपूर (दि. ०६/२/२०२३ पासून)

४. श्री. विजय मुनीश्वर
नटराज टॉकीजजवळ, महाल, नागपूर
(दि. ३१/८/२०२२ पर्यंत)
रिक्त
(दि. ०१/९/२०२२ ते ०५/२/२०२३ पर्यंत)
श्रीमती कविता लोया
सनदी लेखापाल, लोया बागरी ॲन्ड कंपनी, लक्ष्मीनगर, नागपूर (दि. ०६/२/२०२३ पासून)

५. श्रीमती शिवानी दाणी
४९/७, उज्ज्वलनगर, वर्धा रोड, नागपूर
(दि. ३१/८/२०२२ पर्यंत)
रिक्त
(दि. ०१/९/२०२२ ते ०५/२/२०२३ पर्यंत)
श्री. निर्भय अजय संचेती
२७३, 'साकार' शिवाजीनगर, धरमपेठ (एक्स), नागपूर (दि. ०६/२/२०२३ पासून)

६. श्री. टारजन गायकवाड
६७, वेधपार्क, रमानगर, शताब्दी चौक, पोस्ट भगवाननगर, नागपूर
(दि. ३१/८/२०२२ पर्यंत)
रिक्त
(दि. ०१/९/२०२२ ते ०५/२/२०२३ पर्यंत)
श्री. महेंद्र पी. लामा
१६५, उत्तराखंड, जवाहरलाल नेहरू विद्यापीठ, न्यू दिल्ली (दि. ०६/२/२०२३ पासून)

७. डॉ. समय बनसोड
ए/६०१, बजरंग कॉम्प्लेक्स, सिरसपेठ, रेशीमबाग जवळ, नागपूर
(दि. ३१/८/२०२२ पर्यंत)
रिक्त
(दि. ०१/९/२०२२ ते ०५/२/२०२३ पर्यंत)
डॉ. कुमुद रंजन
एस — २०३, सरस्वती अपार्टमेंट, निसर्ग लॉन समोर, आकारनगर, काटोल रोड, नागपूर
(दि. ०६/२/२०२३ पासून)

८. डॉ. स्वप्निल पोतदार
श्री. समर्थ कृपा, प्रभादेवी मंगलमजवळ, गणुवाडी ले—आउट, जुना बायपास रोड, अमरावती (दि. ३१/८/२०२२ पर्यंत)

रिक्त
(दि. ०१/९/२०२२ ते ०५/२/२०२३ पर्यत)
डॉ. किशोर दिगंबर इंगळे
प्लॉट नं. ७, नेहरूनगर, देवनगरजवळ, खामला रोड, नागपूर (दि. ०६/२/२०२३ पासून)

९. श्री. प्रवीणकुमार रणदिवे
प्लॉट नं. १०, फ्लॅट नं. ३०३, सोमनाथ अपार्टमेन्ट, हिंगुलंबिगा भावसार सोसायटी, गोरखेडे कॉम्प्लेक्स, सेमिनरी हिल्स, नागपूर
(दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)
रिक्त
(दि. ०१/९/२०२२ ते ०५/२/२०२३ पर्यत)
श्री. राज सुधाकर मदनकर
प्लॉट नं. १३१५, एन. आय. टी. कॉलोनी, हसनबाग पोलीस चौकीसमोर, न्यू नंदनवन, नागपूर
(दि. ०६/२/२०२३ पासून)

१०. डॉ. हेमंत पुरोहित
अपार्टमेन्ट ४०५, जगत रेसिडेन्सी, हरिहर मंदिरजवळ, जुना भंडारा रोड, नागपूर
(दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)
रिक्त
(दि. ०१/९/२०२२ ते ०५/२/२०२३ पर्यत)
श्रीमती शुभांगी नक्षिणे
अभ्यंकर वार्ड, लक्ष्मीनगर, वरोरा
(दि. ०६/२/२०२३ पासून)

कुलगुरुंद्वारा नामनिर्देशित सदस्य :

१. श्री. राजेन्द्र पांडुरंग पाठक
उच्च श्रेणी लिपिक, गोपनीय शाखा, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर (दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)
रिक्त
(दि. ०१/९/२०२२ ते १०/१/२०२३ पर्यत)
श्री. याकुब शेख
प्रयोगशाळा परिचर, गृहविज्ञान विभाग, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर
(दि. ११/१/२०२३ पासून)

२. श्री. विजयसिंह अरविंदसिंह परिहार
मुख्य लिपिक, स्व. राजेंद्रसिंह उर्फ बाबा व्यास कला व वाणिज्य महाविद्यालय, कोंढाळी, ता. काटोल, जि. नागपूर
(दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)
रिक्त
(दि. ०१/९/२०२२ ते १०/१/२०२३ पर्यत)
श्री. मनोज पुरुषोत्तम मलकापुरे
प्रयोगशाळा सहायक, व्ही. एम. व्ही. कॉलेज, वर्धमाननगर, नागपूर (दि. ११/१/२०२३ पासून)

विधानसभा अध्यक्षांनी अडीच वर्षांच्या पदावधीकरिता नामनिर्देशित केलेले विधानसभेचे दोन सदस्य :

१. रिक्त
(दि. ०१/७/२०२२ ते १४/१२/२०२२ पर्यत)
डॉ. पंकज भोयर
विधानसभा सदस्य, केळकरवाडी, जि. वर्धा
(दि. १५/१२/२०२२ पासून)

२. रिक्त
(दि. ०१/७/२०२२ ते २७/२/२०२३ पर्यत)
श्री. विकास ठाकरे
विधानसभा सदस्य, प्लॉट नं. ५०, शास्त्री ले आऊट, सुभाषनगर, हिंगणा रोड, नागपूर
(दि. २८/२/२०२३ पासून)

विधानपरिषद सभापतीद्वारा अडीच वर्षांच्या पदावधीकरिता नामनिर्देशित केलेले विधानपरिषदेचे एक सदस्य :

रिक्त
(दि. ०१/७/२०२२ ते ०५/२/२०२३ पर्यत)
श्री. प्रवीण दटके
महाराष्ट्र विधानपरिषद सदस्य, २८६, दक्षिणामूर्ती चौक, नागपूर
(दि. ०६/२/२०२३ पासून)

कुलगुरुंनी एक वर्षाच्या पदावधीकरिता नामनिर्देशित केलेला नगरपालिकेचा किंवा महानगरपालिकेचा एक सदस्य

श्री. प्रकाशचंद्र डफ
नगरपरिषद, सिंदी रेल्वे, जि. वर्धा
(दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)
रिक्त (दि. ०१/९/२०२२ पासून)

कुलगुरुंद्वारा एक वर्षाच्या पदावधीकरिता नामनिर्देशित केलेला विद्यापीठ क्षेत्रातील जिल्हा परिषदेच्या शिक्षण समित्यांचा एक प्रतिनिधी :

रिक्त

कुलसचिव – सदस्य सचिव

डॉ. राजू हिवसे

■■■

२. व्यवस्थापन परिषद

महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६ च्या कलम ३०(४) नुसार

पदसिद्ध अध्यक्ष : कुलगुरू

डॉ. सुभाष आर. चौधरी

पदसिद्ध सदस्य : प्र–कुलगुरू

डॉ. संजय दुधे

कुलपतीद्वारा नामनिर्देशित सदस्य :

डॉ. मिलिंद बारहाते
प्राचार्य, सी. पी. अॅन्ड बेरार कला–वाणिज्य महाविद्यालय, तुळशीबाग रोड, महाल, नागपूर
(दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)
रिक्त
(दि. ०१/९/२०२२ ते ०५/२/२०२३ पर्यत)
डॉ. समय बनसोड
ए/६०१, बजरंग कॉम्प्लेक्स, सिरसपेठ, रेशीमबागजवळ, नागपूर
(दि. ०६/२/२०२३ पासून)

कुलगुरुंद्वारा नामनिर्देशित दोन अधिष्ठाते :

१. डॉ. संजय कवीश्वर
अधिष्ठाता, वाणिज्य व व्यवस्थापन विद्याशाखा
(दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)
डॉ. दत्तात्रय वाटमोडे
अधिष्ठाता, मानवविज्ञान विद्याशाखा
(दि. ०१/९/२०२२ ते ३१/५/२०२३ पर्यत)
रिक्त
(दि. ०१/६/२०२३ ते ०४/६/२०२३ पर्यत)
डॉ. प्रशांत कडू
अधिष्ठाता, आंतर–विद्याशाखीय अभ्यास विद्याशाखा
(दि. ०५/६/२०२३ पासून)

२. डॉ. प्रशांत माहेश्वरी
अधिष्ठाता, विज्ञान व तंत्रज्ञान विद्याशाखा

कुलगुरुंद्वारा नामनिर्देशित सदस्य :

१. डॉ. किर्तीकुमार रणदिवे
विभागप्रमुख, भुविज्ञानशास्त्र विभाग, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर (दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)

२. डॉ. प्रमोद खेडेकर
विभागप्रमुख, औषधिनिर्माणशास्त्र विभाग, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ नागपूर
(दि. ०१/९/२०२२ पासून)

अधिसभेने निवडून दिलेले प्राचार्य :

(खुला प्रवर्ग)

१. डॉ. उर्मिला वामनराव डबीर
प्राचार्य, राजकुमार केवलरामानी कन्या महाविद्यालय, जरीपटका, नागपूर
(दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)
रिक्त
(दि. ०१/९/२०२२ ते ०७/६/२०२३ पर्यत)
डॉ. निलकंठ यादोराव लंजे
प्राचार्य, जगत कला, वाणिज्य व इंदिराबेन हरिहरभाई पटेल विज्ञान महाविद्यालय, गोरेगाव, जि. गोंदिया (दि. ०८/६/२०२३ पासून)

(निरधिसूचित जमाती (विमुक्त जाती) किंवा भटक्या जमाती)

२. रिक्त
(दि. ०१/९/२०२२ ते ०७/६/२०२३ पर्यत)

(इमाव प्रवर्ग)

डॉ. देवेंद्र श्रीकृष्णाजी भोंगाडे
प्राचार्य, जीवन विकास महाविद्यालय, थुगावदेव, तह. नरखेड, जि. नागपूर
(दि. ०८/६/२०२३ पासून)

अधिसभेने निवडून दिलेले दोन अध्यापक :

(खुला प्रवर्ग)

१. रिक्त
(दि. ०१/२/२०२२ ते ०७/६/२०२३ पर्यत)
डॉ. योगेश वसंतराव भुते
दादा रामचंद्र बाखरू सिंधू महाविद्यालय, पाचपावली, नागपूर
(दि. ०८/६/२०२३ पासून)

(इमाव प्रवर्ग)

२. डॉ. नितीन चिंतामण कोंगरे
जवाहरलाल नेहरू कॉलेज ऑफ आर्टस्, कॉमर्स अॅन्ड सायन्स, वाडी, नागपूर
(दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)
रिक्त
(दि. ०१/९/२०२२ ते ०७/६/२०२३ पर्यत)

(अनुसूचित जाती प्रवर्ग)

डॉ. पांडुरंग सदाशिव डांगे
एस. एस. जायस्वाल कॉलेज, अर्जुनी मोरगाव, गोंदिया
(दि. ०८/६/२०२३ पासून)

अधिसभेने निवडून दिलेले व्यवस्थापनाचे दोन प्रतिनिधी :
(खुला प्रवर्ग)

१. डॉ. राजेश घनश्याम भोयर
आदर्श कॉलोनी, केळकरवाडी, वर्धा
(दि. ३१/८/२०२२ पर्यंत)
रिक्त
(दि. ०१/९/२०२२ ते ०७/६/२०२३ पर्यंत)
श्री. अजय अमीलाल अग्रवाल
५०१, रॉयल पार्क, प्लॉट नं. ७२, फॉर्म लॅन्ड
जवळ, रामदासपेठ, नागपूर
(दि. ०८/६/२०२३ पासून)

(अनुसूचित जाती प्रवर्ग)

२. डॉ. सुधीर सदानंद फुलझेले
परमपूज्य डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर स्मारक
समिती, दीक्षाभूमी, नागपूर
(दि. ३१/८/२०२२ पर्यंत)

(अनुसूचित जमाती प्रवर्ग)

रिक्त (दि. ०१/९/२०२२ पासून)

अधिसभेने निवडून दिलेले दोन नोंदणीकृत पदवीधर :
(खुला प्रवर्ग)

१. श्री. विष्णू वसंत चांगदे
१४ ए, जुनी पोस्ट ऑफिस गल्ली, अयोध्यानगर,
नागपूर (दि. ३१/८/२०२२ पर्यंत)
रिक्त
(दि. ०१/९/२०२२ ते ०७/६/२०२३ पर्यंत)
श्री. अजय धनराज चव्हाण
क्वार्टर नं. ५/१२६, गजानन महाराज मंदिर
जवळ, रघुजीनगर, नागपूर
(दि. ०८/६/२०२३ पासून)

(अनुसूचित जमाती प्रवर्ग)

२. श्री. दिनेश अंबादास शेराम
१७, ध्यानयोगी अपार्टमेंट,
शास्त्री ले–आउट, सुभाषनगर, नागपूर
(दि. ३१/८/२०२२ पर्यंत)
रिक्त
(दि. ०१/९/२०२२ ते ०७/६/२०२३ पर्यंत)

(निरधिसूचित जमाती (विमुक्त जाती) किंवा भटक्या जमाती)

श्री. वामन देवराव तुर्के
प्लॉट नं. ६, शहाकार ले आऊट, ग्रीन पार्क
सोसायटी जवळ, वाय. सी. सी. कॉलेज समोर,
हिंगणा रोड, वानाडोंगरी, नागपूर
(दि. ०८/६/२०२३ पासून)

विद्यापरिषदेने निवडून दिलेले दोन सदस्य :

१. रिक्त
२. रिक्त

कुलगुरुंद्वारा नामनिर्देशित सदस्य :

प्रा. नचिकेत तिवारी, सहयोगी प्राध्यापक
डिपार्टमेंट ऑफ मेकॅनिकल इंजिनिअरिंग
इंडियन इन्स्टिट्यूट ऑफ टेक्नॉलॉजी, कानपूर
(दि. ३१/८/२०२२ पर्यंत)
रिक्त
(दि. ०१/९/२०२२ ते ०५/२/२०२३ पर्यंत)
डॉ. अतुल वैद्य
राष्ट्रीय पर्यावरण अभियांत्रिकी संशोधन संस्था,
(निरी), नागपूर (दि. ०६/२/२०२३ पासून)

सचिव :

श्री. संजय ठाकरे
सहसंचालक, उच्च शिक्षण, नागपूर विभाग,
नागपूर

संचालक :

डॉ. धनराज माने
शिक्षण संचालक, उच्च शिक्षण,
शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
(दि. १७/११/२०२२ पर्यंत)
डॉ. शैलेंद्र देवळाणकर
शिक्षण संचालक, उच्च शिक्षण,
शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
(दि. १८/११/२०२२ पासून)

संचालक, तंत्र शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य :

१. डॉ. मनोजकुमार डायगव्हाणे
सहसंचालक, तंत्रशिक्षण, महाराष्ट्र राज्य,
विभागीय कार्यालय, सदर बाजार, नागपूर

सदस्य सचिव :

डॉ. राजू हिवसे, कुलसचिव

निमंत्रित सदस्य :

डॉ. संजय कवीश्वर, वित्त व लेखा अधिकारी
(अतिरिक्त प्रभार) (दि. १४/१२/२०२२ पर्यंत)
श्री. हरिश पालीवाल, वित्त व लेखा अधिकारी
(दि. १५/१२/२०२२ पासून)

निमंत्रित सदस्य :

डॉ. प्रफुल्ल साबळे
संचालक, परीक्षा व मूल्यमापन मंडळ

निमंत्रित सदस्य :

विद्यार्थी परिषदेचा अध्यक्ष : रिक्त

■■■

३. विद्या परिषद

महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६ च्या कलम ३२(३) नुसार

पदसिद्ध अध्यक्ष : कुलगुरू

डॉ. सुभाष आर. चौधरी

पदसिद्ध सदस्य : प्र–कुलगुरू

डॉ. संजय संतोष दुधे

विद्याशाखांचे अधिष्ठाते :

१. डॉ. प्रशांत माहेश्वरी
अधिष्ठाता, विज्ञान व तंत्रज्ञान विद्याशाखा
डॉ. जी. एस. खडेकर
सहयोगी अधिष्ठाता,
विज्ञान व तंत्रज्ञान विद्याशाखा
(दि. ३१/१२/२०२२ पर्यंत)
डॉ. प्रकाश रामभाऊ इटनकर
सहयोगी अधिष्ठाता,
विज्ञान व तंत्रज्ञान विद्याशाखा
(दि. ३०/१/२०२३ पासून)

२. डॉ. संजय कवीश्वर
अधिष्ठाता, वाणिज्य व व्यवस्थापन विद्याशाखा

३. डॉ. दत्तात्रय वाटमोडे
अधिष्ठाता, मानवविज्ञान विद्याशाखा
(दि. ३१/५/२०२३ पर्यंत)
डॉ. शामराव कोरेटी
प्रभारी अधिष्ठाता, मानवविज्ञान विद्याशाखा
(दि. ०१/६/२०२३ पासून)

४. डॉ. (श्रीमती) राजश्री वैष्णव
प्रभारी अधिष्ठाता,
आंतर–विद्याशाखीय अभ्यास विद्याशाखा
(दि. १२/१२/२०२२ पर्यंत)
डॉ. प्रशांत कडू
अधिष्ठाता,
आंतर–विद्याशाखीय अभ्यास विद्याशाखा
(दि. १३/१२/२०२२ पासून)

विद्यापीठाच्या उपपरिसरांचे संचालक :

रिक्त

संचालक, नवोपक्रम, नवसंशोधन व साहचर्य :

डॉ. राजेश सिंह

कुलगुरुंद्वारा नामनिर्देशित सदस्य :

१. रिक्त

२. डॉ. अजय मोहबंशी
प्राचार्य, कला व वाणिज्य महाविद्यालय,
जवाहरनगर, जि. भंडारा
(दि. ३१/८/२०२२ पर्यंत)
डॉ. उर्मिला वामनराव डबीर
प्राचार्य, राजकुमार केवलरमानी गर्ल्स कला
महाविद्यालय, ४९, जरीपटका, नागपूर
(दि. ०१/९/२०२२ पासून)

३. डॉ. महेंद्र पी. ढोरे
प्राचार्य, शिवाजी विज्ञान महाविद्यालय,
काँग्रेसनगर, नागपूर (दि. ३१/८/२०२२ पर्यंत)
डॉ. प्रवीण नथ्थुजी चरडे
प्राचार्य, सेवादल महिला महाविद्यालय, उमरेड
रोड, नागपूर (दि. ०१/९/२०२२ पासून)

४. डॉ. राजेश पांडे
प्राचार्य, रामदेवबाबा कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग
ॲन्ड मॅनेजमेंट, काटोल रोड, गिट्टीखदान,
नागपूर (दि. ३१/८/२०२२ पर्यंत)
डॉ. श्रद्धा अनिल कुमार
प्राचार्य, दयानंद आर्या कन्या महाविद्यालय, नारा
रोड, जनता हॉस्पीटल जवळ, नागपूर
(दि. ०१/९/२०२२ पासून)

५. डॉ. प्रवीण चरडे
प्राचार्य, सेवादल महिला महाविद्यालय,
उमरेड रोड, सक्करदरा, नागपूर
(दि. ३१/८/२०२२ पर्यंत)
डॉ. विकास प्रभाकर ढोमणे
प्राचार्य, जे. एम. पटेल कला, वाणिज्य आणि
विज्ञान महाविद्यालय, राजगोपालाचारी वार्ड, भंडारा
(दि. ०१/९/२०२२ पासून)

६. डॉ. अभय ईत्तडवार
प्राचार्य, गुरूनानक कॉलेज ऑफ फार्मसी,
काटोल रोड, दहेगाव, नागपूर
(दि. ३१/८/२०२२ पर्यंत)
डॉ. गिरीश विश्वेश्वराव ठाकरे
प्राचार्य, बी. डी. महाविद्यालय ऑफ इंजिनिअरिंग,
सेवाग्राम, जि. वर्धा
(दि. ०१/९/२०२२ पासून)

७. डॉ. महेंद्र बागडे
प्राचार्य, सेठ केसरीमल पोरवाल कॉलेज,
कामठी, जि. नागपूर
(दि. ३१/८/२०२२ पर्यंत)
डॉ. नितीन आनंदराव माथनकर
प्राचार्य, स्वर्गीय श्री. वसंतराव कोल्हटकर कला
महाविद्यालय, रोहना, आर्वी, जि. वर्धा
(दि. ०१/९/२०२२ पासून)

८. डॉ. दिपाली कोतवाल
प्राचार्य, एल. ए. डी. कॉलेज,
उत्तर अंबाझरी मार्ग, गांधीनगर, नागपूर
(दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)
डॉ. ललित खुल्लर
प्राचार्य, तिरपुडे इन्स्टिट्यूट ऑफ मॅनेजमेंट
एज्युकेशन, १, बाळासाहेब तिरपुडे मार्ग, सदर,
नागपूर (दि. ०१/९/२०२२ पासून)

कुलगुरुंद्वारा नामनिर्देशित प्राध्यापक :

१. रिक्त
(दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)
डॉ. श्रीकृष्णा आनंदराव ढाले
प्राचार्य, प्रियदर्शनी कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग,
हिंगणा रोड, डिगडोह हिल्स, नागपूर
(दि. ०१/९/२०२२ पासून)

२. डॉ. नितीन डोंगरवार
प्राध्यापक, वनस्पतिशास्त्र विभाग,
राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर
(दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)
रिक्त (दि. ०१/९/२०२२ पासून)

कुलगुरुंद्वारा नामनिर्देशित मान्यताप्राप्त परिसंस्थेचा प्रमुख सदस्य :
रिक्त (दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)
डॉ. सुजित गजाननराव मेत्रे
प्राचार्य, श्री. बिंझाणी सिटी महाविद्यालय, उमरेड
रोड, नागपूर (दि. ०१/९/२०२२ पासून)

प्रत्येक विद्याशाखेचे प्रतिनिधित्व करणारे अध्यापक :

विज्ञान व तंत्रज्ञान विद्याशाखा :

(खुला प्रवर्ग)

१. डॉ. (श्रीमती) सुरेखा अनिल कालकर
शासकीय विज्ञान संस्था, आर. टी. रोड,
सिव्हिल लाईन, नागपूर
(दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)
डॉ. सुनील विनायकराव देशमुख
बापुराव देशमुख कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग,
सेवाग्राम, वर्धा (दि. ०१/९/२०२२ पासून)

(अनुसूचित जमाती प्रवर्ग)

२. डॉ. (श्रीमती) वर्षा तुळशीदास धुर्वे
प्राणिशास्त्र विभाग, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज
नागपूर विद्यापीठ, नागपूर
(दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)

३. डॉ. (श्रीमती) वर्षा तुळशीदास धुर्वे
प्राणिशास्त्र विभाग, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज
नागपूर विद्यापीठ, नागपूर
(दि. ०१/९/२०२२ पासून)

वाणिज्य व व्यवस्थापन विद्याशाखा :

(खुला प्रवर्ग)

१. डॉ. प्रमोद फटिंग
यशोधा मुलींचे कला वाणिज्य महाविद्यालय,
स्नेहनगर, वर्धा रोड, नागपूर
(दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)
डॉ. राजीव जाधव
लोक महाविद्यालय, वर्धा
(दि. ०१/९/२०२२ पासून)

(महिला अनुसूचित जाती प्रवर्ग)

२. डॉ. आसावरी रामरतन दुर्गे
तायवाडे महाविद्यालय, कोराडी रोड, महादुला,
कोराडी, जि. नागपूर (दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)
रिक्त (दि. ०१/९/२०२२ पासून)

मानवविज्ञान विद्याशाखा :

(खुला प्रवर्ग)

१. डॉ. प्रदीप मेश्राम
जे. एम. पटेल कॉलेज, भंडारा
(दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)
डॉ. शरद रामचंद्र डवरे
तायवाडे महाविद्यालय, कोराडी रोड, महादुला,
कोराडी, जि. नागपूर
(दि. ०१/९/२०२२ पासून)

(इतर मागास प्रवर्ग)

२. डॉ. फिरोज हैदरी
वसंतराव नाईक कला व समाजविज्ञान शासकीय
संस्था, रिजर्व बँक चौक, कस्तुरचंद पार्कजवळ,
नागपूर (दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)
रिक्त (दि. ०१/९/२०२२ पासून)

आंतर–विद्याशाखीय अभ्यास विद्याशाखा :

(खुला प्रवर्ग)

१. डॉ. नंदा भुरे
पुरुषोत्तम थोटे समाजकार्य महाविद्यालय,
नरसाळा रोड, दिघोरी, नागपूर
(दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)
डॉ. शालिनी रामदास लिहितकर
ग्रंथालय व माहितीशास्त्र विभाग, राष्ट्रसंत
तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर
(दि. ०१/९/२०२२ पासून)

(निरधिसूचित प्रवर्ग)

२. डॉ. वसंत विश्राम राठोड
नागपूर शारीरिक शिक्षण महाविद्यालय,
धंतोली, नागपूर
(दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)

(अनुसूचित जाती प्रवर्ग)

डॉ. प्रविणा निलय खोब्रागडे
राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाचे
डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर विधी महाविद्यालय,
लॉ कॉलेज चौक, अमरावती रोड, नागपूर
(दि. ०१/९/२०२२ पासून)

कुलपतीद्वारा नामनिर्देशित सदस्य :

१. डॉ. दिलीप पेशवे
प्राध्यापक व विभागप्रमुख आणि TEQIP
समन्वयक, डिपार्टमेंट ऑफ मेट्रॉलॉजिकल ॲन्ड
मटेरिअल्स इंजिनिअरिंग, विश्वेश्वरय्या नॅशनल
इन्स्टिट्यूट ऑफ टेक्नॉलॉजी, नागपूर
(दि. ३१/८/२०२२ पर्यंत)
डॉ. यशवंत भास्कर काटपाताळ
प्राध्यापक व विभागप्रमुख सिव्हील इंजिनिअरिंग
विभाग, विश्वेश्वरय्या नॅशनल इन्स्टिट्यूट ऑफ
टेक्नॉलॉजी, साऊथ अंबाझरी रोड, नागपूर
(दि. ०१/९/२०२२ पासून)

२. डॉ. प्रफुलकुमार काळे
संचालक, महात्मा गांधी इन्स्टिट्यूट फॉर रूरल
इंडस्ट्रिलायजेशन, जि. वर्धा
(दि. ३१/८/२०२२ पर्यंत)
डॉ. संजीव डी. वैद्य
ॲडजेन्ट प्राध्यापक, इंडियन इन्स्टिट्यूट ऑफ
मॅनेजमेंट, प्लॉट नं. १, सेक्टर २०,
मिहान (नॉन सेझ) नागपूर
(दि. ०१/९/२०२२ पासून)

३. डॉ. सुरेंद्र कुमार सिंग
संचालक, ICAR- नॅशनल ब्युरो ऑफ सॉईल
सर्वे ॲन्ड लॅन्ड युस प्लॅनिंग, नागपूर
(दि. ३१/८/२०२२ पर्यंत)
डॉ. ए. जी. कोठारी
प्रोफेसर, डिपार्टमेंट ऑफ इलेक्ट्रॉनिक्स ॲन्ड
कॉम्युनिकेशन इंजिनिअरिंग, विश्वेश्वरय्या नॅशनल
इन्स्टिट्यूट ऑफ टेक्नॉलॉजी, नागपूर
(दि. ०१/९/२०२२ पासून)

४. डॉ. नरेंद्र चौधरी
संचालक, विश्वेश्वरय्या नॅशनल इन्स्टिट्यूट ऑफ
टेक्नॉलॉजी, नागपूर, मेट्रो संचालक, IIT, नागपूर
(दि. ३१/८/२०२२ पर्यंत)
डॉ. हिमांशु पान्डेय
नॅशनल लॉ युनिव्हर्सिटी, वारंगा व्हिलेजजवळ,
पोस्ट डोंगरगाव (बुट्टीबोरी), जि. नागपूर
(दि. ०१/९/२०२२ पासून)

५. श्री. अतुल पांडे
विदर्भ इंडस्ट्रिज असोसिएशन, पहिला माळा,
उद्योग भवन, सिव्हिल लाईन, नागपूर
(दि. ३१/८/२०२२ पर्यंत)
श्री. अनिल उ. भिकाणे
संचालक, एक्स्टेंशन एज्युकेशन, महाराष्ट्र
ॲनिमल ॲन्ड फिशरी सायन्स युनिव्हर्सिटी,
सेमिनरी हिल्स, नागपूर
(दि. ०१/९/२०२२ पासून)

६. डॉ. अच्युत गोडबोले
मॅनेजिंग डायरेक्टर, २०२/२०३, इंदुकृपा, प्लॉट
नं. ५०, तरुण भारत को–ऑपरेटिव्ह हाउसिंग
सोसायटी, चकाला अंधेरी (पूर्व), मुंबई
(दि. ३१/८/२०२२ पर्यंत)
डॉ. आशुतोष अनिरूद्ध मुरकुटे
प्रिंसीपल सायंटिस्ट हॉर्टिकल्चर फ्रुट सायन्स,
सेन्ट्रल सिट्रस रिसर्च इन्स्टिट्यूट, अमरावती रोड,
काचीमेट, नागपूर (दि. ०१/९/२०२२ पासून)

७. डॉ. तापस भट्टाचार्य, कुलगुरू
डॉ. बाबासाहेब सावंत कोकण कृषी विद्यापीठ,
दापोली (दि. ३१/८/२०२२ पर्यंत)
डॉ. अनंत पांडे
मेंबर ऑफ इन्स्टिट्यूट ऑफ इंजिनिअर्स,
२०७–०८, राधाक्रिष्णा अपार्टमेंट ३, सुरेंद्रनगर,
आर. टी. पी. एस. रोड, नागपूर
(दि. ०१/९/२०२२ पासून)

८. डॉ. सौरभ दास
संचालक, महाराष्ट्र रिमोट सेंन्सिग अप्लिकेशन
सेंटर, विश्वेश्वरय्या नॅशनल इन्स्टिट्यूट ऑफ
टेक्नॉलॉजी, नागपूर
(दि. ३१/८/२०२२ पर्यंत)
डॉ. प्रमोद जावंधिया
३०४, सत्यम अपार्टमेंट, वर्धा रोड, नागपूर
(दि. ०१/९/२०२२ पासून)

संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य :

संचालक (उच्च शिक्षण) शिक्षण संचालनालय,
३, बी. जे. रोड,सेंट्रल बिल्डिंग, महाराष्ट्र राज्य,
पुणे

अधिसभेचे सदस्य असलेल्या व्यवस्थापन प्रतिनिधीमधून नामनिर्देशित केलेला एक व्यवस्थापन प्रतिनिधी :

डॉ. राजेश घनश्याम भोयर
(विद्याभारती संस्था) आदर्श कॉलोनी,
केळकरवाडी, वर्धा
(दि. ३१/८/२०२२ पर्यंत)

श्री. उमेश पांडुरंगजी तुळसकर
विद्या विकास एज्युकेशन सोसायटी,
दत्त मंदिर वार्ड, तुळसकर हॉस्पीटलजवळ,
हिंगणघाट, जि. वर्धा
(दि. ०१/९/२०२२ पासून)

सहसंचालक, तंत्रशिक्षण, महाराष्ट्र राज्य :
डॉ. मनोजकुमार डायगव्हाणे
तंत्र शिक्षण संचालनालय, सदर, नागपूर

संचालक, परीक्षा व मूल्यमापन मंडळ :
डॉ. प्रफुल साबळे

अभ्यासमंडळाचे अध्यक्ष :

१. विज्ञान व तंत्रज्ञान विद्याशाखा :

गणित अभ्यासमंडळ :
रिक्त (दि. ३१/८/२०२२ पर्यंत)
डॉ. के. टी. थॉमस
एस. एफ. एस. कॉलेज, सेमीनरी हिल्स, नागपूर
(दि. ०१/९/२०२२ पासून)

भौतिकशास्त्र अभ्यासमंडळ :
डॉ. देवराव नंदनवार
मोहता सायन्स कॉलेज, उमरेड रोड, सक्करदरा,
नागपूर (दि. ३१/८/२०२२ पर्यंत)
डॉ. सुभाष बी. कोंडावार
प्राध्यापक, भौतिकशास्त्र विभाग, राष्ट्रसंत
तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर
(दि. ०१/९/२०२२ पासून)

रसायनशास्त्र अभ्यासमंडळ :
रिक्त (दि. ३१/८/२०२२ पर्यंत)
डॉ. रवीन मनोहर जुगादे
प्राध्यापक, रसायनशास्त्र विभाग, राष्ट्रसंत तुकडोजी
महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर
(दि. ०१/९/२०२२ पासून)

वनस्पतिशास्त्र अभ्यासमंडळ :
डॉ. नितीन डोंगरवार
प्राध्यापक, वनस्पतिशास्त्र विभाग,
राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर
(दि. ३१/८/२०२२ पर्यंत)
डॉ. सुशिल जी. कुंजलवार
प्राध्यापक, नूतन आदर्श आर्टस, कॉमर्स अॅन्ड
श्रीमती एम. एच. वेंगड सायन्स महाविद्यालय,
उमरेड, जि. नागपूर (दि. ०१/९/२०२२ पासून)

प्राणिशास्त्र अभ्यासमंडळ :
रिक्त (दि. ३१/८/२०२२ पर्यंत)
डॉ. सुरेश सी. मसराम
प्राध्यापक, प्राणिशास्त्र विभाग,
राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ,
नागपूर (दि. ०१/९/२०२२ पासून)

जीव–रसायनशास्त्र अभ्यासमंडळ :
डॉ. विरेंद्र गोविंदराव मेश्राम
विभागप्रमुख, जीव–रसायनशास्त्र विभाग,
राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ,
नागपूर (दि. ३१/८/२०२२ पर्यंत)
रिक्त (दि. ०१/९/२०२२ पासून)

सांख्यिकी अभ्यासमंडळ :
रिक्त (दि. ३१/८/२०२२ पर्यंत)
डॉ. संध्या धनंजय धाबे
इन्स्टिट्यूट ऑफ सायन्स, रविंद्रनाथ टागोर मार्ग,
नागपूर (दि. ०१/९/२०२२ पासून)

आंग्ल व भारतीय भाषाशास्त्र अभ्यासमंडळ :
डॉ. कार्तिक विजीएस पनीकर
जे. एम. पटेल महाविद्यालय, भंडारा
(दि. ३१/८/२०२२ पर्यंत)
डॉ. अखिलेश वसंतराव पेशवे
धरमपेठ एम. पी. देव मेमोरियल सायन्स कॉलेज,
अंबाझरी तलावजवळ, नागपूर
(दि. ०१/९/२०२२ पासून)

मेकॅनिकल इंजिनिअरिंग अभ्यासमंडळ :
डॉ. सी. सी. हांडा
के. डी. के. कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग, नंदनवन,
नागपूर (दि. ०१/९/२०२२ पासून)

सिव्हिल इंजिनिअरिंग अभ्यासमंडळ :
डॉ. के. एन. कदम
गर्व्हमेंट कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग, मिहान रोड,
खापरी, वर्धा रोड, नागपूर
(दि. ०१/९/२०२२ पासून)

कम्प्यूटर सायन्स अभ्यासमंडळ :
डॉ. सुभाष रामराव पांडे
शिवाजी विज्ञान महाविद्यालय,
कॉंग्रेसनगर, नागपूर (दि. ३१/८/२०२२ पर्यंत)
डॉ. महेन्द्र पुंडलिकराव ढोरे
शिवाजी विज्ञान महाविद्यालय, कॉंग्रेसनगर, नागपूर
(दि. ०१/९/२०२२ पासून)

इलेक्ट्रिकल इंजिनिअरिंग अभ्यासमंडळ :
रिक्त (दि. ३१/८/२०२२ पर्यंत)
डॉ. पी. टी. कारूले
वाय. सी. सी. ई. कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग,
हिंगणा रोड, नागपूर
(दि. ०१/९/२०२२ पासून)

इलेक्ट्रॉनिक्स इंजिनिअरिंग अभ्यासमंडळ :

डॉ. संजय बबनराव पोकळे
रामदेवबाबा अभियांत्रिकी महाविद्यालय,
काटोल रोड, गिट्टीखदान, नागपूर
(दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)
डॉ. एन. जी. बावने
झुलेलाल इन्स्टिट्यूट ऑफ टेक्नॉलॉजी, कोराडी
रोड, लोणारा, नागपूर (दि. ०१/९/२०२२ पासून)

फूड ॲन्ड न्युट्रिशन अभ्यासमंडळ :

डॉ. कल्पना शरद जाधव
विभागप्रमुख, गृहविज्ञान विभाग, राष्ट्रसंत तुकडोजी
महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर
(दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)

अप्लाईड सायन्स ॲन्ड ह्युमॅनिटीज अभ्यासमंडळ :

रिक्त (दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)
डॉ. विजय तांगडे
रसायनशास्त्र विभाग, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज
नागपूर विद्यापीठ, नागपूर
(दि. १/९/२०२२ पासून)

टेक्स्टाईल ॲन्ड क्लॉथिंग अभ्यासमंडळ :

रिक्त (दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)

होमसायन्स अभ्यासमंडळ :

डॉ. अपर्णा एस. ढोबळे
सेवादल महिला महाविद्यालय, सक्करदरा, नागपूर
(दि. ०१/९/२०२२ पासून)

कॉस्मेटिक टेक्नॉलॉजी अभ्यासमंडळ :

डॉ. दीपक धनराज वसुले
एल. ए. डी. महाविद्यालय, सेमिनरी हिल्स,
टी. व्ही. टॉवरजवळ, नागपूर
(दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)

कम्प्युटर इंजिनिअरिंग अभ्यासमंडळ :

रिक्त (दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)
डॉ. लतेश मलिक
गर्व्हमेंट कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग, मिहान रोड,
खापरी, वर्धा रोड, नागपूर
(दि. ०१/९/२०२२ पासून)

औषधिनिर्माणशास्त्र अभ्यासमंडळ :

डॉ. प्रशांत केशवराव पुराणिक
औषधिनिर्माणशास्त्र विभाग,
राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ,
नागपूर (दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)
डॉ. दिनेश रामकृष्णराव चापले
प्रियदर्शनी जे. एल. कॉलेज ऑफ फार्मसी,
इलेक्ट्रॉनिक झोन बिल्डिंग, एम. आय. डी. सी.,
हिंगणा रोड, नागपूर
(दि. ०१/९/२०२२ पासून)

२. वाणिज्य व व्यवस्थापन विद्याशाखा :

लेखा व सांख्यिकी अभ्यासमंडळ :

डॉ. मिलिंद देविदास गुल्हाने
वुमेन्स कला आणि वाणिज्य महाविद्यालय,
नवीन नंदनवन, नागपूर (दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)
डॉ. राजविलास रामदासजी कारमोरे
विद्याविकास कला आणि वाणिज्य महाविद्यालय,
समुद्रपूर, वर्धा (दि. ०१/९/२०२२ पासून)

बिझिनेस इकॉनॉमिक्स अभ्यासमंडळ :

डॉ. संजय टेकाडे
जवाहरलाल नेहरू महाविद्यालय, वाडी, नागपूर
(दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)
डॉ. रमेश निखाडे
विद्याविकास कला आणि वाणिज्य महाविद्यालय,
समुद्रपूर, वर्धा (दि. ०१/९/२०२२ पासून)

वाणिज्य अभ्यासमंडळ :

रिक्त (दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)
डॉ. प्रमोद फटिंग
यशोधा मुलींचे कला वाणिज्य महाविद्यालय,
स्नेहनगर, वर्धा रोड, नागपूर
(दि. ०१/९/२०२२ पासून)

बिझिनेस ॲडमिनीस्ट्रेशन व बिझिनेस मॅनेजमेंट अभ्यासमंडळ :

डॉ. उज्वला डांगे
जे. डी. अभियांत्रिकी महाविद्यालय,
काटोल रोड, नागपूर (दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)
डॉ. निर्झर कुलकर्णी
आंबेडकर इन्स्टिट्यूट ऑफ मॅनेजमेंट स्टडीज ॲन्ड
रिसर्च, दिक्षाभूमी, नागपूर (दि. १/९/२०२२ पासून)

आंग्ल व इतर भाषाशास्त्र अभ्यासमंडळ

डॉ. ईश्वर सोमनाथे
विद्या विकास महाविद्यालय, समुद्रपुर, जिल्हा वर्धा
(दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)
डॉ. गणेश चव्हाण
संत गाडगे महाराज महाविद्यालय, हिंगणा,
जि. नागपूर (दि. ०१/९/२०२२ पासून)

३. मानवविज्ञान विद्याशाखा :

इंग्रजी अभ्यासमंडळ :

डॉ. उर्मिला वामनराव डबीर
प्राचार्य, राजकुमार केवलरामानी महाविद्यालय,
जरीपटका, नागपूर (दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)
डॉ. कपील रामबहादुर सिंघल
वसंतराव नाईक कला व समाजविज्ञान शासकीय
संस्था, रिजर्व बँक चौक, कस्तुरचंद पार्कजवळ,
नागपूर (दि. ०१/९/२०२२ पासून)

मराठी अभ्यासमंडळ :

डॉ. रेखा रमेश वाडीखाये
सी. पी. ॲन्ड बेरार महाविद्यालय, तुळशीबाग, महाल, नागपूर (दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)
डॉ. राजेंद्र नाईकवाडे
श्री. बिंझाणी महाविद्यालय, उमरेड रोड, नागपूर (दि. ०१/९/२०२२ पासून)

हिन्दी अभ्यासमंडळ :

रिक्त (दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)

उर्दू अभ्यासमंडळ :

रिक्त (दि. ०१/९/२०२२ पासून)

संस्कृत अभ्यासमंडळ :

डॉ. शुचिता लालचंद दलाल
विभागप्रमुख, संस्कृत विभाग, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर
(दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)
रिक्त (दि. ०१/९/२०२२ पासून)

इतिहास अभ्यासमंडळ :

डॉ. शामराव इंदरसे कोरेटी
विभागप्रमुख, इतिहास विभाग, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर
(दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)
रिक्त (दि. ०१/९/२०२२ पासून)

अर्थशास्त्र अभ्यासमंडळ :

डॉ. गजानन पाटील
अण्णासाहेब गुंडेवार कॉलेज, काटोल रोड, सदर, नागपूर (दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)
डॉ. सुधाकर झामरे
एस. एस. जायस्वाल महाविद्यालय, अर्जुनी मोरगाव, जि. गोंदिया (दि. १/९/२०२२ पासून)

राज्यशास्त्र अभ्यासमंडळ :

रिक्त (दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)
डॉ. प्रवीण भागडिकर
अण्णासाहेब गुंडेवार महाविद्यालय, काटोल रोड, नागपूर (दि. ०१/९/२०२२ पासून)

समाजशास्त्र अभ्यासमंडळ :

डॉ. साधना लांजेवार
हिस्लॉप महाविद्यालय, टेंम्पल रोड, नागपूर
(दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)
डॉ. प्रदिप मेश्राम
जे. एम. पटेल महाविद्यालय, भंडारा
(दि. ०१/९/२०२२ पासून)

तत्त्वज्ञान अभ्यासमंडळ :

रिक्त (दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)
रिक्त (दि. ०१/९/२०२२ पासून)

मानसशास्त्र अभ्यासमंडळ :

डॉ. हेमंत भगवंतराव यावलेकर
हिस्लॉप महाविद्यालय, टेंम्पल रोड, सिव्हिल लाईन, नागपूर (दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)
डॉ. रूबिना अंसारी
समाजकार्य महाविद्यालय, कामठी
(दि. ०१/९/२०२२ पासून)

भूगोल अभ्यासमंडळ :

डॉ. मेघा सावरकर
वसंतराव नाईक कला व समाजविज्ञान शासकीय संस्था, रिजर्व बँक चौक, कस्तुरचंद पार्कजवळ, नागपूर (दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)
डॉ. जगन्नाथ वि. दडवे
यशवंतराव चव्हाण महाविद्यालय, लाखांदूर, जि. भंडारा (दि. ०१/९/२०२२ पासून)

ग्रामीण सेवा अभ्यासमंडळ :

डॉ. पुरुषोत्तम मारोतराव काळभूत
श्रीकृष्णदास जाजू ग्रामीण सेवा महाविद्यालय, पिपरी मेघे, जिल्हा वर्धा
(दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)
रिक्त (दि. ०१/९/२०२२ पासून)

४. आंतर–विद्याशाखीय अभ्यास विद्याशाखा :

शिक्षण अभ्यासमंडळ :

रिक्त (दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)
डॉ. राजश्री एस. वैष्णव
विभागप्रमुख, पदव्युत्तर शिक्षण विभाग, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर
(दि. ०१/९/२०२२ पासून)

समाजकार्य अभ्यासमंडळ :

डॉ. पुरुषोत्तम थोटे
पुरुषोत्तम थोटे समाजकार्य महाविद्यालय, नरसाळा रोड, दिघोरी, नागपूर (दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)
डॉ. नरेश शालीकराम कोलते
आठवले समाजकार्य महाविद्यालय, भंडारा
(दि. ०१/९/२०२२ पासून)

शारीरिक शिक्षण अभ्यासमंडळ :

डॉ. विजय भोजराज दातारकर
जोतिबा शारीरिक शिक्षण महाविद्यालय, डिगडोह हिल, हिंगणा रोड, नागपूर
(दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)
डॉ. सुरेंद्र रामलाल तिवारी
जोतिबा शारीरिक शिक्षण महाविद्यालय, डिगडोह हिल, हिंगणा रोड, नागपूर
(दि. ०१/९/२०२२ पासून)

गृह–अर्थशास्त्र अभ्यासमंडळ :

डॉ. अनिता दाणी
समर्थ महाविद्यालय, लाखनी, जिल्हा भंडारा
(दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)
डॉ. संपदा नासेरी
महिला महाविद्यालय, नंदनवन, नागपूर
(दि. ०१/९/२०२२ पासून)

संगीत अभ्यासमंडळ :

डॉ. अपर्णा सुनील अग्निहोत्री
वसंतराव नाईक शासकीय कला व
समाजविज्ञान संस्था, रिजर्व बँक चौक,
कस्तुरचंद पार्कजवळ, नागपूर
(दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)
डॉ. शुभदा सुनिल मांडवगडे
सेवादल महिला विज्ञान, गृहविज्ञान महाविद्यालय,
सक्करदरा चौक, नागपूर
(दि. ०१/९/२०२२ पासून)

विधी अभ्यासमंडळ :

रिक्त (दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)
डॉ. रविशंकर मोर
डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर विधी महाविद्यालय,
राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ,
नागपूर (दि. ०१/९/२०२२ पासून)

कुलसचिव – सदस्य सचिव :

डॉ. राजू हिवसे

■■■

४. स्थायी समिती

महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६ च्या कलम ७०(३) पोट–कलम (१) नुसार

पदसिद्ध अध्यक्ष :

१. डॉ. संजय संतोष दुधे, प्र–कुलगुरू

व्यवस्थापन परिषद सदस्य

२. डॉ. मिलिंद बारहाते
प्राचार्य, सी. पी. ॲन्ड बेरार महाविद्यालय,
तुळशीबाग रोड, महाल, नागपूर
(दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)
डॉ. समय बनसोड
ए/६०१, बजरंग कॉम्प्लेक्स, सिरसपेठ, रेशीमबाग
जवळ, नागपूर (दि. ०१/९/२०२२ पासून)

व्यवस्थापन परिषद सदस्य

३. डॉ. संजय कवीश्वर
अधिष्ठाता, वाणिज्य व व्यवस्थापन विद्याशाखा
राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ,
नागपूर (दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)
डॉ. प्रशांत माहेश्वरी
अधिष्ठाता, विज्ञान व तंत्रज्ञान विद्याशाखा
राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ,
नागपूर (दि. ०१/९/२०२२ पासून)

व्यवस्थापन परिषद सदस्य

४. श्री. दिनेश अंबादास शेराम
१७, ज्ञानयोगी अपार्टमेंट, शास्त्री ले–आउट,
सुभाषनगर, नागपूर (दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)
डॉ. निलकंठ यादोराव लंजे
जगत कला, वाणिज्य व इंदिराबेन हरिहरभाई
पटेल विज्ञान महाविद्यालय, गोरेगाव, जि. गोंदिया
(दि. ०१/९/२०२२ पासून)

अधिसभा सदस्य

५. डॉ. उर्मिला वामनराव डबीर
प्राचार्य, राजकुमार केवलरामानी महाविद्यालय,
जरीपटका, नागपूर (दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)
डॉ. सचिन पुरुषोत्तम उंटवाले
प्राचार्य, जी. एस. रायसोनी कॉलेज ऑफ
इंजिनिअरिंग, डिगडोह हिल्स, हिंगणा रोड, नागपूर
(दि. ०१/९/२०२२ पासून)

अधिसभा सदस्य

६. डॉ. प्रकाश धनुसिंग पवार
अरविंदबाबू देशमुख महाविद्यालय, भारसिंगी,
तह. नरखेड, जि. नागपूर
(दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)
डॉ. संदिप रामरावजी गायकवाड
तुळशीरामजी गायकवाड पाटील कॉलेज ऑफ
इंजिनिअरिंग ॲन्ड टेक्नॉलॉजी, मोहगांव, वर्धा
रोड, नागपूर (दि. ०१/९/२०२२ पासून)

अधिसभा सदस्य

७. श्री. वसंतकुमार मधुसूदन चुटे
पवार बोर्डिंगजवळ, कन्हार टोली, गोंदिया
(दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)
श्री. मनिष भानुदासजी वंजारी
समर्थ महाविद्यालय, पश्चिम समर्थनगर जवळ,
मुरमाडी, लाखनी, जि. भंडारा
(दि. ०१/९/२०२२ पासून)

सदस्य–सचिव

८. डॉ. राजू हिवसे, कुलसचिव

■■■

५. ज्ञानस्रोत केंद्र समिती

१.	डॉ. सुभाष आर. चौधरी, कुलगुरू	अध्यक्ष
२.	डॉ. दत्तात्रय वाटमोडे अधिष्ठाता, मानवविज्ञान विद्याशाखा (दि. ३१/५/२०२३ पर्यत)	सदस्य
३.	डॉ. ओमप्रकाश चिमणकर विभागप्रमुख, भौतिकशास्त्र विभाग, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर	सदस्य
४.	श्री. श्रीकांत धोंडरीकर एक उद्योग क्षेत्रातील व्यक्ती	सदस्य
५.	एक राष्ट्रीय स्तरावरील ग्रंथपाल (रिक्त)	सदस्य
६.	डॉ. संजय कवीश्वर वित्त व लेखा अधिकारी (अ.का.) (दि. १४/१२/२०२२ पर्यत) श्री. हरीश पालीवाल वित्त व लेखा अधिकारी (दि. १५/१२/२०२२ पासून)	सदस्य सदस्य
७.	डॉ. राजू हिवसे, कुलसचिव	सदस्य
८.	डॉ. विजय खंडाळ, संचालक, ज्ञानस्त्रोत केंद्र	सदस्य/सचिव

६. माहिती तंत्रज्ञान मंडळ
महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६ च्या कलम ४९(३) नुसार

पदसिद्ध अध्यक्ष :
डॉ. सुभाष आर. चौधरी, कुलगुरू

पदसिद्ध सदस्य :
डॉ. संजय दुधे, प्र–कुलगुरू

विद्याशाखांचे अधिष्ठाते :
१. डॉ. संजय कवीश्वर
अधिष्ठाता, वाणिज्य व व्यवस्थापन विद्याशाखा
२. डॉ. दत्तात्रय वाटमोडे
अधिष्ठाता, मानवविज्ञान विद्याशाखा
(दि. ३१/५/२०२३ पर्यत)
डॉ. शामराव कोरेटी
प्रभारी अधिष्ठाता, मानवविज्ञान विद्याशाखा
(दि. ०१/६/२०२३ पासून)
३. डॉ. (श्रीमती) राजश्री वैष्णव
प्रभारी अधिष्ठाता,
आंतर–विद्याशाखीय अभ्यास विद्याशाखा
(दि. १२/१२/२०२२ पर्यत)
डॉ. प्रशांत कडू
अधिष्ठाता, आंतर–विद्याशाखीय अभ्यास विद्याशाखा
(दि. १३/१२/२०२२ पासून)
४. डॉ. प्रकाश इटनकर
सहयोगी अधिष्ठाता,
विज्ञान व तंत्रज्ञान विद्याशाखा
(दि. ३०/१/२०२३ पासून)

संचालक, परीक्षा व मूल्यमापन मंडळ :
डॉ. प्रफुल्ल साबळे

वित्त व लेखा अधिकारी :
१. डॉ. संजय कवीश्वर
(दि. १५/१२/२०२२ पर्यत)
२. श्री. हरीष पालीवाल
(दि. १६/१२/२०२२ पासून)

कुलगुरूंद्वारा नामनिर्देशित प्राध्यापक :
डॉ. सतीश शर्मा, प्राध्यापक,
विद्युत परमाणुशास्त्र व संगणक विज्ञान विभाग,
राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ,
नागपूर

कुलगुरूंद्वारा नामनिर्देशित तज्ज्ञ व्यक्ती :
१. डॉ. चंद्रहास चौधरी
४३, श्रीनगर, परसोडी ले–आऊट,
आय.टी. पार्क रोड नागपूर
२. डॉ. चेतन महाकाळकर
जे. डी. कॉलेज इंजिनिअरिंग अॅन्ड मॅनेजमेंट,
काटोल रोड, नागपूर

कुलसचिव :
डॉ. राजू हिवसे

सदस्य सचिव :
डॉ. प्रशांत माहेश्वरी
अधिष्ठाता, विज्ञान व तंत्रज्ञान विद्याशाखा

■■■

७. क्रीडा व शारीरिक शिक्षण मंडळ

१.	डॉ. सुभाष चौधरी, कुलगुरू	अध्यक्ष	६.	डॉ. घनश्याम मक्कासरे	सदस्य
२.	डॉ. संजय दुधे, प्र–कुलगुरू	सदस्य	७.	श्रीमती पल्लवी धात्रक	सदस्य
३.	डॉ. धनंजय वेळूकर	सदस्य	८.	डॉ. माधवी मार्डीकर	सदस्य
४.	डॉ. विशाखा जोशी	सदस्य	९.	श्री. पीयुष अंबुलकर	निमंत्रित सदस्य
५.	श्रीमती भावना भोतमांगे	सदस्य	१०.	डॉ. शरद सूर्यवंशी	सदस्य/सचिव

८. राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय साहचर्य मंडळ
महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६ च्या कलम ५१(३) नुसार

पदसिद्ध अध्यक्ष :

डॉ. सुभाष आर. चौधरी, कुलगुरू

पदसिद्ध सदस्य :

डॉ. संजय दुधे, प्र–कुलगुरू

विद्याशाखांचे अधिष्ठाते :

१. डॉ. प्रशांत माहेश्वरी
अधिष्ठाता, विज्ञान व तंत्रज्ञान विद्याशाखा

२. डॉ. संजय कवीश्वर
अधिष्ठाता, वाणिज्य व व्यवस्थापन विद्याशाखा

३. डॉ. दत्तात्रय वाटमोडे
अधिष्ठाता, मानवविज्ञान विद्याशाखा
(दि. ३१/५/२०२३ पर्यत)
डॉ. शामराव कोरेटी
प्रभारी अधिष्ठाता, मानवविज्ञान विद्याशाखा
(दि. ०१/६/२०२३ पासून)

४. डॉ. (श्रीमती) राजश्री वैष्णव
प्रभारी अधिष्ठाता, आंतर–विद्याशाखीय अभ्यास विद्याशाखा
(दि. १२/१२/२०२२ पर्यत)
डॉ. प्रशांत कडू
अधिष्ठाता, आंतर–विद्याशाखीय अभ्यास विद्याशाखा
(दि. १३/१२/२०२२ पासून)

कुलगुरूंद्वारा नामनिर्देशित व्यवस्थापन परिषद सदस्य :

रिक्त

कुलगुरूंद्वारा नामनिर्देशित विद्यापीठातील वरिष्ठ प्राध्यापक :

डॉ. भारत भानवसे
प्राध्यापक, लक्ष्मीनारायण तांत्रिक संस्था,
राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ,
नागपूर

कुलगुरूंद्वारा नामनिर्देशित प्राचार्य :

१. डॉ. सचिव उंटवाले
प्राचार्य, जी. एच. रायसोनी कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग, नागपूर

२. डॉ. देवाशीष भौमिक
प्राचार्य, राजकमल भाऊराव तिडके कॉलेज,
मौदा, जि. नागपूर

महाराष्ट्र राज्य उच्च शिक्षण व विकास आयोगाद्वारे नामनिर्देशित सदस्य :

रिक्त

सदस्य सचिव :

डॉ. राजेश सिंह
संचालक,
नवोपक्रम, नवसंशोधन व साहचर्य

■■■

९. नवोपक्रम, नवसंशोधन व उपक्रम मंडळ
महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६ च्या कलम ५३(३) नुसार

पदसिद्ध अध्यक्ष :
डॉ. सुभाष आर. चौधरी, कुलगुरू

पदसिद्ध सदस्य :
डॉ. संजय दुधे, प्र–कुलगुरू

विद्याशाखांचे अधिष्ठाते :
१. डॉ. प्रशांत माहेश्वरी
अधिष्ठाता, विज्ञान व तंत्रज्ञान विद्याशाखा
२. डॉ. संजय कवीश्वर
अधिष्ठाता, वाणिज्य व व्यवस्थापन विद्याशाखा
३. डॉ. दत्तात्रय वाटमोडे
अधिष्ठाता, मानवविज्ञान विद्याशाखा
(दि. ३१/५/२०२३ पर्यंत)
डॉ. शामराव कोरेटी
प्रभारी अधिष्ठाता, मानवविज्ञान विद्याशाखा
(दि. ०१/६/२०२३ पासून)
४. डॉ. (श्रीमती) राजश्री वैष्णव
प्रभारी अधिष्ठाता,
आंतर–विद्याशाखीय अभ्यास विद्याशाखा
(दि. १२/१२/२०२२ पर्यंत)
डॉ. प्रशांत कडू
अधिष्ठाता, आंतर–विद्याशाखीय अभ्यास विद्याशाखा
(दि. १३/१२/२०२२ पासून)

महाराष्ट्र राज्य उच्च शिक्षण व विकास आयोगाद्वारे नामनिर्देशित उद्योगपती :
रिक्त

कुलगुरूंद्वारा नामनिर्देशित बँकेचे वरिष्ठ व्यवस्थापक :
रिक्त

कुलगुरूंद्वारा नामनिर्देशित अध्यापक :
१. रिक्त
२. रिक्त

कुलगुरूंद्वारा नामनिर्देशित महाविद्यालयांतील अध्यापक :
१. रिक्त
२. रिक्त

उपसचिव (सामान्य प्रशासक विभाग) महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई
रिक्त

सदस्य सचिव :
डॉ. राजेश सिंह
संचालक, नवोपक्रम, नवसंशोधन व साहचर्य

▪▪▪

१०. अधिष्ठाता मंडळ
महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६ च्या कलम ३६(२) नुसार

पदसिद्ध अध्यक्ष :
डॉ. संजय दुधे, प्र–कुलगुरू

विद्याशाखांचे अधिष्ठाते :
१. डॉ. प्रशांत माहेश्वरी
अधिष्ठाता, विज्ञान व तंत्रज्ञान विद्याशाखा
२. डॉ. संजय कवीश्वर
अधिष्ठाता, वाणिज्य व व्यवस्थापन विद्याशाखा
३. डॉ. दत्तात्रय वाटमोडे
अधिष्ठाता, मानवविज्ञान विद्याशाखा
(दि. ३१/५/२०२३ पर्यंत)
डॉ. शामराव कोरेटी
प्रभारी अधिष्ठाता, मानवविज्ञान विद्याशाखा
(दि. ०१/६/२०२३ पासून)
४. डॉ. (श्रीमती) राजश्री वैष्णव
प्रभारी अधिष्ठाता,
आंतर–विद्याशाखीय अभ्यास विद्याशाखा
(दि. १२/१२/२०२२ पर्यंत)
डॉ. प्रशांत कडू
अधिष्ठाता, आंतर–विद्याशाखीय अभ्यास विद्याशाखा
(दि. १३/१२/२०२२ पासून)

सदस्य सचिव :
डॉ. राजेश सिंह
संचालक,
नवोपक्रम, नवसंशोधन व साहचर्य

११. संशोधन मंडळ
महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६ च्या कलम ५९(२) नुसार

पदसिद्ध अध्यक्ष :

डॉ. सुभाष आर. चौधरी, कुलगुरू

पदसिद्ध सदस्य :

डॉ. संजय दुधे, प्र–कुलगुरू

विद्याशाखांचे अधिष्ठाते :

१. डॉ. प्रशांत माहेश्वरी
अधिष्ठाता, विज्ञान व तंत्रज्ञान विद्याशाखा

२. डॉ. संजय कवीश्वर
अधिष्ठाता, वाणिज्य व व्यवस्थापन विद्याशाखा

३. डॉ. दत्तात्रय वाटमोडे
अधिष्ठाता, मानवविज्ञान विद्याशाखा
(दि. ३१/५/२०२३ पर्यंत)
डॉ. शामराव कोरेटी
प्रभारी अधिष्ठाता, मानवविज्ञान विद्याशाखा
(दि. ०१/६/२०२३ पासून)

४. डॉ. (श्रीमती) राजश्री वैष्णव
प्रभारी अधिष्ठाता, आंतर–विद्याशाखीय अभ्यास विद्याशाखा
(दि. १२/१२/२०२२ पर्यंत)
डॉ. प्रशांत कडू
अधिष्ठाता, आंतर–विद्याशाखीय अभ्यास विद्याशाखा
(दि. १३/१२/२०२२ पासून)

कुलगुरूंद्वारा नामनिर्देशित ख्यातनाम संशोधक :

१. रिक्त
२. रिक्त
३. रिक्त
४. रिक्त

कुलगुरूंद्वारा नामनिर्देशित विद्यापीठातील अध्यापक :

१. रिक्त
२. रिक्त

कुलगुरूंद्वारा नामनिर्देशित महाविद्यालयातील अध्यापक :

१. रिक्त
२. रिक्त

कुलपतीद्वारा नामनिर्देशित विविध क्षेत्रांतील विख्यात व्यक्ती :

१. रिक्त
२. रिक्त
३. रिक्त
४. रिक्त
५. रिक्त
६. रिक्त

सदस्य सचिव

डॉ. राजेश सिंह, संचालक,
नवोपक्रम, नवसंशोधन व साहचर्य

■■■

१२. परिनियम समिती

१.	डॉ. योगेश भुते व्यवस्थापन परिषदेचे निर्वाचित सदस्य	अध्यक्ष
२.	डॉ. संजय कवीश्वर अधिष्ठाता, वाणिज्य व व्यवस्थापन विद्याशाखा	सदस्य
३.	डॉ. रविशंकर मोर प्राध्यापक (कॅस), विद्यापीठ संचालीत डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर विधी महाविद्यालय, नागपूर	सदस्य
४.	डॉ. मिलिंद बारहाते प्राचार्य, सी. पी. ॲन्ड बेरार महाविद्यालय, तुळशीबाग, महाल, नागपूर	सदस्य
५.	डॉ. राजू हिवसे कुलसचिव	सदस्य
६.	ॲड. रजत माहेश्वरी विधी अधिकारी (कंत्राटी)	सदस्य/सचिव

१३. विद्यापीठ विभाग व आंतर–विद्याशाखा अभ्यासमंडळ
महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६ च्या कलम ४२(२) नुसार

पदसिद्ध अध्यक्ष :

संजय दुधे, प्र–कुलगुरू

विद्याशाखांचे अधिष्ठाते :

१. डॉ. प्रशांत माहेश्वरी
अधिष्ठाता, विज्ञान व तंत्रज्ञान विद्याशाखा

२. डॉ. संजय कवीश्वर
अधिष्ठाता, वाणिज्य व व्यवस्थापन विद्याशाखा

३. डॉ. दत्तात्रय वाटमोडे
अधिष्ठाता, मानवविज्ञान विद्याशाखा
(दि. ३१/५/२०२३ पर्यत)
डॉ. शामराव कोरेटी
प्रभारी अधिष्ठाता, मानवविज्ञान विद्याशाखा
(दि. ०१/६/२०२३ पासून)

४. डॉ. (श्रीमती) राजश्री वैष्णव
प्रभारी अधिष्ठाता, आंतर–विद्याशाखीय अभ्यास विद्याशाखा
(दि. १२/१२/२०२२ पर्यत)

५. डॉ. प्रकाश इटनकर
सहयोगी अधिष्ठाता,
विज्ञान व तंत्रज्ञान विद्याशाखा
(दि. ३०/१/२०२३ पासून)

कुलगुरुंद्वारा नामनिर्देशित तज्ज्ञ सदस्य :

१. डॉ. चंद्रकांत रागीट
प्र–कुलगुरू,
महात्मा गांधी आंतरराष्ट्रीय
हिंदी विश्वविद्यालय, गांधी हिल्स,
वर्धा

२. डॉ. जोगेंद्रसिंग बिसेन
प्र–कुलगुरू, स्वामी रामानंद तिर्थ मराठवाडा विद्यापीठ, नांदेड

३. डॉ. शैलेन्द्र भारल
प्राध्यापक, वाणिज्य अध्ययनशाळा विक्रम विश्वविद्यालय, देवास रोड, उज्जैन

४. डॉ. राजेश चंदनपाट
प्राचार्य, नरसम्मा कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, किरणनगर, अमरावती

कुलगुरूंद्वारा नामनिर्देशित विभागप्रमुख/वरिष्ठ प्राध्यापक :

१. डॉ. अनंत देशमुख
प्राध्यापक व विभागप्रमुख,
व्यवसाय प्रबंधन विभाग, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर

२. डॉ. नितीन डोंगरवार
प्राध्यापक (कॅस), वनस्पतीशास्त्र विभाग,
राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर

३. डॉ. जितेंद्र वासनिक
विभागप्रमुख, लोकप्रशासन विभाग,
राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर

सदस्य सचिव :

डॉ. प्रशांत कडू
अधिष्ठाता,
आंतर–विद्याशाखीय अभ्यास विद्याशाखा
(दि. १३/१२/२०२२ पासून)

१४. परीक्षा व मूल्यमापन मंडळ

१. डॉ. सुभाष आर. चौधरी, कुलगुरू — अध्यक्ष
२. डॉ. संजय संतोष दुधे, प्र–कुलगुरू — सदस्य
३. डॉ. प्रशांत माहेश्वरी — सदस्य
अधिष्ठाता, विज्ञान व तंत्रज्ञान विद्याशाखा
४. डॉ. गोवर्धन सखाराम खडेकर — सदस्य
सहयोगी अधिष्ठाता,
विज्ञान व तंत्रज्ञान विद्याशाखा
(दि. ३१/१२/२०२२ पर्यत)
डॉ. प्रकाश इटनकर
सहयोगी अधिष्ठाता,
विज्ञान व तंत्रज्ञान विद्याशाखा
(दि. ३०/१/२०२३ पासून)
५. डॉ. दत्तात्रय वाटमोडे — सदस्य
अधिष्ठाता, मानवविज्ञान विद्याशाखा
(दि. ३१/५/२०२३ पर्यत)
डॉ. शामराव कोरेटी — सदस्य
प्रभारी/सहयोगी अधिष्ठाता,
मानवविज्ञान विद्याशाखा
(दि. ०१/६/२०२३ पासून)
६. डॉ. संजय दत्तात्रय कवीश्वर — सदस्य
अधिष्ठाता,
वाणिज्य व व्यवस्थापन विद्याशाखा
७. डॉ. राजश्री वैष्णव — सदस्य
प्रभारी अधिष्ठाता,
आंतर–विद्याशाखीय अभ्यास विद्याशाखा
(दि. १२/१२/२०२२ पर्यत)
डॉ. प्रशांत कडू — सदस्य
अधिष्ठाता,
आंतर–विद्याशाखीय अभ्यास विद्याशाखा
(दि. १३/१२/२०२३ पासून)
८. डॉ. सतीश शर्मा — सदस्य
९. डॉ. प्रकाश धनुसिंग पवार — सदस्य
(दि. ३०/६/२०२३ पासून)
१०. डॉ. वंदना भागडीकर — सदस्य
(दि. ३०/६/२०२३ पासून)
११. डॉ. प्रमोद खेडेकर — सदस्य
(दि. २०/६/२०२३ पासून)
१२. डॉ. तुषार शेंडे — सदस्य
(दि. २६/६/२०२३ पासून)
१३. डॉ. अनिल चितडे — सदस्य
१४. शिक्षण संचालक (उच्च शिक्षण), पुणे — सदस्य
१५. डॉ. प्रफुल्ल साबळे — सदस्य/सचिव
संचालक, परीक्षा व मूल्यमापन मंडळ

१५. खरेदी समिती

१. डॉ. सुभाष चौधरी, कुलगुरू — अध्यक्ष
२. डॉ. संजय दुधे, प्र–कुलगुरू — सदस्य
३. डॉ. मिलिंद बारहाते — सदस्य
(दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)
डॉ. समय बनसोड — सदस्य
(दि. ०६/२/२०२३ पासून)
४. डॉ. कल्पना जाधव — सदस्य
(दि. ०४/५/२०२३ पर्यत)
डॉ. नंदकिशोर करडे — सदस्य
(दि. १७/६/२०२३ पासून)
५. डॉ. अनंत देशमुख — सदस्य
(दि. ०४/५/२०२३ पर्यत)
डॉ. किर्तीकुमार रणदिवे — सदस्य
(दि. १७/६/२०२३ पासून)
६. श्री. विष्णू चांगदे — सदस्य
(दि. ०७/७/२०२२ पर्यत)
डॉ. पांडुरंग डांगे — सदस्य
(दि. १७/६/२०२३ पासून)
७. श्री. सुधीर मुंजे — सदस्य
(दि. ०७/७/२०२२ पासून)
८. डॉ. राजू हिवसे, कुलसचिव — सदस्य
९. डॉ. संजय कवीश्वर — सदस्य/सचिव
वित्त व लेखा अधिकारी
(अति. कार्यभार)
(दि. १४/१२/२०२२ पर्यत)
श्री. हरीष पालीवाल — सदस्य/सचिव
वित्त व लेखा अधिकारी
(दि. १५/१२/२०२२ पासून)

१६. वित्त व लेखा समिती

१.	डॉ. सुभाष चौधरी कुलगुरू	अध्यक्ष
२.	डॉ. संजय दुधे प्र–कुलगुरू	सदस्य
३.	डॉ. मिलिंद बारहाते (दि. ०७/७/२०२२ पर्यत)	सदस्य
	डॉ. समय बनसोड (दि. ०६/२/२०२३ पासून)	सदस्य
४.	संचालक/सहसंचालक लेखा व कोषागार	सदस्य
५.	डॉ. राजू हिवसे, कुलसचिव	सदस्य
६.	डॉ. संजय कवीश्वर वित्त व लेखा अधिकारी (अति. कार्यभार) (दि. १४/१२/२०२२ पर्यत)	सदस्य/सचिव
	श्री. हरीश पालीवाल वित्त व लेखा अधिकारी (दि. १५/१२/२०२२ पासून)	सदस्य/सचिव

१७. विद्यार्थी विकास मंडळ
महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम २०१६ च्या कलम ५५ (२) नुसार

पदसिद्ध अध्यक्ष :

डॉ. सुभाष चौधरी, कुलगुरू

पदसिद्ध सदस्य :

डॉ. संजय दुधे, प्र–कुलगुरू

कुलगुरूंनी नामनिर्देशित केलेली प्रायोगिक कला क्षेत्रातील एक व्यावसायिक व्यक्ती :

श्री. मुक्तानंद नवघरे
१७, साई अपार्टमेंट, बॅनर्जी ले आऊट, भगवान नगर, नागपूर

कुलगुरूंनी नामनिर्देशित केलेली कला व ललितकला क्षेत्रातील एक व्यावसायिक व्यक्ती :

श्रीमती स्वाती शिरीष भालेराव
१०६, नरकेसरी ले आऊट, जयप्रकाशनगर, नागपूर

कुलगुरूंनी नामनिर्देशित केलेले सांस्कृतिक किंवा कल्याण कार्यक्रमांशी संबंधित असलेले दोन अध्यापक त्यापैकी एक महिला :

१. डॉ. दिपश्री पाटील
श्रीमती बिंझाणी महिला महाविद्यालय, महाल, नागपूर
२. डॉ. अरूण पवार
वसंतराव नाईक कला व समाजविज्ञान संस्था, नेहरू मार्ग, नागपूर

विद्यापीठ विद्यार्थी परिषदेचा अध्यक्ष व सचिव :

रिक्त

व्यवस्थापन परिषदेने प्रत्येक जिल्ह्यातील नामनिर्देशित करावयाचे सांस्कृतिक व विद्यार्थी कल्याण कार्यक्रमाचे जिल्हा समन्वयक :

१. डॉ. जनकराम पट्टे
भवभूती महाविद्यालय, आमगांव, जि. गोंदिया
२. डॉ. नंदिनी हाडगे
समर्थ महाविद्यालय, लाखनी, जि. भंडारा
३. डॉ. स्वाती रेवतकर
विद्या विकास कला व वाणिज्य महाविद्यालय, समुद्रपूर, जि. वर्धा
४. डॉ. बळीराम भांगे
जोतिराव फुले समाजकार्य महाविद्यालय, उमरेड, जि. नागपूर
५. डॉ. अरूण पवार
वसंतराव नाईक कला व समाजविज्ञान संस्था, नेहरू मार्ग, नागपूर

संचालक, राष्ट्रीय सेवा योजना :

डॉ. सोपानदेव पिसे

संचालक, विद्यार्थी विकास विभाग : सदस्य/सचिव :

डॉ. मंगेश पाठक

१८. अंतर्गत गुणवत्ता हमी कक्ष

१.	डॉ. सुभाष चौधरी, कुलगुरू	अध्यक्ष
२.	डॉ. राजू हिवसे, कुलसचिव	सदस्य
३.	डॉ. संजय कवीश्वर (वित्त व लेखा अधिकारी) (दि. १४/१२/२०२२ पर्यत) श्री. हरीश पालीवाल वित्त व लेखा अधिकारी (दि. १५/१२/२०२२ पासून)	सदस्य
४.	डॉ. राजेश सिंह, संचालक नवोपक्रम, नवसंशोधन व साहचर्य	सदस्य
५.	डॉ. सतीश शर्मा विभागप्रमुख, विद्युत परमाणुशास्त्र व संगणक विज्ञान विभाग	सदस्य
६.	डॉ. रेखा शर्मा यू.जी.सी. मानव संसाधन विकास केंद्र	सदस्य
७.	डॉ. संजय ढोबळे भौतिकशास्त्र विभाग	सदस्य
८.	डॉ. शामराव कोरेटी इतिहास विभाग	सदस्य
९.	डॉ. (सौ.) बी. सावंत भूशास्त्र विभाग	सदस्य
१०.	डॉ. दादासाहेब कोकरे औषधिशास्त्र विभाग	सदस्य
११.	डॉ. महेशकुमार येंकी	सदस्य
१२.	श्री. अनवर दाऊद	सदस्य
१३.	डॉ. सौ. स्मिता अतुल आचार्य संचालक (आय. क्यू. ए. सी.)	सदस्य/सचिव

१९. इमारत व बांधकाम समिती
महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम २०१६ च्या कलम १०० (२) नुसार

पदसिद्ध अध्यक्ष :
डॉ. सुभाष चौधरी, कुलगुरू

पदसिद्ध सदस्य :
डॉ. संजय दुधे, प्र–कुलगुरू

व्यवस्थापन परिषदेवर कुलपतीद्वारा नामनिर्देशित सदस्य :
डॉ. मिलिंद बारहाते
प्राचार्य, सी. पी. ॲन्ड बेरार महाविद्यालय,
तुळशीबाग रोड, महाल, नागपूर
(दि. ३१/८/२०२२ पर्यत)
डॉ. समय बनसोड
ए/६०१, बजरंग कॉम्प्लेक्स, सिरसपेठ,
रेशीमबाग जवळ, नागपूर
(दि. ०६/२/२०२३ पासून)

विद्यापीठ ज्या प्रदेशात आहे त्या प्रदेशाचा प्रभार असणारा सार्वजनिक बांधकाम विभागाचा मुख्य अभियंता :
श्री. सुमंत मुंडले
(दि. ०७/९/२०२२ पर्यत)
श्री. शिरीष गोल्हर
तज्ज्ञ अभियंता, संचालक, इंटेग्रिटी कन्स्ट्रक्शन्स
प्रा. लि., नागपूर (दि. ०८/९/२०२२ पासून)

कुलगुरूंद्वारा नामनिर्देशित प्रख्यात वास्तुविशारद :
श्रीमती मधुरा देशकर (जोशी)
(दि. ०७/९/२०२२ पर्यत)
श्रीमती तारिका दगडकर
तज्ज्ञ वास्तुविशारद, खाजगी क्षेत्रातील
(दि. ०८/९/२०२२ पासून)

कुलगुरूंद्वारा नामनिर्देशित प्रख्यात अभियंता :
श्री. एस. डी. दासपुते
(दि. १८/३/२०२३ पर्यत)
श्री. डी. एन. नंदनवार
मा. मुख्य अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम
प्रादेशिक विभाग, नागपूर महाराष्ट्र शासन किंवा
त्यांचे नामित कार्यकारी अभियंता
(दि. ०३/५/२०२३ पासून)

कुलसचिव :
डॉ. राजू हिवसे

वित्त व लेखा अधिकारी :
डॉ. संजय कवीश्वर (अति. कार्यभार)
(दि. १४/१२/२०२२ पर्यत)
श्री. हरीश पालीवाल
(दि. १५/१२/२०२२ पासून)

विद्यापीठ अभियंता : सदस्य–सचिव :
डॉ. (श्रीमती) पल्लवी ज. गिरी
(अति. कार्यभार)
(दि. ०१/७/२०२२ पासून)

२०. आजीवन अध्ययन व विस्तार मंडळ
महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६ च्या कलम ४५(३) नुसार

पदसिद्ध अध्यक्ष :

डॉ. सुभाष चौधरी, कुलगुरू

पदसिद्ध सदस्य :

डॉ. संजय दुधे, प्र–कुलगुरू

विद्याशाखांचे अधिष्ठाता :

१. डॉ. प्रशांत माहेश्वरी
अधिष्ठाता, विज्ञान व तंत्रज्ञान विद्याशाखा

२. डॉ. संजय कवीश्वर
अधिष्ठाता, वाणिज्य व व्यवस्थापन विद्याशाखा

३. डॉ. दत्तात्रय वाटमोडे
अधिष्ठाता, मानवविज्ञान विद्याशाखा
(दि. ३१/५/२०२३ पर्यत)
डॉ. शामराव कोरेटी
प्रभारी अधिष्ठाता, मानवविज्ञान विद्याशाखा
(दि. ०१/६/२०२३ पासून)

४. डॉ. (श्रीमती) राजश्री वैष्णव
प्रभारी अधिष्ठाता, आंतर–विद्याशाखीय अभ्यास विद्याशाखा
(दि. १२/१२/२०२२ पर्यत)
डॉ. प्रशांत कडू
अधिष्ठाता, आंतर–विद्याशाखीय अभ्यास विद्याशाखा
(दि. १३/१२/२०२२ पासून)

कुलगुरूंद्वारा नामनिर्देशित तज्ज्ञ :

१. डॉ. (सौ) जयमाला डुमरे
प्लॉट नं. ४४, उल्हासनगर, मानेवाडा रोड,
नागपूर

२. डॉ. भाऊ दायदार
प्लॉट नं. ४१, चिखली ले आऊट,
रचना युतिका अपार्टमेंटच्या मागे,
अमरावती रोड, नागपूर

३. डॉ. कल्पना पांडे
प्लॉट नं. २४८, हनुमाननगर, मेडिकल चौक,
नागपूर

कुलगुरूंद्वारा नामनिर्देशित विद्यापीठ अध्यापक :

१. डॉ. अभय देशमुख, सहायक प्राध्यापक,
भौतिकशास्त्र विभाग, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर

२. डॉ. रवीन जुगादे, प्राध्यापक (कॅस)
रसायनशास्त्र विभाग, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर

कुलगुरूंद्वारा नामनिर्देशित महाविद्यालयीन अध्यापक :

१. डॉ. उज्वल गुल्हाने, सहयोगी प्राध्यापक,
बापूराव देशमुख अभियांत्रिकी महाविद्यालय,
सेवाग्राम, जि. वर्धा

२. डॉ. वाय. एम. खोनखासकर, सहयोगी प्राध्यापक,
श्री. रामदेवबाबा कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग ॲन्ड मॅनेजमेंट, काटोल रोड, नागपूर

सदस्य सचिव

१. डॉ. निशिकांत राऊत
प्रभारी सहा. संचालक,
आजीवन अध्ययन विस्तार केंद्र, नागपूर

■■■

विद्यापीठाचे अधिकारी

कुलपती : श्री. भगत सिंह कोश्यारी
(दि. १७/२/२०२३ पर्यंत)
श्री. रमेश बैस
(दि. १८/२/२०२३ पासून)

मा. कुलगुरूंचे कार्यालय

कुलगुरू : डॉ. सुभाष रामभाऊ चौधरी
उपकुलसचिव : श्री. प्रदीप बिनीवाले
मा. कुलगुरूंचे स्वीय सहायक : रिक्त

मा. प्र–कुलगुरुंचे कार्यालय

प्र–कुलगुरू : डॉ. संजय संतोष दुधे
मा. प्र–कुलगुरूंचे स्वीय सहायक : श्री. मनोज बिजाराम मेश्राम (दि. १९/७/२०२२ पर्यंत)
स्वीय सहायक (अतिरिक्त कार्यभार) : श्रीमती प्रतिमा पंडा (दि. २६/७/२०२२ पासून)

मा. कुलसचिवांचे कार्यालय

कुलसचिव : डॉ. राजू एकनाथ हिवसे
स्वीय सहायक (अतिरिक्त कार्यभार) : श्रीमती दीपा कांबळे

वाणिज्य व व्यवस्थापन विद्याशाखा

अधिष्ठाता डॉ. संजय दत्तात्रय कवीश्वर

मानवविज्ञान विद्याशाखा

अधिष्ठाता : डॉ. दत्तात्रय बाजीराव वाटमोडे (दि. ३१/५/२०२३ पर्यंत)
अधिष्ठाता (अतिरिक्त कार्यभार) : डॉ. शामराव इंदरसे कोरेटी (दि. ०१/६/२०२३ पासून)
सहयोगी अधिष्ठाता (अतिरिक्त कार्यभार) : डॉ. शामराव इंदरसे कोरेटी (दि. ३०/४/२०२३ पर्यंत)

आंतर–विद्याशाखीय अभ्यास विद्याशाखा

प्रभारी अधिष्ठाता : डॉ. राजश्री वैष्णव (दि. १२/१२/२०२२ पर्यंत)
अधिष्ठाता : डॉ. प्रशांत शालीग्रामजी कडू (दि. १३/१२/२०२२ पासून)

विज्ञान व तंत्रज्ञान विद्याशाखा अधिष्ठाता

अधिष्ठाता : डॉ. प्रशांत ब्रजमोहन माहेश्वरी

सहयोगी अधिष्ठाता (अतिरिक्त कार्यभार) : डॉ. गोवर्धन सखाराम खडेकर (दि. ३१/१२/२०२२ पर्यंत)
सहयोगी अधिष्ठाता (अतिरिक्त कार्यभार) : डॉ. प्रकाश रामभाऊ इटनकर (दि. ३०/१/२०२३ पासून)

नवोपक्रम, नवसंशोधन व उपक्रम मंडळ

संचालक : डॉ. राजेश सिंह
अधीक्षक : श्री. रामू जाटोत

सामान्य प्रशासन विभाग

उपकुलसचिव (अतिरिक्त कार्यभार) : श्री. प्रदीप बिनीवाले
सहायक कुलसचिव (अतिरिक्त कार्यभार) : श्री. गणेश कुमकुमवार
अधीक्षक : श्री. गणेश कुमकुमवार

आस्थापना शाखा

उपकुलसचिव (अतिरिक्त कार्यभार) : श्री. वसीम अहमद (दि. ०९/१०/२०२२ पर्यंत)
उपकुलसचिव : श्री. वसीम अहमद (दि. १०/१०/२०२२ पासून)
सहायक कुलसचिव : श्री. वसीम अहमद (दि. ०९/१०/२०२२ पर्यंत)
अधीक्षक (अतिरिक्त कार्यभार) : श्री. राकेश कोपुलवार
अधीक्षक (अतिरिक्त कार्यभार) : श्री. मारोती बोरकर (दि. ३१/१/२०२३ पर्यंत)
अधीक्षक (अतिरिक्त कार्यभार) : श्री. आनंद मेश्राम (दि. ०१/२/२०२३ पासून)

तक्रार निवारण अध्यादेश व परिनियम, न्यायालयीन व अनुशासन कृती समिती विशेष कक्ष

अधीक्षक (अतिरिक्त कार्यभार) : श्री. शोएब खान

परीक्षा व मूल्यमापन विभाग

संचालक : डॉ. प्रफुल्ल मधुकरराव साबळे
सहायक कुलसचिव : श्री. मोतीराम तडस
अधीक्षक (अतिरिक्त कार्यभार) : श्री. रमेश किटाडीकर
उपकुलसचिव (परीक्षा पूर्व) : डॉ. नवीन मुंगळे

उपकुलसचिव : डॉ. उमेश उईके
(परीक्षा पूर्वोत्तर) (दि. ०३/५/२०२३ पर्यंत)
उपकुलसचिव : डॉ. नवीन मुंगळे
(परीक्षा पूर्वोत्तर) (दि. २६/५/२०२३ पासून)
(अतिरिक्त कार्यभार)
सहायक कुलसचिव : श्री नितीन कडबे
(सामान्य परीक्षा)
(अतिरिक्त कार्यभार)
अधीक्षक : श्री नितीन कडबे
(अतिरिक्त कार्यभार)
अधीक्षक : श्री. नरेंद्र सहारे
(परीक्षा विशेष विभाग)
अधीक्षक : श्री. नरेंद्र आतरामे
(निकाल विभाग)
उपकुलसचिव : श्री. मोतीराम तडस
(आचार्य पदवी)
(अतिरिक्त कार्य) :
अधीक्षक : श्री. सुनील इंगोले
(आचार्य पदवी)

सामान्य परीक्षा व चौकशी

सहायक कुलसचिव : श्रीमती संगीता आत्राम
(अतिरिक्त कार्य) :
अधीक्षक : श्रीमती संगीता आत्राम

व्यावसायिक परीक्षा

सहायक कुलसचिव : श्री. उमेश लोही
(अतिरिक्त कार्य) : (दि. १६/१२/२०२२ पर्यंत)
सहायक कुलसचिव : श्रीमती संगीता आत्राम
(अतिरिक्त कार्य) : (दि. १७/१२/२०२२ पासून)
अधीक्षक : श्री धनुसिंग पवार
(अतिरिक्त कार्यभार)

गोपनीय विभाग

सहायक कुलसचिव : श्री. बिंदुप्रसाद शुक्ला
(अतिरिक्त कार्यभार) (दि. २९/११/२०२२ पर्यंत)
सहायक कुलसचिव : श्री. उमेश लोही
(अतिरिक्त कार्यभार) (दि. १५/१२/२०२२ पासून)
अधीक्षक : श्री. उमेश लोही

गोपनीय विभाग (गोडाउन)

अधीक्षक : श्री. मोहन बोबडे
(अतिरिक्त कार्यभार)

पुनर्मूल्यांकन विभाग

सहायक कुलसचिव : श्री. बिंदुप्रसाद शुक्ला
(अतिरिक्त कार्य) : (दि. २९/११/२०२२ पर्यंत)
सहायक कुलसचिव : श्री. उमेश लोही
(अतिरिक्त कार्यभार) (दि. १५/१२/२०२२ पासून)
अधीक्षक : श्री. राजेंद्र पाठक
(अतिरिक्त कार्यभार)

विद्या विभाग

उपकुलसचिव : डॉ. राजेंद्र उतखेडे
(अतिरिक्त कार्यभार) (दि. १७/८/२०२२ पर्यंत)
उपकुलसचिव : डॉ. राजेंद्र उतखेडे
(दि. १८/८/२०२२ पासून)
सहायक कुलसचिव : डॉ. राजेंद्र उतखेडे
(दि. १७/८/२०२२ पर्यंत)
सहायक कुलसचिव : श्री. संजय भोयर
(पदव्युत्तर शैक्षणिक विभाग स्वायत्ता) (दि. १९/८/२०२२ पर्यंत)
सहायक कुलसचिव : श्री. संजय भोयर
(अतिरिक्त कार्यभार) (दि. २०/८/२०२२ पासून)
सहायक कुलसचिव : श्री. मेहताब खान
(पदव्युत्तर शैक्षणिक विभाग स्वायत्ता) (दि. २०/८/२०२२ ते ३०/६/२०२३ पर्यंत)
अधीक्षक : श्री. संजय भोयर
अधीक्षक : श्री. मेहताब खान
(अतिरिक्त कार्यभार)
(पदव्युत्तर शैक्षणिक विभाग स्वायत्ता)

महाविद्यालयीन शाखा

उपकुलसचिव : डॉ. रमण मदने
सहायक कुलसचिव : रिक्त
अधीक्षक : श्री. गजानन कावळे
(अतिरिक्त कार्यभार) (दि. ३१/८/२०२२ पर्यंत)
अधीक्षक : श्री. संजय मरसकोल्हे
(अतिरिक्त कार्यभार) (दि. ०८/९/२०२२ पासून)
(संलग्नता)
अधीक्षक : श्री. जयंत निनावे
(अतिरिक्त कार्यभार) (दि. ०८/९/२०२२ पासून)
(अनुमोदन)

वित्त व लेखा विभाग

वित्त व लेखा अधिकारी (अतिरिक्त कार्यभार)	:	डॉ. संजय दत्तात्रय कवीश्वर (दि. १४/१२/२०२२ पर्यत)
वित्त व लेखा अधिकारी	:	श्री. हरीश राधेश्याम पालीवाल (दि. १५/१२/२०२२ पासून)
उपकुलसचिव (वित्त)	:	श्री. मनीष झोडपे (दि. २७/३/२०२३ पर्यत)
उपकुलसचिव (वित्त)	:	डॉ. उमेश उईके (दि. ०४/५/२०२३ पासून)
उपकुलसचिव (लेखा):		श्रीमती अर्चना भोयर (दि. ३०/७/२०२२ पर्यत)
उपकुलसचिव (लेखा): (अतिरिक्त कार्यभार)		डॉ. नवीन मुंगळे (दि. ३०/७/२०२२ ते १६/३/२०२३ पर्यत)
उपकुलसचिव (लेखा): (अतिरिक्त कार्यभार)		डॉ. रमण मदने (दि. १७/३/२०२३ पासून)
सहायक कुलसचिव : (लेखा)		श्री. मनोज जोशी
अधीक्षक लेखा (आय) (अ. कार्य.)	:	श्री. हरिशंकर पांडे (दि. ३१/१/२०२३ पर्यत)
अधीक्षक लेखा (आय) (अ. कार्य.)	:	श्री. अनिल बडनाखे (दि. ०५/२/२०२३ पासून)
अधीक्षक लेखा (व्यय) (अ. कार्य.)	:	श्री. सुनील मोहोड (दि. २५/७/२०२२ पर्यत)
अधीक्षक लेखा (व्यय) (अ. कार्य.)	:	श्री. शिवाजी वाकोडे (दि. २६/७/२०२२ पासून)
सहायक कुलसचिव : (खरेदी, भांडार व लेखा परीक्षण शाखा) (अतिरिक्त कार्यभार)		श्री. देवीदास पौनीकर (दि. २६/७/२०२२ पर्यत)
अधीक्षक	:	श्री. देवीदास पौनीकर (दि. २६/७/२०२२ पर्यत)
अधीक्षक (अतिरिक्त कार्यभार)	:	श्री. संजय बाजपेई (दि. २७/७/२०२२ पासून)

वेतनशाखा

अधीक्षक (वेतन व भविष्यनिधी) (अतिरिक्त कार्यभार)	:	श्री. जगधीश रमधम

अंकेक्षण विभाग

सहायक कुलसचिव : (अतिरिक्त कार्यभार)		श्री. मनोज जोशी
अधीक्षक (अतिरिक्त कार्यभार)	:	श्री. खुशाल गभने (दि. ३०/६/२०२३ पर्यत)

विकास विभाग

उपकुलसचिव	:	डॉ. अनिल कोठीराम हिरेखन (दि. २०/७/२०२२ पर्यत)
उपकुलसचिव	:	श्री. मनिष झोडपे (दि. २०/७/२०२२ ते २७/३/२०२३ पर्यत)
उपकुलसचिव	:	श्री. संजय बाहेकर (दि. २८/३/२०२३ पासून)
अधीक्षक (अतिरिक्त कार्यभार)	:	श्री. मंगेश इरपाते (दि. २६/७/२०२२ पर्यत)
अधीक्षक	:	श्री. देवीदास पौनीकर (दि. २६/७/२०२२ पासून)
अधीक्षक सांख्यिकी शाखा	:	श्री. रामू जाटोत (दि. १८/७/२०२२ पर्यत)

अभियांत्रिकी विभाग

विद्यापीठ अभियंता : (अतिरिक्त कार्यभार)		डॉ. (श्रीमती) पल्लवी ज. गिरी
उप अभियंता (स्थापत्य) (अतिरिक्त कार्यभार)	:	श्री. नितीन वसंत विश्वकार (दि. २०/४/२०२३ पासून)

मागासवर्गीय विशेष कक्ष

उपकुलसचिव	:	श्री. संजय बाहेकर (दि. २८/३/२०२३ पर्यत)
उपकुलसचिव	:	श्री. मनिष झोडपे (दि. २८/३/२०२३ पासून)
अधीक्षक (अतिरिक्त कार्यभार)	:	श्री. नरेंद्र नारळे (दि. ३१/१/२०२३ पर्यत)
अधीक्षक (अतिरिक्त कार्यभार)	:	श्रीमती मुग्धा मेडसिंगे (दि. ०१/२/२०२३ पासून)

स्थावर विभाग

स्थावर अधिकारी : श्री. विनोद रा. इलमे

क्रीडा व शारीरिक शिक्षण विभाग

संचालक : डॉ. शरद बन्सीलाल सूर्यवंशी

उद्यान विभाग

अधीक्षक : श्री. प्रविण गोतमारे

विद्यापीठ मुद्रणालय

व्यवस्थापक (अतिरिक्त कार्यभार) : डॉ. राजेंद्र उतखेडे (दि. १२/९/२०२२ पर्यत)

मुद्रण व प्रकाशन विभाग

प्रकाशन अधिकारी : श्री. प्रवीण गोतमारे (दि. १२/९/२०२२ पासून)

प्रकाशन विभाग

प्रभारी अधिकारी (अति. कार्यभार) : श्रीमती रंजना पुरके (दि. ०६/३/२०२३ पर्यत)

अधीक्षक : श्रीमती रंजना पुरके (दि. ०६/३/२०२३ पर्यत)

ज्ञानस्रोत केंद्र

संचालक : डॉ. विजय गुलाबराव खंडाळ

उपग्रंथपाल : डॉ. मंजूषा अनंतराव गडकरी

ग्रंथपाल (सीएएस) : डॉ. किशोर भि. काळे (दि. ०३/६/२०२२ पर्यत)

सहायक ग्रंथपाल : श्री. सुरेश रंदई, डॉ. (श्रीमती) पूजा दाढे

माहिती शास्त्रज्ञ : डॉ. (श्रीमती) वीणा प्रकाशे

अधीक्षक : श्री. राजू कुलमेथी

लक्ष्मीनारायण तांत्रिक संस्था

संचालक : डॉ. राजू भागवतराव मानकर

अधीक्षक : श्री. मनीष फुलझेले

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाचे बॅरि. एस. के. वानखेडे शिक्षण महाविद्यालय

प्राचार्या (अतिरिक्त कार्यभार) : डॉ. (श्रीमती) विद्या भारंबे

ग्रंथपाल : डॉ. (श्रीमती) किरण वानखेडे

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर विधी महाविद्यालय

प्राचार्य (अति. कार्यभार) : डॉ. (श्रीमती) प्रविणा निलय खोब्रागडे

अधीक्षक : श्री. फ्रान्सीस पीटर

विद्यापीठ स्वास्थ्य सेवा विभाग

महिला वैद्यकीय अधिकारी : डॉ. (श्रीमती) सरोज शामकुंवर

राष्ट्रीय सेवा योजना

प्रभारी संचालक : डॉ. सोपानदेव विठोबाजी पिसे

विद्यापीठ छंद मंदिर

कार्यदेशक (अतिरिक्त कार्यभार) : डॉ. (श्रीमती) वंदना खेडीकर

आजीवन अध्ययन व विस्तार विभाग

मानद संचालक (अतिरिक्त कार्यभार) : डॉ. निशिकांत अंबादास राऊत

सहायक संचालक (अतिरिक्त कार्यभार) : डॉ. समित लक्ष्मण माहोरे

प्रकल्प अधिकारी/ सहायक प्राध्यापक : रिक्त

मुलांचे वसतिगृह (विधी महाविद्यालय परिसर)

अधीक्षक (वार्डन) (अतिरिक्त कार्यभार) : प्रा. दिनेशकुमार बापुराव सहारे (दि. २०/८/२०२२ पर्यत)

अधीक्षक (वार्डन) (अतिरिक्त कार्यभार) : डॉ. हितेश दडमल (दि. २२/९/२०२२ पासून)

अधीक्षक (कंत्राटी) : श्री. आकाश व. कोडापे (दि. ०२/३/२०२३ पासून)

मुलींचे वसतिगृह

वरिष्ठ अधिक्षिका : डॉ. (श्रीमती) रिमा वडेटवार (दि. २४/४/२०२३ पासून)

कंत्राटी : श्रीमती सरोज लांजेवार (दि. ०२/३/२०२३ पासून)

विदेशी विद्यार्थी सल्लागार कार्यालय डॉ. नेल्सन मंडेला आंतरराष्ट्रीय विद्यार्थी वसतिगृह

अधीक्षक (अतिरिक्त प्रभार) : डॉ. शामराव इंदरसे कोरेटी

लक्ष्मीनारायण तांत्रिक संस्था वसतिगृह

अधीक्षक (वार्डन) : डॉ. नरेश महादेव पाटील

स्नातकोत्तर औषधिनिर्माणशास्त्र वसतिगृह

अधीक्षक (वार्डन) : डॉ. एस. एच. इंदुरवाडे

विद्यार्थी विकास विभाग

संचालक (अतिरिक्त प्रभार) : डॉ. शरद सूर्यवंशी (दि. १९/७/२०२२ पर्यंत)

संचालक : डॉ. मंगेश निलकंठ पाठक (दि. १९/७/२०२२ पासून)

विद्यापीठ स्नातकोत्तर मानव्यशास्त्र विभाग

प्रभारी अधिकारी (अतिरिक्त कार्यभार) : डॉ. दत्तात्रय बिजाराम वाटमोडे (दि. ३१/५/२०२३ पर्यंत)

प्रभारी अधिकारी (अतिरिक्त कार्यभार) : डॉ. शामराव इंदरसे कोरेटी (दि. १/६/२०२३ पर्यंत)

विद्यापीठ व महाविद्यालयीन न्यायाधीकरण

पीठासन अधिकारी : श्रीमती स्वप्ना जोशी

सहायक कुलसचिव (अतिरिक्त कार्यभार) : श्री. मनोज बिजाराम मेश्राम

स्वीय सहायक : श्री. मनोज बिजाराम मेश्राम (दि. २०/७/२०२२ पासून)

सॉफिस्टीकेटेड ॲनालिटीकल इन्स्ट्रुमेंट फॅसिलिटी सेंटर

मानद संचालक (अतिरिक्त कार्यभार) : डॉ. भारत अप्पाराव भानवसे

आंतर–संस्था संगणक केंद्र

मानद संचालक : डॉ. संजय ढोबळे (दि. ०१/८/२०२२ पर्यंत)

मानद संचालक : डॉ. सतिश शर्मा (दि. १२/८/२०२२ पर्यंत)

प्रवास व पर्यटन विभाग

संचालक (Officiating) : डॉ. प्रियदर्शी एम. खोब्रागडे

टेक्नॉलॉजी पार्क

मानद संचालक (अतिरिक्त कार्यभार) : डॉ. प्रकाश रामभाऊ इटनकर

सेंटर फॉर सेरिकल्चर ॲन्ड बायोरिसोर्स मॅनेजमेंट रिसर्च

मानद संचालक : डॉ. मनोज माधव राय

उपसंचालक : डॉ. सुरेश मसराम

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर अध्यासन

मानद संचालक (अतिरिक्त कार्यभार) : डॉ. नीरज गणेश बोधी

जनसंपर्क अधिकारी (अतिरिक्त कार्यभार) : डॉ. धर्मेश विनायक धवनकर (दि. १४/११/२०२२ पर्यंत)

जनसंपर्क अधिकारी (अतिरिक्त कार्यभार) : डॉ. मोईज मन्नान हक (दि. २२/११/२०२२ ते ०५/२/२०२३ पर्यंत)

जनसंपर्क अधिकारी (कंत्राटी) : श्री. प्रेमदास नामदेवराव वाडकर (दि. ०६/२/२०२३ पासून)

महिला अध्ययन व विकास केंद्र

संचालक (अतिरिक्त कार्यभार) : डॉ. (श्रीमती) विजयता गौरव उईके (दि. ०१/९/२०२२ पर्यंत)

संचालक (अतिरिक्त कार्यभार) : डॉ. (श्रीमती) मंगला हिरवाडे (दि. ०२/९/२०२२ पासून)

भगवान श्री चक्रधर स्वामी अध्यासन

विभागप्रमुख (अतिरिक्त कार्यभार) : डॉ. प्रमोद विठ्ठलराव वाटकर

कोवीड – १९ निदान केंद्र

नोडल अधिकारी (अतिरिक्त कार्यभार) : डॉ. नंदकिशोर एन. करडे

बहुउद्देशीय सुविधा संगणक केंद्र

संचालक (अतिरिक्त कार्यभार) : डॉ. प्रशांत ब्रजमोहन माहेश्वरी

■■■

।। प्रकरण दुसरे।।

दीक्षांत समारंभ

खुर्चीवर बसलेले (डावीकडून उजवीकडे) कुलसचिव डॉ. राजू हिवसे, डॉ. समय मधुसूदन बन्सोड, कुलगुरू डॉ. सुभाष चौधरी, श्री. रमेश बैस, महाराष्ट्राचे सन्माननीय राज्यपाल व विद्यापीठाचे कुलपती, डॉ. टी.जी. सिताराम (अध्यक्ष, अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषद, नवी दिल्ली), प्र-कुलगुरू डॉ. संजय दुधे, डॉ. प्रफुल्ल साबळे
दुसऱ्या ओळीत उभे असलेले (डावीकडून उजवीकडे) डॉ. प्रशांत माहेश्वरी, डॉ. संजय कवीश्वर, डॉ. प्रमोद खेडेकर, श्री. हरीश पाळीवाल, डॉ. मनोजकुमार डायगव्हाणे, डॉ. दत्तात्रय वाटमोडे व डॉ. प्रशांत कडू
अगदी डावी—उजवीकडे उभे असलेले विद्यादंडधारी क्रमशः श्री. दुर्गेश बैस व श्री. नरेश पवार.

(From Left) Registrar Dr. Raju Hiwase, Dr. Samay Madhusudan Bansod, Vice-Chancellor Dr. Subhash Chaudhari, Shri Ramesh Bais, Hon'ble Governor of Maharashtra and Chancellor of University, Dr. T. G. Sitaram (Director, All India Council for Technical Education, New Delhi.), Pro-Vice-Chancellor Dr. Sanjay Dudhe, Dr. Prafulla Sable.
(Second Row- Standing From Left) Dr. Prashant Maheshwari, Dr. Sanjay Kavishwar, Dr. Pramod Khedekar, Shri. Harish Paliwal, Dr. Manojkumar Daigavhane, Dr. Dattatray Watmode and Dr. Prashant Kadu.
Standing Extreme Left- Right holding Convocation Ceremonial Mace Shri. Durgesh Bais and Naresh Pawar.

विद्यापीठाच्या ११० व्या दीक्षांत समारंभात महाराष्ट्राचे सन्माननीय राज्यपाल व विद्यापीठाचे कुलपती श्री. रमेश बैस विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन करतांना. व्यासपीठावर बसलेले प्रमुख अतिथी डॉ. टी. जी. सिताराम (अध्यक्ष, अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषद, नवी दिल्ली), कुलगुरू डॉ. सुभाष चौधरी, प्र–कुलगुरू डॉ. संजय दुधे, कुलसचिव डॉ. राजू हिवसे व इतर मान्यवर.

Hon'ble Governor of Maharashtra and Chancellor of University Shri. Ramesh Bais guiding students at the 110th Convocation ceremony of the University. Chief Guest Dr. T. G. Sitaram (Director, All India Council for Technical Education, New Delhi.), Vice-Chancellor Dr. Subhash Chaudhari, Pro-Vice-Chancellor Dr. Sanjay Dudhe, Registrar Dr. Raju Hiwase and other dignitaries are seen on the dais

विद्यापीठाच्या ११० व्या दीक्षांत समारंभाचे प्रास्ताविक करताना कुलगुरू डॉ. सुभाष चौधरी. व्यासपीठावर बसलेले महाराष्ट्राचे सन्माननीय राज्यपाल व विद्यापीठाचे कुलपती श्री. रमेश बैस, प्रमुख अतिथी डॉ. टी. जी. सिताराम, प्र–कुलगुरू डॉ. संजय दुधे, कुलसचिव डॉ. राजू हिवसे व इतर मान्यवर.

Vice-Chancellor Dr. Subhash Chaudhari delivering the introductory speech at the 110th Convocation Ceremony of the University. On the dias Hon'ble Governor of Maharashtra and Chancellor of University Shri. Ramesh Bais, Chief Guest Dr. T. G. Sitaram, Pro-Vice-Chancellor Dr. Sanjay Dudhe, Registrar Dr. Raju Hiwase and other dignitaries.

विद्यापीठाच्या ११० व्या दीक्षांत समारंभात महाराष्ट्राचे सन्माननीय राज्यपाल व विद्यापीठाचे कुलपती श्री. रमेश बैस, यांच्या हस्ते मानवविज्ञान विद्याशाखेतील (मराठी) डी. लिट्. (मानवविज्ञान पंडित) ही पदवी स्वीकारतांना डॉ. शुभांगी रामचंद्र परांजपे शेजारी प्रमुख अतिथी डॉ. टी. जी. सिताराम, कुलगुरू डॉ. सुभाष चौधरी, प्र–कुलगुरू डॉ. संजय दुधे, कुलसचिव डॉ. राजू हिवसे.

Hon'ble Governor of Maharashtra and Chancellor of University Shri. Ramesh Bais awarding D.Litt. Degree in Humanities (Marathi) to **Dr. Shubhangi Ramchandra Paranjape** at the 110th Convocation Ceremony of the University.

Chief Guest Dr. T. G. Sitaram, Vice-Chancellor Dr. Subhash Chaudhari, Pro-Vice-Chancellor Dr. Sanjay Dudhe, Registrar Dr. Raju Hiwase and other dignitaries are also seen on the dias.

सर्व उत्तीर्ण विद्यार्थ्यांमधून बी. ए. एल्एल्. बी (पाच वर्षीय अभ्यासक्रम) परीक्षेत सर्वाधिक गुण प्राप्त केल्याबद्दल ९ सुवर्णपदके व २ पारितोषिके प्राप्त करणारी विद्यापीठाच्या डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर विधी महाविद्यालय (मुख्य शाखा) नागपूर येथील विद्यार्थिनी नंदिनी समीर सोहनी, प्रमुख अतिथी डॉ. टी. जी. सिताराम यांच्या हस्ते पदके स्वीकारतांना. शेजारी कुलगुरू डॉ. सुभाष चौधरी, प्र–कुलगुरू डॉ. संजय दुधे व कुलसचिव डॉ. राजू हिवसे.

Nandini Sameer Sohni of Dr. Babasaheb Ambedkar Law College (Main Branch), Nagpur, stood first in the University among all successful students in the B.A.L.L.B (Five Years) examination and won 9 Gold Medals and 2 Prizes, receiving the medals and prizes at the hands of Chief Guest Dr. T. G. Sitaram,Vice-Chancellor Dr. Subhash Chaudhari, Pro-Vice-Chancellor Dr. Sanjay Dudhe and Registrar Dr. Raju Hiwase are also seen on the dias.

सर्व उत्तीर्ण विद्यार्थ्यांमधून एम. बी. ए. परीक्षेत सर्वाधिक गुण प्राप्त केल्याबद्दल ७ सुवर्णपदके प्राप्त करणारे डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर इन्स्टिट्यूट ऑफ मॅनेजमेंट स्टडीज अॅन्ड रिसर्च, नागपूर येथील विद्यार्थी विक्की सुधाकर पडोळे, प्रमुख अतिथी डॉ. टी. जी. सिताराम यांच्या हस्ते पदके स्वीकारतांना. शेजारी कुलगुरू डॉ. सुभाष चौधरी, प्र–कुलगुरू डॉ. संजय दुधे व कुलसचिव डॉ. राजू हिवसे.

Vicky Sudhakar Padole of Dr. Babasaheb Ambedkar Institute of Management Studies and Research, Nagpur, who stood first in the University among all successful students in the M.B.A. Examination receiving 7 Gold Medals from Chief Guest Dr. T. G. Sitaram, Vice-Chancellor Dr. Subhash Chaudhari, Pro-Vice-Chancellor Dr. Sanjay Dudhe and Registrar Dr. Raju Hiwase are also seen on the dias.

सर्व उत्तीर्ण विद्यार्थ्यांमधून एल्एल्. बी (तीन वर्षीय अभ्यासक्रम) परीक्षेत सर्वाधिक गुण प्राप्त केल्याबद्दल ५ सुवर्णपदके प्राप्त करणारी विद्यापीठाच्या डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर विधी महाविद्यालय (शहर शाखा), नागपूर येथील विद्यार्थिनी अनुप्रिया रविंद्रकुमार प्रसाद, प्रमुख अतिथी डॉ. टी. जी. सिताराम यांच्या हस्ते पदके स्वीकारतांना. शेजारी कुलगुरू डॉ. सुभाष चौधरी, प्र–कुलगुरू डॉ. संजय दुधे व कुलसचिव डॉ. राजू हिवसे.

Anupriya Ravindrakumar Prasad of Dr. Babasaheb Ambedkar Law College (Main Branch) who stood first in the University among all successful students in the L.L.B (Three Years) Examination and won 5 Gold Medals, receiving the medals at the hands of Chief Guest Dr. T. G. Sitaram, Vice-Chancellor Dr. Subhash Chaudhari, Pro-Vice-Chancellor Dr. Sanjay Dudhe and Registrar Dr. Raju Hiwase are also seen on the dias.

सर्व उत्तीर्ण विद्यार्थ्यांमधून एम. एससी. (रसायनशास्त्र) परीक्षेत सर्वाधिक गुण प्राप्त केल्याबद्दल ४ सुवर्णपदके व १ रौप्यपदक प्राप्त करणारे संताजी महाविद्यालय, नागपूर येथील विद्यार्थी आदर्श कमलदास गिऱ्हेपुंजे, प्रमुख अतिथी डॉ. टी. जी. सिताराम यांच्या हस्ते पदके स्वीकारतांना. शेजारी कुलगुरू डॉ. सुभाष चौधरी, प्र–कुलगुरू डॉ. संजय दुधे व कुलसचिव डॉ. राजू हिवसे.

Adarsh Kamaldas Grihapunje of Santaji Mahavidyalaya, Nagpur, who stood first in the University among all successful students in the M.Sc. (Chemistry) Examination and won 4 Gold Medals and 1 Silver Medal, receiving the medals at the hands of Chief Guest Dr. T. G. Sitaram. Vice-Chancellor Dr. Subhash Chaudhari, Pro-Vice-Chancellor Dr. Sanjay Dudhe and Registrar Dr. Raju Hiwase are also seen on the dias.

सर्व उत्तीर्ण विद्यार्थ्यांमधून एम. ए. (मराठी) परीक्षेत सर्वाधिक गुण प्राप्त केल्याबद्दल ४ सुवर्णपदके व १ पारितोषिक प्राप्त करणारे अरविंदबाबू देशमुख कला व वाणिज्य महाविद्यालय, भारसिंगी येथील विद्यार्थी सोमराज पुंडलिक गिरडकर, प्रमुख अतिथी डॉ. टी. जी. सिताराम यांच्या हस्ते पदके स्वीकारतांना. शेजारी कुलगुरू डॉ. सुभाष चौधरी, प्र–कुलगुरू डॉ. संजय दुधे व कुलसचिव डॉ. राजू हिवसे.

Somraj Pundalik Giradkar of Arvindbabu Deshmukh Kala va Vanijya Mahavidyalaya, Bharsingi, who stood first in the University among all successful students in the M.A (Marathi) Examination and won 4 Gold Medals and 1 Prize, receiving the medals and prize at the hands of Chief Guest Dr. T. G. Sitaram. Vice-Chancellor Dr. Subhash Chaudhari, Pro-Vice-Chancellor Dr. Sanjay Dudhe and Registrar Dr. Raju Hiwase are also seen on the dias.

सर्व उत्तीर्ण विद्यार्थ्यांमधून एम. ए. (डॉ. आंबेडकर विचारधारा) परीक्षेत सर्वाधिक गुण प्राप्त केल्याबद्दल ४ सुवर्णपदके व १ पारितोषिक प्राप्त करणारी विद्यापीठाच्या स्नातकोत्तर डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर विचारधारा विभाग, नागपूर येथील विद्यार्थिनी राजश्री भोजराज ढबाले, प्रमुख अतिथी डॉ. टी. जी. सिताराम यांच्या हस्ते पदके स्वीकारतांना. शेजारी कुलगुरू डॉ. सुभाष चौधरी. प्र–कुलगुरू डॉ. संजय दुधे व कुलसचिव डॉ. राजू हिवसे.

Rajashri Bhojraj Dhabale of the University's P. G. Department of Dr. Babasaheb Ambedkar Thought, Nagpur, who stood first in the University among all successful students in the M.A (Ambedkar Thought) Examination and won 4 Gold Medals and 1 Prize, receiving the medals and prize at the hands of Chief Guest Dr. T. G. Sitaram. Vice-Chancellor Dr. Subhash Chaudhari, Pro-Vice-Chancellor Dr. Sanjay Dudhe and Registrar Dr. Raju Hiwase are also seen on the dias.

प्रकरण दुसरे
दीक्षांत समारंभ

विद्यापीठाचा ११० वा दीक्षांत समारंभ

विद्यापीठाचा ११० वा दीक्षांत समारंभ दिनांक १३ एप्रिल २०२३ रोजी वसंतराव देशपांडे स्मृती सभागृहात पार पडला. विद्यापीठाने वर्ष २०२१ (हिवाळी) व २०२२ (उन्हाळी) मध्ये घेतलेल्या विविध परीक्षांतील उत्तीर्ण विद्यार्थ्यांना या दीक्षांत समारंभात पदव्या प्रदान करण्यात आल्या.

याप्रसंगी दीक्षांत समारंभाच्या अध्यक्षस्थानी महाराष्ट्राचे राज्यपाल व कुलपती मा. श्री. रमेश बैस उपस्थित होते. प्रमुख अतिथी म्हणून अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषदेचे अध्यक्ष डॉ. टी. जी. सीताराम उपस्थित होते. विद्यापीठाचे कुलगुरू डॉ. सुभाष चौधरी यांनी दीक्षांत समारंभाचे अध्यक्षस्थान भूषविले. प्र–कुलगुरू डॉ. संजय दुधे व विविध विद्याशाखांचे अधिष्ठाते, व्यवस्थापन परिषदेचे सदस्य व कुलसचिव व्यासपीठावर उपस्थित होते.

या दीक्षांत समारोहात विद्यापीठातील ०४ विद्याशाखांमधील २८० संशोधकांना आचार्य पदवी (पीएच. डी.) प्रदान करण्यात आली. याच वेळी वर्ष वर्ष २०२१ (हिवाळी) व २०२२ (उन्हाळी) परीक्षांत उत्तीर्ण झालेल्या ७९,९६४ स्नातक, २१,८०७ स्नातकोत्तर पदवीधरांना तसेच ३३० पदविका प्रमाणपत्रे तसेच मानवविज्ञान विद्याशाखेमध्ये ०१ डि. लीट. अशा एकूण १,०२,०५२ उत्तीर्ण विद्यार्थ्यांना पदव्या प्रदान करण्यात आल्या. याच वेळी विविध परीक्षांमधील १९५ प्रावीण्यप्राप्त गुणवंतांना १५७ सुवर्णपदके, ०९ रौप्यपदके तर २९ पारितोषिके बहाल करण्यात आली.

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर विधी महाविद्यालयाची (मुख्य शाखा), विद्यार्थिनी नंदीनी समीर सोहोनी हिला बी.ए. एलएल. बी. (पाच वर्षीय) परीक्षेत सर्वाधिक गुण प्राप्त केल्याबद्दल ९ सुवर्णपदके व २ पारितोषिके प्रदान करण्यात आली.

डॉ. आंबेडकर इन्स्टिट्यूट ऑफ मॅनेजमेन्ट स्टडीज अॅन्ड रिसर्च, नागपूर येथील विद्यार्थी विक्की सुधाकर पडोळे, एम.बी.ए. परीक्षेत सर्वात अधिक गुण प्राप्त करून ७ सुवर्णपदके प्राप्त केले

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर विधी महाविद्यालयाची (मुख्य शाखा), विद्यार्थिनी अनुप्रिया रविन्द्रकुमार प्रसाद हिला एलएल. बी. (तीन वर्षीय) परीक्षेत सर्वाधिक गुण प्राप्त केल्याबद्दल ५ सुवर्णपदके प्रदान करण्यात आली.

संताजी महाविद्यालय, नागपूर येथील विद्यार्थी आदर्श कमलदास गिन्हेपुंजे याने एम. एस्सी. (रसायनशास्त्र) परीक्षेत सर्वात अधिक गुण प्राप्त करुन ४ सुवर्णपदके व १ रौप्यपदक प्राप्त केले.

अरविंदबाबू देशमुख कला व वाणिज्य महाविद्यालय, भारसिंगी येथील विद्यार्थी सोमराज पुंडलीक गिरडकर याने एम. ए. (मराठी) परीक्षेत सर्वाधिक एकत्रित वर्ग गुण सरासरी प्राप्त केल्याबद्दल ४ सुवर्णपदके व १ परितोषिक प्राप्त केले.

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या स्नातकोत्तर डॉ. आंबेडकर विचारधारा विभागाची विद्यार्थिनी राजश्री भोजराज ढबाले हिने एम. ए. (डॉ. आंबेडकर विचारधारा) परीक्षेत सर्वात अधिक गुण प्राप्त करून ४ सुवर्णपदके व १ परितोषिक प्राप्त केले.

विद्यापीठातील निरनिराळ्या ०४ विद्याशाखांमध्ये विद्याशाखानिहाय पदव्या मिळालेल्या विद्यार्थ्यांची माहिती खालील तक्त्यात दिली आहे.

अ.क्र.	विद्याशाखा	पंडित (D. Litt.)	आचार्य (Ph. D.)	स्नातक पदवीधर	स्नातकोत्तर पदवीधर	एकूण
१.	विज्ञान व तंत्रज्ञान	—	९७	२७,९९०	४,६२२	३२,७०९
२.	वाणिज्य व व्यवस्थापन	—	३८	२०,११०	७,७७७	२७,९२५
३.	मानवविज्ञान	०१	११३	१९,४७५	६,०७०	२५,६५९
४.	आंतर–विद्याशाखीय अभ्यास	—	३२	५,८५९	२,१८६	८,०७७
५.	स्वायत्त महाविद्यालय	—	—	६,२००	१,१५१	७,३५१
६.	एम. ई. बाय (रिसर्च)	—	—	—	०१	०१
७.	पदविका प्रमाणपत्र		—	३३०	—	३३०
	एकूण विद्यार्थी	०१	**२८०**	**७९,९६४**	**२१,८०७**	**१,०२,०५२**

दीक्षांत समारंभात निरनिराळ्या परीक्षांमध्ये प्रावीण्य प्राप्त केलेल्या तसेच आचार्य पदवी प्राप्त केलेल्या विद्यार्थ्यांची सविस्तर माहिती विद्यापीठाच्या www.nagpuruniversity.org संकेत स्थळावर उपलब्ध आहे.

११० वा दीक्षांत समारंभ
कुलपती मा. श्री. रमेश बैस (प्रमुख अतिथी)
ह्यांचे दीक्षांत भाषण

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विश्वविद्यालय के ११० वें दीक्षांत समारोह में उपस्थित डॉ. टी. जी. सीतारामन, निर्देशक, अखिल भारतीय तंत्र शिक्षण परिषद, नई दिल्ली, डॉ. सुभाष चौधरी, कुलगुरु, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विश्वविद्यालय, डॉ. संजय दुधे, प्र–कुलगुरु, डॉ. राजू हिवसे कुलसचिव, डॉ. प्रफुल्ल साबळे, निर्देशक, परीक्षा एवं मूल्यांकन केंद्र, विश्वविद्यालय के प्रबंध परिषद एवं विभिन्न शाखायों के सभी सदस्य, विभिन्न विभागों के विभागप्रमुख, महाविद्यालयों के प्राचार्यगण, सभी शिक्षक एवं कर्मचारी एवं छात्र–छात्राएं!

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विश्वविद्यालय के शताब्दी वर्ष में आयोजित ११० वें दीक्षांत समारोह में उपस्थित होकर अत्यंत हर्ष का अनुभव कर रहा हूं। राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विश्वविद्यालय के इस दीक्षांत समारोह में उपाधि प्राप्त करने वाले समस्त छात्र–छात्राओं का हार्दिक अभिनंदन करता हूं और उन्हे शुभकामनाएं देता हूं। यह दिन केवल विद्यार्थियों के लिए ही नहीं, बल्की उनके माता–पिता और शिक्षकों के लिए भी महत्वपूर्ण है । मैं इस अवसर पर उन सभी को बधाई देता हूं। महाराष्ट्र के एक महान समाज सुधारक संत तुकडोजी महाराज का नाम इस विश्वविद्यालय से जुडा है तुकडोजी महाराज एक महान देशभक्त, दार्शनिक संत थे उन्होंने समाज में अंधविश्वास को दूर करने, नागरिक भावना जगाने, नैतिक मूल्यों को स्थापित करने और हमारे गावों को आदर्श गांव बनाने के लिए अपना जीवन समर्पित कर दिया। तुकडोजी महाराज ने सरल एवं सार्थक भजनों के माध्यम से समाज को सुधारने और लोगों में नैतिक मूल्यों को स्थापित करने का प्रयास किया । उन्होने कहा है 'सच्चा धर्म नहीं जाना तूने रे भाई, सच्चा धर्म नहीं जाना, अपनी–अपनी नेकी से चलना, यही तो अपना धर्म सिखाता।'

आज के इस अवसर पर राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज की पुण्य स्मृति को नमन करता हूं । अनेक दशकों पूर्व नागपुर गोंड राजाओं की राजधानी था । इसे गोंडवाना प्रदेश के नाम से जाना जाता था । आज आदिवासी समाज मुख्य धारा से दूर विपरीत सामाजिक, आर्थिक परिस्थितीयों में जी रहा है । एक समय राज करता रहा समाज आज आर्थिक विपन्नता में जी रहा है । कोलानियल शक्तियां प्राकृतिक संसाधनों पर नियंत्रण चाहती थी । उन्होंने इन्हें प्राकृतिक संसाधनों से बेदखल किया । इससे आदिवासियों के शक्तिहीन होने को बढावा मिला । मध्य भारत देश का एक जैव विविधता क्षेत्र था । किन्तु ब्रिटीश शासकों के लिए मात्र शिकार और स्पोर्ट् का क्षेत्र था । उससे भारत को काफी नुकसान हुआ । आाज हमारे आदिवासी समाज को सशक्त बनाने और इस क्षेत्र की जैव विविधता को बहाल करने की चुनौती हमारे सामने है ।

नागपुर देश के मध्य में बसा राष्ट्र का हृदय स्थल है । मध्यप्रदेश और छत्तीसगढ दोनों राज्यों के लोगों के दिल में नागपुर का एक विशिष्ट स्थान है। नागपुर पुराने मध्य प्रदेश की राजधानी हुआ करता था। नागपूर विश्वविद्यालय ने शिर्ष न्यायाधीश, वकील, सांसद, सामाजिक कार्यकर्ता और जीवन के हर क्षेत्र में ऐसे लोग दिए है जिन्होंने उल्लेखनीय कार्य किया है । नागपुर और विदर्भ क्षेत्र खनिज संसाधनों के लिए जाना जाता है। इसने विभिन्न क्षेत्रों में कई रत्न दिए है । विश्वविद्यालय ने पूर्व प्रधानमंत्री पी. वी. नरसिंह राव, पूर्व उपराष्ट्रपति जस्टिस हिदायतुल्लाह, सर्वोच्च न्यायाधीश जस्टिस शरद बोबडे, पंजाब के राज्यपाल बनवारीलाल पुरोहित, केंद्रिय मंत्री नितीन गडकरी, उपमुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस, पूर्व सांसद डॉ. श्रीकांत जिचकार, हिंदुस्तान शास्त्री गायक पं. उल्हास, फिल्म स्टार सोनू सूद, फिल्म निर्माता राजीव हिरानी, पूर्व केंद्रीय मंत्री एन. के. पी. साल्वे, कविवर्य सुरेश भट, कवि ग्रेस जैसे अनेक व्यक्ति दिए हैं । विश्वविद्यालय के अनेक पूर्व छात्र–छात्राओं ने विविध क्षेत्रों में अनुपम योगदान दिया हैं । आज आर्मी के चीफ ऑफ स्टाफ जनरल मनोज पांडे नागपुर से हैं । नागपुर के अनेक पत्रकार आज देश और राज्य में अपना अहम योगदान दे रहे हैं । आप सभी सौभाग्यशाली हैं कि ऐसे अनेक दिग्गज आपके सामने रोल मॉडल के रूप में हैं । मित्रों, ज्ञान धन है और यह धन सभी रूपों में सबसे अच्छा हैं । जैसा कि प्रसिद्ध कहावत है इसे चोरों द्वारा चुराया नही जा सकता, राजाओं द्वारा जप्त नही किया जा सकता, इसे भाईयों में विभजित नहीं किया जा सकता और न हीं दूसरा कोई इसे ले सकता है, बांट सकता है । इसे जितना खर्च किया जाता है, यह उतना ही फलता–फुलता है। इसलिए ज्ञान का धन सभी प्रकार के धन में सबसे महत्त्वपूर्ण है । ज्ञान वह नींव है जिस पर प्रत्येक व्यक्ति का चरित्र निर्मित होता है । स्वामी विवेकानंद ने कहा था 'शिक्षा मनुष्य के भीतर पहले से ही अस्तित्व में है । शिक्षित युवकों को सही दिशा दी जाए तो वह इतिहास की धारा में क्रांतिकारी परिवर्तन ला सकते हैं।'

राष्ट्रीय शिक्षा निति २०२० का लक्ष्य यही है । नई नीति वर्तमान की बढती जरूरतों के लिए प्रासंगिक अनुसंधान और कौशल के आधार पर एक आधुनिक शिक्षा प्रणाली को लागू करना चाहती है । साथ ही, भविष्य के दृष्टीकोण के अनुरूप यह अपने कार्यक्षेत्र में हमारी समृद्ध सांस्कृतिक विरासत को भी शामिल करेगा । यह नीति नैतिक मूल्यों को विकसित करने और भारतीय संस्कृति की समझ को बढावा देने पर केंद्रित है । मुझे विश्वास है कि इस नीति के कार्यान्वयन से आधुनिक शिक्षा एवं शिक्षा के नए युग का सूत्रपात

होगा । यह शोधकर्ता और विभिन्न पेशेवरों की एक पीढी तैयार करेगा जो हमारे देश को, हमारी राष्ट्रीय आकांक्षाओं के अनुरूप विकास की नई ऊंचाईयों पर ले जाएगा । महाराष्ट्र सरकार ने आगामी शैक्षणिक वर्ष से राष्ट्रीय शिक्षा निति को लागू करने का निर्णय लिया है । मैं कामना और आशा करता हूं कि राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपुर विश्वविद्यालय इस निति के प्रभावी कार्यान्वयन के लिए ऐसे मानक स्थापित करेगा जो अन्य विश्वविद्यालयों के अनुसरण के लिए एक उदाहरण होगा । एक शताब्दी पुराने विश्वविद्यालय के रूप में राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विश्वविद्यालय विभिन्न क्षेत्रों में उत्कृष्टता के लिए जाना जाता है । विश्वविद्यालय ने अपनी कार्यशैली से कुछ बेहतरीन विभागों का निर्माण किया है, विधि विभाग, औषधीशास्त्र विभाग, पत्रकारिता विभाग, लक्ष्मी नारायण प्रौद्योगिकी संस्थान आदि विश्वविद्यालय की उत्कृष्टता के उदाहरण है । यदि आपके पास एक समर्पित संस्था प्रमुख और शिक्षक हैं तो किसी भी विभाग को उत्कृष्टता केंद्र में बदला जा सकता है । में कामना और आशा करता हूं कि विश्वविद्यालय अपने विभिन्न विभागों और महाविद्यालयों की पहचान करेगा, उनका पोषण करेगा और उन्हें उत्कृष्टता केंद्रों में रूपांतरित करेगा ।

आज दुनिया एक बडे जनतांत्रिक संक्रमण के दौर से गुजर रही है । भारत २९ वर्ष की औसत आयु के साथ दुनिया का सबसे युवा देश बनकर उभरा है । जापान, जर्मनी, इटली, फ्रांस, रोमानिया, पुर्तगाल जैसे दुनिया के कई देश बुढे हो रहे है । यह देश युवा और कुशल जनशक्ति की अपनी आवश्यकताओं को पूरा करने के लिए भारत की ओर देख रहे है । हाल ही में एक जर्मन राजनयिक ने मुझे बताया कि जर्मनी को हर साल कम से कम ४ लाख कुशल युवाओं की आवश्यकता होगी । वे नर्सो, इलेक्ट्रीशियन और यहां तक की कसाईयों की भारी कमी का सामना कर रहे हैं । आज ११.५ करोड के उपर की आबादी वाला महाराष्ट इन देशों को निश्चित रूप से कुशल मानव संसाधन प्रदान कर सकता है । इसलिए यह आवश्यक है कि हमारे युवा स्नातक विभिन्न कौशल से लैस हों । हाल ही में राज्य में 'महाराष्ट्र राज्य कौशल विश्वविद्यालय' की स्थापना की गई । राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विश्वविद्यालय इस नए विश्वविद्यालय के साथ मिलकर काम करे और कुशल मानव संसाधन का एक बडा पुल बनाए, जो देश और दुनिया की आवश्यकताओं को पूरा करने के लिए तैयार हो । हमारे देश में एक अजीब स्थिति है,यहां श्रम की गरिमा का अभाव है । हमारे देश में शिक्षित वर्ग उन लोगों को हेय दृष्टि से देखता है जो छोटे–मोटे काम करते है । यह बेहद गलत है । न्यूजीलैंड, ऑस्ट्रेलिया, वेस्टइंडीज में कई पूर्व क्रिकेटर कैब ड्राइविंग, किराने की दुकान आदि चलाने जैसे काम करते देखे जाते है । लेकिन भारत में छोटे काम के प्रति लोगों का रवैया नकारात्मक है । यही कारण है कि कई स्नातक बेरोजगार रहते है । एक ओर पान ठेला चलाने वाला, रिक्शा–तांगा चलाने वाला मेहनत–मजदूरी करके चार पैसा कमा करके अपनी आजीविका सुखपूर्वक चला लेता है, वहीं डिग्रीधारी बेरोजगार रहते हैं । यह स्थिती देखकर दु:ख होता है । हमें कोई भी काम ईमानदारी से, बिना हिचकिचाहट के साथ करना चाहिए । वर्ष २०१८ ग्लोबल स्टार्टअप इकोसिस्टम रिपोर्ट के अनुसार दुनिया में हमारे प्रति व्यक्ति स्टार्टअप की संख्या सबसे अधिक है । समय आ गया है कि स्नातक भारत को फिर से महान बनाने के लिए उद्यमी और स्टार्टअप के निर्माता बनें । आज हम सहयोग की दुनिया में रहते हैं । महाराष्ट्र के कई विश्वविद्यालय दुनिया के सर्वश्रेष्ठ विश्वविद्यालयों के साथ गठजोड कर साझेदारी कर रहे हैं । राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विश्वविद्यालय को सर्वश्रेष्ठ विश्वविद्यालयों के साथ सहयोग करना चाहिए । छात्र विनिमय, शिक्षक विनिमय और संयुक्त डिग्री को भी बढावा देना चाहिए । कुलपती के रूप में मुझे अक्सर छात्रों से डिग्री प्रमाण पत्र देर से मिलने की शिकायत मिलती रहती है । कुछ को विदेशी विश्वविद्यालयों में अपने प्रवेश को सुरक्षित करने के लिए अस्थाई प्रमाण पत्र की आवश्यकता होती है। विश्वविद्यालय को छात्रों की जरूरत के प्रति संवेदनशील होना चाहिए । में विश्वविद्यालय से छात्र केंद्रित होने का आग्रह करता हूं। विश्वविद्यालय का प्रशासन छात्र केंद्रित, सहायक और कुशल होना चाहिए । फैकल्टी की कमी को पूरा करने के लिए विश्वविद्यालय को रचनात्मक समाधान तलाशने चाहिए । उद्योग और अनुसंधान संगठनों के लोगों को भी शिक्षण से जोडा जाना चाहिए ।

साइबर अपराध हमारे समय की सबसे गंभीर समस्याओं में से एक बन चुका है । लगभग सभी युवा और छात्र शिक्षा, मनोरंजन और गेमिंग के लिए टैब, स्मार्टफोन और इंटरनेट का उपयोग कर रहे है । यह सभी को साइबर अपराधों के लिए अति संवेदनशील बनाता है । कॉलेजों और विश्वविद्यालय विभागों सभी को छात्रों को साईबर के बारे में जागरूक करने के लिए अतिथी व्याख्यान और कार्यशालाओं का आयोजन करना चाहिए । प्रत्येक विद्यार्थी को साइबर योद्धा बनना होगा । आज तनाव सभी के स्वास्थ्य पर भारी पड रहा है । उच्च रक्तचाप, मधुमेह जैसी जीवन शैली से जुडी बीमारियां बढ रही है । सभी के स्वास्थ्य को सुनिश्चित करने के लिए कार्यस्थल पर योग के अभ्यास को प्रोत्साहित करने का आग्रह करता हूं ।

भाइयों और बहनों, ज्ञान मनुष्य को अंधकार से मुक्त करता है । शिक्षा एक व्रत है । एक साधना है । ज्ञानार्जन एक धर्म है । विद्यापीठ एक तीर्थ स्थल है । विद्यार्थी को जीवन भर ज्ञानार्जन हेतु लालायित रहना चाहिए । सभी स्नातक छात्रों को बधाई देते हुए में आपसे आजीवन विद्यार्थी बने रहने की अपील करता हूं । अपने कार्य के प्रति समर्पण भाव से राष्ट्र की सेवा करें और उन लोगों की सहायता करने का प्रयास करें, जिन्हें आपकी सहायता और समर्थन की आवश्यक्ता है । में राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपुर विश्वविद्यालय को राष्ट्र की सेवाओं के लिए बधाई देता हूं और सभी स्नातक छात्र–छात्राओं के उज्ज्वल और बेहतर भविष्य की कामना करता हूं ।

****

११० व्या दीक्षांत समारंभ
मा. कुलगुरू डॉ. सुभाष चौधरी
ह्यांचे प्रास्ताविक व स्वागतपर भाषण

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या आजच्या ११० व्या दीक्षांत समारंभास उपस्थित समारंभाचे अध्यक्ष माननीय राज्यपाल व विद्यापीठाचे कुलपती माननीय श्री. रमेश बैस, प्रमुख उपस्थिती माननीय डॉ. टी. जी. सिताराम, अध्यक्ष ए. आय. सी. टी. विद्यापीठाचे प्र–कुलगुरू, व्यवस्थापन परिषदेचे सर्व सन्माननीय सदस्य, विविध विद्याशाखांचे अधिष्ठाता, विद्यापीठाचे कुलसचिव, विद्यापीठाच्या अधिसभेचे सर्व माननीय सदस्य, विद्या परिषद आणि विद्यापीठाच्या विविध समित्यांचे सदस्य, विद्यापीठाच्या विविध शैक्षणिक विभागांचे प्रमुख, संलग्न महाविद्यालयांचे प्राचार्य व शिक्षक, विद्यापीठाचे सर्व अधिकारी, कर्मचारी आणि समारंभासाठी आमंत्रित प्रतिष्ठित सर्व नागरिक तसेच प्रसारमाध्यमांचे सर्व प्रतिनिधी आणि विद्यार्थी बंधू आणि भगिनींनो !

विद्यापीठाच्या आज संपन्न होत असलेल्या ११० व्या दीक्षांत समारंभास मी आपले सर्वांचे मन:पूर्वक स्वागत करतो. समारंभाला प्रमुख उपस्थिती म्हणून लाभलेले डॉ. टी. जी. सिताराम व अध्यक्ष माननीय श्री. रमेश बैस यांचे मी विद्यापीठाचा कुलगुरू या नात्याने स्वागत करतो. या व्यासपीठावरून व्यक्त होणारे त्यांचे विचार आम्हाला पुढील वाटचालीच्या दृष्टीने निश्चितच मार्गदर्शक ठरतील याची मला खात्री आहे. त्यांच्या येथील उपस्थितीबद्दल कृतज्ञता व्यक्त करतो.

मित्रांनो, ४ ऑगस्ट १९२३ साली स्थापन झालेले आपले विद्यापीठ यावर्षी शतक महोत्सव साजरा करीत आहे. १९२३ साली केवळ सहा संलग्न महाविद्यालय असलेले हे विद्यापीठ आज ५१३ संलग्न महाविद्यालय असलेले मध्य भारतातील एक लौकिक प्राप्त विद्यापीठ झालेले आहे. आज आपल्या विद्यापीठाचा विस्तार फार वाढलेला आहे. 'नॅक' द्वारे या विद्यापीठाला 'ए' दर्जाचे नामांकन दिलेले आहे. मागील दहा दशकात विद्यापीठाने केलेले प्रगती अत्यंत नेत्रदिपक आहे. मला येथे आवर्जून सांगावेसे वाटते की, नवीन शैक्षणिक धोरणातील बहुतेक अकॅडमीक घटक या विद्यापीठाने तयार करून या अभ्यासक्रमास लागू केलेले आहे. 'एन. ए. पी. २०२०' मधील बरेच प्रस्ताव सर्वप्रथम लागू करणारे महाराष्ट्रातील हे अग्रणी विद्यापीठ आहे याचा मला अभिमान आहे. बदलत्या परिस्थितीशी पावले जुळवून चालण्यातच प्रगतीची बिजे असतात. सतत बदलत जाणाऱ्या जगाशी मेळ घालण्यात आपले विद्यापीठ कोणत्याही बाबतीत मागे राहणार नाही याचा मला विश्वास वाटतो. मागील अडीच वर्षात राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज विद्यापीठाने बरेच नवीन उपक्रम केलेत. त्यात विद्यापीठाला नॅक द्वारे 'ए' ग्रेड प्राप्त झाजे. 'इनोव्हेशन आणि इंक्युबेशन सेंटर' सुरू करून विद्यापीठाने अत्यंत अल्प कालावधीत हाय ग्रोथ रेट मेंटेन केला. 'केंद्रीय ट्रेनिंग अँड प्लेसमेंट' सेल सुरू करण्यात आले असून या माध्यमातून सर्व अभ्यासक्रमाच्या विद्यार्थ्यांना इंटर्नशिप, ट्रेनिंग अँड प्लेसमेंट असिस्टंटची सोय झालेली आहे. आत्तापर्यंत एकूण ६१५ विद्यार्थ्यांना नोकरीवर, १६०० विद्यार्थ्यांना ट्रेनिंग आणि १०७० विद्यार्थ्यांना इंटर्नशिप दिलेली आहे. स्कील कोर्सेस सुरू करण्याकरिता 'आजीवन अध्ययन केंद्र' प्रभावी करण्यात आले असून त्या माध्यमातून विद्यार्थ्यांना स्किल सर्टिफिकेट विथ क्रेडिट मिळणार आहेत. विद्यापीठातील शैक्षणिक विभाग, शैक्षणिक विभाग हे ऑटोनॉमस झालेले आहेत. विद्यापीठातील एलआयटीला नॅक मूल्यांकन 'ए–प्लस' दर्जा प्राप्त झालेला आहे. तसेच एलआयटीला स्वतंत्र विद्यीठाचा दर्जा देण्याची घोषणा शासनाने नुकतीच केलेली आहे. विद्यार्थ्यांकरिता 'कमवा व शिका' योजना, नाविन्यपूर्ण अशी विद्यापीठ विमा योजना, स्पर्धा परिक्षेकरिता शिकवणी वर्ग, १०० उत्कृष्ट खेळाडूंना रूपये ५०००/– महाआर्थिक सहाय्य योजना व इतर शिष्यवृत्ती योजना इत्यादी अनेक योजना सुरू करण्यात आलेल्या आहेत. तसेच कोरोना काळात मृत्यूमुखी पडलेल्या शिक्षकांना आणि शिक्षकेत्तर कर्मचाऱ्यांना, मग ते नियमित असोत वा अस्थायी, दोन लाख रुपयाची आर्थिक मदत देण्यात आलेली आहे. तसेच विद्यार्थ्यांचे पालक जर कोरोना काळात मृत्यूमुखी पडलेले असतील तर त्यांचे शिक्षण व शुल्काची परतफेड करण्यात आलेली आहे. विद्यापीठाला 'स्पोर्ट अथॉरिटी ऑफ इंडिया' तर्फे चार खेळांचे प्रशिक्षण केंद्र म्हणून मान्यता देण्यात आलेली आहे. जे की संपूर्ण भारतात अशा चारच विद्यापीठांना मान्यता देण्यात आलेली आहे. त्यात या विद्यापीठाची निवड झालेली आहे.

महाराष्ट्र शासनाने ४४ कोटीचे अनुदान जागतिक दर्जाचे 'मल्टिस्पोर्ट कॉम्प्लेक्स' करिता मंजूर केले आहे. हे मी अभिमानाने सांगू इच्छितो. 'डिफेन्स स्टडी' च्या केंद्राचे उद्घाटन माननीय तत्कालीन राज्यपाल यांचे हस्ते झालेले आहे शिक्षक आणि विद्यार्थ्यांना पीएच. डी. संदर्भात काही वर्षापासून असलेल्या समस्या दूर करण्यात आलेल्या आहेत. असे छोटे मोठे विकास कार्य या काळात पूर्ण झालेले आहेत.

२०२३ हे विद्यापीठाचे शताब्दी वर्ष आहे. या शताब्दी कालावधीत विविध उपक्रम हाती घेण्यात आलेले आहेत. शैक्षणिक कार्याव्यतिरिक्त या चारही जिल्ह्यातील 'सोशियो–इकॉनोमी डेव्हलपमेंट' करण्याच्या दिशेने कार्य हाती घेणे, लोककला आणि स्थानीय खेळांना पुनर्जीवित करणे, रोजगार आणि नोकरी करिता मार्गदर्शक शिबिरे आयोजित करणे. राष्ट्रीय आणि आंतरराष्ट्रीय खेळांकरिता इन्फ्रास्ट्रक्चर निर्माण करणे, शेती विकासात मदत करणे, स्थानीय व्यवसाय आणि उद्योगांना संशोधन आणि विकासाच्या दिशेने मदत करणे, व्यवसायभिमुख शिक्षणाच्या संधी उपलब्ध करून देणे. 'सेंटर ऑफ एक्सलन्स फॉर ऍडव्हान्स स्किल' ची उभारणी करणे. विद्यापीठात नॅनो–सायन्स आणि इंजिनिअरिंग विभाग सुरू करणे. 'टेक्नॉलॉजी आणि एनर्जी पार्क' ची उभारणी करणे इत्यादी अनेक उपक्रम या शताब्दीच्या माध्यमातून दिल्यास इथल्या स्टेक होल्डर्स करिता उपलब्ध करून देण्याचा संकल्प आहे. शताब्दी महोत्सवनिमित्त महाराष्ट्र शासनाने रुपये शंभर कोटीचे विशेष अनुदान मंजूर केलेले आहे. त्यासाठी मी शासनाचा विशेषत: तत्कालीन मुख्यमंत्री मा. देवेन्द्र फडणवीस यांचा आभारी आहे.

मित्रांनो ! सत्य आचरण, कर्तव्यपालन आणि स्वाध्याय ही त्रिसूत्री आहे. यानुसार दीक्षोपरान्त स्नातकांनी जीवन जगायचे असते ही शाश्वत मूल्ये आहेत. शाश्वत मूल्य जोपासणारा जीवनाची परीक्षा पास होत असतो. या शाश्वत मूल्यांची प्रत्येकाने उपासना, आराधना व आचरण करण्याची दक्षता बाळगावी. जीवनात यशस्वी व्हायचे असेल तर आपण विद्यापीठात जे शिकलो ते आपल्या जीवनात उतरविले पाहिजे. त्याचप्रमाणे जीवन जगले पाहिजे हे आज दीक्षा घेणाऱ्यांनी सदैव लक्षात ठेवावे. या दीक्षांत समारंभात सहभागी झालेल्या दीक्षाप्राप्त स्नातक विद्यार्थ्यांचे मी मन:पूर्वक अभिनंदन करतो. सर्व उपस्थितांचे आभार मानून मी आपले प्रास्ताविक संपवितो.

धन्यवाद !

****

महात्मा जोतिबा फुले
शैक्षणिक परिसर

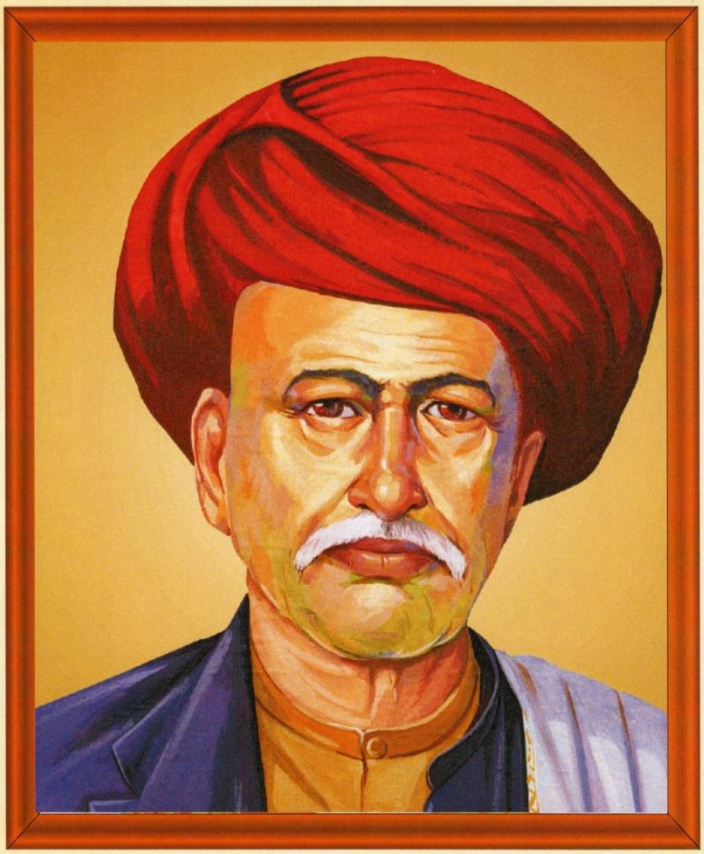

महात्मा जोतिबा फुले

Mahatma Jotiba Phule

।। प्रकरण तिसरे।।

विद्यापीठाचे शैक्षणिक विभाग आणि संचालित महाविद्यालये

विद्यापीठाच्या इंग्रजी विभागाद्वारे आयोजित "Rethinking Transcendental Approaches to Science, Technology and the Humanities Revisiting the Problems of Human existence in Twenty-first Century". या आंतरराष्ट्रीय परिषदेमध्ये डॉ. श्याम कोरेटी उद्‌बोधन करतांना शेजारी डॉ. नॅन्सी नेमन प्रोफेसर ऑफ पॉलिटिक्स कॅलिफोर्निया (यु.एस. ए.), डॉ. प्रशांत माहेश्वरी, डॉ. मारिया रिकोव्हा फिलासॉफर युनिव्हर्सिटी स्लोवाकिया, व डॉ. धरमदास शेंडे.

Dr. Shyam Koreti addressing at the international conference on "Rethinking Transcendental Approaches to Science, Technology and the Humanities Revisiting the Problems of Human existence in Twenty-first Century" organized by Department of English. Dr. Nancy Neiman (Professor of Politics California, USA), Dr. Prashant Maheshwari, Dr. Maria Rikova (Constantine the Philosopher University, Slovakia) and Dr. D. M. Shende.

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ व उत्तरप्रदेश, हिंदी संस्थान, लखनऊ आणि महाराष्ट्र राष्ट्रभाषा सभा यांच्या संयुक्त विद्यमाने आयोजित आंतरराष्ट्रीय चर्चासत्र (स्वतंत्रता संघर्ष में हिंदी –मराठी साहित्य का अवदान) कार्यक्रमाप्रसंगी स्मरणिकेचे प्रकाशन करतांना डॉ. सतोष गिऱ्हे, लखनौ येथील हिंदी संस्थानच्या मुख्य संपादक डॉ. अमिता दुबे, प्र–कुलगुरू डॉ. संजय दुधे, इंदिरा गांधी राष्ट्रीय कला केंद्र दिल्लीचे सचिव प्रा. सच्चिदानंद जोशी, श्री. अजय पाटील व मनोज पांडे.

Pro-Vice-Chanceller Dr. Sanjay Dudhe, Dr. Amita Dube (Chief Editor of Hindi Sansthan, Lucknow), Prof. Sachidanand Joshi, Secretary of Indira Gandhi National Arts Centre, Delhi, Shri. Ajay Patil, Dr. Manoj Pande and Dr. Santosh Gire publishing Souvenir at International Seminar (स्वतंत्रता संघर्ष में हिंदी –मराठी साहित्य का अवदान) in collaboration with Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University, Hindi Sansthan, Lucknow, Uttar Pradesh and Maharashtra Rashtrabhasha Sabha.

विद्यापीठाच्या पदव्युत्तर तत्त्वज्ञान विभागाद्वारे आयोजित 'द्वंद्वात्मकता – एक विश्लेषणाची पद्धत' या विषयावर उद्‌बोधित करतांना डॉ. श्रीनिवास खांदेवाले. व इतर.

Dr. Shrinivas Khandewale addressing on 'द्वंद्वात्मकता – एक विश्लेषणाची पद्धत' at Department of Philosophy.

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ आणि राष्ट्रीय अनुसूचित जनजाती आयोग, भारत सरकार, नवी दिल्ली, यांच्या संयुक्त विद्यमाने स्वातंत्र्याच्या अमृत महोत्सवांतर्गत आयोजित कार्यक्रमाप्रसंगी राष्ट्रीय अनुसूचित जनजाती आयोगाचे अध्यक्ष श्री. हर्ष चौव्हान यांना सन्मान चिन्ह प्रदान करतांना कुलगुरू डॉ. सुभाष चौधरी, शेजारी कुलसचिव डॉ. राजू हिवसे, श्री. मिलिंद थत्ते, श्री. लक्ष्मण राजसिंह मरकाम, उपसचिव, मुख्यमंत्री सचिवालय, मध्यप्रदेश व डॉ. श्याम कोरेटी.

Vice-Chancellor Dr. Subhash Chaudhari felicitating Shri. Harsh Chauhan, President, National Commission for Scheduled Tribes, organized on the occasion of *Aazadi Ka Amrut Mahotsav* by Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University in collaboration with National Commission for Scheduled Tribes, Government of India, New Delhi. Dr. Raju Hiwase, Registrar, Shri. Milind Thatte, Shri. Lakshman Rajsingh Markam, Deputy Secretary, Chief Minister Secretariate, Madhya Pradesh and Dr. Shyam Koreti are seen.

विद्यापीठाच्या ललितकला विभागाद्वारे आयोजित 'मराठी नाटकातील भाषा, स्वातंत्र्यापूर्वी व स्वातंत्र्यानंतर' या विषयावर उद्‌बोधित करतांना डॉ. संयुक्ता थोरात. शेजारी डॉ. पराग घोंगे. व इतर श्रोतागण.

Dr. Sanyukta Thorat speaking on मराठी नाटकातील भाषा, स्वातंत्र्यापूर्वी व स्वातंत्र्यानंतर organized by Department of Fine Arts. Dr. Parag Ghonge and others are seen.

विद्यापीठाच्या पदव्युत्तर ग्रंथालय व माहितीशास्त्र विज्ञान विभाग व लाइफलाइन रक्त केंद्राच्या संयुक्त विद्यमाने आयोजित रक्तदान शिबिराप्रसंगी महिला अध्ययन केंद्राचे विद्यार्थी, प्राध्यापक व कर्मचाऱ्यांनी सक्रिय सहभाग घेवून रक्तदान करताना. शेजारी प्रा. एस. एम. निकोसे, डॉ. मंगला हिरवाडे, डॉ. शालिनी लिहीतकर, डॉ. प्रिती उमरेडकर तसेच डॉ. हरीश वरभे.

Students, Teachers and Staff of Women Study Centre actively donating blood at "Blood Donation Camp" organized by Post-Graduate Department of Library and Information Science in collaboration with Lifeline Blood Centre. Prof. S. M. Nikose, Dr. Mangala Hirwade, Dr. Shalini Lihitkar, Dr. Priti Umredkar and Dr. Harish Warbe are seen.

विद्यापीठाच्या पदव्युत्तर शिक्षण विभागाद्वारे आयोजित स्वातंत्र्याच्या अमृत महोत्सव अंतर्गत घरोघरी तिरंगा ह्या उपक्रमांतर्गत कार्यक्रमप्रसंगी दि. १३ ते १५ ऑगस्ट, २०२२ दरम्यान डॉ. रेणू बायस्कर, डॉ. अर्चना ठाकरे व प्रा. राजश्री वैष्णव यांच्या हस्ते ध्वजारोहण करण्यात आले.

Dr. Renu Bayaskar, Dr. Archana Thakre and Prof. Rajshri Vaishnav hoisted the flag on the occasion of *'Har Ghar Tiranga'* event under Azadi Ka Amrut Mahotsav, organized by the post graduate Department of Education, during 13th to 15th August, 2022.

विद्यापीठाच्या लक्ष्मीनारायण तंत्रशास्त्र संस्था व राष्ट्रीय महामार्ग प्राधिकरण यांच्या संयुक्त विद्यमाने आयोजित राष्ट्रीय वृक्ष लागवड अभियान कार्यक्रमाप्रसंगी केंद्रीय मंत्री भारत सरकार मा. ना. श्री. नितीन गडकरी आपले विचार मांडतांना. शेजारी कुलगुरू डॉ. सुभाष चौधरी, संचालक ल. तां. संस्था डॉ. राजू मानकर, व इतर मान्यवर.

Hon'ble Minister Shri. Nitin Gadkari addressing the gathering after launching the nationwide plantation drive at L.I.T. Nagpur Organized by L.I.T. in collaboration with NHAI in presence of Vice-Chancellor Dr. Subhash Chaudhari, Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University, Director L.I.T. Dr. Raju Manker, advisor NHAI, media and citizens.

विद्यापीठाच्या डॉ. आंबेडकर विचारधारा विभागातर्फे आयोजित डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर जयंती निमित्त कार्यक्रमाप्रसंगी आपले विचार व्यक्त करताना डॉ. शैलेंद्र लेंडे, मंचावर विराजमान डॉ. सरोज डांगे, डॉ. अविनाश फुलझेले, डॉ. संजय पळवेकर व डॉ. रमेश शंभरकर.

Dr. Shailendra Lende speaking on the occasion of ' Dr. Babasaheb Ambedkar Jayanti' organized by the department of Ambedkar Thoughts. Dr. Saroj Dange, Dr. Avinash Fulzele, Dr. Sanjay Palvekar and Dr. Ramesh Shambharkar are seen.

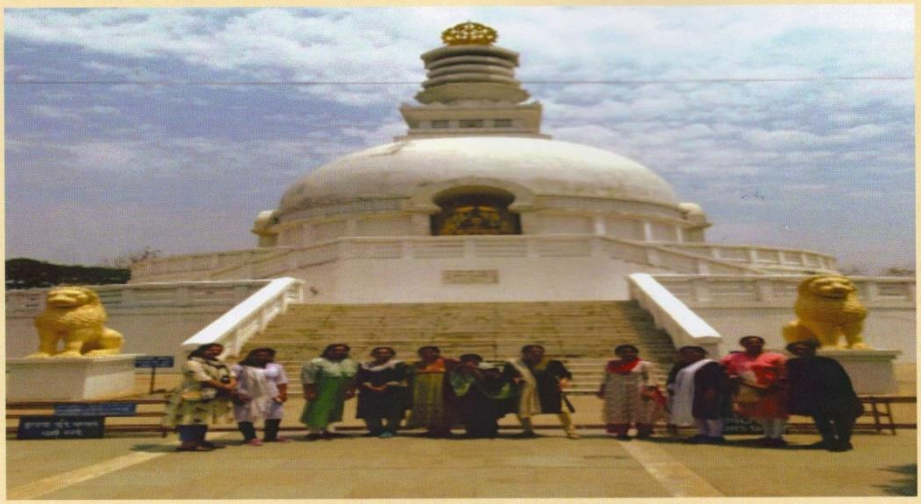

विद्यापीठाच्या पदव्युत्तर शिक्षण विभागातील एम.एड अभ्यासक्रमाच्या सर्व विद्यार्थ्यांची अभ्यासपूरक कार्यक्रम अंतर्गत प्रसिध्द स्थळ सेवाग्राम (वर्धा) येथे एक दिवसीय शैक्षणिक सहलीदरम्यान विद्यार्थिनी.

Students of M. Ed, post-graduate department of Education at Sevagram (Wardha) for one day educational tour.

प्रकरण तिसरे
विद्यापीठाचे शैक्षणिक विभाग आणि संचालित महाविद्यालये

---

३० जून, २०२३ रोजी विद्यापीठात असलेले एकूण ४४ शैक्षणिक विभाग आणि संचालित महाविद्यालये यांच्या वर्षभरातील कार्याची माहिती येथे संक्षिप्त स्वरूपात दिलेली आहे. याशिवाय आचार्य पदवी प्राप्त केलेल्या विद्यार्थ्यांची तसेच प्राध्यापकांच्या संशोधन कार्याची माहिती परिशिष्टात समाविष्ट केली आहे.

१. इंग्रजी

विभागप्रमुख : डॉ. संजय पळवेकर

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे : **डॉ. धरमदास शेंडे**

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : ०२ ब) सहयोगी प्राध्यापक : —

क) सहायक प्राध्यापक : — ड) अभ्यागत/तासिका तत्त्वावर नेमण्यात आलेले : ०५

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
एम. ए. प्रथम सत्र	१६	१४	१२	१३	०३	०६
एम. ए. द्वितीय सत्र	१६	१४	११	१३	०५	१०
एम. ए. तृतीय सत्र	१२	२६	१२	२४	१०	२३
एम. ए. चतुर्थ सत्र	१२	२६	१०	२४	१०	२४

सद्य:स्थितीत विभागातील नोंदणीकृत पीएच. डी. संशोधन छात्रांची संख्या : २४

विभागाद्वारे आयोजित/अंगीकृत उपक्रम :

अनुक्रम	उपक्रम	विषय/उपविषय/शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय/राष्ट्रीय/प्रादेशिक/स्थानिक	कालावधी
१.	अतिथी व्याख्यान	लिंगभाव संवेदनशीलता	स्थानिक	९/०९/२०२२
२.	अतिथी व्याख्यान	मराठी भाषा दिवस	स्थानिक	२५/०१/२०२३
३	अतिथी व्याख्यान	आंतरराष्ट्रीय महिला दिवस	स्थानिक	८/०३/२०२३
४	आंतरराष्ट्रीय परिषद	आंतररराष्ट्रीय विद्याशाखीय परिषद	आंतरराष्ट्रीय	१२—१४/१/२०२३

■■■

२. पाली—प्राकृत

विभागप्रमुख : डॉ. नीरज जी. बोधी

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे : —

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : — ब) सहयोगी प्राध्यापक : —

क) सहायक प्राध्यापक : ०१ ड) अभ्यागत/तासिका तत्त्वावर नेमण्यात आलेले : १६

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
१) पाली–प्राकृत						
एम. ए. प्रथम सत्र	१३	१२	१३	१२	१२	११
एम. ए. द्वितीय सत्र	१३	१२	१२	११	११	११
एम. ए. तृतीय सत्र	०९	०९	०९	०९	०९	०८
एम. ए. चतुर्थ सत्र	०९	०९	०९	०६	०९	०६
२) बुद्धिस्ट स्टडीज :						
एम. ए. प्रथम सत्र	१४	२२	१४	२२	१३	२२
एम. ए. द्वितीय सत्र	१४	२२	१३	१८	१३	१८
एम. ए. तृतीय सत्र	१८	०७	१८	०७	१७	०७
एम. ए. चतुर्थ सत्र	१८	०७	१७	०७	१७	०७

सद्य:स्थितीत विभागातील नोंदणीकृत पीएच. डी. संशोधन छात्रांची संख्या : २०

विभागाद्वारे आयोजित/अंगीकृत उपक्रम :

अनुक्रम	उपक्रम	विषय/उपविषय/शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय/राष्ट्रीय/प्रादेशिक/स्थानिक	कालावधी
१.	व्याख्यान	बौद्ध धम्म में शिल का महत्त्व	स्थानिक	०२/०७/२०२२
२.	व्याख्यान	अधिधम्म	प्रादेशिक	१३/०७/२०२२
३.	व्याख्यान	जागतिक कौशल्य दिन	स्थानिक	१५/०७/२०२२
४.	परिसंवाद	अनागरिक धम्मपाल जयंती	स्थानिक	१७/०९/२०२२
५.	कार्यशाळा	बौद्ध कला व स्थापत्य	स्थानिक	०४/११/२०२२
६.	परिसंवाद	महायान बौद्धधम्म	आंतरराष्ट्रीय	०२/११/२०२२
७.	कार्यशाळा	बौद्ध स्थापत्य : स्तूप	स्थानिक	११/११/२०२२
८.	परिसंवाद	लैंगिक शोषणाविषयी जागृती	स्थानिक	९/१२/२०२२
९.	व्याख्यान	बुद्धांचे सामाजिक विचार	स्थानिक	२४/१२/२०२२
१०.	व्याख्यान	भारतातील जाती व्यवस्था आणि बौद्ध धम्म	आंतरराष्ट्रीय	१८/०१/२०२३
११.	परिसंवाद	मराठी पंधरवाडा अंतर्गत बुद्धमय थाईलंड या ग्रंथावर ग्रंथचर्चा	स्थानिक	२७/०१/२०२३
१२.	व्याख्यान	पाली व्याकरण	राष्ट्रीय	२५/०२/२०२३
१३.	कार्यशाळा	अभिधम्मत्थसंगहो व बौद्ध लेणी स्थापत्य	राष्ट्रीय	१३/०३/२०२३
१४.	परिसंवाद	सम्राट अशोक जयंती	स्थानिक	२९/०३/२०२३
१५.	परिसंवाद	महापंडित राहुल सांकृत्यायन जयंती	स्थानिक	१०/०४/२०२३

■■■

३. मराठी

विभागप्रमुख : डॉ. प्रमोद मुनघाटे (दि. ३१ डिसेंबर २०२२ पर्यंत)
डॉ. शैलेंद्र लेंडे (दि. १ जानेवारी २०२३ पासून)

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे : —

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : ०२ ब) सहयोगी प्राध्यापक : —
क) सहायक प्राध्यापक : — ड) अभ्यागत/तासिका तत्त्वावर नेमण्यात आलेले : ०६

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
एम. ए. प्रथम सत्र	०८	१७	०८	१७	०७	१६
एम. ए. द्वितीय सत्र	०८	१७	०७	१७	०६	१६
एम. ए. तृतीय सत्र	०४	१९	०४	१९	०४	१९
एम. ए. चतुर्थ सत्र	०४	१९	०३	१९	०३	१९

सद्य:स्थितीत विभागातील नोंदणीकृत पीएच. डी. संशोधन छात्रांची संख्या : ४५

विभागाद्वारे आयोजित/अंगीकृत उपक्रम :

अनुक्रम	उपक्रम	विषय/उपविषय/शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय/राष्ट्रीय/प्रादेशिक/स्थानिक	कालावधी
१.	वाचन प्रेरणादिन	कवितावाचन कार्यक्रम	स्थानिक	१८/१०/२०२२
२.	विस्तार कार्यक्रम	विद्यार्थी लैंगिक शोषण व लिंगभेद अत्याचार विरोधी संरक्षण जाणीवजागृती	स्थानिक	०९/१२/२०२२
३.	मराठी भाषा संवर्धन पंधरवडा २०२३	कविसंमेलन	स्थानिक	२४/०१/२०२३
४.	मराठी भाषा संवर्धन पंधरवडा २०२३	मराठी भाषेचे संवर्धन आणि विद्यार्थ्यांची भूमिका	स्थानिक	२६/०१/२०२३
	मराठी भाषा संवर्धन पंधरवडा २०२३	माझी जडणघडण	स्थानिक	२८/०१/२०२३
५.	मराठी भाषादिन	माझ्यावरील साहित्यसंस्कार	स्थानिक	२६/०२/२०२३
६.	व्याख्यान	मराठीचे संशोधन	स्थानिक	१९—२०/५/२०२३
७.	व्याख्यान	मराठीचे संशोधन : स्वरूप व अंतरंग	स्थानिक	३०/०६/२०२३

■■■

४. संस्कृत

विभागप्रमुख : डॉ. शुचिता दलाल

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे : —

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : ०१ ब) सहयोगी प्राध्यापक : —
क) सहायक प्राध्यापक : — ड) अभ्यागत/तासिका तत्त्वावर नेमण्यात आलेले : ०२

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
एम. ए. प्रथम सत्र	०५	०४	०५	०४	०५	०४
एम. ए. द्वितीय सत्र	०५	०४	०५	०४	०३	०४
एम. ए. तृतीय सत्र	—	०५	—	०५	—	०५
एम. ए. चतुर्थ सत्र	—	०५	—	०५	—	०५

सद्य:स्थितीत विभागातील नोंदणीकृत पीएच. डी. संशोधन छात्रांची संख्या : ०८

विभागाद्वारे आयोजित/अंगीकृत उपक्रम :

अनुक्रम	उपक्रम	विषय/उपविषय/शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय/राष्ट्रीय/प्रादेशिक/स्थानिक	कालावधी
१.	शैक्षणिक उपक्रम	कालिदास दिन	स्थानिक	०१/०७/ २०२२
२.	चर्चासत्र	वेद तथा आधुनिककाले तस्य महत्ता	स्थानिक	१८/११/२०२२
३.	शैक्षणिक उपक्रम	मराठी भाषा गौरव दिन	स्थानिक	२५/०१/२०२३
४.	परिषद	संस्कृत वाङ्मय में वर्णित निसर्गसृष्टी तथा पर्यावरण	राष्ट्रीय	१४/०३/२०२३

■■■

५. हिंदी

विभागप्रमुख : डॉ. मनोजकुमार पाण्डेय

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे : **डॉ. मनोजकुमार पाण्डेय, डॉ. संतोष गिऱ्हे**

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : — ब) सहयोगी प्राध्यापक : ०१

क) सहायक प्राध्यापक : ०१ ड) अभ्यागत/तासिका तत्त्वावर नेमण्यात आलेले : ०७

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
एम. ए. प्रथम सत्र	९	२०	९	२०	०७	१८
एम. ए. द्वितीय सत्र	९	२०	९	२०	०८	१६
एम. ए. तृतीय सत्र	१०	३१	१०	३१	१०	३१
एम. ए. चतुर्थ सत्र	१०	३१	१०	३१	१०	३१

सद्य:स्थितीत विभागातील नोंदणीकृत पीएच. डी. संशोधन छात्रांची संख्या : ४९

विभागाद्वारे आयोजित/अंगीकृत उपक्रम :

अनुक्रम	उपक्रम	विषय/उपविषय/शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय/राष्ट्रीय/प्रादेशिक/स्थानिक	कालावधी
१.	राष्ट्रसंत व्याख्यानमाला	युगनायक राम सन्दर्भ संत तुलसीदास	राष्ट्रीय	१३/१२/२०२२

अनुक्रम	उपक्रम	विषय/उपविषय/शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय/राष्ट्रीय/प्रादेशिक/स्थानिक	कालावधी
२.	शोध कार्यशाळा	हिन्दी में शोध	राष्ट्रीय	१२–२३/१/२०२३
३.	आंतरराष्ट्रीय संगोष्ठी	स्वतंत्रता संघर्ष में हिन्दी–मराठी साहित्य का अवदान	आंतरराष्ट्रीय	७–८/२/२०२३
४.	राष्ट्रीय संगोष्ठी	हिन्दी साहित्य में राष्ट्रबोध के स्वर	राष्ट्रीय	२३–२४/३/२०२३

■■■

६. भाषाशास्त्र, परकीय व भारतीय भाषा

विभागप्रमुख : डॉ. डी. एम. शेंडे

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे : डॉ. शैलेंद्रकुमार

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : – ब) सहयोगी प्राध्यापक : –

क) सहायक प्राध्यापक : ०१ ड) अभ्यागत/तासिका तत्त्वावर नेमण्यात आलेले : २७

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
भाग –१ (सत्र–१) परकीय भाषा	१	८	१	८	–	४
भाग –२ (सत्र–३) परकीय भाषा	४	५	४	५	४	५
सर्टिफिकेट कोर्स इन फ्रेंच	१२	१९	१२	१९	५	७
डिप्लोमा इन फ्रेंच	१	६	१	६	१	२
सर्टिफिकेट कोर्स इन जर्मन	२६	२६	२६	२६	४	७
डिप्लोमा इन जर्मन	२	४	२	४	१	२
सर्टिफिकेट कोर्स इन इंग्लिश	१२	१२	१२	१२	१	३
डिप्लोमा इन इंग्लिश	५	२	५	२	२	१
ॲडव्हान्स डिप्लोमा इन इंग्लिश	१	–	१	–	१	–
सर्टिफिकेट कोर्स इन रशियन	५	२	५	२	–	–
डिप्लोमा कोर्स इन रशियन	२	३	२	३	१	३

सद्य:स्थितीत विभागातील नोंदणीकृत पीएच. डी. संशोधन छात्रांची संख्या : ०१

■■■

७. राज्यशास्त्र

विभागप्रमुख : डॉ. शामराव कोरेटी (प्रभारी) (दि. २२ ऑक्टोबर २०२२ पर्यंत)
डॉ. मोहन काशीकर (दि. २२ ऑक्टोबर २०२२ पासून ३१ ऑक्टोबर २०२२ पर्यंत)
डॉ. विकास जांभूळकर (दि. ३१ ऑक्टोबर २०२२ पासून)

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे : –

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : – ब) सहयोगी प्राध्यापक : ०१

क) सहायक प्राध्यापक : – ड) अभ्यागत/तासिका तत्त्वावर नेमण्यात आलेले : १२

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
एम. ए. प्रथम सत्र	५३	५२	३४	४९	११	२१
एम. ए. द्वितीय सत्र	४१	४६	२३	४०	०९	२२
एम. ए. तृतीय सत्र	३०	४२	२६	४०	१३	२१
एम. ए. चतुर्थ सत्र	३०	४२	२५	३७	२०	३०

सद्य:स्थितीत विभागातील नोंदणीकृत पीएच. डी. संशोधन छात्रांची संख्या : ४९

विभागाद्वारे आयोजित/अंगीकृत उपक्रम :

अनुक्रम	उपक्रम	विषय/उपविषय/शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय/राष्ट्रीय/प्रादेशिक/स्थानिक	कालावधी
१.	परिसंवाद	विभागातील विद्यार्थ्यांचे जर्मनी विद्यार्थ्यांशी संवाद	आंतरराष्ट्रीय	१४/०९/२०२२
२.	अतिथी व्याख्यान	भारतीय संविधानाची निर्मिती ऐतिहासिक दृष्टिकोन	स्थानिक	०७/१०/२०२२
३.	अतिथी व्याख्यान	भारतीय संविधान आणि नागरिकांचे कर्तव्य	स्थानिक	२६/११/२०२२
४.	शैक्षणिक भेट	49th Common Wealth Parliament Association	प्रादेशिक	२०–२७/१२/२०२२
५.	अतिथी व्याख्यान	Emerging Trends in Social Science Research	स्थानिक	०२/०१/२०२३
६.	अतिथी व्याख्यान	सावित्रीबाई फुले यांचे सामाजिक योगदान आणि महिला सशक्तिकरण	स्थानिक	१३/०१/२०२३
७.	अतिथी व्याख्यान	मतदानाचे मत व राष्ट्र उभारणीत मतदारांचे योगदान	स्थानिक	१४/०१/२०२३
८.	विस्तार कार्यक्रम	राज्यशास्त्र विभागातील विद्यार्थी परिषद निवडणुकीचे आयोजन	स्थानिक	०३/०१/२०२३
९.	विस्तार कार्यक्रम	उच्च शिक्षणासाठी राष्ट्रीय शिष्यवृत्ती	स्थानिक	१४/०२/२०२३
१०.	अतिथी व्याख्यान	भारतातील स्त्रीवाद	स्थानिक	१३/०३/२०२३
११.	विस्तार कार्यक्रम	आंतरमहाविद्यालयीन वक्तृत्त्व स्पर्धा	प्रादेशिक	११/०४/२०२३

■■■

८. प्राचीन भारतीय इतिहास, संस्कृती व पुरातत्त्व

विभागप्रमुख : डॉ. प्रिती त्रिवेदी (दि. ३१ मे २०२३ पर्यंत)
डॉ. प्रबाश शाहू (दि. ०१ जून २०२३ पासून)

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे : **डॉ. प्रियदर्शी के. खोब्रागडे**

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : ०१ ब) सहयोगी प्राध्यापक : ०१
क) सहायक प्राध्यापक : – ड) अभ्यागत/तासिका तत्त्वावर नेमण्यात आलेले : ०८

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
एम. ए. प्रथम सत्र	१२	५	१२	५	११	५
एम. ए. द्वितीय सत्र	११	५	११	५	८	४
एम. ए. तृतीय सत्र	९	७	९	७	९	७
एम. ए. चतुर्थ सत्र	९	७	९	६	९	६

सद्य:स्थितीत विभागातील नोंदणीकृत पीएच. डी. संशोधन छात्रांची संख्या : १३

विभागाद्वारे आयोजित/अंगीकृत उपक्रम :

अनुक्रम	उपक्रम	विषय/उपविषय/शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय/राष्ट्रीय/प्रादेशिक/स्थानिक	कालावधी
१.	१०८ वा इंडियन सायन्स काँग्रेस	वर्तणुकीशी संबंधित विज्ञान पुरातत्त्व प्रदर्शनी	आंतरराष्ट्रीय	३–७/१/२०२३

■■■

९. अर्थशास्त्र

विभागप्रमुख : डॉ. स. ही. इंदूरवाडे

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे : **डॉ. समित माहोरे, डॉ. धीरज कदम, डॉ. अपर्णा समुद्र, डॉ. हितेश दडमल**

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : ०१ ब) सहयोगी प्राध्यापक : ०१

क) सहायक प्राध्यापक : ०३ ड) अभ्यागत/तासिका तत्त्वावर नेमण्यात आलेले : ०७

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
एम. ए. प्रथम सत्र	३०	४४	२८	३८	०९	१०
एम. ए. द्वितीय सत्र	३०	४४	१५	३०	१२	१८
एम. ए. तृतीय सत्र	१३	१६	१३	१६	०६	०९
एम. ए. चतुर्थ सत्र	१०	१३	१०	१३	०९	१२

सद्य:स्थितीत विभागातील नोंदणीकृत पीएच. डी. संशोधन छात्रांची संख्या : १६

विभागाद्वारे आयोजित/अंगीकृत उपक्रम :

अनुक्रम	उपक्रम	विषय/उपविषय/शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय/राष्ट्रीय प्रादेशिक/स्थानिक	कालावधी
१.	अतिथी व्याख्यान	Basics of GST	स्थानिक	०३/०३/२०२३
२.	अतिथी व्याख्यान	Prevention of Sexual Harassment at Workplace	स्थानिक	११/०३/२०२३
३.	कार्यशाळा (४ दिवसीय)	Research paper and Thesis Writing Skill	स्थानिक	२७–३१/३/२०२३
४.	विस्तार कार्यक्रम	Employment Opportunities and Placement Internship	स्थानिक	३१/३/२०२३

■■■

१०. इतिहास

विभागप्रमुख : डॉ. संगिता मेश्राम (दि. ३० एप्रिल २०२३ पर्यंत)

डॉ. शामराव कोरेटी (दि. ०१ मे २०२३ पासून)

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे : डॉ. आर. खनगई (दि. ६ जून २०२३ पासून दोन वर्षाकरिता लिनवर)

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : ०२ ब) सहयोगी प्राध्यापक : —

क) सहायक प्राध्यापक : ०१ ड) अभ्यागत/तासिका तत्त्वावर नेमण्यात आलेले : ०४

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
एम. ए. प्रथम सत्र	१३	१७	१३	१६	०७	१२
एम. ए. द्वितीय सत्र	१३	१६	१३	१६	०९	०८
एम. ए. तृतीय सत्र	१७	२१	१७	२१	१२	२०
एम. ए. चतुर्थ सत्र	१७	२१	१७	२१	१७	२०

सद्य:स्थितीत विभागातील नोंदणीकृत पीएच. डी. संशोधन छात्रांची संख्या : ४५

विभागाद्वारे आयोजित/अंगीकृत उपक्रम :

अनुक्रम	उपक्रम	विषय/उपविषय/शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय/राष्ट्रीय/प्रादेशिक/स्थानिक	कालावधी
१.	ऑनलाईन आमंत्रित व्याख्यान	कौशल्य सह इच्छाशक्ती तरुणांसाठी एक साधन	प्रादेशिक	२०/०७/२०२२
२.	व्याख्यानमाला	प्राचीन भारतीय मजकूर परंपरेचा इतिहास	प्रादेशिक	८—१५/१२/२०२२
३.	व्याख्यानमाला	माईंड मॅनेजमेंट	प्रादेशिक	१५—२६/१२/२०२२
४.	व्याख्यान	मेकिंग इंडिया मॉडर्न प्री— कॉलोनियल आणि पोस्ट— कॉलोनियल	प्रादेशिक	१३/०१/२०२३
५.	व्याख्यानमाला	खालील मालिकेतील इतिहास	प्रादेशिक	२३—२४/३/२०२३
६.	व्याख्यान	हेरिटेज स्टडी	प्रादेशिक	१८—२१/४/२०२३
७.	व्याख्यानमाला	खालील मालिकेतील इतिहास व्याख्यानमाला २	प्रादेशिक	२५—२८/४/२०२३
८.	प्रेझेन्टेशन रिपोर्ट कार्यक्रम	प्रेझेन्टेशन रिपोर्ट कार्यक्रम	प्रादेशिक	१८/०५/२०२३

■■■

११. तत्त्वज्ञान

विभागप्रमुख : डॉ. धीरज कदम (कार्यकारी)

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे : —

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : — ब) सहयोगी प्राध्यापक : —

क) सहायक प्राध्यापक : — ड) अभ्यागत/तासिका तत्त्वावर नेमण्यात आलेले : ०५

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
एम. ए. प्रथम सत्र	०९	०२	०९	०२	०५	०२
एम. ए. द्वितीय सत्र	०९	०२	०५	०२	०४	०२
एम. ए. तृतीय सत्र	०५	०८	०५	०८	०५	०८
एम. ए. चतुर्थ सत्र	०५	०८	०५	०८	०५	०८

सद्य:स्थितीत विभागातील नोंदणीकृत पीएच. डी. संशोधन छात्रांची संख्या : ०५

विभागाद्वारे आयोजित/अंगीकृत उपक्रम :

अनुक्रम	उपक्रम	विषय/उपविषय/शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय/राष्ट्रीय/प्रादेशिक/स्थानिक	कालावधी
१.	निबंध प्रस्तुती स्पर्धा	Philosophy in Bollywood Songs	स्थानिक	१५/१०/२०२२
२.	अतिथी व्याख्यान	लिंगभाव संवेदनशीलता	स्थानिक	२४/१२/२०२२
३.	अतिथी व्याख्यान	द्वंद्वात्मकता विश्लेषणाच्या पद्धती	स्थानिक	२३/०३/२०२३

■■■

१२. मानसशास्त्र

विभागप्रमुख : डॉ. हिना खान

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे : **डॉ. सुबोध बन्सोड**

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : — ब) सहयोगी प्राध्यापक : —

क) सहायक प्राध्यापक : ०२ ड) अभ्यागत/तासिका तत्त्वावर नेमण्यात आलेले : ०६

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
एम. ए. प्रथम सत्र	१४	२५	१४	२५	१२	२२
एम. ए. द्वितीय सत्र	१४	२५	१४	२५	११	२२
एम. ए. तृतीय सत्र	०७	३०	०७	३०	०७	३०
एम. ए. चतुर्थ सत्र	०७	३०	०७	२९	०७	२९

सद्य:स्थितीत विभागातील नोंदणीकृत पीएच. डी. संशोधन छात्रांची संख्या : १०

विभागाद्वारे आयोजित/अंगीकृत उपक्रम :

अनुक्रम	उपक्रम	विषय/उपविषय/शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय/राष्ट्रीय प्रादेशिक/स्थानिक	कालावधी
१.	अतिथी व्याख्यान	Sexual Harassment of woman at workplace	स्थानिक	९/१२/२०२२
२.	अतिथी व्याख्यान	Intellectual Disability	स्थानिक	१३/१/२०२३
३.	अतिथी व्याख्यान	मराठी भाषा संर्वधन पंधरवाडा	स्थानिक	२५/१/२०२३

■■■

१३. समाजशास्त्र

विभागप्रमुख : डॉ. अशोक बोरकर

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे : —

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : ०१ ब) सहयोगी प्राध्यापक : —

क) सहायक प्राध्यापक : — ड) अभ्यागत/तासिका तत्त्वावर नेमण्यात आलेले : ०४

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
१) समाजशास्त्र :						
एम. ए. प्रथम सत्र	१८	३८	१८	३८	१५	३४
एम. ए. द्वितीय सत्र	१५	३६	१५	३६	११	२७
एम. ए. तृतीय सत्र	१२	३१	१२	३१	०७	१९
एम. ए. चतुर्थ सत्र	१४	३१	१४	३१	०९	२५
२) समाजकार्य :						
एम. ए. प्रथम सत्र	०७	०७	०७	०७	०७	०५
एम. ए. द्वितीय सत्र	०७	०७	०७	०७	०७	०७
एम. ए. तृतीय सत्र	—	—	—	—	—	—
एम. ए. चतुर्थ सत्र	—	—	—	—	—	—

सद्य:स्थितीत विभागातील नोंदणीकृत पीएच. डी. संशोधन छात्रांची संख्या : समाजशास्त्र — ३३, समाजकार्य — ०९

विभागाद्वारे आयोजित/अंगीकृत उपक्रम :

अनुक्रम	उपक्रम	विषय / उपविषय / शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय / राष्ट्रीय / प्रादेशिक / स्थानिक	कालावधी
१.	अतिथी व्याख्यान	Criminal Justice in India	प्रादेशिक	१०/१०/२०२२
२.	परिषद	Disaster Management : perspective and Reinstatement	राष्ट्रीय	२४/९/२०२२
३.	अतिथी व्याख्यान	Indian Constitution and Responsibilities of Citizens	प्रादेशिक	२६/११/२०२२
४.	विस्तार कार्यक्रम	Sexual Abuse and Exploitation at Work Place	स्थानिक	९/१२/२०२२
५.	शैक्षणिक भेट	State Legislative Assembly Visit	स्थानिक	२१/१२/२०२२
६.	कार्यशाळा	Quantitative Data Analysis	स्थानिक	३०/१२/२०२२
७.	कार्यशाळा	Conducting Election Survey	स्थानिक	३१/१/२०२३
८.	अतिथी व्याख्यान	Savitribai Phule Jaynati	स्थानिक	१३/१/२०२३
९.	कार्यशाळा	Gender Studies & Sensitization	प्रादेशिक	१—३/२/२०२३
१०.	ग्रामीण कॅम्प	Rural Village Camp (Social Work)	प्रादेशिक	१३—१६/१/२०२३
११.	अतिथी व्याख्यान	Feminism in India	स्थानिक	१३/३/२०२३
१२.	कार्यशाळा	Report Writing	स्थानिक	१७/३/२०२३
१३.	चर्चासत्र	Labour : Issues and Challenges of Marginals	राष्ट्रीय	२५/३/२०२३

■■■

१४. जनसंवाद

विभागप्रमुख : डॉ. मोईज मन्नान हक

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे : डॉ. धर्मेश विनायक धावणकर

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : — ब) सहयोगी प्राध्यापक : —

क) सहायक प्राध्यापक : ०२ ड) अभ्यागत/तासिका तत्त्वावर नेमण्यात आलेले : १३

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
एम. ए. प्रथम सत्र	०९	१०	०८	१०	०७	१०
एम. ए. द्वितीय सत्र	०९	१०	०५	०९	०५	०९
एम. ए. तृतीय सत्र	१०	०७	१०	०७	१०	०७
एम. ए. चतुर्थ सत्र	१०	०७	१०	०७	१०	०७
Bachelor of Journalism Sem- I	०७	०८	०७	०८	०६	०७
Bachelor of Journalism Sem- II	०७	०८	०७	०७	०५	०६
Post-Graduate Diploma in Video Programming	०४	०१	०४	०१	०४	०१

सद्य:स्थितीत विभागातील नोंदणीकृत पीएच. डी. संशोधन छात्रांची संख्या : १०

विभागाद्वारे आयोजित/अंगीकृत उपक्रम :

अनुक्रम	उपक्रम	विषय/उपविषय/शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय/राष्ट्रीय/प्रादेशिक/स्थानिक	कालावधी
१.	आजादी का अमृत महोत्सव डिजिटल मोहीम	'हर घर तिरंगा' चळवळीच्या अनुषंगाने वेगवेगळ्या थीमवर ७५ ग्राफिक्स तयार करण्यात आले.	प्रादेशिक	१३—३०/८/२०२२
२.	औद्योगिक भेट	कॉर्पोरेट जनसंपर्क आणि जनसंवादाच्या उपक्रमांची माहिती घेण्यासाठी नागपूर मेट्रो रेल्वे प्रकल्पाला भेट दिली.	स्थानिक	२१/९/२०२२
३.	व्यावसायिक प्रशिक्षण केंद्र	आकाशवाणीचे निर्माते आणि उद्घेषकांसह दोन टॉक शो तयार करण्यात आले.	प्रादेशिक	१०/१०/२०२२
४.	औद्योगिक भेट	युसीएन केबल न्यूज नेटवर्कच्या कार्यालयात भेट	स्थानिक	१७/१०/२०२१
५.	कार्यशाळा	ऑनलाईन पडताळणी आणि तथ्य तपासणी	स्थानिक	१९/१०/२०२२
६.	कार्यशाळा	रेडिओमधील करिअरच्या संधी	स्थानिक	११/११/२०२२
७.	चर्चासत्र	राष्ट्र उभारणीत माध्यमांची भूमिका	स्थानिक	१६/११/२०२२
८.	१०८ व्या ISC चे मिडिया कव्हरेज	विद्यापीठाने आयोजित केलेल्या १०८ व्या इंडियन सायन्स काँग्रेसचे संपूर्ण मिडिया कव्हरेज विभागाने आयोजित केले.	आंतरराष्ट्रीय	३—७/१/२०२३

अनुक्रम	उपक्रम	विषय / उपविषय / शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय / राष्ट्रीय / प्रादेशिक / स्थानिक	कालावधी
९.	परिसंवाद	पत्रकरिता आणि मराठी	स्थानिक	२०/१/२०२३
१०.	साहित्य संमेलनाचे मेडीया कव्हरेज	९६ व्या अखिल भारतीय साहित्य संमेलनाचे मिडिया कव्हरेजमध्ये सहकार्य केले.	प्रादेशिक	३–५/२/२०२३
११.	चित्रपट प्रकल्प	शॉर्ट फिल्म मेकिंग स्पर्धा	–	१५/२/२०२३

■■■

१५. गांधी विचारधारा

विभागप्रमुख : श्री. पी. व्ही. वाटकर

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे :–

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : – ब) सहयोगी प्राध्यापक : –

क) सहायक प्राध्यापक : ०१ ड) अभ्यागत/तासिका तत्त्वावर नेमण्यात आलेले : ०७

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
एम. ए. प्रथम सत्र	०६	०७	०६	०६	०६	०५
एम. ए. द्वितीय सत्र	०६	०७	०६	०५	०६	०५
एम. ए. तृतीय सत्र	०५	०४	०३	०४	०३	०४
एम. ए. चतुर्थ सत्र	०५	०४	०३	०४	०३	०४

सद्य:स्थितीत विभागातील नोंदणीकृत पीएच. डी. संशोधन छात्रांची संख्या : ०१

विभागाद्वारे आयोजित/अंगीकृत उपक्रम :

अनुक्रम	उपक्रम	विषय / उपविषय / शिर्षक	आंतरराष्ट्रीय / राष्ट्रीय / प्रादेशिक / स्थानिक	कालावधी
१.	गांधी जयंती सप्ताह	गांधी जयंती कार्यक्रम	स्थानिक	२६/९/२०२२ ते २/१०/२०२२
२.	संवाद/मुलाखत	ज्येष्ठ गांधीवादी विचारवंत लीलाताई चितळे यांच्याशी संवाद मुलाखत	स्थानिक	२६/९/२०२२
३.	अतिथी व्याख्यान	गांधी आणि संभाषणातील अहिंसा	स्थानिक	२८/९/२०२२
४.	नाटक	ऑगस्ट क्रांती	स्थानिक	०१/१०/२०२२
५.	चर्चासत्र	संयुक्त राष्ट्राचे शाश्वत विकासाचे ध्येय आणि गांधी विचार	राष्ट्रीय	२६/३/२०२३

■■■

१६. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर विचारधारा

विभागप्रमुख : डॉ. शैलेंद्र लेंडे (कार्यकारी) (दि. ०८ मे २०२३ पर्यंत)
डॉ. अविनाश फुलझेले (कार्यकारी) (दि. ०८ मे २०२३ पासून)

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे : निरंक

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : — ब) सहयोगी प्राध्यापक : —
क) सहायक प्राध्यापक : १ ड) अभ्यागत/तासिका तत्त्वावर नेमण्यात आलेले : ६

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
एम. ए. प्रथम सत्र	२०	१८	२०	१८	—	—
एम. ए. द्वितीय सत्र	१६	१७	१६	१७	—	—
एम. ए. तृतीय सत्र	१७	१५	१७	१५	१५	१४
एम. ए. चतुर्थ सत्र	१७	१५	१७	१५	१२	१३

सद्य:स्थितीत विभागातील नोंदणीकृत पीएच. डी. संशोधन छात्रांची संख्या : ०४

विभागाद्वारे आयोजित/अंगीकृत उपक्रम :

अनुक्रम	उपक्रम	विषय/उपविषय/शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय/राष्ट्रीय/प्रादेशिक/स्थानिक	कालावधी
१.	विशेष व्याख्यान	संविधान निर्माते डॉ. बाबासाहेब आंबडेकर	स्थानिक	१०/१०/२०२२
२.	विशेष व्याख्यान	लैंगिक शोषण व लिगंभेद अत्याचार विरोधी संरक्षण	स्थानिक	०९/१२/२०२२
३.	व्याख्यान	नवीन शक्षैणिक धोरण संधी आणि आव्हाने	स्थानिक	२५/१२/२०२२
४.	व्याख्यान	क्रांतीज्योती सावित्रीबाई फुले जयंती	स्थानिक	०५/०१/२०२३
५.	परिसंवाद	डॉ. बाबासाहेब आंबडेकर यांची पत्रकारितेचे मराठी भाषेला योगदान	स्थानिक	२७/०१/२०२३
६.	व्याख्यान	महाड मुक्तिसंग्राम दिनानिमित्त कार्यक्रम	स्थानिक	२०/०३/२०२३
७.	व्याख्यान	'जनता' वृत्तपत्र साहित्य खंड : ग्रथंप्रदान कार्यक्रम	स्थानिक	२७/३/२०२३
८.	चर्चासत्र	डॉ. आंबडेकरांचे पक्ष पद्धतीवरील विचार, डॉ. आंबडेकरांची १९५६ ची धम्मदीक्षा व डॉ. बाबासाहेब आंबडेकरांच्या कार्यकर्तत्वाचे विविध पैलूंचे विचार, श्रम कल्याण धोरणावरील डॉ. आंबडेकरांचे विचार मुलाखत पद्धती (तथ्य संकलनातील), दलित महिलासंबंधी जातीय आणि लैंगिक समस्या, भारतीय संविधानाचे महत्त्व	स्थानिक	१०—११/४/२०२३

■■■

१७. प्रवास आणि पर्यटन

विभागप्रमुख : डॉ. प्रियदर्शी मेघश्याम खोब्रागडे (मानद संचालक)

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे : निरंक

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : — ब) सहयोगी प्राध्यापक : —

क) सहायक प्राध्यापक : — ड) अभ्यागत/तासिका तत्त्वावर नेमण्यात आलेले : ११

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
पदव्युत्तर पदविका प्रथम सत्र	०१	०२	०१	०२	०१	०२
पदव्युत्तर पदविका द्वितीय सत्र	०६	०१	०६	०१	०६	०१
बौद्ध पदव्युत्तर पदविका प्रथम सत्र	०५	—	०५	—	०५	—
बौद्ध पदव्युत्तर पदविका द्वितीय सत्र	०५	—	०५	—	०५	—
एम. ए. प्रथम सत्र	०७	०१	०७	०१	०७	०१
एम. ए. द्वितीय सत्र	०६	०१	०६	०१	०६	०१
एम. ए. तृतीय सत्र	०५	०२	०५	०२	०४	०२
एम. ए. चतुर्थ सत्र	०५	०२	०४	०२	०४	०२

विभागाद्वारे आयोजित/अंगीकृत उपक्रम :

अनुक्रम	उपक्रम	विषय/उपविषय/शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय/राष्ट्रीय प्रादेशिक/स्थानिक	कालावधी
१.	व्याख्यान	आंतरराष्ट्रीय बौध्द पर्यटन	स्थानिक	०८/१०/२०२२
२..	अतिथी व्याख्यान	Heritage site in and around Aurangabad	स्थानिक	१२/१०/२०२२
३.	लघु शैक्षणिक भेट	हिंगणा, बोरधरण, पवनार, सेवाग्राम, वर्धा, केळझर	स्थानिक	१५/१०/२०२२
४.	अतिथी व्याख्यान	चीन मधील बौद्ध धर्म व अवलोकितेश्वर	स्थानिक	१६/१०/२०२२
५.	अतिथी व्याख्यान	वुमेन हरासमेंट	स्थानिक	०९/१२/२०२२
६.	ट्रॅव्हल डेक्स	इंडियन सायन्स काँग्रेस, रा.तु.म. नागपूर विद्यापीठ, नागपूर	स्थानिक	०३—०७/१/२०२३
७.	ट्रॅव्हल डेक्स	इंडियन फार्मास्यूटिकल काँग्रेस, रा.तु.म. नागपूर विद्यापीठ, नागपूर	स्थानिक	२०—२१/१/२०२३
८.	विस्तार कार्यक्रम	मराठी भाषा संर्वधन पंधरवाडा	स्थानिक	२३/१/२०२३
९	राष्ट्रीय पर्यटन दिवस व परिषद	Introduction Wild & Tiger Tourism in Vidarbha	स्थानिक	२५/१/२०२३
१०	अतिथी व्याख्यान	केंद्रीय व राज्य शासनाच्या बजेटमध्ये पर्यटन	स्थानिक	११/२/२०२३
११.	कार्यशाळा	पर्यटनातील संवाद	स्थानिक	२०/२/२०२३
१२.	दीर्घ शैक्षणिक सहल	ओरिसा राज्यातील ऐतिहासिक व पर्यटन स्थळे		१—७/३/२०२३

■■■

१८. उर्दू विभाग

विभागप्रमुख : डॉ. संतोष गिऱ्हे

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे :–

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : – ब) सहयोगी प्राध्यापक : –

क) सहायक प्राध्यापक : – ड) अभ्यागत/तासिका तत्त्वावर नेमण्यात आलेले : ०९

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
एम. ए. प्रथम सत्र	०९	४१	०९	४१	०९	४१
एम. ए. द्वितीय सत्र	०९	४१	०९	४१	०९	४१
एम. ए. तृतीय सत्र	११	२८	११	२८	११	२८
एम. ए. चतुर्थ सत्र	११	२८	११	२८	११	२८

सद्य:स्थितीत विभागातील नोंदणीकृत पीएच. डी. संशोधन छात्रांची संख्या : ०४

विभागाद्वारे आयोजित/अंगीकृत उपक्रम :

अनुक्रम	उपक्रम	विषय/उपविषय/शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय/राष्ट्रीय/प्रादेशिक/स्थानिक	कालावधी
१.	चर्चासत्र	स्वातंत्र्यता संग्राम में जनजाती नायकों का योगदान	राष्ट्रीय	२१/९/२०२२
२.	अतिथी व्याख्यान व मुशायरा	उर्दू साहित्य की नयी दिशाएँ	स्थानिक	२५/०२/२०२३
३.	ऑनलाईन विशिष्ट व्याख्यान	उर्दू साहित्य की नयी दिशाएँ	स्थानिक	२७/०३/२०२३

■■■

१९. राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज अध्यासन

विभागप्रमुख : डॉ. गुरूप्रसाद पाखमोडे (दि. ३१ जुलै २०२२ पर्यंत)
डॉ. दत्तात्रय वाटमोडे (दि. ०१ ऑगस्ट २०२२ ते ३१ ऑक्टोबर २०२२ पर्यंत)
डॉ. विजयालक्ष्मी थोटे (दि. १ नोव्हेंबर २०२२ पासून)

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे :–

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : – ब) सहयोगी प्राध्यापक : –

क) सहायक प्राध्यापक : – ड) अभ्यागत/तासिका तत्त्वावर नेमण्यात आलेले : ०६

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
एम. ए. प्रथम सत्र	१७	०८	११	०८	११	०७
एम. ए. द्वितीय सत्र	१७	०८	११	०७	११	०७
एम. ए. तृतीय सत्र	०७	०१	०७	०१	०७	०१
एम. ए. चतुर्थ सत्र	०७	०१	०७	०१	०७	०१

विभागाद्वारे आयोजित/अंगीकृत उपक्रम :

अनुक्रम	उपक्रम	विषय/उपविषय/शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय/राष्ट्रीय/प्रादेशिक/स्थानिक	कालावधी
१.	राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराजांची पुण्यतिथी (ग्रामगीता भवन)	पुण्यतिथी	प्रादेशिक	११/१०/२०२१
२.	प्रदुषण विरहित विटभट्टी निर्मिती प्रशिक्षण	प्रशिक्षण शिबीर	प्रादेशिक	१४–१५/१२/२०२२
३.	राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराजांची ग्रामजयंती (ग्रामगीता भवन)	ग्रामजयंती, मत्स्य उत्पादन प्रशिक्षण शिबीर	प्रादेशिक	२८–३०/४/२०२३
४.	अतिथी व्याख्यान	स्वामी योगात्मानंद	प्रादेशिक	१६/०६/२०२३

■■■

२०. महिला अध्ययन व विकास केंद्र

संचालक : डॉ. विजयता गौरव उईके (अति. कार्य.) (दि. २ सप्टेंबर २०२२ पर्यंत)

डॉ. मंगला हिरवाडे (अति. कार्य.) (दि. २ सप्टेंबर २०२२ पासून)

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे : –

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : – ब) सहयोगी प्राध्यापक : –

क) सहायक प्राध्यापक : – ड) अभ्यागत/तासिका तत्त्वावर नेमण्यात आलेले : ०२

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
एम. ए. प्रथम सत्र	–	–	–	–	–	–
एम. ए. द्वितीय सत्र	–	–	–	–	–	–
एम. ए. तृतीय सत्र	५	१	५	१	५	१
एम. ए. चतुर्थ सत्र	५	१	५	१	५	१

विभागाद्वारे आयोजित/अंगीकृत उपक्रम :

अनुक्रम	उपक्रम	विषय/उपविषय/शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय/राष्ट्रीय/प्रादेशिक/स्थानिक	कालावधी
१.	जनजागृती कार्यक्रम	लैंगिक शोषण व लिंगभेद अत्याचार विरोधी संरक्षण	स्थानिक	०६/१२/२०२२
२.	इन्टर्नशिप	१) महिलांवरील गुन्हे २) महिलांची असुरक्षितता, कार्यकारी आणि वैधानिक कार्य	स्थानिक	१६/१२/२०२२
३.	विस्तारित कार्य	रक्तदान शिबीर	स्थानिक	२०/१/२०२३

■■■

२१. लोकप्रशासन व स्थानिक स्वराज शासन

विभागप्रमुख : डॉ. जितेंद्र वासनिक

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे : डॉ. सुप्रिया डेव्हिड

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : — ब) सहयोगी प्राध्यापक : ०१

क) सहायक प्राध्यापक : ०१ ड) अभ्यागत/तासिका तत्त्वावर नेमण्यात आलेले : ०७

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
एम. ए. प्रथम सत्र	२०	११	२०	११	०६	०७
एम. ए. द्वितीय सत्र	२०	११	१३	०८	०७	०३
एम. ए. तृतीय सत्र	०६	०६	०६	०६	०४	०४
एम. ए. चतुर्थ सत्र	०६	०६	०६	०६	०६	०६
स्थानिक स्वराज शासन (L.S.G.D.)	०८	०९	०७	०८	०५	०३

सद्य:स्थितीत विभागातील नोंदणीकृत पीएच. डी. संशोधन छात्रांची संख्या : ०७

विभागाद्वारे आयोजित/अंगीकृत उपक्रम :

अनुक्रम	उपक्रम	विषय/उपविषय/शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय/राष्ट्रीय/प्रादेशिक/स्थानिक	कालावधी
१.	अतिथी व्याख्यान	नागरिक आणि माहितीचा अधिकार	स्थानिक	०७/१०/२०२२
२.	निबंध लेखन स्पर्धा	भ्रष्टाचारमुक्त भारत विकसित राष्ट्र	स्थानिक	०३/११/२०२२

■■■

२२. पदव्युत्तर विधी विभाग

विभागप्रमुख : डॉ. पायल ठावरे

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे : डॉ. विजयता जी. उईके, डॉ. गिरीश कुलकर्णी

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : — ब) सहयोगी प्राध्यापक : —

क) सहायक प्राध्यापक : ०३ ड) अभ्यागत/तासिका तत्त्वावर नेमण्यात आलेले : १२

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
एल.एल. एम. प्रथम सत्र	४७	२९	३४	१७	३३	१६
एल.एल. एम. द्वितीय सत्र	४६	२५	२६	१५	२५	१४
एल.एल. एम. तृतीय सत्र	६२	५७	३९	३४	३८	३२
एल.एल. एम. चतुर्थ सत्र	६२	५७	४०	३४	३८	३३

सद्य:स्थितीत विभागातील नोंदणीकृत पीएच. डी. संशोधन छात्रांची संख्या : ०७

विभागाद्वारे आयोजित/अंगीकृत उपक्रम :

अनुक्रम	उपक्रम	विषय / उपविषय / शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय / राष्ट्रीय / प्रादेशिक / स्थानिक	कालावधी
१.	विस्तार कार्यक्रम	Human Rights of Vulnerable Groups	स्थानिक	०५/८/२०२२
२.	शैक्षणिक भेट	Introduction of overall working of NEERI	स्थानिक	२६/९/२०२२
३.	संविधान दिन	Reading Preamble of Indian Constitution	स्थानिक	२६/११/२०२२
४.	मराठी भाषा संवर्धन पंधरवडा कार्यक्रम	मराठी भाषेची व्यावसायिक उपशिक्षणातील सर्मपकता	स्थानिक	२५/१/२०२३
५.	वेबीनार	Issues and Challenges of Data Protection	राष्ट्रीय	१३/२/२०२३
६.	कार्यशाळा	Stress Management, knowing our court system, language Skills.	प्रादेशिक	११/२/२०२३
७.	वेबीनार	Transformative Constitutionalism	राष्ट्रीय	१४/२/२०२३
८.	कार्यशाळा	Intellectual Property Rights (Patents and Industrial Design)	राष्ट्रीय	२१—२५/२/२०२३
९.	वेबीनार	The Tussle Between the Executive and Judiciary Vis A Vis Appointment of Judges	राष्ट्रीय	२०/२/२०२३
१०.	वेबीनार	Evolution of Hybrid ADR Mechanism	राष्ट्रीय	४/३/२०२३
११.	वेबीनार	Abuse of Dominance by Big Tech. Companies	राष्ट्रीय	१०/३/२०२३
१२.	शैक्षणिक भेट नागपूरचे मध्य कारागृह	To make aware about general administration and issues regarding prison and prisoners.	स्थानिक	११/३/२०२३
१३.	शैक्षणिक भेट	Visited the President and Prime Minister Museums, Parliament, Supreme Court	राष्ट्रीय	८—१२/४/२०२३

■■■

२३. जीवरसायनशास्त्र

विभागप्रमुख : डॉ. अर्चना मून

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे : डॉ. वीरेंद्र गो. मेश्राम

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : ०२ ब) सहयोगी प्राध्यापक : —

क) सहायक प्राध्यापक : — ड) अभ्यागत/तासिका तत्त्वावर नेमण्यात आलेले : १०

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
एम. एस्सी. प्रथम सत्र	०३	२१	०३	२१	०३	२१
एम. एस्सी. द्वितीय सत्र	०३	२१	०३	२१	०३	२१
एम. एस्सी. तृतीय सत्र	०३	२७	०३	२७	०३	२७
एम. एस्सी. चतुर्थ सत्र	०३	२७	०३	२७	०३	२७

सद्य:स्थितीत विभागातील नोंदणीकृत पीएच. डी. संशोधन छात्रांची संख्या : ०५

विभागाद्वारे आयोजित/अंगीकृत उपक्रम :

अनुक्रम	उपक्रम	विषय / उपविषय / शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय / राष्ट्रीय / प्रादेशिक / स्थानिक	कालावधी
१.	विस्तार कार्यक्रम	Research Techniques and Software Handling	स्थानिक	१०—१५/१०/२०२२
२.	परिषद	Stem cells in Regenerative Medicine Cancer and Stem Cells : an Unholy Alliance	राष्ट्रीय	०४/१/२०२३
३.	परिषद	Targeting galectin-3 to overcome drug resistance in metastatic prostate cancer therapy	आंतरराष्ट्रीय	
४.	परिषद	Microtubule Modulators: A Game Changing Anti-Cancer Drugs	राष्ट्रीय	
५.	परिषद	Stem cell renewal pathways associated with development of uterine cervical carcinoma : Clinical Implications	राष्ट्रीय	
६.	परिषद	Reprogramming Stem Cells for Transplantation - A Regenerative Therapy for Diabetic Wounds	राष्ट्रीय	
७.	परिषद	On the road to the discovery of new, more effective and useful biomarkers	राष्ट्रीय	०५/१/२०२३
८.	परिषद	Metabolic reprogramming of ovarian cancer cell affecting tumour progression	राष्ट्रीय	
९.	परिषद	Fundamental Study of β-trefoil lectins for medical application	आंतरराष्ट्रीय	
१०.	परिषद	Mitogen - activated protein kinase-activated protein kinase-2 as a novel molecular target in mitigating head and neck squamous-cell carcinoma	राष्ट्रीय	
११.	परिषद	Synergistic potential of Andrographolide and Melatonin for metastatic colorectal cancer therapy	आंतरराष्ट्रीय	
१२.	परिषद	Gut Microbiota in Health and Disease	आंतरराष्ट्रीय	
१३.	परिषद	Adipocyte insulin resistance: New age systems biology to identify early stage regulators	राष्ट्रीय	
१४.	परिषद	Taurine activates SIRTI/AMPK/ FOXO1 signaling pathways to favorably regulate lipid metabolism in HepG2 cells and C57BL6 obese mice	राष्ट्रीय	
१५.	परिषद	Antibiotic Resistance : An Emerging Health Concern	राष्ट्रीय	०६/१/२०२३
१६.	परिषद	Survival of Ent amoeba during stress and Encystation	राष्ट्रीय	
१७.	परिषद	Metagenome profiling of anterior uterine samples to improve in - vitro fertilization process	राष्ट्रीय	
१८.	परिषद	Nano Silk-fibroin biomaterial composites for accelerated healing of INJURIES	राष्ट्रीय	
१९	परिषद	Agro waste and lignin as a source of potent antioxidant, antiaging packaging and cosmetic material	राष्ट्रीय	

■■■

२४. भूविज्ञानशास्त्र

विभागप्रमुख : डॉ. के. आर. रणदिवे

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे : **डॉ. ए. एम. पोफरे, डॉ. एस. के. हुमणे, श्री. ए. एम. वराडे, डॉ. (श्रीमती) एस. एस. हुमणे, डॉ. वाय. ए. मुरकुटे, डॉ. बी. एस. मांजरे, डॉ. (श्रीमती) बी. सामंत, डॉ. हेमराज डब्ल्यू. खंडारे, डॉ. मनीष एस. देशमुख**

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : ०४ ब) सहयोगी प्राध्यापक : ०३

क) सहायक प्राध्यापक : ०३ ड) अभ्यागत/तासिका तत्त्वावर नेमण्यात आलेले : १५

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
एम. एस्सी. प्रथम सत्र	१५	१०	१५	१०	१५	१०
एम. एस्सी. द्वितीय सत्र	१२	०९	१२	०९	१२	०९
तंत्र उपयोजित						
भाग – १	१६	११	१६	११	१६	११
भाग – २	१४	०७	१४	०७	१४	०७
भाग – ३	१४	०७	१४	०७	१४	०७

सद्य:स्थितीत विभागातील नोंदणीकृत पीएच. डी. संशोधन छात्रांची संख्या : १५

विभागाद्वारे आयोजित/अंगीकृत उपक्रम :

अनुक्रम	उपक्रम	विषय/उपविषय/शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय/राष्ट्रीय/प्रादेशिक/स्थानिक	कालावधी
१.	परिषद	Chhattisgarh Basin and its Environs: Geology, Structure, Economic & Strategic Mineral Deposits and Future Perspectives	राष्ट्रीय	५–६/८/२०२२
२.	इंडियन सायन्स काँग्रेस	New Paradigms of Geosciences for Sustainable Energy and Mineral Resources Development in Climate Change Framework ; Space Science and Sustainable Goals 2030 ; Exhibition in Indian Science Congress.	राष्ट्रीय	४–६/१/२०२३
३.	अतिथी व्याख्यान	1. Dr. H. S. Valia, Boston, USA (Topic: Journey of a coal from coal seam to the hearth of a blast furnace) 2. Prof. Jeffrey A. Wilson Mantilla, University of Michigan (Topic: Dinosaurs of the Indian (Subcontinent) 3. Prof. Gregory P. Wilson Mantilla, University of Washington (Topic: K /Pg Mammals of India) 4. Dr. Andy Tholt - Berkeley Geochronology Centre, Berkeley (Topic: An overview of the 40Ar- 39Ar Geochronology)	आंतरराष्ट्रीय	२०/३/२०२३

अनुक्रम	उपक्रम	विषय / उपविषय / शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय / राष्ट्रीय / प्रादेशिक / स्थानिक	कालावधी
४.	शैक्षणिक भेट	(M.Sc. Tech., Applied Geology, Semester–II) Nagpur district, (Maharashtra) & surrounding area.	प्रादेशिक	१०—२१ / १ / २०२३
५.	शैक्षणिक भेट	M.Sc. (Tech.) Applied Geology; Semester-IV Nagpur (MS) and surrounding area	प्रादेशिक	१०—२१ / १ / २०२३
६.	शैक्षणिक भेट	M.Sc. Geology, Semester –IV at Panjab, Chandigarh, Himalaya etc.	राष्ट्रीय	११—२५ / १ / २०२३
७	शैक्षणिक भेट	M.Sc. Tech., Applied Geology, Semester- VI to Vishakhapatanam, Chennai, Coimbtore, Trivandrum etc.	राष्ट्रीय	११—२५ / १ / २०२३

■■■

२५. गणितशास्त्र

विभागप्रमुख : डॉ. जी. डी. केदार

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे : डॉ. एस. डी. वरभे

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : ०१ ब) सहयोगी प्राध्यापक : ०१

क) सहायक प्राध्यापक : — ड) अभ्यागत/तासिका तत्त्वावर नेमण्यात आलेले : ०५

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
एम. एस्सी. प्रथम सत्र	२१	३४	२१	३४	०४	१२
एम. एस्सी. द्वितीय सत्र	२१	३४	२१	३४	०८	११
एम. एस्सी. तृतीय सत्र	१९	४१	१८	४१	१५	४०
एम. एस्सी. चतुर्थ सत्र	१९	४१	१८	४१	१५	४०

सद्य:स्थितीत विभागातील नोंदणीकृत पीएच. डी. संशोधन छात्रांची संख्या : १२

विभागाद्वारे आयोजित/अंगीकृत उपक्रम :

अनुक्रम	उपक्रम	विषय / उपविषय / शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय / राष्ट्रीय / प्रादेशिक / स्थानिक	कालावधी
१.	अतिथी व्याख्यान	राष्ट्रीय गणित दिवस	स्थानिक	२२/१२/२०२२
२.	१०८ इंडियन सायन्स काँग्रेस	Section : Mathematical Science	स्थानिक	४—७/१/२०२३
३.	कार्यशाळा	Data Analysis	स्थानिक	१८/३/२०२३
४.	स्पर्धा	Inter College Seminar Competitions for P.G. Students	स्थानिक	१९/३/२०२३
५.	स्पर्धा	Inters college quiz Competitions for PG. Students	स्थानिक	१९/३/२०२३
६.	अतिथी व्याख्यान	1) Use of Numerical Methods 2) Importance of Mathmatics in daily life	स्थानिक	२०/०३/२०२३

■■■

२६. भौतिकशास्त्र

विभागप्रमुख : डॉ. ओ. पी. चिमणकर

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे : **डॉ. पी. एम. गाडे, डॉ. एस. जे. ढोबळे, डॉ. एस. बी. कोंडावार, डॉ. एस. ए. आचार्य, डॉ. यू. ए. पलिकुंडवार, डॉ. पी. टी. शेडमाके, डॉ. ए. डी. देशमुख**

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : ०५ ब) सहयोगी प्राध्यापक : ०१

क) सहायक प्राध्यापक : ०२ ड) अभ्यागत/तासिका तत्त्वावर नेमण्यात आलेले : १०

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
एम. एस्सी. प्रथम सत्र	२२	२४	२१	२२	१२	१३
एम. एस्सी. द्वितीय सत्र	२२	२४	१९	२२	११	१५
एम. एस्सी. तृतीय सत्र	१२	२८	११	२८	०९	२८
एम. एस्सी. चतुर्थ सत्र	१२	२८	१०	२८	०७	२८

सद्य:स्थितीत विभागातील नोंदणीकृत पीएच. डी. संशोधन छात्रांची संख्या : ३०

विभागाद्वारे आयोजित/अंगीकृत उपक्रम :

अनुक्रम	उपक्रम	विषय/उपविषय/शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय/राष्ट्रीय/प्रादेशिक/स्थानिक	कालावधी
१.	अतिथी व्याख्यान	Development of India first Turbomolecular pump with active magnetic bearing under Atmanirbhar Bharat Mission	राष्ट्रीय	१२/०९/ २०२२
२.	औद्योगिक केंद्र भेट	सोलर सेल उत्पादक कंपनी	स्थानिक	१४/११/२०२२
३.	अतिथी व्याख्यान	अकॉस्टिक	स्थानिक	१९/०१/२०२३
४.	कार्यशाळा	आयपीआर व पेटंटवर कार्य	स्थानिक	०२/०२/२०२३
५.	अतिथी व्याख्यान	Soft Matter : A History of Ideas Physics of Bacterial Colonies	स्थानिक	१७/०२/२०२३
६.	कार्यशाळा	IPR	राष्ट्रीय	२१—२५/२/२०२३
७.	Interactive Session	प्रेरणात्मक भाषण	स्थानिक	१८/०३/२०२३
८.	समर स्कूल	Basic Materials Characterization, techniques & Data Interpretation Tools	स्थानिक	३१/३/२०२३

■■■

२७. प्राणिशास्त्र

विभागप्रमुख : डॉ. (श्रीमती) व्ही. टी. धुर्वे

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे : **डॉ. एस. सी. मसराम**

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : ०१ ब) सहयोगी प्राध्यापक : ०१

क) सहायक प्राध्यापक : — ड) अभ्यागत/तासिका तत्त्वावर नेमण्यात आलेले : ०५

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
एम. एस्सी. प्रथम सत्र	०७	३१	०७	३१	०७	२८
एम. एस्सी. द्वितीय सत्र	०७	३१	०७	३१	०७	१९
एम. एस्सी. तृतीय सत्र	०४	२९	०४	२९	०३	२७
एम. एस्सी. चतुर्थ सत्र	०४	२९	०४	२९	०३	२९

सद्य:स्थितीत विभागातील नोंदणीकृत पीएच. डी. संशोधन छात्रांची संख्या : २२

विभागाद्वारे आयोजित/अंगीकृत उपक्रम :

अनुक्रम	उपक्रम	विषय/उपविषय/शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय/राष्ट्रीय/प्रादेशिक/स्थानिक	कालावधी
१.	शैक्षणिक भेट	भारतीय आदिवासी स्वातंत्र्य सैनिक	स्थानिक	१७/८/२०२२
२.	संमेलन	सुवर्ण महोत्सवाचे माजी विद्यार्थी सत्र १९७२–१९७४	स्थानिक	२१/८/२०२२
३.	१०८ वा इंडियन सायन्स काँग्रेस–२०२३	प्राणी, पशुवैद्यकीय व मत्स्यपालन विज्ञान	आंतरराष्ट्रीय	३–७/१/२०२३
४.	अतिथी व्याख्यान	आई. ए. ई. सी. फॉर्म बी भरण्यासाठी मार्गदर्शक तत्त्वे	स्थानिक	२३/०१/२०२३
५.	अतिथी व्याख्यान	संशोधनात प्राण्यांच्या वापराचे नैतिकता	स्थानिक	२३/०१/२०२३

■■■

२८. रसायनशास्त्र

विभागप्रमुख : डॉ. एन. एन. करडे

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे : **डॉ. (श्रीमती) एम. आर. लांजेवार, डॉ. आर. एम. जुगादे, डॉ. आर. एस. डोंगरे, डॉ. व्ही. एम. तांगडे**

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : ०४ ब) सहयोगी प्राध्यापक : –

क) सहायक प्राध्यापक : ०१ ड) अभ्यागत/तासिका तत्त्वावर नेमण्यात आलेले : २१

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
एम. एस्सी. प्रथम सत्र	२२	२५	२२	२५	१२	०८
एम. एस्सी. द्वितीय सत्र	२२	२५	२२	२५	१०	१३
एम. एस्सी. तृतीय सत्र	०९	३१	०९	३१	०९	३१
एम. एस्सी. चतुर्थ सत्र	०९	३१	०९	३१	०९	३०

सद्य:स्थितीत विभागातील नोंदणीकृत पीएच. डी. संशोधन छात्रांची संख्या : २७

■■■

२९. वनस्पतिशास्त्र

विभागप्रमुख : डॉ. नि. म. डोंगरवार

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे : डॉ. डी. पी. गोगले, डॉ. आर. एस. बडेरे

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : ०१ ब) सहयोगी प्राध्यापक : ०१

क) सहायक प्राध्यापक : — ड) अभ्यागत/तासिका तत्त्वावर नेमण्यात आलेले : २४

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
एम. एस्सी. प्रथम सत्र	०९	३०	०९	२९	०७	२८
एम. एस्सी. द्वितीय सत्र	०९	२९	०७	२८	०५	२७
एम. एस्सी. तृतीय सत्र	०८	२२	०८	२२	०७	२२
एम. एस्सी. चतुर्थ सत्र	०८	२२	०७	२२	०७	२१

सद्य:स्थितीत विभागातील नोंदणीकृत पीएच. डी. संशोधन छात्रांची संख्या : ५०

विभागाद्वारे आयोजित/अंगीकृत उपक्रम :

अनुक्रम	उपक्रम	विषय/उपविषय/शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय/राष्ट्रीय/प्रादेशिक/स्थानिक	कालावधी
१.	अतिथी व्याख्यान	Development of Green Belt for Dust Mitigation for Industries and Societies	स्थानिक	१८/३/२०२३
२.	अतिथी व्याख्यान	Promotion of Organic Linseed : Scope, Present Status and Future Prospects	स्थानिक	२५/३/२०२३

■■■

३०. सांख्यिकीशास्त्र

विभागप्रमुख : डॉ. राजेश सिंह

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे :—

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : — ब) सहयोगी प्राध्यापक : —

क) सहायक प्राध्यापक : — ड) अभ्यागत/तासिका तत्त्वावर नेमण्यात आलेले : ०७

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
एम. एस्सी. प्रथम सत्र	०२	१५	०२	१५	०१	०८
एम. एस्सी. द्वितीय सत्र	०२	१५	०२	१५	—	१०
एम. एस्सी. तृतीय सत्र	०५	१६	०५	१५	०४	१२
एम. एस्सी. चतुर्थ सत्र	०५	१६	०५	१६	०५	१०

सद्य:स्थितीत विभागातील नोंदणीकृत पीएच. डी. संशोधन छात्रांची संख्या : ०२

■■■

३१. सूक्ष्मजीवशास्त्र

विभागप्रमुख : डॉ. प्रदीप एम. तुमाने

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे :—

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : ०१ ब) सहयोगी प्राध्यापक : ०१

क) सहायक प्राध्यापक (कं.) : — ड) अभ्यागत/तासिका तत्त्वावर नेमण्यात आलेले : ०७

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
एम. एस्सी. प्रथम सत्र	०२	२८	०२	२८	०१	२२
एम. एस्सी. द्वितीय सत्र	०१	२८	०१	२८	०१	२४
एम. एस्सी. तृतीय सत्र	०२	२३	०२	२३	०१	२३
एम. एस्सी. चतुर्थ सत्र	०२	२३	०२	२३	०१	२२

सद्य:स्थितीत विभागातील नोंदणीकृत पीएच. डी. संशोधन छात्रांची संख्या : ०९

विभागाद्वारे आयोजित/अंगीकृत उपक्रम :

अनुक्रम	उपक्रम	विषय/उपविषय/शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय/राष्ट्रीय/प्रादेशिक/स्थानिक	कालावधी
१.	सेमीनार वर्ग भाग —१ व भाग —२ साठी	सूक्ष्मजीवशास्त्र	स्थानिक	—

■■■

३२. विद्युत परमाणुशास्त्र आणि संगणक विज्ञान

विभागप्रमुख : डॉ. सतीश जे. शर्मा

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे : श्रीमती अनुपमा डी. साखरे, श्रीमती श्वेता एम. बारहाते

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : ०१ ब) सहयोगी प्राध्यापक : —

क) सहायक प्राध्यापक : ०२ ड) अभ्यागत/तासिका तत्त्वावर नेमण्यात आलेले : १३

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
इलेक्ट्रॉनिक्स :						
एम. एस्सी. प्रथम सत्र	०१	०५	०१	०५	—	०३
एम. एस्सी. द्वितीय सत्र	०१	०५	०१	०५	—	०५
एम. एस्सी. तृतीय सत्र	०२	११	०२	११	०२	१०
एम. एस्सी. चतुर्थ सत्र	०२	११	०२	११	०२	१०

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
कम्प्यूटर सायन्स :						
एम. एस्सी. प्रथम सत्र	१२	१०	१२	१०	१०	०७
एम. एस्सी. द्वितीय सत्र	१२	०९	१२	०९	१०	०८
एम. एस्सी. तृतीय सत्र	०७	०७	०७	०७	०७	०७
एम. एस्सी. चतुर्थ सत्र	०७	०७	०७	०७	०७	०७

सद्य:स्थितीत विभागातील नोंदणीकृत पीएच. डी. संशोधन छात्रांची संख्या : १९

विभागाद्वारे आयोजित/अंगीकृत उपक्रम :

अनुक्रम	उपक्रम	विषय/उपविषय/शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय/राष्ट्रीय/प्रादेशिक/स्थानिक	कालावधी
१.	विस्तार कार्यक्रम	Tree Plantation Programme	स्थानिक	१६/०७/२०२२
२.	अतिथी व्याख्यान	Pi-Approximation Day	स्थानिक	२२/०७/२०२२
३.	अतिथी व्याख्यान	The Role of Electronics in the Present Indian Scenario	स्थानिक	२९/०९/२०२२
४.	परिषद	National Symposium on Functional Materials for Sustainable Development	राष्ट्रीय	१०—१२/१०/२०२२
५.	शैक्षणिक भेट	Hi-tech Resistors	प्रादेशिक	१२/११/२०२२
६.	भेट	ATMSI-2022, Gwalior	प्रादेशिक	२१—२३/११/२०२२
७.	विस्तार कार्यक्रम	108th Indian Science Congress Session	राष्ट्रीय	०३—०७/०१/२०२३
८.	अतिथी व्याख्यान	Very Large Scale Integration	स्थानिक	२१/०२/२०२३
९.	कार्यशाळा	Three day workshop on AI and ML;	स्थानिक	२३—२५/०२/२०२३
१०.	अतिथी व्याख्यान	Importance of Project at M.Sc.	स्थानिक	२५/०३/२०२३

■■■

३३. गृहविज्ञान

विभागप्रमुख : डॉ. कल्पना शरद जाधव

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे : **डॉ. वंदना र. धवड, डॉ. शुभदा वि. जांभूळकर, डॉ. प्राजक्ता ज. नांदे, मिसेस मीनाक्षी ज. सुरपांडे, डॉ. तुलिका अ. खरे**

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : ०१ ब) सहयोगी प्राध्यापक : ०२

क) सहायक प्राध्यापक : ०३ ड) अभ्यागत/तासिका तत्त्वावर नेमण्यात आलेले : ०७

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
फूड सायन्स ॲन्ड न्युट्रिशन						
एम. एस्सी. प्रथम सत्र	—	३०	—	२६	—	२२
एम. एस्सी. द्वितीय सत्र	—	२६	—	२५	—	२५
एम. एस्सी. तृतीय सत्र	—	२३	—	२३	—	११
एम. एस्सी. चतुर्थ सत्र	—	२३	—	२३	—	१९
रिसोर्स मॅनेजमेंट						
एम. एस्सी. प्रथम सत्र	—	१८	—	१८	—	१८
एम. एस्सी. द्वितीय सत्र	—	१७	—	१७	—	१५
एम. एस्सी. तृतीय सत्र	—	१४	—	१४	—	११
एम. एस्सी. चतुर्थ सत्र	—	१४	—	१४	—	१३

सद्य:स्थितीत विभागातील नोंदणीकृत पीएच. डी. संशोधन छात्रांची संख्या : १९

विभागाद्वारे आयोजित/अंगीकृत उपक्रम :

अनुक्रम	उपक्रम	विषय / उपविषय / शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय / राष्ट्रीय प्रादेशिक / स्थानिक	कालावधी
१.	अतिथी व्याख्यान	Dietetics the way forward	स्थानिक	०८/०९/२०२२
२.	पाककला स्पर्धा	Calcium Rich Recipe	स्थानिक	१३/०९/२०२२
३.	पथनाट्य	Nutrition Education & Nutrition Assessment	स्थानिक	२४/०९/२०२२
४.	कार्यशाळा	Stone Art	स्थानिक	१०/१०/२०२२
५.	प्रदर्शनी	Entrepreneurship and Health	स्थानिक	१८/१०/२०२२
६.	अतिथी व्याख्यान	Essential Services in Housing	स्थानिक	११/११/२०२२
७.	अतिथी व्याख्यान	Sexual Exploitation and sexual violence	स्थानिक	०७/१२/२०२२
८.	अतिथी व्याख्यान	Personality Development	स्थानिक	१०/१२/२०२२
९.	अतिथी व्याख्यान	Tally	स्थानिक	०९/०२/२०२३
१०.	कार्यशाळा	Pre- Marriage Counseling	स्थानिक	२८/०२/२०२३
११.	अतिथी व्याख्यान	Menu Engineering	स्थानिक	२७/०३/२०२३
१२.	अतिथी व्याख्यान	Fats & Oil	स्थानिक	३०/०३/२०२३

■■■

३४. राजीव गांधी विकास जैविक तंत्रज्ञान

विभागप्रमुख : डॉ. आरती एस. शनवारे (अतिरिक्त) (दि. ११ सप्टेंबर २०२२ पर्यंत)

डॉ. सुनील सोहनलाल पांडे (अतिरिक्त) (दि. १२ सप्टेंबर २०२२ ते ३० जून २०२३ पर्यंत)

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे : **डॉ. आरती एस. शनवारे**

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : — ब) सहयोगी प्राध्यापक : ०२

क) सहायक प्राध्यापक : — ड) अभ्यागत/तासिका तत्त्वावर नेमण्यात आलेले : ०६

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
एम. एस्सी. प्रथम सत्र	०४	२६	०४	२६	०४	२६
एम. एस्सी. द्वितीय सत्र	०४	२६	०४	२६	०४	२६
एम. एस्सी. तृतीय सत्र	०३	१६	०३	१६	०३	१६
एम. एस्सी. चतुर्थ सत्र	०३	१६	०३	१६	०३	१६

सद्य:स्थितीत विभागातील नोंदणीकृत पीएच. डी. संशोधन छात्रांची संख्या : ०५

विभागाद्वारे आयोजित/अंगीकृत उपक्रम :

अनुक्रम	उपक्रम	विषय/उपविषय/शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय/राष्ट्रीय/प्रादेशिक/स्थानिक	कालावधी
१.	अतिथी व्याख्यान	Animal Cell Culture	स्थानिक	२७/०७/२०२२
२.	अतिथी व्याख्यान	Bark But Don't Bite	स्थानिक	१०/०८/२०२२
३.	अतिथी व्याख्यान	Bioinformatics Tools in the Field of Biotechnology	स्थानिक	१४/०९/२०२२
४.	अतिथी व्याख्यान	Effective writing of thesis & research Paper	स्थानिक	२१/०९/२०२२
५.	अतिथी व्याख्यान	R &D activities in the field of Biotechnology	स्थानिक	२८/०९/२०२२
६.	विस्तार कार्यक्रम	**Day 1:** Lecture Series & Poster Presentation **Day 2:** Lecture Series & Oral Presentation **Day 3:** Lecture Series & Oral Presentation	राष्ट्रीय	०३/०१/२०२३ ते ०५/०१/२०२३
७.	अतिथी व्याख्यान	Bioinformatics tools	स्थानिक	३०/०१/२०२३
८	अतिथी व्याख्यान	Job opportunity in the field of clinical research	स्थानिक	१५/०२/२०२३
९.	अतिथी व्याख्यान	Job opportunity in the field of clinical research	स्थानिक	२२/०२/२०२३
१०.	अतिथी व्याख्यान	Biostatistics	स्थानिक	०१/०३/२०२३
११.	अतिथी व्याख्यान	Life Sciences Competitive Exams	स्थानिक	१७/०३/२०२३
१२.	कार्यशाळा	Hands-on training of Plant Tissue Culture	स्थानिक	२४/११/२०२२
१३.	कार्यशाळा	Hands-on one-day training of Animal Tissue Culture	स्थानिक	३१/०३/२०२३

अनुक्रम	उपक्रम	विषय / उपविषय / शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय / राष्ट्रीय / प्रादेशिक / स्थानिक	कालावधी
१४.	कार्यशाळा	Quality Enhancement Initiative through Innovative Pedagogical Practices in higher Education Institutes and universities	राष्ट्रीय	२०—२१ / ६ / २०२२
१५.	परिषद	Development and Characterization of Phytosomes using plant based anticancer drugs in enhance their bioavailability	स्थानिक	१४—१५ / ३ / २०२३
१६.	परिषद	New frontiers of Biological Sciences Shri Shivaji Education society Amravati , Science College, Pauni	राष्ट्रीय	२८ / ०४ / २०२३

■■■

३५. रेणुवीय जीवशास्त्र आणि अनुवंशकीय अभियांत्रिकी विभाग

विभागप्रमुख : डॉ. दयानंद पी. गोगले (अतिरिक्त)

विभागातील नियमित / स्थायी शिक्षकांची नावे :—

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : — ब) सहयोगी प्राध्यापक : —

क) सहायक प्राध्यापक : — ड) अभ्यागत / तासिका तत्त्वावर नेमण्यात आलेले : २०

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
एम. एस्सी. प्रथम सत्र	०५	२४	०५	२४	०४	१५
एम. एस्सी. द्वितीय सत्र	०५	२४	०५	२४	०४	१२
एम. एस्सी. तृतीय सत्र	०६	२६	०६	२६	०६	२४
एम. एस्सी. चतुर्थ सत्र	०६	२६	०६	२६	०६	२३

विभागाद्वारे आयोजित / अंगीकृत उपक्रम :

अनुक्रम	उपक्रम	विषय / उपविषय / शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय / राष्ट्रीय प्रादेशिक / स्थानिक	कालावधी
१.	कार्यशाळा	कोविड —१९ चाचणीसाठी आण्विक जिवशास्त्रातील तंत्र — आर.टी.पी.सी.आर. या विषयावर	प्रादेशिक	०९ / ०८ / २०२२
२.	अतिथी व्याखान	बायोटेक स्टार्ट— अप्स आयुष्यात तंत्रज्ञान हस्तांतरण विज्ञान	स्थानिक	२३ / ०१ / २०२३
३.	अतिथी व्याखान	मतदान हक्काचे महत्त्व आणि उच्च शिक्षणात नैतिक विज्ञानाचे महत्व	स्थानिक	२५ / ०१ / २०२३
४.	अतिथी व्याखान	परदेशातील संशोधन आणि नोकरीच्या संधी याविषयी मार्गदर्शन	स्थानिक	०१ / ०२ / २०२३

अनुक्रम	उपक्रम	विषय / उपविषय / शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय / राष्ट्रीय प्रादेशिक / स्थानिक	कालावधी
५.	परिसंवाद	प्रभावी शिक्षणासाठी अध्यापन आणि संशोधन कौशल्ये वाढविण्यासाठी धोरणांवर एक दिवसीय परिसंवाद	राष्ट्रीय	०२/०२/२०२३
६.	शैक्षणिक भेट	हैदराबाद – CDFD, CCMB, Laboratory For the conservation of Endangered Species	राष्ट्रीय	०६/०२/२०२३ ते ११/०२/२०२३
७.	कार्यशाळा	विश्लेषणात्मक आणि आण्विक निदान तंत्रांवर चार दिवसीय कार्यशाळा	प्रादेशिक	२५/०३/२०२३ ते २८/०३/२०२३
८.	अतिथी व्याखान	आण्विक जीवशास्त्र आणि अनुवंशिक अभियांत्रिकी विद्यार्थ्यासाठी भविष्यातील कार्यक्षेत्र आणि नोकरीच्या संधी	स्थानिक	१८/०३/२०२३

■■■

३६. आंतर–संस्था संगणक केंद्र

संचालक : डॉ. एस. जे. ढोबळे (अतिरिक्त) (दि. ३१ जुलै २०२२ पर्यंत)
डॉ. सतीश शर्मा (अतिरिक्त) (दि. ०१ ऑगस्ट २०२२ पासून)

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे :–

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : – ब) सहयोगी प्राध्यापक : –
क) सहायक प्राध्यापक : ०२ ड) अभ्यागत/तासिका तत्त्वावर नेमण्यात आलेले (कं) : ०४

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
एम.सी.ए भाग –१ (सत्र –१)	२३	११	२३	११	२३	११
एम.सी.ए भाग –१ (सत्र –२)	२३	११	२३	११	२३	११
एम.सी.ए भाग –२ (सत्र –१)	१५	१८	१५	१८	१५	१८
एम.सी.ए भाग –२ (सत्र –२)	१५	१८	१५	१८	१५	१८

■■■

३७. सेंटर फॉर सेरिकल्चर अॅन्ड बायोलॉजीकल पेस्ट मॅनेजमेंट रिसर्च

विभागप्रमुख : डॉ. एम. एम. राय (कार्यकारी)

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे :–

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : – ब) सहयोगी प्राध्यापक : –
क) सहायक प्राध्यापक (कं) : ०२ ड) अभ्यागत/तासिका तत्त्वावर नेमण्यात आलेले : ०४

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
डिप्लोमा इन सेरिकल्चर	०२	०२	०२	०२	०२	०२
सर्टिफिकेट कोर्स	३३	०७	३३	०७	३३	०७

विभागाद्वारे आयोजित/अंगीकृत उपक्रम :

अनुक्रम	उपक्रम	विषय/उपविषय/शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय/राष्ट्रीय/प्रादेशिक/स्थानिक	कालावधी
१.	Awareness in Sericulture	Show casing about Sericulture and conservation of other resources during the Indian Science Congress having Stall at the congress (From 3 January-7January, 2023). About 800 visited the CSBR stall during ISC 2023, obtained the knowledge and procured information about the benefits and methods of conservation and utilization of biological resources.	राष्ट्रीय	३–७/०१/२०२३
२.	शैक्षणिक भेट	Under the supervision of Dr. M. M. Rai and Dr. S. M. Wazalwar the study tour was arranged at rearing and breeding at various farmers field in Nagpur and Bhandara districts	स्थानिक	२२/०२/२०२३
३.	विस्तार कार्यक्रम	About 400 students from schools and colleges visited Centre to study the get awareness about silkworm rearing and reeling of cocoons and knowledge about pests and their management as a part of their curricula	स्थानिक	–
४.	अतिथी व्याख्यान	Sericulture and Sustainable Development	स्थानिक	०४/५/२०२३

■■■

३८. औषधिनिर्माणशास्त्र

विभागप्रमुख : डॉ. पी. बी. खेडेकर

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे : डॉ. आर. ई. काकडे (प्रतिनियुक्ती), डॉ. पी. एम. साबळे (लिन), डॉ. पी. के. पुराणिक, डॉ. व्ही. एस. बेल्गमवार, डॉ. पी. आर. इटनकर, डॉ. एन. ए. राऊत, डॉ. डी. एम. कोकरे, डॉ. पी. एस. साळवे, डॉ. आर. एन. वडेटवार, डॉ. आर. आर. उगले, डॉ. एस. के. प्रसाद

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : ०९ ब) सहयोगी प्राध्यापक : ०१

क) सहायक प्राध्यापक : ०२ ड) अभ्यागत/तासिका तत्त्वावर नेमण्यात आलेले : २७

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
बी. फार्म भाग – १ (सत्र –१)	२२	१७	२२	१७	२१	१६
बी. फार्म भाग – १ (सत्र –२)	२२	१७	२२	१७	२१	१४
बी. फार्म भाग – २ (सत्र –३)	१२	२७	१२	२७	१२	२२
बी. फार्म भाग – २ (सत्र –४)	१२	२७	१२	२७	१२	२४
बी. फार्म भाग – ३ (सत्र –५)	२२	२१	२२	२१	२१	१६
बी. फार्म भाग – ३ (सत्र –६)	२२	२१	२२	२१	२१	१९
बी. फार्म भाग – ४ (सत्र –७)	१२	२२	१२	२२	१०	२१
बी. फार्म भाग – ४ (सत्र –८)	१२	२२	१२	२२	१०	२२
एम. फार्म भाग – १ (सत्र –१)	२०	२२	२०	२२	१८	२१
एम. फार्म भाग – १ (सत्र –२)	२०	२२	२०	२२	१८	२१
एम. फार्म भाग – २ (सत्र –३)	२३	१७	२३	१७	२३	१७
एम. फार्म भाग – २ (सत्र –४)	२३	१७	२३	१७	२३	१७

सद्य:स्थितीत विभागातील नोंदणीकृत पीएच. डी. संशोधन छात्रांची संख्या : ५१

विभागाद्वारे आयोजित/अंगीकृत उपक्रम :

अनुक्रम	उपक्रम	विषय/उपविषय/शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय/राष्ट्रीय/प्रादेशिक/स्थानिक	कालावधी
१.	Training Program	Demonstration and Hands on training on the botanised and moderator techniques.	राष्ट्रीय	२०/८/२०२२
२.	Training Program	Synergistic Training Program Utilizing the Scientific and technological Infrastructure.	राष्ट्रीय	०४/१२/२२०२२
३.	Training Program	Basic and advanced translational research techniques.	राष्ट्रीय	२३–२९/१/२०२३
४.	शैक्षणिक भेट	Visited Civil Hospital Jalng for Impact Assessment Powergrid CSR Project 2022-23.	राष्ट्रीय	७–८/१/२०२३
५.	परिषद	Science & technology Sustainable development with women Empowerment	राष्ट्रीय	३–७/१/२०२३
६.	परिषद	Access to Quality & Affordable Medical Projects.	राष्ट्रीय	२०–२२/१/२०२३
७.	Training Program	Special Talk Series with Hands in training / Demo Sophisticated	राष्ट्रीय	२८/११/२०२२ ते ०४/१२/२०२२
८.	परिषद	During 108th Indian Science Congress	राष्ट्रीय	४–६/१/२०२३
९.	परिषद	Ayurveda for One Health	राष्ट्रीय	८–११/१२/२०२३
१०.	परिषद	During 108th Indian Science Congress	राष्ट्रीय	५–६/१/२०२३

■■■

३९. व्यवसाय प्रबंधन

विभागप्रमुख : डॉ. अनंत. म. देशमुख

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे : डॉ. राहुल श्या. खराबे

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : ०१ ब) सहयोगी प्राध्यापक : —

क) सहायक प्राध्यापक : ०१ ड) अभ्यागत/तासिका तत्त्वावर नेमण्यात आलेले : ०८

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
एम. बी. ए. भाग —१ (सत्र —१)	३६	२८	३६	२८	२०	२२
एम. बी. ए. भाग —१ (सत्र —२)	३६	२८	३६	२८	३३	२८
एम. बी. ए. भाग —२ (सत्र —३)	३६	२८	३६	२८	२५	२५
एम. बी. ए. भाग —२ (सत्र —४)	३६	२८	३६	२८	२६	२५

सद्य:स्थितीत विभागातील नोंदणीकृत पीएच. डी. संशोधन छात्रांची संख्या : २९

विभागाद्वारे आयोजित/अंगीकृत उपक्रम :

अनुक्रम	उपक्रम	विषय/उपविषय/शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय/राष्ट्रीय/प्रादेशिक/स्थानिक	कालावधी
१.	कार्यशाळा	लिंग संवेदना	स्थानिक	०९/१२/२०२२
२.	कार्यशाळा	करिअर विकास	स्थानिक	१७/१२/२०२३
३.	कार्यशाळा	करिअर आणि प्लेसमेंट क्रियाकलाप	स्थानिक	२०—२१/१२/२०२२
४.	शैक्षणिक भेट	श्रद्धानंद पेठ, अनाथालय, नागपूर	स्थानिक	२५/१२/२०२२
५.	अतिथी व्याख्यान	म्युचअल फंड	स्थानिक	११/०१/२०२३
६.	अतिथी व्याख्यान	सायबर सुरक्षा	स्थानिक	१७/०१/२०२३
७.	अतिथी व्याख्यान	डिजीटल मार्केटिंग	स्थानिक	१९/०१/२०२३
८.	अतिथी व्याख्यान	अर्थसंकल्पीय अधिवेशन	स्थानिक	०९/०/२०२३

■■■

४०. वाणिज्य विभाग

विभागप्रमुख : डॉ. अनंत देशमुख (कार्यकारी)

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे :—

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : — ब) सहयोगी प्राध्यापक : —

क) सहायक प्राध्यापक : — ड) अभ्यागत/तासिका तत्त्वावर नेमण्यात आलेले : ०६

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
एम. कॉम. प्रथम सत्र	३०	३१	३०	३१	०५	०८
एम. कॉम. द्वितीय सत्र	२२	२६	२२	२६	७	११
एम. कॉम. तृतीय सत्र	२३	४३	२३	४३	३	२०
एम. कॉम. चतुर्थ सत्र	१४	४६	१४	४६	१३	४०

सद्य:स्थितीत विभागातील नोंदणीकृत पीएच. डी. संशोधन छात्रांची संख्या : २५

विभागाद्वारे आयोजित/अंगीकृत उपक्रम :

अनुक्रम	उपक्रम	विषय/उपविषय/शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय/राष्ट्रीय/प्रादेशिक/स्थानिक	कालावधी
१.	कार्यशाळा	Gender sensitization	स्थानिक	९/१२/२०२२
२.	अतिथी व्याख्यान	Dynamics of Business	स्थानिक	१७/१२/२०२२
३.	अतिथी व्याख्यान	Understanding Budget	स्थानिक	०९/०२/२०२३

■■■

४१. ललित कला

विभागप्रमुख : डॉ. संयुक्ता थोरात

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे :

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : — ब) सहयोगी प्राध्यापक : —

क) सहायक प्राध्यापक : ०१ ड) अभ्यागत/तासिका तत्त्वावर नेमण्यात आलेले : २४

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
एम. एफ. ए. प्रथम सत्र	३२	२५	२८	२४	२२	२२
एम. एफ. ए. द्वितीय सत्र	३२	२५	२०	२१	०९	२०
एम. एफ. ए. तृतीय सत्र	१८	३९	१८	३६	१८	२६
एम. एफ. ए. चतुर्थ सत्र	१८	३९	१७	३२	१६	२५

सद्य:स्थितीत विभागातील नोंदणीकृत पीएच. डी. संशोधन छात्रांची संख्या : २४

विभागाद्वारे आयोजित/अंगीकृत उपक्रम :

अनुक्रम	उपक्रम	विषय/उपविषय/शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय/राष्ट्रीय/प्रादेशिक/स्थानिक	कालावधी
१.	मराठी भाषा संवर्धन पंधरवडा	मराठी नाटकातील भाषा	स्थानिक	२४/०१/२०२३
२.	कॅलिग्राफी कार्यशाळा	मराठी अभंग	स्थानिक	२८/०१/२०२३

अनुक्रम	उपक्रम	विषय / उपविषय / शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय / राष्ट्रीय / प्रादेशिक / स्थानिक	कालावधी
३.	सांस्कृतिक कार्यक्रम	अंधार उजळण्यासाठी नाटकाचं सादरीकरण	स्थानिक	२२/०२/२०२३
४.	वार्षिक दृश्यकला प्रदर्शनी	दृश्यकला प्रदर्शन	स्थानिक	१०/०४/२०२३
५.	नाटकाचे सादरीकरण	नाटक 'रक्तपुष्प'	स्थानिक	२४/०६/२०२३

■■■

४२. ग्रंथालय आणि माहितीशास्त्र

विभागप्रमुख : डॉ. सत्यप्रकाश निकोसे

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे : **डॉ. (श्रीमती) मंगला अनिल हिरवाडे, डॉ. (श्रीमती) शालिनी आर. लिहीतकर**

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : — ब) सहयोगी प्राध्यापक : —

क) सहायक प्राध्यापक : ०३ ड) अभ्यागत/तासिका तत्त्वावर नेमण्यात आलेले : ०१

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
एम. लिब. प्रथम सत्र	१२	१८	१२	१८	१३	०७
एम. लिब. द्वितीय सत्र	११	१७	११	१७	११	१७
एम. लिब. तृतीय सत्र	०७	१४	०७	१४	०४	११
एम. लिब. चतुर्थ सत्र	०५	१४	०५	१४	०५	१४

सद्य:स्थितीत विभागातील नोंदणीकृत पीएच. डी. संशोधन छात्रांची संख्या : ४८

विभागाद्वारे आयोजित/अंगीकृत उपक्रम :

अनुक्रम	उपक्रम	विषय / उपविषय / शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय / राष्ट्रीय / प्रादेशिक / स्थानिक	कालावधी
१.	विस्तार कार्यक्रम	रक्तदान शिबीर	स्थानिक	२०/१/२०२३
२.	विस्तार कार्यक्रम	पी. एस. जी. कुमार ओरेशन	स्थानिक	२४/३/२०२३

■■■

४३. शिक्षण

विभागप्रमुख : डॉ. राजश्री वैष्णव

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे : **डॉ. रेणू बायस्कर, डॉ. अर्चना ठाकरे, डॉ. तीक्षा श्यामकूळ**

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : ०१ ब) सहयोगी प्राध्यापक : —

क) सहायक प्राध्यापक : ०३ ड) अभ्यागत/तासिका तत्त्वावर नेमण्यात आलेले : १३

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
एम. एड. प्रथम सत्र	०८	३१	०८	३१	०५	२६
एम. एड. द्वितीय सत्र	०८	३१	८	२७	०८	२४
एम. एड. तृतीय सत्र	०८	२५	०८	२५	०८	२४
एम. एड. चतुर्थ सत्र	०६	२४	०६	२४	०४	२२

सद्य:स्थितीत विभागातील नोंदणीकृत पीएच. डी. संशोधन छात्रांची संख्या : २५

विभागाद्वारे आयोजित/अंगीकृत उपक्रम :

अनुक्रम	उपक्रम	विषय/उपविषय/शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय/राष्ट्रीय/प्रादेशिक/स्थानिक	कालावधी
१.	कार्यशाळा	स्वयंम –(ऑनलाईन प्लॅटफॉर्म फॉर स्टुडंट)	स्थानिक	०९/०९/२०२२
		रिक्रियेटिंग अवर होयोग	स्थानिक	१४/०९/२०२२
		स्क्रिनकार्ट मॅटिक	स्थानिक	१५/०९/२०२२
		कोरसेरा –(ऑनलाईन लर्निग टुल)	स्थानिक	१६/०९/२०२२
		आनंददायी शिक्षण	स्थानिक	२२/०९/२०२२
		योग आणि प्राणायम कार्यशाळा	स्थानिक	१५–१७/०२/२०२३
२.	शैक्षणिक भेट	ब्लाईड स्कूल भेट दक्षिण अंबाझरी	स्थानिक	२९/०८/२०२२
		प्रयास स्कूल भेट	स्थानिक	३०/०८/२०२२
		राजभवन बायोड्रायव्हरसिटी पार्क, नागपूर	स्थानिक	०८/१२/२०२२
		एन. के. इंटरनॅशनल पब्लीक स्कूल	स्थानिक	१२/१२/२०२२
		प्रियदर्शनी प्रायमरी स्कूल	स्थानिक	१३/१२/२०२२
		जिल्हा परिषद प्रायमरी स्कूल	स्थानिक	१३/१२/२०२२
		जोतिबा हायस्कूल	स्थानिक	१३/१२/२०२२
		तेजस्विनी विद्यालय आणि ज्युनिअर कॉलेज	स्थानिक	२५/१२/२०२२
		रॉशन उर्दू अप्पर प्रायमरी स्कूल	स्थानिक	१४/०१/२०२३
		राष्ट्रीय पर्यावरणीय अभियांत्रिकी संशोधन संस्था, नीरी, नागपूर	स्थानिक	१७/०१/२०२३
३.	विद्यार्थ्यांसाठी मार्गदर्शक कार्यक्रम	एक दिवसीय व्याख्यानाचे कार्यक्रम (विदेशी भाषा क्षेत्र व रोजगार)	स्थानिक	२१/०१/२०२३
		ग्रंथ प्रदर्शनी	स्थानिक	१७/०२/२०२३
४.	समूदाय प्रतिबद्धता कार्यक्रम	पारडी – जिल्हा नागपूर	स्थानिक	०९/१२/२०२२
		केळवद – आष्टी, जिल्हा नागपूर	स्थानिक	०६/१२/२०२२
		मांढळ – कुही, जिल्हा नागपूर	स्थानिक	२९/११/२०२२
		खलासना– जिल्हा नागपूर	स्थानिक	२२/११/२०२२
		पाचगाव, जिल्हा नागपूर	स्थानिक	२१/११/२०२२

अनुक्रम	उपक्रम	विषय / उपविषय / शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय / राष्ट्रीय / प्रादेशिक / स्थानिक	कालावधी
५.	विस्तार कार्यक्रम	घरोघरी तिरंगा	स्थानिक	१३/०८/२०२२
		वक्तृत्व स्पर्धा विषय : भारत की यशोगाथा	स्थानिक	१४/०८/२०२२
		सहा दिवसीय वर्कशॉप Faculty Development Programm	स्थानिक	१९–२४/०९/२०२२
		एक दिवसीय वर्कशॉप (NEP 2020 Based Syllabi of Economics)	स्थानिक	१८/१०/२०२२
		(NEP 2020 Based Syllabi of Music)		०७/११/२०२२
		लैगिंग शोषण व लिंगभेद कार्यक्रम	स्थानिक	१२/१२/२०२२
		जागतिक दिव्यांग दिवस	स्थानिक	१२/१२/२०२२
		G20 सेलिब्रेशन	स्थानिक	२०/०३/२०२३
		स्नेहसंमेलन आणि विविध खेळांचे आयोजन	स्थानिक	१०–१३/४/२०२३
		अभ्यासपुरक कार्यक्रम अंतर्गत सेवग्राम (वर्धा) इथे सहल	स्थानिक	१७/०४/२०२३
		जागतिक पर्यावरण दिन	स्थानिक	०५/०६/२०२३
		मोबाईल के गुलाम नही बनेंगे	स्थानिक	३१/१२/२०२२

■■■

४४. शारीरिक शिक्षण

विभागप्रमुख : डॉ. माधवी मार्डीकर

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे :–

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : – ब) सहयोगी प्राध्यापक : –

क) सहायक प्राध्यापक : – ड) अभ्यागत/तासिका तत्त्वावर नेमण्यात आलेल : ११

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
एम. पी. एड. भाग – १	१५	०५	१५	०५	१५	०४
एम. पी. एड. भाग – २	०८	१०	०८	१०	०८	१०

सद्य:स्थितीत विभागातील नोंदणीकृत पीएच. डी. संशोधन छात्रांची संख्या : ५०

विभागाद्वारे आयोजित/अंगीकृत उपक्रम :

अनुक्रम	उपक्रम	विषय / उपविषय / शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय / राष्ट्रीय / प्रादेशिक / स्थानिक	कालावधी
१.	व्याख्यान	आखाती देशात शारीरिक शिक्षण का महत्त्व	राष्ट्रीय	१६/८/२०२२

■■■

विद्यापीठाद्वारा संचालित महाविद्यालये

१. लक्ष्मीनारायण तंत्रशास्त्र संस्था

विभागप्रमुख/संचालक : डॉ. आर. बी. मानकर

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे : डॉ. बी. ए. भानवसे, डॉ. एस. पी. शिरसाट, श्री. आर. पी. बिरमोड, श्री. एस. एन. जोगळेकर, डॉ. व्ही. जी. लाडे, श्री. पी. जी. शेंडे, डॉ. एस. एम. वाघ, डॉ. एस. के. देशमुख, डॉ. (श्रीमती) एस. व्ही. करडभाजने, डॉ. (श्रीमती) एस. डी. देशमुख, डॉ. व्ही. वाय. करडभाजने, श्री. व्ही. एम. गावंडे, डॉ. जी. एम. देशमुख, डॉ. व्ही. एन. गणवीर, श्री. ए. सी. शेंडे, श्री. ए. जे. अग्रवाल, डॉ. जे. बी. मोडक, श्री. एम. एम. येन्की, डॉ. एस. एस. सेन, डॉ. जे. बी. भासरकर, डॉ. जी. पी. लखावत, डॉ. एम. एल. मेश्राम, डॉ. पी. एन. बेलखोडे, (श्रीमती) पी. जे. गिरी, श्री. सी. एम. चव्हाण, डॉ. (श्रीमती) पी. एस. अग्रवाल, डॉ. एन. टी. खटी, डॉ. एस. यू. मेश्राम, डॉ. असर अहमद, डॉ. (श्रीमती) एस. ए. पांडे, डॉ. एन. एम. पाटील, डॉ. विजय पावडे, डॉ. (श्रीमती) एन. टी. कल्याणी, डॉ. श्रीमती एस. पी. दाऊतपुरे, डॉ. एस. डी. वरभे.

शिक्षकवर्ग : **अ) प्राध्यापक : ०७** **ब) सहयोगी प्राध्यापक : ०९**

क) सहायक प्राध्यापक : २० **ड) अभ्यागत/तासिका तत्त्वावर नेमण्यात आलेले : —**

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
बी. टेक. (केमिकल इंजिनिअरिंग) आणि बी. टेक. (केमिकल टेक्नॉलॉजी)						
सत्र–१ CE & CT	८७	५१	८७	५१	४३	२७
सत्र–२ CE & CT	८७	५१	८७	५१	३१	२३
सत्र–३ CE & CT	९७	६१	९७	६१	३२	१२
सत्र–४ CE & CT	९७	६१	९७	६१	५०	३४
सत्र–५ CE & CT	१११	६१	१११	६१	९५	५३
सत्र–६ CE & CT	१११	६१	१११	६१	६८	५०
सत्र–७ CE & CT	१२४	५०	१२४	५०	१०६	४३
सत्र–८ CE & CT	१२४	५०	१२४	५०	११७	४८
एम. टेक. (केमिकल इंजिनिअरिंग ॲन्ड केमिकल टेक्नॉलॉजी)						
सत्र–१	०८	०७	०८	०७	०६	०४
सत्र–२	०८	०७	०८	०७	०७	०७
सत्र–३	०९	०६	०९	०६	०९	०५
सत्र–४	०९	०६	०९	०६	०८	०६

सद्य:स्थितीत विभागातील नोंदणीकृत पीएच. डी. संशोधन छात्रांची संख्या : ९

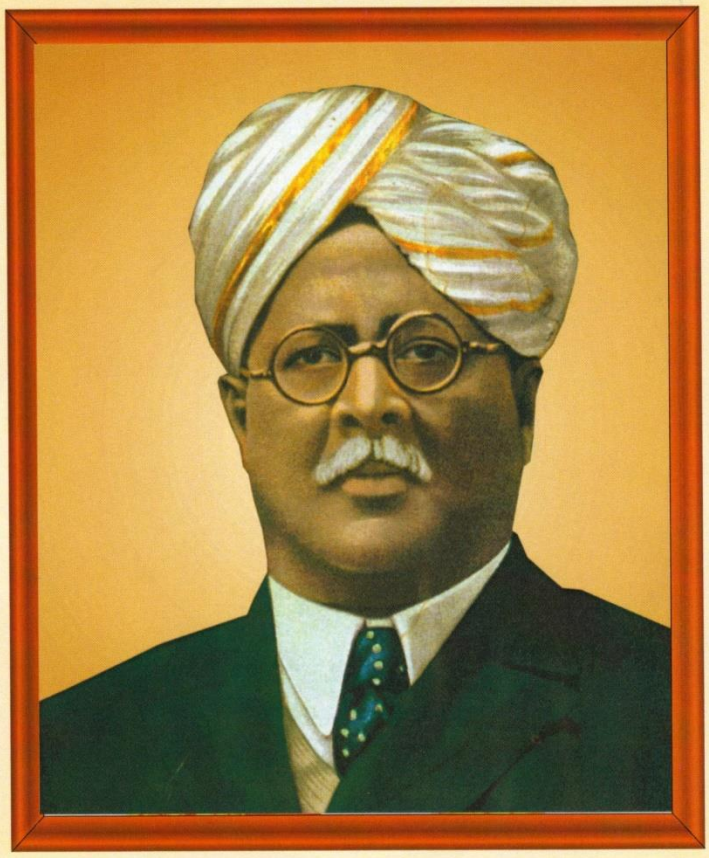

दानवीर श्री. रावबहादूर डी. लक्ष्मीनारायण

Generous Donor Shri. Rao Bahadur D. Laxminarayan

विभागाद्वारे आयोजित/अंगीकृत उपक्रम :

अनुक्रम	उपक्रम	विषय / उपविषय / शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय / राष्ट्रीय / प्रादेशिक / स्थानिक	कालावधी
१.	अतिथी व्याख्यान	Design Thinking and Critical Thinking	स्थानिक	०६/०८/२०२२
२.	अतिथी व्याख्यान	Innovation/Prototype Validation – Converting Innovation into a Start Up	स्थानिक	२७/०८/२०२२
३.	अतिथी व्याख्यान	Business Model Canvas	स्थानिक	२९/०८/२०२२
४.	अतिथी व्याख्यान	Lean Start Up and Minimum Viable Product	स्थानिक	३०/०८/२०२२
५.	स्मृतिदिन	रावबहादूर डी. लक्ष्मीनारायण स्मृतीदिन २०२२ या कार्यक्रमाकरिता श्री. दत्ता उमाळकर, व्यवस्थापकीय संचालक, Advanced Fluorine Technologies Ltd, मुंबई हे उपस्थित होते.	स्थानिक	३०/०९/२०२२
६.	अतिथी व्याख्यान	Microwave Heat Energy in Minerals and Metals	स्थानिक	११/११/२०२२
७.	व्याख्यान मालिका	श्रीमती डी. गंगाधरराव स्मृती व्याख्यानमालेकरिता डॉ. संजय सेनगुप्ता माजी वरीष्ठ शास्त्रज्ञ राष्ट्रीय विज्ञान, माहिती आणि संप्रेषण केंद्र, नवी दिल्ली यांचे व्याख्यान.	स्थानिक	१३/०१/२०२३
८.	जयंती समारोह	डी. लक्ष्मीनारायण जयंती २०२३	स्थानिक	१३/०१/२०२३
९.	व्याख्यान मालिका	संस्थेत श्रीमती डी. बहिणाबाई स्मृती व्याख्यानमालेकरिता डॉ. राजेश बिनीवाले, वरिष्ठ प्राचार्य शास्त्रज्ञ सीएसआयआर, नीरी, नागपूर यांचे व्याख्यान	स्थानिक	१३/०१/२०२३
१०.	कार्यक्रम	मराठी भाषा संवर्धन पंधरवडा	स्थानिक	१४–२८/०१/२०२३
११.	करार	लक्ष्मीनारायण तंत्रशास्त्र संस्थेने ऑस्ट्रेलियन कंपनी VTARA Energies Pvt. Ltd. यवतमाळ या कंपनीसोबत बायोरिफायनरीच्या कार्याकरिता सामंजस्य करार केला.	स्थानिक	२०/०२/२०२३
१२.	स्पर्धा	संस्थेत "जी–२०पेंटींग" या थिमवर चित्रकला स्पर्धा आयोजित करण्यात आलेली होती.	स्थानिक	२३/०३/२०२३
१३.	विजेत्यांचा सत्कार समारंभ	१७ व १८ मार्च, २०२३ रोजी आयआयटी मुंबई येथे आयोजित केलेल्या Azeotropy मधील इंडस्ट्रियल डिझाईन प्रॉब्लेम या विषयावरील स्पर्धेत प्रथम पारितोषिक मिळविल्याबद्दल रासायनिक अभियांत्रिकी आणि रासायनिक तंत्रज्ञानाच्या तृतीय वर्षाच्या विद्यार्थ्यांचा सत्कार करण्यात आला.	राष्ट्रीय	२४/०३/२०२३

अनुक्रम	उपक्रम	विषय / उपविषय / शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय / राष्ट्रीय / प्रादेशिक / स्थानिक	कालावधी
१४.	अतिथी व्याख्यान	संरक्षणातील रासायनिक अभियंत्याची भूमिका	स्थानिक	२४/०३/२०२३
१५.	कार्यशाळा	Safety Security and Cyber Crime	स्थानिक	२७/०३/२०२३
१६.	कार्यशाळा	Polyethlene and Polypropylene Industry – Emerging Trends and Challenges for Future	स्थानिक	२८/०३/२०२३

कामकाजाची माहिती :

महाविद्यालयाकडे असलेल्या भौतिक सुविधा	अद्ययावत वर्गखोल्या, होस्टेल, प्रयोगशाळा, कार्यशाळा, एलसीडी प्रोजेक्टर, कॅन्टीन, मुले व मुलींसाठी कॉमन रूम, ज्ञानस्त्रोत केंद्र, ड्रॉईंग रूम, ऑडीटोरियम व कॉन्फरन्स रूम, फोटोकॉपी सेंटर, Play Ground, Computing Facilities, Newly Developed Incubation Centre, Institute Innnovation Council, Facility for Indoor/Outdoor Games, Drawing Hall, One Smart Classroom with a large LCD screen, table for teacher, desks-benches for students.
महाविद्यालयाचे कामकाज	1) Admission of Students 2) Regular Online Classes 3) Conduct of Examinations
स्थानिक व्यवस्थापन समिती	महाविद्यालयाच्या विकासात्मक/ आर्थिक बाबीसंबंधी व्यवस्थापन समितीच्या सल्ल्यानुसार निर्णय घेतले जातात. महाविद्यालयाचे वार्षिक अंदाजपत्रक, विकास आराखडा, विद्याविषयक बाबी, निर्लेखन इत्यादी बाबी समितीच्या सभेत मंजूर करून पुढील मान्यतेस्तव विद्यापीठ प्रशासनाला पाठविण्यात येतात.
NAAC – Applied on 14th December 2021, NBA – No, NIRF – 2020-2021, Rank 136	

■■■

२. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर विधी महाविद्यालय (मुख्य शाखा)

विभागप्रमुख/प्राचार्य : डॉ. सौ. प्रवीणा एन. खोब्रागडे (प्रभारी)

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे : डॉ. रविशंकर मोर, डॉ. (सौ.) अधरा देशपांडे

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : ०२ ब) सहयोगी प्राध्यापक : —

क) सहायक प्राध्यापक : ०१ ड) अभ्यागत/तासिका तत्त्वावर नेमण्यात आलेले : २१

सहायक प्राध्यापक (कं) : ०९

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
त्रिवर्षीय अभ्यासक्रम : (मुख्य शाखा)						
प्रथम सत्र	२२	४४	१८	४४	१५	२३
द्वितीय सत्र	१९	२८	१९	२८	१४	२४
तृतीय सत्र	२५	३७	२३	३७	०६	११
चतुर्थ सत्र	२२	३५	२२	३५	१४	२२
पंचम सत्र	१८	३५	१८	३५	१६	२१
षष्ठम सत्र	१७	३३	१७	३३	१७	२७

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
पंचवर्षीय अभ्यासक्रम :						
प्रथम सत्र	७९	५३	७६	५३	५०	३०
द्वितीय सत्र	७६	४९	७६	४९	५८	४५
तृतीय सत्र	६५	६६	६४	६४	३८	२७
चतुर्थ सत्र	६३	६३	६३	६३	४९	४४
पंचम सत्र	५५	५०	५५	५०	३६	२४
षष्ठम सत्र	५३	५१	५३	५१	४८	३६
सप्तम सत्र	६८	५५	६८	५५	४१	१८
अष्ठम सत्र	६७	५५	६७	५५	५७	३३
नवम सत्र	६३	२९	६१	२९	४४	१७
दशम सत्र	६३	२८	६३	२८	५२	२२
त्रिवर्षीय अभ्यासक्रम : (शहर शाखा)						
प्रथम सत्र	२२	४१	२२	४१	१२	१८
द्वितीय सत्र	२२	४१	२२	४१	१३	२१
तृतीय सत्र	१८	४८	१८	४८	११	९
चतुर्थ सत्र	१९	३८	१९	३८	१४	२१
पंचम सत्र	२३	४२	२३	४२	१२	१४
षष्ठम सत्र	२३	४२	२३	४२	१२	१८

सद्य:स्थितीत विभागातील नोंदणीकृत पीएच. डी. संशोधन छात्रांची संख्या : १६

विभागाद्वारे आयोजित/अंगीकृत उपक्रम :

अनुक्रम	उपक्रम	विषय/उपविषय/शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय/राष्ट्रीय/प्रादेशिक/स्थानिक	कालावधी
१.	अतिथी व्याख्यान	कायदेविषयक जनजागृती कार्यक्रम	स्थानिक	२२/८/२०२२
२.	अतिथी व्याख्यान	व्यावसायिक नैतिकता	स्थानिक	१०/९/२०२२
३.	अतिथी व्याख्यान	संसदीय कौशल्य	स्थानिक	२४/९/२०२२
४.	कार्यशाळा	बौद्धिक मालमत्ता अधिकार	स्थानिक	०८/१०/२०२२
५.	विस्तार कार्यक्रम	राष्ट्रीय विधी सेवा दिवस	स्थानिक	०९/११/२०२२

कामकाजाची माहिती :

महाविद्यालयाकडे असलेल्या भौतिक सुविधा	अद्ययावत वर्गखोल्या, ओव्हरहेड प्रोजेक्टर, दिव्यांगासाठी महाविद्यालयात रॅम्प, व्हिल चेअर, टॉइलेट, सीसी टीव्ही कॅमेरे.
महाविद्यालयाचे कामकाज	1) Admission of Students 2) Regular Online Classes 3) Conduct of Examinations
स्थानिक व्यवस्थापन समिती	महाविद्यालयाच्या आर्थिक/ विकासात्मक बाबीसंबंधी व्यवस्थापन समितीच्या सल्ल्यानुसार निर्णय घेतले जातात. महाविद्यालयाचे वार्षिक लेखे, अंदाजपत्रक, खरेदी मान्यता, बजेट, अंकेक्षण इत्यादी बाबी समितीच्या सभेत मंजूर करून विद्यापीठाला अंदाजपत्रीय तरतूद करण्यासाठी पाठविले जातात. या समितीच्या सल्ल्यानुसार महाविद्यालयाचे कामकाज चालविले जाते.

■■■

३. बॅरि. एस. के. वानखेडे शिक्षण महाविद्यालय

विभागप्रमुख : डॉ. विद्या भारंबे (प्रभारी)

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे : डॉ. वर्षा वासनिक, डॉ. शुभांगी रोडे, डॉ. एन. ए. काझी, डॉ. एम. पी. येलेकर, डॉ. एस. डी. पवार, प्रा. अनिल गेडाम

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : — ब) सहयोगी प्राध्यापक : ०६

क) सहायक प्राध्यापक : ०१ ड) अभ्यागत/तासिका तत्त्वावर नेमण्यात आलेले : ०७

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
बी. एड. प्रथम सत्र	२५	७९	२५	७९	०७	३३
बी. एड. द्वितीय सत्र	२६	७४	२६	७४	२५	७४
बी. एड. तृतीय सत्र	२७	७१	२७	७१	२२	५०
बी. एड. चतुर्थ सत्र	२६	७३	२६	७३	२२	५८

सद्य:स्थितीत विभागातील नोंदणीकृत पीएच. डी. संशोधन छात्रांची संख्या :०६

विभागाद्वारे आयोजित/अंगीकृत उपक्रम :

अनुक्रम	उपक्रम	विषय/उपविषय/शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय/राष्ट्रीय/प्रादेशिक/स्थानिक	कालावधी
१.	व्याख्यान	कामाच्या ठिकाणी महिलांवर होणारे लैंगिक अत्याचार	स्थानिक	०८/१२/२०२२
२.	चर्चासत्र	शिक्षक — शिक्षण संस्थेसाठी नॅकची मान्यता	राष्ट्रीय	२०/१/२०२३

कामकाजाची माहिती :

महाविद्यालयाकडे असलेल्या भौतिक सुविधा	अद्ययावत वर्गखोल्या, दिव्यांगासाठी रॅम्प, व्हिल चेअर, टॉइलेट, सीसी टीव्ही कॅमेरे.
महाविद्यालयाचे कामकाज	Regular Online Classes and Conduct Practical Examination & Theory examination at College level (As per University guideline)
स्थानिक व्यवस्थापन समिती	महाविद्यालयाच्या विकासात्मक /आर्थिक बाबीसंबंधी व्यवस्थापन समितीच्या सल्ल्यानुसार निर्णय घेतले जातात. महाविद्यालयाचे वार्षिक लेखे, खरेदी मान्यता, बजेट, अंकेक्षण इत्यादी बाबी समितीच्या सभेत मंजूर करून विद्यापीठाला विद्यापीठाला अंदाजपत्रीय तरतूद करण्यासाठी पाठविले जातात.या समितीच्या सल्ल्यानुसार महाविद्यालयाचे कामकाज चालविले जाते.

■■■

तक्ता क्र. १

विद्यापीठाच्या विविध शैक्षणिक विभागातील संशोधन कार्याची संक्षिप्त सांख्यिकीय माहिती.

अ. क्र.	विभागाचे नाव	आंतरराष्ट्रीय			राष्ट्रीय			प्रादेशिक			संपादित ग्रंथात प्रकाशित शोधनिबंध	प्रकाशित पुस्तके	पेटेन्ट्स / कॉपीराईट्स् सादर केलेले / प्राप्त झालेले	संशोधन प्रकल्प	
		पत्रिका	परिषद् / चर्चासत्र / कार्यशाळा	पुरस्कार / सन्मान	पत्रिका	परिषद् / चर्चासत्र / कार्यशाळा	पुरस्कार / सन्मान	पत्रिका	परिषद् / चर्चासत्र / कार्यशाळा	पुरस्कार / सन्मान				बृहत्शोध प्रकल्प	लघुशोध प्रकल्प
१.	इंग्रजी विभाग	—	१	—	—	—	—	१	—	—	—	२	—	—	—
२.	पाली — प्राकृत विभाग	—	३	—	—	३	—	—	—	—	१	—	—	—	१
३.	मराठी विभाग	—	—	—	—	३	—	४	१	—	—	—	—	—	—
४.	संस्कृत विभाग	—	—	—	—	३	—	—	—	—	—	—	—	—	—
५.	हिंदी विभाग	—	३	—	१	५	१	—	—	—	२	३	—	—	१
६.	भाषाशास्त्र परकीय व भारतीय भाषा विभाग	—	१	—	१	२	—	—	—	—	२	—	—	—	—
७.	राज्यशास्त्र विभाग	—	—	—	१	३	१	—	—	—	—	१	—	—	—
८.	प्राचीन भारतीय इतिहास संस्कृती व पुरातत्त्व विभाग	—	५	—	—	७	—	—	—	—	१	—	—	—	—
९.	अर्थशास्त्र विभाग	४	३	१	१८	५	—	१	३	२	१४	२	—	—	३
१०.	इतिहास विभाग	३	—	—	१	१	—	१	—	—	३	—	—	—	—
११.	तत्त्वज्ञान विभाग	—	—	—	—	२	—	—	—	—	—	४	—	—	—
१२.	मानसशास्त्र विभाग	—	६	—	३	२	—	—	१	—	१	—	—	—	१
१३.	समाजशास्त्र विभाग	१	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
१४.	जनसंवाद विभाग	—	२	—	—	२	—	—	—	—	—	—	—	—	—
१५.	गांधी विचारधारा विभाग	—	—	—	—	१	—	—	१	—	—	—	—	—	—
१६.	डॉ. आंबेडकर विचारधारा विभाग	—	—	—	२	१	—	—	—	—	—	—	—	—	—
१७.	प्रवास आणि पर्यटन विभाग	—	—	—	—	१२	—	—	१२	—	—	—	—	—	—
१८.	उर्दू विभाग	—	१	—	—	२	१	३	—	—	—	—	—	—	—
१९.	लोकप्रशासन व स्थानिक स्वराज विभाग	—	१	—	४	२	१	—	—	—	१	—	—	—	—
२०.	पदव्युत्तर विधी विभाग	२	८	१	५	३३	—	—	—	—	—	—	—	—	२
२१.	भूशास्त्र विभाग	१०	—	—	७	—	—	४	—	—	१०	४	—	२	१
२२.	गणित विभाग	२	१	—	—	२	—	—	—	—	—	—	—	—	—
२३	भौतिकशास्त्र विभाग	९८	—	—	४	—	—	—	—	—	१७	४	४	१	—
२४.	प्राणिशास्त्र विभाग	—	२	—	३	६	१	—	३	—	१	—	—	—	—

अ. क्र.	विभागाचे नाव	आंतरराष्ट्रीय			राष्ट्रीय			प्रादेशिक			संशोधन प्रकल्प				
		पत्रिका	परिषद/चर्चासत्र/कार्यशाळा	पुरस्कार/सन्मान	पत्रिका	परिषद/चर्चासत्र/कार्यशाळा	पुरस्कार/सन्मान	पत्रिका	परिषद/चर्चासत्र/कार्यशाळा	पुरस्कार/सन्मान	संपादित ग्रंथात प्रकाशित शोधनिबंध	प्रकाशित पुस्तके	पेटेन्ट्स/कॉपीराईट्स् सादर केलेले/प्राप्त झालेले	बृहत्शोध प्रकल्प	लघुशोध प्रकल्प
२५.	रसायनशास्त्र विभाग	२७	७	—	—	—	—	—	—	—	१	—	—	—	१
२६.	वनस्पतिशास्त्र विभाग	१	—	—	१	१	—	—	—	—	—	—	—	—	—
२७.	सांख्यिकीशास्त्र विभाग	—	७	—	—	२	—	—	—	—	—	—	—	—	—
२८.	विद्युत परमाणुशास्त्र आणि संगणक विज्ञान विभाग	५	१	१	१८	२६	१	—	—	—	२	२	३	—	—
२९.	गृहविज्ञान विभाग	५	१	—	१	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
३०.	राजीव गांधी जैवतंत्रज्ञान केंद्र	३	१	—	—	—	—	—	—	४	—	—	१	—	—
३१.	सेंटर फॉर सेरिकल्चर ॲन्ड बायोलॉजीकल पेस्ट मॅनेजमेंट रिसर्च विभाग	—	—	—	२	२	—	२	२	—	४	१	—	—	—
३२.	औषधिनिर्माणशास्त्र विभाग	२६	२०	६	२	३६	७	५	३	३	२०	२	१२	३	२
३३.	व्यवसाय प्रबंधन विभाग	१	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
३४.	वाणिज्य विभाग	—	—	—	१	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
३५.	ललित कला विभाग	—	२	—	—	—	—	—	१	—	१	—	—	—	—
३६.	ग्रंथालय आणि माहितीशास्त्र विभाग	१	३	—	६	५	२	—	२	—	२	—	—	—	—
३७.	पदव्युत्तर शिक्षण विभाग	४	३	—	—	१	—	—	२	—	—	१	—	—	—
३८.	पदव्युत्तर शारीरिक शिक्षण विभाग	—	—	—	२	२	१	—	—	१	८	—	—	—	—
३९.	लक्ष्मीनारायण तंत्रशास्त्र संस्था, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर	१०	६	२	१	२	२	१	२	२	२७	४	७	१	४
४०.	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर विधी महाविद्यालय, मुख्य शाखा, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर	२	—	—	५	४	१	—	—	—	—	१	—	—	—
४१.	बॅरि. एस. के. वानखेडे शिक्षण महाविद्यालय, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर	—	२०	—	१	३४	—	—	—	—	३	१	—	—	—
	एकूण :	८५	७१	९	४०	११५	१४	८	१२	१०	६८	१२	२३	४	७

।। प्रकरण चौथे।।

विद्यापीठाचे इतर विभाग

विद्यापीठाच्या सुभेदार क्रीडागृहात आंतर-महाविद्यालयीन 'शिवकालीन मर्दानी खेळ' स्पर्धेदरम्यान प्रात्यक्षिके सादर करतांना विद्यार्थी.

Students performing practicals at Subhedar Kridagruha on the occasion of intercollegiate competition of 'Shivkalin Mardani Khel'.

विद्यापीठाच्या सुभेदार क्रीडागृहात आंतर-महाविद्यालयीन 'शिवकालीन मर्दानी खेळ' स्पर्धेदरम्यान प्रात्यक्षिके सादर करतांना विद्यार्थी.
Students performing practicals at Subhedar Kridagruha on the occasion of intercollegiate competition of 'Shivkalin Mardani Khel'.

विद्यापीठाच्या विविध विभागातील एकूण पाच विद्यार्थ्यांच्या संघाने व दोन संघ व्यवस्थापकांनी दि. १५ ते १७ सप्टेंबर, २०२२ दरम्यान १२व्या भारतीय छात्र संसदेच्या कार्यक्रमाचे आयोजनाप्रसंगी MIT World Peace University Kothrud, Pune येथे सहभाग नोंदविला.

A Team of five students from various departments and two team coaches participated at MIT World Peace University Kothrud, Pune on the occasion of 12th Indian Students Congress from 15th to 17th September, 2022.

AIU New Delhi व लव्हली प्रोफेशनल विद्यापीठ, फगवाडा, पंजाब यांच्या संयुक्त विद्यमाने आयोजित दिनांक ६ ते ८ एप्रिल, २०२३ ला झालेल्या आंतरराष्ट्रीय सांस्कृतिक युवा महोत्सव स्पर्धेत कार्यक्रमाप्रसंगी श्री. अशोक मित्तल राज्यसभा सदस्य यांच्या हस्ते स्मृतीचिन्ह स्विकारताना श्री. प्रकाश शुक्ला, संघ व्यवस्थापक व शेजारी इतर मान्यवर.

Shri. Prakash Shukla, Group Administrator receiving a memorial by M.P. Shri. Ashok Mittal on the occasion of 'International Cultural Yuva Mahotsav' organized by AIU, New Delhi, in collaboration with Lovely Professional University, Phagwara, Punjab from 6th to 8th April, 2023.

संविधान दिनानिमित्त विद्यापीठाच्या दीक्षांत सभागृहात आयोजित कार्यक्रमाप्रसंगी कुलगुरू डॉ. सुभाष चौधरी उद्‌बोधन करतांना शेजारी डॉ. सोपानदेव पिसे, प्रमुख अतिथी मा. न्या वासंती नाईक, प्र–कुलगुरू डॉ. संजय दुधे व कुलसचिव डॉ. राजू हिवसे.

Vice-Chancellor Dr. Subhash Chaudhari speaking on Constitution Day at University's Convocation Hall and Dr. Sopandev Pise, Chief Guest Hon'ble Justice Vasanti Naik, Pro-Vice-Chancellor Dr. Sanjay Dudhe and Registrar Dr. Raju Hiwase are seen.

विद्यापीठाच्या विद्यार्थी विकास विभाग व राष्ट्रीय सेवा योजना यांचे संयुक्त विद्यमाने नॅशनल इन्स्टिट्यूट ऑफ सोशल डिफेन्स मिनिस्ट्री ऑफ जस्टीस अॅन्ड एम्पॉवरमेंट भारत सरकार 'Provisions of Transgender persins (Protection of Rights) Act, 2019 and Rules, 2020' चा एक दिवसीय संवेदना कार्यक्रमाप्रसंगी प्र–कुलगुरू डॉ. संजय दुधे उद्‌बोधन करतांना मंचावर विराजमान इतर मान्यवर.

Pro-Vice-Chancellor Dr. Sanjay Dudhe addressing on 'One Day Empathy Programme' - "Provisions of Transgender persins (Protection of Rights) Act, 2019 and Rules, 2020". National Institute of Social Defence Ministry of Justice and Empowerment, Government of India. Organised by Student Development Department in collaboration with N.S.S.

महाराष्ट्र राज्य आंतर–विद्यापीठीय संशोधन विद्यार्थी परिषद AVISHKAR 2022-23 चे आयोजन दि. १२ ते १५ जानेवारी, २०२३ या कालावधीत सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, पुणे येथे करण्यात आले. त्या स्पर्धेत राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या विद्यार्थ्यांनी उत्कृष्ट कामगिरी दाखवून पारितोषिक प्राप्त केले.

Students of Nagpur University received prize/s for their outstanding performance/s at Maharashtra State Inter University Research Student Congress AVISHKAR 2022-23 at Savitribai Fule Pune University, Pune from 12th to 15th January, 2023.

विद्यापीठ शताब्दी महोत्सव समितीद्वारे विद्यापीठ तंत्रज्ञान आणि एनर्जी पार्कचे उपक्रम सुरू करण्याच्या धोरणासंबंधी विचारविमर्श करताना मान्यवर सदस्यगण.

Hon'ble Members discussing on a project of 'University Technology and Energy Park' by University Centenary Programme Committee.

■ प्रकरण चौथे
विद्यापीठाचे इतर विभाग

डॉ. वि. भि. उपाख्य भाऊसाहेब कोलते ज्ञानस्रोत केंद्र :

संचालक : डॉ. विजय खंडाळ

ज्ञानस्त्रोत केंद्राची (पूर्वी विद्यापीठ ग्रंथालय म्हणून ओळखले जाणारे) स्थापना सन १९२३ मध्ये नागपूर विद्यापीठाच्या (सध्या राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ म्हणून ओळखले जाणारे) स्थापनेसोबतच करण्यात आली. सदर ज्ञानस्त्रोत केंद्राची सुरुवात काही पुस्तकांच्या संग्रहासह व स्वत:ची कोणतीही इमारत नसताना झालेली असून आज एका शतकानंतर एक सशक्त केंद्र म्हणून ज्ञानस्त्रोत केंद्राची ओळख आहे. सध्या ज्ञानस्त्रोत केंद्राच्या दोन स्वंतत्र विशाल इमारती असून एक डॉ. वि. भि. उपाख्य भाऊसाहेब कोलते ज्ञानस्त्रोत केंद्र, रामदासपेठ, नागपूर भागात स्थित आहे आणि दुसरे ज्ञानस्त्रोत केंद्र, विद्यापीठ परिसर हे महात्मा जोतिबा फुले शैक्षणिक परिसर, अमरावती रोड, नागपूर येथे स्थित आहे.

आपल्या उपभोक्त्यांच्या बदलत्या गरजा पूर्ण करण्यासाठी तत्कालीन विद्यापीठ ग्रंथालयाने १९९५ मध्ये संगणकीकरणाला सुरुवात केली. आज ज्ञानस्त्रोत केंद्र पूर्णत: Automated असून सर्व दैनंदिन कार्य संगणकीकृत झाले आहे आणि त्यावर आधारित अनेक संगणकीकृत सेवा सुरू केल्या आहेत. आधुनिक हार्डवेअर आणि सॉफ्टवेअर तंत्रज्ञानाचा वापर करून उपभोक्तांच्या माहितीच्या गरजा पूर्ण करण्यात ज्ञानस्त्रोत केंद्र नेहमी तत्पर असते. ज्ञानस्त्रोत केंद्राने सुमारे ४ लाख ग्रंथसुची रेकॉर्डसह (Bibliographical Record) Data base तयार केले आहेत. यामध्ये NKN शी Connectivity आहे आणि 1GBPS इंटरनेट लिंक उपलब्ध आहे. सुमारे ५ कि. मी. अतंरावर असलेल्या दोन ज्ञानस्त्रोत केंद्राच्या इमारती लीज लाईन (Leased Line) आणि वायरलेस नेटवर्क वापरून जोडल्या गेल्या आहेत. ज्ञानस्त्रोत केंद्रातील उपभोक्त्यांना विविध सेवा वापरण्यासाठी शंभराहून अधिक संगणक उपलब्ध आहेत. डॉ. वि. भि. उपाख्य भाऊसाहेब कोलते ज्ञानस्त्रोत केंद्र आणि विद्यापीठ परिसर या दोन्ही वाचनकक्ष वर्षभर रविवार आणि सुट्ट्यांच्या दिवशी २४ X ७ तास सुरू राहते. ज्ञानस्त्रोत केंद्रामध्ये जवळपास ३०० आसनक्षमता असलेले वाचनकक्षाची सुविधा उपलब्ध आहे.

शैक्षणिक विभागातील ग्रंथालये : विद्यापीठ ज्ञानस्त्रोत केंद्राच्या व्यतिरिक्त विद्यापीठाच्या ३० शैक्षणिक विभागांमध्ये ग्रंथालये आहेत. या विभागांच्या ग्रंथालयाद्वारे शिक्षकांना तसेच विद्यार्थ्यांना अभ्यासाकरिता घरी नेण्याकरिता ग्रंथ देवाणघेवाण करण्यात येते.

दिव्यांग कक्ष (Enabling Unit) : दिव्यांग विद्यार्थ्यांना सेवा देण्याकरिता ज्ञानस्त्रोत केंद्र, रामदासपेठ आणि विद्यापीठ परिसर या दोन्ही ठिकाणी Enabling Unit ची स्थापना करण्यात आली आहे जेणेकरून दिव्यांगांना जास्तीत जास्त सेवा मिळेल. दिव्यांगांना सर्व प्रकारच्या IT Services मिळाव्या म्हणून यासंदर्भात 'उपकरणे आणि सॉफ्टवेअर' खरेदी करण्यात आले आहे. या व्यतिरिक्त 'सुगम्य पुस्तकालय' न्यू दिल्ली येथील संस्थेसोबत रजिस्ट्रेशन करून दिव्यांगांना अधिकाअधिक सेवा देण्यात येतात.

विद्यापीठ ज्ञानस्त्रोत केंद्राचा ग्रंथसंग्रह :

ग्रंथालयाच्या रेकॉर्डप्रमाणे ३० जून, २०२३ पर्यंत असलेला एकूण ग्रंथसंग्रह ४,२४,२५७ एवढा आहे. ग्रंथालयामध्ये एकूण शोधप्रबंध (Theses) १६,५४९, नियतकालिकेचे बांधीव खंड ३६९६३, हस्तलिखिते १४,३१३ असून उपरोक्त ग्रंथसंग्रह विद्यापीठ ज्ञानस्त्रोत केंद्र, रामदासपेठ व विद्यापीठ परिसर आणि विद्यापीठाच्या विविध शैक्षणिक विभागांच्या ग्रंथालयांमध्ये विखुरलेला आहे. ज्ञानस्त्रोत केंद्रातून माहिती तंत्रज्ञान संबंधित सेवा ग्रंथालयाच्या सभासदांना आणि विद्यापीठातील संशोधकांना दिल्या जातात.

आर्थिक वर्ष २०२२–२३ या कालावधीत सर्व साधारण निधीतून ग्रंथ व ई–बुक्स् खरेदी करण्याकरिता रु. १४,५७,७४३/– खर्च करण्यात आले. त्या अनुदानातून ७०१ पुस्तके, (ई–बुक्स् समाविष्ट–२९) खरेदी करण्यात आले. 'मेजर व मायनर रिसर्च प्रोजेक्ट' अनुदानातून रु. ८६,५८१/– प्रकल्प ग्रंथावर (६७ ग्रंथ) खर्च करण्यात आले. विद्यापीठ निधी आणि रिसर्च प्रोजेक्ट अंतर्गत अनुदान मिळून एकूण ७६८ ग्रंथांची खरेदी करण्यात आली. याव्यतिरिक्त रु. १०,३३,७०१/– चे नियतकालिके खरेदी करण्याकरिता खर्च करण्यात आले असून व त्या सदर अनुदानातून एकूण ११० (१०३ प्रिंट जर्नल, ०६ ई–जर्नल व ०१ ई–डेटाबेस समाविष्ट) नियतकालिकांची/डेटाबेसेसकरिता रु. ४५,६५,१४९/– खर्च करण्यात आले.

ज्ञानस्त्रोत केंद्राद्वारे दिल्या जाणाऱ्या सेवा :

ज्ञानस्त्रोत केंद्राद्वारे उपभोक्त्यांना विविध सेवा प्रदान केल्या जातात, ज्ञानस्त्रोत केंद्रातील सेवा दोन मोठ्या प्रकारात वर्गीकृत केल्या आहेत.

१. पारंपारिक सेवा (Traditional Services) : 24 X 7 वाचन कक्ष, दैनंदिन ग्रंथ देवाण–घेवाण सेवा, संदर्भ सेवा, ग्रंथसुचीविषयक सेवा (Bibliographical Service), वर्तमान

जागरुकता सेवा (Current Awareness Service), निवडक प्रसार सेवा (Selective Dissemination Service), दस्तएवेज वितरण सेवा (Document Delivery Service), आंतर ग्रंथालय सेवा (Inter Library Loan Service), नवीन पुस्तकांचे प्रदर्शन (New Arrival Book Display), प्रिन्ट जर्नल्सच्या नवीन अंकांचे प्रदर्शन (Display of Current Issues of Print Journals), दैनिक वृत्तपत्रे (Daily Newspapers), वृत्तपत्रे कात्रण सेवा, प्रतिलिपी सेवा (Reprography Service), स्पर्धा परीक्षा ग्रंथसंग्रह, प्रबंध–संग्रह, हस्तलिखित सेवा, नियतकालिकांचे बांधिव खंड आणि दिव्यागांसाठी व्हिल चेअर व रॅम्प.

२. IT आधारित सेवा (IT based Services) : Internet Access, Access to Full text e-Books, Access to Full text e-Journals, Access to Full text e-Database, वाय. फाय झोन, RFID आधारित Issue/Return, सेल्फ चेकआउट किओस्क (Self Checkout Kisok), पुस्तक ड्रॉप बॉक्स (Book Drop Box), एस.एम.एस./ईमेल, सूचना सेवा (SMS/E-Mail/Alert Service), OPAC/WebOPAC सेवा, Remote Login, साहित्यिक चोरी तपासणे (Plagiarism Checking) आणि LAD Notice/Display.

अहवाल कालावधीत ज्ञानस्त्रोत केंद्रामध्ये आयोजित कार्यक्रम :

दिनांक १२ ऑगस्ट, २०२२ रोजी विद्यापीठ ज्ञानस्त्रोत केंद्रात ग्रंथालयशास्त्राचे जनक पद्मश्री डॉ. एस. आर. रंगनाथन यांच्या जयंती निमित्ताने 'ग्रंथपाल दिवस' साजरा करण्यात आला.

दिनांक ११ ऑक्टोबर, २०२२ रोजी राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज यांच्या पुण्यतिथी निमित्ताने सर्व कर्मचाऱ्यांच्या उपस्थितीत त्यांच्या प्रतिमेस पुष्पमाल्यार्पणाचा कार्यक्रम घेण्यात आला. दिनांक १५ ऑक्टोबर, २०२२ रोजी डॉ. ए. पी. जे. अब्दुल कलाम यांच्या जयंती निमित्ताने 'वाचन प्रेरणा दिवस' साजरा करण्यात आला. दिनांक १२ जानेवारी, २०२३ रोजी 'राष्ट्रीय युवा दिन' च्या निमित्ताने स्वामी विवेकानंद जयंती साजरी करण्यात आली.

ज्ञानस्त्रोत केंद्र विद्यापीठ परिसर येथे दि. १४ ते २८ जानेवारी, २०२३ दरम्यान सर्व विषयांवरील मराठी भाषेतील पुस्तकांची प्रदर्शन आयोजित करून मराठी भाषा संवर्धन पंधरवाडा साजरा करण्यात आला.

दिनांक १९ फेब्रुवारी, २०२३ ला छत्रपती शिवाजी महाराजांची जयंती साजरी करण्यात आली. दिनांक १४ एप्रिल, २०२३ ला डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर जयंती साजरी करण्यात आली.

दिनांक ३० एप्रिल, २०२३ रोजी राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज यांची जयंती साजरी करण्यात आली.

दिनांक २२ जून, २०२३ रोजी डॉ. वि. भि. उपाख्य भाऊसाहेब कोलते जयंती ज्ञानस्त्रोत केंद्र, रामदासपेठ येथे साजरी करण्यात आली.

विद्यापीठ मुलींचे वसतिगृह :

वरिष्ठ अधीक्षिका: प्राध्यापिका डॉ. रिता वडेटवार
(प्रभारी कार्यभार)

अधीक्षिका : कु. सरोज लांजेवार (कंत्राटी)

दि. ११/०४/२०२३ रोजी महात्मा ज्योतिबा फुले जयंती व दि. १५/०४/२०२३ रोजी डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर जयंती वसतिगृहात साजरी करण्यात आली. यावेळी वसतिगृहाच्या अधीक्षिका, सर्व कर्मचारी व विद्यार्थिनी आवर्जून उपस्थित होते. विधी महाविद्यालयातील विद्यार्थिनी कु. वितिका कटरे हिने डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या शिक्षणातील कायदेपंडित विषयावर महत्त्वाची माहिती इतर मुलींना दिली. दि. २४/०४/२०२३ रोजी वसतिगृहात वंदनीय राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज जयंती साजरी करण्यात आली. दि. ०८/०६/२०२३ रोजी महिला वसतिगृहात पाहणी करण्यासाठी मा. श्रीमती आभा पांडे सदस्या, महिला आयोग, मुंबई, महिला आयोग कार्यालयातील स्टाफ व पत्रकार यांच्या समवेत आल्या. डॉ. रिता वडेटवार वरिष्ठ अधीक्षिका यांनी त्यांना संपूर्ण वसतिगृहाचा परिसर दाखविला व वसतिगृहाच्या कामकाजाविषयी माहिती दिली. दि. २१/०६/२०२३ रोजी महिला वसतिगृहात जागतिक योग दिवस साजरा करण्यात आला. महिला वसतिगृहात मुलींना सोई उपलब्ध करून दिल्या जातात. त्यात चोवीस तास थंड व गरम पाणी, इन्व्हर्टर, कॅम्प्यूटर लॅब, इंटरनेट आणि चोवीस तास वायफायची सुविधा, न्यूज पेपर, (इंग्रजी आणि मराठी) रिडिंग रूममध्ये उन्हाळ्यात कुलरची व्यवस्था, सी.सी.टी.व्ही. कॅमेरा, फर्स्ट एड बॉक्स, मुलींसाठी रेफ्रिजरेटर. नागपूर विद्यापीठातील हेल्थ सेंटरच्या डॉ. सरोज श्यामकुंवर मॅडम मुलींचे आरोग्य तपासणीकरिता वसतिगृहात येतात. महिला वसतिगृहातील मुलींना आरोग्य तपासणीसाठी सिकरूम तयार करण्यात आली. दिव्यांग व अपंगासाठी वेगळी रूम व शौचालय, स्नानगृहाची व्यवस्था करण्यात आली आहे. त्याचप्रमाणे मुलींसाठी वाचनकक्ष आहेत.

विद्यापीठ विद्यार्थी वसतिगृह :

अधीक्षक : डॉ. हितेश दडमल (अति. कार्य.)

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाद्वारे चालविण्यात येणारे विद्यापीठ विद्यार्थी वसतिगृह हे एक मोठे वसतिगृह असून ह्यात ३८० विद्यार्थ्यांची राहण्याची सोय उपलब्ध आहे. या वसतिगृहात एकूण सहा निवासी भाग (Block) असून एक मुख्य इमारत आहे. ज्यामध्ये एकूण १९० खोल्या असून प्रत्येकी २ विद्यार्थी राहतील अशी व्यवस्था आहे. देशातील

विविध विद्यार्थ्यांना या वसतिगृहात प्रवेश दिला जातो. सर्व विद्यार्थी वसतिगृहाद्वारे आयोजित कार्यक्रमात सहभागी होत असतात. येथील विद्यार्थी शांततामय व आनंददायी वातावरणात राहतात. वसतिगृहात स्वच्छता कार्यक्रम असो, की नियोजित व्याख्यान असो, विद्यार्थी त्यात उत्साहाने सहभागी होतात. वसतिगृहात १५ ऑगस्ट स्वातंत्र्यदिन, २६ जानेवारी गणराज्यदिन व २५ नोव्हेंबर संविधानदिन दरवर्षी साजरे केले जातात. याशिवाय संत सेवालाल जयंती, छत्रपती शिवाजी महाराज जयंती व डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर जयंती व गणेश उत्सव दरवर्षी साजरा केल्या जाते. शिवाय विद्यार्थ्यांच्या सामान्य बैठकीसुद्धा वेळोवेळी घेतल्या जातात. जानेवारी २०२३ मध्ये झालेल्या इंडियन सायन्स काँग्रेस कार्यक्रमामध्ये आमच्या विद्यापीठ विद्यार्थी वसतिगृहाच्या विद्यार्थ्यांनी विविध कार्यक्रमांमध्ये सहभाग घेतला होता.

स्नातकोत्तर व औषधिशास्त्र विद्यार्थी वसतिगृह :

अधीक्षक : डॉ. सं. ही. इन्दुरवाडे (अति. कार्य.)

या वसतिगृहामध्ये १०२ विद्यार्थी राहण्याची सोय आहे. तसेच औषधिशास्त्र वसतिगृहात ४२ खोली असून २१ एकेरी खोली व २१ दूहेरी खोलीची सोय उपलब्ध आहे. डॉ. सं. ही. इन्दुरवाडे यांनी १५ ऑगस्ट व २६ जानेवारी रोजी ध्वजारोहण केले. यावेळी विद्यार्थी मोठ्या संख्येने उपस्थित होते. प्रजासत्ताक दिनाच्या पूर्वसंध्येला वसतिगृहातील विद्यार्थ्यांनी राष्ट्रीय एकात्मता या विषयावर कार्यक्रमाचे आयोजन केले. दि. २ ऑक्टोबर, २०२२ रोजी गांधी जयंतीच्या पूर्वसंध्येला विद्यार्थ्यांनी सफाई कर्मचाऱ्यांसह वसतिगृहाची स्वच्छता केली आणि वसतिगृह स्वच्छ ठेवण्याची शपथ घेतली. दि. १९ फेब्रुवारी, २०२३ रोजी विद्यार्थ्यांनी शिवाजी जयंती निमित्त कार्यक्रम आयोजित केला होता. यावेळी मोठ्या संख्येने विद्यार्थी उपस्थित होते. जानेवारी २०२३ मध्ये झालेल्या इंडीयन सायन्स काँग्रेस कार्यक्रमामध्ये वसतिगृहाच्या विद्यार्थ्यांनी विविध कार्यक्रमांमध्ये सहभाग घेतला होता.

लक्ष्मीनारायण तंत्रशास्त्र संस्था वसतिगृह :

अधीक्षक : डॉ. नरेश पाटील (अति. कार्य.)

ल. तं. संस्था वसतिगृहाची एकूण २१७ विद्यार्थ्यांची प्रवेश क्षमता आहे. येथे विविध राज्यातील विद्यार्थी एकोप्याने राहतात. वसतिगृहामध्ये विद्यार्थ्यांसाठी पिण्याचे थंड पाणी (शुद्धीकरणयंत्रासहित), आंघोळीकरिता गरम पाणी, दूरदर्शन (केबलसहित), व्यायाम शाळा, वसतिगृहातील विद्यार्थ्यांच्या मार्फत स्वत: कलेक्शन करून उभारलेली इंटरनेटची सुविधा चालू करून सर्व विद्यार्थी सर्व सोयींचा लाभ घेतात. वर्तमानपत्रे, साप्ताहिके व पुस्तकांची व्यवस्था. विविध खेळण्याचे साहित्य उपल्बध आहेत. वरील सर्व सोयी विद्यार्थ्यांना दिल्या जातात व त्याचा फायदा सर्व विद्यार्थी घेतात. या वसतिगृहामध्ये दि. १५ ऑगस्ट, २०२२ रोजी स्वातंत्र्यदिन साजरा करण्यात आला. दि. १३ नोव्हेंबर, २०२२ ला स्वच्छता अभियान राबविण्यात आला. दि. २६ जानेवारी, २०२३ रोजी प्रजासत्ताक दिन साजरा करण्यात आला. दि. १६–१९ फेब्रुवारी, २०२३ दरम्यान वसतिगृह दिन साजरा करण्यात आला. दि. १९ फेब्रुवारी, २०२३ ला छत्रपती शिवाजी महाराज जयंती, महात्मा जोतिबा फुले व डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांची संयुक्त जयंती दि. १५ एप्रिल, २०२३ ला साजरी करण्यात आली.

उद्यान विभाग :

अधीक्षक : श्री. प्रविण गोतमारे

महात्मा जोतिबा फुले शैक्षणिक परिसर येथील रुसा इमारतीसमोर नवीन लॅन्डस्केप उद्यान तयार करून सौंदर्यीकरण करण्यात आले व मानसशास्त्र विभाग ते रुसा इमारतीपर्यंत रस्त्याच्या दुतर्फा ११० शोभिवंत वृक्षांची (अंमलतास) लागवड करून संगोपन करण्यात आले. राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या सेरीकल्चर व बायोरिसोर्स मॅनेजमेंट रिसर्च अंबा विहार, दक्षिण अंबाझरी रोड या परिसरात नवीन लॅन्डस्केप उद्यान तयार करून सौंदर्यीकरण करण्यात आले. महात्मा जोतिबा फुले शैक्षणिक परिसर येथील ज्ञानस्त्रोत केंद्र माहितीशास्त्र विभाग व इलेक्ट्रॉनिक विभाग या इमारतीसमोर नवीन लॅन्डस्केप उद्यान तयार करून सौंदर्यीकरण करण्यात आले. राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या डी. लक्ष्मीनारायण परिसर येथील न्यायाधिकरण कार्यालयाच्या परिसरात सौंदर्यीकरण करण्यात आले.

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या लक्ष्मीनारायण तंत्रशास्त्र संस्था येथील दक्षिणेकडील लॅन्डस्केप व परिक्षा भवन समोरील उद्यानाची देखभाल करण्यात आली. महात्मा जोतिबा फुले शैक्षणिक परिसर व जमनालाल बजाज प्रशासकीय भवन परिसरातील रस्त्याच्या दुतर्फा कदंब, कडुनिंब, बकुळ, पेल्टोफोरम, चाफा, अशोका इत्यादी १७८० विविध वृक्षांचे वार्षिक संगोपन करण्यात आले. तसेच प्रशासकीय भवन समोरील प्लॅटर, मुख्य प्रवेशद्वारासमोरील दोन्ही बाजुला तयार करण्यात आलेल्या लॅन्डस्केपिंगची व रस्ता दुभाजकावर विविध प्रकारची शोभिवंत फुलझाडांची लागवड करून परिसराचे वार्षिक संगोपन करण्यात आले.

विद्यापीठाच्या डी. लक्ष्मीनारायण परिसर येथील विद्यापीठ विद्यार्थी वसतिगृह समोरील उद्यान व सुभेदार हॉल समोरील फुटबॉल मैदानावर हिरवळ व लॅंडस्केपचे वार्षिक संगोपन करण्यात आले. महात्मा जोतिबा फुले शैक्षणिक परिसर, कॅम्पस येथील राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज पुतळा सभोवताल तयार करण्यात आलेले नवीन लॅन्डस्केप उद्यान, ज्ञानस्त्रोत केंद्रसमोरील लॅन्डस्केप उद्यान, रेणुवीय जीवशास्त्र आणि अणुवंशकीय अभियांत्रिकी विभाग, यु. जी. सी. ॲकेडेमीक

स्टॉफ कॉलेज इमारतीसमोरील लॅन्डस्केप उद्यान, गणित विभागासमोरील परिसरात व गृहविज्ञान विभागामध्ये तयार करण्यात आलेल्या नवीन लॅन्डस्केप उद्यान तसेच मुख्य प्रवेशद्वारसमोरील दोन्ही बाजुला तयार करण्यात आलेले लॅन्डस्केपिंग उद्यानाचे वार्षिक संगोपन करण्यात आले. छत्रपती शिवाजी महाराज प्रशासकीय परिसर, रविंद्रनाथ टागोर मार्ग, सिव्हील लाईन येथील उद्यानाचे वार्षिक संगोपन करण्यात आले. राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाअंतर्गत येणाऱ्या महात्मा जोतिबा फुले शैक्षणिक विद्यापीठ परिसर कॅम्पस, अमरावती रोड, एल. आय. टी. लॉ. कॉलेज परिसर, बी. एड. परिसर, संपूर्ण वसतिगृह परिसर, शारीरिक शिक्षण विभाग परिसर, यु. जी. सी. ॲकेडेमीक स्टॉफ कॉलेज परिसर, छत्रपती शिवाजी महाराज प्रशासकीय परिसर, भाऊसाहेब कोलते ग्रंथालय परिसर, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर विचारधारा विभाग परिसर, तसेच विद्यापीठाच्या विविध परिसरात पावसाळ्यात वाढलेल्या जंगली गवत व बुशेसची मशिनद्वारे कापणी करून परिसर स्वच्छ करण्यात आले.

विद्यापीठाच्या विविध कार्यक्रमाकरिता व समारंभाच्या उद्घाटनाप्रसंगी परिसराचे सुशोभिकरण करण्याकरिता शोभिवंत कुंड्यांची व फुलांची सजावट करण्यात आले. विद्यापीठातील विभागाच्या परिसरातील उद्यानाची दैनंदिन देखभाल करण्यात आली. व उन्मळून पडलेल्या झाडांची नियमानुसार विल्हेवाट करण्यात आली. विद्यापीठाच्या भाऊसाहेब कोलते ज्ञानस्त्रोत केंद्र परिसर व डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर विचारधारा परिसर, रामदासपेठ येथे नवीन लॅंडस्केप व उद्यानाचे वार्षिक संगोपन करण्यात आले. महात्मा जोतिबा फुले शैक्षणिक परिसरातील खालीलप्रमाणे रस्त्याच्या दुतर्फा बेड उद्यानामधील शोभिवंत फुलझाडांना एकसुत्री कार्यक्रम राबवून टँकरद्वारे पाणी पुरवठा करून झाडे जगविण्यात आली व बेड उद्यानाचे वार्षिक संगोपन करण्यात आले.

संबंधित माहितीचा तक्ता खालीलप्रमाणे आहे.

Sr. No.	Name of Premises	Area
1.	Main Entrance Gate of Campus to Humanity Dept.(Both side of road)	831.00 sqmt.
2.	Centre Road Divider	169.00 sqmt.
3.	Main Entrance Gate of Campus both side of Triangular Area	256.00 sqmt.
4.	Campus main road to Administrative Building to MassCommunication Dept. (Both side of road)	347.00 sqmt.
5	Campus main road to Zoology Dept. (Both side of road)	375.00 sqmt.
6	Near fountain tank in front of Humanity Dept.	28.00 sqmt.
7.	Humanity Dept to Chemistry Dept. (Both side of road)	508.00 sqmt.
8.	Humanity Dept to Bhasha Bhavan (Both side of road)	187.00 sqmt.
9.	In front of Canteen to Garden Dept (single side of road)	171.00 sqmt.
10	Chemistry Dept. to Computer Science Dept. (Both side of road)	338.00 sqmt.
11.	Chemistry Dept. to Physics Dept. (Both side of road)	272.00 sqmt.
12.	Physics Dept. to Home science Dept.(Both side of road)	142.00 sqmt.
13.	Physics Dept. to Botany Dept. (one side)	85.00 sqmt.
14.	Physics Dept. to SAIF Dept. (Both side of road)	460.00 sqmt.
15.	SAIF Dept to Computer Science Dept. (Both side of road)	195.00 sqmt.
16.	Home Science Dept. to Statistics Dept. (Both side of road)	468.00 sqmt.
17.	Laxminarayan Institute of Technology (L.I.T.)	308.00 sqmt.
	Total area	**5140.00sqmt**

उद्यान विभागाची विशेष कार्यसिद्धी :

उद्यान विभागाद्वारे एल. आय. टी. परिसरात प्रोमार्क व भारतवन (एन.जी.ओ.) या संस्थेद्वारे विविध प्रकारची १०० वृक्षांची लागवड करून संगोपन करण्यात आले. महात्मा जोतिबा फुले शैक्षणिक परिसर येथील मानव्यशास्त्र विभागाच्या मागील परिसरात राष्ट्रीय महामार्ग विभाग यांच्याद्वारे ३ वर्ष संगोपनासहित विविध फळांची ३०० वृक्ष व भौतिकशास्त्र विभागसमोरील परिसरात विविध शोभिवंत सावलीच्या फुलांची २०० वृक्ष लागवड करण्यात आली. विद्यापीठाच्या जमनालाल बजाज प्रशासकीय परिसरामध्ये नागपूर महानगरपालीका तर्फे ३ वर्ष संगोपनासहित फळांची व सावलींची एकूण ८,००० वृक्ष लागवडीचे नियोजन करून ५,००० वृक्ष लागवड करण्यात आली. उद्यान विभागाद्वारे विविध प्रशंसनीय प्रस्ताव/कार्यक्रम/नवीन योजनांचे वेळोवेळी कार्य संपूर्णपणे परिपालित करण्यात येतात.

प्रकाशन विभाग :

प्रकाशन अधिकारी : श्री. प्रविण गोतमारे (अति. कार्य.)

विद्यापीठाच्या प्रकाशन विभागाद्वारे मूल्य आधारित विविध मुद्रित प्रकाशनांची निर्मितीसह विक्री केली जाते. यामध्ये प्रामुख्याने विद्यापीठ कार्यालयीन माहिती पुस्तिका, संशोधित प्रकाशने, मानव्यशास्त्र व विज्ञान नियतकालिका इत्यादी प्रकाशने प्रकाशित होत असतात. प्रकाशन विभागाकडून विद्यापीठ बृहत आराखडा, अध्यादेश परिनियम, संशोधित

प्रकाशने इत्यादी विक्रीकरिता उपलब्ध असतात. परंतु ऑनलाईन प्रक्रियेमुळे अध्यादेश परिनियम, प्रश्नसंच, अभ्यासक्रमिका विक्रीकरिता उपलब्ध नाहीत. प्रकाशन विभागामध्ये सध्या अतिशय दूर्मिळ व बहुमूल्य अशी सुमारे १०० संशोधित प्रकाशने विक्रीकरिता उपलब्ध आहेत.

संशोधन पत्रिका : विद्यापीठात निरनिराळ्या विभागाद्वारे विविध प्रकारचे संशोधन कार्य सुरू असते. असे संशोधनात्मक लेख विद्यापीठ संशोधन पत्रिकेद्वारे प्रकाशित करून संशोधनकार्यास प्रोत्साहन देऊन विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन करण्याचे मौलिक स्वरूपाचे कार्य हा विभाग करीत आहे. १९३५ सालापासून विद्यापीठ संशोधन पत्रिका, मानव्यशास्त्र व विज्ञान नियतकालिके १९७० पासून नियमित प्रकाशित होत आहेत. या संशोधन पत्रिकेच्या प्रती भारतातील अग्रगण्य विद्यापीठात, महाविद्यालयात, प्रकाशक इत्यादींना मागणीनुसार पाठविण्यात येत असतात. नुकतेच खंड –४७ मानव्यशास्त्र आणि खंड – १५ विज्ञान नियतकालिका प्रकाशित झालेले असून पुढील खंड – ४८ मानव्यशास्त्र आणि खंड – १६ विज्ञान नियतकालिका प्रकाशनार्थ कार्य सुरू आहेत. तसेच सत्र २०२३–२४ मध्ये 'वंदनीय राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज यांचे जीवन चरित्र व राष्ट्रसंतांची लोक चळवळ प्रकाशित होत आहे. इतर पुस्तके विक्रीकरिता प्रकाशन विभागात उपलब्ध आहे.

आर्थिक बाजू : ऑनलाईन प्रक्रियेमुळे या विभागाचे गेल्या काही वर्षातील उत्पन्न लक्षात घेता सत्र २०२२–२०२३ या अहवाल वर्षातील प्रकाशन विभागाचे विक्रीमूल्य २,४१,७७०/– इतके झालेले आहे. सन २०२२–२०२३ मध्ये प्रकाशन विभागाचा कार्यभार श्री. प्रविण गोतमारे, प्रकाशन अधिकारी (अतिरिक्त कार्यभार) म्हणून सांभाळीत आहेत. या विभागात प्रशासकीय दृष्ट्या काही सुधारणा करण्याचा मानस असून आर्थिक बाजूदेखील वाढविण्याचे प्रयत्न सुरू आहे.

मागासवर्ग विशेष कक्ष :

उपकुलसचिव : श्री. मनिष झोडपे

बिंदू नामावलीची प्राथमिक तपासणी व प्रमाणीकरण :

शिक्षक व शिक्षकेतर संवर्गाची बिंदू नामावली तयार करण्यासाठी व आरक्षण धोरण अंमलात आणण्यासाठी विद्यापीठाच्या संलग्निन महाविद्यालयांना विद्यापीठाच्या मागासवर्ग विशेष कक्षाद्वारे मार्गदर्शन केल्या जाते.

शासन निर्णय/परिपत्रक दि. २९.३.१९९७, १८.१०.१९९७, ५.११.२००९, २९.५.२०१७, १४.१.२०१६, २३.९.२०१६, २५.२.२०२२ आणि ११.४.२०२२ नुसार विद्यापीठाशी संलग्निन महाविद्यालयातील शिक्षक व शिक्षकेतर संवर्गाची तसेच विद्यापीठातील कार्यरत वर्ग–३ व वर्ग–४ संवर्गाच्या बिंदू नामावलीची प्राथमिक तपासणी आणि प्रमाणीकरण या विभागाद्वारे करण्यात येते व त्यास मा. सहायक आयुक्त, विभागीय आयुक्त कार्यालय, नागपूर विभाग, नागपूर यांचे कार्यालयाद्वारे अंतिम मान्यता घेण्यात येते.

शासन निर्णय/सांख्यिकीय माहिती :

विविध पदांचे आरक्षण निर्धारण, त्यानुसार सरळसेवा/पदोन्नती पदभरती, अनुशेष व प्रवेशित विद्यार्थ्यांची माहिती महाविद्यालयातून संकलीत करण्यात आली. संकलीत केलेली माहिती शासनाने आणि विद्यापीठ अनुदान आयोगाने वेळोवेळी केलेल्या मागणीप्रमाणे पाठविण्यात आली. तसेच या विभागास आरक्षण धोरणासंदर्भात प्राप्त झालेले शासन निर्णय व परिपत्रक पुढील कार्यवाहीस्तव संलग्निन महाविद्यालयांना वेळोवेळी पाठविण्यात येतात.

शिक्षकपदांची शैक्षणिक पात्रता पूर्ण करणाऱ्या उमेदवारांची नोंदणी : शिक्षक पदांसाठी नेट/सेट पात्रताधारक उमेदवार तसेच नेट/सेट सुट प्राप्त उमेदवारांची नोंदणी या कक्षाद्वारे करण्यात येते. संलग्निन महाविद्यालयांच्या माहितीसाठी व पुढील कार्यवाहीसाठी विद्यापीठाच्या संकेतस्थळावर पात्रधारक उमेदवारांची यादी उपलब्ध करून देण्यात आलेली आहे.

तक्रार निवारण : मागासवर्गीय कर्मचारी व विद्यार्थ्यांच्या प्राप्त तक्रारींची दखल विभागाद्वारे घेतल्या जाते. प्राप्त तक्रारीवर संबंधित महाविद्यालयांकडून विस्तृत अहवाल/अभिप्राय मागविण्यात आलेला असून प्राप्त अहवालाची प्रत तक्रारकर्त्यास पूरवून संबंधित प्राधीकरणाकडे दाद मागण्याकरिता जाण्याविषयी कळविण्यात येते.

सल्लागार समिती : विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या निर्देशानुसार मा. कुलगुरू महोदयांच्या अध्यक्षतेखाली गठीत सल्लागार समितीची वार्षिक अहवालकाळात एक सभा संपन्न झाली.

विद्यापीठ मार्गदर्शिका (मागासवर्गीयांच्या उपयोगाकरिता): विद्यापीठ मार्गदर्शिका ही (मागासवर्गीयांच्या उपयोगाकरिता) व्यवस्थापन परिषदेच्या निर्णयानुसार, मागासवर्ग विशेष कक्षाद्वारे दरवर्षी प्रकाशित करण्यात येऊन सदर पुस्तिकेचे विमोचन विद्यापीठाच्या वर्धापनदिनी दि. ४ ऑगस्ट रोजी करण्यात येते. तसेच 'धम्मचक्र प्रवर्तन दिनी' दीक्षाभूमीवर सदर पुस्तिकेचे नि:शुल्क वितरण करण्यात येते. तसेच विद्यापीठाशी संलग्निन सर्व महाविद्यालये, विद्यापीठाद्वारे संचालित महाविद्यालये आणि शैक्षणिक विभाग, राज्यातील अकृषी विद्यापीठे, व्यवस्थापन परिषद सदस्य, अधिसभा सदस्य आणि विद्यापीठाचे अधिकारी यांना सदर पुस्तिकेच्या प्रती देण्यात येतात.

शिष्यवृत्ती/फ्री शीप (शिक्षण सवलत) : भारत सरकार शिष्यवृत्ती व फ्री शीप, राजश्री छत्रपती शाहू महाराज

शिष्यवृत्ती आणि अल्पसंख्यांक शिष्यवृत्ती इत्यादींसाठी शासनाच्या संकेतस्थळावर विद्यापीठाच्या शैक्षणिक विभागातील व विद्यापीठाच्या संचालित महाविद्यालयातील मागासवर्गीय /बिगर मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांद्वारे भरण्यात आलेल्या अर्जाच्या तपासणीचे काम या विभागाद्वारे करण्यात आले. त्यानंतर महाराष्ट्र शासन, समाजकल्याण विभाग, आदिवासी विकास विभाग आणि सह संचालक, उच्च शिक्षण यांच्या कार्यालयीन संकेतस्थळावर पाठविण्यात आले. त्यानंतर प्राप्त मंजुरीनुसार उपरोक्त सर्व शिष्यवृत्तीसंबंधीचे वाटप करण्यासंबंधीचे प्रस्ताव या विभागाद्वारे विद्यापीठाच्या वित्त व लेखा विभागास पाठविण्यात येतात.

विद्यापीठ आंतर–महाविद्यालयीन वार्षिकांक स्पर्धा :

सत्र २०२१–२०२२ विद्यापीठांतर्गत आंतर–महाविद्यालयीन वार्षिकांक स्पर्धेत एकूण २६ महाविद्यालयांनी सहभाग घेतला. परीक्षण समितीच्या तज्ज्ञ सदस्यांनी त्यापैकी प्रथम ३ वार्षिकांकांची प्राप्त गुणाधारित निवड केली. तद्वतच सहा अन्य महाविद्यालयांची जिल्हानिहाय उत्तेजनार्थ पारितोषिकांसाठी निवड केली. प्रथम तीन पुरस्कारप्राप्त महाविद्यालये अनुक्रमे पुढीलप्रमाणे आहेत :

प्रथम : लक्ष्मीनारायण इन्स्टिट्यूट ऑफ टेक्नॉलॉजी, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर (The Clock Talks वार्षिकांक)

द्वितीय : हिस्लॉप कॉलेज, टेम्पल रोड, सिव्हील लाईन, नागपूर (The Hislopian वार्षिकांक)

तृतीय : कमला नेहरू महाविद्यालय, सक्करदरा, नागपूर (कमलगंधा वार्षिकांक)

जिल्हानिहाय उत्तेजनार्थ पुरस्कारप्राप्त वार्षिकांक पुढीलप्रमाणे:

नागपूर जिल्हा : बॅरि. शेषराव वानखेडे कला व वाणिज्य महाविद्यालय, खापरखेडा, जि. नागपूर (कुसुमगंध वार्षिकांक)

भंडारा जिल्हा : यशवंतराव चव्हाण कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, लाखांदूर, जि. भंडारा (यशवंत वार्षिकांक)

वर्धा जिल्हा : गोविंदराम सेकसरिया वाणिज्य महाविद्यालय, वर्धा, जि. वर्धा (अर्थसंदेश वार्षिकांक)

जळगाव जिल्हा : संत गाडगेबाबा हिन्दी महाविद्यालय, भुसावळ (मानस वार्षिकांक)

या सर्व पुरस्कार प्राप्त महाविद्यालयांना विद्यापीठाच्या शिक्षक दिन समारंभात चषक देऊन गौरविण्यात आले.

डॉ. नेल्सन मंडेला विदेशी विद्यार्थी वसतिगृह :

डॉ. एस. आय. कोरेटी – अधीक्षक

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाद्वारे संचालित डॉ. नेल्सन मंडेला विदेशी विद्यार्थी वसतिगृहात विंग अ इमारतीमध्ये एकूण १६ विदेशी विद्यार्थ्यांना प्रवेश देण्याची क्षमता असून प्रत्येक विद्यार्थ्यांकरिता स्वतंत्र खोली दिली जाते. विंग ब इमारतीमध्ये एकूण १६ खोल्या असून ३२ विद्यार्थ्यांना प्रवेश देता येईल एवढी क्षमता आहे.

सत्र २०२२–२३ मध्ये एकूण २५ विद्यार्थी वास्तवास आहेत. त्यांना विद्यापीठाच्या नियमानुसार शुल्क आकारण्यात येते. त्याचप्रमाणे वसतिगृहाचा वापर विद्यापीठाद्वारे निवासासाठी, संशोधक प्राध्यापकांना तात्पुरते राहण्यासाठी, ॲकॅडेमिक स्टाफ कॉलेजमध्ये येणाऱ्या प्रशिक्षणार्थीना निवासासाठी, विद्यापीठातील विविध विभागाद्वारे आयोजित सेमिनार व कॉन्फरेंससाठी येणाऱ्या शिक्षकांना राहण्यासाठी सोय उपलब्ध करण्यात येते. सत्र २०२१–२०२२ पासून वरील वसतिगृह पीएच. डी. संशोधक विद्यार्थ्यांना देण्याचे प्रशासनाने ठरविले आहे.

विद्यापीठाद्वारे आयोजित इंडियन नॅशनल काँग्रेसमध्ये देशविदेशातील जवळपास २५ पाहुण्यांची वसतिगृहात सोय करण्यात आली होती. वसतिगृहात विविध कार्यक्रम सादर केले जातात. उपक्रमामध्ये डॉ. नेल्सन मंडेला यांचा जन्मदिवस साजरा करण्यात आला. तसेच Indian Constitutional Day चा कार्यक्रम मोठ्या थाटात पार पाडण्यात आला. विद्यार्थ्यांची आरोग्य तपासणी केली जाते. वसतिगृह विंग 'ब' चे नुतनीकरण करण्याचा प्रस्ताव अभियांत्रिकी शाखेकडे मान्यतेसाठी सादर करण्यात आलेला आहे. नुतनीकरणानंतर जवळपास १६ खोल्या विद्यार्थ्यांना राहण्यास उपलब्ध होऊ शकतील.

विदेशी विद्यार्थी सल्लागार केंद्र :

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाद्वारे संचालित विदेशी विद्यार्थी सल्लागार केंद्रात या सत्रामध्ये एकूण ५ विदेशी व १० अप्रवासी विद्यार्थ्यांनी प्रवेश नोंदणी केली आहे. वरील सर्व विद्यार्थ्यांनी विद्यापीठातील विविध शैक्षणिक विभाग व संलग्नित महाविद्यालयामध्ये प्रवेश घेतला आहे.

तक्रार निवारण समिती कक्ष : तक्रार निवारण समितीसमोर दाखल झालेल्या एकूण याचिका १५, अंतिम निकाली लागलेल्या एकूण तक्रार याचिका ०२, तक्रार निवारण समितीसमोर प्रलंबित असलेल्या याचिका १३.

न्यायालयीन शाखा : न्यायालयात व विद्यापीठ न्यायाधीकरणासमोर दाखल झालेल्या एकूण याचिका २४०, न्यायालयात व विद्यापीठ न्यायाधीकरणात अंतिम निकाली लागलेल्या याचिका १७, न्यायालयात व विद्यापीठ न्यायाधीकरणासमोर असलेल्या न्यायप्रविष्ठ याचिका २२३.

अध्यादेश व परिनियम कक्ष :

अध्यादेश ०२, निर्देश (वर्ष २०२२) ते (वर्ष २०२३) २७, परिनियम ०१.

विद्यापीठ स्वास्थ्य केंद्र :

अहवालवर्षात या केंद्रात एकूण ४११ रुग्णांवर उपचार करण्यात आले. या रुग्णांमध्ये वसतिगृहातील विद्यार्थी तसेच विद्यापीठ कर्मचारी यांचा समावेश आहे.

या व्यतिरिक्त राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाशी संलग्नित महाविद्यालयातील एकूण २४,३८६ पदवीपूर्व विद्यार्थ्यांची वैद्यकीय तपासणी करण्यात आली. त्यामध्ये विद्यार्थी व विद्यार्थिनी यांचा समावेश आहे. याशिवाय शारीरिक शिक्षण विभागाद्वारे झालेल्या सामन्यांच्या खेळाडुंचीही वैद्यकीय तपासणी करण्यात आली.

वैद्यकीय तपासणी अहवाल :

अ	विद्यार्थी	'अ' वर्ग	'ब' वर्ग	'क' वर्ग
	नागपुरातील	३३५७	१५२०	७२६
	नागपूर बाहेरील	२३१५	९०४	३८८
	एकूण विद्यार्थी	**५६७२**	**२४२४**	**१११४**
ब	**विद्यार्थिनी**	**'अ' वर्ग**	**'ब' वर्ग**	**'क' वर्ग**
	नागपुरातील	६०५६	२५४३	६६५
	नागपूर बाहेरील	३६५२	१५४८	७१२
	एकूण विद्यार्थिनी	**९७०८**	**४०९१**	**१३७७**

बहुसुविधा संगणक केंद्र :

(Established Under RUSA)

अधिष्ठाता : डॉ. प्रशांत ब्रजमोहन माहेश्वरी

रुसा योजनेअंतर्गत विद्यापीठात एक बहुसुविधा संगणक केंद्र स्थापित केले आहे. विद्यापीठ परिसर येथे हे केंद्र अस्थायीपणे ग्रामगीता भवनमध्ये आहे. विद्यापीठाचे विद्यार्थी, शिक्षक आणि प्रशासन यांना ICT संबधित सुविधा प्रदान करण्याचे MFCC चे लक्ष्य आहे.

केंद्रामध्ये खालीलप्रमाणे सुविधा उपलब्ध आहेत.

E-Classroom (Lab 1) :

ही लॅब राष्ट्रीय ज्ञान नेटवर्कवर (NKN) सुमारे ३५ संगणकांसह सुसज्ज आहे. ऑनलाइन व्याख्यान आणि demonstration सुलभ करण्यासाठी डिजिटल पोडीयम आणि इलेक्ट्रॉनिक स्क्रीनदेखील उपलब्ध आहे. NMEICT च्या अंतर्गत परिसर ग्रंथालयात स्थापित 1 GBPS लिंकशी जोडलेली ही लॅब विद्यार्थ्यांना ऑनलाईन फॉर्म भरणे, ऑनलाईन नोट्स घेणे इत्यादी सुविधा प्रदान करते. स्कॅनिंग आणि मुद्रण सुविधा विनामूल्य उपलब्ध करून देण्यात आली आहे.

Internet आणि दस्तावेज प्रक्रिया सेवा (LAB 2) :

ह्या लॅबमध्ये प्रत्येक संगणकावर MS OFFICE सुविधेसह ४० संगणक, स्कॅनर आणि प्रिंटर आहेत. विद्यार्थी हायस्पीड इंटरनेट एक्सेस करतात व त्यांच्या नोट्स, अर्ज–फॉर्म, अहवाल इत्यादी तयार करतात आणि आवश्यक फाईल्सच्या प्रिंटआऊट देखील घेतात. स्कॅनिंग सुविधादेखील उपलब्ध आहे.

Video Conferencing Room (LAB 3) :

या लॅबमध्ये NICSI कडून स्थापित व्हिडियो कॉन्फरन्सिंग सुविधा देण्यात येते. ही सुविधा पूर्णत: कार्यरत आहे आणि विद्यापीठ प्राधिकरणांनी वापरली आहे.

या केंद्राद्वारे उपलब्ध केलेल्या सुविधांबद्दल माहिती देऊन शिक्षण विभागाच्या सर्व विभागप्रमुखांना एक परिपत्रक देण्यात आले होते. कोणतेही विभागप्रमुख, शिक्षक किंवा विद्यापीठातील अधिकारी त्यांच्या कोणत्याही शैक्षणिक आणि प्रशासकीय endeavours यापैकी कोणत्याही लॅबमध्ये घेऊ शकतात. केंद्राद्वारे प्रदान केलेल्या सेवांबद्दल तपशीलवार अहवाल आणि केंद्राद्वारे चालविल्या जाणारे प्रशासकीय कार्य खाली सादर केले आहे.

केंद्राद्वारे प्रदान केलेल्या सेवा :

विद्यापीठ आणि महाविद्यालयांच्या विद्यार्थ्यांसाठी E-Suvidha Facilities कार्यालय म्हणून काम करते. I. T. Cell ची कामे या कार्यालयामार्फत सुरू होते.

विद्यापीठ अनुदान आयोग – मानव संसाधन विकास केंद्र :

संचालक : डॉ. सी. जी. देठे

युजीसी–मानव संसाधन विकास केंद्र, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ येथे विद्यापीठ अनुदान आयोगामार्फत महाविद्यालयीन व विद्यापीठीय शिक्षकांसाठी निरनिराळ्या विषयांच्या उजळणीवर्गाचे व उद्‌बोधनवर्गाचे आणि कार्यशाळांचे प्रत्येक शैक्षणिक सत्रात आयोजन करण्यात येते.

या आर्थिक वर्षात एकूण २ विषयांचे उद्‌बोधन वर्ग, १० उजळणी वर्ग, ३ अल्पकालीन आणि १ कार्यशाळा सत्र युजीसी–मानव संसाधन विकास केंद्राने पाठविलेल्या वेळानुसार कार्यक्रमाचे आयोजन मानव संसाधन विकास केंद्रामार्फत करण्यात आले. २ उद्‌बोधन वर्गात ५३, १० उजळणी वर्गात ३०० तसेच शिक्षकांकरिता आयोजित ३ अल्पकालीन सत्रांमध्ये ९७ व तसेच शिक्षकांकरिता आयोजित १ कार्यशाळा सत्रांमध्ये १९ प्राध्यापकांनी भाग घेतला. तसेच शिक्षकांकरिता आयोजित ११ वेबिनार मध्ये १०४३ प्राध्यापकांनी भाग घेतला. अशाप्रकारे एकूण १५५२ प्राध्यापकांना ह्यांचा लाभ झाला. या उद्‌बोधनवर्ग, उजळणीवर्ग, कार्यशाळा व अल्पकालीन सत्राचे प्रशिक्षणार्थिना मार्गदर्शन करण्यासाठी विविध तज्ज्ञांना आमंत्रित करण्यात आले होते.

विद्यापीठ अनुदान आयोगअंतर्गत आयोजित कार्यक्रमांची माहिती खालीलप्रमाणे आहे.

उद्‌बोधन वर्ग :

अ. क्र.	उद्‌बोधन वर्ग	कालावधी	प्रशिक्षणार्थिंची संख्या
१.	8th Fculty Induction Programme	१५.०२.२०२३ ते १६.०३.२०२३	२५
		उद्‌बोधन वर्गातील एकूण प्रशिक्षणार्थिंची संख्या	**२५**

उजळणी वर्ग :

अ. क्र.	उजळणी वर्ग	कालावधी	प्रशिक्षणार्थिंची संख्या
१.	व्यवसाय अभ्यास रिफ्रेशर कोर्स	११.०७.२०२२ ते २३.०७.२०२२	२८
२.	समाजशास्त्र, सामाजिक कार्य, सार्वजनिक प्रशासन, मानवशास्त्रातील रिफ्रेशर कोर्स	११.०७.२०२२ ते २३.०७.२०२२	४५
३.	जीवन विज्ञान रिफ्रेशर कोर्स	०५.०९.२०२२ ते १७.०९.२०२२	४५
४.	इंग्रजी रिफ्रेशर कोर्स	०५.०९.२०२२ ते १७.०९.२०२२	२९
५.	मराठीतील रिफ्रेशर कोर्स	१४.११.२०२२ ते २६.११.२०२२	३७
६.	फिजीक्स इलेक्ट्रॉनिक्स, कॉम्प्यूटर सायन्स, आय. टी. रिफ्रेशर कोर्स	१४.११.२०२२ ते २६.११.२०२२	३४
७.	योगा रिफ्रेशर कोर्स	०३.१०.२०२२ ते १५.१०.२०२२	२२
८.	भारतीय ज्ञान परंपरा रिफ्रेशर कोर्स	१०.१०.२०२२ ते २२.१०.२०२२	२२
		उजळणी वर्गातील एकूण प्रशिक्षणार्थिंची संख्या	**२६२**

अल्पकालीन वर्ग :

अ. क्र.	अल्पकालीन वर्ग	कालावधी	प्रशिक्षणार्थिंची संख्या
१.	Gender Sensitization अल्पकालीन अभ्यासक्रम	१९.१२.२०२२ ते २४.१२.२०२२	३४
२.	नेतृत्व विकास अल्पकालीन अभ्यासक्रम	०५.१२.२०२२ ते १०.१२.२०२२	२३
३.	शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांसाठी अल्प मुदतीचा अभ्यासक्रम	२३.०२.२०२३ ते २५.०२.२०२३	४०
		अल्पकालीन वर्गातील एकूण प्रशिक्षणार्थिंची संख्या	**९७**

कार्यशाळा वर्ग :

अ. क्र.	कार्यशाळा वर्ग	कालावधी	प्रशिक्षणार्थिंची संख्या
१.	MOOC's ऑनलाइन अभ्यासक्रम आणि मुक्त शैक्षणिक संसाधनावर कार्यशाळा	०१.०८.२०२२ ते ०६.०८.२०२२	१९

वेबिनार :

अ. क्र.	वेबिनार वर्ग	कालावधी	प्रशिक्षणार्थिंची संख्या
१.	Digital Governance	२३.०७.२०२२	१०५
२.	Good Academic Research Practices	१२.०७.२०२२	१२२
३.	Digi lockers	१५.०७.२०२२	९१
४.	Academic Bank of Credits	२४.०७.२०२२	७२
५.	Indian Education System (IKS)	२५.०८.२०२२	६२
६.	Shikshak Parv : Changing Role of teachers	०७.०९.२०२२	१५७
७.	Indian Education System (IKS)	१२.०९.२०२२	२०३
		कार्यशाळा वर्गातील एकूण प्रशिक्षणार्थिंची संख्या	**८१२**

रुसा बहु–सुविधा केंद्र :

संयोजक : डॉ. उमेश अ. पलिकुंडवार

रुसा सेंटरची मुख्य उद्दिष्टे म्हणजे संपूर्ण महाराष्ट्र राज्याच्या विद्यापीठातील संशोधक आणि त्यांच्या खालील संस्था, व्यक्ती आणि प्रस्थापित उद्योजकांसाठी जैव सक्रिय यौगिकं आणि नैसर्गिक उत्पादनामधील संशोधनासाठी आवश्यक कौशल्ये मिळवण्यासाठी एक व्यासपीठ विकसित करणे.

राष्ट्रीय उच्चतर शिक्षा अभियानअंतर्गत, महाराष्ट्र सरकारने संशोधन व तंत्रज्ञान हस्तांतरणासाठी रुसा सेंटर हे केंद्र विकसित करण्यासाठी रु. १.५ कोटीचे अर्थसहाय्य दिले. रुसा सेंटर हे एल. सी. एम. एस (लिक्विड क्रोमॅटोग्राफी मास स्पेक्ट्रोफोटोमीटर), जी. सी. एम. एस. (गॅस क्रोमॅटोग्राफी मास स्पेक्ट्रोफोटोमीटर), आर. टी. पी. सी. आर (रिअल–टाइम पॉलिमरेस चेन रिएक्शन) आणि एक्स. आर. डी. (एक्स–रे डिफ्रॅक्टोमीटर) इत्यादी उपकरणाने सुसज्ज आहे. मटेरियल सायन्स, फार्मास्युटिकल सायन्स, लाइफ सायन्स, केमिकल सायन्स, बायोकेमिकल सायन्स, मायक्रोबायोलॉजी इत्यादींच्या संशोधनासाठी आवश्यक असणारी व नेहमी उपयोगी पडणारी अत्यावश्यक उपकरणे/साधने आहेत. विद्यापीठातील शिक्षक, संशोधक, विद्यार्थी यांच्यासाठी वाजवी दरात ह्या सुविधा रुसा केंद्र उपलब्ध करून देत असते. संलग्नित महाविद्यालये आणि उद्योग क्षेत्रातील संशोधकांच्या संशोधनास प्रोत्साहन देण्यासाठी आणि महसूल निर्मितीद्वारे केंद्र टिकवून ठेवण्यासाठी मार्च २०१८ पासून हे केंद्र नियमितपणे सुरू आहे.

आजीवन अध्ययन व विस्तार विभाग :

संचालक (प्रभारी) : डॉ. निशिकांत राऊत

सहायक संचालक (प्रभारी) : डॉ. समित माहोरे

महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम २०१६ अन्वये कलम ४६(१) नुसार आजीवन अध्ययन व विस्तार मंडळ अस्तित्वात आले आहे. या मंडळातील नवीन तरतुदींनुसार प्रौढांकरिता तसेच ज्येष्ठ नागरिकांकरिता आजीवन अध्ययन, मूल्य शिक्षण व जीवन कौशल्य या क्षेत्रातील संशोधनास चालना देणे अपेक्षित आहे. त्यासाठी विविध अध्ययन, संशोधन व विकास परिसंस्था आणि विविध प्रादेशिक व राष्ट्रीय संस्था तद्वतच शासकीय अभिकरणे यांच्यात सहकार्याच्या दृष्टीने धोरणात्मक व कार्यात्मक आदान प्रदान करणे अपेक्षित आहे. नवीन कायद्याची अंमलबजावणी सुरू असून मा. कुलगुरूंच्या मार्गदर्शनाखाली आजीवन अध्ययन व विस्तार विभाग विविध उपक्रम कार्यान्वित करीत आहेत. विभागाद्वारे चालविण्यात येणारे सर्व अभ्यासक्रम सत्र २०२१–२२ पासून क्रेडीट बेस्ड करण्यात आले.

आजीवन अध्ययन व विस्तार विभागाला सत्र २०२२–२०२३ या सत्रात अभ्याक्रमासंबंधीचे सर्व शुल्कातून रूपये ३२,०३,३९२/–(रूपये बत्तीस लक्ष तीन हजार तीनशे ब्यान्नव फक्त) इतकी रक्कम प्राप्त झाली तर या सत्रात अभ्यासक्रम क्रेडीट बेस्ड करून खाजगी कौशल्य शिक्षण प्रदाता परिसंस्थेस व इतर संस्थेमार्फत अभ्यासक्रम चालविल्या जात आहेत.

अहवाल कालावधीत आयोजित विभिन्न उपक्रम : कौशल्यविकास प्रशिक्षण अभ्यासक्रम

निरंतर शिक्षण योजनेअंतर्गत स्वयंनिर्वाहित प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम :

Details of Courses Sanctioned under Continuing Education Program 2022-2023

Sr. No.	Name of the Course	Name of the Institution	Duration & Credits	Sanction Date
1.	Advanced Analytical Equipment Handling Certificate Course (AAEHC)	Dadasaheb Balpande College of Pharmacy, Besa, Nagpur	45 hrs. T - 15 hrs. P - 30 hrs. (2 Credits)	01.07.2022
2.	Certificate Course in Elevating Ethical Practices in Pharmaceutical Sciences (EEPP)		48 hrs. T - 30 hrs. P - 18 hrs. (2 Credits)	01.07.2022
3.	Certificate Course in Ophthalmic Technician Assistant (Basic)	Mahatme Eye Bank & Eye Hospital, Nagpur	429 hrs. 20 Credits	15.07.2022
4.	Certificate Course in Ophthalmic Technician Assistant (Advance)		470 hrs. 23 Credits	15.07.2022
5.	Post-Graduate Diploma in Product Design & Manufacturing	Suryodaya College of Engineering & Technology, Nagpur	960 hrs 40 Credits	20.07.2022
6.	Post-Graduate Diploma in Advanced & Smart Manufacturing		915 hrs 40 Credits	20.07.2022
7.	Post-Graduate Diploma in Industrial IOT		960 hrs 40 Credits	20.07.2022
8.	Post-Graduate Diploma in Data Science & AI-ML		930 hrs 40 Credits	20.07.2022

Sr. No.	Name of the Course	Name of the Institution	Duration & Credits	Sanction Date
9.	Certificate Course in RT-PCR	Central India Institute of Medical Science (CIIMS), Nagpur	45 hrs. T - 15 hrs. P - 30 hrs. 2 Credits	20.08.2022
10.	Certificate Course in Basic Procedure in Experimental Animal Handling and Care	Institute of Pharmaceutical Education and Research, Borgaon (Meghe), Wardha	45 hrs. T - 15 hrs. P - 30 hrs. 2 Credits	20.08.2022
11.	Certificate Course in Acupressure	Shri. Sai Samarth Educational Medical and Research Society, Mahal, Nagpur	60 hrs. 3 Credits	05.09.2022
12.	Certificate Course in Hospital Assistant	Dr. Dalavi Memorial Hospital & Research Centre, Nursing Training College, Nagpur	120 hrs. T - 90 hrs. P - 30 hrs. 7 Credits	05.09.2022
13.	Certificate Course in Montessori Teachers Training	Mahila Kala Niketan, Giripeth, Law College Square, Nagpur	300 hrs 20 Credits	07.09.2022
14.	Certificate Course in Craft Teachers Training		60 hrs. T - 17 hrs. P - 43 hrs. 2 Credits	07.09.2022
15.	Certificate Course in Montessori Teachers Training	Vincent Apostolic Degree College, Fulmatibai, Nagpur	300 hrs 20 Credits	07.09.2022
16.	Certificate Course in Montessori Teachers Training	Community College of Technology & Research, Mission India Campus, Khadgaon, Nagpur	300 hrs 20 Credits	07.09.2022
17.	Certificate Course in Montessori Teachers Training	Toddler Creed, Branch of Valintell Solution LLP, Bajaj Nagar, Nagpur	300 hrs 20 Credits	07.09.2022
18.	Certificate Course in Operation Theater Assistant	Ganga Charitable Trust, Care Hospital, Panchashil SQ, Ramdaspeth, Nagpur	720 hrs. T - 540 hrs. P - 180 hrs. 42 Credits	07.09.2022
19.	Diploma in fire Safety and Hazards Management (DFSHM)	National Academy of Fire & Safety Engineering, Adyali Fata, Vihirgaon, Umred Road, Nagpur	1260 hrs. T - 540 hrs. P - 720 hrs. 60 Credits (1Y)	07.09.2022
20.	Diploma in Fire Sub Officer (DFSO)		1260 hrs. T - 540 hrs. P - 720 hrs. 60 Credits (1Y)	07.09.2022
21.	PG Diploma in fire Safety and Hazards Management (PGDFSHM)		1350 hrs. T - 630 hrs. P - 720 hrs. 66 Credits (1Y)	07.09.2022
22.	PG Diploma in Industrial Safety (PGDIS)		1350 hrs. T - 630 hrs. P - 720 hrs. 66 Credits (1Y)	07.09.2022
23.	Mechanic – Auto, Electrical and Electronics	VEDIC – VDIH Engineering Design Innovation Centre for Skill and Entrepreneurship Development, Nagpur	3 Months 240 hrs. T - 150 hrs. P - 90 hrs. 08 Credits	27.10.2022
24.	Basic Skills in Electronics and Application		3 Months 240 hrs. T - 150 hrs. P - 90 hrs. 08 Credits	27.10.2022
25.	Machinist – CNC, VNC, UNC		3 Months 240 hrs. T - 150 hrs. P - 90 hrs. 08 Credits	27.10.2022
26.	Cyber-Security & Ethical Hacking		3 Months 240 hrs. T - 150 hrs. P - 90 hrs. 08 Credits	27.10.2022
27.	Cyber Forensic Investigator		3 Months 240 hrs. T - 150 hrs. P - 90 hrs. 08 Credits	27.10.2022
28.	Certificate Course in Universal Health	UMS Health, Dhantoli Nagpur	60 hrs. 04 Credits	27.10.2022
29.	Certificate Course in Hospital Assistant	Vivekshil Mitra Parivar Institution Women Training Centre, Wadi, Nagpur	169 Hours T - 131 hrs. P - 38 hrs. 3 Credits	03.11.2022

Sr. No.	Name of the Course	Name of the Institution	Duration & Credits	Sanction Date
30.	Certificate Course in Animal Tissue Culture	Central India Institute of Medical Science (CIIMS), Nagpur	45 hrs.	07.11.2022
31.	Certificate Course in Counseling	Orange City College of Social Work, Nagpur	212 hrs. T – 122 hrs. P - 90 hrs 3 Credits	06.12.2022
32.	Certificate Course in Counseling	B. P. National Institute of Social Work, Nagpur	212 hrs. T - 122hrs. P - 90 hrs 3 Credits	06.12.2022
33.	Certificate Course in Aptitude and Communication Development Program	Ownprep Private Limited Beltarodi, Nagpur	90 hrs. T - 60 hrs. P - 30 hrs. 2 Credits	06.12.2022
34.	Certificate Course in Counseling	Matru Sewa Sangh Institute of Social Work, Nagpur	212 hrs. T – 122 hrs. P - 90 hrs 3 Credits	14.02.2023
35.	Certificate Course in Bed Side Assistant	Community College of Technology & Research, Mission India Campus, Khadgaon, Nagpur	232 hrs. T - 90 hrs. P - 142 hrs.	23.02.2023
36.	Certificate Course in Pharmacy Assistant		255 hrs. T - 195 hrs. P - 60 hrs.	23.02.2023
37.	Certificate Course in Gender Sensitization	L. A. D. & Smt. R. P. College for Women, Nagpur	60 hrs 3 Credits	08.03.2023
38.	Certificate Course in Financial Management	Green Growth Consultancy Pvt. Ltd., Nagpur	43 hrs. 3 Credits	08.03.2023
39.	Certificate Course in Montessori Teachers Training	Jagat Prakash B.Ed. College, Kamptee Road, Nagpur	300 hrs. 20 Credits	08.03.2023
40.	Certificate Course in Immunohistochemistry and fluorescent microscopy	Department of Pharmaceutical Sciences, Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University, Nagpur	45 hrs. T - 15 hrs. P - 30 hrs	03.05.2023
41.	Certificate Course in Montessori Teachers Training	Anjuman Girls Degree College of Arts, Sadar, Nagpur	300 hrs (9 Months)	28.06.2023
42.	Certificate Course in Level 1 : Web Security	Nexus Infosec LLC, 107, Mohini Complex, Kingsway, Nagpur	90 hrs T - 60 hrs P - 30 hrs 5 Credit	30.06.2023
43.	Certificate Course in Level 2 : Network Security		135 hrs T - 75 hrs P - 60 hrs 7 Credit	30.06.2023
44.	Certificate Course in Level 3 : Adversary Simulations		210 hrs T - 90 hrs P - 120 hrs 10 Credits	30.06.2023

जीवन शिक्षण अभियानांतर्गत अल्पकालीन प्रशिक्षण अभ्यासक्रम :

Details of Courses Sanctioned under Jeevan Shikshan Abhiyan 2022-2023				
Sr. No.	**Name of the Course**	**Name of the Institution**	**Duration & Credits**	**Sanction Date**
1.	Certificate Course in Health & Yoga	Dhanwate National College, Nagpur	35 hrs. 2 Credits	11.07.2022
2.	Certificate Course in Excel for Banking in Accounts.	Dharampeth M. P. Deo Memorial Science College, Nagur	60 hrs T-30 hrs P-30 hrs 3 credits	13.7.2022
3.	Certificate Course in Basic Techniques of Research Methodology in Social Science	Athawale College of Social Work, Bhandara	30 hrs. 2 Credits	13.07.2022
4.	Certificate Course in Spoken English & English For Competitive Exams	N. K. S. Model College, Karanja (Ghadge), Dist. Wardha	37 hrs. 2 Credits	22.07.2022
5.	Certificate Course in Practical Application of GST	Kamla Nehru Mahavidyalaya, Nagpur	41 hrs. T - 21 hrs. P - 20 hrs. 2 Credits	28.07.2022
6.	Certificate Course in Fashion Designing	J. M. Patel College, Bhandara	45 hrs. 2 Credits	29.07.2022
7.	Certificate Course in Baking & Icing		46 hrs. 2 Credits	29.07.2022
8.	Certificate Course in Renewable Energy Resourses		50 hrs T - 39 hrs. P - 11 hrs. 3 Credits	29.07.2022
9.	Certificate Course in Mass Communication		46 hrs T-40 hrs P-06 hrs 2 Credits	29.07.2022

Sr. No.	Name of the Course	Name of the Institution	Duration & Credits	Sanction Date
10.	Certificate Course in Counselling	Athawale College of Social Work, Bhandara	30 hrs. 2 Credits	08.08.2022
11.	Certificate Course in Buddhist Heritage Tourism of Vidarbha	Dr. Madhukarrao Wasnik P. W. S. Arts, Commerce & Science College, Nagpur	26 hrs. 1 Credit	08.08.2022
12.	Certificate Course in Journalism	NMD College of Arts & Commerce, Gondia	42 hrs. T - 37 hrs. P - 05 hrs. 2 Credits	08.08.2022
13.	Certificate Course in Money & Banking		15 hrs. 1 Credit	08.08.2022
14.	Certificate Course in Beautification	Kamla Nehru Mahavidyalaya, Nagpur	58 hrs. T - 30 hrs. P - 28 hrs 2 Credits	08.08.2022
15.	Certificate Course in Health, Beauty & Wellness	V. M. V. Commerce, J. M. T. Science College, Nagpur	30 hrs. 2 Credits	08.08.2022
16.	Certificate Course in Environmental and Water Management	S.S.E.S. Amravati's Science College, Nagpur	43 hrs. 2 Credits	12.08.2022
17.	Certificate course in Ground Water Exploration		45 hrs T - 36 hrs. P - 09 hrs. 2 Credits	12.08.2022
18.	Certificate Course in Mushroom Cultivation		T - 20 hrs. P - 20 hrs. 2 Credits	12.08.2022
19.	Certificate Course in Immunology and Immunodiagnostics		44 hrs T - 36 hrs. P - 08 hrs. 2 Credits	12.08.2022
20.	Certificate Course in Fruit Processing and Wine Techology		30 hrs T - 16 hrs. P - 13 hrs. 1 Credits	12.08.2022
21.	Certificate Course in Sustainable Development (for College Students)	Mahila Mahavidyalaya, Nagpur	30 hrs. 2 Credits	20.08.2022
22.	Certificate Course in Sustainable Development (for External Students)	Mahila Mahavidyalaya, Nagpur	30 hrs. 2 Credits	20.08.2022
23.	Certificate Course in Instrumental Method of Analysis	Kamla Nehru Mahavidyalaya, Nagpur	39 hrs. T - 15 hrs. P - 24 hrs. 1 Credit	01.09.2022
24.	Certificate Course in A Linguistic Approach to Oral & Written Communication	Shri Binzani City College, Nagpur	75 hrs. T - 45 hrs. P - 30 hrs. 3 Credits	12.09.2022
25.	Certificate Course in Indian Constitution & Human Rights	Shri Binzani City College, Nagpur	76 hrs. T - 46 hrs. P - 26 hrs. 2 Credits	12.09.2022
26.	Certificate Course in Basic Knowledge of Marathi Grammer		75 hrs. T - 45 hrs. P - 26 hrs. 2 Credits	12.09.2022
27.	Certificate Course in Spoken English and English for Competitive Exam	J. M. Patel Arts, Commerce & Science College, Bhandara	37 hrs. 2 Credits	19.09.2022
28.	Certificate Course in Basic English Grammmer		36 hrs. 2 Credits	19.09.2022
29.	Certificate Course in Fish Breeding Technology		36 hrs. 2 Credits	19.09.2022
30.	Certificate Course in Biofertilizer Formulation from Agriculture Waste and Crop Improvement through Bio-technology	Kamla Nehru Mahavidyalaya, Nagpur	53 hrs. T-23 hrs. P-30 hrs. 2 Credits	19.09.2022
31.	Certificate Course in Vermicomposting	Arts and Science College, Pulgaon	30 hrs. 2 Credits	20.10.2022
32.	Certificate Course in Medicinal Plants		40 hrs. T-31 hrs. P-09 hrs. 2 Credits	20.10.2022
33.	Certificate Course in Spoken English		30 hrs. 2 Credits	20.10.2022
34.	Certificate Course in Human Right	Dayanand Arya Kanya Mahavidyalaya, Jaripatka, Nagpur	30 hrs 2 Credits	20.10.2022
35.	Certificate Course in Health and Yoga		35 hrs. 2 Credits	20.10.2022
36.	Certificate Course in Basic Knowledge of Marathi Grammar	Dr. Ambedkar Institute of Social Work, Nagpur	75 hrs. T- 45 hrs. P-26 hrs. 2 Credits	20.10.2022

Sr. No.	Name of the Course	Name of the Institution	Duration & Credits	Sanction Date
37.	Certificate Course in Beautification	Zulekha College of Commerce, Science & Technology, Nagpur	58 hrs. T- 30 hrs. P- 28 hrs. 2 Credits	20.10.2022
38.	Certificate Course in Medicinal Plants	Arts and Science College, Pulgaon	48 hrs. T-31 hrs. P-09 hrs. 2 Credits	20.10.2022
39.	Certificate Cource in Vermicomposting		30 hrs. 2 Credits	20.10.2022
40.	Certificate Cource in Spoken English		30 hrs. 2 Credits	20.10.2022
41.	Certificate Course in English Proficiency Course	G. S. Commerce and Economics, Nagpur	48 hrs. 2 Credits	31.10.2022
42.	Certificatye Course in Basic Computer Skills		45 hrs. 2 Credits	31.10.2022
43.	Certificate Course in Creative Writing and Communication Skill		49 hrs. 2 Credits	31.10.2022
44.	Certificate Course in E-Commerce and Web Designing	Shri Binzani City College, Nagpur	90 hrs. T- 30 hrs. P-60 hrs. 3 Credits	31.10.2022
45.	Certificate Course in Bio-fertilizers and Bio-pesticides	SSES Amravati Science College, Congress Nagar, Nagpur	45 hrs. T- 37 hrs. P- 8hrs. 2 Credits	31.10.2022
46.	Certificate Course in Chemistry Laboratory Safety	J.M.Patel Arts, Commerce & Science College, Bhandara	43 hrs. 2 Credits	03.11.2022
47.	Certificate Course in Basic Computer Skill	Arts & Science College Nachangaon, Pulgaon	45 hrs. 1 Credit	03.11.2022
48.	Cartificate Course in Basic Computer Skill	Hutatma Rashtriya Arts & Science College, Ashti	45 hrs. 1 Credit	03.11.2022
49.	Certificate Course in Basic Cake Making		30 hrs. 1 Credit	03.11.2022
50.	Certificate Course in Yoga and Health		35 hrs. 2 Credits	03.11.2022
51.	Certificate Course in Skill Development for Competitive Exam		43 hrs. 2 Credits	03.11.2022
52.	Certificate Course in Fashion Designing	Dayanand Arya Kanya Mahavidyalaya, Jaripatka, Nagpur	45 hrs. 2 Credits	03.11.2022
53.	Certificate Course in Spoken English	Women's College of Arts & Commerce, Nagpur	15 hrs. 1 Credit	09.11.2022
54.	Certificate Course in Modi Lipi		20 hrs. T-14 hrs. P-06 hrs. 1 Credits	09.11.2022
55.	Certificate Course in Beautification		58 hrs. T-30 hrs. P-28 hrs. 2 Credits	09.11.2022
56.	Certificate Course in Stress Management	Dayanand Arya Kanya Mahavidyalaya, Jaripatka, Nagpur	45 hrs. 2 Credits	09.11.2022
57.	Certificate Course in Spoken English		30 hrs. 2 Credits	09.11.2022
58.	Certificate Course in Kitchen Garden	Shrimati Binzani Mahila Mahvidyalaya, Nagpur	30 hrs. T-24 hrs. P-12 hrs. 2 Credits	11.11.2022
59.	Certificate Course in Reasearch Methodology		30 hrs. T-22 hrs. P-08 hrs. 1 Credit	11.11.2022
60.	Certificate Course in Digital Marketing		30 hrs. 1 Credit	11.11.2022
61.	Certificate Course in Psychological Testing & Counselling		38 hrs. T-18 hrs. P-20 hrs. 2 Credits	11.11.2022
62.	Certificate Course in Ethics of Success		30 hrs. 1 Credit	11.11.2022
63.	Certificate Course in Communication Skill for Job Purpose		30 hrs. 1 Credit	11.11.2022

Sr. No.	Name of the Course	Name of the Institution	Duration & Credits	Sanction Date
64.	Certificate Course in Spoken English	Vidya Vikas Arts, Commerce & Science College, Samudrapur, Wardha	30 hrs. 2 Credits	15.11.2022
65.	Certificate Course in Vermicomposting		30 hrs. 2 Credits	15.11.2022
66.	Certificate Course in Beauty Culture		30 hrs. 2 Credits	15.11.2022
67.	Certificate Course in Gardening		30 hrs. 2 Credits	15.11.2022
68.	Certificate Course in Allied Agricultural Skills	Hislop College, Nagpur	45 hrs. 2 Credits	17.11.2022
69.	Certificate Course in Marathi Bhashache Praman Lekhan	Arts & Science College Nachangaon, Pulgaon	45 hrs. 2 Credits	18.11.2022
70.	Certificate Course in Basic Garment Making	Mahila Mahavidyalaya, Nandanvan, Nagpur	29 hrs. T-16 hrs. P-13 hrs. 1 Credit	21.11.2022
71.	Certificate Course in Analytical Technique in Food Microbiology	Arts and Science College, Pulgaon, Wardha	49 hrs. T-31 hrs. P-18 hrs. 2 Credits	21.11.2022
72.	Certificate Course in Spoken English	Shri Saibaba Lok Prabodhan Arts, College, Wadner, Wardha	15 hrs. 1 Credit	02.12.2022
73.	Certificate Course in Agro-Economics		16 hrs. 1 Credit	02.12.2022
74.	Certificate Course in Interior Decoration and Designing		16 hrs. 1 Credit	02.12.2022
75.	Certificate Course in Travel & Tourism	Shri Saibaba Lok Prabodhan Arts, College, Wadner, Wardha	16 hrs. 1 Credit	02.12.2022
76.	Certificate Course in Quantitative Aptitude	Kamla Nehru Mahavidyalaya, Nagpur	45 hrs. 2 Credits	05.12.2022
77.	Certificate Course in Electronic Equipment		59 hrs. T - 44 hrs. P-15 hrs. 2 Credits	05.12.2022
78.	Certificate Course in Nursery Techniques with Special Reference to Floliculture		60 hrs. T-40 hrs. P-20 hrs. 2 Credits	05.12.2022
79.	Certificate Course in Domestic Appliances		30 hrs. 2 Credits	05.12.2022
80.	Certificate Course in Vermicomposting	Dr. R. G. Bhoyar Art, Commerce & Science College, Seloo, Wardha	30 hrs. 2 Credits	05.12.2022
81.	Certificate Course in Basic English Grammar	Arvindbadu Deshmukh Mahavidyalaya, Bharsingi	54 hrs. 2 Credits	13.12.2022
82.	Certificate Course in Agro-Economics		16 hrs. 1 Credit	13.12.2022
83.	Certificate Course in Vermicomposting		30 hrs. 2 Credits	13.12.2022
84.	Certificate Course in Mushroom Cultivation		26 hrs. 1 Credit	13.12.2022
85.	Certificate Course in Panchayat Raj System	Shri Saibaba Lok Prabodhan Arts College Wadner, Hinganghat, Wardha	30 hrs. 2 Credits	13.12.2022
86.	Certificate Course in Yoga and Health		30 hrs. 2 Credits	13.12.2022
87.	Certificate Course in Introduction to Indian Constitution	J. M. Patel Arts, Commerce & Science College, Bhandara	36 hrs. 2 Credits	22.12.2022
88.	Certificate Course in ग्रामीण विकास) Rural Development)	Shri Saibaba Lok Prabodhan Arts College Wadner, Hinganghat, Wardha	45 hrs. 2 Credits	22.12.2022
89.	Certificate Course in Basic of Classical Vocal Music	Dayanand Arya Kanya Mahavidyalaya, Jaripatka Nagpur	45 hrs. 2 Credits	23.12.2022
90.	Certificate Course in Information Technology, Web Content Development and Android Programming	Kamla Nehru Mahavidyalaya, Nagpur	45 hrs. T-15 hrs P-30 hrs. 2 Credits	27.12.2022

Sr. No.	Name of the Course	Name of the Institution	Duration & Credits	Sanction Date
91.	Certificate Course in Digital Marketing	Dr. L. D. Balkhande College of Arts & Commerce, Bhandara	30 hrs. 2 Credits	27.12.2022
92.	Certificate Course in Bhandara District Tourist Guide		30 hrs. 2 Credits	27.12.2022
93.	Certificate Course in Fundamentals of Learning English		30 hrs. 2 Credits	27.12.2022
94.	Certificate Course in Tally ERP 9 & Office Automation		30 hrs. 2 Credits	27.12.2022
95.	Certificate Course in Advertising Management	Shri Saibaba Lok Prabodhan Arts, College, Wadner, Hinganghat, Wardha	16 hrs. 1 Credit	29.12.2022
96.	Certificate Course in Counselling	Athawale College of Social Work, Bhandara	30 hrs. T-30 hrs. 2 Credits	2.1.2023
97.	Certificate Course in Basic Techniques of Research Methodology in Social Science		30 hrs. T-30 hrs. 2 Credits	2.1.2023
98.	Certificate Course in Nano-science and Nanotechnology	Vidya Vikas Arts, Commerce & Science College, Samudrapur, Wardha	30 hrs. 2 Credits	21.1.2023
99.	Certificate Course in Diversity of Butterfly	Matoshri Ashatai Kunawar Arts, Commerce & Science Womens College, Hinganghat	30 hrs. 2 Credits	21.1.2023
100.	Certificate Course in Business Communication	SSPMS, Mahila Mahavidyalaya, Nagpur	30 hrs. 1 Credit	27.1.2023
101.	Certificate Course in Soil and Water Analysis	Arts & Science College, Pulgaon, Wardha	30 hrs. T-14 hrs. P-16 hrs. 1 Credit	27.1.2023
102.	Certificate Course in Plant Tissue Culture Techniques	Nabira Mahavidyalaya, Katol	90 hrs. T-30 hrs. P-60 hrs. 3 Credits	31.1.2023
103.	Certificate Course in Cake Making	Matoshri Ashatai Kunawar Arts, Commerce & Science Womens College, Hinganghat	30 hrs. 1 Credit	2.2.2023
104.	Certificate Course in झाडीपट्टीचे नाट्यसंगीत	Dr. L. D. Balkhande College of Arts & Commerce, Pauni, Bhandara	30 hrs. T-12 hrs. P-18 hrs. 1 Credit	8.2.2023
105.	Certificate Course in Panchayat Raj System	Shree Pandharinath Arts And Commerce College, Narkhed, Dist- Nagpur	28 hrs. 1 Credit	13.2.2023
106.	Certificate Course in Health and Yoga		35 hrs. 2 Credits	13.2.2023
107.	Certificate Course in Modi Lipi	Mahila Mahavidyalaya Nandanwan, Nagpur	20 hrs. T-14 hrs. P-06 hrs. 1 Credit	15.2.2023
108.	Certificate Course in Employbility Skills	Shree Sainath College of Pharmacy, Dawalameti, Nagpur	30 hrs. 2 Credits	21.2.2023
109.	Certificate Course in Gardening Management	Mahila Mahavidyalaya, Nandanwan, Nagpur	30 hrs. T-16.5 hrs. P-15.5 hrs. 1 Credit	21.2.2023
110.	Certificate Course in Interior Decoration	S. S. Girls College, Vilthal Nagar, Ansari Ward, Gondia	51 hrs. T-15 hrs. P-36 hrs. 2 Credits	21.2.2023
111.	Certificate Course in Communicative Skills in English	Rajkumar Kewalramani Kanya Mahavidyalaya, Jaripatka, Nagpur Dr. Madhukarrao Wasnik P.W.S Arts & Commerce College, Kamptee Road, Nagpur	45 hrs. T-15 hrs. P-30 hrs . 2 Credits	24.2.2023
112.	Certificate Course in Taxation and Return Filling	Nabira Mahavidyalaya, Katol	80 hrs. T-48 hrs. P-32 hrs. 4 Credits	24.2.2023
113.	Certificate Course in Income Tax and Corporate Tax Planning	Matoshri Ashatai Kunawar Arts, Commerce & Science Womens College, Hinganghat	30 hrs. 2 Credits	24.2.2023
114.	Certificate Course in Business Communication Skills	Dayanand Arya Kanya Mahavidyalaya, Jaripatka, Nagpur	45 hrs. 2 Credits	24.2.2023

Sr. No.	Name of the Course	Name of the Institution	Duration & Credits	Sanction Date
115.	Certificate Course in मराठी भाषेचे भाषिक कौशल्ये	Dr. L.D. Balkhande College of Art & Commerce, Pauni, Dist- Bhandara	30 hrs. 2 credits	27.2.2023
116.	Certificate Course in Soil and Water Analysis	Tai Golwalkar Mahavidyalaya, Ramtek	30 hrs. 1 Credit	27.2.2023
117.	Certificate Course in Communication Skills and Personality Development	Dharampeth M. P. Deo Memorial Science College, Nagpur	43 hrs. T-28hrs. P-15 hrs. 2 Credits	27.2.2023
118.	Certificate Course in Latex		43 hrs. 2 Credits	27.2.2023
119.	Certificate Course in Vedic Mathematics for Competative Exam		43 hrs. 2 Credits	27.2.2023
120.	Certificate Course in Excel for Banking in Accounts		60 hrs.T-30 hrs. P-30 hrs. 3 Credits	27.2.2023
121.	Certificate Course in IOT Devices		43 hrs. T-30 hrs. P- 12 hrs. 2 credits	27.2.2023
122.	Certificate Course in Vermicomposting and Vermiculturing		43 hrs. 2 Credits	27.2.2023
123.	Certificate Course in Skill Development for Competitive Examinations		43 hrs. 2 Credits	27.2.2023
124.	Certificate Course in Developing Computational Skills Using Software Packages & online Google Tools		67 hrs. T-37 hrs. P-30 hrs . 3 Credits	27.2.2023
125.	Certificate Course in Freshwater Fish Culture		43 hrs. 2 Credits	27.2.2023
126.	Certificate Course in Introduction to Library & Information Science	Dr. L. D. Balkhande College of Art & Commerce, Pauni, Dist- Bhandara	29 hrs. 2 Credits	3.3.2023
127.	Certificate Course in Economy of Nagpur District	Dayanand Arya Kanya Mahavidhyalaya College, Jaripatka, Nagpur	30 hrs. 2 Credits	3.3.2023
128.	Certificate Course in Digital Library	Kamla Nehru Mahavidyalaya, Nagpur	30 hrs. T-16 hrs. P-14 hrs. 1 Credit	3.3.2023
129.	Certificate Course in Banking	Savasadan Arts, Commerce & Science Senior College, Nagpur	15 hrs. 1 Credit	6.3.2023
130.	Certificate Course in Writing for Media	Mahila Mahavidyalaya Nandanvan, Nagpur	30 hrs. T-20 hrs. P-10 hrs. 1 Credit	6.3.2023
131.	Certificate Course in Plantation and Animal Care-PAAC	Shri Binzani City College, Nagpur	76 hrs. T-46 hrs. P-30 hrs. 3 Credits	8.3.2023
132.	Certificate Course in Shine with Natural Care	RajKumar Kewalramani Kanya Mahavidyalaya, Nagpur	41 hrs. T-15 hrs. P-26 hrs. 1 Credit	15.3.2023
133.	Certificate Course in Bakery	Arts Commerce & Science College, Arvi	60 hrs. P-60 hrs. 2 Credits	16.3.2023
134.	Certificate Course in Study of the Political Condition in Bhandara	Dr. L. D. Balkhande College of Arts & Commerce, Dist-Bhandara	25 hrs. T- 25 hrs. 1 Credit	31.3.2023
135.	Certificate Course in Employability Skill	Dadasaheb Balpande College of Pharmacy, Besa, Nagpur	30 hrs. 2 Credits	10.4.2023
136.	Certificate Course in Fumdamentals of Food Preservation & Safety	Dharampeth M. P. Deo Memorial Science, Near Ambazhari Lake, Nagpur	43 hrs. T-27 hrs. P-16 hrs. 2 Credits	12.4.2023
137.	Certificate Course in Aquaculture	Tai Golwalkar Mahavidyalaya, Ramtek	31 hrs. T-21 hrs. P-10 hrs. 1 Credit	13.4.2023
138.	Certificate Course in Advance Analytical Equipment Handling	Dadasaheb Balpande College of Pharmacy, Besa, Nagpur	45 hrs. T-15 hrs. P- 30 hrs. 2 Credits	13.4.2023

Sr. No.	Name of the Course	Name of the Institution	Duration & Credits	Sanction Date
139.	Certificate Course in Financial Market	Arts Commerce & Science College, Arvi	16 hrs. 1 Credit	13.4.2023
140.	Certificate Course in Stress Management	Santaji Mahavidyalaya, Nagpur	30 hrs. 2 Credits	19.4.2023
141.	Certificate Course in Local History of Nagpur		45 hrs. 2 Credits	19.4.2023
142.	Certificate Course in Rural Development		45 hrs. 2 Credits	19.4.2023
143.	Certificate Course in Human Rights		30 hrs. 2 Credits	19.4.2023
144.	Certificate Course in Cyber Security		45 hrs. 3 Credits	19.4.2023
145.	Certificate Course in Sericulture	K. Z. S. Science College, Bramhani, Tah. Kalmeshwar	35 hrs. T-25 hrs. P-10 hrs. 2 Credits	26.4.2023
146.	Certificate Course in Marathi Bhashache Swaroop Aani Upyogita	Santaji Mahavidyalaya, Nagpur	30 hrs. 1 Credit	27.4.2023
147.	Certificate Course in Bussiness Management with E- Commerce		31 hrs. 2 Credits	29.4.2023
148.	Certificate Course in Onling Banking	Shree Pandharinath Arts and Commerce College, Narkhed, Dist.-Nagpur	40 hrs. T-33 hrs. P-7 hrs. 2 Credits	22.5.2023
149.	Certificate Course in Bioinformatics	Hislop College, Nagpur	45 hrs.T-15 hrs. P-30 hrs. 2 Credits	23.5.2023
150.	Certificate Course in Web Programming	Shri. Mathuradas Mohta College of Science, Nagpur	47 hrs. T-15 hrs. P-32 hrs. 2 Credits	23.5.2023
151.	Certificate Course in Writing for Media (External Students)	Mahila Mahavidyalaya, Nandanwan, Nagpur	30 hrs. T-20 hrs. P-10 hrs. 1 Credits	29.5.2023
152.	Certificate Course in Life Livelihood Skills Through Traditional Maharashtrian Martial Arts	Shri Binzani City College, Nagpur	90 hrs. T-30 hrs. P-60 hrs. 3 Credits	29.5.2023

Details of Courses Sanctioned under Skill Based Courses : 2022-2023

Sr. No.	Name of the Institute	Name of the Course	Duration	Credits
1.	Shri Sai Samarth Educational Medical & Research Society, Nagpur	Certificate Course in Acupressure	96 hrs. T – 64 hrs. P – 32 hrs. Practical Hands on Training 1 hrs. per day	5
2.	VEDIC - Vidarbha Defence Industries Asso., Nagpur	Certificate Course in Aerospace and Aviation	240 hr. T - 150 hrs. P – 90 hrs.	13
		Certificate Course in Automobile & Capital Goods	240 hrs. T - 150 hrs. P – 90 hrs.	13
		Certificate Course in Basic Skills in Electronics and Application	240 hrs. T - 150 hrs. P – 90 hrs.	13
		Certificate Course in Cyber Security & Ethical Haking	240 hrs. T - 150 hrs. P – 90 hrs.	13
		Cyber Forenstic Investigator	240 hrs. T - 150 hrs. P – 90 hrs.	13
3.	G. H. Raisoni College of Commerce, Science & Technology, Nagpur	Certificate Course in Digital & Social Media Marketing	45 hrs.	2
4.	National Academy of Fire And Safety Engineering, Nagpur	Diploma in Fire-Safety and Hazards Management (DFSHM).	Sem I T – 270 hrs. P – 360 hrs. Sem II T – 270 hrs. P – 360 hrs.	60
		Diploma in Fire Sub Officer (DFSO)	Sem I T – 270 hrs. P – 360 hrs. Sem II T – 270 hrs. P – 360 hrs.	60
		PG/AD Diploma in Fire- Safety and Hazards Management (PGDFSHM/ADFSHM)	Sem I T – 180 hrs. P – 360 hrs. Sem II T – 180 hrs. P – 360 hrs.	48
		Advance Diploma in Industrial Safety (ADIS)	Sem I T – 180 hrs. P – 360 hrs. Sem II T – 180 hrs. P – 360 hrs.	48
5.	Trade School (Eton Advisor) PVT. Ltd	Certificate Course in Lets Start Up	45 hrs. T – 15 hrs. P - 30 hrs.	2

Sr. No.	Name of the Institute	Name of the Course	Duration	Credits
6.	G. H. Raisoni School of Business Management, Madhav Nagari, Nagpur	Certificate Course in Business Simulation	41 hrs. T – 10 hrs. P – 31 hrs.	1
7.	G. H. Raisoni Institute of Management & Research, Khaperkheda, Nagpur	Certificate Course in Tally ERP9 & GST 2022	45 hrs.	2

अभ्यासक्रम समिती भेटी : विभागाद्वारे विविध स्वयंसेवी संस्था व महाविद्यालयांमध्ये चालविण्यात येणाऱ्या प्रमाणपत्र अभ्सासक्रमांच्या प्रस्तावांना मंजुरी देण्यासाठी मा. कुलगुरूंनी मान्यता दिलेल्या तज्ज्ञांची समिती प्रत्यक्ष भेट देवून पाहणी केल्यानंतर अभ्यासक्रमांना मंजुरी देण्यात येते. सत्र २०२२–२०२३ मध्ये खालील स्वयंसेवी संस्था व महाविद्यालयांना भेटी देण्यात आल्या.

Sr. No.	Name of the Course	Visiting Institute/College Name	Visiting Date
1.	Certificate Course in Hospital Assistant	Dr. Dalavi Memorial Hospital & Research Centre, Nursing Training College, Nagpur	14.07.2022
2.	Certificate Course in Montessori Teachers Training	Community College of Technology & Research, Mission India Campus, Khadgaon, Nagpur	18.07.2022
3.	Certificate Course in Basic Procedure in Experimental Animal Handling and Care	Institute of Pharmaceutical Education and Research, Borgaon (Meghe), Wardha	26.07.2022
4.	Certificate Course in Counseling	B. P. National Institute of Social Work, Nagpur	01.08.2022
5.	Certificate Course in Counseling	Matru Sewa Sangh Institute of Social Work, Nagpur	01.08.2022
6.	Certificate Course in Montessori Teachers Training	Mahila Kala Niketan, Giripeth, Law College Square, Nagpur	03.08.2022
7.	Certificate Course in Craft Teachers Training		
8.	Certificate Course in Bed Side Assistant	Community College of Technology & Research, Mission India Campus, Khadgaon, Nagpur	17.08.2022
9.	Certificate Course in Hospital Assistant	Vivekshil Mitra Parivar Institution Women Training Centre, Wadi, Nagpur	18.08.2022
10.	Certificate Course in Counseling	Orange City College of Social Work, Nagpur	19.08.2022
11.	Diploma in fire Safety and Hazards Management (DFSHM)	National Academy of Fire & Safety Engineering, Adyali Fata, Vihirgaon, Umred Road, Nagpur	22.08.2022
12.	Diploma in Fire Sub Officer (DFSO)		
13.	P. G. Diploma in fire Safety and Hazards Management (PGDFSHM)		
14.	P. G. Diploma in Industrial Safety (PGDIS)		
15.	Certificate Course in Operation Theater Assistant	Ganga Charitable Trust, Care Hospital, Panchashil SQ, Ramdaspeth, Nagpur	25.08.2022
16.	Certificate Course in Montessori Teachers Training	Saraswati Magaswargiy Bahudeshiy Shikshan Sanstha, Kanhan, Nagpur	02.09.2022
17.	Mechanic – Auto, Electrical and Electronics	VEDIC – VDIH Engineering Design Innovation Centre for Skill and Entrepreneurship Development, Nagpur	21.10.2022
18.	Basic Skills in Electronics and Application		
19.	Machinist – CNC, VNC, UNC		
20.	Cyber-Security & Ethical Hacking		
21.	Cyber Forensic Investigator		
22.	Certificate Course in Aptitude and Communication Development Program	Ownprep Private Limited, Beltarodi, Nagpur	23.11.2022
23.	Certificate Course in Pharmacy Assistant		
24.	Certificate Course in Montessori Teachers Training	Jagat Prakash B.ed College, Kamptee Road, Nagpur	31.01.2023
25.	Certificate Course in Financial Management	Green Growth Consultancy Pvt. Ltd. Nagpur	04.03.2023
26.	Certificate Course in Graphic Designing	Mahila Mahavidyalaya, Nagpur	03.04.2023
	Diploma/ADV in Graphic Designing		
	Diploma/ADV in Animation film Making		
27.	Certificate Course in Intersection of Bio-technology and Law	Dr. Ambedkar College, Deekshabhoomi, Nagpur	25.04.2023
28.	Certificate course in Montessori Teachers Training	Anjuman girls degree College of Arts, Nagpur	28.04.2023

Sr. No.	Name of the Course	Visiting Institute/College Name	Visiting Date
29.	Certificate course in Automobile Technology Diploma in Automobile Technology Advance Diploma in Automobile Technology	Vision Group of Institutions, Manewada, Nagpur	08.05.2023
30.	Diploma in Pharmaceutical Management Diploma in Pharmaceutical Regulatory Affairs P.G. Diploma in Hospital Administration	Institute of Management, Science & Research, Nagpur	18.05.2023
31.	Advance Diploma in Printing and Packaging	Bhartiya Yug Prawartak Shikshan Sanstha, Nagpur	22.05.2023
32.	Certificate Course in Research Analyst	Trade School Eton Adv. Pvt. Ltd.	02.05.2023
33.	Certificate Course in Digital Marketing		
34.	Certificate Course in Equity Derivatives		
35.	Certificate Course in Cyber Security Awareness		
36.	Certificate Course in Mutul Fund		
37.	Certificate Course in Communicative English & Personality Development	Edusan Foundation Thaore Colony, Nagpur	19.05.2023
38.	Certificate course in Montessori Teachers Training	Anjuman Girls Degree College of Arts, Nagpur	24.05.2023
39.	Certificate Course in Level 1 : Web Security	Nexus Infosec LLC, 107, Mohini Complex, Kingsway, Nagpur	30.05.2023
40.	Certificate Course in Level 2 : Network Security		
41.	Certificate Course in Level 3 : Adversary Simulations		

अभ्यासक्रम समिती भेटी : Direction 37 of 2022 नुसार आजीवन अध्ययन व विस्तार विभागाद्वारे Skill Based Programmes ला मान्यता प्रदान करण्याकरिता प्रस्ताव प्राप्त झालेत. त्या प्रस्तावांना मान्यता प्रदान करण्याकरिता अभ्यासक्रमांशी संबंधित अधिष्ठाता अभ्यासक्रमांच्या प्रस्तावांची प्राथमिक तपासणी करण्याकरिता तसेच उपरोक्त संस्थांना प्रत्यक्ष भेटी देवून अभ्यासक्रमांना मंजुरी प्रदान केली.

Sr. No.	Name of the Course	Visiting Institute/College Name	Visiting Date
1.	Certificate Course in Business Simulation	G. H. Raisoni School of Business Management, Madhav Nagari, Nagpur	02.03.2023
2.	Certificate Course in Tally ERP9 & GST 2022	G. H. Raisoni Institute of Management & Research, Khaperkheda, Nagpur	07.03.2023
3.	Certificate Course in Digital & Social Media Marketing	G. H. Raisoni College of Commerce, Science & Technology, Nagpur	16.03.2023
4.	Certificate Course in Acupressure	Shri Sai Samarth Educational Medical & Research Society, Nagpur	18.03.2023
5.	Certificate Course in Lets Start Up	Trade School (Eton Advisor) PVT. Ltd	01.04.2023
6.	Diploma in Fire-Safety and Hazards Management (DFSHM)	National Academy Of Fire And Safety Engineering, Nagpur	11.04.2023
7.	Diploma in Fire Sub Officer (DFSO)		
8.	PG/AD Diploma in Fire- Safety and Hazards Management (PGDFSHM/ADFSHM)		
9.	Advance Diploma in Industrial Safety (ADIS)		
10	Certificate Course in Aerospace and Aviation	VEDIC - Vidarbha Defence Industries Asso., Nagpur	13.04.2023
11.	Certificate Course in Automobile & Capital Goods		
12.	Certificate Course in Basic Skills in Electronics and Application		
13.	Certificate Course in Cyber Security & Ethical Hacking		
14.	Cyber Forensic Investigator		

उन्नती, सहयोग, सक्षम व संस्कार प्रकल्प :

विभागाद्वारे विविध महाविद्यालयांमध्ये 'आजीवन अध्ययन व विस्तार केंद्र' स्थापन केले जातात. या केंद्रातर्गत विभागाचे चतुर्विध प्रकल्प कार्यान्वित केले जातात. मात्र अहवाल कालावधीत मा. कुलगुरूंनी सर्व अभ्यासक्रम क्रेडीट बेस्ड झाल्याने याही प्रकल्पांना मार्क्स न देता ग्रेड देण्यासाठी कार्यवाही सुरू असल्याने उन्नती प्रकल्प तसेच सहयोग प्रकल्प सत्र २०२२–२३ मध्ये घेण्यात आले नाही.

विभागाने आयोजित केलेल्या सभा :

आजीवन अध्ययन व विस्तार विभागाच्या विकासासाठी विविध महत्त्वाच्या सभा ठराविक कालावधीमध्ये पार पाडल्या गेल्या. त्यांचा वृतांत पुढीलप्रमाणे आहे.

अनुक्रमांक	सभा	दिनांक	स्थळ
१.	Meeting of Core Team for organizing Rashtriya Kishore Vaigyanik Sammelan during 108th Indian Science Congress-2023	१२/११/२०२२	औषधिनिर्माणशास्त्र विभाग, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर
२.	Meeting of Core Team for organizing Rashtriya Kishore Vaigyanik Sammelan during 108th Indian Science Congress-2023	१४/११/२०२२	नवोपक्रम, नवसंशोधन व साहचर्य, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर
३.	Meeting of Core Team for organizing Rashtriya Kishore Vaigyanik Sammelan during 108th Indian Science Congress-2023	१५/११/२०२२	आजीवन अध्ययन व विस्तार विभाग, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर
४.	Meeting of Core Team for organizing Rashtriya Kishore Vaigyanik Sammelan during 108th Indian Science Congress-2023	२२/१२/२०२२	
५.	Meeting of Core Team for organizing Rashtriya Kishore Vaigyanik Sammelan during 108th Indian Science Congress-2023	२३/१२/२०२२	नवोपक्रम, नवसंशोधन व साहचर्य, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर

विभागाद्वारे घेण्यात आलेल्या परीक्षा :

अनुक्रमांक	अभ्यासक्रमाचे नाव	दिनांक	स्थळ
१.	Certificate Course in Montessori	28/6/2022 to 6th July 2022	Humanities Building, R.T.M. Nagpur University Campus
२.	Certificate Course in Hospital Assisatnt	8/7/2022 & 11/7/2022	Humanities Building, R.T.M. Nagpur University Campus
३.	Certificate Course in Craft Teacher	18/7/2022	Department of Lifelong Learning & Extension
४.	Certificate Course in Acupressure	10/10 /2022 to 12/10/2022	Humanities Building, R.T.M. Nagpur University Campus
५.	P. G. Diploma in Clinical Laboratory Sciences	12/12/2022 to 17/12/2022	Department of Lifelong Learning & Extension
६.	Certificate Course in Gender Sensitization	11/1/2023 to 16/1/2023	Humanities Building, R.T.M. Nagpur University Campus
७.	Certificate Course in Ophthalmic Technical Assistant (Basic)	7/2/2023	Department of Lifelong Learning & Extension
८.	Certificate Course in Basic Procedure in Experimental Animal Handling & Care	22/2/2023	Institute of Pharmaceutical Science & Research, Wardha
९.	Elevating Ethical Practices in Pharmaceutical Sciences	4/3/2023	Dadasaheb Balpande College of Pharmacy, Nagpur
१०.	Diploma Course in Valuation of Real Estate	13 to 17 March, 2023	Online
११.	Diploma in Fire Seafty & Hazards Management	23/3/2023 to 31/3/2023	Humanities Building, R.T.M. Nagpur University Campus
१२.	P .G. Diploma in Fire Seafty & Hazards Management	23/3/2023 to 11/4/2023	Humanities Building, R.T.M. Nagpur University Campus
१३.	P. G. Diploma in Industrial Seafty	24/3/2023 to 13/4/2023	Humanities Building, R.T.M. Nagpur University Campus
१४.	Diploma in Fire Sub Offices	27/3/2023 to 5/4/2023	Humanities Building, R.T.M. Nagpur University Campus
१५.	Certificate Course in Human Values and Transformative Learning	11/4/2023	Online
१६.	Certificate Course in Acupressure	11/4/2023 to 13/4/2023	Humanities Building, R.T.M. Nagpur University Campus

अनुक्रमांक	अभ्यासक्रमाचे नाव	दिनांक	स्थळ
१७.	Certificate Course in Nurse Assistant	24/5/2023	Dadasaheb Balpande College of Pharmacy, Nagpur
१८.	Certificate Course in Basic Skills in Electronics and Applications	9/6/2023	Department of Lifelong Learning & Extension

विभागाद्वारे घेण्यात आलेली व्याख्यानमाला : प्रस्तुत कालावधीमध्ये विद्यार्थ्यांच्या विकासाकरिता महत्त्वाच्या विषयावर व्याख्यानमालेचे आयोजन करण्यात आले. त्याची यादी पुढीलप्रमाणे आहे.

अनु. क्र.	विषय	दिनांक	व्याख्याते
१.	'मन करा प्रसन्न'	दिनांक १२ जुलै, २०२२ रोजी दुपारी २ वाजता	इंजि. माणिकताई पळसकर

विभागाच्या सहयोगाने आयोजित कार्यक्रम : १०८ व्या भारतीय विज्ञान परिषदेदरम्यान दिनांक ४ ते ६ जानेवारी, २०२३ ला आजीवन अध्ययन व विस्तार विभागाच्या सहयोगाने राष्ट्रीय किशोर वैज्ञानिक सम्मेलन आयोजित करण्यात आलेले होते. उपरोक्त आयोजनात विभागाच्या संपूर्ण कर्मचाऱ्यांनी मोलाची कामगिरी बजावली व कार्यक्रम यशस्वी करून दाखविला.

कार्यक्रमाचा संक्षिप्त अहवाल खालीलप्रमाणे आहे.

Rashtriya Kishore Vaigyanik Sammelan (RKVS) (Children Science Congress) was organized as a part of 108th Indian Science Congress during 4-6 January, 2023 at Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University Campus, Nagpur. RKVS was one of the enlightening and inspiring event during 108th ISC that showcased the scientific curiosity and talents of young minds. The conference provided a platform for budding scientists, inventors and innovators to present their research findings, projects and ideas to a wide audience. The event aimed to promote scientific temperament, critical thinking and problem-solving skills among children while nurturing their interest in science. The theme of RKVS this year was "Understanding Ecosystem for Health & Wellbeing". The chief guest of the program was Dr. Satish Wate, Former Director, CSIR-NEERI, Nagpur and the Guest of honour were Dr. Manoranjan Mohanty, Head, NCSTC-DST, New Delhi, Dr. Sujit Banerjee, Director (Scientist F) NCSTC-DST, New Delhi, Dr. Lalit Sharma, Chairman, Academic Committee, NCSC, NCSTC-DST, Dr. Subhash Choudhari, Hon'ble Vice Chancellor, Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University. The inaugural function was presided over by Hon'ble President of Indian Science Congress Dr. Vijaya Laxmi Saxena. Dr. S. Ramakrishna, General Secretary (Membership Affairs), ISCA. proposed vote of thanks at the end of the inaugural program. The abstract book "Rays of Hope" comprising of abstracts of projects of all the Kishore Vaigyanik was published during the inaugural function by the hands of all the dignitaries.

Immediately after formal inauguration of Rashtriya Kishore Vaigyanik Sammelan, all the dignitaries also inaugurated the exhibition of projects of Kishore Vaigyanik (Children Scientists) who came from all the corners of India to showcase their talent. Total 123 Kishore Vaigyanik along with their teachers/escorts from across the India representing every state of India have participated. Out of which, 60 students were from national children Science Congress who were selected by NCSTC to participate in RKVS and 22 students from Rashtriya Bal Vaigyanik Pradarshani (RBVP) selected by NCERT. Along with these students, 51 students with 25 projects from the Vidarbha region of Maharashtra were selected through the competition Vidarbha Vidyarthi Vigyan Mela have also participated in RKVS.

During RKVS, posters on great Indian Scientists was also displayed in order to make new generation aware of the great heritage of our own scientists and motivate them to work in the field of science for the development and betterment of our beloved nation. The exhibition of the projects of Kishore Vaigyanik were visited by more than 35000 people including 20000+ school and college students.

To ignite the young minds and to explain them about the indigenous variety of seeds, a lecture by Padmashri Mrs. Rahibai Popere, Seed Mother – Farmer and Conservationist, Ahmednagar was organized during "Meet the Scientist" session. She explained the students about the impact of pesticides, chemicals and genetically modified varieties of the food grains. She highlighted the importance of conservation of our indigenous variety of seeds and its beneficial effects, which was greatly appreciated by the participants and their teachers.

A Workshop on "Brahmi Lipi" during "Meet the Scientist" session was also organized for the participants with the help of research scholar of Archaeology, Mr. Ashish Jain, who beautifully conducted the workshop. He also conducted a small session on importance of science in Archaeological research.

The valedictory function was held on January 6, 2023 at 3.00 pm, which was presided over by President of Indian Science Congress Dr. Vijaya Laxmi Saxena. The chief guest for valedictory function was Shri. Umesh Kumar Rustagi, Director, Nehru Science Centre, Mumbai and guest of honours were Dr. Raj Kumar Joshi, Sr. Scientist, DST, New Delhi, Dr. Prashant Kadu, Dean-Faculty of Inter-Disciplinary Studies, Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University, Dr. Lalit Sharma, Chairman, Academic Committee, NCSC and Dr. S. Ramakrishna, General Secretary (Membership Affairs), ISCA. Dr. Nishikant Raut, Convener of RKVS proposed vote of thanks.

Dr Nishikant Raut, was the conveyer of the program, Dr. Rajesh Singh, Local Secretary ISC and Dr. G. S. Khadekar Local Secretary ISC. All the members of core committee successfully contributed their efforts to make this event a grand success.

तंत्रज्ञान आणि उर्जा पार्क :

संचालक : डॉ. प्रकाश इटनकर

या वर्षभरात तंत्रज्ञान आणि ऊर्जा उद्यानाच्या खालील बैठका आणि भेटींचे आयोजन करण्यात आले होते.

२७ जानेवारी, २०२२ रोजी विद्यापीठ कॅम्पसमध्ये तज्ज्ञ पॅनेलसह बैठक झाली. बैठकीचा अजेंडा – तंत्रज्ञान आणि एनर्जी पार्कचे उपक्रम सुरू करण्याच्या धोरणावर चर्चा करणे हा या बैठकीचा मुख्य उद्देश होता. या बैठकीत विद्यापीठ शताब्दी महोत्सव समितीच्या वरिष्ठ सदस्यांचे मार्गदर्शन तसेच तज्ज्ञ पॅनेल ऑफ टेक्नॉलॉजी आणि एनर्जी पार्कच्या सदस्यांकडून सूचना मागवण्यात आल्या आहेत.

२ मार्च, २०२२ रोजी तंत्रज्ञान आणि एनर्जी पार्कचे उपक्रम सुरू करण्याच्या धोरणावर चर्चा करण्यासाठी बैठक झाली. बैठकीचा अजेंडा – प्रस्तावित तंत्रज्ञान व उर्जा पार्कच्या पायाभूत आवश्यकतांचे पुनरावलोकन करणे. वास्तुविशारद अंजली भंडारी यांनी सादर केलेल्या आर्किटेक्चरल ड्रॉइंगचे पुनरावलोकन करणे. वास्तुविशारद अंजली भंडारी यांनी सादर केलेल्या अंदाजे अंदाजपत्रकाचा आढावा घेणे. अभियांत्रिकी विभागाने सादर केलेल्या अंदाजे अंदाजपत्रकाचा आढावा घेणे.

३१ मार्च, २०२२ रोजी पायाभूत सुविधा सल्लागार पॅनेलच्या सदस्यांसह बैठक झाली. बैठकीचा अजेंडा – प्रस्तावित तंत्रज्ञान व उर्जा पार्कच्या पायाभूत आवश्यकतांचे पुनरावलोकन करणे. वास्तुविशारद तारिका दगडकर यांनी सादर केलेल्या आर्किटेक्चरल ड्रॉइंगचे पुनरावलोकन करणे.

१२ एप्रिल, २०२२ रोजी जमनालाल बजाज प्रशासकीय कार्यालयात निधी सहाय्यासाठी प्रस्ताव तयार करण्यासाठी बैठक झाली. बैठकीचा अजेंडा – तंत्रज्ञान आणि ऊर्जा उद्यानाचे उपक्रम सुरू करण्याच्या धोरणावर चर्चा करणे हा या बैठकीचा मुख्य उद्देश आहे. पायाभूत सुविधांच्या उभारणीसाठी निधी प्राधिकरणांना सादर करावयाच्या मसुद्याच्या प्रस्तावावर चर्चा करण्याचा अजेंडा आहे. या बैठकीत विद्यापीठ शताब्दी महोत्सव समितीच्या वरिष्ठ सदस्यांचे मार्गदर्शन आणि तज्ज्ञ पॅनेल ऑफ टेक्नॉलॉजी अँड एनर्जी पार्कच्या सदस्यांकडून सूचना मागविण्यात आल्या आहेत.

९ मे, २०२२ रोजी महाराष्ट्र शासनाच्या प्रधान सचिवांसोबत आभासी बैठक झाली. बैठकीचा अजेंडा – विद्यापीठाच्या शताब्दी वर्षात प्रस्तावित तंत्रज्ञान आणि ऊर्जा उद्यानाचे महत्त्व आणि आवश्यकता स्पष्ट करणे आणि महाराष्ट्र राज्य सरकारकडून तंत्रज्ञान व उर्जा पार्कसाठी आर्थिक मदतीची आवश्यकता स्पष्ट करणे.

७ जून, २०२२ रोजी शताब्दी महोत्सव समितीने बैठक बोलावली होती.

२८ मार्च, २०२३ रोजी विद्यापीठ कॅम्पसमध्ये तज्ज्ञ पॅनेलसह महाराष्ट्र सरकार कडून तत्वत: मान्य झालेल्या आराखड्यास पुर्न रूप देण्याकरिता बैठक झाली. बैठकीचा अजेंडा – टेक्नॉलॉजी आणि एनर्जी पार्कच्या तज्ज्ञ पॅनेलच्या सदस्यांच्या सूचनांनुसार आर्किटेक्चरल ड्रॉइंगवर चर्चा करणे हा या बैठकीचा मुख्य उद्देश आहे.

माननीय कुलगुरूंनी १३ जून, २०२२ रोजी विद्यापीठातर्फे तज्ज्ञ सदस्य डॉ. प्रकाश इटनकर, डॉ. भरत भानवसे आणि डॉ. नितीन डोंगरवार यांची चमू तयार केली असून त्यांनी तंत्रज्ञान विकासाच्या संदर्भात संबंध प्रस्थापित करण्यासाठी व अश्याप्रकारच्या इतर केंद्राच्या कार्याची माहिती घेण्यासाठी प्रमुख संस्थांना भेट देण्याच्या सूचना केल्या.

त्याअंतर्गत भेटी दिलेल्या संस्था खालीलप्रमाणे आहेत :

इन्स्टिट्यूट ऑफ केमिकल टेक्नॉलॉजी मुंबईला १४ जुलै, २०२२ रोजी भेट दिली.

इंडियन इन्स्टिट्यूट ऑफ टेक्नॉलॉजी मुंबईला १५ जुलैला भेट दिली.

श्री विठ्ठल एज्यूकेशन आणि रिसर्च इन्स्टिट्यूट, पंढरपूर (SVERI) येथे १९ जुलै, २०२२ रोजी भेट दिली.

विज्ञान आश्रम पाबळ पुणे २० जुलै, २०२२ रोजी भेट दिली.

द्रोणाचार्य स्टार्टअप पुणे २० जुलै, २०२२ रोजी भेट दिली.

त्याचप्रमाणे नागपुरातील तंत्रज्ञान विषयक संस्थाना सुद्धा सप्टेंबर, २०२२ या महिन्यात भेटी देण्यात आल्या.

यशवंतराव चव्हाण कालेज ऑफ इंजिनिअरिंग, नागपूरला भेट दिली. प्रियदर्शनी अभियांत्रिकी महाविद्यालय, नागपूरला भेट दिली. झुलेलाल अभियांत्रिकी महाविद्यालय, नागपूरला भेट दिली. जी. एच. रायसोनी अभियांत्रिकी महाविद्यालय, नागपूरला भेट दिली.

ज्या संस्थाना भेटी दिल्या त्या संस्थांना टेक्नॉलॉजी व एनर्जी पार्कची संकल्पना आवडली. सर्व इन्स्टिट्यूट मधल्या विविध तांत्रिक शाखा आपल्या टेक्नॉलॉजी पार्कला आकार देण्याकरिता तेथील पायाभूत सुविधा, तिथले शिक्षक टेक्नॉलॉजी पार्कच्या स्थापना व कार्यात सहकार्य करतील अशी ग्वाही दिली.

या केंद्रांना दिलेल्या भेटी उपयुक्त ठरल्या असून या विद्यापीठामध्ये होऊ घातलेल्या टेक्नॉलॉजी व एनर्जी पार्क मध्ये योग्य टेक्नॉलॉजीचे सर्वोत्तम कार्यरत मॉडेल देण्याकरिता या संस्थांसोबत सामंजस्य करार होऊ शकतो आणि त्याकरिता या संस्थांची मौखिक संमती मिळाली आहे. तसेच होऊ घातलेल्या आणि त्यांनी दिलेल्या मॉडेल्सला प्रदर्शन करणे व

त्याठिकाणी फलक लावून प्रदर्शित करणे असे सर्वानुमते ठरले आहे.

महाराष्ट्र सरकारला विद्यापीठानी आपल्या १०० व्या वर्षात टेक्नॉलॉजी व एनर्जी पार्कचा मार्च २०२३ मध्ये प्रस्ताव पाठवला होता. टेक्नॉलॉजी व एनर्जी पार्कच्या भव्य वास्तूकरिता ३१.५० कोटी तत्वत: मान्य झाले आहे. त्याकरिता आराखडा व अंदाजपत्रक करण्याकरिता विद्यापीठ तंत्रज्ञान विभागासोबत तज्ज्ञ वास्तुविशारद डॉ. तारिका दगडकर B. Arch., M. Des., Ph.D., EPCO (Fellowship), Associate Professor, SMMCA, Nagpur यांची नियुक्ती करून प्रस्ताव तयार करण्याची जबाबदारी देण्यात आली आहे. तसेच खालील महत्त्वपूर्ण संस्थांना भेटी देण्याची सूचना मा. कुलगुरूंनी विद्यापीठ तज्ज्ञ समितीला केली आहे.

सोयाबीन संशोधन केंद्र, इंदोर, पंजाबराव कृषी विद्यालय, अकोला, ॲग्रीकल्चरल विद्यापीठ, राहुरी, इंडियन इन्स्टिट्यूट ऑफ टेक्नॉलॉजी, खडकपूर.

विद्यार्थी विकास विभाग :

संचालक : डॉ. मंगेश पाठक

शैक्षणिक सत्र २०२२–२०२३ मध्ये मा. कुलगुरूंच्या नेतृत्वात महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम २०१६ च्या कलम–५६ नुसार विद्यार्थी विकास विभागाने बहुविध कार्यक्रम आणि योजना राबविल्या.

उत्कृष्ट विद्यार्थी पुरस्कार २०२०–२०२१

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, 'उत्कृष्ट विद्यार्थी पुरस्कार' 'उत्कृष्ट सांस्कृतिक उपक्रमपटू पुरस्कार' 'उत्कृष्ट राष्ट्रीय छात्रसेना कॅडेट पुरस्कार' करिता निवड समितीद्वारे खालील विद्यार्थ्यांची या पुरस्काराकरिता निवड करण्यात आली. सदर पुरस्कार दि. ०४/८/२०२२ ला वर्धापनदिन ऐवजी दि. ०५/९/२०२२ रोजी शिक्षक दिन या समारोहात मा. कुलगुरूंच्या शुभहस्ते सन्मानपूर्वक विजेत्या विद्यार्थ्यांना प्रदान करण्यात आला.

विजेत्या विद्यार्थ्यांची नावे खालीलप्रमाणे आहे.

'उत्कृष्ट विद्यार्थी पुरस्कार २०२०–२०२१' च्या पुरस्कृत विद्यार्थ्यांची नावे : १. श्री सागर अशोक कोहचाडे, डॉ. मधुकरराव वासनिक पी. डब्ल्यू. एस. कला–वाणिज्य महाविद्यालय, टेका नाका, कामठी रोड, नागपूर २. कु. राधा सतिश ठेंगडी, लेडी अमृताबाई डागा कॉलेज फॉर वुमेन ऑफ आर्ट्स, कॉमर्स ॲन्ड सायन्स, गांधीनगर, नागपूर

'उत्कृष्ट सांस्कृतिक उपक्रमपटू पुरस्कार २०२०–२०२१' च्या पुरस्कृत विद्यार्थ्यांची नावे : १. श्री. सुशांत सुदाम राठोड, शासकीय विज्ञान संस्था, नागपूर २. कु. मेहंदी के. सरीफुद्दीन शेख, हिस्लॉप महाविद्यालय, टेम्पल रोड, सिव्हील लाईन, नागपूर

'उत्कृष्ट राष्ट्रीय छात्रसेना कॅडेट पुरस्कार २०२०–२०२१' च्या पुरस्कृत विद्यार्थ्यांची नावे : १. श्री वैभव प्रमोद शेळके, जानकीदेवी बजाज विज्ञान महाविद्यालय, जमनालाल बजाज मार्ग, सिव्हील लाईन्स, वर्धा २. कु. रश्मी पुरूषोत्तम बल्की, श्री शिवाजी विज्ञान महाविद्यालय, कॉंग्रेसनगर, नागपूर.

भारतीय छात्र संसद पुणे २०२२ : १२ व्या भारतीय छात्र संसदेच्या कार्यक्रमाचे आयोजन MIT World Peace University, Kothrud, Pune येथे दिनांक १५ ते १७ सप्टेंबर, २०२२ ला करण्यात आले होते. त्या कार्यक्रमात विद्यापीठाच्या वेगवेगळ्या विभागातील एकूण पाच विद्यार्थ्यांच्या संघाने व दोन संघ व्यवस्थापकांनी सहभाग नोंदविला.

माजी कुलपती डॉ. पी. सी. अलेक्झांडर वक्तृत्त्व स्पर्धा व इतर वक्तृत्त्व स्पर्धा : माजी कुलपती डॉ. पी. सी. अलेक्झांडर वक्तृत्त्व स्पर्धा इंग्रजी, ही स्पर्धा दिनांक ४ ऑक्टोबर, २०२२ रोजी मुंबई विद्यापीठ, मुंबई येथे आयोजित करण्यात आलेली होती या स्पर्धेमध्ये राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज, नागपूर विद्यापीठाच्या वतीने हिस्लॉप कॉलेज, नागपूरची विद्यार्थिनी कु. मेहंदी खातुन शेख हिने सहभाग नोंदवून प्रथम क्रमांक पटकावला.

माजी कुलपती डॉ. पी. सी. अलेक्झांडर वक्तृत्व स्पर्धा मराठी, ही स्पर्धा दिनांक ७ ऑक्टोबर, २०२२ रोजी सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, पुणे येथे आयोजित करण्यात आलेली होती या स्पर्धेमध्ये राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज, नागपूर विद्यापीठाच्या वतीने लोकप्रशासन व स्थानिक स्वराज्य शासन विभाग, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज, नागपूर विद्यापीठ नागपूरचा विद्यार्थी श्री. अनिरुद्ध तळेगावकर याने सहभाग नोंदविला.

16th National Inter-University Debate Competition ही स्पर्धा G. B. Pant University of Agriculture and Technology, Pant Nagar, Uttarakhand येथे दिनांक १४ व १५ जानेवारी, २०२३ रोजी आयोजित करण्यात आलेली होती. या स्पर्धेमध्ये राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या वतीने शिवाजी सायन्स कॉलेज, नागपूरचा विद्यार्थी विशाल खर्चवाल याने सहभाग नोंदवून प्रथम पुरस्कार पटकावला व आर. एस. मुंडले महाविद्यालय, धरमपेठ, नागपूरचा विद्यार्थी आशुतोष तिवारी याने सहभाग नोंदवून सांत्वना पुरस्कार प्राप्त केला.

आंतर–महाविद्यालयीन सांस्कृतिक स्पर्धा निवड चाचणी २०२२ : राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज, नागपूर विद्यापीठाचा

सांस्कृतिक संघ निवड करण्याकरिता या वर्षी जिल्हास्तरीय सांस्कृतिक स्पर्धा निवड चाचणी घेण्यात आली. गोंदिया जिल्ह्यातील सर्व महाविद्यालयांकरिता नटवरलाल माणिकलाल दलाल कला–वाणिज्य महाविद्यालय, गोंदिया येथे दिनांक १९ ते २० सप्टेंबर, २०२२ रोजी सांस्कृतिक स्पर्धा निवड चाचणी घेण्यात आली. भंडारा जिल्ह्यातील सर्व महाविद्यालयांकरीता जे. एम. पटेल पदव्युत्तर कला–वाणिज्य व विज्ञान आणि मॅनेजमेंट महाविद्यालय, भंडारा येथे दिनांक २२ ते २३ सप्टेंबर, २०२२ रोजी सांस्कृतिक स्पर्धा निवड चाचणी घेण्यात आली. वर्धा जिल्ह्यातील सर्व महाविद्यालयांकरिता यशवंत महाविद्यालय, वर्धा येथे दिनांक २७ ते २८ सप्टेंबर, २०२२ रोजी सांस्कृतिक स्पर्धा निवड चाचणी घेण्यात आली. नागपूर जिल्ह्यातील सर्व महाविद्यालयांकरिता धरमपेठ म. पां. देव स्मृती विज्ञान महाविद्यालय, अंबाझरी उद्यानजवळ, नागपूर येथे दिनांक २९ ते ३० सप्टेंबर, २०२२ रोजी सांस्कृतिक स्पर्धा निवड चाचणी घेण्यात आली. उपरोक्त सर्व महाविद्यालयांमधुन सांस्कृतिक कार्यक्रमाच्या सर्व प्रकारांमधून निवड झालेल्या प्रथम तीन स्पर्धकांच्या अंतीम निवड चाचणीचे आयोजन गुरूनानक भवन, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर येथे दिनांक १७ ते १८ आक्टोबर, २०२२ दरम्यान करण्यात आले होते. अंतीम निवड चाचणी दरम्यान निवड झालेल्या ४५ स्पर्धकांचा राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाचा सांस्कृतिक संघ तयार करण्यात आला.

महाराष्ट्र राज्य आंतर–विद्यापीठ इंद्रधनुष्य सांस्कृतिक युवा महोत्सव २०२२ : १८ वा महाराष्ट्र राज्य आंतर–विद्यापीठ सांस्कृतिक युवा महोत्सव ''इंद्रधनुष्य – २०२२'' चे आयोजन महात्मा फुले कृषी विद्यापीठ, राहुरी येथे दिनांक ५ ते ९ नोव्हेंबर, २०२२ या दरम्यान आयोजित करण्यात आला. या महोत्सवात महाराष्ट्रातील एकूण २२ विद्यापीठांच्या विद्यार्थ्यांनी विविध स्पर्धामध्ये आपला सहभाग नोंदविला या युवा महोत्सवात राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या सांस्कृतिक चमुने सहभाग घेवून विविध स्पर्धामध्ये आपले विद्यार्थी यशस्वी झालेले आहेत. इंद्रधनुष्य २०२२ या आंतर–विद्यापीठीय महोत्सवात राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या सांस्कृतिक चमूंनी विविध स्पर्धामध्ये उत्कृष्ट प्रदर्शन करून खालील पारितोषिके प्राप्त केली.

प्रथम पारितोषिक : लाईट व्होकल

द्वितीय पारितोषिक : वेस्टन व्होकल, नॉन परक्युशन

तृतीय पारितोषिक : क्लासीकल डान्स, पोस्टर मेकिंग, एलोक्युशन

पश्चिम क्षेत्रीय, आंतर–विद्यापीठ युवा महोत्सव सांस्कृतिक स्पर्धा : गणपत विद्यापीठ, मेहसाना, गुजरात येथे १० ते १४ फेब्रुवारी, २०२३ (SWARRANG -2022-23) ला झालेल्या पश्चिम विभागीय युवा महोत्सव सांस्कृतिक स्पर्धेत राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या सांस्कृतिक चमूने विविध स्पर्धामध्ये भरीव कामगिरी करून यश संपादन केले. या स्पर्धेत पश्चिम भारतातील २४ विद्यापीठाने भाग घेतलेला होता. यामध्ये खालील स्पर्धेत आपल्या विद्यापीठातील विद्यार्थ्यांनी उत्कृष्ट कामगिरी दाखवून पारितोषिके प्राप्त केली.

प्रथम पारितोषिक : क्लासिकल डान्स, एलोक्युशन, डिबेट

द्वितीय पारितोषिक : परक्युशन, स्कीट

तृतीय पारितोषिक : मिमीक्री, लाईट व्होकल, पोस्टर मेकिंग, स्पॉट फोटोग्राफी

चतुर्थ पारितोषिक : ग्रुप साँग इंडीयन, ग्रुप साँग वेस्टर्न, क्लासीकल व्होकल

पाचवे पारितोषिक : इंस्टॉलेशन

आंतर–विद्यापीठीय राष्ट्रीय सांस्कृतिक युवा महोत्सव स्पर्धा : AIU New Delhi व जैन विद्यापीठ, बेंगलोर, कर्नाटक यांच्या संयुक्त विद्यमाने जैन विद्यापीठ, बेंगलोर, कर्नाटक येथे "Unifest 2023" २४ ते २८ फेब्रुवारी, २०२३ ला झालेल्या आंतर–विद्यापीठीय राष्ट्रीय सांस्कृतिक महोत्सव स्पर्धेत राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या सांस्कृतिक चमूने विविध स्पर्धामध्ये भरीव कामगिरी करून यश संपादन केले. या स्पर्धेत भारतातील भरपूर विद्यापीठाने भाग घेतलेला होता. यामध्ये खालील स्पर्धेत आपल्या विद्यापीठातील विद्यार्थ्यांनी उत्कृष्ट कामगिरी दाखवून पारितोषिक प्राप्त केले.

प्रथम पारितोषिक : Classical Dance, Percussion, Light Vocal, Debate

द्वितीय पारितोषिक : Poster making, Elocution

आंतरराष्ट्रीय सांस्कृतिक युवा महोत्सव स्पर्धा : AIU New Delhi व लव्हली प्रोफेशनल विद्यापीठ, फगवाडा, पंजाब यांच्या संयुक्त विद्यमाने लव्हली प्रोफेशनल विद्यापीठ, फगवाडा, पंजाब येथे "ONE WORLD 2023" ०६ ते ०८ एप्रिल, २०२३ ला झालेल्या आंतरराष्ट्रीय सांस्कृतिक युवा महोत्सव स्पर्धेत राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या सांस्कृतिक चमूने सहभाग नोंदविला.

संविधान दिन : शनिवार, दिनांक २६ नोव्हेंबर, २०२२ रोजी संविधान दिन मा. कुलगुरू डॉ. सुभाष चौधरी यांच्या अध्यक्षतेत तसेच, मा. प्र–कुलगुरू डॉ. संजय दुधे, प्रमुख अतिथी मा. न्या. वासंती नाईक, नागपूर, मा. कुलसचिव डॉ. राजू हिवसे, संचालक, डॉ. सोपानदेव पिसे, राष्ट्रीय सेवा योजना व संचालक डॉ. मंगेश पाठक, विद्यार्थी विकास विभाग यांचे व इतर मान्यवरांच्या उपस्थितीत दीक्षांत सभागृहात कार्यक्रम पार पडला.

नॅशनल इन्स्टिट्यूट ऑफ सोशल डिफेन्स मिनिस्ट्री ऑफ सोशल जस्टीस ॲन्ड एम्पॉवरमेंट भारत सरकार यांचा ट्रान्सजेंडरचा कार्यक्रम : विद्यार्थी विकास विभाग व राष्ट्रीय सेवा योजना, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर यांचे सहयोगाने नॅशनल इन्स्टिट्यूट ऑफ सोशल डिफेन्स मिनिस्ट्री ऑफ सोशल जस्टीस ॲन्ड एम्पॉवरमेंट भारत सरकार 'Provisions of Transgender Persons (Protection of Rights) Act, 2019 and Rules, 2020' चा एक दिवसीय संवेदना कार्यक्रम मा. कुलगुरू महोदयांचे मान्यतेनुसार विद्यापीठाच्या दिक्षांत सभागृहात डॉ. गिरीराज संचालक, नॅशनल इन्स्टिट्यूट ऑफ सोशल डिफेन्स मिनिस्ट्री ऑफ सोशल जस्टीस ॲन्ड एमपॉवरमेंट यांचे प्रमुख उपस्थितीत दिनांक ६ ऑक्टोबर, २०२२ रोजी घेण्यात आला. आचल वर्मा व विद्या कांबळे यांनी उपस्थितांना मार्गदर्शन केले. या कार्यक्रमाला विद्यापीठाच्या संलग्नित, संचालित महाविद्यालयातील व शैक्षणिक विभागातील एकूण १६० विद्यार्थ्यांनी सहभाग नोंदविला.

माता मंजुळाबाई विद्यार्थी वैद्यकीय सहायता निधी : संलग्नित महाविद्यालयातील खालील विद्यार्थ्यांच्या प्राप्त वैद्यकीय प्रस्तावानुसार समितीने मंजूर केल्याप्रमाणे निधी वाटप करण्यात आला.

अनुक्रमांक	विद्यार्थ्यांचे नाव	महाविद्यालयाचे नाव	देण्यात आलेली रक्कम
१.	अरमान संतोष गौर	सांख्यिकीशास्त्र विभाग, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर	१,००,०००/—
२.	स्नेहल गौतम वासनिक	वाणिज्य विभाग, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर	२७,६८०/—
३.	केतन अशोक नागरे	प्रियदर्शनी जे. एल. कॉलेज ऑफ इंजिनियरिंग, नागपूर	१,००,०००/—

अल्पसंख्यांक हक्क दिन : महाराष्ट्र शासनाच्या निर्देशानुसार अल्पसंख्यांक हक्क दिन मा. कुलगुरू महोदयांचे मान्यतेनुसार दिनांक १८ डिसेंबर, २०२२ ऐवजी १९ डिसेंबर, २०२२ रोजी सकाळी ११.०० वाजता विद्यापीठाच्या दीक्षांत सभागृहात मा. कुलगुरू डॉ. सुभाष चौधरी यांचे अध्यक्षतेत, मा. प्र–कुलगुरू, डॉ. संजय दुधे यांचे प्रमुख उपस्थितीत पार पडला. सदर कार्यक्रमाला मा. श्री दलजीतसिंग खालसा, गोंदिया उपस्थित होते. प्रस्तुत कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक डॉ. मंगेश पाठक, संचालक, विद्यार्थी विकास विभाग यांनी केले. प्रस्तुत कार्यक्रमाला बरेच मान्यवर उपस्थित होते.

आविष्कार निवड चाचणी : राज्य व राष्ट्रीय स्तरावरील संशोधनामध्ये वाव मिळविण्यासाठी अनेक संशोधन स्पर्धेत सहभाग घेण्याकरिता विद्यापीठाची चमू जात असते. यावर्षी निवड चाचणी आविष्कार–२०२३ करिता निवड चाचणी दादासाहेब बालपांडे फार्मसी महाविद्यालय, बेसा येथे आयोजित करण्यात आली. या स्पर्धेत एकूण २०३ विद्यार्थ्यांनी नोंदणी करून सहभाग घेतला असून त्यामधून निवड झालेल्या एकूण ४४ विद्यार्थ्यांना प्रशिक्षण देण्याकरिता आविष्कार प्रशिक्षण कार्यशाळेचे आयोजन दादासाहेब बालपांडे फार्मसी महाविद्यालय, बेसा येथे आयोजित करण्यात आले.

महाराष्ट्र राज्य आंतर–महाविद्यालयीन संशोधन विद्यार्थी परिषद "AVISHKAR 2022-23": महाराष्ट्र राज्य आंतर–विद्यापीठीय संशोधन विद्यार्थी परिषद "AVISHKAR 2022-23" चे आयोजन दिनांक १२ ते १५ जानेवारी, २०२३ या कालावधीत सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, पुणे येथे करण्यात आले होते. त्या स्पर्धेत राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या चमूने भरीव कामगिरी करून यश संपादन केले. या स्पर्धेत महाराष्ट्रातील १३ विद्यापीठांनी सहभाग घेतलेला होता. खालील स्पर्धेत राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या विद्यार्थ्यांनी उत्कृष्ट कामगिरी दाखवून पारितोषिक प्राप्त केले. **तृतीय पारितोषिक :** शिवम रोहणकर, श्रेणी व स्तर : वाणिज्य, व्यवस्थापन, विधी (विद्यार्थी, पदव्युत्तर)

विद्यापीठस्तरिय आंतर–महाविद्यालय सांस्कृतिक स्पर्धा 'युवारंग–२०२३': संचालक विद्यार्थी विकास विभागाद्वारे गुरूनानक भवन सभागृहात व लक्ष्मीनारायण तंत्रशास्त्र संस्था परिसरात दि. ८ ते १० मार्च, २०२३ दरम्यान युवारंग या सांस्कृतिक कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले होते. या कार्यक्रमात विद्यापीठांतर्गत येणाऱ्या सर्व महाविद्यालयातील एकूण १३०० विद्यार्थ्यांनी सहभाग घेतला. ज्या विद्यार्थ्यांनी आपल्या कलागुणांनी क्रमांक प्राप्त केले अशा विजेत्या कलाकारांना/स्पर्धकांना गुरुनानक भवन सभागृहात प्रशस्तीपत्र व सन्मानचिन्ह मा. कुलगुरू, मा. प्र–कुलगुरू, मा. कुलसचिव यांचे हस्ते प्रदान करण्यात आले.

तक्रार निवारण कक्ष : महाराष्ट्र शासनाच्या उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाने दिनांक २५ फेब्रुवारी, २०१९ रोजी क्रमांक –परिनि–२०१८/प.क्र.१२५/विशि–२ अंतर्गत अधिसूचनेन्वये निर्गमित केलेल्या २०१९ च्या एकरूप परिनियम क्रमांक ५

मधील कलम ५(४)(एक) मधील रचनेनुसार, विद्यापीठाविरुध्दच्या तक्रारीच्या आणि महाविद्यालय तक्रार निवारण कक्षाकडून निर्णय न देण्यात आलेल्या तक्रारींचे निवारण करण्यास्तव मा. कुलगुरूंनी प्र–कुलगुरूंच्या अध्यक्षतेखाली विद्यापीठ तक्रार निवारण कक्ष गठीत केले असून दि. २७ जानेवारी, २०२३ रोजी क्रमांक रातुमनावि/साप्र/२३/स/३३ व दिनांक २२ मे, २०२३ रोजी क्रमांक रातुमनावि/साप्र/२३/स/५७ च्या अधिसूचनेनुसार तक्रार निवारण कक्षाची शैक्षणिक सत्र २०२२–२३ मध्ये एकूण १ सभा घेण्यात आली सदर सभेमध्ये विद्यार्थ्यांच्या प्राप्त एकूण १९ तक्रारींचे निराकरण करण्यात आलेले आहे.

पूर्व परीक्षा प्रशिक्षण केंद्र :

केंद्र शासनाच्या गृहमंत्रालयाच्या आदेश क्र. बी. सी. ११०२०/३५/८२ बी. व्ही. सी. दि. : १८/०३/१९८३ नुसार अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमातीकरिता नागपूर विद्यापीठाद्वारे पूर्व परीक्षा प्रशिक्षण केंद्र संचालित आहे आता ते केंद्र सरकारच्या सामाजिक न्याय व अधिकारिता मंत्रालयातर्फे मिळणाऱ्या अनुदानातून चालविले जात आहे. अनुसूचित जमातीकरिता वेगळे मंत्रालय स्थापन झाल्यामुळे मंत्रालयाने या योजनेत बदल केला असून प्रशिक्षणाची सोय अनुसूचित जाती, इतर मागासवर्ग व अल्पसंख्यांक या प्रवर्गातील प्रशिक्षार्थिना मिळायची. या योजनेत परत बदल केला असून आता प्रशिक्षणाची सोय अनुसूचित जाती व इतर मागासवर्ग या प्रवर्गातील उमेदवारांकरिता उपलब्ध करून देण्यात आली. अनुदान देणाऱ्या मंत्रालयातर्फे ज्या परीक्षेसाठी अनुदान प्राप्त होते अशाच परीक्षांसाठी या केंद्राद्वारे प्रशिक्षणाची सोय उपलब्ध करून देण्यात येते. केंद्रामध्ये खालील परीक्षांसाठी प्रशिक्षण देण्यात येते.

अहवाल वर्षामध्ये Ministry of Social Justice and Empowerment यांच्याकडून ग्रॅन्ट न मिळाल्यामुळे या वर्षामध्ये होणाऱ्या IAS, IES आणि SBI Bank (P.O.) या परीक्षांसाठी ट्रेनिंग कार्यक्रम राबविण्यात आले नाही. त्याकरिता अनुदान देणाऱ्या संस्थेचे नाव Ministry of Social Justice and Empowerment, Govt. of India, New Delhi. Ministry of Social Justice and Empowerment यांच्याकडून संबंधित वर्षामध्ये अनुदान न मिळाल्यामुळे २००८–२००९ ते २०२२–२३ या वर्षामध्ये ट्रेनिंग कार्यक्रम राबविण्यात आले नाही. या वर्षामधून २००९–१० या वर्षाचे अनुदान सेंटरला २०१२ मध्ये मिळाले असून यांचा खर्चासंबंधाचे निर्णय घेण्याकरिता विद्यापीठाला लिहिले होते. त्यावर अजून काही निर्णय झालेला नाही. त्याचबरोबर सदर केंद्राच्या संचालकाची नियुक्ती २००६ पर्यंतच करण्यात आली होती. २००९ नंतर सदर केंद्राच्या संचालकपदी नियुक्ती करण्यात आली नाही.

ओबेराय सेंटर फॉर एक्सलेन्स :

नवीन पिढीच्या विद्यार्थ्यांना संधी देण्यासाठी उत्कृष्टता (OCE) ची स्थापना करण्यात आली. भारतीयांनी त्यांच्या पूर्ण करिअर क्षमतेचे पोषण करणे आणि ते लक्षात घेणे.

OCE ची दृष्टी प्रगत निर्माण करण्यासाठी शिक्षणात जागतिक दर्जाच्या पद्धती आणणे, व्यावसायिकरित्या चालवलेले कार्यक्रम तांत्रिक क्रांती साधारणपणे उत्पादकता आणि कार्यक्षमता वाढवते. तांत्रिक क्रांती मानवी भौतिक परिस्थितीचे पूर्नलेखन करते अस्तित्व आणि संस्कृतीला आकार देऊ शकते. हे साखळीच्या ट्रिगर म्हणून भूमिका बजावू शकते विविध आणि अप्रत्यक्षित बदल.

OCE नवीन देण्याची भूमिका बजावते. विद्यार्थ्यांना एज टेक्नॉलॉजी आणि म्हणून OCE विविध कार्यक्रमांचे आयोजन करते. HTML वापरून वेब पेज डिझाईनशी संबंधित ग्राफिक डिझाईन तत्त्वांची ओळख करून देण्यासाठी आणि सिद्धांतांना व्यवहारात कसे अंमलात आणायचे ते शिकविण्यासाठी वेब साईटच्या उपयोगितेचे विश्लेषण करण्याचे कौशल्य विकासित करण्याकरिता कार्यशाळा घेण्यात आली. या कार्यशाळेचा मुख्य उद्देश मुलाखतीची रणनीती विकसित करणे, संवाद कौशल्य वाढविणे आणि विद्यार्थ्यांना त्यांच्या सध्याच्या कौशल्य पातळीचे मुल्यांकन करण्यासाठी आणि सुधारणेसाठी क्षेत्रे ओळखण्यासाठी व्यासपीठ प्रदान करणे हा आहे.

दि. २८, २९ आणि ३१ मार्च, २०२३ रोजी 'Resume Writing' या विषयावर ३ दिवसीय लेखन कार्यशाळा आयोजित करण्यात आली होती. Biometrics & Pattern Recognition, Machine Learning, Digital Image Processing, Soft Computing या मूलभूत संकल्पना जाणून घेण्यासाठी व बायोमेट्रीक्स तंत्रज्ञानाचे सखोल ज्ञान मिळविण्यासाठी बायोमेट्रीक्स या विषयावर अतिथी व्याख्यान डॉ. अरविंद सेवाल, सहायक प्राध्यापक, केंद्रीय विद्यापीठ, जम्मू यांनी दिले. Python Basics आणि OOP संकल्पना जाणून घेण्यासाठी पायथनच्या मूलभूत गोष्टी, फाईल हाताळणी आणि काँक्रीट मॉडेलिंगसाठी Object Oriented Programming दृष्टीकोन, कारसारख्या वास्तविक जगातील गोष्टी, तसेच कंपन्या आणि कर्मचारी, विद्यार्थी आणि शिक्षक इत्यादी गोष्टींमधील संबंधाचे सखोल ज्ञान मिळविण्यासाठी कार्यशाळा आयोजित केली जाते. MS Excel हे सामान्यत: वापरले जाणारे Microsoft Office Application आहे जो संख्यात्मक डेटा जतन आणि विश्लेषण करण्यासाठी वापरला जातो. Excel पृथ्वीवरील सर्वोत्कृष्ट स्प्रेडशीट अप्लीकेशन बनवते ते म्हणजे त्याची गणना करण्याची क्षमता एक्सेलमध्ये, तुमच्याकडे फंक्शनची संपूर्ण यादी आहे जी तुम्ही गणनेसाठी वापरू शकता.

क्रीडा व शारीरिक शिक्षण विभाग :

आंतर–महाविद्यालयीन क्रीडा स्पर्धा :

विभागाचे वतीने ९४ (पुरुष/महिला) खेळांच्या आंतर–महाविद्यालयीन क्रीडा स्पर्धाचे आयोजन नागपूर, वर्धा, भंडारा आणि गोंदिया जिल्ह्यांतील विविध महाविद्यालयांच्या/संस्थेच्या मैदानावर करण्यात आले.

निवड चाचणीचे आयोजन संघ निवड :

क्रीडा महोत्सव, पश्चिम क्षेत्रीय आणि अखिल भारतीय आंतर–विद्यापीठ क्रीडा स्पर्धासाठी आंतर–महाविद्यालयीन क्रीडा स्पर्धाचे समाप्तीनंतर निवड चाचणीचे आयोजन विभागातर्फे करण्यात आले. क्रीडा व शारीरिक शिक्षण मंडळाद्वारे गठीत निवड समिती सदस्यांनी या निवड चाचणीच्या आधारे विद्यापीठाचा संघ निवडला व निवड झालेल्या संघाचे प्रशिक्षण शिबीर आयोजित करण्यात आले.

खेलो इंडिया विद्यापीठ खेळ :

दि. १ ते ६ जून, २०२३ रोजी बनारस हिंदू विद्यापीठ वाराणसी येथे झालेल्या खेलो इंडिया आंतर–विद्यापीठ योगासन पुरुष स्पर्धा/महिला स्पर्धेत विद्यापीठाच्या टिमने दुसरे स्थान पटकाविले. दि. २६ ते २९ मे, २०२३ रोजी बनारस हिंदू विद्यापीठ वाराणसी येथे झालेल्या खेलो इंडिया आंतर–विद्यापीठ स्पर्धेत श्री. रोहित पुरुष कुस्ती फ्री स्टाईलमध्ये तिसरे स्थान (१२५ कि.ग्रॅ.) पुरुष कुस्ती ग्रीको रोमन स्पर्धेत श्री. तरुण वत्स प्रथम स्थान (६३ कि.ग्रॅ.) व श्री. पुष्पक सहरावत तिसरे स्थान (९७ कि.ग्रॅ.) तसेच कु. खुशी राणी हिने कुस्ती फ्री स्टाईल महिला स्पर्धेत दुसरे स्थान (६३ कि.ग्रॅ.) पटकाविले. दि. ३१ मे ते ३ जून, २०२३ रोजी एकाना स्पोर्टस् सिटी ग्राउंड, लखनौ येथे झालेल्या खेलो इंडिया आंतर–विद्यापीठ फेन्सिंग महिला स्पर्धेत कु. श्रुती जोशी यांनी तिसरे स्थान (सायबर इव्हेंट) पटकाविले.

दि. २९ मे ते २ जून, २०२३ रोजी एस. व्ही. एस. पी. क्रीडा संकुल, जी. बी. नगर, उत्तरप्रदेश येथे झालेल्या खेलो इंडिया आंतर–विद्यापीठ बॉक्सिंग महिला स्पर्धेत कु. अल्फिया तरन्नुम पठाण प्रथम स्थान (८१+ कि.ग्रॅ.) पटकाविले. दि. २९ ते ३१ मे, २०२३ रोजी गुरू गोविंद सिंग स्पोर्टस् कॉलेज, लखनौ येथे झालेल्या खेलो इंडिया आंतर–विद्यापीठ ॲथलिटेक्स पुरुष स्पर्धेत श्री. सौरव तिवारी यांनी तिसरे स्थान (३००० Steeplechase) पटकाविले.

पश्चिम क्षेत्रीय आणि अखिल भारतीय विद्यापीठ खेळ :

दि. २६ डिसेंबर, २०२२ ते १ जानेवारी, २०२३ रोजी एम. डी. विद्यापीठ, रोहतक येथे झालेल्या अखिल भारतीय आंतर–विद्यापीठ बॉक्सिंग महिला स्पर्धेत कु. अल्फिया तरन्नुम पठाण हिने प्रथम स्थान (८१+ कि.ग्रॅ.) पटकाविले.

दि. १३ ते १६ मे, २०२३ रोजी तामिळनाडू शारीरिक शिक्षण आणि क्रीडा विद्यापीठ, चेन्नई येथे झालेल्या अखिल भारतीय आंतर–विद्यापीठ ॲथेलिटैक्स पुरुष/महिला स्पर्धेत श्री. शादाब पठाण यांनी प्रथम स्थान (५००० मी.) आणि कु. प्राजक्ता गोडबोले हिने दुसरे स्थान (अर्ध मॅरेथॉन) पटकाविले.

दि. ०७ ते ११ फेब्रुवारी, २०२३ रोजी अखिल भारतीय आंतर–विद्यापीठ वुशू पुरुष/महिला स्पर्धा चंदीगढ विद्यापीठ, चंदीगढ येथे झालेल्या श्री. मोहित यादव तिसरे स्थान (८० कि.ग्रॅ.), श्री. आर्यन यादव तिसरे स्थान (५६ कि.ग्रॅ.) कु. शिवानी देवासे प्रथम स्थान (लवचिक शस्त्र) कु. दृष्टी नेरीकर तृतीय स्थान (शौगीजन) कु. जान्हवी टिचुले, अष्लेशा वर्मा, रुचिका टेंभरे हिने दुसरे स्थान पटकाविले.

दि. १३ ते १६ मार्च, २०२३ रोजी ए. एम. आई. टी. विद्यापीठ, चेन्नई येथे झालेल्या अखिल भारतीय आंतर–विद्यापीठ बुद्धिबळ पुरुष स्पर्धेमध्ये बुद्धिबळ पुरुष टिमने तिसरे स्थान पटकाविले. दि. २२ ते २४ फेब्रुवारी, २०२३ रोजी आई. टी. एम. विद्यापीठ, जयपुर येथे झालेल्या अखिल भारतीय आंतर–विद्यापीठ फ्लोअरबॉल महिला स्पर्धेमध्ये महिला टिमने तिसरे स्थान पटकाविले

दि. २४ ते २६ मार्च, २०२३ रोजी अखिल भारतीय आंतर विद्यापीठ कॅनोइंग आणि कयाकिंग महिला स्पर्धा पंजाब विद्यापीठ, करनाल येथे झालेल्या स्पर्धेत कु. निकिता शेंडे प्रथम स्थान (K-1 200), कु. निकिता शेंडे तृतीय स्थान (K-1 1000) कु. सबिना लेंगडे तृतीय स्थान (C-1 1000), कु. सबिना लेंगडे दुसरे स्थान (C-2 200), कु. सबिना लेंगडे तिसरे स्थान (canoesla nule), कु. मुस्कान उके दुसरे स्थान (K-2 1000), कु. मुस्कान उके, अंचल भुरे, वैष्णवी अजबळे आणि संजना कंगाळे तिसरे स्थान (K-4 1000) तसेच कॅनोइंग आणि कयाकिंग महिला टिमने तिसरे स्थान पटकाविले.

दि. २७ ते २९ मार्च, २०२३ रोजी अखिल भारतीय आंतर–विद्यापीठ कॅनोइंग आणि कयाकिंग महिला स्पर्धा पंजाब विद्यापीठ, करनाल येथे झालेल्या कॅनोइंग आणि कयाकिंग पुरुष टिमने दुसरे स्थान पटकाविले.

दि. २ ते ६ एप्रिल, २०२३ रोजी सुरेश ज्ञान विहार विद्यापीठ, जयपुर येथे झालेल्या अखिल भारतीय आंतर–विद्यापीठ वुडबॉल स्पर्धेत वुडबॉल महिला टिमने प्रथम स्थान, वुडबॉल पुरुष टिमने दुसरे स्थान तसेच कु. अनिषा रामनिवास आणि श्री. अमोल मुंदरे यांनी प्रथम स्थान (दुहेरी वैयक्तिक मिक्स), कु. नम्रता सिंग बघेल व श्री. आदित्य

मंत्री यांनी दुसरे स्थान (स्ट्रोक इव्हेंट मिक्स डबल) श्री. हर्षल वानखेडे यांनी दुसरे स्थान (स्ट्रोक सिंगल इव्हेंट) पटकाविले.

दि. ६ ते ९ जानेवारी, २०२३ रोजी तामिळनाडू शारीरिक शिक्षण आणि क्रीडा विद्यापीठ, चेन्नई येथे झालेल्या साउथ वेस्ट आंतर–विद्यापीठ ॲथलेटिक्स स्पर्धेत कु. प्राजक्ता गोडबोले हिने प्रथम स्थान (१०००० मीटर धावणे) व दुसरे स्थान (२१ किमी हाफ मॅरेथॉन) मध्ये पटकाविले.

दि. २० ते २३ डिसेंबर, २०२२ रोजी स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ, नांदेड येथे झालेल्या पश्चिम क्षेत्र आंतर–विद्यापीठ बॅडमिंटन महिला स्पर्धेत बॅडमिंटन महिला टिमने तिसरे स्थान पटकाविले.

दि. १५ ते १९ नोव्हेंबर, २०२२ रोजी इंदिरा गांधी नॅशनल ट्रायबल विद्यापीठ, अमरकंटक येथे झालेल्या पश्चिम क्षेत्र आंतर–विद्यापीठ बुध्दिबळ पुरुष स्पर्धेत बुध्दिबळ पुरुष टिमने तिसरे स्थान पटकाविले. दि. २० ते २३ डिसेंबर, २०२२ रोजी संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती येथे झालेल्या पश्चिम क्षेत्र आंतर–विद्यापीठ कबड्डी महिला स्पर्धेत कबड्डी महिला टिमने प्रथम स्थान पटकाविले.

दि. २७ ते ३१ डिसेंबर, २०२२ रोजी छत्रसाल बुंदेलखंड विद्यापीठ, सागर येथे झालेल्या पश्चिम क्षेत्र आंतर–विद्यापीठ हँडबॉल पुरुष स्पर्धेत हँडबॉल पुरुष टिमने तिसरे स्थान पटकाविले.

दि. १६ ते १९ फेब्रुवारी, २०२३ रोजी आंध्र विद्यापीठ, विशाखापट्टणम येथे झालेल्या अखिल भारतीय आंतर–विद्यापीठ रोलर स्केटिंग महिला स्पर्धेत कु. कस्तुरी तांभणकर दुसरे स्थान (१०००० मीटर ट्रॅक रेस) (१ लॅप शर्यत), कु. जान्हवी कडू तिसरे स्थान (१००० मीटर रस्ता शर्यत) दुसरे स्थान (१०००० मीटर रस्ता शर्यत), कु. संस्कृती दवंडे हिने तिसरे स्थान (१००मीटर रोड स्प्रिंट) पटकाविले.

क्रीडा महोत्सव आंतर–विद्यापीठ खेळ :

दि. ०३ ते ०७ डिसेंबर, २०२२ रोजी डॉ. बाबासोहब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद येथे झालेल्या क्रीडा महोत्सव आंतर–विद्यापीठ व्हॉलीबॉल पुरुष स्पर्धा व्हॉलीबॉल पुरुष टिमने/महिला टिमने दुसरे स्थान पटकाविले. तसेच कबड्डी महिला टिमने/बास्केटबॉल पुरुष टिमने दुसरे स्थान पटकाविले. त्याचप्रमाणे श्री. शादाब पठाण दुसरे स्थान (१५०० मीटर धावणे), (५००० मीटर धावणे), श्री. अजय शर्मा तिसरे स्थान (लांब उडी), श्री. आशुतोष बावणे तिसरे स्थान (८०० मीटर धावणे), श्री. शुभम रॉय, आदर्श भुरे, विभास्कर कुमार आणि अजय शर्मा यांनी तिसरे स्थान (४ X १०० मीटर रिले), श्री. शुभम रॉय, अजय शर्मा, मुकेश ठाकुर आणि आशुतोष बावणे यांनी दुसरे स्थान (४ X ४०० मीटर रिले), कु. प्राजक्ता गोडबोले हिने तिसरे स्थान (१५०० मीटर धावणे), प्रथम स्थान (५००० मीटर धावणे), कु. उन्नती चिलकेवार दुसरे स्थान (लांब उडी), तिसरे स्थान (तिहेरी उडी), कु. साक्षी तंबाखे तिसरे स्थान (४०० मीटर धावणे), कु. साक्षी तंबाखे, सानिका मंगर, नेहा ढबाले, निकिता सराटे तिसरे स्थान (४ X १०० मीटर रिले) पटकाविले.

■■■

।। प्रकरण पाचवे ।।

विद्यापीठ विकास योजना

■ प्रकरण पाचवे
विद्यापीठ विकास योजना

दि. १.७.२०२२ ते ३०.६.२०२३ या कालावधीत महाविद्यालय विकास विभागाअंतर्गत खालील प्रकारची कामे करण्यात आलीत.

१. महाविद्यालयांचे स्थायी संलग्नीकरण :

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाशी संलग्नित असलेल्या खालील महाविद्यालयांनी परिनियम क्र. १/२०१० व ७/२०१० आणि ५/२०१६ अंतर्गत स्थायी संलग्नीकरण मिळवण्याकरिता प्रस्ताव विद्यापीठास प्राप्त झाले.

१) संताजी महाविद्यालय, वर्धा रोड, नागपूर
२) शंकरलाल अग्रवाल सायन्स कॉलेज, सालेकसा, जि. गोंदिया

२. राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठांशी संलग्नित असलेल्या खालील महाविद्यालयांनी परिनियम क्र. १/२०१० व ७/२०१० आणि ५/२०१६ अंतर्गत स्थायी संलग्निकरण प्रदान केले. १) ताई गोळवलकर विज्ञान महाविद्यालय, रामटेक, जि. नागपूर.

३. विद्यापीठाशी संलग्नित महाविद्यालयांना स्वायत्तता देण्याबाबत

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाशी संलग्नित खालील महाविद्यालयांनी स्वायत्तता देण्यासंबंधी युजीसी नियम एकरूप परिनियम क्र. ३/२०२३ नुसार स्वायत्तता मिळविण्याकरिता प्रस्ताव सादर केले आहे. अशा महाविद्यालयांची यादी खालीलप्रमाणे असून त्याबाबत कार्यवाही सुरू आहे.

१) बजाज कॉलेज ऑफ सायन्स, वर्धा
२) श्री. रामदेवबाबा कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग ॲन्ड मॅनेजमेंट, रामदेव टेकडी, काटोल रोड, नागपूर

४. राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाशी संलग्नित खालील महाविद्यालय/संस्थांना युजीसी नियम एकरूप परिनियम क्र. ३/२०२३ नुसार विद्यापीठाकडून स्वायत्तता देण्यात आलेली आहे.

१) प्रियदर्शिनी कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग, प्रियदर्शिनी कॅम्पस, सीआरपीएफ जवळ, हिंगणा रोड, नागपूर
२) जे. डी. कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग ॲन्ड मॅनेजमेंट, कळमेश्वर रोड, जि. नागपूर
३) झुलेलाल इन्स्टिट्यूट ऑफ टेक्नॉलॉजी, कोराडी रोड, लोणारा, नागपूर
४) यशवंतराव चव्हाण कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग, वानाडोंगरी, हिंगणा रोड, नागपूर (नूतनीकरणासह स्वायत्तता).

५. संलग्नित महाविद्यालयांना/संस्थांना उच्च अध्ययन व संशोधन कार्याकरिता मान्यता प्रदान करणे.

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठांतर्गत संलग्नित खालील महाविद्यालयांनी/संस्थांनी उच्च अध्ययन व संशोधन केंद्र मिळण्याकरिता निर्देश क्र. ११/२०२३ अंतर्गत सादर केलेल्या प्रस्तावावर कार्यवाही सुरू आहे.

१) लेडी अमृताबाई डागा कॉलेज फॉर वुमेन्स ऑफ आर्टस, कॉमर्स ॲन्ड सायन्स ॲन्ड श्रीमती रत्नीदेवी पुरोहित कॉलेज ऑफ होम सायन्स ॲन्ड होम सायन्स टेक्नालॉजी, शंकरनगर, नागपूर **(नूतनीकरणासह)**
२) धनवटे नॅशनल कॉलेज, काँग्रेस नगर, नागपूर **(नूतनीकरणासह)**
३) इन्स्टिट्यूट ऑफ फार्मास्यूटिकल एज्युकेशन ॲन्ड रिसर्च, बोरगाव (मेघे) वर्धा **(नूतनीकरणासह)**
४) के. डी. के. कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग, नागपूर **(नूतनीकरणासह)**
५) यशवंतराव चव्हाण कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग, हिंगणा रोड, नागपूर **(नूतनीकरणासह)**
६) सेठ केसरीमल पोरवाल कॉलेज ऑफ आर्टस ॲन्ड सायन्स ॲन्ड कॉमर्स, कामठी, जि. नागपूर **(नूतनीकरणासह)**

६. संलग्नित महाविद्यालयांना/संस्थांना युजीसी कायदा १९५६ अंतर्गत १२ बी मान्यता प्रदान केलेल्या महाविद्यालयांची यादी.

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठांतर्गत संलग्नित एक महाविद्यालय/संस्था यांना उपरोक्त कालावधीत युजीसीच्या नियमानुसार १२ बी अंतर्गत मान्यता प्रदान करण्यात आली. १) प्रियदर्शिनी जे. एल. कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग, न्यु नंदनवन नागपूर.

७. संलग्नित महाविद्यालयांना/संस्थांना 2 (F) मान्यता प्रदान करणे.

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठांतर्गत संलग्नित खालील महाविद्यालयांना/संस्थांना यूजीसीच्या नियमानुसार 2 (F) अंतर्गत मान्यता प्रदान करण्यात आली आहे. १) श्री. निकेतन आर्टस कॉमर्स कॉलेज तुळशीबाग रोड, रेशिमबाग, नागपूर २) वैनगंगा कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग ॲन्ड मॅनेजमेंट, डोंगरगाव, वर्धारोड, नागपूर.

८. संलग्नित महाविद्यालयांना/संस्थांना उच्च अध्ययन व संशोधन कार्याकरिता मान्यता प्रदान करणे.

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठांतर्गत संलग्नित खालील महाविद्यालयांना/संस्थांना उच्च अध्ययन व संशोधन केंद्र म्हणून मान्यता प्रदान करण्याकरिता परिनियम क्र. ६/२०१५ व निर्देश क्र. ६/२०२१ आणि निर्देश क्र. २७/२०२१ आणि निर्देश क्र. ११/२०२३ अंतर्गत प्रस्ताव सादर केले होते. त्यानुसार मान्यता प्रदान करण्यात आली आहे.

अनु. क्र.	महाविद्यालयांचे नावे	विषय/ विभाग
१)	कमला नेहरू महाविद्यालय, सक्करदरा चौक, नागपूर **(नूतनीकरणासह)**	भौतिकशास्त्र, रसायनशास्त्र, इलेक्ट्रॉनिक्स वाणिज्य व व्यवस्थापन विद्याशाखेअंतर्गत विषय : वाणिज्य, व्यवसाय व्यवस्थापन, व्यवसाय प्रशासन, व्यवसाय अर्थशास्त्र, अकाऊंट व सांख्यिकी
२)	बजाज कॉलेज ऑफ सायन्स, वर्धा **(नूतनीकरणासह)**	रसायनशास्त्र, वनस्पतिशास्त्र
३)	बजाज कॉलेज ऑफ सायन्स, वर्धा	प्राणिशास्त्र, सूक्ष्मजीवशास्त्र
४)	दादासाहेब बालपांडे कॉलेज आफ फार्मसी, बेसा, नागपूर **(नूतनीकरणासह)**	औषधिनिर्माणशास्त्र
५)	श्री. रामदेवबाबा कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग ॲन्ड मॅनेजमेंट, रामदेव टेकडी, काटोल रोड नागपूर (नुतनीकरणासह)	इलेक्ट्रॉनिक्स इंजिनिअरिंग, सिव्हील इंजिनिअरिंग, इलेक्ट्रिकल इंजिनिअरिंग, व्यवसाय प्रशासन, व्यवसाय व्यवस्थापन (एम. बी. ए.)
६)	डॉ. एम. के. उमाठे कॉलेज, भामटी रिंग रोड, नागपूर	इंग्लिश
७)	जी. एच. रायसोनी इन्स्टिट्यूट ऑफ इंजिनिअरिंग टेक्नॉलाजी, श्रद्धा पार्क बी–३७/३९/१, एमआयडीसी, हिंगणा–वाडी लिंक रोड, नागपूर	मेकॅनिकल इंजिनिअरिंग, सिव्हील इंजिनिअरिंग, इलेक्ट्रॉनिक्स ॲन्ड टेलीकम्युनिकेशन इंजिनिअरिंग
८)	कुंभलकर कॉलज ऑफ सोशल वर्क, सेवाग्राम रोड, काकावाडी, वर्धा	सोशल वर्क
९)	तायवाडे कॉलेज, कोराडी, जि. नागपूर **(नूतनीकरणासह)**	वनस्पतिशास्त्र, संगणकशास्त्र
१०)	महिला महाविद्यालय, नंदनवन, नागपूर **(नूतनीकरणासह)**	इंग्लिश, गृहअर्थशास्त्र
११)	श्रीमती किशोरीताई भोयर कॉलेज ऑफ फार्मसी, कामठी, जि. नागपूर **(नूतनीकरणासह)**	औषधिनिर्माणशास्त्र
१२)	मातृसेवा संघ इन्स्टिट्यूट ऑफ सोशल वर्क, बजाजनगर, नागपूर **(नूतनीकरणासह)**	सोशल वर्क
१३)	सेवादल महिला महाविद्यालय, उमरेड रोड, नागपूर	सूक्ष्मजीवशास्त्र
१४)	व्ही. एम. व्ही. कॉमर्स, जे. एम. टी. आर्टस ॲन्ड जे. जे. पी. सायन्स कॉलेज, वर्धमाननगर, नागपूर	इंग्लिश
१५)	विद्या विकास आर्टस कॉमर्स ॲन्ड सायन्स कॉलेज, समुद्रपूर, जि. वर्धा	रसायनशास्त्र, वनस्पतिशास्त्र, गणित, प्राणिशास्त्र, भौतिकशास्त्र
१६)	एस. बी. जैन इन्स्टिट्यूट ऑफ टेक्नॉलॉजी, मॅनेजमेंट ॲन्ड रिसर्च, काटोल रोड, नागपूर	इलेक्ट्रॉनिक्स ॲन्ड टेलीकम्युनिकेशन इंजिनिअरिंग
१७)	नबीरा महाविद्यालय, काटोल, जि. नागपूर	वाणिज्य व व्यवस्थापन विद्याशाखेअंतर्गत विषय : वाणिज्य, व्यवसाय व्यवस्थापन, व्यवसाय प्रशासन, व्यवसाय अर्थशास्त्र, अकाऊंट व सांख्यिकी
१८)	तिरपुडे कॉलेज सोशल वर्क, सिव्हील लाईन्स, नागपूर **(नूतनीकरणासह)**	सोशल वर्क

नवोपक्रम, नवसंशोधन व साहचर्य मंडळ :

महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम २०१६ च्या कलम २०(१) नुसार संचालक, नवोपक्रम, नवसंशोधन व साहचर्य विभागाच्या अंर्तगत येणारे मंडळाची कार्य दिनांक १.७.२०२२ ते ३०.६.२०२३ पर्यंत खालीलप्रमाणे दर्शविले आहे.

महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम २०१६ च्या कलम ५३(३) नवोपक्रम, नवसंशोधन व उपक्रम मंडळ

नवोपक्रमाच्या संकल्पनेचा प्रसार करण्यासाठी आणि ज्यामुळे अंतिमत: उपक्रम निर्मिती होते अशा नवसंशोधन प्रक्रियेद्वारे नवनवीन कल्पना, कार्यकारी प्रतिमानांमध्ये पोषक वातावरण निर्मिती करण्याकरिता व ती रुजवण्याकरिता एक नवोपक्रम, नवसंशोधन व उपक्रम मंडळ आहे.

नवोपक्रम, नवसंशोधन व उपक्रम मंडळाची उद्दिष्टे साध्य करण्यासाठी विद्यापीठात एक स्वतंत्र नवोपक्रम, नवसंशोधन व उपक्रम केंद्र स्थापन करेल हे केंद्र, मंडळाकडून वेळोवेळी नेमूण देण्यात येतील असे अधिकार वापरेल व अशी कर्तव्ये पार पाडेल.

भारतीय विज्ञान काँग्रेस:

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर अंतर्गत ३ जानेवारी ते ७ जानेवारी, २०२३ या कालावधीत महात्मा जोतिबा फुले परिसर अमरावती रोड, नागपूर येथे १०८ व्या भारतीय विज्ञान काँग्रेसचे आयोजन करण्यात आले होते. १०८ व्या भारतीय विज्ञान काँग्रेसचे कार्यक्रम हे दीर्घ काळानंतर मिळाल्याने ही बाब सन्मानाची आहे. त्याचप्रमाणे नोबल पारितोषिक विजेते जगभरातील शास्त्रज्ञ, शिक्षक, उद्योग जगातील तसेच संपूर्ण भारतातील विद्यार्थी मोठ्या संख्येने सहभागी झाले होते. या भव्य झालेल्या कार्यक्रमासाठी अंदाजे १० हजार प्रतिनिधी उपस्थित राहिले होते व स्थापनेचे शताब्दी वर्ष साजरे करण्याचा एक भाग म्हणून विद्यापीठातील मुख्य शैक्षणिक परिसरामध्ये करण्यात आला. ३ जानेवारी, २०२३ रोजी या १०८ व्या भारतीय विज्ञान काँग्रेसचे उद्घाटन भारताचे माननीय पंतप्रधान श्री. नरेंद्र मोदीजी यांच्या हस्ते आभासी पद्धतीने करण्यात आले व कार्यक्रमादरम्यान मा. श्री. जितेंद्र सिंह, केंद्रीय विज्ञान राज्यमंत्री स्वातंत्र प्रभार आणि तंत्रज्ञान पृथ्वी विज्ञान, मा. श्री. भगत सिंह कोश्यारी, कुलपती आणि राज्याचे राज्यपाल व मा. श्री. नितीन गडकरी, माननीय अध्यक्ष सल्लागार शताब्दी उत्सव समिती आणि केंद्रीय रस्ते वाहतुक मंत्री आणि महामार्ग, मा. श्री. एकनाथ शिंदे महाराष्ट्राचे मुख्यमंत्री, मा. श्री. देवेन्द्र फडणवीस उपमुख्यमंत्री, डॉ. विजयारलक्ष्मी सक्सेना, जनरल अध्यक्ष, भारतीय विज्ञान काँग्रेस संस्था, विद्यापीठाचे मा. कुलगुरू डॉ. सुभाष चौधरी व अध्यक्ष आयोजन समिती १०८ वी भारतीय विज्ञान काँग्रेस उपस्थित होते आणि त्यांनी उपस्थितांना मार्गदर्शन केले. कार्यकारिणी आणि परिषदेचे सर्व सदस्य व्यासपीठावर उपस्थित राहून कार्यक्रमाची शोभा वाढवली. या विज्ञान काँग्रेसचा एक भाग म्हणून द प्राईड ऑफ इंडिया एक्सपो या विज्ञान प्रदर्शनीचे आयोजन करण्यात आले होते आणि ते पाहुण्यांसाठी खुले करण्यात आले.

तसेच दि. ४ जानेवारी, २०२३ रोजी आदिवासी विज्ञान काँग्रेसचे आयोजन करण्यात आले होते. कु. माया कोरेटी यांनी गायलेल्या स्वागतपर गीत, डॉ. एस. रामक्रिष्णा, सचिव, (सदस्यत्व व्यवहार), भारतीय विज्ञान काँग्रेस संस्था यांनी व्यासपीठावरील सर्व मान्यवरांचे स्वागत केले प्रा. शामराव कोरेटी यांचे प्रास्ताविक केले. डॉ. संजय दुधे माननीय प्र. कुलगुरू कार्यक्रमाचे प्रमुख पाहुणे म्हणून उपस्थित होते संस्कृतीवर प्रेक्षकांचे मार्गदर्शन केले, बांबू, हस्तकला, औषधिशास्त्र आणि इतर उपजिविकेच्या पद्धती ते म्हणाले की, पारंपारित उपचार करण्याकडे ज्ञानाचा मोठा खजिना आहे. शेवटी सत्राचे अध्यक्ष डॉ. प्रशांत बोकारे यांनी स्वागत केले आदिवासी विज्ञान काँग्रेस देशी ज्ञान मिळण्यासाठी एक पाऊल पुढे आहे. डॉ. सचिन भोगेकर यांनी आभार मानले. तिसरे सत्र अदिवासी नेतृत्व भाषणावर संचालक डॉ. रामदास आत्राम, श्री. दिनेश शेरामजी, राजेंद्र मरसकोल्हे, प्रा. मधुकर उईके, एम. एम. आत्राम आणि कोकाडे यांनी आदिवासीची सद्य:स्थिती आणि त्यांच्या समस्यांवर भाष्य केले समारोप सत्राचे प्रास्ताविका डॉ. दत्तात्रय वाटमोडे, अधिष्ठाता, मानवविज्ञान विद्याशाखा डॉ. केशव वाकडे यांनी केली. त्याचप्रमाणे महिला विज्ञान काँग्रेस ही भारतीय विज्ञान काँग्रेसचा महत्त्वाचा कार्यक्रम होता. हा कार्यक्रम काँग्रेसचा आकर्षण ठरला कारण 'स्त्री सक्षमीकरणासह शाश्वत विकासासाठी विज्ञान आणि तंत्रज्ञान' ही थीम होती. महिला विज्ञान काँग्रेसचे उदघाटन ५ जानेवारी, २०२३ रोजी पदमश्री सुश्री राहीबाई पोपरे (बीजमाता) यांच्या हस्ते झाले. प्रमुख पाहुण्या श्रीमती कांचन गडकरी आणि डॉ. विजयालक्ष्मी सक्सेना कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी होत्या, डॉ. एस. आर. चौधरी, कुलगुरू राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर डॉ. एस. रामकृष्ण, सरचिटणीस आणि डॉ. मेडिरता, प्रमुख किरण विभाग हेही उपस्थित होते आणि त्यांनी सहभागींना मार्गदर्शन केले. महिला विज्ञान काँग्रेसच्या निमंत्रक डॉ. कल्पना पांडे यांनी प्रस्ताविक करून कार्यक्रमाची सुरूवात केली. थीमच्या विविध पैलूंवर काम करणाऱ्या बारा नामवंत महिला शास्त्रज्ञांनी मौल्यवान भाषण केले आणि महिला सक्षमीकरणासाठी उपयुक्त विज्ञानाचा सध्याचा कल आणि भविष्य याविषयी माहिती दिली. महिला विज्ञानाच्या या कार्यक्रमामध्ये सुमारे १०० महिला व्यक्तिमत्त्वांनी देखील सहभाग घेतला आणि त्यांनी त्यांचे अनुभव आणि महिला

सक्षमीकरण कार्या/स्थिती त्यांच्या ठिकाणी किंवा अध्याय स्तरावर शेअर केली. या कार्यक्रमात सुमारे ४००० महिला सहभागी झाल्या होत्या. शेवटचे सत्र ६ जानेवारी, २०२३ रोजी समापन कार्यक्रम होता. समापन कार्यक्रमासाठी प्रमुख पाहुणे नोबल विजेते डॉ. अडायोनाथ, इस्रायल आणि सन्माननीय अतिथी डॉ. हगीथ योनाथ, इस्रायल होते. समापन कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी डॉ. विजयालक्ष्मी सक्सेना होत्या आणि डॉ. एस. आर. चौधरी, डॉ. एस. रामकृष्ण आणि डॉ. कल्पना पांडे उपस्थित होते.

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूरला दि. ३ ते ७ जानेवारी, २०२३, १०८ व्या भारतीय विज्ञान काँग्रेस एक्स्पोच्या प्रमुख आकर्षणांपैकी एक भारतीय विज्ञान काँग्रेस मध्ये भारताच्या विज्ञान आणि तंत्रज्ञानाच्या विकासाचे प्रदर्शन केले विविध फील्ड द प्राइड ऑफ इंडिया एक्स्पो जो भारतीय विज्ञान काँग्रेस सह एकाच वेळी आयोजित केला जातो एक उत्कृष्ट व्यासपीठ उदयास आले आहे. जेथे उद्योग, सरकारी विभाग, राज्ये, शिक्षणतज्ज्ञ संस्था कॉर्पोरेशन इतर एकत्र येतात आणि प्रदर्शन करतात, परस्पर कायदेशीर सहयोग द प्राइड ऑफ इंडिया एक्स्पो, एक प्रमुख १०८ व्या भारतीय विज्ञान काँग्रेसचे आकर्षण आणि अग्रक्रमानुसार ते होते. माननीय केंद्रीय राज्यमंत्री (स्वतंत्रप्रभार) विज्ञान आणि तंत्रज्ञान पृथ्वी विज्ञान, माननीय श्री. जितेंद्र सिंग यांच्या उपस्थितीत उपमुख्यमंत्री श्री. देवेन्द्र फडणवीस, डॉ. लक्ष्मी सक्सेना, जनरल अध्यक्ष भारतीय विज्ञान काँग्रेस, डॉ. सुभाष चौधरी मा. कुलगुरू, नागपूर विद्यापीठ आणि इतर मान्यवर पी ओ एक्स्पो मध्ये नवीन कल्पना, नवकल्पना आणि उत्पादने यांचा संगम दिसून आला वैज्ञानिक जगाचा संपूर्ण कॅनव्हास. अत्याधुनिकतेचे ते भव्य प्रदर्शन होते. महाराष्ट्र राज्याच्या यजमान राज्य पॅव्हेलियनने पुढाकार घेतला राज्यातील विविध भाग एक्स्पोला उदंड प्रतिसाद मिळाला शास्त्रज्ञ, धोरणकर्ते, प्रतिनिधी, विद्यार्थी, सामान्य जनता इ. 'हॉल ऑफ प्राइड' हा भारतीय विज्ञान काँगेस आणि पी ओ आय एक्स्पोमध्ये एक थीम पॅव्हेलियन आहे. प्रख्यात महिला शास्त्रज्ञ हॉल ऑफ प्राइडमधील पॅनेलमध्ये त्यांचे हायलाइट करत आहेत विज्ञान आणि उद्योग या दोन्हीसाठी सिद्धी आणि योगदान इरावती कर्वे, अण्णा मणी, कमल रणदिवे, बिमला बुटी, असिमा चॅटर्जी, मेरी पूनेन लुकोस, देबाला मित्रा, आनंदीबाई गोपाळराव जोशी, कादंबिनी गांगुली आणि कात्यायन दिनशॉ यजमान राज्य महाराष्ट्र राज्य सरकारने स्टार्टअपसाठी घेतलेल्या उपक्रमांचे आणि धोरणांचे प्रतिनिधित्व केले. दरवर्षीप्रमाणे याही वर्षी विज्ञान ज्योती ज्ञानाच्या ज्योतीला जबरदस्त झळाळी मिळाली.

युवकांमध्ये विज्ञान हे एक करिअर म्हणून अशाप्रकारे वैज्ञानिक आणि नवकल्पक तयार करणे भविष्य यावर्षी प्र—कुलगुरू डॉ. संजय दुधे यांनी विज्ञान ज्योतीला हिरवी झेंडी दाखवली. जीरो मॉईल इथे दि. १ जानेवारी, २०२३ रोजी डॉ. राजेश सिंह, डॉ. खडेकर स्थानिक सचिव आणि डॉ. कसबेकर, मा. कुलगुरू डॉ. सुभाष चौधरी व नागपूर विद्यापीठचे ४०० हुन अधिक विद्यार्थी सोबत विज्ञान ज्योतीला नागपूर विद्यापीठ कॅम्पस मध्ये आणले व माननीय. राज्यमंत्री डॉ. जितेंद्र सिंह यांच्या हस्ते दीप प्रज्वलन केले. ३ जानेवारी ही मशाल एक्स्पोमध्ये प्रज्वलित राहीली व सर्व अभ्यागतांना वैज्ञानिक जीवन जगण्यासाठी प्रेरित करते.

राष्ट्रीय किशोर वैज्ञानिक संमेलन (चिल्ड्रन सायन्स काँग्रेस) भारतीय विज्ञान काँग्रेसचा भाग म्हणून ४ ते ६ जानेवारी, २०२३ पर्यत आयोजन करण्यात आले होते. राष्ट्रीय किशोर वैज्ञानिक संमेलन हे ज्ञानवर्धकांपैकी एक होते. मुलांमध्ये वैज्ञानिक स्वभाव टीकात्मक विचार आणि समस्या सोडवण्याच्या कौशल्यांना चालना देण्याचा या कार्यक्रमाचा उद्देश होता. कार्यक्रमाचे प्रमुख पाहुणे डॉ. सतीश वटे माजी संचालक CSIR निरी नागपूर होते. सन्माननीय अतिथी डॉ. मनोरंजन मोहंती, प्रमुख NCSTC नवी दिल्ली, डॉ. सुजित बॅनर्जी, संचालक NCSTC नवी दिल्ली, डॉ. ललित शर्मा, अध्यक्ष, शैक्षणिक समिती NCSC, डॉ. सुभाष चौधरी माननीय कुलगुरू राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर उद्घाटक माननीय अध्यक्ष डॉ. विजयालक्ष्मी सक्सेना व सर्व मान्यवरांच्या हस्ते औपचारिक उद्घाटन करण्यात आले. उद्घाटन झाल्यावर किशोर वैज्ञानिक यांच्या प्रकल्पांचे गोषवारा असलेल्या "रेज ऑफ होप" या गोषवारा पुस्तकांचे प्रकाशन करण्यात आले व तसेच भारताच्या कानाकोपऱ्यांतुन आलेले किशोर वैज्ञानिक (बाल शास्त्रज्ञ) यांच्या प्रकल्पांचा प्रदर्शनीचेही मान्यवरांनी उदघाटन केले. भारतातील प्रत्येक राज्याचे प्रतिनिधीत्व करणारे एकून १२३ किशोर वैज्ञानिक व शिक्षक सहभागी झाले होते. त्यापैकी ६० विद्यार्थी राष्ट्रीय विज्ञान काँग्रेसचे होते. ज्यांची राष्ट्रीय किशोर वैज्ञानिक संमेलनमध्ये भाग घेण्यासाठी NCSTC द्वारे निवड करण्यात आली होती आणि NCSTC द्वारे निवडलेल्या राष्ट्रीय बाल वैज्ञानिक २२ विद्यार्थी होते व महाराष्ट्रातील विदर्भ विभागातील २५ प्रकल्पासह ५१ विद्यार्थी विदर्भ विद्यार्थी विज्ञान मेळा या स्पर्धेच्या माध्यमातून निवडले गेले होते. आपल्या प्रिय राष्ट्राच्या विकासासाठी आणि उन्नतीसाठी त्यांना विज्ञान क्षेत्रात काम करण्यास प्रवृत्त करण्यासाठी महान भारतीय शास्त्रज्ञांची पोस्टर्स देखील प्रदर्शित करण्यात आली. किशोर वैज्ञानिक यांच्या प्रकल्पांना २०,००० हजारपेक्षा अधिक शालेय विद्यार्थी आणि ३५,००० हजारपेक्षा अधिक लोकांनी भेट दिली व पद्मश्री श्रीमती राहीबाई पोपरे (बियाणे माता) शेतकरी आणि संवर्धनवादी, अहमदनगर यांचे व्याख्यान 'वैज्ञानिकांना भेटा' या सत्रात आयोजित करण्यात आले होते. कीटकनाशके रसायने आणि अन्नधान्याच्या जनुकीय सुधारित वाणांच्या प्रभावाबद्दल तिने

आपल्या देशी बियाणांच्या संवर्धनाचे महत्त्व अधोरेखित केले. पुरातत्त्व विभागाचे संशोधक आशिष जैन यांच्या मदतीने पुरातत्त्व संशोधनातील विज्ञानाचे महत्त्व या विषयावर त्यांनी छोटेसे सत्रही केले. दि. ६ जानेवारी, २०२३ रोजी दुपारी ३ वाजता समापन समारंभ करण्यात आला. ज्याचे अध्यक्ष डॉ. विजयालक्ष्मी सक्सेना यांनी समारोप कार्यक्रमास प्रमुख पाहुणे म्हणून श्री. उमेश कुमार रस्तोगी, संचालक व अतिथी डॉ. राजकुमार जोशी नवी दिल्ली, डॉ. प्रशांत कडू डीन–फॅकल्टी राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज विद्यापीठ नागपूर डॉ. ललित शर्मा, अध्यक्ष शैक्षणिक समिती डॉ. एस रामकृष्ण सिरचिटणीस भारतीय विज्ञान काँग्रेस, डॉ. निशिकांत राऊत यांनी प्रास्ताविक मत मांडले व आभार व्यक्त केले. कार्यक्रमाचे संयोजक डॉ. निशिकांत राऊत, डॉ. राजेश सिंह, डॉ. जी. एस खडेकर हे दोन्ही स्थानिक सचिव भारतीय विज्ञान काँग्रेस होते व कार्यक्रम यशस्वी होण्यासाठी सर्वांनी परिश्रम घेतले.

शेतकरी विज्ञान :

५ जानेवारी, २०२३ रोजी राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या छत्राखाली भारतीय विज्ञान काँग्रेसच्या वतीने राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, कॅम्पस येथे शेतकरी विज्ञान काँग्रेस आयोजित करण्यात आले होते. सकाळी ९.३० वाजता कार्यक्रमाचे प्रमुख पाहुणे डॉ. बसंत कुमार दास, संचालक ICAR होते. कोलकत्ता आणि सन्माननीय अतिथी डॉ. शरद आर गडारव, कुलगुरू डॉ. पंजाबराव कृषी विद्यापीठ, अकोला अशिष पातुरकर, कुलगुरू अतुल वैध संचालक आणि पदमश्री श्रीमती राहीबाई पोपरे बीजमाता–शेतकरी आणि संरक्षण, अहमदनगर दीप प्रज्वलनाने करण्यात आले व त्यानंतर स्वागत करण्यात आले. पाहुणे आणि निमंत्रितांचे मार्गदर्शन कार्यक्रमाची सुरूवात स्वागतपर भाषणाने झाली पदमश्री राहीबाई पोपरे, बीजमाता–शेतकरी आणि संवर्धनवादी, अहमदनगर यांनी तिच्यातील भावना आणि यश शेअर केले. कार्यक्रमादरम्यान ए सीड 'मदर' म्हणून ओळखला जाणारा प्रवास तिने हायलाइट केले. आपल्या पुढच्या पिढीला शेतीचे ज्ञान असणे हाही संदेश तिने दिला. शेतकऱ्यांनी निसर्गावरील आपली अवलंबित्व वाढवायला हवी शेतकरी आत्महत्या कमी होतील सेंद्रिय शेतीचा प्रसार आणि अवलंब करण्यावर तिने मोठ्या प्रमाणावर लक्ष केंद्रित केले. डॉ. सुभाष चौधरी, कुलगुरू, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ त्यांनी पण आपले विचार मांडले या कार्यक्रमासाठी १००० हुन अधिक शेतकरी आणि संबंधित शास्त्रज्ञ उपस्थित होते. विविध क्षेत्रातील तज्ज्ञांच्या बोलविण्या व्यतिरीक्त १५ हुन अधिक प्रगतीशील शेतकऱ्यांनी त्यांचे अनुभव उपलब्धी शेअर करण्यासाठी मंचही शेअर केले.

या कार्यक्रमाला अंकुर सीडस नागपूर आणि सेंट्रल येथील दोन प्रदर्शनी स्टॉलने भरभरून दिले. स्वयंसेवक संघाच्या पद्धतीने हा कार्यक्रम यशस्वीपणे पार पडला. योगेश निकम यांनी सूत्रसंचालन केले. डॉ. प्रकाश इटनकर कार्यक्रमाचे निमंत्रक होते. डॉ. राजेश सिंह, स्थानिक सचिव, डॉ. जी. एस. खडेकर स्थानिक सचिव व डॉ. रीमा कमलानी या अतिथी होत्या. कार्यक्रम यशस्वी करण्यासाठी सर्व सभासदांनी परिश्रम घेतले.

या भारतीय विज्ञान काँग्रेसच्या शेवटच्या दिवशी ७ जानेवारी, २०२३ ला समापन सोहळा पार पडला व कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी डॉ. विजयालक्ष्मी सक्सेना, विजयालक्ष्मी बिदरी विभागीय आयुक्त नागपूर डॉ. सुभाष चौधरी उपाध्यक्ष, डॉ. संजय दूधे प्र. कुलगुरू, रवि बुरडकर, डॉ. राजू हिवसे, डॉ. गोवर्धन खडेकर, आणि डॉ. राजेश सिंह यांनीही कार्यक्रमाला उपस्थिती लावली व कार्यक्रमादरम्यान सर्व पारितोषिक विजेत्यांना बक्षिसे/पदके देऊन गौरविण्यात आले भारतीय विज्ञान आयोजित केल्याबद्दल राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या टीमचे कौतुक केले कोणतीही अडचण न येता अतिशय व्यावसायिक पद्धतीने कार्यक्रम पार पाडण्यात आला. डॉ. खडेकर, स्थानिक सचिव यांनी प्रास्ताविक केले आणि आभार डॉ. राजेश सिंह स्थानिक सचिव यांनी मांडले.

राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय साहचर्य मंडळ

उद्योग संस्था, विद्यापीठ व संशोधन केंद्र इतर संस्थेकडून आलेल्या सामंजस्य करारांचा (MOU) प्रस्तावांना छाननी करण्याकरिता राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय साहचर्य मंडळ गठीत केलेले स्क्रिनिंग समितीमध्ये सर्व विद्याशाखांच्या अधिष्ठाता व विषय तज्ज्ञ यांचा समावेश आहे. आलेल्या सामंजस्य करार छाननी करून संबंधित प्रस्ताव राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय साहचर्य मंडळ गठीत उपसमिती पुढे ठेवण्यात येते. तसेच राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय साहचर्य मंडळ उपसमितीत अध्यक्ष प्र–कुलगुरू व तज्ज्ञ सदस्यांचा समावेश असतो. राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय साहचर्य मंडळाची अहवाल सभा एक तातडीची व एक नियमित अशा एकूण दोन सभा घेण्यात आल्या.

खालील औद्योगिक संस्था, विद्यापीठ व संशोधन संस्थेकडून आलेल्या सामंजस्य करारांवरील स्वाक्षरी करण्यात आली आहे.

अ. क्र.	सामंजस्य करार
१.	राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ आणि थॅलेसेमिया आणि सिकल सेल सोसयटी ऑफ इंडिया रूघवानी चाइल्ड केअर सेंटर आणि हॉस्पिटल, २२ सिंधनगर, मोहनलाल रूघवाणी मार्ग, जरिपटका, नागपूर. ४४००१४
२.	राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ आणि जिम लेबॉरटरी लिमिटेड व कंपनी नेल्सन चौक, एन. ए. डी. टी., नागपूर.
३.	राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ आणि सी. एस. आय. आर. नेशनल इंरोलमेंट इंजिनिअरिंग रिसर्च इन्स्टिट्यूट नागपूर.
४.	राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ आणि टेक्नोस्पेक्ट्रा एडटेक लिमिटेड कंपनी, नागपूर.
५.	राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ आणि होरिब इंडिया टेक्निकल इन्स्टिट्यूट, नागपूर.
६	राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ आणि युनिक इन्स्टिट्यूट ऑफ हायर लर्निंग लिमीटेड, नागपूर.

अधिष्ठाता मंडळ

महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम २०१६ च्या कलम १६ मध्ये अधिष्ठात्याचे अधिकार व कर्तव्ये नमूद केल्याप्रमाणे अध्यापनाचा व संशोधनाचा दर्जा, विद्याशाखेतील अध्यापकांचे प्रशिक्षण, विद्याविषयक विकास, शैक्षणिक गुणवत्ता राखणे यासंबंधात विद्यापरिषदेने मान्यता दिलेल्या कार्यक्रमाचे विद्याविषयक नियोजन, विद्याविषयक लेखाजोखा तसेच विद्याविषयक धोरणांची अंमलबजावणी ह्यांचे नियोजन करण्यास जबाबदार आहे. तसेच कलम ३६(१) विद्यापीठाच्या विद्याविषयक कामकाजांमध्ये समन्वय साधण्यासाठी, त्यांचे निरीक्षण करण्यासाठी व ते कार्यान्वित करण्यासाठी आणि त्यावर देखरेख ठेवण्यासाठी अधिष्ठाता मंडळ आहे. विद्याविषयक संशोधन व विकास, उपक्रमशीलता, बौद्धिक संपदा हक्क, औद्योगिक नवसंशोधन व एकात्मिकृत नियोजनासाठी उद्योगांशी संबंध प्रस्थापित करणे या संबंधातील विद्यापीठ विकास योजना राबविण्यासाठी ते जबाबदार असेल आणि ते पदवीपूर्व व पदव्युत्तर विद्याविषयक अध्ययनक्रम व संलग्न महाविद्यालयांचा विकास यांचेही हे मंडळ नियोजन करील. त्यांचे संनियंत्रण करून व त्यास मार्गदर्शन करील व त्यात समन्वय साधेल.

महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम २०१६ कलम ३७(१) नुसार अधिष्ठाता मंडळाचे अधिकार व कर्तव्ये यांचा समावेश असतो. त्याप्रमाणे हे मंडळ धोरणांची अंमलबजावणी व नियोजन करण्यास जबाबदार आहे.

अधिष्ठाता मंडळाच्या नियमित सभा २ व तातडीची सभा १२ एकूण १४ अहवाल सभा घेण्यात आल्या.

संशोधन मंडळ

महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम २०१६ मधील कलम ५९(१) मध्ये दर्शविलेल्याप्रमाणे संशोधन कार्याची जोपासना करणे, त्यास चालना देणे व बळकटी आणणे यासाठी तसेच विद्यापीठ विभाग, महाविद्यालये व मान्यता प्राप्त परिसंस्था यामधील संशोधन कार्यासाठी योजना तयार करणे, समन्वय प्रस्थापित करणे, पर्यवेक्षण करणे व वित्तीय व्यवस्था उभी करणे. यासाठी एक संशोधन मंडळ आहे. संशोधन मंडळाची यावर्षी एक तातडीची सभा घेण्यात आली.

नवोपक्रम, नवसंशोधन व साहचर्य विभागांनी खालील अध्यासनाचे प्रस्ताव शासनाकडे पाठविले आहे.

अ. क्र.	अध्यासनाचे नाव
१.	श्री झुलेलाल सेंटर फॉर सिंधी अध्यासन

■■■

विद्यापीठ विकास योजना

अहवालकाळात राज्यशासन तसेच केंद्र शासनाकडून मंजूर झालेली शिष्यवृत्ती खालीलप्रमाणे.

Sr. No.	Scheme Name	Name of Student	Name of Dept.	Amount
1.	DST-INSPIRE	1. Khushbu Rathi 2. Yatish Parhua	1. Physics 2. Physics	4,31,520/- 5,62,880/-
2.	Council of Scientific and Industrial Research	Shri. Chaitanya Borkar	Botany	20,000/-
3.	Industrial Council of Social Science Research	Neelima Deshmukh	Dept. of Law	3,72,500/-
4.	Industrial council of Medical Research	1. Biru Dudhbhate 2. Rupali Prasad	1. Pharmaceutics 2. Pharmaceutics	5,15,600/- 5,15,600/-
5.	Rajiv Gandhi National Fellowship	Avinash Kamble	Ambedkar Thought	2,32,800/-
Scheme Name		**Amount**		
Unnat Bharat Abhiyan		Rs. 15,00,000/- sanctioned for master's training program out of which 7,50,000/- was received.		

अहवालकाळात विद्यापीठाद्वारे विद्यार्थ्यांना मंजूर करण्यात आलेल्या साधारणनिधी अंतर्गत शिष्यवृत्ती/फेलोशिपचा तपशील :

वर्ष		स्कॉलरशिप नाव	लाभार्थी विद्यार्थी	रक्कम
१.	साधारण आणि दाननिधी अंतर्गत	आर. टी. एम. पीएच. डी. फेलोशिप	४४	२५,१२,०००=००
	३० जून २०२३ पर्यंतचे माहिती मागितल्याप्रमाणे १५ विद्यार्थ्यांचे प्रस्ताव न आल्यामुळे त्यांची रक्कम सध्या देता येणार नाही.			

सत्र २०२२–२०२३ या कालावधीत संशोधन प्रकल्प व मंजूर झालेल्या योजना.

Sr. No.	Name of the Principal Investigator	Name of the Department	Funding Agencies	Sanction Letter No. and Date	Title of Project	Total Sanction Rs.	Grant Received Rs.
1.	Dr. Sanjay Dhoble Professor	Physics	DST	DST/INT/ RUS/ RSF/P-56/ 2021(G), dated 08/02/2023	"Study of Photo-luminescence, thermos luminescence and scintillation properties of Ln2O3 nanoparticles and single crystals"	Rs. 47,90,482/-	Rs. 16,48,437/-
2.	Dr. Bharat Bhanwase Professor	LIT	MEDA Pune		"Investigation on enhancement in the Electrical Performance of Solar Photovoltaic system using Nano fluids"	Rs. 13,52,218/-	Rs. 13,52,218/-

भारत सरकार, सामाजिक न्याय आणि सक्षमीकरण विभाग, डॉ. आंबेडकर फाऊंडेशन, के. जी. मार्ग, नवी दिल्ली यांचेकडून डॉ. आंबेडकर अध्यासन, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर या योजनेअंतर्गत सत्र २०२२–२०२३ या सत्रात खालील दर्शविल्याप्रमाणे तक्त्यातील स्तंभ क्र. ३ मध्ये दर्शविल्याप्रमाणे आयोगाकडून मंजुरी पत्र प्राप्त झाले असून स्तंभ क्र. ५ मध्ये दर्शविल्यानुसार पंजाब नॅशनल बँकेच्या खात्यात जमा झाले असून स्तंभ क्र. ६ नुसार पावती क्रमांकानुसार विद्यापीठाच्या अर्थसंकल्पातील आगम शिर्ष भाग–२ (वि–३) (१) सा. क्र. ७१७ मध्ये स्तंभ क्र. ७ नुसार जमा करण्यात आले होती.

अ. क्र.	योजनेचे नांव	मंजुरी पत्र क्र. व दिनांक	रक्कम देणाऱ्या संस्थेचे नांव	कुठल्या खात्यात जमा झाले त्याचे खाते क्र.	पावती क्र.	रक्कम
१.	Authorisation of payment to Dr. Ambedkar Chair at Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University, Nagpur	E.File – 46417/ 34943 Dated 09 Mar., 2022	Government of India, Department of Social Justice & Empowerment, Dr. Ambedkar Foundation, K. G. Marg, New Delhi - 01	085	5938/2223 28/6/2022	2308950
उपरोक्त प्रमाणे स्तंभ क्र. ७ मधील एकूण बेरीज रु.२३,०८,९५०/– (रुपये तेवीस लक्ष आठ हजार नऊशे पन्नास फक्त) साधारण निधीत आगम शिर्ष भाग–१ (क्ष–१) (१२) सा. क्र. ६२९ मध्ये वळते करण्यात आलेली आहे.						

विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या महिला अध्ययन व विकास केंद्र, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर या योजनेअंतर्गत कार्यालयीन खर्च आणि कर्मचाऱ्यांचा पगारा–करिता महिला अध्ययन व विकास केंद्र, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर यांना वेळोवेळी विद्यापीठाच्या साधारण निधितून अग्रिम देण्यात आला. आता सत्र २०२२–२०२३ या सत्रात खालील दर्शविल्याप्रमाणे तक्त्यातील स्तंभ क्र. ३ मध्ये दर्शविल्याप्रमाणे आयोगाकडून मंजुरीपत्र प्राप्त झाले असून स्तंभ क्र. ५ मध्ये दर्शविल्यानुसार पंजाब नॅशनल बँकेच्या खात्यात जमा झाले असून स्तंभ क्र. ६ नुसार पावती क्रमांकानुसार विद्यापीठाच्या अर्थसंकल्पातील आगम शिर्ष भाग–३ (आ–२) (४) सा. क्र. ९१५ मध्ये स्तंभ क्र. ७ नुसार जमा करण्यात आलेली आहे.

अ. क्र.	योजनेचे नाव	मंजुरी पत्र क्र. व दिनांक	रक्कम देणाऱ्या संस्थेचे नांव	कुठल्या खात्यात जमा झाले त्याचे खाते क्र.	पावती क्र.	रक्कम
१.	Financial assistance under the scheme "Development of Women's Studies in Indian Universities and Colleges"	F.No.7-43/2012(WS) Dated 01 July, 2022	U.G.C., New Delhi	०८५	34052/2223 02/02/2023	२५९३६०४
२.	Financial assistance under the scheme "Development of Women's Studies in Indian Universities and Colleges"	F.No.7-43/2012(WS) Dated 28 Mar., 2022	U.G.C., New Delhi	०८५	21120/2223 16/11/2022	५४६०२२
३.	Financial assistance under the scheme "Development of Women's Studies in Indian Universities and Colleges"	F.No.7-43/2012(WS) Dated 28 Mar., 2022	U.G.C., New Delhi	०८५	21119/2223 16/11/2022	२७३०११
					एकूण :	**३४१२६३७**
उपरोक्त प्रमाणे स्तंभ क्र. ७ मधील एकूण बेरीज रु. ३४,१२,६३७/– (रुपये चौतीस लक्ष बारा हजार सहाशे सदतीस फक्त) साधारण निधीत आगम शिर्ष भाग–१ (क्ष–१) (१२) सा. क्र. ६२९ मध्ये वळते करण्यात आलेली आहे.						

विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या युजीसी–मानव संसाधन विकास केंद्र, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर या योजनेअंतर्गत कार्यालयीन खर्च आणि कर्मचाऱ्यांचा पगाराकरिता युजीसी–मानव संसाधन विकास केंद्र, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर यांना वेळोवेळी विद्यापीठाच्या साधारण निधितून अग्रिम देण्यात येतो. आता सत्र २०२२–२०२३ या सत्रात खालील दर्शविल्याप्रमाणे तक्त्यातील स्तंभ क्र. ३ मध्ये दर्शविल्याप्रमाणे आयोगाकडून मंजुरीपत्र प्राप्त झाले असून स्तंभ क्र. ५ मध्ये दर्शविल्यानुसार पंजाब नॅशनल बँकेच्या खात्यात जमा झाले असून स्तंभ क्र. ६ नुसार पावती क्रमांकानुसार विद्यापीठाच्या अर्थसंकल्पातील आगम शिर्ष भाग–३ (अ–१) सा. क्र. ९०१ मध्ये स्तंभ क्र. ७ नुसार जमा करण्यात आलेली आहे.

अ. क्र.	योजनेचे नांव	मंजुरी पत्र क्र. व दिनांक	रक्कम देणाऱ्या संस्थेचे नांव	कुठल्या खात्यात जमा झाले त्याचे खाते क्र.	पावती क्र.	रक्कम
१	Financial assistance under the scheme "Human Resource Development Centres"	F.No.38-39/2022(HRDC) Dated 20 Jun., 2022	U.G.C., New Delhi	०८५	34051/2223 02/02/2023	३०४००००
२	Financial assistance under the scheme "Human Resource Development Centres"	F.No.38-39/2022(HRDC) Dated 20 Jun., 2022	U.G.C., New Delhi	०८५	34048/2223 02/02/2023	३२००००
३	Financial assistance under the scheme "Human Resource Development Centres"	F.No.38-39/2022(HRDC) Dated 20 Jun., 2022	U.G.C., New Delhi	०८५	34050/2223 02/02/2023	६४००००
					एकूण :	**४०००००**
उपरोक्त प्रमाणे स्तंभ क्र. ७ मधील एकूण बेरीज रु. ४०,००,०००/– (रुपये चाळीस लक्ष फक्त) साधारण निधीत आगम शिर्ष भाग–१ (क्ष–१) (१२) सा. क्र. ६२९ मध्ये वळते करण्यात आले आहे.						

Shivaji University, Kolhapur – 416 004 यांचेकडून संचालक, यु. एस. आय. सी. यांच्याद्वारे आयोजित 'Synergistic Training Programme Utilizing the Scientific and Technological Infrastructure (STUTI)' या कार्यक्रमासाठी प्राप्त रक्कम रु. ८,८३,५००/— चे शोधन संचालक, यु. एस. आय. सी. यांना शोधन करण्यात आले.

Jamia Hamard (Deemed to be University), Hamdard Nagar, New Delhi – 110 062 यांचेकडून औषधिशास्त्र विभाग यांच्याद्वारे आयोजित 'Training Programme sanction under Basic & Advanced Translational Research Techniques' या कार्यक्रमासाठी प्राप्त रकम रु. ६,६२,६२५/— चे शोधन विभागप्रमुख, औषधिशास्त्र विभाग यांना शोधन करण्यात आले.

Rajiv Gandhi Science and Technology Commission, Mumbai यांचेकडून गणित विभाग यांच्याद्वारे आयोजित 'National Mathematics Day (NMD-22)' या कार्यक्रमासाठी प्राप्त रक्कम रु. ५२,०००/— चे शोधन विभागप्रमुख, गणित विभाग यांना शोधन करण्यात आले.

विद्यापीठ अनुदान आयोग, नवी दिल्ली/केंद्रशासन/राज्यशासन/रूसा यांच्याकडून विद्यापीठास मंजुरीत विकास निधी :

अहवाल कालावधीत राष्ट्रीय उच्चस्तर शिक्षण अभियान योजनेअंतर्गत रूसा सनियंत्रण समितीने मंजुरीसाठी केलेली शिफारस व सोबतच्या कामांच्या खर्चास रूसा इमारत बांधकामासाठी विद्यापीठाने ठेवीचे काम म्हणून सार्वजनिक बांधकाम विभागाला दिलेल्या रुपये ७.०० कोटी रूसा निधीतून शिल्लक राशी रु. ९८,४९,८७५/— मधून खर्च करण्यास व्यवस्थापन परिषदेने मंजुरी प्रदान केली. व्यवस्थापन परिषदेच्या मंजुरीनुसार विद्यापीठ परिसरात रूसा इमारतसमोरील खुल्या भागामध्ये पार्कींगकरिता रु. ३६,४०,२०८/— खर्च करण्यात आले. रूसा इमारत समोरील मेन सिमेंट काँक्रीट रोडकरिता रु. ३८,७६,९८४/— खर्च करण्यात आले. रूसा इमारत समोर गार्डन तयार करून वार्षिक देखभाली खर्चाकरिता रु. १९,७१,००२/— खर्च करण्यात आले. रूसा योजेनेअंतर्गत या कालावधीत रु. ४,७९,६३,८१४/— अनुदान प्राप्त झाले असून सदर प्राप्त अनुदानातून रु. ४,७६,२४,३१६/— राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या जमनालाल बजाज प्रशासकीय इमारत परिसर पार्किंग तसेच विद्यापीठाच्या शैक्षणिक परिसरात बांधकाम, विस्तारीकरण, नूतनीकरण, सिमेंट काँक्रीट रोड, गुरूनानक नूतनीकरण, तसेच औषधिशास्त्र विभागाकरिता रु. ८,५६,४००/— चे लार्ज डिस्प्ले स्क्रीन खरेदी करण्यात आले. ग्रंथालय आणि माहितीशास्त्र विभागाकरिता रु. २०,००,०००/— चे स्कोपस डाटाबेस उपकरण खरेदी करण्यात आले आहे. एम. सी. ए. विभागाकरिता रु. २,७६,१६३/— चे लार्ज डिस्प्ले स्क्रीन खरेदी करण्यात आले. उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाकडून लक्ष्मीनारायण तांत्रिक संस्थेला इनोव्हेशन आणि इन्क्यूबेशन सेंटरकरिता उपकरणे खरेदीसाठी रु. १,७४,००,०००/— प्राप्त झाले. विद्यापीठात महात्मा जोतिबा फुले अध्यासन स्थापनेकरिता एकरक्कमी अनुदान रु. ३,००,००,०००/— प्राप्त झाले आहे. सदर रक्कम राष्ट्रीयकृत बँकेत मुदत ठेवीत गुंतविण्यात आली आहे. अल्पसंख्याक समाजातील उच्च शिक्षण घेणाऱ्या मुलींसाठी विद्यापीठात वसतिगृह बांधकामासाठी रु. १०,६४,११,७२४/— प्राप्त झाले असून वसतिगृह बांधकामाकरिता सार्वजनिक बांधकाम विभागाकडे, ठेवीचे काम म्हणून वळते करण्यात आले आहे.

अभियांत्रिकी विभाग :

विद्यापीठातील विविध शैक्षणिक परिसरातील कामाचे विवरण खालीलप्रमाणे आहे.

१. विद्यापीठाच्या विविध विभागातील स्थापत्यीय कामाच्या देखभालीकरिता वार्षिक कंत्राट देण्यात आले.

२. विद्यापीठाच्या छत्रपती शिवाजी महाराज परिसरातील मुख्य प्रशासकीय इमारतीला व जमनालाल बजाज प्रशासकीय इमारतीला नवीन LED Name Board लावण्यात आले.

३. विद्यापीठाच्या महात्मा जोतिबा फुले शैक्षणिक परिसरातील सबस्टेशनमधील ११ के. व्ही. —एच. टी. केबलचा जॉइन्ट दुरूस्त करून एबी स्विच व डिओ फ्युज बदलविण्यात आले.

४. विद्यापीठाच्या महात्मा जोतिबा फुले शैक्षणिक परिसरातील एन. एम. सी. पंप हाऊसमध्ये ओपनवेल समरसिबल पंप लावण्यात आला.

५. विद्यापीठाच्या महात्मा जोतिबा फुले शैक्षणिक परिसरातील सबस्टेशनमध्ये ११ के. व्ही.—एच. टी. केबल टाकण्यात आला.

६. विद्यापीठाच्या महात्मा जोतिबा फुले शैक्षणिक परिसरातील वाणिज्य विभागाच्या इमारतीजवळील सममध्ये ओपनवेल समरसिबल पंप लावण्यात आला.

७. विद्यापीठाच्या महात्मा जोतिबा फुले शैक्षणिक परिसरातील रूसा इमारतीमध्ये पाणी मिळावे म्हणून मानव्यशास्त्र इमारतीच्या टाकीजवळून विद्युत प्रवाहाची व्यवस्था करण्यात आली.

८. विद्यापीठाच्या महात्मा जोतिबा फुले शैक्षणिक परिसरातील (Section III – Road) अंतर्गत हॉट मिन हॉट लेड प्रक्रियेद्वारे प्रशासकीय इमारतीच्या समोरून कम्प्यूटर सायन्स विभागापुढे एम. सी. ए. विभाग त्यानंतर इलेक्ट्रॉनिक्स विभाग आणि वनस्पतिशास्त्र विभागापर्यंत रस्त्यांचे विस्तारीकरण करण्यात आहे.

९. विद्यापीठाच्या पदव्युत्तर शैक्षणिक विभाग वसतिगृह परिसरात असलेल्या औषधिनिर्माणशास्त्र वसतिगृहाच्या स्लॅबला वॉटर प्रुफींग व पॉलीमेरीक प्रक्रिया करण्यात आली.

१०. विद्यापीठाच्या महात्मा जोतिबा फुले शैक्षणिक परिसरातील (Section I – Road) अंतर्गत हॉट मिन हॉट लेड प्रक्रियेद्वारे परिसराच्या मुख्य प्रवेशद्वारापासून औषधिनिर्माणशास्त्र विभागापर्यंत रस्त्याचे काम करण्यात आले.

११. विद्यापीठाच्या महात्मा जोतिबा फुले शैक्षणिक परिसरात कार्यक्रमासाठी जेथून प्रवेश केल्या जातो त्या कम्पाउंड वॉलकरिता साहित्य आणण्यासाठी भाडे देण्यात आले व भिंतीचे काम करण्यात आले.

१२. विद्यापीठाच्या महात्मा जोतिबा फुले शैक्षणिक परिसरात पार पडलेल्या 108th Indian Science Congress कार्यक्रमाच्या पूर्व तयारीच्या वेळेस बरीच विकास कामे करण्यात आली.

१३. विद्यापीठाच्या महात्मा जोतिबा फुले शैक्षणिक परिसरातील ग्राऊंडचा विकास करण्यात आला.

१४. विद्यापीठाच्या अतिथीगृहाचे नूतनीकरण करण्यात आले.

१५. विद्यापीठाच्या महात्मा जोतिबा फुले शैक्षणिक परिसरातील (Section IV – Road) अंतर्गत हॉट मिन हॉट लेड प्रक्रियेद्वारे भौतिकशास्त्र विभाग, मॉलीकुलर बायलॉजी तसेच इंग्रजी आणि हिंदी विभागासमोरील रस्त्याची कामे करण्यात आली.

१६. विद्यापीठाच्या महात्मा जोतिबा फुले शैक्षणिक परिसरातील हॉट मिन हॉट लेड प्रक्रियेद्वारे गणित विभागापासून जमनालाल बजाज प्रशासकीय भवनापर्यंत रस्त्याचे काम करण्यात आले.

१७. विद्यापीठाच्या महात्मा जोतिबा फुले शैक्षणिक परिसरातील (Section II – Road) अंतर्गत हॉट मिन हॉट लेड प्रक्रियेद्वारे जनसंवाद विभाग, प्राचीन भारतीय इतिहास व पुरातत्त्व विभाग, प्रशासकीय विभाग व प्राणिशास्त्र विभागासमोरून रस्त्याची कामे करण्यात आली.

१८. विद्यापीठाच्या महात्मा जोतिबा फुले शैक्षणिक परिसरातील भाषा भवन इमारतीपासून रूसा इमारतीपर्यंत सिमेंटची नाली बांधण्याचे काम करण्यात आले.

१९. विद्यापीठाच्या महात्मा जोतिबा फुले शैक्षणिक परिसरात पार पडलेल्या 108th Indian Science Congress कार्यक्रमादरम्यान विद्युत पुरवठा व्यवस्था सुरळीत राहण्याच्या दृष्टीने Electric Supply Management Agency ची नेमणूक केल्या गेली होती.

२०. अमरावती रोडवरील एम. एस. इ. डि. सी. एल. च्या सबस्टेशन पासून विद्यापीठाच्या महात्मा जोतिबा फुले शैक्षणिक परिसरातील सबस्टेशन पर्यंत एच. टी. केबल, आर. एम. यु. आणि संबंधित साहित्य टाकण्यात आले.

२१. विद्यापीठाच्या महात्मा जोतिबा फुले शैक्षणिक परिसरात पार पडलेल्या 108th Indian Science Congress कार्यक्रमादरम्यान विद्युत पुरवठा व्यवस्था सुरळीत राहण्याच्या दृष्टीने Electric Supply Management Agency ची नेमणूक करण्याकरिता सल्लागार नियुक्त केल्या गेले होते.

२२. विद्यापीठाच्या महात्मा जोतिबा फुले शैक्षणिक परिसरात असलेल्या भाषा भवन इमारतीमधील मल्टीपरपज हॉलचे विस्तारीकरण करण्यात आले.

२३. विद्यापीठाच्या वर्धापन दिन सोहळ्याकरिता छत्रपती शिवाजी महाराज परिसरातील मुख्य प्रशासकीय इमारतीला व जमनालाल बजाज प्रशासकीय इमारतीला Series Lighting & Par Lights लावण्यात आले होते.

२४. विद्यापीठाच्या महात्मा जोतिबा फुले शैक्षणिक परिसरात असलेल्या रूसा रोडच्या कडेने फुटपाथ बनविण्यात आले.

२५. विद्यापीठाच्या जमनालाल बजाज प्रशासकिय इमारतीपासून वाणिज्य विभागाच्या इमारतीपर्यंत रस्त्याच्या डाव्या बाजूने पाईप जल निकासीचे बांधकाम करण्यात आले.

२६. विद्यापीठाच्या नवीन प्रशासकीय इमारतीजवळ जमिनीखाली १ लाख लिटर क्षमतेची टाकी बांधण्यात आली.

■■■

।। प्रकरण सहावे ।।

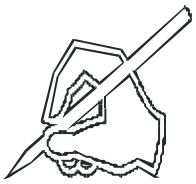

विद्यापीठातील स्पृहणीय उपक्रम

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ शताब्दी महोत्सव उद्घाटन समारंभप्रसंगी दीप प्रज्वलित करतांना महाराष्ट्राचे सन्माननीय राज्यपाल व विद्यापीठाचे कुलपती श्री. भगत सिंह कोश्यारी, शेजारी कुलगुरू डॉ. सुभाष चौधरी, डॉ. अनिल काकोडकर, कुलपती, डॉ. होमी भाभा राष्ट्रीय संस्था, प्र–कुलगुरू डॉ. संजय दुधे व कुलसचिव डॉ. राजू हिवसे.

Hon'ble Governor of Maharashtra and Chacellor of University Shri. Bhagat Singh Koshyari lightening the Lamp on the occasion of the inaugural programme of Centenary Celebration of Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University. Vice-Chancellor Dr. Subhash Chaudhari, Dr. Anil Kakodkar, Chancellor, Dr. Homi Bhabha National Institute, Pro-Vice-Chancellor Dr. Sanjay Dudhe and Registrar Dr. Raju Hiwase are seen.

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ शताब्दी महोत्सव उद्घाटन समारंभप्रसंगी आपले विचार व्यक्त करतांना कुलगुरू डॉ. सुभाष चौधरी तसेच व्यासपीठावर बसलेले महाराष्ट्राचे सन्माननीय राज्यपाल व विद्यापीठाचे कुलपती श्री. भगत सिंह कोश्यारी, डॉ. अनिल काकोडकर, प्र–कुलगुरू डॉ. संजय दुधे व कुलसचिव डॉ. राजू हिवसे.

Hon'ble Vice-Chancellor Dr. Subhash Chaudhari speaking on the occasion of the inaugural programme of Centenary Celebration of Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University. Governor of Maharashtra and Chacellor of University Shri. Bhagat Singh Koshyari, Dr. Anil Kakodkar, Chancellor, Homi Bhabha National Institute, Pro-Vice-Chancellor Dr. Sanjay Dudhe and Registrar Dr. Raju Hiwase are seen.

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ शताब्दी महोत्सव उद्घाटन समारंभप्रसंगी महाराष्ट्राचे सन्माननीय राज्यपाल व विद्यापीठाचे कुलपती श्री. भगत सिंह कोश्यारी यांच्या हस्ते राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज जीवन साधना पुरस्कार स्वीकारतांना मुंबईचे यशस्वी उद्योजक श्री. पुरूषोत्तम अग्रवाल, शेजारी कुलगुरू डॉ. सुभाष चौधरी, डॉ. अनिल काकोडकर, प्र–कुलगुरू डॉ. संजय दुधे व कुलसचिव डॉ. राजू हिवसे.

Shri. Purushottam Agrawal a successful entrepreneur from Mumbai receiving 'Rashtrasant Tukadoji Maharaj Jeevan Sadhana Award' by Governor of Maharashtra and Chancellor of University Shri. Bhagat Singh Koshyari on the occasion of the inaugural programme of Centenary Celebration of Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University. Vice-Chancellor Dr. Subhash Chaudhari, Dr. Anil Kakodkar, Pro-Vice-Chancellor Dr. Sanjay Dudhe and Registrar Dr. Raju Hiwase are seen.

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ शताब्दी महोत्सव प्रतीक मुद्रा उद्घाटन समारंभप्रसंगी मा. एअर मार्शल श्री. विभास पांडे, एअर ऑफिसर, कमांडिंग इन चिफ, भारतीय वायुसेना, नागपूर यांना सन्मानचिन्ह प्रदान करतांना. शेजारी कुलगुरू डॉ. सुभाष चौधरी, प्र–कुलगुरू डॉ. संजय दुधे व कुलसचिव डॉ. राजू हिवसे.

Hon'ble Air Marshal Shri. Vibhas Pande, Air Officer, Command in Chief, Indian Airforce, Nagpur receiving memento on the occasion of the inaugural programme of Symbolic Coin of Centenary Festival of Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University. Vice-Chancellor Dr. Subhash Chaudhari, Pro-Vice-Chancellor Dr. Sanjay Dudhe and Registrar Dr. Raju Hiwase are seen.

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ व गोंडवाना विद्यापीठ यांच्या संयुक्त विद्यमाने व्हाईस चान्सलर कॉनक्लेव्ह ट्रायबल डेव्हलपमेंट रिट्रोस्पेक्शन ॲन्ड वे अटेंड कार्यक्रमाप्रसंगी आपले विचार व्यक्त करतांना महाराष्ट्राचे सन्माननीय राज्यपाल व विद्यापीठाचे कुलपती श्री. भगत सिंह कोश्यारी, मंचावर उपस्थित कुलगुरू डॉ. सुभाष चौधरी, प्र–कुलगुरू डॉ. संजय दुधे व इतर मान्यवर.

Governor of Maharashtra and Chancellor of University Shri. Bhagat Singh Koshyari addressing on the occasion of "Vice-Chancellor Conclave Tribal Development Retrospection and Way Attend" a programme organized by Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University in collaboration with Gondwana University. Vice-Chancellor Dr. Subhash Chaudhari, Pro-Vice-Chancellor Dr. Sanjay Dudhe and others are seen.

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाद्वारे आयोजित भारतीय विज्ञान काँग्रेस समारंभप्रसंगी विज्ञान ज्योत प्रज्वलित करतांना महाराष्ट्राचे उपमुख्यमंत्री मा. श्री. देवेंद्रजी फडणवीस, केंद्रीय राज्यमंत्री (स्वतंत्र प्रभार) डॉ. जितेंद्र सिंह, कुलगुरू डॉ. सुभाष चौधरी व इतर मान्यवर.

Deputy Chief Minister Hon'ble Shri. Devendra Fadnavis lightening the Flamebeau on the occasion of the Indian Science Congress hosted by Rashtrasant Tukadiji Maharaj Nagpur University. Dr. Jitendra Singh, Central State Minister (Independent Charge), Vice-Chancellor Dr. Subhash Chaudhari and others are seen.

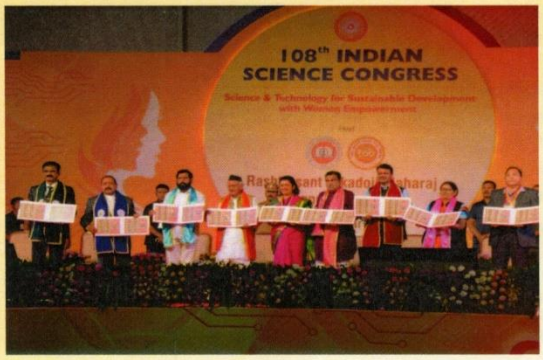

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाद्वारे आयोजित १०८ व्या भारतीय विज्ञान काँग्रेस समारंभप्रसंगी राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाला १०० वर्ष पूर्ण झाल्यानिमित्त टपाल तिकीटाचे अनावरण करतांना डावीकडून कुलगुरू डॉ. सुभाष चौधरी, केंद्रीय राज्यमंत्री (स्वतंत्र प्रभार) डॉ. जितेंद्र सिंह, मा. मुख्यमंत्री श्री. एकनाथ शिंदे, महाराष्ट्राचे सन्माननीय राज्यपाल व विद्यापीठाचे कुलपती श्री. भगत सिंह कोश्यारी, पोस्ट मास्टर जनरल (विदर्भ रिजन) शोभा मधाले, केंद्रीय मंत्री, भारत सरकार मा. ना. श्री. नितीन गडकरी, उपमुख्यमंत्री मा. श्री. देवेंद्रजी फडणवीस, १०८ व्या भारतीय विज्ञान काँग्रेसच्या अध्यक्ष विजयालक्ष्मी सक्सेना व इतर मान्यवर.

On the occasion of 108th Indian Science Congress hosted by Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University and the completion of hundred years of RTMNU, a Postal Stamp unveiled by (from left) Vice-Chancellor Dr. Subhash Chaudhari, Central State Minister (Independent Charge) Dr. Jitendra Singh, Hon'ble Chief Minister Shri. Eknath Sinde, Governor of Maharashtra and Chancellor of University Shri. Bhagat Singh Koshyari, Post-Master General Shobha Madhale, Hon'ble Central Minister Shri. Nitinji Gadkari, Deputy Chief Minister Shri. Devendra Fadnavis, President of 108th Indian Science Congress Vijayalaxmi Saxena and others are seen.

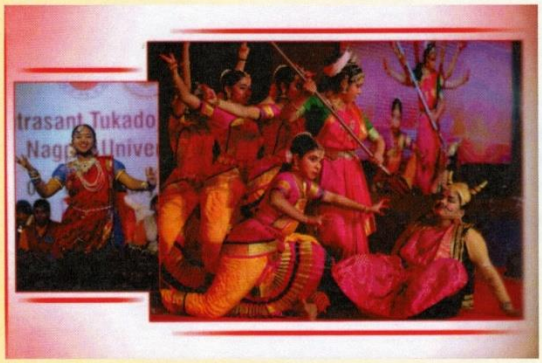

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाद्वारे आयोजित १०८ व्या भारतीय विज्ञान काँग्रेस समारंभप्रसंगी सांस्कृतिक कार्यक्रमाची प्रात्यक्षिके सादर करतांना विद्यार्थिनी.

Students are presenting their performances of cultural programme on the occasion of 108th Indian Science Congress hosted by Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University.

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाद्वारे आयोजित १०८ व्या भारतीय विज्ञान काँग्रेस समारंभप्रसंगी विविध महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांनी प्रदशनीला भेट दिल्याप्रसंगी.

Students of various colleges visiting exhibitions in 108th Indian Science Congress hosted by Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University.

विद्यापीठाच्या औषधिनिर्माणशास्त्र विभागाद्वारे आयोजित ७२ व्या इंडियन फार्मास्यूटिकल सायंस समारंभप्रसंगी डॉ. डोमिनिक जॉर्डन, अध्यक्ष आंतरराष्ट्रीय फार्मास्यूटिकल फेडरेशन यांचा मानचिन्हासह सत्कार करताना श्री.अतुल मंडलेकर चेअरमन एल. ओ. सी. शेजारी डॉ. मिलिंद उमेकर, डॉ. प्रकाश ईटनकर, डॉ. टी. व्ही.नारायणा, डॉ. प्रमोद खेडेकर, डॉ.चंद्रशेखर डोईफोडे, व श्री. रवलीनसिंग खुराना.

Shri. Atul Mandlekar, Chairman L.O.C., felicitating with memento to Dr. Dominique Jordan, President, Internationl Pharmaceutical Federation on the occasion of 72nd Indian Pharmaceutical Science Programme organized by the Department of Pharmaceutics. Dr. Milind Umekar, Dr. Prakash Itankar, Dr. T. V. Narayana, Dr. Pramod Khedekar, Dr. Chandrashekhar Doifode and Ravlinsingh Khurana are seen.

शिक्षकदिन समारोह प्रसंगी प्रमुख अतिथी डॉ. अतुल वैद्य, राष्ट्रीय पर्यावरण अभियांत्रिकी संशोधन संस्था, नागपूर आपले विचार मांडतांना. व्यासपीठावर बसलेले कुलगुरू डॉ. सुभाष चौधरी व प्र–कुलगुरू डॉ. संजय दुधे.

Chief Guest Dr. Atul Vaidya, NEERI, Nagpur speaking on the occasion of 'Teacher's Day'. Vice-Chancellor Dr. Subhash Chaudhari and Pro-Vice-Chancellor Dr. Sanjay Dudhe are seen.

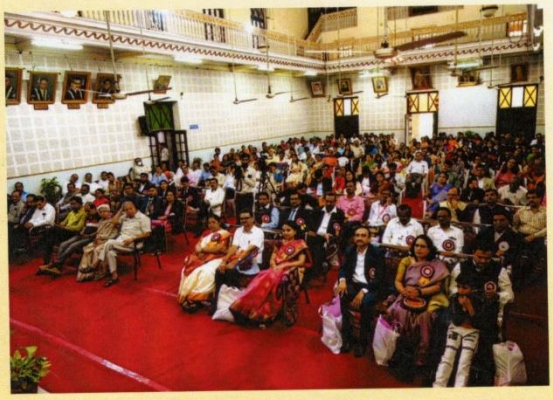

विद्यापीठाच्या शिक्षक दिन व वर्धापनदिन कार्यक्रमाप्रसंगी प्रदान करण्यात येणाऱ्या उत्कृष्ट शिक्षक पुरस्कार, उत्कृष्ट आंतर–महाविद्यालयीन वार्षिकांक स्पर्धा पुरस्कार तसेच उत्कृष्ट अधिकारी, कर्मचारी व विद्यार्थी पुरस्कारांचे मानकरीसह उपस्थित श्रोतागण.

Winners of the award of Best Teacher, Best Inter-Collegeate Annual Magzine competition, Best Officer, Best Employee, Best Student with the audience, awarded on the occasion of 'Teachers Day and Foundation Day'.

विद्यापीठाद्वारे आयोजित मराठी भाषा गौरवदिन समारंभप्रसंगी कुलगुरू डॉ. सुभाष चौधरी आपले विचार मांडतांना. व्यासपीठावर बसलेले कुलसचिव डॉ. राजू हिवसे, मा. प्रा. सुमंत देशपांडे, माजी विभागप्रमुख मराठी विभाग, जे. एम. पटेल महाविद्यालय, भंडारा व डॉ. दत्तात्रय वाटमोडे.

Vice-Chancellor Dr. Subhash Chaudhari addressing on the occasion of 'Marathi Bhasha Gaurav Din' orgnised by university. Registrar Dr. Raju Hiwase, Prof. Sumant Deshpande, Former Head of the Department of Marathi, J.M.PATEL College, Bhandara and Dr. Dattatraya Watmode are seen.

विद्यापीठाद्वारे आयोजित वंदनीय राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज यांच्या ५४ व्या पुण्यतिथी निमित्त 'राष्ट्रसंत आणि अदृश्य आरोग्य' या विषयावर व्याख्यानमालेप्रसंगी प्र–कुलगुरू डॉ. संजय दुधे आपले विचार व्यक्त करतांना. मंचावर बसलेले डॉ. दत्तात्रय वाटमोडे, मा. पद्मश्री डॉ. विकास महात्मे (माजी राज्यसभा सदस्य) व कुलसचिव डॉ. राजू हिवसे.

Pro- Vice-Chancellor Dr. Sanjay Dudhe speaking in lecture series – "Rashtrasant and Hidden Health" on the occasion of 54th Death Anniversary of Rashtrasant Tukadoji Maharaj. Dr. Dattatray Wathmode, Hon'ble Padmashree Dr. Vikas Mahatme (Former MP) and Registrar Dr. Raju Hiwase are seen.

विद्यापीठाद्वारे आयोजित छत्रपती शिवाजी महाराज जयंतीनिमित्त 'छत्रपतींची वीर कहाणी – निधान आपुल्या हर्षाचे' या विषयावर व्याख्यान देतांना मा. श्री. विजय खुटवड, श्री. संत सेवा संघ, पुणे, शेजारी प्र–कुलगुरू डॉ. संजय दुधे व डॉ. सोपानदेव पिसे.

Hon'ble Shri. Vijay Khutwad, Shri Sant Seva Sangh, Pune, delivering a lecture on "*Chatrapatinchi Veer Kahani- Nidhan Aapulya Harshache*" on the occasion of Chatrapati Shivaji Maharaj Jayanti organized by university. Pro-Vice-Chancellor Dr. Sanjay Dudhe and Dr. Sopandev Pise are present.

विद्यापीठाद्वारे आयोजित वि. दा. सावरकर जयंतीनिमित्त 'वीर सावरकरांचा मृत्यूशी संवाद' या विषयावर आपले विचार व्यक्त करतांना श्री. प्रमोद तिजारे. मंचावर उपस्थित शेजारी प्र–कुलगुरू डॉ. संजय दुधे, कुलसचिव डॉ. राजू हिवसे, श्री. नरेंद्र आमले, श्री. योगेश सोमन, श्री. संदीप पाटील व डॉ. संयुक्ता थोरात.

Shri. Pramod Tijare speaking on "*Veer Sawarkarancha Mrutushi Samvaad*" on the occasion of V. D. Sawarkar's Jayanti organized by university. Pro-Vice-Chancellor Dr. Sanjay Dudhe, Registrar Dr. Raju Hiwase, Shri. Narendra Amle, Shri. Yogesh Soman, Shri. Sandip Patil and Dr. Sanyukta Thorat are seen.

विद्यापीठाद्वारे आयोजित डॉ. नितीन राऊत आंतरराष्ट्रीय व्याख्यानमालेत "Dr. Ambedkarite Buddhism and the Anti-Caste Movement in American Higher Education" या विषयावर व्याख्यान गुंफताना International Development & Director, Center For GDS (USA) चे Prof. Laurence Simon. मंचावर बसलेले कुलगुरू डॉ. सुभाष चौधरी, प्र–कुलगुरू डॉ. संजय दुधे, कुलसचिव डॉ. राजू हिवसे.

Dr. Nitin Raut expressing his thoughts on "Dr. Ambedkarite Buddhism and the Anti-Caste Movement in American Higher Education" in an international lecture series organized by university. Prof. Laurence Simon, International Development & Director, Center For GDS (USA), Vice-Chancellor Dr. Subhash Chaudhari, Pro-Vice-Chancellor Dr. Sanjay Dudhe and Registrar Dr. Raju Hiwase are seen.

विद्यापीठाद्वारे आयोजित डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर स्मृती व्याख्यानमालेप्रसंगी डॉ. स्मिता शेंडे, मराठी विभागप्रमुख, बाबाजी दाते कला आणि वाणिज्य महाविद्यालय, यवतमाळ यांचा मानचिन्हासह सत्कार करतांना डॉ. श्याम कोरेटी. शेजारी कुलसचिव डॉ. राजू हिवसे.

Dr. Shyam Koreti felicitating with a memento to Dr. Smita Shende, Head, Department of Marathi, Babaji Date Arts and Commerce College, Yavatmal on the occasion of 'Lecture Series in Rememberance of Dr. Babasaheb Ambedkar' organized by university. Registrar Dr. Raju Hiwase is also seen.

विद्यापीठाद्वारे आयोजित डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर स्मृती व्याख्यानमालेत 'डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांच्या स्वप्नातील आधुनिक भारत' या विषयावर व्याख्यान देतांना डॉ. स्मिता शेंडे शेजारी कुलसचिव डॉ. राजू हिवसे व डॉ. श्याम कोरेटी.

Dr. Smita Shende speaking on 'Dr. Babasaheb Ambedkar's vision of Modern India' on the occasion of 'Lecture Series in Rememberance of Dr. Babasaheb Ambedkar' organized by university. Registrar Dr. Raju Hiwase and Dr. Shyam Koreti are also seen.

विद्यापीठाद्वारे आयोजित मौलाना अब्दुल करीम पारेख स्मृती व्याख्यानमालेत "Peace & Harmony among different Religious Communities for the Progress of the Nation" या विषयावर व्याख्यान देतांना केरल राज्याचे राज्यपाल मा. श्री. आरीफ मोहम्मद खान. मंचावर बसलेले कुलगुरू डॉ. सुभाष चौधरी, प्र–कुलगुरू डॉ. संजय दुधे, कुलसचिव डॉ. राजू हिवसे, श्री. अब्दुल माजीद पारेख व जनरल सचिव इस्लामिक फोरमचे श्री. ए. फैजउर रहमान.

Governer of Kerala, Hon'ble Shri. Aarif Mohammad Khan speaking on "Peace & Harmony among different Religious Communities for the Progress of the Nation", on the occasion of 'Maulana Abdul Karim Parekh Remembrance Lecture Series'. Vice-Chancellor Dr. Subhash Chaudhari, Pro-Vice-Chancellor Dr. Sanjay Dudhe, Registrar Dr. Raju Hiwase, Shri. Abdul Majid Pareikh and Shri. A. Faizur Rehman, General Secretary of Islamic forum are seen.

विद्यापीठाद्वारे आयोजित राष्ट्रसंत व्याख्यानमालेत 'वेदांत आणि सर्वोत्तम परिपूर्ण जीवन' या विषयावर व्याख्यान देतांना मा. पूज्य स्वामी योगात्मानंद, अध्यक्ष वेदांत सोसायटी ऑफ प्रॉव्हिडन्स, यु. एस. ए. शेजारी कुलगुरू डॉ. सुभाष चौधरी, प्र–कुलगुरू डॉ. संजय दुधे, डॉ. दत्तात्रय वाटमोडे व श्रीमती विजयालक्ष्मी थोटे.

Swami Yogatmanand, President of Vedanta Society of Providence, U.S.A. speaking on the topic 'Vedanta and the Best and Perfect Life' in the lecture series organized by university. Vice-Chancellor Dr. Subhash Chaudhari, Pro-Vice-Chancellor Dr. Sanjay Dudhe, Dr. Dattatray Wathmode and Mrs. Vijaylaxmi Thote are seen.

विद्यापीठाद्वारे कै. दादा मनोहरराव कल्लावार स्मृतिप्रित्यर्थ आयोजित महात्मा बसवेश्वर व्याख्यानमालेत 'महात्मा बसवेश्वरांचा सामाजिक दृष्टिकोन' या विषयावर आपले विचार व्यक्त करतांना निवृत्त न्यायमूर्ती श्री. प्र. आ. मार्कंडेवार. व्यासपीठावर बसलेले प्र–कुलगुरू डॉ. संजय दुधे, डॉ. धनराज डाहाट व कुलसचिव डॉ.राजू हिवसे.

Retired Judge Shri. P.A. Markandewar expressing his views on 'Mahatma Basaveshwar's Social Perspective' on the topic of Mahatma Basaveshwar Lecture Series in the remembrance of Late. Dada Manoharrao Kallawar organized by university. Pro-Vice-Chancellor Dr. Sanjay Dudhe, Registrar Dr. Raju Hiwase and Dr. Dhanraj Dahat are also present.

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या शताब्दी महोत्सवानिमित्त आकार संस्था, पुणेद्वारे प्रस्तुत बाल गीतरामायण सादरीकरण प्रसंगी कार्यक्रमात प्र–कुलगुरू डॉ. संजय दुधे. आपले विचार व्यक्त करतांना मंचावर उपस्थित इतर मान्यवर.

Aakar Sanstha, Pune presenting *Bal Geet Ramayana* on the occasion of Centenary Celebration of Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University, Pro-Vice-Chancellor Dr. Sanjay Dudhe expressing his views at the event, other dignitaries are also seen.

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ आणि दक्षिण मध्य क्षेत्र सांस्कृतिक केंद्र, नागपूर (संस्कृती मंत्रालय, भारत सरकार) यांच्या संयुक्त विद्यमाने राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या शताब्दी महोत्सवानिमित्त आकार संस्था, पुणेद्वारे प्रस्तुत बाल गीतरामायण सादरीकरण करतांना समूह.

A group performing *Bal Geet Ramayana* by Aakar Sanstha, Pune, on the occasion of Centenary Celebration of Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University organized by RTMNU and South Central Cultural Centre, Nagpur (Ministry of Culture, Government of India).

विद्यापीठाद्वारे संपन्न झालेल्या भारतीय विज्ञान परिषदेमध्ये स्वयंस्फुर्तीने सहभागी झालेल्या सर्व सहकाऱ्यांच्या विशेषाभिनंदन सोहळ्यानिमित्त आयोजित कार्यक्रमात डॉ. प्रशांत कडू आपले विचार व्यक्त करतांना. मंचावर बसलेले डॉ. प्रशांत माहेश्वरी, डॉ. राजेश सिंग, कुलगुरू डॉ. सुभाष चौधरी, कुलसचिव डॉ. राजू हिवसे व डॉ. संजय कविश्वर.

Dr. Prashant Kadu speaking at Felicitation Ceremony of Voluntary Participants in Indian Science Congress organized by the university. Vice-Chancellor Dr. Subhash Chaudhari, Registrar Dr. Raju Hiwase, Dr. Prashant Maheshwari, Dr. Rajesh Singh and Dr. Sanjay Kavishwar are seen.

विद्यापीठाच्या क्रीडा व शारीरिक शिक्षण विभाग मैदानावर गणराज्य दिनी ध्वजवंदन करताना कुलगुरू डॉ. सुभाष चौधरी, कुलसचिव डॉ. राजू हिवसे, डॉ. शरद सुर्यवंशी व इतर मान्यवर.

Vice-Chancellor Dr. Subhash Chaudhari hoisting national flag at Sports and Physical Education Department's ground on the occasion of Republic Day. Registrar Dr. Raju Hiwase, Dr. Sharad Suryavanshi and others are seen.

विद्यापीठाच्या क्रीडा व शारीरिक शिक्षण विभाग मैदानावर गणराज्य दिन सोहळ्यानिमित्त सांस्कृतिक कार्यक्रमाचे प्रात्यक्षिक सादर करतांना विद्यार्थिनी.

Students performing cultural events at Sports and Physical Education Department's ground on the occasion of Republic Day.

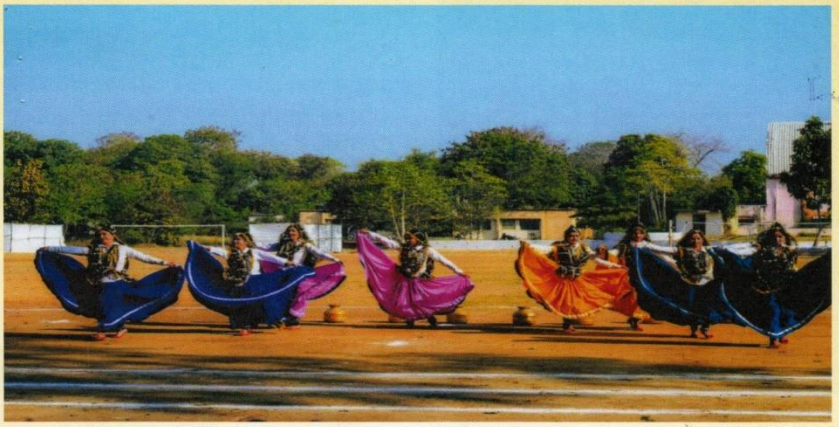

विद्यापीठाच्या क्रीडा व शारीरिक शिक्षण विभाग मैदानावर गणराज्य दिन सोहळ्यानिमित्त सांस्कृतिक कार्यक्रमाचे प्रात्यक्षिक सादर करतांना विद्यार्थिनी.
Students performing cultural events at Sports and Physical Education Department's ground on the occasion of Republic Day.

विद्यापीठाच्या क्रीडा व शारीरिक शिक्षण विभाग आणि महामेट्रो, नागपूर यांच्या संयुक्त विद्यमाने आयोजित आंतरराष्ट्रीय योग दिवस धावत्या मेट्रोमध्ये साजरा करण्यात आला. याप्रसंगी डॉ. शरद सुर्यवंशी संबोधित करतांना. शेजारी कुलगुरू डॉ. सुभाष चौधरी, शेजारी प्र–कुलगुरू डॉ. संजय दुधे, कुलसचिव डॉ. राजू हिवसे, डॉ. सोपानदेव पिसे, डॉ. देवेंद्र वानखेडे, डॉ. राजेंद्र खंडाळे, मेट्रोचे सहप्रबंधक तसेच अर्जून द्रोणाचार्य पुरस्कारप्राप्त विजय मुनिश्वर व विद्यार्थी गण.

International Yoga Day celebrated in a running Metro, organized by Sports and Physical Education Department, in collaboration with Maha Metro Nagpur. Dr. Sharad Suryavanshi addressing at the event. Vice-Chancellor Dr. Subhash Chaudhari, Pro-Vice-Chancellor Dr. Sanjay Dudhe, Registrar Dr. Raju Hiwase, Dr Sopandeo Pise, Dr. Devendra Wankhede, Dr. Rajendra Khandale Assistant Manager, Maha Metro and Dronacharya Award winner Vijay Munishwar and students are seen.

■ प्रकरण सहावे
विद्यापीठातील स्पृहणीय उपक्रम

राष्ट्रीय सेवा योजना

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठात रासेयो कक्ष १९६९ पासून सुरू आहे. तेव्हा विद्यापीठाचे कार्यक्षेत्र विदर्भाच्या ११ जिल्ह्यांतील १० महाविद्यालयामधून १००० विद्यार्थी संख्या असलेले रासेयो पथक होते. आजमितीला पूर्व विदर्भातील नागपूर, भंडारा, गोंदिया व वर्धा जिल्ह्यांतील २४० महाविद्यालये, ३०००० विद्यार्थी स्वयंसेवक व ३३८ कार्यक्रम अधिकारी सहभागी झालेत. शिक्षणातून 'सामुदायिक विकास व सामुदायिक विकासातून शिक्षण' या संकल्पनेतून महाविद्यालयीन युवकांसाठी समाजोपयोगी कार्य रासेयोच्या माध्यमातून करण्यात आले.

राष्ट्रीय सेवा योजनेमध्ये नियमित कार्यक्रमाअंतर्गत खालील विविध कार्यक्रम राबविण्यात येतात.

रक्तदान, श्रमदान, स्वच्छता अभियान, रॅली, कार्यशाळा, रस्ता सुरक्षा, मतदान जनजागृती, एड्स जनजागृती, उन्नत भारत अभियान, फिट इंडिया अभियान, युथ पार्लमेंट, स्वच्छ भारत समर इन्टर्नशिप, एक भारत श्रेष्ठ भारत, वृक्षारोपण, पोलिओ लसीकरण, कोरोना जनजागृती, कोरोना लसीकरण, बेटी बचाव बेटी पढाओ, अन्न वाचवा मोहिम, कचरा व्यवस्थापन, आपत्ती व्यवस्थापन, शासनाच्या विविध योजनांची माहिती, जी–२०, वाय–२०, पुतळा स्वछता व संवर्धन आदी विविध कार्यक्रम राबविण्यात येतात.

विशेष शिबीर अतंर्गत महाविद्यालयीन शिबीर, विद्यापीठस्तरीय शिबीर, राज्यस्तरीय शिबीर, प्रजासत्ताक दिन पथसंचलन, उत्कर्ष, आव्हान, प्रेरणा, राष्ट्रीय एकात्मता शिबीर, राज्य व राष्ट्रीय साहसी शिबीर, पश्चिम क्षेत्रिय प्रजासत्ताक दिन पथसंचलन, दिल्ली व मुंबई प्रजासत्ताक दिन पथसंचलन, राष्ट्रीय युवा महोत्सव, राज्य शासनाचे विविध कार्यक्रम, केंद्र शासनाचे विविध कार्यक्रम इत्यादीमध्ये विद्यार्थी व कार्यक्रम अधिकारी सहभागी होतात.

विद्यपीठ शताब्दी महोत्सवानिमित्य राष्ट्रीय सेवा योजना विभागाच्यावतीने विविध कार्यक्रम आयोजित करण्यात आले.

देशभक्तीपर गीत गायन कार्यक्रम : दिनांक ६ ऑगस्ट, २०२२ रोजी जमनालाल बजाज प्रशासकीय भवन प्रांगणामध्ये विद्यापीठ प्राधिकरणी सदस्य, अधिकारी, प्राध्यापक व कर्मचारी याच्यांकरिता देशभक्तीपर गीत गायन कार्यक्रम आयोजित करण्यात आला. यामध्ये मा. कुलगुरू डॉ. सुभाष चौधरी व विद्यापीठ प्राधिकरणी सदस्य, अधिकारी, प्राध्यापक व कर्मचारी यांनी देशभक्तीपर गीत सादर केले.

हर घर तिरंगा : मा. पंतप्रधान यांच्या कार्यालयाच्या वतीने दिलेल्या सुचनेनुसार दि. १३ ते १५ ऑगस्ट, २०२२ या कालावधीमध्ये हर घर तिरंगा उपक्रम राबविण्यात आला. या अतंर्गत महाविद्यालय, कार्यालय व स्वयंसेवक यांच्या घरी तिरंगा लावण्यात आला.

एक दिवसीय स्वच्छता शिबीर : युवाकार्य व खेल मंत्रालय, भारत सरकार, क्षेत्रिय निर्देशालय, पुणे यांच्या निर्देशानुसार १०० विद्यार्थ्यांकरिता महाराजबाग, विद्यापीठ परिसर, फ्रिडम पार्क, एक दिवसीय स्वच्छता शिबीर व प्लास्टीक संकलन कार्यक्रम ४ आक्टोबर, २०२२ रोजी आयोजित करण्यात आला.

रासेयो वर्धापनदिन : दरवर्षीप्रमाणे यंदाही दि. २४ सप्टेंबर, २०२२ रोजी रासयो वर्धापन दिन साजरा करण्यात आला. याप्रसंगी रासेयो मध्ये उत्कृष्ट कार्य करणारे स्वयंसेवक, कार्यक्रम अधिकारी व महाविद्यालय यांना मा. कुलगुरू व प्रमुख अतिथी यांच्या हस्ते पुरस्कृत करण्यात आले.

विद्यापीठस्तरीय प्रजासत्ताक दिन पथ संचलन निवड : दि. २७ ऑगस्ट, २०२२ रोजी विद्यापीठस्तरीय प्रजासत्ताक दिन पथ संचलन निवड शिबीर आयोजित करण्यात आले. दीक्षांत सभागृह येथे आयोजित या शिबिरामध्ये नागपूर, भंडारा, गोंदिया व वर्धा येथील १०० पेक्षा अधिक विद्यार्थी सहभागी झाले.

लैंगिक समानता : नॅशनल इन्स्टिट्यूट ऑफ सोशल डिफेन्स सामाजिक न्याय मंत्रालय, भारत सरकार व राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, राष्ट्रीय सेवा योजना विभाग व विद्यार्थी विकास विभाग यांच्या संयुक्त विद्यमाने दि. ६ ऑक्टोबर, २०२२ रोजी on Provissions of trans gender person at 2019 and rules 2020 हा कार्यक्रम राबविण्यात आला. या कार्यक्रमामध्ये २०० स्वयंसेवक व १५ कार्यक्रम अधिकारी सहभागी झाले.

राज्यस्तरीय साहसी शिबीर : राज्यस्तरीय साहसी शिबीर चिखलधरा ३ मुले, ३ मुली व १ कार्यक्रम अधिकारी यांनी विद्यापीठाचे प्रतिनिधित्त्व केले.

राष्ट्रीय साहसी शिबीर : युवा कार्य व खेल मंत्रालय भारत सरकार क्षेत्रिय निर्देशालय रासेयो हिमाचल प्रदेश व अटल बिहारी वाजपेयी पर्वतारोहन संस्था यांच्या संयुक्त विद्यमाने दि. १५ ते २४ नोव्हेंबर, २०२२ या कालावधीमध्ये मनाली येथे आयोजित राष्ट्रीय सहासी शिबीर मध्ये ७ मुले, ७ मुली व १ कार्यक्रम अधिकारी यांनी महाराष्ट्राचे प्रतिनिधित्त्व केले.

पश्चिम क्षेत्रिय प्रजासत्ताक दिन पथ संचलन : सरदार पटेल विद्यापीठ आनंद, गुजरात येथे २० ते २९ नोव्हेंबर, २०२२ या कालावधीमध्ये पश्चिम क्षेत्रिय प्रजासत्ताक दिन पथ संचलन आयोजित करण्यात आले. यामध्ये आपल्या विद्यापीठातील २ मुले, ३ मुली सहभागी झाले.

आव्हान : आव्हान आपत्ती व्यवस्थापन प्रशिक्षण शिबीर दि. ३ ते १२ नोव्हेंबर, २०२२ रोजी या कालावधीमध्ये कवियित्री बहीणाबाई चौधरी उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगाव येथे आयोजित करण्यात आले. यामध्ये आपल्या विद्यापीठातील नागपूर, भंडारा, गोंदिया व वर्धा येथील ६० मुले, ४० मुली व ०८ कार्यक्रम अधिकारी सहभागी झाले व श्री. अनुप बॅनर्जी नागपूर जिल्हा याला उत्कृष्ट स्वयंसेवक पुरस्कार प्राप्त झाला.

उत्कर्ष राज्यस्तरीय सामाजिक सांस्कृतिक स्पर्धा : राष्ट्रीय सेवा योजना उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग महाराष्ट्र शासन व पुण्यश्लोक अहिल्याबाई होळकर सोलापूर विद्यापीठ, सोलापूर यांच्या संयुक्त विद्यमाने उत्कर्ष राज्यस्तरीय सामाजिक सांस्कृतिक स्पर्धाचे आयोजन दि. २ ते ५ जानेवारी, २०२३ या कालावधीमध्ये सोलापूर येथे करण्यात आले. या स्पर्धेमध्ये आपल्या विद्यापीठातील ९ मुले, ९ मुली व १ कार्यक्रम अधिकारी सहभागी झाले. लोकगायन, भित्तीचित्र, छायाचित्रण, प्रथम पुरस्कार समुह गीत, पथनाट्य, द्वितीय पुरस्कार व संगीत विभाग चषक, ललित कला चषक, छायाचित्रण चषक, उत्कृष्ट संघनायक चषक व उत्कर्ष विजेता चषक प्राप्त झाले.

राष्ट्रीय युवा महोत्सव – युवाकार्य व खेल मंत्रालय भारत सरकार क्षेत्रिय निर्देशालय रासेयो कर्नाटक यांच्या वतीने दि. १२ ते १६ जानेवारी, २०२३ या कालावधीमध्ये आयोजित राष्ट्रीय युवा महोत्सवामध्ये २ मुले, २ मुली यांनी महाराष्ट्राचे प्रतिनिधीत्व केले.

राष्ट्रीय एकात्मता शिबीर : विद्यापीठ शताब्दी महोत्सवानिमित्य युवा कार्य व खेल मंत्रालय भारत सरकार क्षेत्रिय निर्देशालय रासेयो पुणे व राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ राष्ट्रीय सेवा योजना विभागाच्या संयुक्त विद्यमाने राष्ट्रीय एकात्मता शिबीर दि. २६ फेब्रुवारी, ते ४ मार्च, २०२३ या कालावधीमध्ये विद्यापीठ गुरूनानक भवन येथे आयोजित करण्यात आले. सदर शिबिरामध्ये आसाम, गोवा, गुजरात, राजस्थान, मध्यप्रदेश, तेलंगाना, तमिलनाडू, केरळ, महाराष्ट्र, आंध्रप्रदेश, पश्चिम बंगाल, राज्यातील १९८ स्वयंसेवक व १२ कार्यक्रम अधिकारी सहभागी झाले.

शिबिराचे उद्घाटन दि. २६ फेब्रुवारी, २०२३ रोजी मा. कुलगुरू डॉ. सुभाष चौधरी याच्या अध्यक्षतेखाली श्री. डी. कार्तिगेयन, संचालक, क्षेत्रिय संचालनालय, पुणे, डॉ. रामेश्वर कोठावडे राज्यसंपर्क अधिकारी महाराष्ट्र शासन, प्र–कुलगुरू डॉ. संजय दुधे, डॉ. सोपानदेव पिसे, संचालक रासेयो यांच्या उपस्थितीत संपन्न झाले.

विद्यार्थ्यांकरीता जी–२०, युवा व विकास आदी विविध विषयावर व्याख्यान, नागपूरची ऐतिहासिक ओळख व्हावी म्हणून झिरो माईल, मध्यवर्ती संग्रहालय, दीक्षाभूमी, फुटाळा, स्वामीनारायण मंदिर, स्वामी विवेकानंद स्मारक, विद्यापीठ ऐतिहासिक इमारत, फ्रिडम पार्क, मेट्रो इत्यादी ठिकाण दाखविण्यात आले. संपूर्ण देशातील लोक व शास्त्रीय कला दर्शनकरीता सांस्कृतिक कार्यक्रमाचे आयोजन प्रतिदिन करण्यात आले. विद्यार्थ्यांच्या कलागुणांना वाव मिळण्याकरिता देशभक्ती गीत, लोकनृत्य व लोकगीत, शास्त्रीयनृत्य, वक्तृत्त्व, भित्तीचित्र इत्यादी स्पर्धेचे आयोजन करण्यात आले.

प्रेरणा २०२३ राज्यस्तरीय नेतृत्व गुण विकास शिबीर : राष्ट्रीय सेवा योजना उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग महाराष्ट्र शासन व राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ राष्ट्रीय सेवा योजना विभागाच्या संयुक्त विद्यमाने विद्यापीठ शताब्दी महोत्सवाचे औचीत्य साधून प्रेरणा २०२३ राज्यस्तरीय नेतृत्त्व गुण विकास शिबिराचे आयोजन दिनांक १३ ते १७ मार्च, २०२३ या कालावधीमध्ये विद्यापीठ दीक्षांत सभागृह येथे आयोजित करण्यात आला.

प्रेरणा २०२३ या शिबिरामध्ये संपूर्ण महाराष्ट्रातील १६ विद्यापीठाचे १५२ स्वयंसेवक व १२ कार्यक्रम अधिकारी सहभागी झाले. निवास व्यवस्था आमदार निवास येथे करण्यात आली व संपूर्ण कार्यक्रम विद्यापीठ दीक्षांत सभागृह येथे करण्यात आले.

५ दिवसीय या शिबिराचे उदघाटन मा. श्री चंद्रकांत दादा पाटील मंत्री उच्च व तंत्र शिक्षण महाराष्ट्र शासन यांच्या शुभ हस्ते आभासी पद्धतीने झाले. मा. कुलगुरू डॉ. सुभाष चौधरी यांच्या अध्यक्षतेखाली मा. प्र–कुलगुरू डॉ. संजय दुधे, मा. राज्यसंपर्क अधिकारी डॉ. रामेश्वर कोठवले, संचालक, डॉ. सोपानदेव पिसे यांच्या उपस्थितीत १३ मार्च, २०२३ रोजी दुपारी ४.०० वाजता संपन्न झाला.

५ दिवसीय शिबिरामध्ये श्री. अनिल केगंर यांचे 'रासेयो मधील प्रेरणादायी प्रवास आणि लोककलेतून जनजागृती', कु. प्रिया पाटील यांचे 'स्वच्छता आणि युवा' डॉ. प्रशांत कडू यांचे 'जी–२० युवकांची भूमिका' डॉ. सतिश चापले यांचे 'रासेयो आणि नेतृत्त्व गुण विकास', डॉ. विनोद गवारे यांचे 'युवा आणि राष्ट्रीय सेवा योजना', श्री. टाकले यांचे 'बैक कार्यपद्धती आणि युवकांचा सहभाग' या विविध विषयांवर व्याख्यान आयोजित करण्यात आले.

या शिबिरामध्ये विविध विषयांवर गट चर्चा व सादरीकरण आयोजित करण्यात आले. विद्यार्थ्यांना दीक्षाभूमी, फ्रिडमपार्क, महाराजबाग, विद्यापीठ ऐतिहासिक वास्तू दाखविण्यात आल्या. विद्यार्थ्यांकरिता वक्तृत्त्व, लोकगीत गायन, भित्तीचित्र, देशभक्ती गीत गायन, लोकनृत्य स्पर्धाचे आयोजन करण्यात आले. प्रत्येक दिवशी संध्याकाळी प्रबोधनात्मक सांस्कृतिक कार्यक्रम आयोजित करण्यात आले.

शिबिराचा समारोप दिनाक १७ मार्च, २०२३ रोजी दुपारी १२.३० वाजता मा. कुलगुरू डॉ. सुभाष चौधरी यांच्या अध्यक्षतेखाली मा. प्र–कुलगुरू डॉ. संजय दुधे, मा. अधिष्ठाता डॉ दत्तात्रय वाटमोडे, संचालक डॉ सोपानदेव पिसे यांच्या उपस्थितीत समारोपीय कार्यक्रम आयोजित करण्यात आला. यामध्ये विद्यार्थी व कार्यक्रम अधिकारी याचे मनोगत विविध स्पर्धाचे पारितोषिक वितरण करण्यात आले. शिबिराचा अहवाल संचालक डॉ. सोपानदेव पिसे यांनी सादर केला. उपस्थितीत मान्यवरांनी विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन केले. कार्यक्रमाचे सूत्रसंचालन डॉ. विनोद खेडकर यांनी व आभार श्री. प्रकाश शुक्ला यांनी मानले.

शिबिराचे यशस्वी आयोजनाकरिता मा. संचालक यांच्या मार्गदर्शनामध्ये रासेयो विभागातील श्री. प्रकाश शुक्ला, श्री. प्रवीण साखरे, श्री. सतीश मोहुर्ले, विविध समिती सदस्य, जिल्हा व विभागीय समन्वयक व आजी माजी स्वयंसेवक यांनी अथक प्रयत्न केले.

विद्यापीठ छंद मंदिर

उद्देश : विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या योजनेनुसार राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाने इ. स. १९६० मध्ये विद्यापीठाच्या तसेच विद्यापीठ संलग्नित महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांचे कौशल्य व कार्यक्षमतेच्या सर्वांगीण विकासाकरिता निरनिराळ्या छंद अभ्यासक्रमात प्रशिक्षण देण्याचे उद्देशाने हे हॉबी वर्कशॉप स्थापन केलेले आहे. छंद मंदिर (Hobby Workshop) विभागात खालील छंदात विद्यार्थ्यांना छंद प्रशिक्षण देण्यात येते.

विद्यार्थ्यांना खालील पाच छंद प्रशिक्षण दिल्या जाते.

१) डिजीटल फोटोग्राफी (Digital Photography) – तीन महिने कालावधी

२) विद्युत परमाणुशास्त्र (Electronics)– तीन महिने कालावधी

३) मातीकाम व पेंटिंग (Clay Modelling & Painting) – तीन महिने कालावधी

४) काष्ठकला (Wood Art) – तीन महिने कालावधी

५) मोबाईल फोन रिपेअरिंग (Mobiel Reparing) – तीन महिने कालावधी

१) डिजीटल फोटोग्राफी : ह्या छंद वर्गात डिजीटल फोटोग्राफी अंतर्गत विद्यार्थ्यांना छायाचित्रणाबाबतचे उत्कृष्ट प्रशिक्षण देण्यात आले. टेबल टॉप, पासपोर्ट फोटो, व्यक्तिछायाचित्र, नैसर्गिक छायाचित्रे, कार्यक्रमाची छायाचित्रे ह्यांची माहिती देऊन प्रात्यक्षिके करवून घेतली. विद्यार्थ्यांना आउटडोअर छायाचित्रे घेण्यासाठी विविध स्थळांवर घेऊन जाऊन प्रात्यक्षिके करवून घेतली. घेतलेल्या छायाचित्रणाच्या प्रिंटसचे विविध आकार विषयी माहिती दिली. ह्या छंद वर्गात डिजीटल कॅमेरा कसा हाताळावा ह्याचे ज्ञान विद्यार्थ्यांनी आत्मसात केले छायाचित्राणासह चलछायाचित्रण कसे करतात याची माहिती दिली व प्रात्यक्षिक विद्यार्थ्यांनी केले.

२) विद्युत परमाणूशास्त्र : यात विद्यार्थ्यांना विविध इलेट्रॉनिक्स कंपोनन्टची ओळख व पी. सी. बी. वर जुळवणी करण्याचे प्रात्यक्षिक ज्ञान दिले जाते. विविध हॉबी मॉडेल तयार करणे शिकवले जातात. जसे लहान ॲम्प्लीफायर, लाईट डिमर, सर्किट, फॅन, मेटल डिटेक्टर, डोअर बेल, मिनी इमरजन्सी लाईट इत्यादी. विद्यार्थ्यांमध्ये आत्मविश्वास निर्माण करून स्वकल्पनेने इलेट्रॉनिक्स वस्तू निर्माण करण्यास प्रोत्साहन दिले जाते.

३) मातीकाम व पेंटिंग : ह्या छंद वर्गात मातिकाम व पेंटिंग याचे प्रशिक्षण दिले गेले. मातीच्या मूर्ती, फ्लॉवर पॉट्स व विविध वस्तू मातीपासून तयार करण्याची माहिती व प्रशिक्षण दिले गेले. स्केचिंग, पेन्सील शेडिंगची चित्रे, व्यक्तिचित्रे काढलेली चित्रे, वॉटर कलर, ऑईल कलर व पोस्टर कलरनी रंगवण्याचे प्रात्याक्षिक विद्यार्थ्यांकडून करवून घेतले.

४) काष्ठकला : ह्या छंद वर्गात लाकडापासून विविध त्रिमित वस्तू तयार करण्याची सोय आहे. माहिती देऊन प्रात्याक्षिक करवून घेतले जाते.

५) मोबाईल फोन रिपेअरिंग : ह्या छंद वर्गात मोबाईल फोनच्या विविध मॉडेलची माहिती दिली गेली. मोबाईलमध्ये कोणत्या प्रकारचा बिघाड होऊ शकतो हे समजवून देऊन ते दुरुस्ती करण्याचे प्रात्यक्षिक विद्यार्थ्यांकडून करवून घेतले.

ध्वनीक्षेपण व्यवस्था (Sound Arrangement) :

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या प्रशासनाद्वारे आयोजित विविध सर्व कार्यक्रम, दीक्षांत समारंभ, वर्धापन दिन, महाराष्ट्र दिन, गणराज्य दिन, स्वातंत्र्यदिन, व्याख्यानमाला, अधिसभेच्या सभा, व्यवस्थापन परिषदेच्या सभा, विद्या विभागाच्या निवडणूकीकरिता छंद मंदिर विभागातर्फे ध्वनीक्षेपणाची व्यवस्था करण्यात आली. दीक्षांत सभागृह, गुरूनानक भवन, जमनालाल भवनातील ध्वनीप्रक्षेपण व्यवस्थेची सर्व व्यवस्था व काळजी छंद मंदिराद्वारे घेतली गेली.

छंद मंदिरातील छंद वर्गाच्या माहितीचे प्रसारण :

छंद मंदिरातील छंद वर्गाविषयीची माहिती विविध विभाग व महाविद्यालयास परिपत्रक पाठवून विद्यार्थ्यांपर्यंत पोहोचविण्याची व्यवस्था करण्यात आली.

प्रमाणपत्र वितरण कार्यक्रम :

विद्यार्थ्यांनी छंद वर्गाचा अभ्यासक्रम पूर्ण केल्यानंतर त्यांना विद्यापीठाद्वारे अभ्यासक्रम प्रमाणपत्र प्रदान केले जाते. ह्या अहवाल कालावधीत छंद मंदिरात एक कार्यक्रम आयोजित करून पोलिस आयुक्त कार्यालयातील वरिष्ठ छायाचित्रकार श्री. शिरीष वऱ्हाडपांडे यांच्या हस्ते विद्यार्थ्यांना प्रमाणपत्र दिले गेले, श्री. शिरीष वऱ्हाडपांडे ह्यांनी विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन केले.

विद्यापीठ सेवा उपस्कर बांधणी केंद्र

विद्यापीठ सेवा उपस्कर बांधणी केंद्राची स्थापना विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या योजनेनुसार १९८० साली झाली. विद्यापीठाचे विज्ञान विभागातील विद्यार्थी व संशोधन करणारे विद्यार्थी यांना तांत्रिक कार्यासंबंधी सेवा देणे तसेच प्रयोगशाळेतील उपकरणांची निगा व दुरुस्तीची कामे, संशोधनात्मक कार्यासाठी वापरण्यात येणाऱ्या उपकरणांची देखभाल व काचेचे साहित्य बनविणे इत्यादी कामे या विभागाात पार पाडली जातात. सद्य:स्थितीत महाराष्ट्र विद्यापीठ कायदा २०१६ नुसार सदर केंद्र विद्यापीठाचे 'सेवा युनिट' म्हणून कार्यरत आहे.

सेवा उपस्कर बांधणी केंद्राचे विभागामध्ये खालीलप्रमाणे उपविभाग आहेत.

१. यांत्रिकी कार्यशाळा

२. काचफुगारी विभाग

३. पृथक्करणीय विभाग

४. विद्युत उपकरणे व दुरुस्ती विभाग

सद्य:स्थितीत यांत्रिकी कार्यशाळा, काचफुगारी विभाग व पृथक्करणीय विभाग निष्क्रिय अवस्थेत आहेत. युसीक विभागाातील विद्युत उपकरणे व दुरुस्ती या उपविभागाद्वारे १ जुलै, २०२२ ते ३० जून, २०२३ या कालावधीत संशोधनात वापरण्यात येणारी तांत्रिक उपकरणांच्या दुरुस्तीसंबंधी एकूण ३४ कामे पार पाडण्यात आली आहेत.

महाविद्यालयाअंतर्गत येणाऱ्या विभागांना संगणक दुरुस्ती सेवा व वातानुकुलित यंत्राची दुरुस्ती सेवा व वातानुकुलित यंत्राशी निगडित वीज पुरवठा तसेच इतर वीज पुरवठा समस्यांसंबंधी सेवा पुरविण्याकरिता अनुक्रमे तंत्रज्ञ (ब), तंत्रज्ञ (क) (तात्पुरत्या स्वरूपात) व तंत्रज्ञ (ड) या पदावर कंत्राटी पद्धतीने विभागात भरती करण्यात आली आहे.

यानुसार तंत्रज्ञ (ब) कंत्राटी पदावर असणाऱ्या व्यक्तीने महाविद्यालयाअंतर्गत येणाऱ्या विभागांतील एकूण ११२ संगणक, ५६ प्रिंटर व २५ नेटवर्किंगशी निगडित दुरुस्ती कामे, त्याचप्रमाणे तंत्रज्ञ (क) (तात्पुरत्या स्वरूपात) व तंत्रज्ञ (ड) कंत्राटी या पदावर असणाऱ्या व्यक्तीने सोबत मिळून एकूण ५७ वातानुकुलीत यंत्राशी निगडित दुरुस्ती कामे ३० जून, २०२३ या कालावधीत पार पाडली आहेत.

याव्यतिरिक्त, विद्यापीठाअंतर्गत मोडत असलेल्या विभागात अस्तित्वात असलेली परंतु सद्य:स्थितीत नादुरुस्त स्वरूपात असलेली उपकरणे दुरुस्तीयोग्य आहेत किंवा नाही व नसल्यास संबंधित विभागास ते खरेदी करता येईल किंवा कसे याबाबतचे प्रमाणपत्र देण्याचे कामसुद्धा केंद्राद्वारेच पार पाडण्यात येत असते.

यूजीसी स्कीम फॉर एंट्री इन सर्व्हिसेस

यूजीसी स्कीम फॉर एंट्री इन सर्विसेस हे राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या पूर्व परीक्षा प्रशिक्षण केंद्राशी संलग्न आहे. डिसेंबर २००७ पासून अनुसूचित जाती/अनुसूचित जमाती आणि अल्पसंख्याकांकरिता राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाद्वारे यूजीसी स्कीम फॉर एंट्री इन सर्व्हिसेस फॉर एस.सी./एस.टी. आणि मायनॉरिटी केंद्राची स्थापना करण्यात आली.

सदर केंद्रामध्ये यूजीसी ११ व्या व १२ व्या पंचवार्षिक योजनेच्या अनुदानातून प्रशिक्षण कार्यक्रम राबविण्यात आले. यूजीसीच्या १३ व्या पंचवार्षिक योजनेअंतर्गत प्रशिक्षण केंद्राला कोणतेही अनुदान प्राप्त झाले नाही. अनुदान अभावी प्रशिक्षण कार्यक्रम स्थगीत आहेत.

विद्यापीठाचा ९९ वा वर्धापनदिन समारंभ :

विद्यापीठ १०० व्या वर्षात पर्दापण करणार असल्यामुळे शताब्दी महोत्सवाचा ९९ वा वर्धापनदिन सोहळा ४ ऑगस्ट, २०२२ रोजी कविवर्य सुरेश भट सांस्कृतिक सभागृहात पार पडला. या वेळी महाराष्ट्र राज्याचे राज्यपाल व विद्यापीठाचे कुलपती मा. श्री. भगत सिंह कोश्यारी अध्यक्षस्थानी उपस्थित होते. याप्रसंगी प्रमुख अतिथी म्हणून मा. श्री. नितीन गडकरी, मंत्री, महामार्ग व रस्ते वाहतुक, भारत सरकार तसेच डॉ. होमी भाभा राष्ट्रीय संस्थांचे कुलपती मा. डॉ. अनिल काकोडकर यांची उपस्थिती होती. कुलगुरू डॉ. सुभाष चौधरी यांच्या अध्यक्षतेखाली सोहळा संपन्न झाला. याप्रसंगी प्र–कुलगुरू डॉ. संजय दुधे तसेच कुलसचिव डॉ. राजू हिवसे यांची प्रामुख्याने उपस्थिती होती.

वर्धापनदिन सोहळ्याचे आगळेवेगळे वैशिष्ट्य म्हणजे मुंबईचे यशस्वी उद्योजक श्री. पुरुषोत्तम अग्रवाल यांना 'राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज जीवनसाधना' पुरस्कार देऊन गौरविण्यात

आले. याच कार्यक्रमात प्राचार्य श्री. बलराज अहेर स्मृती आदर्श शिक्षकेतर अधिकारी (वर्ग – १) सुवर्णपदक श्री. मनिष झोडपे (उपकुलसचिव, वित्त विभाग) यांना प्रदान करण्यात आले. नागपूरचे अंबे दुर्गा एज्युकेशन सोसायटी, दादासाहेब बालपांडे कॉलेज ऑफ फार्मसी, बेसा या संस्थेला 'आदर्श शिक्षण संस्था' पुरस्कार प्रदान करण्यात आला. आदर्श शिक्षकेतर कर्मचारी पुरस्कार श्री. खुशाल भिकाजी गभणे (उच्च श्रेणी लिपिक, अंकेक्षण विभाग), श्री. महादेव शिवा कुथे (चौकीदार, विद्यार्थी विकास विभाग, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ), श्री. अजय नारायणराव आचार्य (कनिष्ठ लिपिक, सी. पी. ॲन्ड बेरार महाविद्यालय, तुळशीबाग, नागपूर) श्री. संजय वसंतराव फुलझेले (अधिक्षक, गो. से. वाणिज्य महाविद्यालय, सिव्हील लाईन, वर्धा) आणि श्री. विनोदकुमार सुदामजी रामटेके (गंथालय परिचर, समर्थ महाविद्यालय, लाखनी, जि. भंडारा) यांना देण्यात आले.

शिक्षक दिन समारोह :

विद्यापीठाद्वारे दिनांक ५ सप्टेंबर, २०२२ रोजी शिक्षक दिन विद्यापीठाच्या दीक्षांत सभागृहात पार पडलेल्या या समारोहाला नागपूरचे राष्ट्रीय पर्यावरण अभियांत्रिकी संशोधन संस्थेचे डॉ. अतुल वैद्य प्रमुख अतिथी म्हणून उपस्थित होते कुलगुरू डॉ. सुभाष चौधरी यांनी अध्यक्षस्थान भूषविले. प्र–कुलगुरू डॉ. संजय दुधे तसेच कुलसचिव डॉ. राजू हिवसे यांची उपस्थिती होती.

याप्रसंगी डॉ. शरयू बबनराव तायवाडे (तायवाडे कॉलेज, महादुला, कोराडी) यांना उत्कृष्ट प्राचार्य पुरस्कार तर डॉ. प्रमोद वसंतराव वाळके (जी. एच. रायसोनी कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग, नागपूर) व डॉ. मंजूश्री विक्रांत सरदेशपांडे (आर. एस. मुंडले धरमपेठ महाविद्यालय, नागपूर) यांना विद्यापीठाचे उत्कृष्ट शिक्षक पुरस्कार प्रदान करण्यात आले. विद्यापीठाचे उत्कृष्ट संशोधक पुरस्कार डॉ. निलेश मनोहरराव महाजन (प्राध्यापक, दादासाहेब बालपांडे कॉलेज ऑफ फार्मसी, नागपूर) व डॉ. स्मिता अतुल आचार्य (प्राध्यापक, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ भौतिकशास्त्र विभाग) यांना प्रदान करण्यात आला.

तर उत्कृष्ट शिक्षक (सामाजिक कार्यकर्ता) डॉ. मंगेश प्रभाकर भोरकर (जी. एच. रायसोनी कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग, नागपूर) उत्कृष्ट लेखन पुरस्कार डॉ. धनंजय राजाराम गभणे (समर्थ महाविद्यालय, लाखनी, जि. भंडारा) यांना प्रदान करण्यात आला.

२०२२ या वर्षामध्ये उत्कृष्ट कार्य केल्याबद्दल 'डॉ. आर. कृष्णकुमार सुवर्णपदक' प्राचार्य डॉ. एन. वाय. लंजे, जगत कला, वाणिज्य व इ. ह. पटेल विज्ञान महाविद्यालय, गोरेगांव, जि. गोंदिया यांना प्रदान करण्यात आले.

वंदनीय राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज पुण्यतिथी :

विद्यापीठाच्या वतीने ११ ऑक्टोबर, २०२२ रोजी वंदनीय राष्ट्रसंतांची ५४ वी पुण्यतिथी ग्रामगीता भवनामध्ये साजरी करण्यात आली. याप्रसंगी माजी राज्यसभेचे सदस्य मा. पद्मश्री डॉ. विकास महात्मे यांचे 'राष्ट्रसंत आणि उदृश्य आरोग्य' या विषयावर व्याख्यान आयोजित करण्यात आले होते. विद्यापीठाचे कुलगुरू डॉ. सुभाष चौधरी यांच्या अध्यक्षतेत तसेच प्र–कुलगुरू डॉ. संजय दुधे, कुलसचिव डॉ. राजू हिवसे यांच्या प्रमुख उपस्थितीत हा कार्यक्रम उत्साहात पार पडला.

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर महापरिनिर्वाण दिन समारोह :

विद्यापीठाच्या डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर विधी महाविद्यालयाच्या प्रांगणात ६ डिसेंबर, २०२२ रोजी डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर महापरिनिर्वाण दिन समारोहाचे आयोजन करण्यात आले होते. नागपूरचे श्री. संजय जीवने यांची यावेळी प्रमुख उपस्थिती होती. अध्यक्षस्थानी कुलगुरू डॉ. सुभाष चौधरी तसेच प्र–कुलगुरू डॉ. संजय दुधे, कुलसचिव डॉ. राजू हिवसे या वेळी आवर्जून उपस्थित होते.

छत्रपती शिवाजी महाराज यांच्या ३९३ व्या जयंतीनिमित्त व्याख्यान :

विद्यापीठाच्या वतीने छत्रपती शिवाजी महाराज यांच्या ३९३ व्या जयंतीनिमित्त १९ फेब्रुवारीला व्याख्यानाचे आयोजन करण्यात आले. विद्यापीठाच्या दीक्षांत सभागृहात विद्यापीठाचे कुलगुरू डॉ. सुभाष चौधरी ह्यांचे अध्यक्षतेखाली तसेच प्र–कुलगुरू डॉ. संजय दुधे, कुलसचिव डॉ. राजू हिवसे ह्यांच्या प्रमुख उपस्थितीत हा जयंती उत्सव पार पडला. याप्रसंगी पुणे येथील श्री. विजय संजय खुटवड, श्री. संतसेवा संघ ह्यांनी 'छत्रपतींची वीर कहाणी–निधान आपुल्या हर्षाचे' या विषयावर व्याख्यान संपन्न झाले.

मराठी भाषा गौरव दिन :

कविवर्य श्री. वि. वा. शिरवाडकर उर्फ कुसुमाग्रज यांच्या जयंतीनिमित्य दि. २७ फेब्रुवारी, २०२३ रोजी मराठी भाषा गौरवदिनी समारंभाचे आयोजन जमनालाल बजाज प्रशासकीय भवनामध्ये करण्यात आले. यावेळी प्रमुख अतिथी म्हणून भंडारा येथील जे. एम. पटेल महाविद्यालयाच्या मराठी विभागाचे माजी विभागप्रमुख प्रा. सुमंत देशपांडे उपस्थित होते. कुलगुरू डॉ. सुभाष चौधरी ह्यांच्या अध्यक्षतेखाली सोहळा संपन्न झाला. प्र–कुलगुरू डॉ. संजय दुधे तसेच कुलसचिव डॉ. राजू हिवसे यांची यावेळी प्रामुख्याने उपस्थिती होती.

वंदनीय राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज जयंती :

विद्यापीठाच्या वतीने ३० एप्रिल, २०२३ रोजी वंदनीय राष्ट्रसंतांची ११४ वी जयंती अत्यंत पवित्र व उल्हासित वातावरणात साजरी झाली. या कार्यक्रमामध्ये प्रमुख अतिथी म्हणून नागपूरचे ग्रामगिताचार्य श्री. राधेश्याम निमजे उपस्थित

होते. विद्यापीठाच्या जमनालाल बजाज प्रशासकीय भवनामध्ये विद्यापीठाचे कुलगुरू डॉ. सुभाष चौधरी ह्यांचे अध्यक्षतेखाली तसेच प्र–कुलगुरू डॉ. संजय दुधे, कुलसचिव डॉ. राजू हिवसे आणि शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचारी, विद्यार्थी ह्यांच्या प्रमुख उपस्थितीत हा जयंतीचा कार्यक्रम उत्साहात पार पडला.

व्याख्यानमाला

कै. दादा मनोहरराव कल्लावार स्मृती महात्मा बसवेश्वर व्याख्यानमाला :

विद्यापीठाद्वारे कै. दादा मनोहरराव कल्लावार स्मृती प्रित्यर्थ महात्मा बसवेश्वर व्याख्यानमालेचे आयोजन करण्यात आले होते. 'महात्मा बसवेश्वरांचा सामाजिक दृष्टिकोन' असा व्याख्यानविषय असून नागपूर येथील डॉ. धनराज डाहाट हे व्याख्यात्ये होते. विद्यापीठाच्या दीक्षांत सभागृहात १२ जुलै, २०२२ रोजी संपन्न झालेल्या सदर व्याख्यानमालेच्या अध्यक्षस्थानी कुलगुरू डॉ. सुभाष चौधरी होते. तसेच प्र–कुलगुरू डॉ. संजय दुधे, निवृत्तन्यायमुर्ती श्री. प्र. आ. मार्कंडेयवार व कुलसचिव डॉ. राजू हिवसे याप्रसंगी विशेषत्त्वाने उपस्थित होते.

डॉ. मौलाना अब्दुल करीम पारेख स्मृती व्याख्यानमाला :

विद्यापीठाच्या वतीने डॉ. मौलाना अब्दुल करीम पारेख स्मृती व्याख्यानमालेचे आयोजन करण्यात आले. विद्यापीठाच्या दीक्षांत सभागृहात दि. २० ऑक्टोबर, २०२२ रोजी 'Peace & Harmony among different Religious Communities for the Progress of the Nation' या विषयावर आयोजित व्याख्यानमालेत केरळ राज्याचे राज्यपाल मा. श्री. आरीफ मोहम्मद खान प्रमुख अतिथी म्हणून उपस्थित होते. अध्यक्षस्थानी कुलगुरू डॉ. सुभाष चौधरी होते. प्र–कुलगुरू डॉ. संजय दुधे, कुलसचिव डॉ. राजू हिवसे तसेच इतर मान्यवर उपस्थित होते.

भगवान बुद्धाच्या शिकवणुकीवर आधारित डॉ. नितीन राऊत आंतरराष्ट्रीय व्याख्यानमाला :

विद्यापीठाद्वारे भगवान गौतम बुद्धांच्या शिकवणुकीवर डॉ. नितीन राऊत आंतरराष्ट्रीय व्याख्यानमालेचे आयोजन करण्यात आले.

दि. १४ एप्रिल, २०२३ रोजी विद्यापीठाच्या दीक्षांत सभागृहात आयोजित या एकदिवसीय व्याख्यानमालेत 'Ambedkarite Buddhism and the Anti-Caste Movement in American Higher Education' या विषयावर व्याख्यानपुष्पे International Development & Director, Center for GDS (USA) चे Prof. Laurence Simon यांनी गुंफली. व्याख्यानमालेस मोठा श्रोतृसमुदाय उपस्थित होता. व्याख्यानमालेच्या अध्यक्षस्थानी कुलगुरू डॉ. सुभाष चौधरी होते. प्र–कुलगुरू डॉ. संजय दुधे आणि कुलसचिव डॉ. राजू हिवसे यांची याप्रसंगी विशेष उपस्थिती होती.

■■■

उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग महाराष्ट्र शासन मंत्रालय, मुंबई यांच्या आदेशानुसार वार्षिक अहवालमध्ये समाविष्ट केलेली माहिती

१) राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण – २०२० च्या अंमलबजावणीसाठी घेतलेले पुढाकार :

Initiatives taken by the University for implementation of National Education Policy – 2020

- Conducted Awareness Program on NEP 2020
- Conducted sensitizing workshops on NEP 2020 for Higher Education
- Organized brainstorming sessions on Execution and Implementation of NEP 2020
- Implemented CBS (Credit Based System) for all UG and PG courses of all faculties
- Implemented CBCS (Choice Based Credit System) for all UG and PG courses in the Faculty of Science and Technology
- Granted Autonomy to all Post Graduate Teaching Departments of the University
- Enabling credit transfer of MOOCs for few UG, PG and Doctoral Research Courses
- Scheme of Major (Domain Specialization) and Minor is implemented to UG courses of Engineering and Technology
- B. Tech (Hons) scheme of degree is implemented to Engineering and Technology
- Intellectual Property Cell (IPC) is constituted in the University
- Life-Long Learning Department provides job oriented multi-disciplinary courses (Certificate/ Diploma) to students of University, conducted, affiliated colleges and schools also
- Research and Development Cell is constituted in University as per UGC Guidelines.

२) स्वायत्त महाविद्यालयांची स्थिती :
(प्रकरण ७ मध्ये पृष्ठ क्र. १८० वर समाविष्ट केली आहे.)

३) नॅक/एनबीए संबंधित महाविद्यालयांची स्थिती :
(प्रकरण ७ मध्ये समाविष्ट करण्यात आली आहे.)

४) नॅक मूल्यांकनाबाबतची विद्यापीठाची स्थिती : नॅक समितीने दि. २ ते ४ सप्टेंबर २०२१ रोजी भेट दिली असून विद्यापीठाला 'अ' दर्जा प्राप्त झाला आहे. 'A' Grade (CGPA 3.01)

५) महाविद्यालयांकडे असलेल्या भौतिक सोयीसुविधा :
(प्रकरण ७ मध्ये समाविष्ट करण्यात आली आहे.)

६) वर्षभरात मिळालेले संशोधन/सल्लागार/सहयोग अनुदान :
(प्रकरण ५ मध्ये पृष्ठ क्र. ११५ वर समाविष्ट केली आहे.)

७) नवसंशोधन केंद्र असल्यास, त्याची स्थिती आणि उपलब्धी :

About RTMNU Incubation Center (INCUBEIN)

INCUBEIN is Business Incubation Cente which promote the innovations and incubate them for start-up to become successful entrepreneurs by providing them Funding, workspace and mentoring. This Center will also provide a platform to any citizen in the age group of 8 to 70 years, irrespective of

their educational background. At Incubein, our goal is to aware the individuals at the grass root level to get through initial phase and becoming India central incubation centre.

The centre was established in Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University to promote individuals in their initial phase to create startups focusing on creating the impact in ecosystem. It provides initial support through mentoring, prototype grant and incubation support. INCUBEIN has been funded by Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University and Maharashtra State Innovation Society (MSINs), with funding support to scale up its activities.

Mission

INCUBEIN will create an ecosystem that will support idea, innovations and knowledge to create social impact and wealth

Vision

To provide a place where knowledge and innovation can create successful people.

Board of Directors

1. Dr. Subhash Chaudhary - Chairman
2. Dr. S. S. Dudhe - Vice Chairman
3. Dr. Rajesh Singh - Director and Member
4. Dr. S. P. Kane - Member
5. Dr. P. G. Yeole - Member
6. Dr. M. M. Rai - Member
7. Dr. Archana Moon - Member
8. Dr. Abhay Deshmukh - Member

Summary of Incubation Center:

- ✓ **Infrastructure:** 3,000 Sq. ft at University Campus and 10,000 sq. ft at Maharajbagh Premises
- ✓ **Sector Focus:** Energy, Food, Healthcare, Manufacturing, AI and IoT, Fintech, Social, Defence
- ✓ **Labs Developed:** FABLab, Rapid Prototyping Lab, 3D Printing Lab, Mechanical Workshop, Electronic Workshop
- ✓ **Funding Support**: 5Cr for Maharashtra Government and 21 Lakh from CSR Funds.
- ✓ **Start-ups:** 2 Startups Incubated, 1 Startup given Exit, and 4 in Pre-Incubation Stage.
- ✓ **Revenue Generated**: > 0.60 Lakhs through various program
- ✓ **Revenue Generated by Starups**: > 50 Lakhs
- ✓ **Jobs Created:** >10 jobs created so far with existing incubated startups.
- ✓ **Products developed at Incubein:** 6 products developed and delivered by incubated start-ups to various well know companies such as Haldiram, Qualcomm, Solar Industries, NHAI etc.

Internal Quality Assurance Cell (IQAC)-RTMNU

Vision of IQAC-RTMNU

To build and practice a quality culture for excellence in educational and Research practices process and methods

Mission of IQAC-RTMNU

- To be driving force for all academic activity to enhance quality and remove deficiency
- To channelize the efforts towards academic excellence
- To encourage department to use ICT tools for teaching learning to establish student learning centric environment
- To encourage the department to organize seminar, workshops, orientations program, Hand-On-training for teaching, non-teaching faculties as well as students
- To access the annual progress of the department through internal and external Audit system
- To develop an institutional data base and documentations for various accreditations activities
- To build strong feedback system for stakeholders so that stakeholders consent and suggestions are actively involved in university functioning

शैक्षणिक गुणवत्ता वाढीसाठी करण्यात आलेले प्रयत्न :

Glimpses' of few quality initiatives through pedagogy and research based activities conducted by IQAC-Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University in AY 2022-23 are:

Maharashtra State Development of Educators and Enhancement in Delivery Program (MS-DEED) for Teacher

A three-day MS-DEED Level 1 Workshop titled "Introduction to Effective Pedagogies" was jointly organized by Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University, Nagpur, and IISER Pune from 17th to 19th November, 2022. The workshop occurred at Shriniwas Ramanujan Hall, Department of Mathematics, Mahatma Jotiba Phule Campus, Nagpur. The esteemed trainers included Prof. Mallika Pathak from Miranda House, University of Delhi, Delhi; Dr. Aaloka Kanhere from Homi Bhabha Centre for Science Education, Mumbai; and Dr. Asim Auti, Dr. Manawa Diwekar, Ms. Sugandha Negi, and Ms. Jasmine Duggal from IISER, Pune conducted session ans activities in the workshop.

Report on Plenary Talk: "Soft Matter: A History of Ideas"

Dr. Gautam I Menon, Dean & Professor at Ashoka University and The Institute of Mathematical Sciences, delivered a captivating plenary talk titled "Soft Matter: A History of Ideas." The talk explored the interdisciplinary nature of the field of soft matter and its profound impact across various scientific disciplines. It aimed to elucidate the rich history of ideas that have shaped this field, highlighting its broad applicability and relevance to a diverse scientific audience.

REPORT ON HAND-HOLDING SESSION On Assessment & Accreditation Process for HEI's in Maharashtra state

The hand-holding session on the Assessment and Accreditation Process for Higher Education Institutions (HEIs) in Maharashtra state was conducted jointly by the Office of NAAC Bangalore and the Directorate of Higher Education Maharashtra state. Hosted at Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University on 21st April, 2023, the session aimed to familiarize HEIs with the NAAC accreditation process.

The session began with an inaugural function attended by dignitaries including Dr. Subhash Choudhary, Hon'ble Vice-chancellor of RTM Nagpur University; Dr. Sanjay Thakrey, Joint Director of HEI, Nagpur Division; Dr. Devendra Kawadey, Advisor NAAC, Bangalore and Coordinator, Western region; Dr. Prashad Parhad, Deputy Advisor NAAC, Bangalore; and Dr. Smita Acharya, Director, IQAC- Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University. Dr. Acharya highlighted the significance of NAAC accreditation for HEIs, emphasizing its role in enhancing academic quality and credibility.

Dr. Subhash Choudhari further elaborated on the importance of NAAC accreditation for HEIs, outlining the benefits and initiatives taken by Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University to promote accreditation among affiliated institutions.

The plenary talk, delivered by Dr. Devendra Kawdey, focused on the importance of NAAC accreditation in setting education quality standards, particularly in the context of India's development goals and global competitiveness. Dr. Prashant Parhad's plenary talk comprehensively covered the application procedure for NAAC accreditation. He guided HEIs through the various steps involved, including filling qualitative and quantitative matrices of the

Self Study Report (SSR), understanding Institutional Information for Quality Assessment (IIQA) and SSR, and clarifying queries regarding student satisfaction surveys and Data Validation and Verification (DVV) processes.

Overall, the session provided HEIs with valuable insights and guidance on navigating the NAAC accreditation process, aiming to improve education quality standards across Maharashtra's HEIs.

One Week National Workshop on "INTELLECTUAL PROPERTY RIGHTS" (Patents and Industrial Design) (2 Credits).

The Post Graduate Teaching Department of Law, Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University, in association with the Internal Quality Assurance Cell, Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University organized a one-week national workshop on "Intellectual Property Rights (Patents and Industrial Design)" from 21st February, 2023 to 25th February, 2023. The workshop was a two-credit course and aimed to sensitize participants about IPR, especially Patents and Industrial Design. The workshop was conducted at the Ramanujan Hall, Department of Mathematics at Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University campus, Nagpur. Each day, four tutorial sessions were conducted by renowned experts from the field, and an assessment was conducted at the end of each session. The workshop was attended by over 70 participants, including undergraduate and postgraduate students, research scholars and faculty.

Report on National Conference on "Gender Equality in S & T for Sustainable Future" 14-15 March 2023

The Two Day National Conference on Gender Equality in S & T for Sustainable future was inaugurated yesterday on 14th March, 2023 at 10:30 A. M. The Conference was organized Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University, Nagpur in association with the National Academy of Sciences, India, NASI Nagpur Chapter on Occasion of International Women Day. The theme of this much-awaited event was GENDER EQUALITY IN SCIENCE & TECHNOLOGY FOR A SUSTAINABLE FUTURE. The Inaugural ceremony was presided by the Honorable Vice-Chancellor of Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University Dr. Subhash Chaudhari. The Guest of honor for this conference was Prof. Kavirayani Indira PRIYADARSINI, Former Head, Chemistry Division, BARC, Mumbai; UM-DAE Centre for Excellence in Basic Sciences, University of Mumbai.

९) उच्च एच–इंडेक्स असलेले टॉप १० शिक्षक :

Sr. No	Name of Faculties	Department	h-index	Citations
1.	Dr. Sanjay Dhoble	Professor, Department of Physics	40	9575
2.	Dr. Bharat Bhanvase	Professor, Department of Chemical Engineering, L.I. T.	36	4215
3.	Dr. Dadasaheb Kokare	Professor, Department of Pharmacy	30	2175
4.	Dr. Smita Acharya	Professor, Department of Physics	22	1949
5.	Dr. Pramod Khadekar	Professor, Department of Pharmacy	20	1122
6.	Dr. S. B. Kondawar	Professor, Department of Physics	18	1525
7.	Dr. Bandana Samant	Professor, Department of Geology	18	841
8.	Dr. Nandakishor Karde	Professor, Department of Chemistry	18	801
9.	Dr. Prashant Gade	Professor, Department of Physics	17	1103
10.	Dr. Nishikant Raut	Professor, Department of Pharmacy	10	605

१०) मंजूर केलेले पेटंट्स :
औषधिनिर्माणशास्त्र शैक्षणिक विभाग – मंजूर ०६, प्रकाशित ०४,
अभियांत्रिकी व तांत्रिकी महाविद्यालये/ संलग्नित महाविद्यालये – ३५७,
एल. आय. टी.–०६

११) प्लेसमेंट :
शैक्षणिक विभाग – १६०,
एल. आय. टी. –९०,
बॅरि. शेषराव वानखेडे शिक्षण महाविद्यालय – ०४
संलग्नित महाविद्यालये – १००३८

१२) विद्यापीठाच्या कार्यक्षेत्रातील जिल्ह्यांचे एकूण नोंदणी प्रमाण (GER) :

Name of District	Current GER in district as per AISHE
Nagpur	55.81%
Wardha	29.50%
Bhandara	21.19%
Gondia	15.29%
Total	39.80%

१३) नोंदणी प्रमाण कमी (GER) असलेले तालुके :

Name of most backward area	Current GER in area
Hingna	13.92%
Ashti	12.56%
Tumsar	21.52%
Tiroda	15.29%

१४) घटक/संचालित महाविद्यालयांचे कामकाज – (प्रकरण ३ मध्ये पृष्ठ क्र. ७६ ते ७८ वर समाविष्ट केली आहे.)

१५) राष्ट्रीय उच्चतर शिक्षा अभियान (रुसा) या योजनेअंतर्गत हाती घेतलेले उपक्रम, प्राप्त निधी व विनियोग :

रूपये ५ कोटी ११ लक्ष दोनशे एकोणवीस रुपयाचा तपशील

Sr. No.	Particulars	Amount Utilised (Rs.)
1.	Campus Development	1,30,80,899.00
2.	Hostel Renovation	1,03,08,565.00
3.	Renovation of Auditorium	43,43,102.00
4.	Renovation of Classrooms	45,81,594.00
5.	Upgradation of Toilet Block	50,32,069.00
6.	Smart Classroom	0.00
7.	Fixative of E-Library	38,75,694.00
	Total	4,12,21,923.00
	Balance	98,78,296.00

■■■

।। प्रकरण सातवे।।

विद्यापीठाची संलग्न महाविद्यालये

टिप – या प्रकरणात निर्देशित केलेली महाविद्यालयासंबंधीची माहिती महाविद्यालयाचे प्राचार्य किंवा त्यांनी अधिकृत केलेल्या व्यक्तिंकडून प्रमाणित असून या अहवालात उद्धृत केलेली आहे.

।। प्रकरण सातवे ।। विद्यापीठाशी संलग्नित महाविद्यालये

अ.क्र.	महाविद्यालयाचे नाव, स्थापना व संस्थेचे नाव	प्राचार्याचे नाव व शैक्षणिक पात्रता	प्राध्यापक वर्ग	इतर कर्मचारी	विद्याशाखा	विद्यार्थ्यांची संख्या	विद्यार्थिनींची संख्या	ग्रंथालयातील ग्रंथांची संख्या	राष्ट्रीय छात्रसेना विद्यार्थी	राष्ट्रीय सेवा योजना विद्यार्थी	२(एफ) व १२(बी)	नॅकचे मानांकन व NBA मानांकन	स्वत:ची इमारत आहे काय	महाविद्यालयांकडे असलेल्या भौतिक सोयी सुविधा
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
१.	**नागपुर जिल्हा**													
१.	हिस्लॉप महाविद्यालय, नागपूर (१९८३) **हिस्लॉप शिक्षण संस्था,चर्च, नागपूर**	डॉ. प्रशांत शेळके एम.ए.,एम.फील. नेट, पीएच. डी	६२	६६	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	४०१ ४२१ ३५६	५८७ ४५८ ४३६	८५१५७	८२	१५०	२(एफ) व १२(बी)	ए 4th Cycle –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
२.	वसंतराव नाईक शासकीय कला व समाजविज्ञान संस्था, नागपूर (१८८५) **राज्य सरकार**	रिक्त	५६	२४	मानवविज्ञान	७००	१२१७	८८७८७	१००	२५०	२(एफ) व १२(बी)	बी + 3rd Cycle –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
३.	शासकीय विज्ञान संस्था, नागपूर (१९०९) **राज्य सरकार**	डॉ. जयराम खोब्रागडे एम.एस्सी.,पीएच. डी.	४४	२५	विज्ञान व तंत्रज्ञान	२५८	६२९	४००००	१००	५०	२(एफ) व १२(बी)	ए 3rd Cycle –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
४.	श्री. बिंझानी नगर महाविद्यालय, नागपूर (१९३०) **नागपूर शिक्षण मंडळ, नागपूर**	डॉ. सुजीत जी. मेत्रे बी.ई. एम.बी.ए.,एम. ए. एम.कॉम., पीएच.डी.	१४	७	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	२११ १८३	२५५ १०४	५५२९७	५३	१५०	२(एफ) व १२(बी)	ए 4th Cycle –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
५.	लेडी अमृताबाई डागा कॉलेज फॉर वुमेन्स ऑफ आर्ट्स कॉमर्स अॅन्ड सायंस अॅन्ड श्रीमती रत्नीदेवी पुरोहित कॉलेज ऑफ होमसायंस अॅन्ड होमसायंस टेक्नॉलॉजी, नागपूर (१९३२) **विमेन्स एज्युकेशन सोसायटी, नागपूर**	डॉ. पुजा पाठक बी.आर्क., एम. टेक. पीएच. डी.	४५	४६	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	– – –	६७५ १०४६ ९८१	७४४६१	१००	५२९	२(एफ) व १२(बी)	ए 4th Cycle –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
६.	धनवटे नॅशनल महाविद्यालय, नागपूर (१९३५), **श्री. शिवाजी शिक्षण संस्था, अमरावती**	रिक्त	१८	१८	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	३०० २०८७	२२० २००३	९२२००	१०७	३००	२(एफ) व १२(बी)	बी + 3rd Cycle –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
७.	गोविंदराम सेकसरिया अर्थ–वाणिज्य महाविद्यालय, नागपूर (१९४५) **शिक्षण मंडळ, वर्धा**	रिक्त	२१	२२	वाणिज्य व व्यवस्थापन	३६१	६८१	६१२२८	१०८	२००	२(एफ) व १२(बी)	ए + 3rd Cycle –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
८.	श्री. मथुरादास मोहता विज्ञान महाविद्यालय,नागपूर (१९४९) **शिक्षण मंडळ, वर्धा**	डॉ.जे. आर. दौतुलवार, एम. एस्सी.,पीएच.डी. एल.एल.बी.	२२	४०	विज्ञान व तंत्रज्ञान	६६२	१०८४	३५६५८	–	१५०	२(एफ) व १२(बी)	ए + 3rd Cycle –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
९.	सेंट फ्रान्सिस डी. सेल्स महाविद्यालय, नागपूर (१९५६) **एस. एफ. एस. पी. टी. आर. २२७८**	डॉ. के. टी. थॉमस एम.एस्सी., पीएच. डी.	१९	३२	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	२५९ ११६ ६६४	९९ ६३ ७३०	४१८२५	१०	१५०	२(एफ) व १२(बी)	बी + 3rd Cycle –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
१०.	सी.पी. अॅन्ड बेरार, कला–वाणिज्य महाविद्यालय, नागपूर (१९६०) **सी.पी. अॅन्ड बेरार शिक्षण संस्था, नागपूर**	डॉ. मिलिंद ए. बारहाते एम. कॉम., एम.बी.ए. पीएच.डी., एल.एल.बी.	१८	९	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	३७० ४६८	२१८ ३५३	७४०००	१०७	१००	२(एफ) व १२(बी)	बी ++ 2nd Cycle –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
११.	आर. एस. मुंडले धरमपेठ कला, वाणिज्य महाविद्यालय, नागपूर (१९६०) **धरमपेठ शिक्षण संस्था, नागपूर**	रिक्त	१७	१६	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	२८४ ८५३	३३१ ५३१	४३०३९	१०८	१५०	२(एफ) व १२(बी)	ए + 3rd Cycle –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१२.	धरमपेठ म. पा. देव स्मृती विज्ञान महाविद्यालय, अंबाझरी रोड, नागपूर (१९६८) **धरमपेठ शिक्षण संस्था, नागपूर**	डॉ. अखिलेश पेशवे एम. ए., एम. एड., एल.एल.बी., पीएच.डी.	११	३५	विज्ञान व तंत्रज्ञान	३०३	४७८	२१६९५	३२	२००	२(एफ) व १२(बी)	ए 3rd Cycle –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१३.	श्रीमती बिंझाणी महिला महाविद्यालय, नागपूर (१९६१) **नागपूर शिक्षण मंडळ, नागपूर**	डॉ. उज्वला लांजेवार पीएच.डी.,एम.एस्सी. एम.सी.ए. एम.बी.ए.	१३	१४	मानवविज्ञान	–	३५८	३४४३६	–	१०७	२(एफ) व १२(बी)	बी ++ 3rd Cycle –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१४.	मातृसेवा संघ समाजकार्य महाविद्यालय, नागपूर (१९६१) **मातृसेवा संघ, नागपूर**	एम. पुरूषोत्तम बोरकर एम.ए. पीएच.डी. एमआयआरपीएम,	४	७	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	१००	१६०	१७२०४	–	१००	२(एफ) व १२(बी)	बी ++ 4th Cycle –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
१५.	डॉ. आंबेडकर महाविद्यालय, दीक्षाभूमी, नागपूर (१९६४) **डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर स्मारक समिती, नागपूर**	डॉ. श्रीमती. बी.ए.मेहेरे नेट. पीएच.डी.	३३	४०	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	७९६ ४४८ ५६० –	८१५ ७१२ ९९५ –	६५१२३	१०७	३००	२(एफ) व १२(बी)	ए 4th Cycle –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१६.	तिरपुडे समाजकार्य महाविद्यालय, नागपूर (१९६५) **युगांतर शिक्षण संस्था, नागपूर**	रिक्त	१४	१०	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	१२४	९९	१५४६०	–	१६०	२(एफ) व १२(बी)	ए + 3rd Cycle –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
१७.	श्री. शिवाजी विज्ञान महाविद्यालय, नागपूर (१९६४) **श्री. शिवाजी शिक्षण संस्था, अमरावती**	एम. पी. ढोरे एम. एस्सी.,पीएच.डी.	४४	३६	विज्ञान व तंत्रज्ञान	६३७	१४०१	४३८५१	१०००	१००	२(एफ) व १२(बी)	ए 3rd Cycle –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१८.	शासकीय कला व अभिकल्प महाविद्यालय, नागपूर (१९६७) **शासकीय कला व अभिकल्प महाविद्यालय, नागपूर**	श्री. संजय जठार जी..डी.आर्ट,डिप ए एड, एम. एफ. ए.	६	६	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	६८	६३००	–	५०	–	–	– –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१९.	भैय्याजी पांढरीपांडे नॅशनल इंस्टि. ऑफ सोशल वर्क, हनुमाननगर, नागपूर (१९६८),**सिटीझन एज्युकेशन सोसायटी, नागपूर**	रिक्त	९	१२	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	८३	१४५	१४५९१	–	१००	२(एफ) व १२(बी)	ए 3rd Cycle –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
२०.	डॉ. मधुकरराव वासनिक पी. डब्लू. एस. कला, वाणिज्य महाविद्यालय, नागपूर (१९६८) **पिपल्स वेलफेअर सोसायटी, नागपूर**	डॉ. यशवंत व्ही. पाटील एम. ए., बि. पी. एड., एम.पी.एड., बी.एड. एम.एड. पीएच.डी.	१९	१८	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	७७५ ५३४ ७७५	७२७ ४८६ ७२७	४३२०७	१००	१५०	२(एफ) व १२(बी)	बी + 3rd Cycle –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
२१.	ब्र. म. वसंत वाणिज्य व ज. म. ठाकर कला आणि ज. जी. पटेल विज्ञान महाविद्यालय, नागपूर (१९६९) **नागपूर गुजराथी मंडळ, नागपूर**	डॉ. अभय मुद्गल एम. ए., पीएच.डी.	५५	२९	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	४३२ १४५२ ५२९ –	५९५ ११९१ ५२२ –	६७५४७	७८	२०९	**२(एफ) व १२(बी)**	**बी + 3rd Cycle** –	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
२२.	संताजी महाविद्यालय, वर्धा रोड, नागपूर (१९७१), **श्री. संताजी शिक्षण विकास संस्था, नागपूर**	डॉ. प्रिया वंजारी एम.ए., एम. कॉम., एम. सी.एम., एम.फिल. पीएच.डी.	१२	५	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	२५५ ५६९ ४०४	२७३ ५०२ ५७१	३१२३०	१२	२००	**२(एफ) व १२(बी)**	**बी ++ 4th Cycle** –	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
२३.	दादा रामचंद्र बाखरू सिंधू महाविद्यालय, नागपूर (१९७१) **सिंधी हिंदी विद्या समिती, नागपूर**	रिक्त	४७	४२	वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	८७६ ३०४	९०१ ७९६	४३४००	–	२०७	**२(एफ) व १२(बी)**	**बी + 3rd Cycle** –	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
२४.	महिला महाविद्यालय, १५२, न्यू नंदनवन, नागपूर (१९७१) **स्त्री शिक्षण प्रसारक मंडळ, नागपूर**	रिक्त	१०	४	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	– – –	५२७ २३ –	२२८५०	२	१५०	**२(एफ) व १२(बी)**	**बी ++** –	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
२५.	नागपूर शारीरिक शिक्षण महाविद्यालय, नागपूर (१९७१) **क्रीडा मंडळ, धन्तोली, नागपूर**	रिक्त	८	९	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	२४४	६५	६१००	–	–	**२(एफ) व १२(बी)**	**बी ++** –	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
२६.	राष्ट्रीय अग्निशमन सेवा महाविद्यालय, नागपूर (१९७८) **केंद्र सरकार**	श्री. आर एम. क्षीरसागर बी.ई	३	४७	विज्ञान व तंत्रज्ञान	२५३	१२	१२४४२	१२	१००	–	– –	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
२७.	दयानंद आर्य कन्या महाविद्यालय, नागपूर (१९८३), **आर्य विद्या स्मारक समिती, नागपूर**	डॉ. ऋद्धा अनिलकुमार नायडू, एम.ए.,एम.लिब., पीएच.डी.	१४	८	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	– –	३३८ ४१७	१४१२७	–	१००	**२(एफ) व १२(बी)**	**बी 3rd Cycle** –	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
२८.	कमला नेहरू महाविद्यालय, नागपूर (१९८३) **अमर सेवा मंडळ**	डॉ. दिलीप बडवाईक एम. एस्सी., पीएच.डी.	५९	३७	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	३५४ ९७६ ९२१ ३७	५८३ १२८९ १८४३ ३५	६०५१९	५४	२००	**२(एफ) व १२(बी)**	**ए + 3rd Cycle** –	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
२९.	ईश्वर देशमुख शारीरिक शिक्षण महाविद्यालय, नागपूर (१९६०) **नागरिक शिक्षण मंडळ, नागपूर**	रिक्त	१	३	आंतर–विद्याशाखीय अभ्यास	३२१	९६	८३३०	–	५०	**२(एफ) व १२(बी)**	**बी +** –	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
३०.	डॉ. एम. के. उमाठे कॉलेज, नागपूर (१९८३) **सती माता शिक्षण संस्था, नागपूर**	डॉ. डी. व्ही. नाईक एम. ए., पीएच. डी.	१६	९	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	५४ ३७५	१५३ २४०	१५८७५	–	२००	**२(एफ) व १२(बी)**	**बी ++ 2nd Cycle**	**भाडयाची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
३१.	यशवंतराव चव्हाण अभियांत्रिकी महाविद्यालय, नागपूर (१९८४) **नगर युवक शिक्षण संस्था, नागपूर**	डॉ. यु. पी. वाघे बी.ई., एम.टेक., पीएच. डी.	३२८	१६९	विज्ञान व तंत्रज्ञान	१६६	१६२	१०६५५९	१२	५०	**२(एफ) व १२(बी)**	**ए ++ 2nd Cycle** **NBA**	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
३२.	श्री. रामदेवबाबा कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग ॲन्ड मॅनेजमेंट, नागपूर (१९८४), **रामदेवबाबा स्मारक सार्वजनिक संस्था, नागपूर**	डॉ. राजेश पांडे बी. ई., एम. टेक., पीएच. डी.	१८८	५९	विज्ञान व तंत्रज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	३१७२	१६९४	१०३५५२	४८	२००	**२(एफ) व १२(बी)**	**ए + 2nd Cycle** **NBA**	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
३३.	वुमेन्स कला व वाणिज्य महाविद्यालय, नंदनवन, नागपूर (१९८४) **वैदर्भिय महिला संस्था, नागपूर**	रिक्त	१०	१०	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	– –	२६० ७२३	१६८३७	२५	१५०	**२(एफ) व १२(बी)**	**बी ++** **2nd Cycle** **–**	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
३४.	अण्णासाहेब गुंडेवार महाविद्यालय, काटोल रोड, नागपूर (१९८४) **ग्रामीण विकास संस्था, नागपूर**	डॉ. डी. गजानन पाटील एम. कॉम., एम. ए., एम.फील., पीएच.डी.	१८	१०	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	१७३ ६२० २०	२८८ ८१५ ४३	२८६००	८	३००	**२(एफ) व १२(बी)**	**सी** **3rd Cycle**	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
३५.	डॉ. पंजाबराव देशमुख कला, वाणिज्य (सायं.) महाविद्यालय, नागपूर (१९८४) **डॉ. पंजाबराव स्मृती शिक्षण संस्था, नागपूर**	रिक्त	९	४	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	६६ १११	२४ ७४	२५३९	१	७५	**–**	**सी** **–**	**भाडयाची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
३६.	प्राचार्य अरुणराव कलोडे महाविद्यालय, नागपूर. (१९८४) **साईबाबा लोकसेवा संस्था, नागपूर**	रिक्त	५	५	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	८३ ८४ ४८	४१ ९८ ८०	१२६००	–	१५०	**२(एफ) व १२(बी)**	**बी ++** **2nd Cycle** **–**	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
३७.	कर्मवीर दादासाहेब कन्नमवार महाविद्यालय, नागपूर (१९८४) **बॅंकवर्ड क्लास युथ रिलीफ कमेटी, नागपूर**	डॉ. चंद्रहास हांडा एम. टेक., पीएच. डी.	१४७	९०	विज्ञान व तंत्रज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	१७२९ ४९	८८६ ७७	५८९६०	१८	१००	**२(एफ)**	**बी ++** **1st Cycle** **NBA**	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
३८.	कै. मनोहरराव कामडी महाविद्यालय, चिटणवीसपूरा, नागपूर (१९८४) **महात्मा बहूद्देशीय शिक्षण संस्था, नागपूर**	डॉ. उषा साकुरे एम.फिल., पीएच. डी. एम.लिब.,	२	८	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	३२ ५१	२४ १६	५८७१	–	५०	**–**	**सी** **1st Cycle** **–**	**भाडयाची**	**वर्गखोल्या, ग्रंथालय**
३९.	आर्टस् ॲन्ड कॉमर्स (सायं.) महाविद्यालाय, चिटणवीसपूरा, महाल, नागपूर (१९८४), **महात्मा बहूद्देशीय शिक्षण संस्था, नागपूर**	डॉ. हीरालाल मेश्राम एम. ए., पीएच. डी.	४	५	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	७४ ५३	३७ ९	३२५७	–	–	**–**	**सी +** **–**	**भाडयाची**	**वर्गखोल्या, ग्रंथालय**
४०.	अरुण जोशी शिक्षण महाविद्यालय, नागपूर (१९८६), **श्री. समर्थ शिक्षण प्रसारक मंडळ, नागपूर**	डॉ. अंचला दिगबंर तांबोळी, एम. ए. एम.एड., पीएच.डी.	३	८	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	२९	७१	८२१६	–	–	**–**	**–** **–**	**स्वत:ची**	**वर्ग खोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
४१.	जोतिबा फुले शिक्षण महाविद्यालय, नागपूर (१९९०) **विद्या शिक्षण प्रसारक मंडळ, नागपूर**	डॉ. संजीवनी चौधरी एम.एड., एम. फिल., पीएच. डी.	३	४	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	७२	१२८	५७२२	–	–	**–**	**बी** **1st Cycle** **–**	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
४२.	राधिका अध्यापक महाविद्यालय, राजीवनगर, सोमलवाडा, वर्धा रोड, नागपूर (१९९०) **नवोदय शिक्षण संस्था, नागपूर**	रिक्त	४	६	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	३९	६१	४३७२	–	–	**–**	**–** **–**	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
४३.	श्रीमती मनोरमाबाई मुंडले कॉलेज ऑफ आर्किटेक्चर, नागपूर (२००८) **वुमेन एज्युकेशन सोसायटी, नागपूर**	रिक्त	३३	९	विज्ञान व तंत्रज्ञान	७	३७९	७६९५	–	१००	**–**	**बी ++** **1st Cycle** **–**	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
४४.	साईनाथ कॉलेज ऑफ फार्मसी, डवलामेटी, अमरावती रोड, नागपूर (२००८), **स्व. मोतीलाल ओझा स्मृती शिक्षण संस्था, नागपूर**	डॉ. सलीममुद्दीन फारुकी , एम. फार्म. पीएच.डी.	१२	१८	विज्ञान व तंत्रज्ञान	११५	१५०	३६४९	५०	–	**–**	**–** **–**	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
४५.	अध्यापक महाविद्यालय, सिरसपेठ, उमरेड रोड, नागपूर (१९९०) **जनरल आवारी स्मृती शिक्षण संस्था, नागपूर**	रिक्त	–	–	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	–	–	**२०१८–२०१९ पासुन NCTE ने मान्यता रद्द केली आहे.**				– / –	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
४६.	वसंत बी. एड. महाविद्यालय, गणेशनगर, नागपूर (१९९०) **सन्मार्ग शिक्षण संस्था, नागपूर**	डॉ. अविनाश जी. देशकर, एम.ए., एम.एड. पीएच. डी.	४	५	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	१३	८७	५७७५	–	–	–	– / –	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, ग्रंथालय**
४७.	जवाहरलाल नेहरू कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, वाडी, नागपूर (१९९०), **विद्या शिक्षण प्रसारक मंडळ, नागपूर**	डॉ. संजय एस. टेकाडे एम.कॉम., एम. फिल., पीएच.डी.	१९	१०	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	११५ १७३ १०५	१५६ २३७ १३६	१०९०५	३९	१००	**२(एफ) व १२(बी)**	**बी + 2nd Cycle** / –	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
४८.	प्रियदर्शिनी अभियांत्रिकी महाविद्यालय, सी. आर.पी एफ., हिंगणा रोड, नागपूर (१९९०), **लोकमान्य टिळक जनकल्याण शिक्षण संस्था, नागपूर**	रिक्त	३५५	११८	विज्ञान व तंत्रज्ञान	३६१३	१९३९	१०६९२४	३१	१९८	**२(एफ) व १२(बी)**	**ए + 1st Cycle** / **NBA**	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
४९.	जोतिबा शारीरिक शिक्षण महाविद्यालय, हिंगणा रोड, नागपूर (१९९१) **लोकमान्य टिळक जनकल्याण शिक्षण संस्था, नागपूर**	रिक्त	११	८	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	६६५	१४३	५५३३	–	–	–	**बी 2nd Cycle** / –	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
५०.	यशोधा मुलींचे कला वाणिज्य महाविद्यालय, नागपूर (१९९२) **पुरुषोत्तम खापर्डे हेल्थ ॲन्ड एज्युकेशन सोसायटी, नागपूर**	डॉ. धनराज व्हि. शेटे एम. ए., सेट पीएच.डी.	११	६	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	– –	१७५ २३४	८१५२	२	१५०	**२(एफ) व १२(बी)**	**बी ++ 2nd Cycle** / –	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
५१.	नाशिकराव तिरपुडे शारीरिक शिक्षण महाविद्यालय, सदर, नागपूर (१९९२) **युगांतर शिक्षण संस्था, नागपूर**	डॉ. विवेक अवसरे एम.कॉम., एम. फिल., एम.पी.एड., पीएच.डी.	१४	६	आंतर–विद्याशाखीय अभ्यास	१९५	१०४	३५६९	–	–	–	– / –	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
५२.	कै. वसंतराव नाईक शारीरिक शिक्षण महाविद्यालय, नंदनवन, नागपूर (१९९२) **सन्मार्ग शिक्षण संस्था, नागपूर**	डॉ. गिरीश पांडव एम. पी. एड., पीएच. डी.	५	५	आंतर–विद्याशाखीय अभ्यास	३१४	१०७	३२७५	–	–	–	– / –	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
५३.	सेवादल महिला विज्ञान व गृहविज्ञान महाविद्यालय, नागपूर (१९९२) **सेवादल शिक्षण संस्था, नागपूर**	डॉ. प्रवीण. एन. चरडे एम. एस्सी., पीएच. डी.	३९	२४	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान	– १५	१८० ९०३	१३५००	३	२००	**२(एफ) व १२(बी)**	**ए 3rd Cycle** / –	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
५४.	इंदुताई मेमोरियल शारीरिक शिक्षण महाविद्यालय, नागपूर (१९९२) **दि. यंग रिव्होल्युशन पँथर संस्था, तुमसर, भंडारा**	डॉ. सुखदेव बिस्वास एम. पी. एड., पीएच. डी.	६	८	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	३२२२	९५	२९५३	–	–	–	– / –	**भाडयाची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
५५.	हजरतबाबा ताजुद्दीन कला, वाणिज्य महाविद्यालय, न्यू सुभेदार ले–आऊट, नागपूर (१९९०), **शादाब एज्युकेशन सोसायटी, नागपूर**	रिक्त	९	८	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	१९ १५	७ ४	२७७७	–	–	–	– / –	**भाडयाची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
५६.	नगाजी महाराज शारीरिक शिक्षण महाविद्यालय, नागपूर (१९९३) **श्री गणेश शिक्षण मंडळ, नागपूर**	डॉ. सुनिता सोनारे बी.कॉम, बी.पी.एड, एम.पी.एड, पीएच.डी.	१	३	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	७०	१८	१२४७	–	५०	–	– –	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
५७.	इंदिरा गांधी शारीरिक शिक्षण महाविद्यालय, नागपूर (१९९३), **श्री. समर्थ शिक्षण प्रसारक मंडळ, नागपूर**	डॉ. जयदीप घोष एम. पी. एड., पीएच. डी.	२	१०	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	१७६	४०	३७०६	–	–	–	– –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
५८.	स्वामी विवेकानंद समाजकार्य महाविद्यालय, नागपूर (१९९३) **श्री. समर्थ शिक्षण प्रसारक मंडळ, नागपूर**	रिक्त	४	१०	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	७५	१०४	७४५२	–	१००	–	– –	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
५९.	डॉ. आंबेडकर इन्स्टिट्यूट ऑफ सोशल वर्क, ६ न्यू कैलाशनगर, पो. भगवान नगर, नागपूर(१९९४) **पब्लिक वेलफेअर सोसायटी, बुट्टीबोरी**	रिक्त	७	१६	मानवविज्ञान	११८	१११	९८६१	–	१००	–	– –	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
६०.	पुरुषोत्तम थोटे समाजकार्य महाविद्यालय, नंदनवन, नागपूर (१९९३) **गणपतराव थोटे सेवा संस्था, नागपूर**	डॉ. पुरुषोत्तम थोटे एम. एस. डब्ल्यू., एम.फील, एम.ए., . बी.कॉम. पीएच.डी.	१५	२०	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	९५	१०१	१६६२२	–	१००	**२(एफ) व १२(बी)**	**बी** 3rd Cycle –	भाडयाची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
६१.	पद्मश्री अजित वाडेकर शारीरिक शिक्षण महाविद्यालय, नागपूर (२००५), **इंडियन युथ अॅन्ड वुमेन्स डेव्हलपमेंट सोसायटी, नागपूर**	रिक्त	६	१०	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	१९६	३१	४३५६	–	–	–	– –	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
६२.	ज्युपिटर शारीरिक शिक्षण महाविद्यालय, सावरकर नगर, नागपूर (१९९४) **गुरुदास शिक्षण संस्था, नागपूर**	रिक्त	५	५	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	१३	३	२०००	१६	१६	–	– –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
६३.	कै. श्रीमती माधुरीताई देशमुख शारीरिक शिक्षण महाविद्यालय, हिंगणा रोड, नागपूर (१९९४) **विद्या शिक्षण प्रसारक मंडळ, नागपूर**	डॉ. विजयकुमार कौशल बी.पी.एड., एम.पी.एड., पीएच. डी.	९	९	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	२७५	१११	३६१०	–	–	–	– –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
६४.	प्रियदर्शिनी लोकमान्य टिळक इन्स्टिट्यूट ऑफ मॅनेजमेंट स्टडीज अॅन्ड रिसर्च, डिगडोह, नागपूर (१९९४) **लोकमान्य टिळक जनकल्याण शिक्षण संस्था, नागपूर**	डॉ. सागी आर. वर्मा बी. कॉम., एम. कॉम., एल. एल. बी., पीएच. डी.	१७	८	वाणिज्य व व्यवस्थापन आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	३०८ –	२७३ –	१२५००	–	७५	–	**बी** 1st Cycle –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
६५.	श्री. बाळासाहेब तिरपुडे कॉलेज ऑफ हॉटेल मॅनेजमेंट अॅन्ड कॅटरींग टेक्नॉलॉजी, सिव्हील लाईन, नागपूर (१९९४) **युगांतर शिक्षण संस्था, नागपूर**	रिक्त	१२	१३	विज्ञान व तंत्रज्ञान	६१	१४०	९१३७	–	५०	–	– –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
६६.	के. आर. पांडव महाविद्यालय त्रिमुर्ती चौक, नंदनवन, नागपूर. (१९९४) **सन्मार्ग शिक्षण संस्था, नागपूर**	रिक्त	५	३०	वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान मानवविज्ञान	२७ ६६ १	१३ ११३ ३	२०००	–	७५	–	– –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
६७.	सेंट्रल इन्स्टिट्यूट ऑफ बिझिनेस मॅनेजमेंट रिसर्च ॲन्ड डेव्हलपमेंट, सोमलवाडा, नागपूर (१९९४) **विद्या शिक्षण प्रसारक मंडळ, नागपूर**	डॉ. अमेशी अरोरा एम.कॉम, एम.बी.ए. पीएच.डी.	११	११	वाणिज्य व व्यवस्थापन	१८४	१५३	१२५३४	७५	५०	२(एफ)	बी + –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
६८.	दत्ता मेघे इन्स्टिट्यूट ऑफ मॅनेजमेंट ॲन्ड रिसर्च स्टडीज, अत्रे ले–आऊट, नागपूर (१९९३), **नगर युवक शिक्षण संस्था, नागपूर**	डॉ. शायनी चिब बि. टेक.,एम.बी. ए. पीएच. डी.	१८	१०	वाणिज्य व व्यवस्थापन	१८६	१९१	२२२०६	–	७५	२(एफ) व १२(बी)	– –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
६९.	कुंभलकर समाजकार्य (संध्याकालीन) महाविद्यालय, नागपूर.(१९९४) **राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज टेक्निकल एज्युकेशन सोसायटी, नागपूर**	रिक्त	१५	१५	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	६५	६६	९१८१	–	९१८१	२(एफ)	– –	भाडयाची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
७०.	जी. एच. रायसोनी अभियांत्रिकी महाविद्यालय, डिगडोह, नागपूर (१९९६),**अंकुश शिक्षण संस्था,नागपूर**	डॉ. सचिन उंटवाले पीएच. डी.	२८०	२९६	विज्ञान व तंत्रज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	३२३० १७२	१३४५ १४४	६४३७३	९	१००	२(एफ) व १२(बी)	ए + 2nd Cycle NBA	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
७१.	निकालस महिला महाविद्यालय, राणाप्रतापनगर, खामला, नागपूर (१९९७), **सोमलवार ॲकेडेमी एज्युकेशन सोसायटी, नागपूर**	डॉ. सीमा सोमलवार एम. एस्सी., पीएच.डी.	१०	१०	विज्ञान व तंत्रज्ञान	–	३३७	२७९१	–	५०	२(एफ)	– –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
७२.	राजकुमार केवलरमानी मुलींचे महाविद्यालय जरिपटका, नागपूर (१९९७), **सिंधु युवक मंडळ जरिपटका, नागपूर**	डॉ. उर्मिला वा. डबीर एम. ए., बी.एड., एम.फिल., पीएच.डी.	६	८	मानवविज्ञान	–	२८६	६३७७	–	१५०	२(एफ)	बी + 2nd Cycle –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
७३.	सेंट्रल इंडिया इन्स्टिट्यूट ऑफ मास कम्युनिकेशन, नागपूर (१९९७) **इन्स्टिट्यूट ऑफ एज्युकेशन रिसर्च ॲन्ड डेव्हलपमेंट, नागपूर**	रिक्त	–	–	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	–	**सत्र २०१९–२०२० पासून (पत्रव्यवहार नाही)**					– –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
७४.	अंजुमन मुलींचे कला महाविद्यालय, सदर, नागपूर (१९९८), **अंजुमन हमी ए. ईस्लाम, सदर, नागपूर**	रिक्त	१०	५	मानवविज्ञान	–	१६५	२३६७	–	१००	–	– –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
७५.	श्रीमती कौशल्यादेवी माहेश्वरी महिला महाविद्यालय, नागपूर (१९९८) **आदर्श विद्या मंदिर संस्था, नागपूर**	डॉ.पुरूषोत्तम बी. येनुरकर एम.कॉम,पी.जी.डी.बी. एम,एम.फील,पीएच.डी.	१२	९	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	– –	१२७ १८०	५४००	–	१००	–	– –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
७६.	प्रियदर्शिनी जे. एल. चतुर्वेदी कॉलेज ऑफ फार्मसी, हिंगणा रोड, नागपूर (१९९७), **लोकमान्य टिळक जनकल्याण शिक्षण संस्था, नागपूर**	डॉ. डी. आर चाफले एम. फार्म., पीएच. डी.	२८	३३	विज्ञान व तंत्रज्ञान	१६८	२३०	९६७५	–	५०	२(एफ) व १२(बी)	बी ++ 1st Cycle –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
७७.	रिजनल लेबर इन्स्टिट्यूट, जुना मॉरिस कॉलेज परिसर, नागपूर (१९७१), **महाराष्ट्र श्रमविज्ञान कामकाज विभाग, मंत्रालय, मुंबई**	रिक्त	२	३	मानवविज्ञान	५१	२३	८८९०	–	–	–	– –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
७८.	श्रीमती राधिकाताई पांडव कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग, उमरेड रोड, नागपूर (१९९९), **सन्मार्ग शिक्षण संस्था, नागपूर**	डॉ. प्रशांत एस.लांजेवार बी. ई., एम. टेक., एल.एल.बी. पीएच. डी.	८०	६७	विज्ञान व तंत्रज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	८१६ ९४	४३८ ९४	२२००९	–	७०	–	बी –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
७९.	अंजुमन कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग, सदर, नागपूर. (१९९९) **अंजुमन हमी ए. ईस्लाम, सदर, नागपूर**	डॉ. सैयद मोहम्मद अली एम. टेक., पीएच.डी.	७९	७९	विज्ञान व तंत्रज्ञान	१०३८	४९८	३२२५३	१२	१००	–	बी ++ 1st Cycle	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
८०.	जोशी कॉलेज ऑफ लायब्ररी अॅन्ड इन्फर्मेशन सायंस, महाल, नागपूर. (१९९९), **श्री. समर्थ शिक्षण प्रसारक मंडळ, नागपूर**	रिक्त	–	२	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	–	–	निरंक माहीती				– –	भाडयाची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
८१.	ऑरेंज सिटी कॉलेज ऑफ सोशल वर्क, नागपूर (१९९९) **ग्राम उत्कर्ष शिक्षण संस्था, नागपूर**	डॉ. महेंद्रकुमार मेश्राम एम.एस.डब्लु. नेट पीएच. डी.	९	२१	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	१२३	१५६	११२९०	–	१००	२(एफ)	बी + 2nd Cycle –	भाडयाची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
८२.	राधा महाविद्यालय, रेशिमबाग, नागपूर (१९९९) **श्री. गणेश शिक्षण मंडळ, नागपूर**	डॉ. वसंत उकीणकर एम.कॉम, पीएच. डी.	९	५	वाणिज्य व व्यवस्थापन मानवविज्ञान	२८२ २०	१८५ २३	२५५०	–	१००	२(एफ)	– –	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
८३.	तुली इन्स्टिट्यूट ऑफ होटल मॅनेजमेंट अॅन्ड कॅटरिंग टेक्नॉलॉजी, बोखारा रोड, नागपूर (१९९९) **स्नेह महिला विकास संस्था, नागपूर**	रिक्त	८	६	विज्ञान व तंत्रज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	७२	८२	४८००	–	–	२(एफ)	– –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
८४.	श्री. चक्रपाणी कला महाविद्यालय, हुडकेश्वर रोड, नागपूर (२०००) **कल्याण शिक्षण संस्था, नागपूर**	डॉ. रत्नाकर डहाट एम. ए., एम. फिल. पीएच. डी.	९	६	मानवविज्ञान	२७	१३	२६५३	–	–	–	सी 1st Cycle –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
८५.	यशवंतराव गुडधे पाटील मेमोरियल कॉलेज ऑफ आर्टस, जयताळा रोड,नागपूर (२०००),**स्व.यशोदाबाई गुडधे शिक्षण संस्था, नागपूर**	डॉ. भूषण आर. बंड एम. ए., नेट., बी.एड. पीएच. डी.	७	८	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	११६	७९	१३२६	५०	१००	२(एफ)	बी –	भाडयाची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
८६.	सी. टी. प्रीमीयर कॉलेज, वर्धा रोड, नागपूर (२००१) **मदर्स पेट एज्युकेशन सोसायटी सराफ चेंबरमागे, सदर, नागपूर**	डॉ. विनोद कृष्णराव गावंडे, बी.कॉम. एम.कॉम एम.फिल., पीएच. डी.	२२	१२	वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	१३७५ २४७	८९९ १३४	५८०४	–	१५०	–	– –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
८७.	रामजी पांडव ऑफ कम्प्यूटर अॅन्ड बायोलॉजीकल स्टडीज महाविद्यालय त्रिमूर्ती चौक, न्यू–नंदनवन, नागपूर (२०००) **सन्मार्ग शिक्षण संस्था, नागपूर**	रिक्त	७	३०	वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	४८ ८२	४४ १७७	२०००	–	४५	–	– –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
८८.	प्रियदर्शिनी इन्स्टिट्यूट ऑफ आर्किटेक्चर ॲन्ड डिझाईन स्टडीज, सी. आर.पी. एफ. कॅम्प, हिंगणा रोड, नागपूर. (१९९४) **लोकमान्य टिळक जनकल्याण शिक्षण संस्था, नागपूर**	प्रो. निशांत एच. मानापुरे एम आर्च	४८	१४	विज्ञान व तंत्रज्ञान	२१	२७	७९४९	–	५०	–	**बी ++ 2nd Cycle** –	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
८९.	श्री. निकेतन कला, वाणिज्य महाविद्यालय, तुळशीबाग रोड, नागपूर (२०००), **श्री. निकेतन बहूद्देशीय शिक्षण संस्था, नागपूर**	डॉ. श्रीबाला देशपांडे एम. ए., एम.फील. पीएच. डी.	१२	६	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	१०६ २६९	१०२ २१०	७८८३	२	१००	**२(एफ)**	**बी 1st Cycle** –	**भाडयाची**	**वर्गखोल्या, ग्रंथालय**
९०.	रेणुका महाविद्यालय, मानेवाडा, रिंग रोड, नागपूर. (२००१), **रेणुका शिक्षण प्रसारक मंडळ, नागपूर**	डॉ. ज्योती पाटील एम. ए., पीएच. डी.	१०	८	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	६२ ९१	५१ ४७	३९०२	५	१५०	**२(एफ) व १२(बी)**	**बी ++ 2nd Cycle** –	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
९१.	श्री. ज्ञानेश्वर महिला (कला) महाविद्यालय, प्रगतीनगर, भगवान नगर जवळ नागपूर (२०००), **श्री. साई एज्युकेशन सोसायटी, नागपूर**	रिक्त .	१	५	मानवविज्ञान	–	१२५	४८००	–	७५	–	– –	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
९२.	हिवरकर आर्टस, कॉमर्स ॲन्ड सायंस कॉलेज, शिला कॉम्प्लेक्स, अमरावती रोड, वाडी, नागपूर (२००१), **शिला मल्टीपरपज सोसायटी, वाडी, नागपूर**	रिक्त	२	८	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	३० ३४	७५ १९	३३६३	–	७५	–	**बी +** –	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
९३.	कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, गिट्टीखदान, नागपूर (२०००), **इंडियन युथ ॲन्ड वुमेन्स डेव्हलपमेंट सोसायटी, नागपूर**	रिक्त	३	४	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	९ २ ५	१६ ६ २	२०००	–	–	–	– –	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, ग्रंथालय**
९४.	नॅशनल पावर ट्रेनिंग इन्स्टिट्यूट, दक्षिण अंबाझरी मार्ग, गोपालनगर, नागपूर. (२००२), **भारत सरकार**	रिक्त	–	–	विज्ञान व तंत्रज्ञान	–	बंद प्रस्ताव आलेला आहे.				–	– –	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
९५.	प्रेरणा कला, वाणिज्य महाविद्यालय, रेशिमबाग चौक, नागपूर (२००२) **प्रेरणा सेवा मंडळ, नागपूर**	डॉ. पी. दुरूगकर	६९	२७	वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान मानवविज्ञान	१२७३ ६५० १६	१७०७ ६७५ २२	२८४५१	–	१५०	–	**बी 1st Cycle** –	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
९६.	सेंन्ट जॉर्ज कॉलेज, मुन्दलियार ले–आऊट, शांतीनगर, नागपूर (२००२), **रयत एज्युकेशन सोसायटी, नागपूर**	रिक्त	१३	९	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	४४ १३१ ५४	५२ ८५ ७३	२४७२	–	५०	**२(एफ)**	– –	**भाडयाची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
९७.	पी. एम. बी. एस. कला, वाणिज्य व कम्प्यूटर सायंस कॉलेज, दिघोरी नाका, उमरेड रोड, नागपूर (२००२), **पंचजन्य मल्टीपरपज बॅकवर्ड सोसायटी, नागपूर**	रिक्त	१	२	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	३४ – –	४२ – –	८०१	–	–	–	– –	**भाडयाची**	**वर्गखोल्या, ग्रंथालय**

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
९८.	उम्मे सलमा मुलींचे कला व विज्ञान महाविद्यालय, रशिदनगर, नागपूर (२००२), **जामिया अरेबिया रशिदीया,नागपूर**	रिक्त	५	७	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	– – –	९४ १३३ –	६२००	–	–	–	– –	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
९९.	डॉ. आंबेडकर इन्स्टिट्यूट ऑफ मॅनेजमेंट स्टडीज रिसर्च, दीक्षाभूमी, नागपूर (१९८७), **प. पु. बाबासाहेब आंबेडकर स्मारक समिती, नागपूर**	प्रा. सुधीर सदानंद फुलझेले, बी. ई., एम. बी. ए., पीएच. डी.	४९	२०	वाणिज्य व व्यवस्थापन	१४४२	१३७८	२४१४६	१८	१८१	**२(एफ) व १२(बी)**	**ए + 2nd Cycle** –	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
१००.	कला, वाणिज्य महाविद्यालय, वाडी, नागपूर (२००२) **डॉ. पंजाबराव देशमुख मेमो. शिक्षण संस्था, नागपूर**	रिक्त	–	–	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	–	**सत्र २०१९–२०२० पासून (पत्रव्यवहार नाही)**				–	– –	**भाडयाची**	**वर्गखोल्या, ग्रंथालय**
१०१.	मिलेनियम कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, कामठी रोड, नागपूर (२०००), **पिपल्स प्रोग्रेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटी, नागपूर**	रिक्त	२	४	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	३२ २४	२९ ११	११५०	–	–	–	– –	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
१०२.	वैष्णोदेवी शिक्षण महाविद्यालय, नागपूर (२००३), **वैष्णवदेवी महिला शिक्षण संस्था, नागपूर**	रिक्त	–	–	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	–	**सत्र २०१९–२०२० पासून (पत्रव्यवहार नाही)**					– –	**भाडयाची**	**वर्गखोल्या, ग्रंथालय**
१०३.	शांतीनिकेतन महिला अध्यापक महाविद्यालय, कामठी रोड, नागपूर (२००५), **शांतीनिकेतन बहूद्देशीय संस्था, नागपूर**	डॉ. वंदना बेंझामिन बि. एस्सी., एम.ए. एम.एड., पीएच. डी.	८	८	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	–	२००	३८४५	–	–	–	– –	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
१०४.	सेंट्रल इंडिया अध्यापक महाविद्यालय, गोधनी, नागपूर, (२००३) **मेहमुदा शिक्षण आणि महिला ग्रामीण विकास बहूद्देशीय संस्था**	डॉ. स्वाती राऊत एम. ए., एम. एड., एम.फिल., पीएच. डी.	९	८	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	१७	८३	३७६५	–	–	–	– –	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
१०५.	प्रियदर्शिनी अध्यापक महाविद्यालय, मनीष ले–आऊट, सोनेगांव, नागपूर (२००३), **लोकमान्य टिळक जनकल्याण शिक्षण संस्था, नागपूर**	डॉ. साधना माकडे एम. एस्सी., एम. एड., पीएच. डी.	११	१५	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	८७	१०९	६३३०	–	–	–	**बी 1st Cycle** –	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
१०६.	जी. एच. रायसोनी विधी महाविद्यालय, नागपूर (२००४) **अंकुश शिक्षण संस्था, नागपूर**	रिक्त	२	४	मानवविज्ञान	३४४	२९५	३०६८	–	१००	–	– –	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
१०७.	गुरुनानक कॉलेज ऑफ फार्मसी, सी. पी. फौडीचे मागे, दिक्षीतनगर, कामठी रोड, नागपूर (२००४) **शिख एज्युकेशन सोसायटी, नागपूर**	डॉ. ए. एम. ईत्तडवार एम.फार्म, पीएच. डी. डी. बी.एम.	२१	२७	विज्ञान व तंत्रज्ञान	१४६	२५९	११७००	–	५०	**२(एफ) व १२(बी)**	**ए 2nd Cycle** –	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
१०८.	सेन्ट विसेन्ट पलोटी कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग ॲन्ड टेक्नॉलॉजी, नागपूर, (२००४), **दि नागपूर पॉलीटाईन सोसायटी, नागपूर**	श्री. सुरेंद्र व्ही. गोले बि. ई. एम. टेक., पीएच.डी.	१२६	१००	विज्ञान व तंत्रज्ञान	१८०४	९६१	३३७३६	१२	१५०	**२(एफ)**	**ए 1st Cycle** –	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
१०९.	चिरायु के. सी. बजाज अध्यापक महाविद्यालय, जरीपटका, नागपूर (२००५), **भारत सिंधू मल्टीपरपज सोसायटी, नागपूर**	डॉ. अनिता खेताल एम.एड.,एम.एससी, पीएच. डी.	१०	१२	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	१८	८२	७९९९	—	५०	—	— —	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
११०.	सुयश अध्यापक महाविद्यालय, उमरेड रोड, नागपूर (२००५), **अजय बहूद्देशीय सेवा मंडळ, नागपूर**	डॉ. कल्पना कापसे	५	८	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	१२	८८	४४१६	—	—	—	— —	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१११.	अवतार मेहरबाबा कॉलेज, मानेवाडा रोड, नागपूर (२००६) **भारतीय शिक्षण संस्था, नागपूर**	रिक्त	६	५	वाणिज्य व व्यवस्थापन	८०	५५	१५००	—	७५	—	— —	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
११२.	जी. एच. रायसोनी कॉलेज ऑफ कॉमर्स, सायंस ॲन्ड टेक्नॉलॉजी, नागपूर (२००६) **जी. एच. रायसोनी फाऊंडेशन सोसायटी, नागपूर**	रिक्त	८	१२	विज्ञान व तंत्रज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	१६९ ५१६	१२६ ३४६	६४४२	—	५०	२(एफ)	ए —	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
११३.	तिरपुडे इन्स्टिट्यूट ऑफ मॅनेजमेंट एज्युकेशन, सिव्हील लाईन, सदर, नागपूर (१९९४) **युगांतर एज्युकेशन सोसायटी, नागपूर**	डॉ. ललित खुल्लर बी. ई., एम.एस., पीएच. डी.	१२	१४	वाणिज्य व व्यवस्थापन	९०६	५२७	२३१९१	—	५०	—	बी ++ 1st Cycle —	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
११४.	सेंन्ट्रल इंडिया कॉलेज ऑफ लॉ, गोधनी, नागपूर (२००६), **मेहमुदा शिक्षण आणि महिला ग्रामीण विकास बहूद्देशीय संस्था**	रिक्त	५	५	मानवविज्ञान	४३६	२३३	३८१८	—	५०	—	— —	स्वत:ची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
११५.	शिलादेवी कॉलेज ऑफ एज्युकेशन सोसायटी, वाडी, नागपूर (२००६) **शिला मल्टीपरपज सोसायटी, नागपूर**	डॉ. सुरेखा शर्मा एम. ए., एम. एड., पीएच. डी.	५	८	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	२०	८३	३३६३	—	—	—	— —	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
११६.	प्रजासत्ताक कॉलेज ऑफ एज्युकेशन भंडारा रोड, नागपूर (२००५), **इंडियन युथ ॲन्ड वुमेन्स डेव्हलपमेंट सोसायटी, नागपूर**	रिक्त	११	१०	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	२०	८०	५४०१	—	—	—	— —	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
११७.	स्व. गोविंदराव वंजारी कॉलेज ऑफ लॉ, नागपूर (२००६) **अमर सेवा मंडळ,नागपूर**	डॉ.स्नेहल फडणवीस बी.एस्सी.,एल.एल.एम., पीएच. डी	१०	६	मानवविज्ञान	२९०	२४३	१९३७	—	५०	—	बी ++ 1st Cycle —	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
११८.	दादासाहेब बालपांडे कॉलेज ऑफ फार्मसी, बेसा रोड, समर्थ धामजवळ, नागपूर (२००६), **अंबे दुर्गा एज्युकेशन सोसायटी, नागपूर**	डॉ. यु. एस. महाजन एम.फार्मसी., पीएच. डी.	३४	३४	विज्ञान व तंत्रज्ञान	१३७	३१७	१२१६२	—	७५	२(एफ) व १२(बी)	बी 1st Cycle —	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
११९.	निर्मला कॉलेज ऑफ मॅनेजमेंट ॲडमिनिस्ट्रेशन ॲन्ड कॉम्युनिकेशन, नागपूर (२००७), **शहीद पुंजाराम बहूद्देशीय संस्था, सावनेर**	रिक्त	—	—	वाणिज्य व व्यवस्थापन	—	सत्र २०१९—२०२० पासून (प्रस्ताव नाही) (पत्रव्यवहार नाही)					— —	भाडयाची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
१२०.	प्रियदर्शिनी भगवती कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग, हरपूरनगर, नागपूर (२००७), **लोकमान्य टिळक जनकल्याण शिक्षण संस्था**	डॉ. एन. के. चौधरी एम. टेक., पीएच. डी.	४३	१९	विज्ञान व तंत्रज्ञान	२३	३८	२०१०६	१	५०	–	**बी 1st Cycle** –	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
१२१.	गिता शिक्षण महाविद्यालय, जयताळा, नागपूर (२००७) **गिता शिक्षण प्रसारक मंडळ, नागपूर**	डॉ. राजेश खिल्लारे एम. एड.,पीएच.डी., नेट, सेट.	६	९	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	२६	७४	२१४०	–	–	–	– –	**भाडयाची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
१२२.	भारतीय शिक्षण महाविद्यालय, नागपूर (२००७) **गोपाल शिक्षण संस्था, नागपूर**	डॉ. किरण उराडे एम. एस्सी. एम. एड., पीएच.डी.	३	७	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	१२	८७	३७५३	–	–	–	– –	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
१२३.	स्व. माधुरीबाई देशमुख सेवा प्रतिष्ठान बी. एड. कॉलेज, नागपूर (२००७), **स्व. माधुरीबाई देशमुख सेवा प्रतिठान, नागपूर**	रिक्त	–	–	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	–	**सत्र २०१८–१९ पासून (प्रस्ताव नाही) (पत्रव्यवहार नाही)**				–	– –	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, ग्रंथालय**
१२४.	प्रजासत्ताक कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, पारडी रोड, नागपूर (२००८), **इंडियन युथ अॅन्ड वुमेन्स डेव्हलपमेंट सोसायटी, नागपूर**	रिक्त	४	७	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	१ – 	२ १ 	१८५०	–	–	–	– –	**भाडयाची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
१२५.	शतायु कॉलेज ऑफ प्रोफेशनल स्टडीज, हिंगणा, टि पॉईंट, नागपूर (२००८), **श्री. वसंतकुमार मिश्रा मेमोरियल एज्युकेशन सोशल अॅन्ड रिसर्च इन्स्टिट्यूट, नागपूर**	डॉ. गजानन अवचार एम. एस्सी. पीएच.डी.	२	५	वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	१५ १५	५ ५	६२०	–	–	–	– –	**भाडयाची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
१२६.	रेनॅसन्स कॉलेज ऑफ कम्प्यूटर सायंस अॅन्ड ॲडव्हॉंस टेक्नॉलॉजी, जरिपटका, नागपूर (२००८) **व्हिलेज केअर सोसायटी, नागपूर**	रिक्त	९	११	विज्ञान व तंत्रज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	७१ ४४	५३ ३५	१२१०	–	–	–	– –	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
१२७.	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग अॅन्ड रिसर्च, वानाडोंगरी, नागपूर (२००८), **श्री. विद्यार्थी सुधार संघ, नागपूर**	डॉ. व्ही. एच. तत्त्ववादी एम. ई., पीएच.डी.	–	–	विज्ञान व तंत्रज्ञान	**सत्र २०२०–२१ पासून महाविद्यालय बंद करण्यास नाहरकत प्रमाणपत्र देण्यात आले आहे (संस्थेने शासनाची परवानगी प्राप्त केली परंतु प्रकरण न्यायप्रविष्ठ आहे)**					–	– –	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
१२८.	श्रीमती राजश्री मुळक कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग फॉर वुमेन्स, नागपूर (२००८), **बॅकवर्ड क्लास युथ रिलीफ कमिटी, नागपूर**	रिक्त	१	–	विज्ञान व तंत्रज्ञान	–	–	**निरंक माहिती**			–	– –	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
१२९.	प्रियदर्शिनी जे. एल. चतुर्वेदी कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग, नंदनवन, नागपूर (२००८), **लोकमान्य टिळक जनकल्याण शिक्षण संस्था, नागपूर**	डॉ. अभय शेंडे एम.टेक., पीएच. डी.	५७	९	विज्ञान व तंत्रज्ञान	६४१	४७६	१५९७२	–	८१	**२(एफ) व १२(बी)**	**ए 1st Cycle** –	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
१३०.	जी. एच. रायसोनी स्कुल ऑफ बिझिनेस मॅनेजमेंट, नागपूर (२००८) **जी. एच. रायसोनी फाऊंडेशन सोसायटी, नागपूर**	रिक्त	२	८	वाणिज्य व व्यवस्थापन	१६०	१७९	४५४८	–	७०	**२(एफ)**	**बी + 1st Cycle** –	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
१३१.	महर्षी शरद पवार कॉलेज ऑफ आर्टस, कॉमर्स ॲन्ड सायंस, मनीषनगर, नागपूर (२००८) **प्रोग्रेसिव्ह मागासवर्गीय शिक्षण संस्था, नागपूर**	रिक्त	६	१२	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	३१ ८० २९	७४ १३६ ३६	१००० –	–	८०	–	– –	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१३२.	नवप्रतिभा महाविद्यालय, आयुर्वेद ले–आऊट, उमरेड रोड, नागपूर (२००८), **जीवन विकास एज्युकेशन सोसायटी, नागपूर**	रिक्त	११	५	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	१६५ ११२	८३ ९२	४८७१	४	१००	–	– –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१३३.	श्रीमती वत्सलाबाई भोसले कला महाविद्यालय, पिपळा, खरसोली रोड, नागपूर (२००८), **शिवगौरी बहूद्देशीय संस्था, नागपूर**	रिक्त	–	–	मानवविज्ञान	–	**सत्र २०२०–२१ पासून (प्रस्ताव नाही) (पत्रव्यवहार नाही)** –					– –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
१३४.	झुलेखा कॉलेज ऑफ कॉमर्स, सायंस ॲन्ड टेक्नॉलॉजी, नागपूर (२००८), **झेड व्होकेशनल ट्रेनिंग ॲन्ड जनरल सेंट्रल शिक्षण संस्था, नागपूर**	रिक्त	११	५	वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	२१७	२२८	५००००	–	५०	–	सी 1st Cycle –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१३५.	डायमंड कॉलेज ऑफ कॉमर्स ॲन्ड सायंस, जाफरनगर, नागपूर (२००८) **डायमंड चॅरिटेबल एज्युकेशन ट्रस्ट,नागपूर**	रिक्त	५	१२	वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	९३	५१	१५००	–	५०	२(एफ)	– –	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१३६.	आदर्श संस्कार कॉलेज ऑफ एज्युकेशन, श्रीकृष्णनगर, नागपूर (२००८), **राधास्वामी विविध कार्यकारी शैक्षणिक संस्था, नागपूर**	डॉ. प्रमोद वैद्य एम. ए., एम एड., पीएच.डी.	४	८	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	२१	७९	६९४०	–	–	–	– –	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१३७.	झुलेखा कॉलेज ऑफ एज्युकेशन, शांतीनगर, नागपूर (२००८) **झेड व्होकेशनल ट्रेनिंग ॲन्ड जनरल सेंट्रल शिक्षण संस्था, नागपूर**	रिक्त	४	५	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	१३	८७	५०००	–	–	–	– –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१३८.	जी. एच. रायसोनी इन्स्टिट्यूट ऑफ इंजिनिअरिंग ॲन्ड टेक्नॉलॉजी, (को–एड), हिंगणा वाडी रोड, जि. नागपूर (२००८) **अंकुश शिक्षण संस्था, नागपूर**	डॉ. विवेक कपूर पीएच.डी.	२०३	७२	विज्ञान व तंत्रज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	२४८३ ४८०	११४२ २८८	५३६३९	२	१५०	२(एफ)	ए + 1st Cycle –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१३९.	सिटी प्राईड कॉलेज, हिंगणा रोड, नागपूर (२००८), **विनायक एज्युकेशन सोसायटी, नागपूर**	डॉ. दिलीप उत्तमराव काकडे, बी.ए. एम.ए. एम.फिल., पीएच.डी.	३	१०	विज्ञान व तंत्रज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	– ७९	– ३०	१२९५	–	५०	–	– –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१४०.	सुधा सुरेशभाई मणियार कॉलेज ऑफ कम्प्यूटर ॲन्ड मॅनेजमेंट, खामला (ई) नागपूर (२००८) **श्री. नागपूर गुजराथी मंडळ, नागपूर**	रिक्त	९	७	विज्ञान व तंत्रज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	१६१ ४५७	१२७ ३७२	२८५४	–	२००	२(एफ)	बी + 1st Cycle –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
१४१.	आभा गायकवाड पाटील कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग, मोहगांव, वर्धा रोड, नागपूर. (२००९), **विदर्भ बहूद्देशीय शिक्षण संस्था, नागपूर**	रिक्त	३१	१९	विज्ञान व तंत्रज्ञान	७६५	२५३	१७१२६	—	४५	—	**बी** 1st Cycle —	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
१४२.	धनंजयराव गाडगीळ सहकारी प्रबंध संस्थान न्यू नंदनवन, नागपूर (२००९), **शासकीय संस्था**	डॉ. रूपकुमार के. पगरवार, एम. बी. ए., पीएच.डी.	२	६	वाणिज्य व व्यवस्थापन	३३	३१	६२८९	—	—	—	— —	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, ग्रंथालय**
१४३.	गुरुकुंज कॉलेज ऑफ कॉमर्स अॅन्ड आर्टस, झिंगाबाई टाकळी, गोधनी रोड नागपूर (२००९), **श्री. अनंत शिक्षण संस्था, नागपूर**	रिक्त	२	५	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	८ १५३	८ ११८	५००	—	५०	—	—	**भाडयाची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
१४४.	महानाग साक्यमुनी विज्जासन अॅन्ड इंटरनॅशनल स्कुल ऑफ बुध्दिस्ट स्टडीज अॅन्ड रिसर्च, पाचपावली, नागपूर (२००९), **श्री. बुध्दिस्ट बाबासाहेब आंबेडकर बुध्दिस्ट अॅकेडेमी, पुणे**	रिक्त	—	—	मानवविज्ञान	—	—	**सत्र २०२०—२१ पासून (प्रस्ताव नाही) (पत्रव्यवहार नाही)**			—	—	**भाडयाची**	**वर्गखोल्या, ग्रंथालय**
१४५.	अटलांटा कॉलेज, इंदोरा चौक, कामठी रोड, नागपूर (२००९) **अटलांटा बहूद्देशीय शिक्षण संस्था, नागपूर**	रिक्त	१०	४	वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	१०४ २६	६४ ८	८७१	—	४९	—	—	**भाडयाची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
१४६.	मॉर्डन कॉलेज, दौलतवाडी, नागपूर (२००९) **संकल्प शिक्षण संस्था, नागपूर**	रिक्त	६	६	वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	८२	४२	१३१५	—	५०	—	—	**भाडयाची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
१४७.	बापुसाहेब महाशब्दे व्यावसायिक महाविद्यालय, उमरेड रोड, नागपूर (२००९), **स्वानंद शिक्षण संस्था, नागपूर**	रिक्त	—	—	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	—	—	**सत्र २०१९—२०२० पासून (प्रस्ताव नाही) (पत्रव्यवहार नाही)**			—	—	**भाडयाची**	**वर्गखोल्या, ग्रंथालय**
१४८.	प्रजासत्ताक कॉलेज, जुना पारडी नाका, नागपूर (२००९) **इंडियन युथ अॅन्ड वुमेन्स डेव्हलपमेंट सोसायटी, नागपूर**	रिक्त	५	७	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	— १	— —	१२५६	—	—	—	— —	**भाडयाची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
१४९.	पुरुषोत्तम थोटे कॉलेज, नरसाळा, म्हाळगीनगर, नागपूर (२००९) **गणपतराव थोटे सेवा संस्था, नागपूर**	रिक्त	—	१	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	— — —	— — —	५९०	निरंक माहिती		—	— —	**भाडयाची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
१५०.	डॉ. बी. आर. ए. लॉ कॉलेज नारा रोड, नागपूर (२००९) **दि यंग रिव्हाल्युशन पॅन्थर, तुमसर**	रिक्त	३	८	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	१३२ —	८६ —	२३६४	—	—	—	— —	**भाडयाची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
१५१.	आयडीयास इन्स्टिट्यूट ऑफ डिझाईन एज्युकेशन अॅन्ड आर्किटेक्चर स्टडीज, हुडकेश्वर रोड, नागपूर (२००९),**स्व.जगन्नाथ जत्तेवार शिक्षण संस्था, नागपूर**	डॉ. अभय व्ही. पुरोहित, बी. आर्च., एम.सी.पी.	४८	१४	विज्ञान व तंत्रज्ञान	१५७	२४९	६३९४	—	—	२(एफ)	**बी ++** 1st Cycle —	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
१५२.	एन. आय.टी. ग्रॅज्युएट स्कुल ऑफ मॅनेजमेंट, माहुरझरी, काटोल रोड, नागपूर (२००९) **श्री. साई शिक्षण संस्था, नागपूर**	रिक्त	१६	९	वाणिज्य व व्यवस्थापन	५६	६६	६००५	–	५०	–	**बी** **1st Cycle** –	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
१५३.	श्री. राधे महाविद्यालय (सायंकाळ) ज्युपिटर स्कूल, खामला रोड, नागपूर (२०२०), **स्व. विष्णुपंत झोडगे बहूद्देशीय विकास संस्था**	रिक्त	३	४	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	५ २२ २१	७ ४ ९	८७०	–	–	–	 –	**भाडयाची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
१५४.	रियल इन्स्टिट्यूट ऑफ मॅनेजमेंट ॲन्ड रिसर्च, एस. बी. आय. बॅक जवळ मनीषनगर शाखा,नागपूर (२०१०), **साई श्रध्दा चॅरिटेबल ट्रस्ट, नागपूर**	रिक्त	४	४	वाणिज्य व व्यवस्थापन	३६	३४	२३००	–	५०	–	**बी** –	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
१५५.	राधिकाताई पांडव इन्स्टिट्यूट ऑफ आर्किटेक्चर, दिघोरी नाक्याजवळ, नागपूर (२०१०), **सन्मार्ग शिक्षण संस्था, नागपूर**	रिक्त	२	२	विज्ञान व तंत्रज्ञान	४	१९	२४०२	–	–	–	– –	**भाडयाची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
१५६.	विन्सेंट ॲपॉस्टोलिक डीग्री कॉलेज, ओंकारनगर, नागपूर (२०१०) **नॅशनल ॲपॉस्टोलिक चर्च एज्युकेशन सोसायटी, नागपूर**	रिक्त	५	४	वाणिज्य व व्यवस्थापन	६	१२	६५०	–	–	–	– –	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
१५७.	सेवायोग स्पेशल एज्युकेशन कॉलेज, न्यू नंदनवन, नागपूर (२०११), **सेवायोग वाहन सुरक्षा व बहूद्देशीयसंस्था, नागपूर**	रिक्त	–	–	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	**RCI कडून मान्यता नसल्यामुळे सत्र २०१८–१९ पासून (प्रस्ताव नाही)**				–	–	– –	**भाडयाची**	**वर्गखोल्या, ग्रंथालय**
१५८.	शासकीय न्याय सहायक विज्ञान संस्था, नागपूर (२०११) **राज्य सरकार**	संचालक डॉ. अंजली रहाटगावकर एम.एस्सी. पीएच.डी.	२०	१२	विज्ञान व तंत्रज्ञान	५४	१८४	३१५५	५	१००	**२(एफ)**	**बी**	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
१५९.	स्वामी विवेकानंद कॉलेज ऑफ स्पेशल एज्युकेशन, नागपूर (२०११) **राधास्वामी विविध कार्यकारी शैक्षणिक संस्था, नागपूर**	रिक्त	–	–	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	**RCI कडून मान्यता नसल्यामुळे सत्र २०१९–२० पासून (प्रस्ताव नाही)**					–	–	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, ग्रंथालय**
१६०.	महालक्ष्मी जगदंबा महाविद्यालय, अनुसयाबाई काळे हॉल, नागपूर (२०११), **वैष्णव साई श्री महालक्ष्मी जगदंबा शिक्षण संस्था, कोराडी**	रिक्त	२	१०	विज्ञान व तंत्रज्ञान आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	– –	– –	१०००	निरंक माहिती			– –	**भाडयाची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
१६१.	तुळशीराम गायकवाड पाटील कॉलेज ऑफ आर्किटेक्चर, मौजा–धुटी, वर्धा रोड, नागपूर (२०११) **विदर्भ बहूद्देशीय शिक्षण संस्था**	रिक्त	१५	१०	विज्ञान व तंत्रज्ञान	१९	४५	२२२६	–	५०	–	बी	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१६२.	श्रीमती उषाबेन चंद्रकांत ठाकर महिला महाविद्यालय, नागपूर (२०१३) **श्री. नागपूर गुजराती मंडळ, नागपूर**	डॉ. ए. आर. पोतदार एम. फील., एम.एस्सी. पीएच. डी.	२	५	वाणिज्य व व्यवस्थापन	–	२६३	८४८	–	५०	२(एफ)	–	स्वत:ची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
१६३.	श्री. दत्ता मेघे कॉलेज ऑफ आर्किटेक्चर, वानाडोंगरी, नागपूर (२०१५), **नगर युवक शिक्षण संस्था, नागपूर**	डॉ. सिबा वाल्सन एम. टेक., पीएच.डी., बि. आर्च.	–	–	विज्ञान व तंत्रज्ञान	**सत्र २०२०–२१ पासून महाविद्यालय बंद करण्यास नाहरकत प्रमाणपत्र देण्यात आले आहे**					–	–	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१६४.	शासकीय अभियांत्रिकी महाविद्यालय, खापरी (रेल्वे), नागपूर (२०१६), **राज्य सरकार**	डॉ. रेवतकुमार पी. बोरकर, बि.ई.एम. टेक., पीएच.डी.	३४	४४	विज्ञान व तंत्रज्ञान	९२०	५३९	८१५९	२३	५०	२(एफ)	–	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१६५.	सेंट्रल प्रोव्हिंशियल आर्ट, कॉमर्स अॅन्ड सायंस महिला महाविद्यालय, वेळाहरी, जि. नागपूर (२०१९) **विद्याप्रबोधिनी बहूद्देशीय शिक्षण संस्था**	डॉ. अनिता मुदलियार एम. सी. एम., एम. बी. ए., पीएच.डी.	४	३	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	– – –	५ २८ ३९	१५००	–	–	–	–	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१६६.	साक्य सायंस, कॉमर्स अॅन्ड आर्टस, कॉलेज, साक्यनगरी, नागपूर (२०२१) **गुणवंत सार्वजनिक वाचनालय**	रिक्त	३	८	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	१२ ८५ २०	१७ ६७ २६	६४९	–	–	–	–	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१६७.	सेवासदन आर्टस, कॉमर्स अॅन्ड सायंस, सिनिअर कॉलेज, सिताबर्डी, नागपुर (२०२१) **सेवासदन शिक्षण संस्था**	रिक्त	१	१०	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	७ २१ १३	९ ४९ ३०	१४६४	–	–	–	–	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१६८.	मेहरबाबा महाविद्यालय मानेवाडा नागपुर (२०२२) **श्री. अवतार मेहरबाबा बहूद्देशीय शिक्षण संस्था, नागपूर**	रिक्त	२	५	विज्ञान व तंत्रज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	२ २	३ २	५००	–	–	–	–	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१६९.	मॅक्सवेल कला,वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय धामना, हुडकेश्वर रोड नागपूर (२०२२) **मनिषा शिक्षण प्रसारक मंडळ, नागपूर**	रिक्त	१	–	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	– – –	– – –	२२०	निरंक माहिती			–	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
२	**नागपूर जिल्हा : (नागपूर ग्रामीण)**													
१.	नबिरा महाविद्यालय, काटोल (१९६१) **शिक्षण प्रसारक मंडळ, काटोल**	डॉ. सुनिल नवीन एम. ए.,एम. फील., पीएच. डी.	२७	३१	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	२३६ ४६२ १५३	४०३ ७९१ ५३४	४३७२१	५३	१००	२(एफ) व १२(बी)	बी ++ 3rd Cycle –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
२.	सेठ केसरीमल पोरवाल कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, कामठी (१९६५) **शिक्षण प्रसारक मंडळ, कामठी**	डॉ. व्ही.एन . चौव्हान एम. एस्सी., पीएच. डी.	४५	५४	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	३०४ ३७२ २८८	४४० ६३२ ५८१	६०७८७	५३	२००	**२(एफ) व १२(बी)**	**बी ++** **3rd Cycle** **–**	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
३.	कै. डॉ. हरिभाऊ आदमने कला, वाणिज्य महाविद्यालय सावनेर (१९६५), **राष्ट्रविकास शिक्षण संस्था, नागपूर**	डॉ. विरेंद्र जुमडे एम. पी. एड., पीएच. डी.	१०	१२	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	३७१ १२७	१८८ ६८	३०८०५	५३	१००	**२(एफ) व १२(बी)**	**सी +** **–**	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
४	नूतन आदर्श कला, वाणिज्य व श्रीमती मनीबेन हरिलाल बेगड विज्ञान महाविद्यालय उमरेड (१९६८) **आदर्श शिक्षण संस्था, उमरेड**	रिक्त	२५	१३	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	३२६ १०० ४८	४३९ २३० १६१	२७९०८	–	१५०	**२(एफ) व १२(बी)**	**बी ++** **3rd Cycle** **–**	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
५.	श्री. नरेंद्र तिडके कला वाणिज्य महाविद्यालय, रामटेक (१९७०) **गोंदिया शिक्षण संस्था, गोंदिया**	डॉ. संगिता टक्कामोरे एम. कॉम., एम.ए., पीएच. डी.	११	५	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	२२४ १३०	१३३ ११३	२११७०	१००	१००	**२(एफ) व १२(बी)**	**सी** **2nd Cycle** **–**	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
६.	श्री. पंढरीनाथ कला, वाणिज्य महाविद्यालय, नरखेड (१९७१) **प्रेरणा शिक्षण संस्था, नरखेड**	डॉ. जयंत ए.जवंजाळ एम.ए., एम. फिल. पीएच.डी., डी. लिट.	१२	५	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	१४४ ८०	११८ १२४	१९२२६	१००	१००	**२(एफ) व १२(बी)**	**बी +** **2nd Cycle** **–**	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
७.	इंदिरा गांधी कला, वाणिज्य महाविद्यालय, कळमेश्वर (१९८४) **पिपल्स वेलफेअर सोसायटी, नागपूर**	डॉ. अजय चिकटे एम.ए., पीएच.डी., डी.नेट, सेट.	५	२	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	९२ –	१७७ –	५२९३०	–	१००	**२(एफ) व १२(बी)**	**सी ++** **–**	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, ग्रंथालय**
८.	कवी कुलगुरू इन्स्टिट्यूट ऑफ टेक्नॉलॉजी ॲन्ड सायंस, रामटेक (१९८५) **एकशिला शिक्षण संस्था, हनामकोंडा, आंध्रप्रदेश**	रिक्त	९०	१०९	विज्ञान व तंत्रज्ञान	६९२	५६०	६४३७९	४५	१००	**२(एफ)**	**बी ++** **–**	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
९.	अरविंदबाबू देशमुख कला व वाणिज्य महाविद्यालय, भारसिंगी (१९८६) **व्ही. एस. पी. एम. ॲकेडेमी ऑफ हायर एज्युकेशन, नागपूर**	डॉ. प्रकाश पवार एम.ए., पीएच.डी.,	२३	११	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	३५४ १६२ १८७	२२३ १७१ १३८	१४३१६	–	२५०	**२(एफ) व १२(बी)**	**बी ++** **2nd Cycle** **–**	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
१०.	श्री. संत गाडगे महाराज महाविद्यालय, माळीपूरा, हिंगणा (१९९०) **बसवेश्वर शिक्षण संस्था, नागपूर**	डॉ. आरती मोगलेवार एम.कॉम, एम.फील., पीएच. डी.	२२	१०	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	२३१ १२२ १००	२२७ १०६ ११६	१०१८०	–	२५०	**२(एफ) व १२(बी)**	**सी** **2nd Cycle** **–**	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
११.	भिवापूर महाविद्यालय, भिवापूर (१९९०), **बॅकवर्ड क्लास युथ रिलीफ कमेटी, नागपूर**	डॉ. जे. बी. जॉर्ज एम.ए., एम.फील., पीएच. डी.	१७	१२	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	११६ १०८ १४४ –	२६६ १०१ १५९ –	१२१२४	५३	२००	**२(एफ) व १२(बी)**	**बी** **1st Cycle** **–**	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
१२.	राणी इंदिराबाई भोसले महाविद्यालय, कुही (१९९०) **ग्रामविकास शिक्षण मंडळ, नागपूर**	रिक्त	९	६	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	१०५ ९६	१९५ ११३	१०७१५	–	२००	**२(एफ) व १२(बी)**	**बी** **2nd Cycle** **–**	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
१३.	लेमदेव पाटील कला, वाणिज्य महाविद्यालय, मांढळ (१९९०) **श्री. चैतन्नेश्वर शिक्षण मंडळ, नागपूर**	डॉ. प्रदीप रणदिवे एम. एस्सी., पीएच. डी.	१२	१०	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान	७२ १११	१७३ २१४	१२४८४	५०	३००	**२(एफ) व १२(बी)**	**सी** —	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
१४.	महात्मा गांधी कला, वाणिज्य महाविद्यालय पारशिवनी (१९९०) **व्ही. एस. पी. एम. ॲकेडेमी ऑफ हायर एज्युकेशन, नागपूर**	डॉ. ज्ञानेश्वर एन. खडसे, एम.ए.,एम. कॉम.बी.एड.एम.फिल, पीएच. डी.	६	६	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	२७५	२६१	१०७५९	—	२५०	**२(एफ) व १२(बी)**	**सी** **2nd Cycle** —	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
१५.	श्रीमती राजकमल बाबुराव तिडके कला, वाणिज्य महाविद्यालय, मौदा (१९९०), **श्रीराम ग्रामविकास शिक्षण संस्था, नागपूर**	डॉ. देबाशिस समिर भौमिक, एम. एस्सी., पीएच. डी.	१२	८	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	१४४ १४६ ६३	१४९ १३४ ५८	१५२४३	—	२४६	**२(एफ) व १२(बी)**	**बी +** —	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
१६.	माधवराव वानखेडे शारीरिक शिक्षण महाविद्यालय, कामठी (१९९१) **श्री. सदाशिवराव पाटील शिक्षण संस्था, नागपूर**	डॉ. दिलीप कोहळे एम. पी. एड., पीएच. डी.	१०	६	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	२९६	११९	७१०२	—	७५	**२(एफ) व १२(बी)**	— —	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
१७.	छत्रपती शिवाजी कॉलेज ऑफ फिजीकल एज्युकेशन, काटोल, जि. नागपुर (१९९०) **व्ही. एस. पी. एम. ॲकेडेमी ऑफ हायर एज्युकेशन, नागपूर**	रिक्त	—	—	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	**सत्र २०१८.२०१९ पासुन पत्रव्यवहार नाही**						— —	**भाडयाची**	**वर्गखोल्या, ग्रंथालय**
१८.	बॅरि. शेषराव वानखेडे महाविद्यालय, मोहपा (१९९१) **मोहपा शिक्षण संस्था, मोहपा**	डॉ. एम. व्ही. कोल्हे एम.ए., एम. फिल., पीएच. डी.	८	६	मानवविज्ञान	१२५	२१७	५६०२	—	१००	**२(एफ) व १२(बी)**	**सी** **3rd Cycle** —	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
१९.	राणी लक्ष्मीबाई महिला कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, सावरगांव (१९९२) **शिदे शिक्षण संस्था, सावरगांव**	डॉ. ए. वाय. करकरे एम. पी. एड., पीएच. डी.	७	६	मानवविज्ञान	—	११९	६१७३	—	१००	**२(एफ) व १२(बी)**	**बी** **1st Cycle** —	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
२०.	स्व. श्री. के. झेड. श्रीखंडे विज्ञान महाविद्यालय, कळमेश्वर (१९९२) **डॉ. भाभा विज्ञान लोकशिक्षण संस्था, कळमेश्वर**	डॉ. आनंदराव के. तिखे, एम. एस्सी., बी. एड., पीएच.डी.	१५	१०	विज्ञान व तंत्रज्ञान	७७	२३४	४५१२	—	१००	**२(एफ) व १२(बी)**	**बी +** **2nd Cycle** —	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
२१.	शरदचंद्र कला व वाणिज्य महाविद्यालय, बुट्टीबोरी (१९९२) **साईकृपा किसान शिक्षण संस्था, बुट्टीबोरी**	डॉ. साहेबराव चव्हान एम. ए., एम. कॉम, एम. फिल.,पीएच डी.	१०	७	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	८२ ६०	१२२ ११७	१४४१५	—	१५०	**२(एफ) व १२(बी)**	**बी** **1st Cycle** —	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
२२.	तायवाडे कॉलेज, महादुला, कोराडी (१९९३) **श्री सच्चिदानंद शिक्षण संस्था, नागपूर**	डॉ. शरयू तायवाडे एम. ए., एम. फिल., बी. एड., पीएच डी.	३३	१७	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	३८५ ६७६ ५८३	३६६ ४९० ६६८	२४१५७	११	३००	**२(एफ) व १२(बी)**	**ए +** —	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
२३.	भालेराव विज्ञान महाविद्यालय, सावनेर (१९९३) **हायर एज्युकेशन सोसायटी, सावनेर**	डॉ. पराग निमिशे	१३	१२	विज्ञान व तंत्रज्ञान	१११	३४७	४७३४	—	७५	**२(एफ) व १२(बी)**	**बी** **2nd Cycle** —	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
२४.	महात्मा जोतीबा फुले शारीरिक शिक्षण महाविद्यालय, उमरेड (१९९३), **बाळ गंगाधर टिळक बहूद्देशीय शिक्षण संस्था, नागपूर**	डॉ. गणेश कटकदेवरे एम. पी. एड., पीएच. डी.	४	८	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	२२१	३८	३४७९	–	–	–	– –	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
२५.	मातोश्री अंजनाबाई मुंदाफळे समाजकार्य व कला महाविद्यालय, नरखेड (१९९४), **डॉ. पंजाबराव देशमुख शिक्षण संस्था, नागपूर**	रिक्त	१४	१४	मानवविज्ञान आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	– १०५	– १२५	७२३७	–	१००	–	बी + –	भाडयाची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
२६.	स्व. राजेंद्रसिंग उर्फ बाबा व्यास कला, वाणिज्य महाविद्यालय, कोंढाळी (१९९४), **श्री. संत गुलाबबाबा शिक्षण संस्था, कोंढाळी**	रिक्त	८	८	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	१०९ –	१२८ –	३३५३	–	१००	–	सी 1st Cycle –	भाडयाची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
२७.	बॅरि. शेषराव वानखेडे कला महाविद्यालय, खापरखेडा (१९९४) **बॅरि. शेषराव वानखेडे फिप्टीसिक्स बथडे फेडरेशन, नागपूर**	डॉ. रा. जी. टाले एम. ए.,एम. फिल., पीएच. डी.	८	७	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	१८९ ३५	२१७ २९	९५७५	–	२००	२(एफ) व १२(बी)	बी 2nd Cycle –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
२८.	के. डी. पवार शिक्षण महाविद्यालय, सावनेर, (१९९४) **महात्मा फुले समता शिक्षण संस्था, नागपूर**	डॉ. सुरेश मोहतकर., एम. पी. एड., पीएच. डी.	५	१०	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	१५८	६०	४३१२	–	–	–	– –	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
२९.	शारीरिक शिक्षण महाविद्यालय, कोराडी (१९९४), **श्री. सच्चिदानंद शिक्षण संस्था, नागपूर**	रिक्त	९	७	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	२७३	७७	३०४६	–	–	२(एफ)	–	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
३०.	जोतीराव फुले समाजकार्य महाविद्यालय, उमरेड (१९९४) **बाळ गंगाधर टिळक बहूद्देशीय शिक्षण संस्था, नागपूर**	रिक्त	१६	१२	विज्ञान व तंत्रज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	– १० ९८	– ७ ११९	६६३९	–	५०	–	– –	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
३१.	मदर टेरेसा समाजकार्य महाविद्यालय, काटोल (१९९४), **इंडियन युथ ॲन्ड वुमेन्स डेव्हलपमेंट सोसायटी, नागपूर**	रिक्त	६	८	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	६६	११०	६२३२	–	–	–	– –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
३२.	गुलाब नबी आझाद शारीरिक शिक्षण महाविद्यालय, खापरी, जि. नागपूर (१९९५) **मागासवर्गीय एज्युकेशन सोसायटी, गुजरी रोड, पुसद**	रिक्त	२	४	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	६५	१९	२१२५	–	–	–	– –	भाडयाची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
३३.	माधवराव तिडके शारीरिक शिक्षण महाविद्यालय, मौदा (१९९५) **श्रीराम ग्राम विकास शिक्षण संस्था, नागपूर**	डॉ.चंद्रकांत एस. दुबळे., एम.पी. एड., पीएच. डी.	५	६	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	२०	१५	२०१५	–	–	–	– –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
३४.	समाजकार्य महाविद्यालय, कामठी (१९९५), **लॉर्ड बुद्धाज सारीपुत्र ज्ञान प्रसारक शिक्षण संस्था, नागपूर**	रिक्त	१५	१०	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	६५	१५७	६७०८	–	१००	२(एफ)	बी 1st Cycle –	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
३५.	जीवन विकास कला महाविद्यालय, थुगांवदेव (१९९६) **ग्राम सुधार योजना, थुगांवदेव**	डॉ. डी. एस. भोंगाडे एम. लिब., एम. फल., पीएच.डी.	१२	८	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	१९० १६६ २०५	२५३ ५५ १९२	१३१९६	–	२००	२(एफ) व १२(बी)	बी ++ 2nd Cycle –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
३६.	महालक्ष्मी जगदंबा आर्टस, कॉमर्स ॲन्ड सायंस कॉलेज महादुला, कोराडी (२००४), **महालक्ष्मी जगदंबा शिक्षण संस्था, कोराडी**	रिक्त	३	१०	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	९ ४२ –	१२ २५ –	१०७५	–	३५	–	– –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
३७.	श्रीमती किशोरीताई भोयर कॉलेज ऑफ फार्मसी, कामठी (१९९७) **श्री.सदाशिवराव पाटील शिक्षण संस्था, कामठी**	डॉ. मिलिंद उमेकर एम. फार्म., पीएच.डी.	४८	५७	विज्ञान व तंत्रज्ञान	३२८	४३२	१७७४०	–	१००	२(एफ) व १२(बी)	ए 2nd Cycle NBA	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
३८.	के. डी. के. कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग, उमरेड (१९९९) **बॅकवर्ड क्लास युथ रिलीफ कमेटी, नागपूर**	डॉ. अतुल सी. वाघमारे पीएच. डी	–	–	विज्ञान व तंत्रज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	**सत्र २०१९–२०२० पासुन महाविद्यालय बंद करण्यास नाहरकत प्रमाणपत्र देण्यात आले आहे**						– –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
३९.	ॲकेडेमी ऑफ आर्टस ॲन्ड सायंस महिला कला महाविद्यालय, उमरेड (१९९९) **ॲकेडेमी ऑफ आर्टस ॲन्ड सायन्स, उमरेड**	रिक्त	५	७	मानवविज्ञान	–	१९५	२७६७	–	१००	–	सी 1stCycle –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
४०.	विद्यासागर शिक्षण संस्थेचे विद्यासागर कला महाविद्यालय, खैरी, ता. रामटेक (१९९९) **विद्यासागर शिक्षण संस्था, रामटेक**	डॉ. पी. के. यु. पिल्लई, एम. ए., एम. फिल., पीएच.डी.	९	८	मानवविज्ञान	६२	१८६	२१५०	–	१५०	२(एफ) व १२(बी)	बी –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
४१.	महालक्ष्मी जगदंबा कॉलेज ऑफ लायब्ररी सायंस, कोराडी (२००१), **अभिनव बहूद्देशीय सामाजिक संस्था, नागपूर**	रिक्त	११	७	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	२४ २ ४० ९	४९ ४ ८२ २०	१०५०	–	४५	–	– –	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
४२.	स्व. संजय चहांदे कला व श्री. प्रमोद चहांदे वाणिज्य महाविद्यालय, कन्हान (२००३) **यंगज मल्टीपरपज एज्युकेशन सोसायटी, कामठी**	रिक्त	२	१०	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	५१ ५२	४४ ४१	४८२३	–	८७	–	– –	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
४३.	नगर परिषद शिवाजी महाविद्यालय, मोवाड (१९९६) **नगर परिषद, मोवाड**	डॉ. के. आर. झिलपे एम.ए., पीएच.डी.	९	७	मानवविज्ञान	११५	१०७	३४४२	–	१००	२(एफ) व १२(बी)	ए 2nd Cycle –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
४४.	ताई गोळवलकर विज्ञान महाविद्यालय, रामटेक (२००६) **श्रीराम शिक्षण संस्था, रामटेक**	डॉ. आर. एन. सिंगरू एम.एस्सी., पीएच.डी.	१६	१२	विज्ञान व तंत्रज्ञान	८१	३२३	१४१७	–	१५०	२(एफ)	बी 1st Cycle –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
४५.	श्री बाबुरावजी तिडके अध्यापक महाविद्यालय, मौदा (२००५) **श्रीराम ग्रामविकास शिक्षण संस्था, नागपूर**	रिक्त	–	–	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	–	–	**सत्र २०१७ पासुन विद्यार्थी प्रवेशीत नाही.**				– –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
४६.	कै. गोविंदराव वंजारी अध्यापक महाविद्यालय, बुटीबोरी, जि. नागपूर (२००६), **अमर सेवा मंडळ, नागपूर**	रिक्त	४	५	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	१७	८३	४५९२	–	–	**२(एफ)**	– / –	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
४७.	के. डी. पवार शिक्षण महाविद्यालय, सावनेर, (२००६), **महात्मा फुले समता शिक्षण संस्था, नागपूर**	रिक्त	४	७	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	८	९३	५५७२	–	–	–	– / –	**भाडयाची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
४८.	जीवन विकास शिक्षण महाविद्यालय, थुगांवदेव (२००६) **ग्राम सुधार योजना, थुगांवदेव**	डॉ. गोविंदप्रसाद दुबे एम.कॉम., एम.एड., एम. फिल., पीएच. डी.	२	७	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	२५	८३	३६९१	–	–	–	– / –	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
४९.	कमला नेहरू कॉलेज ऑफ फार्मसी, बोरखेडी, जि. नागपूर (२००६) **अमर सेवा मंडळ, नागपूर**	डॉ. जगदिश बाहेती एम. फार्म., पीएच.डी.	२१	३३	विज्ञान व तंत्रज्ञान	१११	२२२	१२२१०	–	७९	**२(एफ)**	**बी ++** / –	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
५०.	सोनेकर कॉलेज ऑफ फार्मसी, देवी रोड, महादुला,कोराडी (२००६),**रवी बहूद्देशीय शैक्षणिक संस्था, नागपूर**	रिक्त	१६	२१	विज्ञान व तंत्रज्ञान	९१	१९१	७९५५	–	५०	–	– / –	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
५१.	श्रीमती किशोरीताई भोयर कॉलेज ऑफ एज्युकेशन, कामठी (२००६) **श्री.सदाशिवराव पाटील शिक्षण संस्था, कामठी**	डॉ. शुभलक्ष्मी जगताप, एम. ए., एम.एड., पीएच. डी.	४	८	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	२२	८१	४८७४	–	–	–	– / –	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
५२.	गुरुनानक इन्स्टिट्यूट ऑफ इंजिनिरिंग ॲन्ड टेक्नॉलॉजी, दहेगांव, कळमेश्वर (२००७) **गुरुनानक शिक्षण संस्था, नागपूर**	डॉ. हेमंत हजारे पीएच.डी.	७४	३३	विज्ञान व तंत्रज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	५१६ ३६	३५६ ६६	२३८९१	१	८०	**२(एफ)**	**बी 1st Cycle** / –	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
५३.	तुळशिरामजी गायकवाड पाटील कॉलेज ऑफ इंजिनिरिंग ॲन्ड टेक्नॉलॉजी, मोहगांव, जि. नागपूर (२००७), **विदर्भ बहूद्देशीय शिक्षण संस्था, नागपूर**	डॉ. संदिप गायकवाड पीएच. डी.	२०८	१०१	विज्ञान व तंत्रज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	१६२१ २९१	७७७ २२८	४१४५०	–	१५०	**२(एफ)**	**ए + 1st Cycle** / –	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
५४.	तायवाडे कॉलेज ऑफ फार्मसी, कोराडी, जि. नागपूर (२००७), **श्री. सच्चीदानंद शिक्षण संस्था, नागपूर**	डॉ. सी. ए. डोईफोडे एम. फार्म., पीएच.डी.	१६	२१	विज्ञान व तंत्रज्ञान	११६	१६२	७८६६	–	५०	–	**ए + 1st Cycle** / –	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
५५.	महंमद अली कॉलेज ऑफ एज्युकेशन, कामठी, जि. नागपूर (२००७), **बी. बी. शिक्षण आणि कल्याण संस्था, कामठी**	रिक्त	३	५	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	१६	८४	३७२४	–	–	–	– / –	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
५६.	सोनेकर बी. एड. कॉलेज, कोराडी, जि. नागपूर (२००७), **रवी बहूद्देशीय शैक्षणिक संस्था, नागपूर**	रिक्त	६	८	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	२२	८५	४८१०	–	–	–	– / –	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
५७.	समता शिक्षण महाविद्यालय, मोवाड, जि. नागपूर (२००७), **श्री. तुकाराम ग्रामीण शिक्षण प्रसारक मंडळ, गडचिरोली**	डॉ. रमेश एन., ढोरे बी.एस.सी. एम.एस्सी. एम.ए., एम.एड., एम.फिल., पीएच. डी.	३	८	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	२६	८०	३५३६	–	–	**२(एफ)**	– / –	**भाडयाची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
५८.	श्री. एम. डी. बोंडे पाटील शिक्षण महाविद्यालय, ब्राम्हणी, कळमेश्वर, जि. नागपूर (२००७) **श्री. तुकाराम ग्रामीण शिक्षण प्रसारक मंडळ, गडचिरोली**	रिक्त	४	८	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	१४	८८	३६६०	–	–	–	– –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
५९.	रविद्रनाथ टागोर कॉलेज कला, विज्ञान व वाणिज्य, डोंगरगांव, वर्धा रोड, जि. नागपूर (२००८) **सेंट्रल इंडिया इन्स्टिट्यूट ऑफ एज्युकेशन, ॲन्ड कल्चरल डेव्हलपमेंट, नागपूर**	रिक्त	४	६	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	९२ २२	७५ २१	२५२४	–	५०	२(एफ)	सी	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
६०.	श्री. विठ्ठलराव खोब्रागडे कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, चोपा/माजरी, ता. उमरेड (२००८) **श्री. विठ्ठलराव खोब्रागडे शिक्षण संस्था, नागपूर**	रिक्त	–	४	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	– –	– –	४४२०	निरंक माहिती			– –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
६१.	संदेश कला महाविद्यालय, सिर्सी, ता. उमरेड (२००८) **संजीवनी शिक्षण संस्था, कुही, मांढळ**	रिक्त	२	७	मानवविज्ञान	८१	४५	८००	–	–	–	–	भाडयाची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
६२.	गोपीकिसन बंग कला व विज्ञान महाविद्यालय, हिंगणा, जि. नागपूर (२००८), **संत गमाजी महाराज शिक्षण संस्था, हिंगणा**	रिक्त	–	–	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान	कॉलेज बंद ची प्रक्रिया सुरू आहे					–	– –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
६३.	नेहरू महाविद्यालय, हिंगणा, जिल्हा नागपूर (२००८) **संत गमाजी महाराज शिक्षण संस्था, हिंगणा**	रिक्त	–	–	विज्ञान व तंत्रज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	कॉलेज बंद ची प्रक्रिया सुरू आहे					–	– –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
६४.	नागपूर इन्स्टिट्यूट ऑफ टेक्नॉलॉजी, एस. नं.१३/१, माहुरझरी, जि नागपूर (२००८), **श्री. साई शिक्षण संस्था, नागपूर**	डॉ. अमोल देशमुख पीएच.डी.	८२	७५	विज्ञान व तंत्रज्ञान	७७३	५५४	२१४३२	११	१००	–	बी 1st Cycle –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
६५.	जगत प्रकाश बी. एड कॉलेज, सिध्दार्थनगर, कामठी रोड, नागपूर (२००८) **ऑल सिख एज्युकेशन सोसायटी, नागपूर**	रिक्त	४	८	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	१४	८५	३९५०	–	–	–	–	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
६६.	श्री. गोविंदराव वंजारी कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग ॲन्ड टेक्नॉलॉजी, सलाई गोधणी (२००८) **अमर सेवा मंडळ, नागपूर**	डॉ.सलिम एस. चव्हाण बि. ई., एम. टेक., पीएच.डी.	१५	४२	विज्ञान व तंत्रज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	९४५ ५३	४४१ ८०	२७५५३	–	५०	–	बी 1st Cycle –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
६७.	जे. डी. कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग ॲन्ड मॅनेजमेंट, खंडाळा (२००८) **जयदेव एज्युकेशन सोसायटी, नागपूर**	रिक्त	१६	३५	विज्ञान व तंत्रज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	– ९२	– ९१	२०४०	–	४०	२(एफ)	ए 1st Cycle –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
६८.	एस. बी. जैन इन्स्टिट्यूट ऑफ टेक्नॉलॉजी, मॅनेजमेंट ॲन्ड रिसर्च, येरला (२००८), **श्री. शांतीलाल बडजाते, चॅरिटेबल ट्रस्ट, नागपूर**	डॉ. एस. एल. बडजाते बि. ई., एम. ई., पीएच.डी.	५८	५८	विज्ञान व तंत्रज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	११६७ १२२	६२६ १२५	२६९९७	२३	७५	**२(एफ)**	**ए** **1st Cycle** –	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
६९.	झुलेलाल इन्स्टिट्यूट ऑफ टेक्नॉलॉजी,लोणारा (२००८),**समृद्धी सार्वजनिक चॅरिटेबल ट्रस्ट, नागपूर**	डॉ. नरेंद्र जि. बावने बि. ई., एम. टेक., पीएच.डी.	९४	५२	विज्ञान व तंत्रज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	७७२ १४२	५१९ १५७	२४८६४	१०	१००	**२(एफ)**	**ए +** **1st Cycle** –	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
७०.	स्वामिनारायन सिध्दांता इन्स्टिट्यूट ऑफ टेक्नॉलॉजी, खापरी ता.कळमेश्वर (२००८),**सर्व सिद्धांत एज्युकेशन सोशल्स, नागपूर**	रिक्त	३९	२६	विज्ञान व तंत्रज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	३५१ ६९	१२१ ५५	२२३९६	–	१००	–	– –	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
७१.	वैनगंगा कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग ॲन्ड मॅनेजमेंट, डोंगरगांव (२००८) **वैनगंगा बहूद्देशीय विकास संस्था, नागपूर**	रिक्त	११६	४८	विज्ञान व तंत्रज्ञान	११८७	७१६	१८५४२	–	७०	**२(एफ)** **व** **१२(बी)**	**ए** –	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
७२.	विलासराव देशमुख कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग ॲन्ड टेक्नॉलॉजी, मौदा (२००८), **श्रीराम ग्रामविकास शिक्षण संस्था, नागपूर**	रिक्त	३८	६५	विज्ञान व तंत्रज्ञान	३९६	८१	८१००	–	–	–	– –	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
७३.	जी. एच. रायसोनी इन्स्टिट्यूट ऑफ मॅनेजमेंट ॲन्ड रिसर्च, खापरखेडा (२००८), **चैतन्य बहूद्देशीय शिक्षण संस्था, नागपूर**	रिक्त	५	८	वाणिज्य व व्यवस्थापन	१८०	१९५	५३८२	–	५०	**२(एफ)**	**बी ++** **1st Cycle** –	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
७४.	कला, वाणिज्य महाविद्यालय, पाटणसावंगी, ता. सावनेर, नागपूर (२००८), **नागपूर कृषी विकास प्रतिष्ठान, नागपूर**	रिक्त	२	२	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	३९ ९	८३ ३२	११५२	१००	–	–	– –	**भाडयाची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
७५.	विद्या शिक्षण प्रसारक मंडळचे बी. एड. कॉलेज, खुटांबा रोड, काटोल (२००८), **व्ही. एस. पी. एम. ॲकेडेमी ऑफ हायर एज्युकेशन, नागपूर**	रिक्त	४	५	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	१५	८७	३७७८	–	–	–	– –	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
७६.	उमरेड शिक्षण महाविद्यालय, उमरेड (२००८), **बॅकवर्ड क्लास युथ रिलीफ कमिटी, नागपूर**	रिक्त	३	८	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	२३	७७	३२०४	–	–	–	– –	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
७७.	आदिनाथ शिक्षण महाविद्यालय, रनाळा, कामठी (२००८) **स्व. मुलचंद जैन जनकल्याण शिक्षण संस्था, नागपूर**	रिक्त	५	८	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	१८	८२	३८८६	–	–	–	– –	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
७८.	बोंडे शिक्षण महाविद्यालय, खापरी, कळमेश्वर (२००८), **सरस्वती बहूद्देशीय समाज शिक्षण संस्था, कळमेश्वर**	रिक्त	४	८	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	१७	८३	५३९५	–	–	–	– –	**भाडयाची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
७९.	सेंट्रल इंडिया कॉलेज ऑफ बिझनेस मॅनेजमेंट ॲन्ड स्टडीज, सर्वे नं.२४, पी. एच. नं. १२–ए, मौजा लोणारा (२००९), **मेहमुदा शिक्षण आणि महिला ग्रामीण विकास बहूद्देशीय संस्था, लोणारा**	रिक्त	१५	९	वाणिज्य व व्यवस्थापन	११२	१०८	६१००	–	–	–	– –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
८०.	ग्रीन हेवन इन्स्टिट्यूट ऑफ मॅनेजमेंट ॲन्ड रिसर्च, झरी (२००९) **जयदुर्गा बहूद्देशीय जनकल्याण शिक्षण संस्था, नागपूर**	रिक्त	१४	१६	वाणिज्य व व्यवस्थापन	१४७	९९	५७५५	–	१००	२(एफ)	बी + 1stCycle –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
८१.	पुष्पक महाविद्यालय, गिरडकर ले–आउट, उमरेड (२००९) **अश्विनी मल्टीपरपज सोसायटी, नागपूर**	रिक्त	७	१०	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	६८ ३० ३१	२८ १५ ७७	२२१८	–	७५	–	– –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
८२.	कला व वाणिज्य महाविद्यालय, थडीपवनी (२००९) **राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज बहूद्देशीय संस्था, नागपूर**	रिक्त	५	८	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	१७२ २५४	८९ ७१	२३५०	–	५०	–	बी 1stCycle –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
८३.	अमर कला व वाणिज्य महाविद्यालय, टाकळघाट (२००९) **अमर एज्युकेशन सोसायटी, टाकळघाट**	रिक्त	१	३	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	५ –	८ –	५४७	–	–	–	– –	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
८४.	बेला महाविद्यालय, बेला, ता. उमरेड (२००९) **तुळजाभवानी बहूद्देशीय संस्था, भिवापूर**	रिक्त	२	८	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	३०	४३	८१०	–	५०	–	– –	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
८५.	राम गणेश गडकरी कला, वाणिज्य महविद्यालय, काटोल नाका, सावनेर (२००९), **नंदकृपा ग्रामीण विकास बहूद्देशीय शिक्षण संस्था, सावनेर**	रिक्त	३	४	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	१३४ १०६	१४८ ९६	१०७८	–	१००	–	– –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
८६.	मुकुंदराजस्वामी महाविद्यालय, पचखेडी (गांडली) (२००९) **नारायण स्मृती बहूद्देशीय संस्था, बोथली**	रिक्त	४	६	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	१४४ १२५	१५९ ६८	१२४७	–	५०	–	– –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
८७.	एलीट कॉलेज ऑफ कम्प्यूटर अप्लिकेशन कॉमर्स ॲन्ड मॅनेजमेंट स्टडीज,नाग मंदीराजवळ, मेनरोड, सावनेर(२००९), **श्रीकृष्ण एज्युकेशन सोसायटी, सावनेर**	रिक्त	४	५	वाणिज्य व व्यवस्थापन	९७	१०७	१५००	–	५०	–	– –	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
८८.	पंकज पा. तिजारे महाविद्यालय, वेलतुर, ता. कुही (२००९), **सवित्रीबाई फुले बहूद्देशीय ग्रामीण विकास संस्था, वेलतूर**	डॉ. सुरेश भागवत एम.कॉम., एम.फिल., पीएच. डी.	७	११	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	१५० ६७ १६१	९५ २५ १६४	१६७४	–	५०	–	– –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
८९.	रेवनाथ चोरे कॉलेज, नागपूर रोड, वार्ड ६, सावनेर (२००९) **स्व.रेवनाथ चोरे मेमोरियल ट्रस्ट, नागपूर**	रिक्त	२	४	वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	५७ ५०	५२ ३६	१०८०	—	५०	—	— —	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
९०.	रामकृष्ण वाघ कॉलेज ऑफ आर्टस ॲन्ड कॉमर्स, बोखारा, कोराडी रोड, नागपूर (२००९) **छत्रपती शाहू महाराज शिक्षण संस्था, नागपूर**	रिक्त	१०	८	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	३२०	२२८	४१५२	—	२००	—	— —	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
९१.	कपिलेश्वर कॉलेज ऑफ कॉमर्स ॲन्ड मॅनेजमेंट, सावनेर, जि. नागपूर (२००९) **छत्रपती शाहु महाराज शिक्षण संस्था, न्यू. पांजरा, कोराडी**	रिक्त	१	२	वाणिज्य व व्यवस्थापन	—	—	१०००	**निरंक माहिती**			— —	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
९२.	विद्याभारती आर्टस कॉमर्स, ॲन्ड सायंस कॉलेज, काटोल, जि. नागपुर (२००९), **नवदेवी बहूद्देशीय शिक्षण संस्था, काटोल**	रिक्त			मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	**सत्र २०१९—२०२० पासुन प्रस्ताव नाही**						— —	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
९३.	नागार्जुना इन्स्टिट्यूट ऑफ इंजिनिअरिंग ॲन्ड टेक्नॉलॉजी ॲन्ड मॅनेजमेंट, सातनवरी (२००९) **मैत्रेय एज्युकेशन सोसायटी, नागपूर**	डॉ. एस. एम. केलो एम. टेक., पीएच.डी.	४५	३६	विज्ञान व तंत्रज्ञान	६९१	३२४	१३६१२	—	१००	—	**सी** **1st Cycle** —	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
९४.	गुरुनानक इन्स्टिट्यूट ऑफ टेक्नॉलॉजी, दहेगांव, कळमेश्वर रोड जि. नागपूर (२००९), **गुरुनानक एज्युकेशन सोसायटी, दहेगांव**	डा. सुधिर शेळके पीएच.डी.	७४	३०	विज्ञान व तंत्रज्ञान	६३६	२२२	१९२५३	—	५९	**२(एफ)**	**बी** **1stCycle** —	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
९५.	रणधीरसिंग भदोरीया महाविद्यालय, उमरेड (२०१०), **संत गुलाबबाबा शिक्षण संस्था, उमरेड**	रिक्त	६	६	वाणिज्य व व्यवस्थापन	८१	१७७	१५८८	—	७५	—	**बी +** **1stCycle** —	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
९६.	डी. डी. भोयर कॉलेज ऑफ आर्टस ॲन्ड सायंस, मौदा (२०१०) **उज्ज्वल बहूद्देशीय संस्था, नागपूर**	डॉ. संजय खुदळे एम.पी.एड. डी.वाय.एस.,पीएच. डी.	१५	१०	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान	८३ १३७	१६० ४२९	२८५०	—	१००	**२(एफ)**	— —	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
९७.	कमिन्स कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग फॉर वुमेन, मौजा सुकळी, ता. हिंगणा, जि. नागपूर (२०१०), **महर्षी कर्वे स्त्री शिक्षण संस्था, पुणे**	डॉ. मिलींद खानापूरकर	३३	३२	विज्ञान व तंत्रज्ञान	—	६०६	१०३९६	९	१००	—	**बी ++** **1stCycle** —	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
९८.	व्ही. एम. इस्टिट्यूट ऑफ इंजिनिअरिंग ॲन्ड टेक्नॉलॉजी, डोंगरगांवजवळ, वर्धा रोड, जि. नागपूर (२०१०), **सेमाना विज्ञान वनविकास प्रशिक्षण मंडळ, नागपूर**	डॉ. अकुश मानकर एम.ई., बी. ई., पीएच. डी.	४३	५५	विज्ञान व तंत्रज्ञान	९२५	२९६	८३९५			—	—	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
९९.	सुर्योदय कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग ॲन्ड टेक्नॉलॉजी, विहीरगांव, उमरेड रोड, जि. नागपूर (२०१०) **नॅशनल रूरल डेव्हलपमेंट ॲन्ड रिसर्च सोसायटी, नागपूर**	डॉ. विठ्ठल गु. अरजपुरे एम.टेक. पीएच डी.	७५	७५	विज्ञान व तंत्रज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	९८२ ३३	४१५ ३३	१७०३२	२	५०	२(एफ)	ए 2nd Cycle –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१००.	श्री. साई प्रसाद कॉलेज ऑफ आर्टस् सालवा, ता. मौदा (२०१२) **श्री. साई सेवा शिक्षण मंडळ, रामटेक**	रिक्त	२	५	मानवविज्ञान	७१	७३	१४७०	–	७५	–	– –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
१०१.	नालंदा कला, विज्ञान व गृहविज्ञान महाविद्यालय, भिवापूर (२०१२) **भारतीय ग्रामीण विकास संस्था, पवनी, जि. भंडारा**	रिक्त	४	७	विज्ञान व तंत्रज्ञान आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	– –	– –	५२५	निरंक माहिती			– –	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१०२.	सहादेवराव भुते कला महाविद्यालय, साळवा, ता. कुही. (२०१२) **ग्रामीण अपंग बहूद्देशीय शिक्षण विकास संस्था, मांढळ, ता. कुही**	रिक्त	४	९	मानवविज्ञान	१६९	८८	१०००	–	५०	–	– –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
१०३.	मारोतराव पानतावने महाविद्यालय, कांद्री, कन्हान, जि. नागपूर (२०१२) **नवयुग एज्युकेशन ॲन्ड बहूद्देशीय संस्था, कन्हान**	रिक्त	७	३	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	१७ १० १६	१४ ४ ३४	३१५८	–	५२	–	– –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१०४.	राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज आर्टस् कॉलेज देवलापार, जि. नागपूर (२०१२), **राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज बहूद्देशीय शिक्षण संस्था, हिवराबाजार**	रिक्त	३	५	मानवविज्ञान	५५	६३	२०५४	–	५०	–	– –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
१०५.	नागार्जुना इन्स्टिट्यूट, नागलोका, कामठी रोड, भिलगांव, जि. नागपूर (२०१२) **नागार्जुन ट्रेनिग इन्स्टिट्यूट, नागपूर**	रिक्त	१	१०	विज्ञान व तंत्रज्ञान मानवविज्ञान	– १६	– २७	६५००	–	–	–	– –	भाडयाची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
१०६.	डॉ. विठ्ठलराव खोब्रागडे बी.एड. कॉलेज, चांपा, ता. उमरेड (२०१३) **डॉ. विठ्ठलराव खोब्रागडे शिक्षण विकास संस्था, उमरेड रोड, नागपूर**	रिक्त	९	१४	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	४०	१६०	४४२०	–	–	–	– –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१०७.	सौ. सुजाता मोटघरे महिला महाविद्यालय, उमरेड (२०१३) **स्व. श्री. ज्ञानेश्वरजी मेंघरे बहूद्देशीय शिक्षण संस्था, नागपूर**	रिक्त	१	–	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान	– –	– –	६००	निरंक माहिती		–	– –	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१०८.	धिमन मल्टी एज्युकेशन कॉलेज ऑफ कॉमर्स ॲन्ड सायन्स,ब्राम्हणी (२०१३), **गांधी शिक्षण संस्था, धापेवाडा**	रिक्त	१	५	वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	११६ –	६९ –	५५०	–	–	–	– –	भाडयाची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
१०९.	साईबाबा कला व विज्ञान महाविद्यालय, पारशिवनी (२०१३) **ज्ञानरंजन क्रीडा बहूद्देशीय संस्था, पारशिवनी**	डॉ. जार्ज अगस्तीन एम. ए. पीएच डी. सेट	६	११	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान	२४६ २०५	११८ २६८	१४७५	२	७५	२(एफ)	– –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
११०.	यशवंत महाविद्यालय, कळमेश्वर (२०१४) **सुशील बहूद्देशीय शिक्षण संस्था**	रिक्त	१२	४	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान	४६ २६	५४ ४२	४२३१	–	७५	–	– –	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१११.	झुलेलाल इन्स्टिट्यूट ऑफ आर्किटेक्चर, जि. नागपूर (२०१६) **समृद्धी सार्वजनिक चॅरिटेबल ट्रस्ट, नागपूर**	रिक्त	९	२	विज्ञान व तंत्रज्ञान	५	६	१२६२	–	–	–	–	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
११२.	अवधूत महिला महाविद्यालय, मौजा भोजापूर, कुही, जि. नागपूर (२०१९), **स्व. मधुकरराव देशमुख शिक्षण संस्था, नागपूर**	रिक्त	७	४	विज्ञान व तंत्रज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	– –	५५ –	५००	–	–	–	– –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
११३.	सरस्वती महिला महाविद्यालय (कला,वाणिज्य व विज्ञान) नाईक ले–आउट, सावनेर, जि. नागपूर (२०१९), **सरस्वती बहूद्देशीय शिक्षण संस्था, पाटणसावंगी**	रिक्त	७	३	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	– – –	१०९ १८६ ३१२	१८२७	–	१००	–	– –	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
११४.	सरस्वती महाविद्यालय आर्ट, कॉमर्स अॅन्ड सायंस, बोकारा, जि. नागपूर (२०१९) **सरस्वती बहूद्देशीय शिक्षण संस्था**	रिक्त	७	४	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	७९ ६० १०५	४२ ५८ ३९	२०६०	–	१००	–	– –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
११५.	श्रीमती सुग्रता वंजारी महिला महाविद्यालय, स.न.६८३०, वडोदा, ता. कामठी, जि. नागपूर (२०१९) **गायत्री बहूद्देशीय शिक्षण संस्था, कोंढी**	रिक्त	४	५	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	– – –	२६ २२ ५५	२३३८	५०	–	–	– –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
११६.	एन.एम. सायंस कॉलेज, उटी (भिवापूर), उमरेड रोड, ता. उमरेड जि. नागपूर (२०२१) **के. डि. एम. एज्युकेशन सोसायटी**	डॉ. अशोक वैद्य एम. एससी., पीएच डी.	६	४	विज्ञान व तंत्रज्ञान	७	–	१७१	–	–	–	– –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
११७.	लोकप्रभा महाविद्यालय, नरखेड, ता. नरखेड जि. नागपूर (२०२१) **रामकिशन बहूद्देशीय शिक्षण संस्था**	रिक्त	४	७	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	८ ३ ६	५ १ ३	५००	–	–	–	–	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
११८.	लोकसेवा महिला महाविद्यालय, खैरी, ता. हिंगणा, जि. नागपूर (२०२१) **सिटीझन अपलिफ्ट सोसायटी**	डॉ. पोर्णिमा गिरी	६	४	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	– – –	१७ २ २	५१७	–	–	–	– –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
११९.	प्रबोधनकार महिला महाविद्यालय, रामटेक, ता. रामटेक, जि. नागपूर (२०२१) **गुरुदेव राष्टीय विकास संस्था**	डॉ. सुरेश भागवत एम.कॉम., एम.फिल., पीएच डी.	२	९	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	– – –	१८४ २६ ६५	१५००	–	–	–	– –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
१२०.	सिंधुताई सपकाळ महिला महाविद्यालय, बडेगाव. जि. नागपूर (२०२१), **निखीलेश्वर बहूद्देशीय शिक्षण संस्था कोराडी, जि.नागपूर**	रिक्त	३	२	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	– – –	२२ ७ ९	१००० 	– 	– 	– 	– –	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१२१.	शांतीनिकेतन बिझनेस स्कूल, सर्व्हे नं२२/३, कामठी रोड, उप्पलवाडी इंडस्ट्रीयल स्टेट म्हसाळा, ता. कामठी (२०१०) **शांतीनिकेतन बहूद्देशीय शिक्षण संस्था, नागपूर**	रिक्त	७	१०	वाणिज्य व व्यवस्थापन	७७	९०	३५९५	–	५०	–	– –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१२२.	अहिरकर इन्स्टिट्यूट मॅनेजमेंट स्टडीज, हिंगणा, जि. नागपुर (२०२१) **अनिल अहिरकर एज्युकेशन सोसायटी**	रिक्त	४	१०	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	– १२५ –	– १२८ –	१३२१	–	–	–	–	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१२३.	आकार इन्स्टिट्यूट ऑफ मॅनेजमेंट ॲन्ड रिसर्च स्टडीज, हिंगणा, नागपूर (२००९), **आकार बहूद्देशीय ग्रामीण विकास संस्था, नागपूर**	रिक्त	४	७	वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	१११ –	५६ –	१७५०	–	१००	–	–	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
३	**भंडारा जिल्हा :**													
१.	जसूभाई मुलजीभाई पटेल पदव्युत्तर कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, भंडारा (१९६४) **गोंदिया शिक्षण संस्था, गोंदिया**	डॉ. विकास पी. ढोमणे.,एम. एस्सी., पीएच डी.	५६	४१	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	४२२ ६११ २६०	७८१ ८०२ ९६५	९०४३४	१०८	३००	२(एफ) व १२(बी)	बी 3rd Cycle –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
२.	समर्थ महाविद्यालय, लाखनी (१९६४) **राट्रीय शिक्षण संस्था, लाखनी**	रिक्त	११	७	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	१७१ ५४ ४४	२५५ १६२ ३०५	४८६९०	५२	१५०	२(एफ) व १२(बी)	बी 3rdCycle –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
३.	शासकीय शिक्षण महाविद्यालय, भंडारा (१९६५) **राज्य सरकार**	डॉ. प्रशांत नामदेवराव पाटील एम. एस्सी., पीएच.डी.	८	१२	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	१२	४०	१९०४२	–	–	२(एफ) व १२(बी)	बी –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
४.	सेठ नरसिंगदास मोर कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, तुमसर, जि. भंडारा (१९६५) **गोंदिया शिक्षण संस्था, गोंदिया**	डॉ. चेतन मसराम एम. एस्सी., पीएच. डी.	२७	१३	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	३११ ८० १०३	३४९ २२५ ४९६	५८५३१	५२	२००	२(एफ) व १२(बी)	बी 3rd Cycle –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
५.	मनोहरभाई पटेल कला, वाणिज्य आणि विज्ञान महाविद्यालय, साकोली, जि. भंडारा (१९६८) **गोंदिया शिक्षण संस्था, गोंदिया**	रिक्त	२५	७	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	५५८ १८० ११३	६६२ २८३ ५२९	४५६५३	१०२	२५०	२(एफ) व १२(बी)	बी 3rdCycle –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
६.	डॉ. एल. डी. बलखंडे कॉलेज ऑफ आर्ट्स ॲन्ड कॉमर्स, पवनी (१९८३) **प्रवरसेन शिक्षण संस्था, नागपूर**	रिक्त	८	५	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	२०९ ५५	३०६ ८४	४६१०	–	१५०	–	सी 1st Cycle –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
७.	विज्ञान महाविद्यालय, पवनी (१९८७), **श्री. शिवाजी शिक्षण संस्था, अमरावती**	डॉ. व्हि व्हि. लेपसे एम. एस्सी., पीएच.डी.	१६	७	विज्ञान व तंत्रज्ञान	४९	२८५	६८९४	–	१००	**२(एफ) व १२(बी)**	**बी ++** 3rdCycle / –	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
८.	अनुगग अध्यापक महाविद्यालय, वरठी (१९९०) **श्री. सदाशिव पाटील शिक्षण संस्था, कामठी**	डॉ. संगीता लोही एम. ए., एम. एड., पीएच.डी.	४	९	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	२२	८०	५८९०	–	–	–	**बी** 1st Cycle / –	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
९.	जय उस्ताद आखाडा शारीरिक शिक्षण महाविद्यालय, तुमसर, जि. भंडारा (१९९०), **जय उस्ताद गंज आखाडा शारीरिक शिक्षण, तुमसर**	रिक्त	–	–	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	–	**सत्र २०१८–१९ पासून (पत्रव्यवहार नाही)**					– / –	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, ग्रंथालय**
१०.	श्रीमती. गोपिकाबाई भुरे महिला कला महाविद्यालय, तुमसर (१९९०), **सुदामा शिक्षण संस्था, तुमसर**	डॉ. युवराज य. सेलोकर एम.ए., पीएच.डी.	७	७	मानवविज्ञान	–	३७४	४०९४	–	१००	–	**सी** / –	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
११.	प्रगती महिला कला महाविद्यालय, भंडारा (१९९१) **प्रगती महिला समाज, भंडारा**	डॉ. श्यामकुमार पी. चरडे, एम. पी. एड., पीएच. डी.	६	४	मानवविज्ञान	–	१४०	५८४६	–	१००	**२(एफ) व १२(बी)**	– / –	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
१२.	श्री. संताजी कला व विज्ञान महाविद्यालय, पालांदूर, जि. भंडारा (२००१) **वैनगंगा बहूद्देशीय शिक्षण संस्था, नागपूर**	डॉ. प्रदीप दहीकर एम.एस्सी., एम. फिल., पीएच.डी.	९	८	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान	६७ –	१७८ –	४८७५	–	१००	**२(एफ) व १२(बी)**	**सी** / –	**भाडयाची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
१३.	नटवरलाल जसुभाई पटेल कला, वाणिज्य महाविद्यालय, मोहाडी, जि. भंडारा (१९९२) **गोंदिया शिक्षण संस्था, गोंदिया**	डॉ. सुरेंद्र एस. पवार एम.ए., एम.पी. एड., पीएच. डी.	५	४	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	७४ –	१७३ –	४१२५	–	१५०	**२(एफ) व १२(बी)**	**बी** 3rd Cycle / –	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
१४.	आठवले समाजकार्य महाविद्यालय, भंडारा (१९९२), **प्रियदर्शनी स्पोर्टस अॅन्ड कल्चरल क्लब, नागपूर**	रिक्त	१५	१६	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	८१	२१४	११२७२	–	१००	**२(एफ)**	**ए** 4th Cycle / –	**भाडयाची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
१५.	अशोक मोहरकर कला, वाणिज्य महाविद्यालय, अडगाळ, ता. पवनी (१९९३) **संजीवनी शिक्षण संस्था, आसगांव**	रिक्त	२०	७	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	२२३ ३२	३११ ५८	६७०२	–	१००	–	**सी +** 1st Cycle / –	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
१६.	यशवंतराव चव्हाण कला, वाणिज्य महाविद्यालय, लाखांदूर (१९९३) **श्री. किसनराव खोब्रागडे शिक्षण संस्था, आरमोरी**	डॉ. जगन्नाथ वि. दडवे एम. ए., एम. फिल., पीएच. डी.	४०	१२	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	७१२ २२० ५०५	८०० २२४ ८६०	१०१००	–	२००	**२(एफ)**	**बी** 1st Cycle / –	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
१७.	वैनगंगा शारीरिक शिक्षण महाविद्यालय, साकोली (१९९३) **वैनगंगा बहूद्देशीय विकास संस्था, नागपूर**	रिक्त	५	११	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	४२०	१०१	३७३०	–	–	–	– / –	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
१८.	श्रीमती रेवाबेन मनोहरभाई पटेल महिला कला महाविद्यालय, भंडारा (१९९५) **गोंदिया शिक्षण संस्था, गोंदिया**	रिक्त	९	५	मानवविज्ञान	—	२११	१०५०	—	१००	**२(एफ) व १२(बी)**	**सी + 1st Cycle** / —	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
१९.	स्व. मन्सारामजी पडोळे कला महाविद्यालय, गणेशपूर, जि. भंडारा (१९९८), **जनजागृती शिक्षण प्रसारक मंडळ, तुमसर**	रिक्त	४	७	मानवविज्ञान	१७५	९१	२२७४	७५	—	—	— / —	**भाडयाची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
२०.	कला, वाणिज्य महाविद्यालय, जवाहरनगर (पेट्रोलपंप), जि. भंडारा (१९९८), **तुलसी बहूद्देशीय शिक्षण संस्था,तुमसर**	डॉ. ए. एस. मोहबंशी, एम.ए. एम.फिल., पीएच.डी.	१६	१०	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	३३७ १०६ ७०	२९६ ५६ ११९	१२०००	—	१००	**२(एफ) व १२(बी)**	**बी + 3rd Cycle** / —	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
२१.	विदर्भ कला, वाणिज्य महाविद्यालय, लाखनी, जि. भंडारा (१९९९), **नव शक्तिपीठ संस्था, सावरी/मुरमाडी**	रिक्त	१०	८	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	६१	७१	३४७९	—	१००	**२(एफ)**	— / —	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
२२.	शामराव बापू कापगते कला महाविद्यालय, साकोली ,जि. भंडारा (१९९९), **सेकंडरी एज्युकेशन सोसायटी, साकोली**	रिक्त	८	८	मानवविज्ञान	१४५	११६	२७००	—	१००	—	— / —	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
२३.	आर्टस् कॉलेज, सिहोरा, जि. भंडारा (२०००), **स्व. तुळसाबाई बहूद्देशीय शिक्षण संस्था, तुमसर**	डॉ. संचिन एच. चाफले, एम. फिल., पीएच. डी.	६	७	मानवविज्ञान	९३	१५४	२१०५	—	१००	—	**सी 2nd Cycle** / —	**भाडयाची**	**वर्गखोल्या, ग्रंथालय**
२४.	डॉ. अरुण मोटघरे कला महाविद्यालय, कोंढा–कोसरा, जि. भंडारा (२०००) **स्व. लक्ष्मणजी मोटघरे चॅरिटेबल ट्रस्ट, नागपूर**	डॉ. अरुण मोटघरे एम. ए., एम. फिल., पीएच.डी., एम.पी.एड.	२६	६	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	२८१ १६६ २४१	३२९ ८६ ४३१	११८९६	—	१००	**२(एफ) व १२(बी)**	**बी 2nd Cycle** / —	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
२५.	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर कॉलेज ऑफ लॉ, जुना चुंगी नाका, भंडारा (२०००), **दि यंग रिव्होल्युएशन पॅथर एज्युकेशन सोसायटी, तुमसर**	रिक्त	६	८	मानवविज्ञान	७२	४७	१८३२	—	—	—	— / —	**भाडयाची**	**वर्गखोल्या, ग्रंथालय**
२६.	संताजी महाविद्यालय, आसगांव (चौ.), ता. पवनी, जि. भंडारा (२००१) **ग्रामीण शिक्षण संस्था, कोंढा**	रिक्त	५	८	मानवविज्ञान	१२७	१३९	२६६९	—	१००	—	— / —	**भाडयाची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
२७.	स्व. पार्वताबाई मदनकर कला महाविद्यालय, वरठी (२००१) **नवनिर्माण शिक्षण संस्था, जवाहरनगर**	रिक्त	१२	६	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	३२० १३४	३१५ ७७	१९३०	—	१००	—	— /	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
२८.	इंदुताई मेमोरियल बॅचलर ऑफ लायब्ररी सायंसेस, तुमसर (२००१) **दि यंग रिव्होल्युएशन पॅथर एज्यु.सोसायटी, तुमसर**	रिक्त	१	८	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	१४	१०	१४२८	—	—	—	— / —	**भाडयाची**	**वर्गखोल्या, ग्रंथालय**

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
२९.	स्व. निर्धन पाटील वाघाये कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, एकोडी, साकोली, जि. भंडारा. (२००१), **लक्ष्मी शिक्षण संस्था व क्रीडा मंडळ, केसलवाडा**	डॉ. डी. दुर्ग एम. पी. एड., एम. फिल., पीएच.डी.	६	८	मानवविज्ञान	१०४	५९	१५००	—	१००	—	— —	**भाडयाची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
३०.	कला, वाणिज्य महाविद्यालय करडी, ता. मोहाडी. (२००२) **ज्ञानविकास शिक्षण संस्था, करडी**	रिक्त	६१	१११	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	६१ —	१११ —	३५४२	—	१००	—	— —	**भाडयाची**	**वर्गखोल्या, ग्रंथालय**
३१.	स्व. निर्धन पाटील वाघाये कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, लाखनी, (२००२) **लक्ष्मी शिक्षण संस्था व क्रीडा मंडळ, केसलवाडा**	डॉ. डी. एस. कडव एम.फिल., पीएच. डी.,	९	१३	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	१२१ १२० —	१७४ २०४ —	२५८०	—	१००	—	— —	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
३२.	प्रिन्सीपल सच्चिदानंद फुलेकर आर्ट्स, कॉलेज मोहगांव रोड, तुमसर (२००३) **दि यंग रिव्होल्युएशन पँथर, तुमसर**	रिक्त	२	८	मानवविज्ञान	६८	३६	१०२३	—	—	—	— —	**भाडयाची**	**वर्गखोल्या, ग्रंथालय**
३३.	के.एच.एफ कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, हरदोली ता. तुमसर, जि. भंडारा (२००३) **दि यंग रिव्होल्युएशन पँथर, तुमसर**	रिक्त	४	१२	वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान मानवविज्ञान	३१ ८४ ४९	१५ २०४ ३४	१३४५	—	—	—	— —	**भाडयाची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
३४.	ओम सत्यसाई कला, वाणिज्य महाविद्यालय, परसोडी ठाणा (पेट्रोलपंप), जवाहरनगर (२००३) **ओम सत्यसाई बहूद्देशीय संस्था, ठाणा**	रिक्त	६	७	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	१३९ — —	११४ — —	१९४६	—	१००	—	— —	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
३५.	बाजीरावजी करंजेकर कॉलेज ऑफ फार्मसी, साकोली (२००४) **वैनगंगा बहूद्देशीय शिक्षण संस्था, नागपूर**	रिक्त	१७	२१	विज्ञान व तंत्रज्ञान	१०१	१७४	९२१८	—	१००	—	— —	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
३६.	स्व. निर्धन पाटील वाघाये अध्यापक महाविद्यालय, लाखनी (२००५) **लक्ष्मी शिक्षण संस्था व क्रीडा मंडळ,केसलवाडा**	डॉ. रामचंद्र मारीबा ओव्हळ, एम. ए., एम.एड., पीएच.डी.,	४	८	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	१९	८३	२३४४	—	—	—	— —	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
३७.	स्व. निर्धनराव पाटील वाघाये कॉलेज ऑफ एज्युकेशन, तुमसर (२००६), **लक्ष्मी शिक्षण संस्था व क्रीडा मंडळ, केसलवाडा**	रिक्त	१	३	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	४	४	२८६२	—	—	—	— —	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
३८	स्व. निर्धनराव पाटील वाघाये कॉलेज ऑफ एज्युकेशन, साकोली, जि. भंडारा. (२००७) **लक्ष्मी शिक्षण संस्था व क्रीडा मंडळ, केसलवाडा**	डॉ. आर. भेंडे	—	—	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	—	—	सत्र २०२१—२०२२ पासुन पत्रव्यवहार नाही.				— —	**भाडयाची**	**वर्गखोल्या, ग्रंथालय**

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
३९.	देवयानी महिला महाविद्यालय, साकोली, जि. भंडारा. (२००६) **सेंट्रल इंडिया इन्स्टिट्यूट ऑफ एज्युकेशन ॲन्ड कल्चरल डेव्हलपमेंट, नागपूर**	रिक्त	२	११	विज्ञान व तंत्रज्ञान	—	४०	२५९	—	—	—	— —	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
४०.	डॉ. एस. राधाकृष्णन शिक्षण महाविद्यालय, साकोली (२००७) **वैनगंगा बहूद्देशीय शिक्षण संस्था, नागपूर**	डॉ. मंजुश्री घोटेकर एम. ए., एम.एड., पीएच. डी.,	१०	८	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	८१	१२३	६६२४	—	—	—	— —	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
४१.	स्व. ज्ञानेश्वर मेंघरे शिक्षण महाविद्यालय, कोंढा कोसरा, जि. भंडारा (२००७), **स्व. लक्ष्मणजी मोटघरे चॅरिटेबल ट्रस्ट, नागपूर**	रिक्त	१०	४	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	६६	८१	५३००	—	—	—	— —	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
४२.	इंदुताई मेमोरिअल कॉलेज ऑफ एज्युकेशन,हरदोली (झंझाड) (२००७) **दि यंग रिव्होल्युएशन पँथर तुमसर**	डॉ. सुष्मा शर्मा एम. ए., बी. एड., पीएच. डी.,	६	१०	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	५४	३२	५१२५	—	—	—	— —	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
४३.	स्व. निर्धन पाटील वाघाये कला महाविद्यालय, मुरमाडी तुपकर, ता. लाखनी (२००७) **लक्ष्मी शिक्षण संस्था व क्रीडा मंडळ, केसलवाडा**	रिक्त	४	८	मानवविज्ञान	१४९	७६	१४५३	—	५०	—	— —	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
४४.	स्व. निर्धन पाटील वाघाये कला वाणिज्य आणि विज्ञान महाविद्यालय, सानगडी, ता. साकोली (२००७) **स्व. श्री. निर्धन भगवानजी पाटील वाघाये स्मृती धर्मार्थ संस्था, केसलवाडा**	रिक्त	८	८	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	६१ ६१ —	८५ २९ —	१२१०	—	५०	—	— —	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
४५.	डॉ. अरुण मोटघरे महिला महाविद्यालय, लाखांदूर, जि. भंडारा (२००७) **स्व. लक्ष्मणजी मोटघरे चॅरिटेबल ट्रस्ट,नागपूर**	रिक्त	१	८	विज्ञान व तंत्रज्ञान	—	६९	२५००	—	—	—	— —	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
४६.	भारत सेवक सिध्दार्थ कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, कोंढा, ता. पवनी, जि. भंडारा (२००८) **भारत सेवक सिद्धार्थ वसतिगृह, कोंढा**	रिक्त	४	१०	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	६१ — ३४	७९ — ४२	२५००	—	७५	—	— —	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
४७.	गीताचार्य तुकारामदादा कला, वाणिज्य महाविद्यालय, लाखांदुर, जि. भंडारा (२००८) **आदर्श शिक्षण संस्था, ब्राम्हणी**	रिक्त	३	९	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	४८ — १८७	३६ १ १६५	२११५	—	—	—	— —	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
४८.	मधुकरराव पांडव कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग, भिलेवाडा, भंडारा (२००८) **सन्मार्ग शिक्षण संस्था, नागपूर**	रिक्त	२०	३७	विज्ञान व तंत्रज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	६६१ ५७	३०३ ४७	१७७३०	—	—	—	— —	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
४९.	साई कला, वाणिज्य महाविद्यालय, तुमसर, जि. भंडारा (२००८) **ओम साई बहूद्देशीय शिक्षण संस्था,भंडारा**	रिक्त	३	७	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	१५४	११८	४५००	—	१००	—	— —	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
५०.	स्व. हरिश्चंद्र पाटील सावरबांधे कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, पवनी (२००८) **नवशक्तिपीठ शिक्षण संस्था, सावरी/मुरमाडी**	रिक्त	२	८	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	८२ ७	८१ १५	२५४४	—	७५	—	— —	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
५१.	स्व. निर्धनराव पाटील वाघाये कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, आंधळगांव (२००८) **लक्ष्मी शिक्षण संस्था व क्रीडा मंडळ, केसलवाडा**	रिक्त	४	८	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	३६ १०७ १२५	४९ ३८ १३२	१५०६	—	५०	—	— —	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
५२.	स्व. निर्धनराव पाटील वाघाये कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, मुंडीपार (पिंपळगांव) (२००९), **लक्ष्मी शिक्षण संस्था व क्रीडा मंडळ, केसलवाडा**	रिक्त	१	८	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	२१ — —	१० — —	५२५	—	—	—	— —	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
५३.	स्व. निर्धनराव पाटील वाघाये कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, सालेभाटा (२००९), **लक्ष्मी शिक्षण संस्था व क्रीडा मंडळ, केसलवाडा**	रिक्त	१	८	मानवविज्ञान	६८	३०	७०५	—	—	—	— —	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
५४.	तिरुपती कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, किटाळी (२००९) **स्व. श्री. निर्धन भगवानजी पाटील वाघाये स्मृती धर्मार्थ संस्था, केसलवाडा**	रिक्त	१	८	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	१५० — —	९० — —	५००	—	—	—	— —	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
५५.	स्वामी रामानंद तिर्थ कला व विज्ञान महाविद्यालय, मासळ, ता. लाखांदुर, जि. भंडारा (२००९) **क्रांती शिक्षण संस्था, विरली**	रिक्त	३	८	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान	२६ ३६	३६ ४८	१५५०	—	४८	—	— —	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
५६.	मुकुंद महाविद्यालय, दिघोरी (मोठी), ता. लाखांदुर, जि. भंडारा (२००९) **ग्रामीण शिक्षण संस्था, कोंढा कोसरा**	रिक्त	४	४	मानवविज्ञान	५५	९६	२०२१	—	—	—	— —	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
५७.	अशोक मोहरकर कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, पहेला (२००९) **संजीवनी शिक्षण संस्था, आसगांव**	रिक्त	५	५	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	७८	१३२	२४६५	—	७५	—	सी + —	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
५८.	लक्ष्मीबाई बी. बी. ए.,बी. सी. ए. व कला महाविद्यालय लाखांदुर (२००९), **लक्ष्मी शिक्षण संस्था व क्रीडा मंडळ, केसलवाडा**	रिक्त	१	८	वाणिज्य व व्यवस्थापन मानवविज्ञान	– ५४	– ३८	६००	–	–	–	– –	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
५९.	तिरुपती आर्टस, कॉमर्स अॅन्ड सायंस कॉलेज, ता. मासळ (२००९), **स्व. श्री. निर्धन भगवानजी पाटील वाघाये स्मृती धर्मार्थ संस्था, केसलवाडा**	रिक्त	१	८	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	७९ – –	४३ – –	६००	–	–	–	– –	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
६०.	डॉ. मिलिंद येरणे कॉलेज ऑफ लॉ, नगर परिषद चौक, पवनी (२००९), **स्व. मालाताई येरणे स्मृती बहूद्देशीय संस्था, कोसरा**	रिक्त	३	६	मानवविज्ञान	११७	३७	२७६५	–	५०	–	– –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
६१.	डॉ. अरुण मोटघरे कॉलेज ऑफ मॅनेजमेंट, कोंढा कोसरा, ता. पवनी (२००९), **स्व. लक्ष्मणजी मोटघरे चॅरिटेबल ट्रस्ट, नागपूर**	रिक्त	१	४	वाणिज्य व व्यवस्थापन	८५	३५	५०००	–	–	–	– –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
६२.	सावित्रीबाई फुले महिला महाविद्यालय, पवनी, जि. भंडारा (२०१०), **मनुष्यबळ विकास व संशोधन बहूद्देशीय संस्था बोरगांव, ता. देवरी**	रिक्त	१	५	विज्ञान व तंत्रज्ञान मानवविज्ञान	– –	– –	९००	निरंक माहिती			– –	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
६३.	मनोहरभाई पटेल इन्स्टिट्यूट ऑफ इंजिनिअरिंग अॅन्ड टेक्नॉलॉजी, शहापूर, भंडारा (२०१०) **गोंदिया शिक्षण संस्था, गोंदिया**	डॉ. आशिष नशीने	१२	७	विज्ञान व तंत्रज्ञान	५८८	२००	१२५४४	–	५०	–	बी –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
६४.	हरीदासन महिला महाविद्यालय, चिचाळ/बारव्हा, ता. लाखांदुर (२०१३), **शिक्षक बहूद्देशीय शिक्षण मंडळ, वाडी,नागपूर**	रिक्त	५	१३	विज्ञान व तंत्रज्ञान	–	१४६	७५८	–	–	–	– –	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
६५.	प्रचिती महिला महाविद्यालय, महालगांव/मोवाडी (२०१३), **एस. चंद्रा चॅरीटेबल ट्रस्ट, सडक अर्जुनी**	रिक्त	१	८	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान	– –	– –	५००	निरंक माहिती			–	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
६६.	एस. चंद्रा महिला महाविद्यालय, साकोली (२०१३) **डि. के. हेल्थ अॅन्ड वेल्फेअर सोसायटी, चीचगड**	रिक्त	१५	८	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान	– –	१७९ १३१	६७५	–	५०	–	– 	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
६७.	जान्हवी गृहविज्ञान महाविद्यालय, बारव्हा, जि. भंडारा (२०१५) **लक्ष्मी शिक्षण व क्रीडा मंडळ, केसलवाडा**	रिक्त	–	८	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान	–	–	६००	निरंक माहिती			– –	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
६८.	लक्ष्मीबाई आर्ट्स अॅन्ड सायंस कॉलेज, मांगली खापा, तुमसर, जि.भंडारा (२०१६), **लक्ष्मी शिक्षण व क्रीडा मंडळ, केसलवाडा, जि. भंडारा.**	रिक्त	१	४	मानवविज्ञान	४	४	१०७९	—	—	—	— —	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
६९.	अनुगग कॉलेज ऑफ फार्मसी, वरठी, मोहाडी(२०१६), **श्री. सदाशिव पाटील शिक्षण संस्था, कामठी**	डॉ. संजय एस. वाते एम. फार्म., पीएच.डी.	२१	३२	विज्ञान व तंत्रज्ञान	१७१	२३८	७५०९	—	५०	—	— —	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
७०.	ओयासिस महाविद्यालय, बेला, भंडारा (२०१८) **ओयासिस शिक्षण संस्था, भंडारा**	रिक्त	१	१०	विज्ञान व तंत्रज्ञान	८९	२४७	३४२०	—	—	—	— —	**भाडयाची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
७१.	स्व. अशोकराव मोटघरे समाजकार्य महाविद्यालय, कोंढा कोसरा, ता.पवनी (२०१९), **स्व. ज्ञानेश्वर मेंघरे बहूद्देशीय संस्था, नागपूर**	रिक्त	१	४	मानवविज्ञान	११९	१४१	२५००	—	५०	—	— —	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
७२.	पंचशिला आर्ट्स सायंस अॅन्ड कॉमर्स वुमेन्स कॉलेज, हरदोली, ता. तुमसर, जि. भंडारा (२०२१) **बहुजन हिताय बहूद्देशीय शिक्षण संस्था**	रिक्त	६	९	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	— — —	११९ ११९ ९	१५०	—	—	—	— —	**भाडयाची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
७३.	यशवंत महिला महाविद्यालय, वडसा रोड, लाखांदुर, जि. भंडारा (२०२१) **श्री. किसनराव खोब्रागडे एज्युकेशन सोसायटी**	डॉ. सचीन बि. खोब्रागडे	२	१२	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	— — —	७१ १२८ ३८	९५६	—	—	—	— —	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
७४.	श्री. विवेकानंद मेश्राम आर्टस्, कॉमर्स अॅन्ड सायन्स कॉलेज, रूपेरा जि. भंडारा (२०२२), **बहुजन हिताय बहुजन बहूद्देशीय शिक्षण संस्था,**	डॉ. डी. एम. लांजे एम. एस्सी., नेट. पीएच.डी.	५	७	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	१०३ १०० ३७	११ २० ९	१४०	—	—	—	— —	**भाडयाची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
४	**गोंदिया जिल्हा : —**													
१.	नटवरलाल मानिकलाल दलाल कला, वाणिज्य महाविद्यालय, गोंदिया (१९५८) **गोंदिया शिक्षण संस्था, गोंदिया**	डॉ. शारदा इंद्रजित महाजन, एम. ए., एम.फिल., पीएच. डी.	२६	१५	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	५६१ ७६६	६५७ १००६	९४७५२	१०८	३००	**२(एफ) व १२(बी)**	**बी 3rd Cycle** —	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
२.	पुंजाभाई पटेल शिक्षण महाविद्यालय, गोंदिया (१९६३) **गोंदिया शिक्षण संस्था, गोंदिया**	रिक्त	६	४	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	२२	७८	१६८७२	—	—	**२(एफ) व १२(बी)**	**बी + 1st Cycle** —	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, ग्रंथालय**
३.	छोटाभाई जव्हेरीभाई पटेल कला, वाणिज्य महाविद्यालय, तिरोडा (१९६६) **गोंदिया शिक्षण संस्था, गोंदिया**	डॉ. मृ. वि. सिंग एम. कॉम., एम.फिल., पीएच. डी.	३३	१०	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	२३५ ७९ ५०	४५६ २०५ ५२०	२९२८३	५२	२००	**२(एफ) व १२(बी)**	**बी 3rd Cycle** —	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
४.	धोटे बंधु विज्ञान महाविद्यालय, गोंदिया (१९६९) **गोंदिया शिक्षण संस्था, गोंदिया**	डॉ. पी. एस. नायडू एम. एस्सी., एम.एड. पीएच.डी.	४७	४१	विज्ञान व तंत्रज्ञान	५८५	१२२६	४८६००	५२	१५०	२(एफ) व १२(बी)	ए + 4th Cycle	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
५.	भवभूती महाविद्यालय, आमगांव, जि. गोंदिया (१९६९) **भवभूती शिक्षण संस्था, आमगांव**	डॉ. प्रदिप रहांगडाले एम. एस्सी., पीएच.डी.,	२२	१३	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	१२९ २५ ८०	२५० १४० ३४७	३३२१५	–	२५०	२(एफ) व १२(बी)	ए 2nd Cycle –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
६.	एस. एस. गर्ल्स महाविद्यालय, गोंदिया (१९७०) **गोंदिया शिक्षण संस्था, गोंदिया**	डॉ. एन. के. बाहेकर एम.ए., पीएच. डी.	१९	१४	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	– – –	५४८ १५५ –	३२५८७	–	१५४	२(एफ) व १२(बी)	बी + 3rd Cycle –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
७.	मनोहरभाई पटेल अभियांत्रिकी व तांत्रिकी संस्था, गोंदिया (१९८३) **गोंदिया शिक्षण संस्था, गोंदिया**	डॉ. देवेंद्र पांडे पीएच. डी.	–	–	विज्ञान व तंत्रज्ञान	**महाविद्यालय बंद करण्याबाबतच्या तज्ञ समितीने शिफारश नाकारली आहे.**						– –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
८.	मनोहरभाई पटेल कला, वाणिज्य महाविद्यालय, देवरी, जि. गोंदिया (१९९०), **गोंदिया शिक्षण संस्था, गोंदिया**	अरुण झिंगरे एम. एस्सी., पीएच.डी., एम.फिल.	१९	८	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	१७९ ५५ ३४	२६९ १४३ १०	११११२	–	१५०	२(एफ) व १२(बी)	सी 2nd Cycle –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
९.	शिवप्रसाद सदानंद जायस्वाल महाविद्यालय, अर्जुनी मोरगांव, जि. गोंदिया (१९९०), **श्री. दुर्गा शिक्षण संस्था, अर्जुनी मोरगांव**	डॉ. ईश्वर एस. मोहुर्ले एम.एससी, पीएच. डी.	३१	१०	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	११३ ५७ ५१	२९७ २४९ ८४	१८८१८	–	२५०	२(एफ) व १२(बी)	बी 3rd Cycle –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१०.	जगत कला, वाणिज्य व इंदिराबेन हरिहरभाई पटेल विज्ञान महाविद्यालय, गोरेगांव (१९९२), **बहुजन हिताय जगत शिक्षण संस्था, गोंदिया**	डॉ. एन.वाय. लांजे एम. एससी., पीएच. डी.	२२	१६	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	११५ ५२ ९६	२७६ ३०६ ११०	२२११५	–	२००	२(एफ) व १२(बी)	बी + 4th Cycle –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
११.	राजीव गांधी महाविद्यालय, सडक अर्जुनी, जि. गोंदिया (१९९३) **वैनगंगा बहूद्देशीय विकास संस्था, नागपूर**	रिक्त	१०	८	मानवविज्ञान	१०४	२१६	३१०५	–	–	–	बी –	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१२.	देवाजीभाऊ बुधे शारीरिक शिक्षण महाविद्यालय, गोंदिया (१९९३) **डी. बी. एम. शिक्षण संस्था,गोंदिया**	डॉ. अमित बुद्धे एम.पी.एड., एम.फिल. पीएच.डी.	७	७	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	२०६	१०३	३६५०	–	७०	–	– –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१३.	राजीव गांधी समाजकार्य महाविद्यालय, कुडवा रोड, गोंदिया (१९९३) **वैनगंगा बहूद्देशीय विकास संस्था, नागपूर**	रिक्त	१	६	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	८३	१२१	३१६७	–	–	–	– –	भाडयाची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
१४.	एम. बी. पटेल कला, वाणिज्य महाविद्यालय, सालेकसा, जि. गोंदिया (१९९४) **गोंदिया शिक्षण संस्था, गोंदिया**	रिक्त	१४	७	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	३२८ ५५	३२९ ५०	१३६९२	–	२००	२(एफ) व १२(बी)	बी 2ndCycle –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१५.	पूजा शारीरिक शिक्षण महाविद्यालय, गोंदिया (१९९४) **पूजा शिक्षण संस्था, तुमसर**	श्री. एम.एम. वानखेडे बी. कॉम, एम.पी.एड, पीएच.डी.	३	३	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	१८८	४२	२२९८	–	–	–	– –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
१६.	साकेत शारीरिक शिक्षण महाविद्यालय, गोंदिया (१९९४) **श्री अवधूत शिक्षण संस्था, गोंदिया**	डॉ. हितेश राठोड एम. पी. एड., पीएच. डी.	५	७	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	२००	५९	२७३३	–	१००	–	– –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१७.	यशवंतराव कला महाविद्यालय, महागांव सिरोली, जि. गोंदिया (२००१) **नवोदय शिक्षण संस्था, महागांव**	रिक्त	६	६	मानवविज्ञान	१४३	१३५	१२७७	–	५०	–	– –	भाडयाची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
१८.	मनोहरभाई पटेल कॉलेज ऑफ फार्मसी, कुडवा, जि. गोंदिया (२००४) **गोंदिया शिक्षण संस्था, गोंदिया**	रिक्त	४	२०	विज्ञान व तंत्रज्ञान	११८	१७०	–	१००	–	–	– –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१९.	श्री लक्ष्मणराव मानकर अध्यापक महाविद्यालय, आंमगाव (२००५) **भवभूती शिक्षण संस्था, आमगांव**	डॉ. पद्मा राऊत एम. ए., बी. एड., पीएच. डी.	९	८	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	३७	६८	५१४४	–	–	–	– –	स्वत:ची	वर्ग खोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
२०.	राजीव गांधी कॉलेज ऑफ एज्युकेशन, सडक अर्जुनी, जि. गोंदिया, (२००४), **वैनगंगा बहूद्देशीय विकास संस्था,नागपूर**	डॉ. एस. लोही	–	–	मानवविज्ञान	–	निरंक माहिती				–	– –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
२१.	बी. जे. पटले कॉलेज ऑफ एज्युकेशन, गुमधावडा, तिरोडा, जि. गोंदिया (२००७) **महिला जागृती शिक्षण संस्था, तिरोडा**	रिक्त			आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	–	**सत्र २०१८–२०१९ पासुन NCTE ने मान्यता रद्द केलेली आहे.**				–	– –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
२२.	आदिलोक महिला बी. एड.कॉलेज, गोरेगांव, जि. गोंदिया (२००७) **श्री. गुरुदेव आदिवासी शिक्षण प्रसारक मंडळ, गोविंदपूर, गोरेगांव**	डॉ. विनोद उके एम. एससी. एम.एड., नेट, पीएच. डी.	४	७	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	–	१००	३००८	–	–	–	– –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
२३.	स्व. निर्धन पाटील वाघाये कला, वाणिज्य आणि विज्ञान महाविद्यालय, चोपा मोहाडी, ता. गोरेगांव, जि.गोंदिया. (२००७) **लक्ष्मी शिक्षण संस्था व क्रीडा मंडळ, केसलवाडा**	पि. आर . धोटे एम.एस्सी., पीएच. डी.	५	१३	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान	१५२ १८३	११४ १५८	१५००	–	१००	–	– –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
२४.	स्व. निर्धन पाटील वाघाये कला विज्ञान महाविद्यालय, सौंदड (२००७) **लक्ष्मी शिक्षण संस्था व क्रीडा मंडळ, केसलवाडा**	रिक्त	३	८	मानवविज्ञान	१०६	७४	९२२	–	७५	–	– –	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
२५.	शंकरलाल अग्रवाल सायन्स, महाविद्यालय, सालेकसा, जि. गोंदिया (२००८) **प्रताप मेमोरियल चॅरिटेबल ट्रस्ट, गोंदिया**	रिक्त	१७	११	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान	१३ ३३४	९ २५३	३२८३	–	७५	–	सी 1st Cycle –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
२६.	एस. चंद्रा वुमेन्स कॉलेज, सडक अर्जुनी, जि. गोंदिया (२००८) **आदिवासी शैक्षणिक संशोधन संस्था, अर्जुनी मोरगांव, गोंदिया**	रिक्त	१४	८	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान	— —	१७८ ९२	२८००	—	१००	२(एफ)	बी —	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
२७.	स्व. रुपचंदभाई प्रेमचंद पुगलीया कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय नवेगांव बांध (२००८) **स्व. रूपचदभाई प्रेमचंद पुगलीया स्मृती धर्मार्थ सोसायटी, नवेगाव बांध**	रिक्त	३	७	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	१७ — —	९ — —	७५०	—	—	—	— —	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
२८.	गवराबाई कला महाविद्यालय, झालीया, पो. कावराबांध (२००८) **अंबिका बहूद्देशीय शिक्षण संस्था, साकेलसा**	रिक्त	४	५	मानवविज्ञान	१७४	९३	७००	—	५०	—	— —	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
२९.	श्यामकिशोर पशिने कला, वाणिज्य तथा विज्ञान महाविद्यालय, दासगांव (२००८), **शामलता बहूद्देशीय शिक्षण संस्था, गोंदिया**	डॉ. एस. आर. चोपणे एम.एससी., एम.फिल. पीएच.डी.	४	१३	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	१३६ १३७ १४२	११६ ८२ १४२	१२७२	—	७५	—	— —	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
३०.	तिरुपती अध्यापक महाविद्यालय, सडक अर्जुनी, जि.गोंदिया (२००८) **लक्ष्मी शिक्षण संस्था व क्रीडामंडळ, केसलवाडा**	रिक्त	३	८	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	२९	७१	१२१०		—	—	—	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
३१.	पुर्णा शिक्षण महाविद्यालय, हल्दीटोला, खमारी, गोंदिया (२००८), **गिरीराज बहूद्देशीय शिक्षण संस्था, तुमसर**	रिक्त	—	२	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	—	—	३७३०	निरंक माहिती			— —	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
३२.	एम. बी. पटेल कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, ता. सडक अर्जुनी (२००९), **गोंदिया एज्युकेशन सोसायटी, गोंदिया**	डॉ. अलोक त्रिवेदी एम.कॉम., पीएच.डी.	८	७	वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	२७ ५९	४७ २०६	१७०५	—	१७०५	—	बी	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
३३.	शंकरलाल अग्रवाल कॉलेज ऑफ मॅनेजमेंट स्टडीज, सुर्यटोला, गोंदिया (२००८), **प्रताप मेमोरियल चॅरिटेबल ट्रस्ट, गोंदिया**	रिक्त	२	२	वाणिज्य व व्यवस्थापन	५६	१९	२७५९	—	—	२(एफ)	— —	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
३४.	सावित्रीबाई जोतीबा फुले आर्टस, कॉमर्स अॅन्ड सायंस कॉलेज, केशोरी, ता. अर्जुनी–मोरगांव (२००९), **सावित्रीबाई जोतीबा फुले शिक्षण संस्था, अर्जुनी–मोरगांव**	रिक्त	—	—	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	सत्र २०१९–२०२० पासुन पत्रव्यहार नाही					—	— —	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
३५.	स्वामी विवेकानंद महाविद्यालय, आमगांव, जि. गोंदिया (२०१०) **अष्टविनायक बहूद्देशीय शिक्षण संस्था, आमगांव**	रिक्त	३	६	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	१५५ — ९३	४३ — ८४	१०४०	—	५०	—	— —	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
३६.	व्ही. कौशल्यायन महिला महाविद्यालय, देवरी, ता. देवरी, जि. गोंदिया. (२०१०) **आश्रय शैक्षणिक व सामाजिक विकास संस्था, मरामजोब**	रिक्त	१	११	विज्ञान व तंत्रज्ञान	–	२४९	१५१५	–	–	–	– –	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
३७.	एस. चव्हाण महिला महाविद्यालय, आमगांव, जि. गोंदिया (२०१०) **जयभवनी बहूद्देशीय शिक्षण संस्था, सडक अर्जुनी**	रिक्त	२	१०	विज्ञान व तंत्रज्ञान	–	१५३	७४०	–	५०	–	**बी** –	**भाडयाची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
३८.	एस. चंद्रा महिला महाविद्यालय, आमगांव (२०१०) **आदिवासी शैक्षणिक संशोधन संस्था, अर्जुनी मोरगांव, गोंदिया**	रिक्त	९	८	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान	– –	१६१ १२०	१२६२	–	५०	–	**बी** –	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
३९.	एस.आर.बी. महिला महाविद्यालय, सालेकसा, ता. सालेकसा, जि.गोदिया (२०१०) **पूर्ती बहूद्देशीय संस्था, साकेलसा**	रिक्त	१	१४	विज्ञान व तंत्रज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	– –	१४१ –	३३५०	५०	–	–	– –	**भाडयाची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
४०.	किरसन्स मिशन इन्स्टिट्यूट ऑफ मॅनेजमेंट, गोरेगांव रोड, गानखैरा, ता. गोरेगांव, गोंदिया (२०११) **श्री. गुरूदेव आदिवासी शिक्षण प्रसारक मंडळ, गोरेगांव**	रिक्त	४	८	वाणिज्य व व्यवस्थापन	४९	३७	५१५५	–	–	–	– –	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
४१.	रूपलता देवाजी कापगते महाविद्यालय, कोकणा खोबा, सडक अर्जुनी (२०१२) **ग्रामीण शिक्षण संस्था, नवेगाव बांध**	रिक्त	१	७	मानवविज्ञान	५७	२१	१४८६	–	५०	–	– –	**भाडयाची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
४२.	श्री. चक्रधर आर्ट्स ॲन्ड सायन्स कॉलेज, सोनी गोरेगाव, जि.गोंदिया (२०१२), **श्री.चक्रधर बहूद्देशीय शिक्षण संस्था ॲन्ड विकास**	रिक्त	३	९	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान	४९ ८६	१८ ३०	८५५	४०	–	–	– –	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
४३.	श्री. चिचगड महाविद्यालय, चिचगड, ता. देवरी, जि. गोंदिया (२०१२) **आमगाव नगर विकास बहूद्देशीय शिक्षण संस्था**	रिक्त	१	६	मानवविज्ञान	६७	७०	५४०	–	५०	–	– –	**भाडयाची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
४४.	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर आर्ट्स, कॉमर्स ॲन्ड सायन्स कॉलेज, सूरटोली,लोहारा, ता. देवरी जि.गोंदिया (२०१२), **जनता बहूद्देशीय संस्था, धोबीसराट, देवरी**	डॉ. ताराचंद जी. गेडाम., एम. ए., एम.फिल., पीएच.डी.	७	८	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	१२३ ७७ १०५	७३ २८ १५०	२९४१	–	१००	–	– –	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
४५.	रूखमा महिला महाविद्यालय, नवेगाव बांध, ता. अर्जुनी मोरगाव (२०१२) **कमल गोविंद वेलफेअर सोसायटी, नवेगाव बांध**	रिक्त	३	११	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	– – –	– – ११६	७००	–	–	–	– –	**भाडयाची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
४६.	महात्मा फुले कला व विज्ञान महाविद्यालय, परसवाडा, ता. तिरोडा (२०१२) **सरस्वती शिक्षण संस्था, मु. मेंढा, पोस्ट ठानेगाव, तिरोडा**	रिक्त	३	८	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान	५ १	९ ४	१७०३	—	—	—	— —	**भाडयाची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
४७.	कालीमाटी महाविद्यालय, कालीमाटी, ता. आमगांव (२०१२), **आमगांव नगरविकास बहूद्देशीय शिक्षण संस्था, आमगांव**	रिक्त	१	६	मानवविज्ञान	१५२	१४५	६४०	—	५०	—	— —	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
४८.	एम. बी. देशमुख महाविद्यालय, डोंगरगांव (२०१३) **श्री. साईबाबा शेतकरी शिक्षण संस्था, खुर्शिपार**	रिक्त	३	८	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	१५८ २१	६० ४	१४५०	—	७५	—	— —	**भाडयाची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
४९.	खिलेश महाविद्यालय, सालेकसा (२०१३), **मागासवर्गीय बहूद्देशीय संस्था, रेंगेपार/कोहळी**	रिक्त	१	५	मानवविज्ञान	७७	१९	२५२२	—	५०	—	—	**भाडयाची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
५०.	डॉ. श्वेता स्मृती आर्ट्स अॅन्ड होमसायन्स वूमेन्स कॉलेज, धापेवाडा, (२०१३), **गोंदिया नाजुका सोसायटी फॉर सोशल अॅन्ड अॅग्री अॅक्शन, बाम्हणी/खडकी**	रिक्त	—	—	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान	— —	— —	निरंक माहीती			—	— —	**भाडयाची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
५१.	सावित्रीबाई फुले महिला महाविद्यालय, तिरोडा (२०१३) **गोंदिया सरस्वती शिक्षण संस्था, मेंढा**	रिक्त	२	८	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान	— —	१४ २	१८०५	—	—	—	— —	**भाडयाची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
५२.	साखरीटोला महाविद्यालय, साखरीटोला, ता. सालेकसा (२०१४), **अष्टविनायक बहूद्देशीय शिक्षण संस्था, आमगांव**	रिक्त	३	६	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	१३३ ३९ १५९	७३ १२ १२०	९४०	—	५०	—	— —	**भाडयाची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
५३.	ईश्वरी अम्मा महिला महाविद्यालय, तिरोडा (२०१४), **साईनाथ शिक्षण संस्था, मोहाडी, जि. भंडारा**	रिक्त	१	८	मानवविज्ञान	—	१६३	७५०	—	—	—	— —	**भाडयाची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
५४.	श्री साई महाविद्यालय, कुऱ्हाडी, ता. गोरेगाव (२०१४), **एस. चंद्रा चॅरीटेबल ट्रस्ट, सडक अर्जुनी**	रिक्त	१	८	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	३० —	३५ —	१७००	—	—	—	— —	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
५५.	कुंवलाल मोहजारे महाविद्यालय, पानगांव, ता. सालेकसा, गोंदिया (२०१४),**जनकल्याण बहूद्देशीय शिक्षण संस्था, सालेकसा, गोंदिया**	रिक्त	१	४	मानवविज्ञान	१३५	२३	५९२	—	—	—	— —	**भाडयाची**	**वर्गखोल्या, ग्रंथालय**
५६.	वैष्णवी कला व वाणिज्य महाविद्यालय, सडक अर्जुनी (२०१६), **लक्ष्मी शिक्षण व क्रीडा मंडळ, केसलवाडा**	रिक्त	१	८	मानवविज्ञान	७	१	६५४	—	—	—	— —	**स्वत:ची**	**वर्ग खोल्या, ग्रंथालय**

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
५७.	जी. के. कला विज्ञान महिला महाविद्यालय,कावराबांध. ता.सालेकसा, गोंदिया (२०१६),**स्व. परसराम शिक्षण संस्था, कावराबांध**	रिक्त	९	१७	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान	— —	५१४ ५६०	२५५०	—	९२	—	— —	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
५८.	एस. आर. महाविद्यालय, सुर्यटोला, (२००९), **दिनदयाल शिक्षण संस्था अदासी/तांडा**	रिक्त	३	१०	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	३६ ४३ १३९	३५ २३ १२८	१५१५	—	—	—	— —	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
५९.	गंगाबाई बडोले इन्स्टिट्यूट ऑफ सायन्स, सावरी, गोंदिया (२०१९) **जनउत्थान बहूद्देशीय संस्था, देवरी, जि. गोंदिया**	रिक्त	१	७	विज्ञान व तंत्रज्ञान	२६	४६	२५००	—	—	—	— —	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
६०.	ज्ञानदा महिला महाविद्यालय,वडेगाव, ता. तिरोडा, जि. गोंदिया (२०२०), **भुपेंद्र मागासवर्गीय बहूद्देशीय शिक्षण संस्था, रेंगेपार/कोहळी**	रिक्त	३	४	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान	— —	१४ ३४	८७४	—	—	—	— —	**भाडयाची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
६१.	श्री. सखारामजी देशमुख महिला महाविद्यालय, झिलमिली, कामठा रोडच्या मागे, ता. जि. गोंदिया (२०१९), **श्री. गजानन महाराज शिक्षण एवं कला संस्था, घाटटेमनी, ता. आमगाव, जि. गोंदिया**	रिक्त	२	६	विज्ञान व तंत्रज्ञान मानवविज्ञान	— —	९८ १५८	३५००	—	५०	—	— —	**भाडयाची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
६२.	गजानंन महाराज महिला महाविद्यालय, (कला वाणिज्य व विज्ञान) इंद्रप्रस्थ नगर, बनगाव, आमगांव, ता.आमगाव जि. गोंदिया (२०२१) **श्री. गजानन बहूद्देशीय संस्था**	रिक्त	१	७	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	— — —	५७ ११० ६	६००	—	—	—	— —	**भाडयाची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
६३.	केवलराम महाविद्यालय,चुटिया जिल्हा गोंदिया (२०२१), **सिद्धी बहूद्देशीय विकास संस्था, रापेवाडा जि. गोंदिया**	रिक्त	१	६	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान	२८ २०	२ ७	१०००	—	—	—	— —	**भाडयाची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
६४.	पी. के. बोपचे कला, विज्ञान व वाणिंज्य महाविद्यालय, कुन्हाडी, ता.गोरेगाव, जिल्हा गोंदिया (२०२२) **महिला समृध्दी बहूद्देशीय सोसायटी, गोंदिया.**	रिक्त	३	१३	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	४६ ६३ ८	२३ २५ —	५१०	—	५०	—	— —	**भाडयाची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
६५.	एस. आर. बी. महाविद्यालय, केशोरी ता.अर्जुनी/मोर जिल्हा गोंदिया (२०२२),**मागासवर्गीय बहूद्देशीय संस्था, रेंगेपार /कोहळी ता. लाखनी जि. गोंदिया**	रिक्त	१	६	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान	३९ ११	२६ १५	१२३०	—	—	—	— —	**भाडयाची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
६६.	साई कला वाणिज्य व विज्ञान महिला महाविद्यालय मुंडीकोटा. गोंदिया, (२०२२), **स्वाभिमान स्मृती प्रतिष्ठान तुमसर**	रिक्त	५	५	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	— — —	— २४ —	२०००	—	—	—	— —	**भाडयाची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**

५	वर्धा जिल्हा:													
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
१.	गोविंदराव सेकसरिया वाणिज्य महाविद्यालय, वर्धा (१९४०) **शिक्षण मंडळ, वर्धा**	डॉ. अरूंधती निनावे एम. कॉम, एम.फिल., पीएच. डी. सेट,	४८	२४	वाणिज्य व व्यवस्थापन	६१६	१०६८	४७०१८	५२	१५०	२(एफ) व १२(बी)	बी + 3rd Cycle –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
२.	स्वावलंबी शिक्षण महाविद्यालय, वर्धा (१९५८), **स्वावलंबी शिक्षण प्रसारक मंडळ, वर्धा**	रिक्त	२	४	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	८	४०	१६५५९	–	–	२(एफ) व १२(बी)	ए 2nd Cycle –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
३.	यशवंत महाविद्यालय, वर्धा (१९६०), **यशवंत ग्रामीण शिक्षण संस्था, वर्धा**	रिक्त	२५	१०	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	६८० – ३३७	९६३ १३३ २४५	७४७५	५४	२५०	२(एफ) व १२(बी)	बी ++ 3rd Cycle –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
४.	रा. सु. बिडकर कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, हिंगणघाट (१९६१), **ग्रामीण विकास संस्था, हिंगणघाट**	रिक्त	२५	१४	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	५२१ १८९ १६०	७३० २३२ ४३७	३७५०१	१०८	२५०	२(एफ) व १२(बी)	बी 2nd Cycle –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
५.	बजाज विज्ञान महाविद्यालय, जमनालाल बजाज मार्ग, सिव्हील लाईन, वर्धा (१९६२) **शिक्षण मंडळ, वर्धा**	डॉ. पी.व्ही. टेकाडे एम.एस्सी., पीएच. डी. नेट. सेट. गेट.,	३४	५०	विज्ञान व तंत्रज्ञान	२०८	७४५	४५४६२	१०४	१५०	२(एफ) व १२(बी)	बी ++ –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
६.	कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, आर्वी (१९६३) **कृषक शिक्षण संस्था, आर्वी**	डॉ. हरिभाऊ . आर. विरूळकर, एम.एस्सी., पीएच. डी.	२७	१६	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	२८५ १३० ८४	३७१ १७२ १८६	३६००१	–	२५०	२(एफ) व १२(बी)	बी + 2nd Cycle –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
७.	सुंवालाल पाटणी कला व वाणिज्य महाविद्यालय, पुलगांव (१९६४) **जवाहर शिक्षण संस्था, पुलगांव**	रिक्त	९	६	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	९८ ६० –	१५६ ११४ –	१२९५२	५०	–	२(एफ) व १२(बी)	बी –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
८.	श्रीकृष्णदास जाजू ग्रामीण सेवा महाविद्यालय, पिपरी मेघे, वर्धा (१९७०), **शिक्षण मंडळ, वर्धा**	डॉ. शेंद्रे	९	४	मानवविज्ञान	११८	१०५	२६६३८	–	१५०	२(एफ) व १२(बी)	बी ++ –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
९.	यशवंत महाविद्यालय, सेलू, जि. वर्धा (१९७२) **यशवंत ग्रामीण शिक्षण संस्था, वर्धा**	रिक्त	७	५	मानवविज्ञान	१९२	१५९	१३५०८	–	१५०	२(एफ) व १२(बी)	सी 3rd Cycle –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१०.	बापुराव देशमुख अभियांत्रिकी महाविद्यालय, सेवाग्राम (१९८३), **यशवंत ग्रामीण शिक्षण संस्था, वर्धा**	डॉ. गिरिश विश्वेश्वरराव ठाकरे बी.ई.,एम ई.पीएच.डी.	५५	१००	विज्ञान व तंत्रज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	७७० ५९	४६८ ५५	४८२१५	–	१००	२(एफ) व १२(बी)	बी + 1st Cycle –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
११.	श्रीमती सविताराणी नारायणदास जावंधिया कला व वाणिज्य महाविद्यालय, देवळी (१९८५) **यशवंत ग्रामीण शिक्षण संस्था, वर्धा**	रिक्त	७	८	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	२८४ १२६	१८३ ६०	१४१०३	६०	१५०	२(एफ) व १२(बी)	बी 2nd Cycle –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१२.	शिववैभव शिक्षण महाविद्यालय, बॅचलर रोड, वर्धा (१९८६) **शिववैभव शिक्षण संस्था, वर्धा**	रिक्त	–	–	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	–	**महाविद्यालय बंद करण्याबाबत प्रकरण प्रलंबित आहे**				–	– –	स्वत:ची	गैरलागू

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
१३.	लोक महाविद्यालय, वर्धा (१९८७) **लोक शिक्षण प्रसारक मंडळ, वर्धा**	डॉ. राजु जाधव एम.,कॉम., एम.फिल., पीएच. डी.	९	८	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	३९२ १०८ ३४	५२८ १२२ ३०	२०१९६	–	१५०	२(एफ) व १२(बी)	बी 3rd Cycle	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१४.	प्रियदर्शिनी महिला महाविद्यालय, वर्धा (१९८९) **श्री. बापुराव देशमुख फाऊंडेशन ट्रस्ट**	रिक्त	१०	६	मानवविज्ञान	–	१५४	१०८७०	–	१००	२(एफ) व १२(बी)	बी 3rd Cycle –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१५.	नारायणराव काळे स्मृती मॉडेल कॉलेज,कारंजा घाडगे (१९८९) **भारत शिक्षण संस्था, आर्वी**	डॉ. संजय धनवटे एम.,ए., एम.फिल., पीएच. डी.	२२	१०	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	१३० १०९ ५२	१९५ २२३ १७०	१३१५०	–	२००	२(एफ) व १२(बी)	बी 3rd Cycle –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१६.	विद्याविकास कला व वाणिज्य महाविद्यालय, समुद्रपूर (१९८९) **विद्या विकास शिक्षण संस्था, हिंगणघाट**	डॉ. किशोर रेवतकर एम.एस्सी., पीएच.डी.	२८	२५	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	५०८ ३५३ २१४	५१८ २५७ ५१३	१३५२५	–	३००	२(एफ) व १२(बी)	बी ++ 2nd Cycle –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१७.	श्री. समर्थ कला व वाणिज्य महाविद्यालय, आष्टी, जि. वर्धा (१९८९), **श्री शिक्षण प्रसारक मंडळ, आष्टी**	डॉ. हेमंत खानझोडे एम. ए., एम.फिल., पीएच. डी.	८	४	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	६२ ५४	७८ १२०	८६६५	–	१५०	२(एफ) व १२(बी)	बी –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
१८.	चिंतामणी शारीरिक शिक्षण महाविद्यालय, सेलू काटे, जि. वर्धा (१९९०) **शरद समग्र ग्रामीण विकास संस्था, वर्धा**	रिक्त	४	६	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	१२५	१७	५०११	–	–	–	–	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१९.	शिक्षण महर्षी कृष्णराव झोटिंग पाटील कला व वाणिज्य महाविद्यालय, समुद्रपूर (१९९०) **ग्रामीण विकास संस्था, हिंगणघाट**	डॉ. पी. एस. महाजन एम. ए., एम.फिल., पीएच. डी.	८	२	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	१४६ ८३ ५२	७७ १४ २५	३०००	–	१००	२(एफ)	सी 2nd Cycle –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
२०.	हुतात्मा राष्ट्रीय कला व विज्ञान महाविद्यालय, आष्टी, जि. वर्धा (१९९०) **हुतात्मा स्मारक संस्था, आष्टी**	डॉ. सरिता एस. निमधरे एम.एस्सी., पीएच.डी.	१५	६	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान	९४ ५४	११६ १०२	७५९८	–	१००	२(एफ) व १२(बी)	बी + 2nd Cycle –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
२१.	राणीबाई अग्निहोत्री शारीरिक शिक्षण महाविद्यालय, बापुजी वाडी, रामनगर, वर्धा (१९९१) **जय महाकाली शिक्षण संस्था, वर्धा**	डॉ. निरजसिंग फुलचंद यादव, बी. पी. एड., एम. पी. एड., पीएच. डी.	२	८	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	४७८	७६	४७५२	–	–	–	–	स्वत:ची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
२२.	श्री. इन्स्टिट्यूट ऑफ फार्मास्यूटिकल एज्युकेशन ॲन्ड रिसर्च, बोरगांव मेघे (१९९१) **विदर्भ युथ वेलफेअर सोसायटी, अमरावती**	रिक्त	२५	२८	विज्ञान व तंत्रज्ञान	१३२	२६०	१२६९४	–	१००	–	ए + 2nd Cycle –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
२३.	श्रीकृष्ण शारीरिक शिक्षण महाविद्यालय, वर्धा (१९९२) **श्रीकृष्ण शिक्षण संस्था, वर्धा**	डॉ. अभय एन. बुच्चा एम. पी. एड., पीएच. डी.	७	४	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	२६१	७८	२५७४	–	–	–	– –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
२४.	कुंभलकर समाजकार्य महाविद्यालय, वर्धा (१९९३), **राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज टेक्निकल ॲन्ड एज्युकेशन सोसायटी, नागपूर**	डॉ. चंदू पोपटकर एम.एस.डब्लू., नेट. बि. पी. एच. डी	१७	१६	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	९०	१७५	१०४१६	–	१००	२(एफ)	ए + 2nd Cycle	भाडयाची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
२५.	डॉ. आंबेडकर समाजकार्य महाविद्यालय, वर्धा (१९९३) **सुभेदार रामजी आंबेडकर शिक्षण संस्था, वर्धा**	रिक्त	१८	१७	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	८०	१९६	९३७६	–	१००	२(एफ)	सी 1st Cycle –	भाडयाची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
२६.	अनिकेत समाजकार्य महाविद्यालय, सर्कस ग्राऊंड, रामनगर, जि. वर्धा (१९९३), **अनिकेत शिक्षण संस्था, दिघोरी (ना), ता. साकोली**	रिक्त	१६	१६	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	९६	१४१	७३७८	–	१००	२(एफ)	– –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
२७.	कला व विज्ञान महाविद्यालय, पुलगांव (१९९४), **महिला विकास संस्था, वर्धा**	डॉ. व्ही.व्ही. हाडगे एम. ए., बी. एड., पीएच. डी.	३२	१८	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	२५१ २६० १२२	२७६ २६६ २४४	१९८३३	–	५०	२(एफ) व १२(बी)	बी + 2nd Cycle –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
२८.	इंद्रप्रस्थ न्यू आर्टस, कॉमर्स ॲन्ड सायन्स कॉलेज, बॅचलर रोड, वर्धा (१९९६) **महिला शिक्षण संस्था, वर्धा**	डॉ. आशिष. बबनराव ससनकर, बी.एसुसी. एम.सी.ए., एम.फिल. पीएच.डी.	९६	१५	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	४८० ५१३ २५७ –	५४७ ६५३ ८७३ –	२३६९८	–	२००	२(एफ) व १२(बी)	बी 2nd Cycle –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
२९.	स्व. श्री. वसंतराव कोल्हटकर कला महाविद्यालय, रोहणा (१९९९) **स्वामी विवेकानंद बहूद्देशीय विकास संस्था, रोहणा**	डॉ. एम. ए. माथनकर, बी.एस्सी. बी.ए. एम. ए., पीएच.डी.	८	८	मानवविज्ञान	१८२	८९	२५६८	–	१५०	२(एफ) व १२(बी)	बी 1st Cycle –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
३०.	राणीबाई अग्निहोत्री इन्स्टिट्यूट ऑफ कम्प्यूटर सायन्स ॲन्ड इन्फर्मेशन टेक्नॉलॉजी, बापुजी वाडी, रामनगर, वर्धा (२०००) **जय महाकाली शिक्षण संस्था, वर्धा**	रिक्त	२८	१५	वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	१११ १३४	७१ १०१	५८९६	–	–	–	– –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
३१.	विद्यानिकेतन महाविद्यालय, हिंगणघाट (२०००) **विद्यानिकेतन शिक्षण प्रतिष्ठान, वर्धा**	रिक्त	१	८	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	१६४	६०	२०३५	–	१००	२(एफ)	– –	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
३२.	साईबाबा लोक प्रबोधन कला महाविद्यालय, वडनेर, ता. हिंगणघाट (२०००) **वेणा लोक प्रबोधन शिक्षण संस्था, हिंगणघाट**	उत्तम. वि. पारेकर एम. ए., बि. एड., एल. एल. एम., एम. फिल. पीएच. डी.	११	८	मानवविज्ञान	२५३	१९०	६२८	–	१००	–	सी 1st Cycle –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
३३.	राणीबाई अग्निहोत्री कॉलेज ऑफ फार्मसी, बापुजी वाडी, वर्धा (२०००), **जय महाकाली शिक्षण संस्था, वर्धा**	रिक्त	२३	३०	विज्ञान व तंत्रज्ञान	१४८	१९३	६३००	–	५०	–	– –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
३४.	संत गजानन महाराज कला, वाणिज्य महाविद्यालय, गिरड, ता. समुद्रपूर (२००१), **श्री गजानन प्रसार ग्रामीण उत्कर्ष संस्था, नागपूर**	रिक्त	४	८	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	१२१ ३१	२८ ५	२००००	–	१००	–	– –	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
३५.	अग्निहोत्री कॉलेज ऑफ लॉ, बापुजी वाडी, वर्धा (२००४), **जय महाकाली शिक्षण संस्था, वर्धा**	रिक्त	७	५	मानवविज्ञान	१३०	७४	१५६५	–	–	–	– –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
३६.	कै. बापुरावजी देशमुख कॉलेज ऑफ आर्किटेक्चर, सेवाग्राम (२००५), **श्री. बापुराव देशमुख फाउंडेशन ट्रस्ट, वर्धा**	रिक्त	–	२	विज्ञान व तंत्रज्ञान	–	–	निरंक माहिती				– –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
३७.	कस्तुरबा अध्यापक महाविद्यालय, बोरगांव मेघे, जि. वर्धा (२००५) **कस्तुरबा विमेन्स मल्टीपरपज सोसायटी, बोरगांव मेघे**	रिक्त	५	८	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	९	४४	३०००	–	–	–	– –	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
३८.	गांधीग्राम कॉलेज, वर्धा, (२००५) **इंदिरा बहूद्देशीय महिला विकास संस्था, वर्धा**	रिक्त	२९	७	विज्ञान व तंत्रज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	३ ६७	१२० ३६	२४९०	–	१००	२(एफ)	– –	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
३९.	पी. आर. पाटील शिक्षण महाविद्यालय, तळेगांव (श्यामजीपंत) जि. वर्धा (२००६) **मराठा शिक्षण संस्था, आष्टी, वर्धा**	रिक्त	४	५	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	१०	४३	४७३०	–	–	–	– –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
४०.	कॉलेज ऑफ एज्युकेशन, शिक्षण महाविद्यालय, आग्रगामी शाळेच्या समोर, दाते सभागृहाजवळ, इंगळेनगरी, आर्वी रोड, वर्धा (२००६), **महिला शिक्षण बहूद्देशीय संस्था, वर्धा**	रिक्त	२	९	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	११	४२	५१७२	–	–	–	– –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
४१.	किनकर शिक्षण महाविद्यालय, सेलू, जि. वर्धा. (२००६) **नवनीत बहूद्देशीय संस्था, नागपूर**	रिक्त	५	८	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	३०	६८	३२५६	–	–	–	– –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
४२.	चेतना शिक्षण महाविद्यालय, देवळी रोड, वर्धा (२००७) **चेतना शिक्षण संस्था, वर्धा**	डॉ. संगीता धनाढय एम. ए. एम. कॉम, एम.फिल., एम.एड. पीएच. डी.	४	८	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	४९	९९	६०२५	–	–	–	– –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
४३.	श्री. शंकरप्रसाद अग्निहोत्री कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग, सिंदी मेघे, वर्धा (२००७) **जय मॉ काली शिक्षण संस्था, वर्धा**	डॉ. राजू तुगनायक एम. ए., पीएच. डी.	४७	३१	विज्ञान व तंत्रज्ञान	५६४	२१६	१४४५२	–	७५	–	–	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
४४.	डॉ. आर जी. भोयर आर्टस, कॉमर्स अॅन्ड सायन्स कॉलेज, सेलू, जि. वर्धा (२००८) **विद्याभारती संस्था, वर्धा**	डॉ. एस.एस. कानोडे, एम. कॉम, एम.फिल., पीएच. डी.	२३	११	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	१०६ २५० २२२	३५ २६९ ३१८	५०२६	–	१००	२(एफ) व १२(बी)	बी + 1st Cycle –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
४५.	दत्ता मेघे इन्स्टिट्यूट ऑफ इंजिनिअरिंग ॲन्ड टेक्नॉलॉजी ॲन्ड रिसर्च, सावंगी (मेघे), वर्धा (२००८), **दत्ता मेघे इन्स्टिट्यूट ऑफ मेडीकल सायन्सेस, वर्धा**	रिक्त	–	–	विज्ञान व तंत्रज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	**सत्र २०२०–२०२१ पासुन महाविद्यालय बंद करण्यास नाहरकत प्रमाणपत्र देण्यात आले आहे.**					२(एफ)	– –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
४६.	सुरेश देशमुख कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग, सेलूकाटे, वर्धा (२००८), **श्री. बापुराव देशमुख फाउंडेशन ट्रस्ट, वर्धा**	रिक्त	–	–	विज्ञान व तंत्रज्ञान	**सत्र २०२०–२०२१ पासुन महाविद्यालय बंद करण्यास नाहरकत प्रमाणपत्र देण्यात आले आहे.**						– –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
४७.	कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, बोरगांव (मेघे), जि. वर्धा. (२००८) **कस्तुरबा वूमेन्स बहूद्देशीय शिक्षण संस्था, बोरगांव मेघे, वर्धा**	रिक्त	२	८	मानवविज्ञान	६९	१०६	१७१४	–	–	–	– –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
४८.	एकविरा देवी कॉलेज ऑफ एज्युकेशन, धुनीवाले मठासमोर, वर्धा (२००८), **एकविरा देवी एज्युकेशन सोसायटी, वर्धा**	रिक्त	–	–	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	–	–	निरंक माहिती				– –	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
४९.	राजाभाऊ जाचक कॉलेज ऑफ एज्युकेशन, एलाकेली, वर्धा (२००८), **श्री. व्यकटेश शिक्षण संस्था, वर्धा**	रिक्त	३	८	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	३०	७१	३२१२	–	–	–	– –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
५०.	जयविकास महाविद्यालय, शिरपूर (होरे), ता. देवळी, जि. वर्धा (२००९), **ग्रामविकास शिक्षण संस्था, शिरपूर (होरे)**	रिक्त	७	७	मानवविज्ञान	४५०	११६	४६५२	–	५०	–	– –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
५१.	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर ज्ञान भारती कॉलेज, ऑफ कॉमर्स, पुलगााव, देवळी, जि. वर्धा (२००९), **युवक भारती शिक्षण संस्था, पुलगााव**	रिक्त	७	२	वाणिज्य व व्यवस्थापन	–	–	१०००	निरंक माहिती			– –	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
५२.	यशवंत महाविद्यालय, वायगांव (निपानी), ता. जि. वर्धा (२००९) **यशवंत रूरल एज्युकेशन सोसायटी, वर्धा**	रिक्त	१	४	मानवविज्ञान	–	–	१४००	निरंक माहिती			– –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
५३.	जय महालक्ष्मी आर्टस्, कॉमर्स ॲन्ड सायंस कॉलेज, कारंजा (घाडगे) (२००९), **विघ्नहर्ता विकास प्रवण संस्था, वर्धा**	रिक्त	३	५	वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	४४ –	६ –	२०३५	–	४३	–	– –	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
५४.	मोतीरामजी शिंदे आर्टस ॲन्ड कॉमर्स कॉलेज, मांडगांव, ता. समुद्रपूर, जि. वर्धा (२००९) **श्री. अवधूत बहूद्देशीय सेवा संस्था, वर्धा**	रिक्त	२	११	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	६० ४५	९४ २८	१७००	–	५०	–	– –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
५५.	रामभाऊ पंडागळे सायंस ॲन्ड मॅनेजमेंट महाविद्यालय, सावंगी (मेघे), वर्धा (२००९) **सेवासिद्धी बहूद्देशीय विकास संस्था, वर्धा**	रिक्त	३	५	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान	९	१०	५००	–	–	–	– –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
५६.	जीवन विकास महाविद्यालय, वडगांव, ता. सेलू (२००९) **जीवन विकास बहूद्देशीय सामाजिक संस्था, ता. घाटंजी**	रिक्त	–	–	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	**सत्र २०२१–२०२२ पासून (पत्रव्यवहार नाही)** –				–	–	– –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
५७.	अग्निहोत्री कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग, नागठाणा रोड, सिंदी (मेघे), वर्धा (२००९), **जय मॉ काली शिक्षण संस्था, वर्धा**	रिक्त	३४	५१	विज्ञान व तंत्रज्ञान	३८१	१५०	१३१५९	–	७५	–	– –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
५८.	डॉ. आर. जी. भोयर इन्स्टिट्यूट ऑफ फार्मास्यूटिकल एज्युकेशन ॲन्ड रिसर्च, बॅचलर रोड, नालवाडी, वर्धा (२००९) **महिला विकास संस्था, वर्धा**	रिक्त	१८	३२	विज्ञान व तंत्रज्ञान	१०५	१७८	६५३७	–	–	–	– –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
५९.	स्व. श्री. के. जी. चौधरी कॉलेज, श्रीहरी कॉलनीसमोर, वर्धा रोड, आर्वी (२०१०), **दृष्टी बहूद्देशीय संस्था, राळेगांव, जि. यवतमाळ**	रिक्त	५	६	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	१७५ २१ ३४	४६ ७ १७	२७५६	–	५०	–	– –	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
६०.	ज्ञानभारती कॉलेज, देवळी, जि. वर्धा (२०१०) **स्व. माणिकराव गोविंदराव खडसे ग्रामीण विकास संस्था, रोहणा, ता. देवळी**	डॉ. के. डी. पाटील एम. एस. सी. पीएच. डी.	१२	७	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	३३२ १४७	२३० १६०	२४०७	–	७५	–	–	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
६१.	श्री. व्यंकटेश कॉलेज, येलाकेली, ता. सेलू, जि. वर्धा (२०१०) **श्री. व्यंकटेश शिक्षण संस्था, वर्धा**	रिक्त	–	६	वाणिज्य व व्यवस्थापन	–	–	१५१२	निरंक माहिती			– –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
६२.	पी. एन. सरोदे कॉलेज ऑफ आर्ट्स, कॉमर्स ॲन्ड होम सायन्स, संत तुकडोजी वार्ड, हिंगणघाट (२०१२) **श्री. दत्ता बहूद्देशीय सांस्कृतिक व शैक्षणिक संस्था, गडचिरोली**	रिक्त	२	३	मानवविज्ञान	९९	६	१२५०	–	५०	–	२(एफ) –	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
६३.	वि. आर. कॉलेज बॅचलर, रोड, वर्धा (२०१२) **स्व. गणेशसिंग बहूद्देशीय ग्रामीण विकास शिक्षण संस्था, वर्धा**	रिक्त	३	५	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	४०	२०	४१९३	–	–	–	– –	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
६४.	स्व. अंजनाबाई भांगे वूमन कॉलेज, कारंजा घाडगे (२०१२) **जय महाकाली कृपा प्रौढ शिक्षण संस्था, यशोदानगर, अमरावती**	रिक्त	१	५	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान	–	४०	२११७	–	–	–	– –	स्वत:ची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
६५.	श्री. कला महाविद्यालय, आंजी, जि. वर्धा (२०१२), **श्री. ऋषिप्रसाद बहूद्देशीय शिक्षण संस्था, वर्धा**	रिक्त	५	११	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान	२६० –	१६१ –	२७३२ –	–	७५ –	– –	– –	**भाडयाची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
६६.	मारीया आर्ट्स ॲन्ड सायन्स कॉलेज, देवळी, जि. वर्धा (२०१२) **शरद ग्रामीण विकास बहूद्देशीय शिक्षण संस्था, देवळी**	डॉ. प्रकाश डि. वनकर एम.एस्सी., पीएच. डी.	३	१०	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान	१७८ ७९	८३ ७२	१८४०	–	–	–	**सी** –	**भाडयाची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
६७.	वाय. जे. एम. महाविद्यालय, तळेगाव (शा.प.), ता.आष्टी (२०१४), **ग्रामीण विकास शिक्षण संस्था, सिरपुर**	रिक्त	२	८	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	१३० ३५	९१ ७	३२१३	–	५०	–	– –	**भाडयाची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
६८.	आर. व्ही. परणकर अभियांत्रिकी महाविद्यालय, आर्वी, जि. वर्धा (२०१६) **श्री. साई परणकर संस्था, आर्वी, जि. वर्धा**	रिक्त	३	१५	विज्ञान व तंत्रज्ञान	२१५	२१५	६३९३	–	–	–	– –	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
६९.	विद्यानिकेतन महिला महाविद्यालय, आर्वी, ता. आर्वी, जि. वर्धा (२०१७), **श्री. स्वामी समर्थ महिला ग्रामीण विकास संस्था, वर्धा**	रिक्त	४	६	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	– – –	१३९ ७२ ५७	२०६९	–	–	–	– –	**भाडयाची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
७०.	श्री. संत महाविद्यालय, वर्धा (२०१७), **ऋषिप्रसाद बहूद्देशीय शिक्षण संस्था, वर्धा**	रिक्त	३	११	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान	२९ ३१	१४ ३०	२५२७	–	५०	–	– –	**भाडयाची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
७१.	पी.आर.पाटील इंस्टिट्यूट ऑफ फार्मसी, तळेगांव, ता. आष्टी, जि. वर्धा (२०१९), **मराठा शिक्षण संस्था, तळेगाव (शा.पं), ता. आष्टी, जि. वर्धा**	रिक्त	४	१०	विज्ञान व तंत्रज्ञान	१७	१५	१६३४	–	५०	–	– –	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
७२.	न्यू. मोन्टफोर्ट कॉलेज ऑफ फार्मसी, आष्टी, ता.आष्टी, जि. वर्धा. (२०१९), **बहवान एज्युकेशन ॲन्ड सोशल टीम, नागपुर**	रिक्त	२८	१९	विज्ञान व तंत्रज्ञान	१९	९	३२८१	–	–	–	– –	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
७३.	एम. जे. एम. महाविद्यालय, पुलगाव, जि. वर्धा (२०१९) **ग्राम विकास शिक्षण संस्था, शिरपुर**	रिक्त	१	६	विज्ञान व तंत्रज्ञान	७५	२४	१२१०	–	–	–	– –	**भाडयाची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
७४.	मातोश्री आशाताई कुणावार आर्टस, कॉमर्स ॲन्ड सायंस महिला महाविद्यालय, संत तुकडोजी वार्ड, नंदोरी रोड, ता. हिंगणघाट, जि. वर्धा (२०१९), **विद्या विकास शिक्षण संस्था, हिंगणघाट, जि. वर्धा**	रिक्त	२	८	विज्ञान व तंत्रज्ञान मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	– – –	२५५ २२२ २५०	३०५०	–	१००	–	– –	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
७५.	स्व. सावित्रीबाई लक्ष्मणराव घडे महाविद्यालय, अल्लीपुर, ता. हिंगणघाट, जि. वर्धा (२०१९) **श्री. सप्तश्रृंगी कुलस्वामीनी ग्रामीण विकास शिक्षण संस्था, वर्धा**	डॉ. आर. डी. राऊत पीएच. डी.	१	५	विज्ञान व तंत्रज्ञान	४४	२१	११८४	–	–	–	– –	**भाडयाची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
७६.	स्व. भैय्यासाहेब उरकांदे सिनियर कॉलेज, वायगाव (नि.), ता. जि. वर्धा (२०१९) **चंद्रकिरण शिक्षण संस्था**	रिक्त			विज्ञान व तंत्रज्ञान	–	–	५००१	निरंक माहिती		**२(एफ)**	– –	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
७७.	आर्टस, कॉमर्स अॅन्ड सायंस कॉलेज, आष्टी, ता. आष्टी, जि. वर्धा (२०१९) **दृष्टी बहूद्देशीय संस्था, राळेगाव**	रिक्त	३	६	विज्ञान व तंत्रज्ञान मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	१०८ १७५ १३७	८३ ७३ ९१	२७५६	–	५०	–	– –	**भाडयाची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**
७८.	श्री. बी. के समाजकार्य महाविद्यालय, देवळी (२०१९) **स्व. माणीकराव गोविंदराव खडसे ग्रामीण विकास संस्था**	रिक्त	१०	५	आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास	१०६	१५७	१४०१	–	९०	–	– –	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, ग्रंथालय**
	जळगांव जिल्हा:													
१.	श्री. संत गाडगेबाबा हिन्दी महाविद्यालय, भुसावळ, जि. जळगांव (१९८९) **हिंदी सेवा मंडळ, भुसावळ**	डॉ. रमेश जोशी एम. ए., पीएच. डी. एम.फिल.,	७	६	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	१९४ २१२	८१ ११९	१३१०१	–	२००	**२(एफ) व १२(बी)**	**बी** –	**स्वत:ची**	**वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय**

———

	२) स्वायत्त महाविद्यालयांची स्थिती –	
Sr. No.	**College Name**	**Notification**
1.	G.H. Raisoni College of Engineering, CRPF Gate No.3 Hingna Road, Nagpur. **Extension-3rd time**	(Dated: 4.6 2010. **First time**) Extension- 12/7/2016 **(Extension-3rd time)** Notification No. RTMNU/CDS/2022/3482, Dated:08/06/ 2022. Ten Years (10)UGC-letter No.F-22-1/2022(AC) Dated 26.05.2022 (2022-2023 to 2031-2032)
2.	Yeshwantrao Chavhan College of Engineering, Hingna Road, Wanadongri. Nagpur. **Extension**	(Dated, 11th December, 2009 **First time**) Extension -18/4/2016 **Extension** Notification No. RTMNU/CDS/2022/3428 Date:22/07/2022 UGC letter No.-F.22-1/2022 (AC) dated 14.07.2022. (2022-2023 to 2031-2032)
3.	Shri Ramdeobaba College of Engineering & Management, Katol Road, Nagpur	Dated: 8.4.2011 **First** time Extension UGC letter No.-F.22-1/2017 (AC) dated-06/04/2017 RTMNU (2017-2018 to 2022-2023) Notification No. RTMNU/CDS/2017/6670 Dated-14/06/2017
4.	Datta Meghe Institute of Management Studies, Atrey Layout, Nagpur-440022. **Extension-2nd time**	Dated:7.7.2015. **(Extension-2nd time)** Notification No. RTMNU/ CDS/ 2022/3487, Dated:15/06/2022 Five years. (5) UGC-letter No. F.22-1/2022 (AC) dated 26.05.2022 (2022-2023 to 2026-2027)
5.	Jankidevi Bajaj College of Science, Jamnalal Bajaj Marg, Civil Line, Wardha - 442001.	UGC No. F-22-1/2017 (AC) dated-06/04/2017 (2-17-18 to 2022-2023) Notification No. RTMNU/CDS/2017/6434 , Date : 29/05/2017 (Five Years) (2017-2018 to 2022-2023) **(Extension-2nd time)** Extension Autonomous – dated 22/11/2023 UGC – No. F-2-10/2023(AC – Policy) Dated 13-11-2023 (2023-2024 to 2027-2028) Notification No. RTMNU/ CDS/ 2023/6058 Dated 22-11-2023.
6.	G. S. College of Commerce & Economics, Amravati Road, Civil Lines, Nagpur-440001	UGC No. F-2-83 (6)/2017 (AC) Dated 16-4-2017 Notification No. RTMNU/CDS/2018/325 Date: 03/04/2018 Ten Years (2018-2019 to 2027-2028)
7.	Tirpude College of Social Work, Civil Lines, Sadar, Nagpur	Notification No. RTMNU/CDS/2019/4987, Date : 02/04/2019 Ten Years. UGC-letter No. F. 22-1/2017 (AC) dated 12.02.2019 (2019-2020 to 2028-2029)
8.	G. H. Raisoni Institute of Engineering and Technology, Shraddha Park, B-37-39/1, Hingna-Wadi Link Road, Nagpur	Notification No. RTMNU/CDS/2019/5073, Date : 13/08/2019 Ten Years.UGC-letter No. F. 22-1/2017(AC) dated 05.08.2019 (2019-2020 to 2028-2029)
9.	S. B. Jain Institute of Technology, Management and Research, Behind Asaram Bapu Ashram, Gram-Yerala, Katol Road, Nagpur	Notification No. RTMNU/CDS/2021/3163, Date : 10/03/2021 Ten Years. UGC-letter No. F. 22-1/2017(AC) dated 17.02.2021. (2020-2021 to 2029-2030)
10.	Institute of Science, R. T. Road, Civil Lines, Nagpur	Notification No. RTMNU/CDS/2021/3228, Date : 30/03/2021 Ten Years. UGC-letter No. F. 22-1/2017(AC) dated 12.03.2021. (2021-2022 to 2030-2031)

Sr. No.	College Name	Notification
11.	St. Vincent Pallotti College of Engineering & Technology, Gavsi Manapur, Wardha Road, Nagpur	Notification No. RTMNU/CDS/2021/4067, Date : 24/09/2021 Ten Years. UGC-letter No. F. 22-1/2017 (AC) dated 07.09.2021. (2021-2022 to 2030-2031)
12.	Tulsiramji Gaikwad-Patil College of Engineering and Technology, Wardha Road, Nagpur (New)	Notification No. RTMNU/CDS/2022/, Date: 01/01/2022 Ten Years. UGC-letter No.F.22-1/2017 (AC) dated 07.12.2021. (2021-2022 to 2030-2031)
13.	Priyadarshini J. L. College of Engineering, Nagpur.(New)	Notification No. RTMNU/CDS/2022/, Date:22/07/2022 Ten Years.UGC-Letter No. F.22-1/2022 (AC) dated 14.07.2022. (2022-2023 to 2031-2032)
14.	J. D. College of Engineering & Management, Boregaon Phata, Kalmeshwar Road, Nagpur (Master of Business Administration Autonomous Status) M.B.A. चा समावेश करण्याबाबत.	RTMNU/MVV/2023/4647 Dated 25-5-2023 (2023-2024 to 2028-2029)
15.	Zulelal Institute of Technology, Off. Koradi Road, Lonara, Nagpur	UGC Letter No.F. 2-10/2023 (AC Policy) date 31-05-2023 (2023-2024 to 2032-2033) Notification No. RTMNU/CDS/2023/4739 dated 15-6-2023
16.	Priyadarshini College of Engineering, Priyadarshini Campus, Digdoh Hills, Hingna Road, Nagpur	UGC Letter No.F. 2-10/2023(AC Policy) date 31-05-2023 (2023-2024 to 2032-2033) Notification No. RTMNU/CDS/2023/4738 dated 15-6-2023
17.	G. H. Raisoni Institute of Management & Research, Babubhai Colony, Prince Lawn, Chicholi, Khaparkheda, Nagpur	UGC Letter No.F. 2-10/2023(AC Policy) date 26-09-2023 (2023-2024 to 2027-2028) Notification No. RTMNU/CDS/2023/5947 dated 25-10-2023
18.	G. H. Raisoni School of Business Management, Nagpur, Khasara No. 50, Plot No. 1, Near No. 3, CRPF Road, Madhav Nagari, Nagpur	UGC Letter No.F. 2-10/2023(AC Policy) date 26-09-2023 (2023-2024 to 2027-2028) Notification No. RTMNU/CDS/2023/5932 dated 18-10-2023

▪▪▪

परिशिष्टे

Annexures

परिशिष्ट — १, स्नातकोत्तर अभ्यासक्रम शिकविण्यात येणाऱ्या विद्यापीठ शैक्षणिक विभाग व संलग्न महाविद्यालयांची प्रवेश क्षमतेसह विषयवार माहिती

Annexure – I List of University Departments and Colleges Conducting P.G. Courses with Subjects and Intake Capacity

अ. क्र.	राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाचे शैक्षणिक विभाग	कोर्सेस	विषय	Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University Department	Courses Offered	Subject	प्रवेश क्षमता Intake Capacity
१.	इंग्रजी विभाग	एम. ए.	इंग्रजी	Department of English	M. A.	English	60
२.	पाली—प्राकृत विभाग	एम. ए.	पाली—प्राकृत	Department of Pali & Prakrit	M. A.	Pali & Prakrit	40
३.	मराठी विभाग	एम. ए.	मराठी	Department of Marathi	M. A.	Marathi	60
४.	संस्कृत विभाग	एम. ए.	संस्कृत	Department of Sanskrit	M. A.	Sanskrit	80
५.	हिंदी विभाग	एम. ए.	हिंदी	Department of Hindi	M. A.	Hindi	60
६.	भाषाशास्त्र, परकीय व भारतीय भाषा विभाग	एम. ए.	भाषाशास्त्र	Department of Linguistics Foreign and Indian Language	M. A.	Linguistics	40
७.	राज्यशास्त्र विभाग	एम. ए.	राज्यशास्त्र	Department of Political Science	M. A.	Political Science	120
८.	प्राचीन भारतीय इतिहास, संस्कृती व पुरातत्त्व विभाग	एम. ए.	प्राचीन भारतीय इतिहास संस्कृती व पुरातत्त्व	Department of Ancient Indian History Culture and Archealogy	M. A.	Ancient Indian History Culture and Archealogy	15
९.	अर्थशास्त्र विभाग	एम. ए.	अर्थशास्त्र	Department of Economics	M. A.	Economics	60
१०.	इतिहास विभाग	एम. ए.	इतिहास	Department of History	M. A.	History	120
११.	तत्त्वज्ञान विभाग	एम. ए.	तत्त्वज्ञान	Department of Philosophy	M. A.	Philosophy	20
१२.	मानसशास्त्र विभाग	एम. ए.	मानसशास्त्र	Department of Psychology	M. A.	Psychology	40
१३.	समाजशास्त्र विभाग	एम. ए.	समाजशास्त्र	Department of Sociology	M. A.	Sociology	60
१४.	जनसंवाद विभाग	एम. ए.	जनसंवाद व पत्रकारिता विद्या	Department of Mass Communication	M. A.	Mass Communication	30
१५.	गांधी विचारधारा विभाग	एम. ए.	गांधी विचारधारा	Department of Gandhian Thoughts	M. A.	Gandhian Thoughts	20
१६.	बुद्धिस्ट स्टडिज विभाग	एम. ए.	बुद्धिस्ट स्टडिज	Department of Buddhist Studies	M. A.	Buddhist Studies	40
१७.	प्रवास आणि पर्यटन विभाग	एम. ए.	प्रवास आणि पर्यटन	Department of Travel and Tourism	M. A.	Travel and Tourism	20
१८.	उर्दू विभाग	एम. ए.	उर्दू	Department of Urdu	M. A.	Urdu	60
१९.	वंदनीय राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज अध्यासन केंद्र	एम. ए.	राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज विचारधारा	Vandniya Rashtrasant Tukadoji Maharaj Adhyasan Centre	M. A.	Rashtrasant Tikadoji Maharaj Thought	60
२०.	महिला अध्ययन व विकास केंद्र	एम. ए.	महिला अध्ययन	Women Studies and Child Development Center	M. A.	Women Studies	20
२१.	लोकप्रशासन विभाग	एम. ए.	लोकप्रशासन	Department of Public Administration	M. A.	Public Administration	60
२२.	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर विचारधारा विभाग	एम. ए.	आंबेडकर विचारधारा	Department of Ambedkar Thought	M. A.	Ambedkar Thought	40
२३.	पदव्युत्तर विधी विभाग	एलएल. एम.	ग्रुप —ऐ, इंटरनॅशनल लॉ, ग्रुप —बी, कॉन्स्टिट्यूशनल लॉ अॅन्ड अॅडमिनीस्ट्रेटिव्ह लॉ	Department of P. G. Law	LL. M.	Group A International Law, Group B – Constitutional and Administrative Law	25 25

अ. क्र.	राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाचे शैक्षणिक विभाग	कोर्सेस	विषय	Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University Department	Courses Offered	Subject	प्रवेश क्षमता Intake Capacity
–	पदव्युत्तर विधी विभाग	एलएल. एम.	ग्रुप–सी, इंटेलेक्च्युअल प्रॉपर्टी लॉ, ग्रुप–डी, बिझिनेस लॉ, ग्रुप–ई, इन्व्हॉयरन्मेंटल लॉ, ग्रुप–एफ, लेबर कॅपिटल अॅन्ड लॉ, ग्रुप – जी, क्रिमिनल लॉ	Department of P. G. Law	LL. M.	Group C – Intellectual Property Law, Group D – Business Law, Group E – Environmental Law, Group F- Labour Capital & Law, Group G- Criminal Law	25 25 25 25 25
२४.	जीवरसायनशास्त्र विभाग	एम. एस्सी.	जीवरसायनशास्त्र	Department of Bio-Chemistry	M. Sc.	Bio-Chemistry	30
२५.	भूविज्ञानशास्त्र विभाग	एम. एस्सी. एम. एस्सी. (टेक्नॉलॉजी)	भूविज्ञानशास्त्र अप्लाईड जिऑलॉजी	Department of Geology	M. Sc. M. Sc. (Tech.)	Geology Applied Geology	20 20
२६.	गणितशास्त्र विभाग	एम. एस्सी.	गणितशास्त्र	Department of Mathematics	M. Sc.	Mathematics	60
२७.	भौतिकशास्त्र विभाग	एम. एस्सी.	भौतिकशास्त्र	Department of Physics	M. Sc.	Physics	50
२८.	प्राणिशास्त्र विभाग	एम. एस्सी.	प्राणिशास्त्र	Department of Zoology	M. Sc.	Zoology	40
२९.	रसायनशास्त्र विभाग	एम. एस्सी.	रसायनशास्त्र	Department of Chemistry	M. Sc.	Chemistry	50
३०.	वनस्पतिशास्त्र विभाग	एम. एस्सी.	वनस्पतिशास्त्र विभाग	Department of Botany	M. Sc.	Botany	40
३१.	सांख्यिकीशास्त्र विभाग	एम. एस्सी.	सांख्यिकीशास्त्र	Department of Statistics	M. Sc.	Statistics	30
३२.	सुक्ष्मजीवशास्त्र विभाग	एम. एस्सी.	सुक्ष्मजीवशास्त्र	Department of Microbiology	M. Sc.	Microbiology	30
३३.	विद्युत परमाणुशास्त्र अॅन्ड संगणक विज्ञान विभाग	एम. एस्सी.	इलेक्ट्रॉनिक्स, कम्प्यूटर सायन्स	Department of Electronics and Computer Science	M. Sc.	Electronics, Computer Science	20 20
३४.	गृहविज्ञान विभाग	एम. एस्सी. (होमसायन्स)	फुड अॅन्ड न्युट्रीशन रिर्सोस मॅनेजमेंट	Department of Home Science	M. Sc. (H.S.)	Food and Nutrition, Resource Management	30 24
३५.	राजीव गांधी विकास जैविक तंत्रज्ञान विभाग	एम. एस्सी.	बायोटेक्नॉलॉजी	Department of Rajiv Gandhi Bio-Technology	M. Sc.	Bio-Technology	20
३६.	रेणुवीय जीवशास्त्र आणि अनुवंशकीय अभियांत्रिकी विभाग	एम. एस्सी.	रेणुवीय जीवशास्त्र आणि अनुवंशकीय अभियांत्रिकी	Department of Molecular Biology & Genetic Engineering	M. Sc.	Molecular Biology & Genetic Engineering	30
३७.	वाणिज्य विभाग	एम. कॉम.	वाणिज्य पारंगत	Department of Commerce	M. Com.	Commerce (M. Com.)	80
३८.	ललित कला विभाग	एम. एफ. ए.	डान्स, म्युजिक, ड्रामा, फोटोग्राफी, क्रिएटीव्ह पेन्टिंग, पॉर्टिट पेन्टिंग,म्युरल, इलुस्ट्रेशन,	Department of Fine Arts	M. F. A.	Dance, Music Drama, Photography, Creative Painting, Portrait Painting, Mural, Illustration	8 20 20 10 16
३९.	ग्रंथालय व माहितीशास्त्र विभाग	एम. लिब.	एम. लिब.	Department of Library and Information Science	M. Lib.	M. Llb.	40
४०.	औषधिनिर्माणशास्त्र विभाग	एम.फार्म.	एम.फार्म.	Department of Pharmaceutical Science	M. Pharm.	M. Pharm.	40

नागपूर जिल्हा: (NagpurDistrict)		स्नातकोत्तर अभ्यासक्रम शिकविण्यात येणाऱ्या विद्यापीठ संलग्न महाविद्यालयांची विषयवार माहिती Subjectwise Information of the University Affiliated Colleges Running P. G. Course					
अ. क्र.	राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाशी संलग्नित महाविद्यालये	कोर्सेस	विषय	Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University Affiliated Colleges	Courses Offered	Subject	प्रवेश क्षमता Intake Capacity
१.	विज्ञान संस्था, नागपूर	एम. एस्सी.	गणित, भौतिकशास्त्र,रसायनशास्त्र, वनस्पतिशास्त्र, प्राणिशास्त्र, सांख्यिकी, पर्यावरणशास्त्र	Institute of Science, Nagpur	M. Sc.	Mathematics, Physics, Chemistry, Botany, Zoology, Statistics, Environment	36 22 11
२.	वसंतराव नाईक कला व समाजविज्ञान संस्था, नागपूर	एम. ए.	इंग्रजी, अर्थशास्त्र, भूगोल, तत्त्वज्ञान, राज्यशास्त्र, उर्दू, मराठी, इतिहास पर्सियन, अरेबिक, संस्कृत, गृह–अर्थशास्त्र, संगीत	Vasantrao Naik Institute of Arts & Social Sciences, Nagpur	M. A.	English, Economics, Geography, Philosophy, Political Science, Urdu, Marathi, History, Persian, Arabic, Sanskrit, Home-Economics, Music	80 80 80 80 80 80
३.	सेंट फ्रान्सिस डी सेल्स महाविद्यालय, सेमिनरी हिल्स, नागपूर	एम. एस्सी.	रसायनशास्त्र, बायोटेक्नॉलॉजी, भौतिकशास्त्र, गणित	St. Francis De'sales College, Nagpur	M. Sc.	Chemistry, Bio-Technology, Physics, Mathematics	30 22 22
४.	तिरपुडे समाजकार्य महाविद्यालय, नागपूर	एम.आय.आर. पी.एम. एम.एस.डब्ल्यू.	एम. आय. आर. पी. एम. एम. एस. डब्ल्यू.	Tirpude College of Social Work, Nagpur	M. I. R. P. M. M. S. W.	M. I. R. P. M., M. S. W.	60 60
५.	बाळासाहेब तिरपुडे कॉलेज ऑफ होटल मॅनेजमेंट ॲन्ड कॅटरिंग महाविद्यालय, सदर, नागपूर	हॉस्पिटॅलिटी मॅनेजमेंट	हॉस्पिटॅलिटी मॅनेजमेंट	Shri. Balasaheb Tirpude College of Hotel Management, Nagpur	M.HOSP.	Hospitality Management	20
६.	अण्णासाहेब गुंडेवार महाविद्यालय, काटोल रोड, नागपूर	एम. कॉम. (व्यावसायिक)	वाणिज्य पारंगत (व्यावसायिक)	Annasaheb Gundewar College of Arts & Commerce, Nagpur	M. Com. (Prof.,)	M. Com. (Professional)	60
७.	डॉ. आंबेडकर महाविद्यालय, नागपूर	एम. ए. एम. कॉम. एम. एस्सी. एलएल. एम.	इंग्रजी, अर्थशास्त्र, मराठी, वाणिज्य पारंगत, बायोटेक्नॉलॉजी, भौतिकशास्त्र रसायनशास्त्र, बायोकेमेस्ट्री, कम्प्यूटर सायन्स, ग्रुप बी – कॉन्स्टिट्यूशनल लॉ ॲन्ड ॲडमिनिस्ट्रेटिव्ह लॉ., ग्रुप डी – बिझिनेस लॉ, ग्रुप जी – क्रिमिनल लॉ	Dr. Ambedkar College, Diksha Bhoomi, Nagpur	M. A. M. Com. M. Sc. L L. M.	English, Economics, Marathi, M. Com., Bio-Technology, Physics, Chemistry, Bio-Chemistry, Computer Science, Group B – Constitutional Law & Administrative Law, Group D- Business Law, Group G – Criminal Law	80 160 22 22 20 25 25 25

अ. क्र.	राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाशी संलग्नित महाविद्यालये	कोर्सेस	विषय	Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University Affiliated Colleges	Courses Offered	Subject	प्रवेश क्षमता Intake Capacity
८.	शासकीय चित्रकला महाविद्यालय, लक्ष्मीनगर, नागपूर	एम. एफ. ए.	क्रियेटिव्ह पेंटिंग, स्क्रॅपचर	Govt. Chitrakala Mahavidyalaya, Laxmi Nagar, Nagpur	M. F. A	Creative Painting, Sculpture	20 20
९.	मातृसेवा संघ समाजकार्य संस्था, बजाजनगर, नागपूर	एम.एस.डब्ल्यू.	समाजकार्य पारंगत	MatruSeva Sangh Institute of Social Work, Nagpur	M. S. W.	M. S. W.	65
१०.	सिटी प्रिमियर कॉलेज, नागपूर	एम. सी. एम.	एम. सी. एम.	City Premier College, Nagpur	M. C. M.	M. C. M.	120
११.	डॉ. आंबेडकर इन्स्टिट्यूट ऑफ मॅनेजमेंट स्टडिज रिसर्च, दिक्षाभूमी, नागपूर	एम. सी. एम.	एम. सी. एम.	Dr. Ambedkar Institute of Management Studies & Research, Nagpur	M. C. M.	M. C. M.	150
१२.	शासकीय न्याय सहायक विज्ञान संस्था, रविंद्रनाथ टागोर मार्ग, सिव्हील लाईन, नागपूर	एम. एस्सी.	फॉरेन्सिक सायन्स	Institute of Forensic Science, Nagpur	M. Sc.	Forensic Science	20
१३.	श्रीमती लेडी अमृताबाई डागा महिला महाविद्यालय, नागपूर	एम. ए. एम. कॉम. एम.एफ. डी. एम.एच.ओ.एस.पी एम.एस्सी. एम.एस्सी. (एच. एस.) एम. सी. टी.	राज्यशास्त्र, गृह–अर्थशास्त्र, एम. कॉम., एम. एफ. डी., हॉस्पिटॅलीटी मॅनेजमेंट, बायोटेक्नॉलॉजी, ह्युमन डेव्हलपमेंन्ट, होमसायन्स एक्सटेंन्शन, एम. सी. टी.	L. A. D. College for Women of Arts, Commerce & Science, Nagpur	M. A. M. Com. M. F. D. M. H.O. S. P. M. Sc. M. Sc. (H. S.) M. C. T.	Political Science, Home Economics, M. Com., M. F. D., M. H.O. S. P., Bio-Technology, Human Development, Home Science Extension, M. C. T.	80 80 80 20 20 22 22 22 15
१४.	आर. एस. मुंडले कला–वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, नार्थ अंबाझरी रोड, धरमपेठ, नागपूर	एम. ए. एम. कॉम.	इंग्रजी, राज्यशास्त्र, समाजशास्त्र, मराठी, भारतीय संगीत, वाणिज्य पारंगत	R. S. Mundle Dharampeth Arts & Commerce College, Nagpur	M. A. M. Com.	English, Political Science, Sociology, Marathi, Indian Music, M. Com.	80 80 80
१५.	गो. से. अर्थ–वाणिज्य महाविद्यालय, नागपूर	एम. कॉम.	वाणिज्य पारंगत	G. S. College of Commerce and Economics, Nagpur	M. Com.	M. Com.	160
१६.	जी. एच. रायसोनी इन्स्टिट्यूट ऑफ इन्फर्मेशन टेक्नॉलॉजी अॅन्ड कम्प्यूटर रिसर्च, नागपूर	एम. एस्सी. एम. सी. एम.	कम्प्यूटर सायन्स, एम. सी. एम.	G. H. Raisoni Institute of Information Technology & Computer Research, Nagpur	M. Sc. M. C. M.	Computer Science, M. C. M.	11 30

अ. क्र.	राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाशी संलग्नित महाविद्यालये	कोर्सेस	विषय	Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University Affiliated Colleges	Courses Offered	Subject	प्रवेश क्षमता Intake Capacity
१७.	हिस्लॉप महाविद्यालय, नागपूर	एम. ए. एम. सी.एम. एम. कॉम. एम. एस्सी.	हिंदी, इंग्रजी, मानसशास्त्र, समाजशास्त्र, एम. सी. एम. वाणिज्य पारंगत बायोटेक्नॉलॉजी, रसायनशास्त्र, जीवरसायनशास्त्र, वनस्पतिशास्त्र, प्राणिशास्त्र	Hislop College, Nagpur	M. A. M. C. M. M. Com. M. Sc.	Hindi, English, Psychology, Sociology, M. C. M., M. Com., Bio-Technology, Chemistry, Bio-Chemistry, Botony, Zoology	40 90 30 40 15 14 11 11
१८.	आकार इन्स्टिट्यूट ऑफ मॅनेजमेंट अॅन्ड रिसर्च स्टडिज, नागपूर	एम. सी. एम.	एम. सी. एम.	Aakar Institute of Management & Research Studies, Nagpur	M. C. M.	M. C. M.	60
१९.	डॉ. एम. के. उमाठे आर्टस् आणि श्री. रामचंद्र मोखारे वाणिज्य महाविद्यालय, नागपूर	एम. ए. एम.सी. एम. एम. कॉम.	इंग्रजी, एम. सी. एम., वाणिज्य पारंगत	Dr. M. K. Umathe Arts &Shri. Ramchandra Mokhare Commerce College, Nagpur	M. A. M. C. M. M. Com.	English, M. C. M., M. Com.	80 180 80
२०.	संताजी महाविद्यालय, नागपूर	एम. ए. एम. कॉम. एम. एस्सी.	इंग्रजी वाणिज्य पारंगत रसायनशास्त्र, सुक्ष्मजीवशास्त्र	SantajiMahavidyalaya, Nagpur	M. A. M. Com. M. Sc.	English, M. Com. Chemistry, Microbiology	80 80 22
२१.	धनवटे नॅशनल महाविद्यालय, नागपूर	एम.ए. एम. सी. एम. एम. कॉम. एम.आय.आर पी. एम.	इंग्रजी, भूगोल, मराठी, समाजशास्त्र, अर्थशास्त्र, जनसंवाद एम.सी.एम वाणिज्य पारंगत, एम. आय. आर. पी. एम.	DhanwateNational Mahavidyalaya, Nagpur	M. A. M. C. M. M. Com. M.I.R.P.M.	English, Geography, Marathi Sociology, Economics, Mass Communication M. C. M., M. Com., M. I. R. P. M.	80 80 120 30 120 320 60
२२.	शिवाजी सायन्स कॉलेज, नागपूर	एम. एस्सी.	मायक्रोबॉयोलॉजी, भौतिकशास्त्र, गणित, रसायनशास्त्र, कम्प्यूटर सायन्स	Shivaji Science College, Nagpur	M. Sc.	Microbiology, Physics, Mathematics, Chemistry, Computer Science	22 22 40
२३.	भैय्याजी पांढरीपांडे नॅशनल इन्स्टिट्यूट ऑफ सोशल वर्क, हनुमाननगर, नागपूर	एम.एस.डब्ल्यू.	समाजकार्य पारंगत	Shri Bhayyaji Pandhripande National Institute of Social Work, Nagpur	M. S. W.	M. S. W	60
२४.	सुधा सुरेशभाई मणियार कॉलेज ऑफ कम्प्यूटर अॅन्ड मॅनेजमेंट, नागपूर	एम. एस्सी. एम. कॉम.	कम्प्यूटर सायन्स वाणिज्य पारंगत	Sudha Sureshbhai Maniyar College of Computer & Management, Nagpur	M. Sc. M. Com.	Computer Science, M. Com.	22 80

अ. क्र.	राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाशी संलग्नित महाविद्यालये	कोर्सेस	विषय	Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University Affiliated Colleges	Courses Offered	Subject	प्रवेश क्षमता Intake Capacity
२५.	राधा महाविद्यालय, ग्रेट नाग रोड, नागपूर	एम. सी. एम. एम. लिब.	एम. सी. एम. एम. लिब.	Radha College of Library Science, Great Nag Road, Nagpur	M. C. M. M. Lib.	M. C. M. M. Lib.	60 30
२६.	श्री. बिंझाणी महाविद्यालय, नागपूर	एम. ए. एम. कॉम.	इंग्रजी, राज्यशास्त्र, मराठी, वाणिज्य पारंगत	Shri. Binzani City College, Nagpur	M. A. M. Com.	English, Political Science, Marathi, M. Com.	80 160
२७.	मथुरादास मोहता सायन्स कॉलेज, नागपूर	एम. एस्सी.	भौतिकशास्त्र, रसायनशास्त्र, वनस्पतिशास्त्र, प्राणिशास्त्र,गणित	Mathuradas Mohta Science College, Nagpur	M. Sc.	Physics, Chemistry, Botony, Zoology, Mathematics	22 22 22
२८.	कमला नेहरू महाविद्यालय, नागपूर	एम. ए. एम.सी. एम. एम. कॉम. एम. कॉम. व्यावसायिक एम. सी. टी. एम. लिब. एम. एस्सी.	इंग्रजी, राज्यशास्त्र, समाजशास्त्र, मराठी, इतिहास, अर्थशास्त्र एम. सी. एम. वाणिज्य पारंगत, वाणिज्य पारंगत (व्यावसायिक) एम. सी. टी. एम. लिब. बायोटेक्नॉलॉजी, गणित, मायक्रोबॉयोलॉजी, भौतिकशास्त्र, बायोकेमेस्ट्री, वनस्पतिशास्त्र, कम्प्यूटर सायन्स, प्राणिशास्त्र, इलेक्ट्रॉनिक्स, पर्यावरणशास्त्र, रसायनशास्त्र	Kamla Nehru Mahavidyalaya, Nagpur	M.A M. C. M. M. Com. M. Com. M. C. T. M. Lib. M. Sc.	English, Political Science, Sociolgy, Marathi, History, Economics M. C. M., M. Com., M. Com.(Professional) M. C. T., M. Lib., Bio-Technology, Maths, Microbiology, Physics, Bio-Chemistry, Botony, Computer Science, Zoology, Electronics, Environment Science, Chemistry	80 80 80 60 160 60 15 40 22 22 22 22 22 22 30
२९.	सेवादल महिला सायन्स अॅन्ड होमसायन्स कॉलेज, सक्करदरा चौक, नागपूर	एम. एस्सी.	रसायनशास्त्र, प्राणिशास्त्र, पर्यावरणशास्त्र, वनस्पतिशास्त्र, सुक्ष्मजीवशास्त्र	Sewadal Mahila Science & Home Science College, Umrer Road, Nagpur	M. Sc.	Chemistry, Zoology, Environment Science Botony, Microbiology	22 27 22
३०.	डॉ. आंबेडकर इन्स्टिट्यूट ऑफ सोशल वर्क, भगवाननगर, नागपूर	एम.एस्.डब्ल्यू.	समाजकार्य पारंगत	Dr. Ambedkar Institute of Social Work, Nagpur	M. S. W.	M. S. W.	60
३१.	सी. पी. अॅन्ड बेरार कला वाणिज्य महाविद्यालय, नागपूर	एम. ए. एम. कॉम.	अर्थशास्त्र, वाणिज्य पारंगत	C. P. & Berar Arts & Commerce College, Nagpur	M. A. M. Com.	Economics, M. Com.	80 80
३२.	श्रीमती बिंझाणी महिला महाविद्यालय, नागपूर	एम. ए.	हिंदी	Smt. Binzani Mahila Mahavidyalaya, Nagpur	M. A.	Hindi	80

अ. क्र.	राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाशी संलग्नित महाविद्यालये	कोर्सेस	विषय	Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University Affiliated Colleges	Courses Offered	Subject	प्रवेश क्षमता Intake Capacity
३३.	स्वामी विवेकानंद समाजकार्य महाविद्यालय, नागपूर	एम.एस्.डब्ल्यू.	समाजकार्य पारंगत	Swamy Vivekanand Social Work College, Nagpur	M. S. W.	M. S. W.	60
३४.	डॉ. पंजाबराव देशमुख कॉलेज ऑफ कामर्स, नागपूर	एम. कॉम.	वाणिज्य पारंगत	Dr. Panjabrao Deshmukh College of Commerce, Nagpur	M. Com.	M. Com.	80
३५.	कुंभलकर सोशल वर्क नाईट कॉलेज, नागपूर	एम.एस्.डब्ल्यू.	समाजकार्य पारंगत	Kumbhalkar College of Social Work (Evening), Ganeshpeth, Nagpur	M. S. W.	M. S. W.	60
३६.	महिला महाविद्यालय, नंदनवन, नागपूर	एम. ए.	इंग्रजी, अर्थशास्त्र, राज्यशास्त्र, गृह—अर्थशास्त्र, मराठी	Mahila Mahavidyalaya, Nagpur	M. A.	English, Economics, Political Science, Home Economics, Marathi	80 80 80
३७.	विमेन्स कॉलेज ऑफ आर्टस् ॲन्ड कॉमर्स, नंदनवन, नागपूर	एम. कॉम.	वाणिज्य पारंगत (मराठी माध्यम) वाणिज्य पारंगत (इंग्रजी माध्यम)	Womens College of Arts & Commerce, Nandanvan, Nagpur	M. Com.	M. Com. (Marathi Medium) M. Com. (English Medium)	80 80
३८.	पुरुषोत्तम थोटे समाजकार्य महाविद्यालय, नरसाळा रोड, नागपूर	एम.एस्.डब्ल्यू.	समाजकार्य पारंगत	Purushottam Thote College of Social Work, Nagpur	M. S. W.	M. S. W.	60
३९.	रामजी पांडव मास्टर ऑफ कम्प्यूटर मॅनेजमेंट कॉलेज, नागपूर	एम. सी. एम. एम. एस्सी.	एम. सी. एम., बायोटेक्नॉलॉजी	Ramji Pandav Master of Computer Management College, Nagpur	M. C. M. M. Sc.	M. C. M. Bio-technology	60 22
४०.	डॉ. एस. सी. गुल्हाणे प्रेरणा कॉलेज ऑफ कॉमर्स, सायन्स ॲन्ड आर्टस्, रेशीमबाग चौक, नागपूर	एम. सी. एम. एम. कॉम. एम. एस्सी.	एम. सी. एम. वाणिज्य पारंगत इन्फॉरमेशन टेक्नॉलॉजी, गणित	Dr. S. C. Gulhane Prerana College of Commerce, Science and Arts, Reshimbagh Chowk, Nagpur	M. C. M . M. Com. M. Sc.	M. C. M., M. Com. Information Technology, Mathematics	60 240 22 22
४१.	दादा रामचंद्र बाखरू सिंधु महाविद्यालय, नागपूर	एम. कॉम.	वाणिज्य पारंगत	Dada Ramchand Bakharu Sindhu Mahavidyalaya, Nagpur	M. Com.	M. Com.	80
४२.	राजकुमार केवलरामानी कन्या महाविद्यालय, जरिपटका, नागपूर	एम. ए.	इंग्रजी, समाजशास्त्र, गृह—अर्थशास्त्र, हिंदी	Rajkumar Kewalramani Girls Arts College, Jaripatka, Nagpur	M. A.	English, Sociology, Home-Economics, Hindi	40 40
४३.	डॉ. मधुकरराव वासनिक पी.डब्ल्यू. एस. कॉलेज ऑफ आर्टस ॲन्ड कॉमर्स, नागपूर	एम. ए. एम. कॉम. एम. एस्सी.	हिन्दी, इंग्रजी, अर्थशास्त्र, समाजशास्त्र, राज्यशास्त्र, पालि—प्राकृत, इतिहास, मराठी आंबेडकर विचारधारा, वाणिज्य पारंगत (मराठी माध्यम) वाणिज्य पारंगत (इंग्रजी माध्यम) संगणक विज्ञान, इलेक्ट्रॉनिक्स	Dr. Madhukarrao Wasnik P. W. S. College of Arts & Commerce, Nagpur	M. A. M. Com. M. Sc.	Hindi, English, Economics, Sociology, PoliticalScience, Pali-Prakrit, History, Marathi, Ambedkar Thought, M. Com. (Marathi Medium) M. Com. (English Medium) Computer Science, Electronics	80 80 80 80 80 22 22

अ. क्र.	राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाशी संलग्नित महाविद्यालये	कोर्सेस	विषय	Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University Affiliated Colleges	CoursMes Offered	Subject	प्रवेश क्षमता Intake Capacity
४४.	ऑरेंज सिटी कॉलेज ऑफ सोशल वर्क, उमरेड रोड, नागपूर	एम.एस्.डब्ल्यू.	समाजकार्य पारंगत	Orange City College of Social Work, Nagpur	M. S. W.	M. S. W.	60
४५.	अवतार मेहेरबाबा महाविद्यालय, नागपूर	एम. सी. एम	एम. सी. एम.	Avtar Mehar Baba College, Nagpur	M. C. M.	M.C.M.	60
४६.	दयानंद आर्य कन्या महाविद्यालय, नागपूर	एम. ए.	हिंदी	Dayanand Arya Kanya Mahavidyalaya, Nagpur	M. A.	Hindi	40
४७.	व्ही. एम. व्ही. कॉमर्स जे. एम. टी. आर्टस् ॲन्ड जे. जे. पी. सायन्स कॉलेज, वर्धमाननगर, नागपूर	एम. ए. एम. सी. एम. एम. कॉम. एम. एस्सी.	इंग्रजी, अर्थशास्त्र, हिन्दी, एम. सी. एम., वाणिज्य पारंगत, फिजिक्स, रसायनशास्त्र, गणित	V. M. V. Commerce, J. M. T. Arts & J. J. P. Science College, Nagpur	M. A. M. C. M. M. Com. M. Sc.	English, Economics, Hindi, M. C. M., M. Com., Physics, Chemistry, Mathematics	80 60 160 22 22
४८.	ॲटलंटा कॉलेज, नागपूर	एम. सी. एम.	एम. सी. एम.	Atlanta College, Nagpur	M. C. M.	M.C.M.	60
४९.	जवाहरलाल नेहरू कॉलेज ऑफ आर्टस कॉमर्स ॲन्ड सायन्स, वाडी, नागपूर	एम. कॉम.	वाणिज्य पारंगत	Jawaharlal Nehru College of Arts, Commerce & Science, Wadi, Nagpur	M. Com.	M. Com.	80
५०.	सेंट्रल इंडिया कॉलेज ऑफ लॉ, गोधनी रोड, नागपूर	एलएल. एम.	ग्रुप–बी, कॉन्स्टिट्यूशनल लॉ ॲन्ड ॲडमिनीस्ट्रेटिव्ह लॉ, ग्रुप–सी, इंटेलेक्च्युअल प्रॉपर्टी लॉ, ग्रुप–डी, बिझिनेस लॉ, ग्रुप–जी, क्रिमिनल लॉ	Central India College of Law, Godhani Road, Nagpur	LL. M.	Group B – Constitutional Law & Administrative Law, Group C – Intellectual Property Law, Group D – Business Law, Group G – Criminal Law	25 25 25 25
५१.	स्व. गोविंदराव वंजारी कॉलेज ऑफ लॉ, सक्करदरा चौक, नागपूर	एलएल. एम.	ग्रुप –बी, कॉन्स्टिट्यूशनल लॉ ॲन्ड ॲडमिनीस्ट्रेटिव्ह लॉ, ग्रुप –डी, बिझिनेस लॉ, ग्रुप – जी, क्रिमिनल लॉ	Late Govindrao Wanjari College of Law, Sakkardara Chowk, Nagpur	LL. M.	Group B – Constitutional and Administrative Law, Group D – Business Law, Group G- Criminal Law	25 25 25
५२.	निकालस महिला महाविद्यालय, राणाप्रताप नगर, नागपूर	एम. सी. टी.	एम. सी. टी.	Nikalas Mahila Mahavidyalaya, Ranapratap Nagar, Nagpur	M. C. T.	M. C. T.	15
५३.	के. आर. पांडव महाविद्यालय, न्यु नंदनवन, नागपूर	एम. एस्सी.	कम्प्युटर सायन्स	K. R. Pandav Mahavidyalaya, New Nandanwan, Nagpur	M. Sc.	Computer Science	22

अ. क्र.	राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाशी संलग्नित महाविद्यालये	कोर्सेस	विषय	Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University Affiliated Colleges	Courses Offered	Subject	प्रवेश क्षमता Intake Capacity
५४.	धरमपेठ एम. पी. देव मेमोरियल सायन्स कॉलेज, नागपूर	एम. एस्सी.	गणित, रसायनशास्त्र	Dharampeth M. P. Deo Memorial Science College, Nagpur	M. Sc.	Mathematics, Chemistry	22
५५.	जी. एच. रायसोनी स्कूल ऑफ बिझनेस मॅनेजमेंट, माधवनगरी, नागपूर	एम. बी. ए.	मास्टर ऑफ बिझिनेस ॲडमिनीस्ट्रेशन	G. H. Raisoni School of Business Management, Madhavnagari, Nagpur	M. B. A.	Master of Business Administration	180
५६.	श्री. रामदेवबाबा कॉलेज ऑफ इंजिनिअरींग ॲन्ड मॅनेजमेंट, गिट्टीखदान, नागपूर	एम. टेक.	एम. टेक. इन रोबोटिक्स ॲन्ड ऑटोमेशन	Shri. Ramdeobaba College of Engineering and Management, Gittikhadan, Nagpur	M. Tech.	M. Tech. in Robotics and Autometion	12
५७.	प्रिंसीपल अरूणराव कलोडे महाविद्यालय, नागपूर	एम. एस्सी.	रसायनशास्त्र, सुक्ष्मजीवशास्त्र	Principal Arunrao Kalode Mahavidyalaya, Nagpur	M. Sc.	Chemistry, Microbiology	22
५८.	अहिरकर इन्स्टिट्यूट ऑफ मॅनेजमेंट स्टडीज, हिंगणा, नागपूर	एम. बी. ए.	मास्टर ऑफ बिझिनेस ॲडमिनीस्ट्रेशन	Ahirkar Institute of Management Studies, Hingna, Nagpur	M. B. A.	Master of Business Administration	240
५९.	जे. डी. कॉलेज ऑफ इंजिनिअरींग ॲन्ड मॅनेजमेंट, नागपूर	एम. बी. ए.	मास्टर ऑफ बिझिनेस ॲडमिनीस्ट्रेशन	J. D. Collee of Engineering & Management, Nagpur	M. B. A.	Master of Business Administration	120
६०.	झुलेलाल इन्स्टिट्यूट ऑफ टेक्नॉलॉजी, नागपूर	एम. बी. ए.	मास्टर ऑफ बिझिनेस ॲडमिनीस्ट्रेशन	Zulelal Institute of Technology, Nagpur	M. B. A.	Master of Business Administration	180
६१.	नागार्जून इन्स्टिट्यूट ऑफ इंजिनिअरींग ॲन्ड टेक्नॉलॉजी ॲन्ड मॅनेजमेंट, नागपूर	एम. बी. ए.	मास्टर ऑफ बिझिनेस ॲडमिनीस्ट्रेशन	Nagarjuna Institute of Engineering and Technology and Management, Nagpur	M. B. A.	Master of Business Administration	120
६२.	एस. बी. जैन इन्स्टिट्यूट ऑफ टेक्नॉलॉजी मॅनेजमेंट ॲन्ड रिसर्च, नागपूर	एम. बी. ए.	मास्टर ऑफ बिझिनेस ॲडमिनीस्ट्रेशन	S. B. Jain Institute of Technology Management and Research, Nagpur	M. B. A.	Master of Business Administration	180
६३.	श्री. गोविंदराव वंजारी कॉलेज ऑफ इंजिनिअरींग ॲन्ड टेक्नॉलॉजी, नागपूर	एम. बी. ए.	मास्टर ऑफ बिझिनेस ॲडमिनीस्ट्रेशन	Shri. Govindrao Wanjari College of Engineering and Technology, Nagpur	M. B. A.	Master of Business Administration	120
६४.	श्रीमती राधिकाताई पांडव कॉलेज ऑफ इंजिनिअरींग, नागपूर	एम. बी. ए.	मास्टर ऑफ बिझिनेस ॲडमिनीस्ट्रेशन	Smt. Radhikatai Pandav College of Engineering, Nagpur	M. B. A.	Master of Business Administration	120
६५.	नबीरा महाविद्यालय, काटोल	एम. ए. एम. कॉम. एम. एस्सी.	इंग्रजी, इतिहास वाणिज्य पारंगत, मायक्रोबॉयोलॉजी, रसायनशास्त्र, गणित, प्राणीशास्त्र, वनस्पतिशास्त्र	Nabira Mahavidyalaya, Katol, Dist. Nagpur	M. A. M. Com. M. Sc.	English, History, M. Com., Microbiology, Chemistry, Mathematics Zoology, Botony	80 160 22 22 22

अ. क्र.	राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाशी संलग्नित महाविद्यालये	कोर्सेस	विषय	Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University Affiliated Colleges	Courses Offered	Subject	प्रवेश क्षमता Intake Capacity
६५अ	सेठ केसरीमल पोरवाल कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, कामठी, जि.नागपूर	एम. ए. एम. कॉम. एम. एस्सी.	अर्थशास्त्र, समाजशास्त्र, वाणिज्य पारंगत रसायनशास्त्र, कम्प्युटर सायन्स, सुक्ष्मजीवशास्त्र, इन्फॉरमेशन टेक्नॉलॉजी,	S.K. Porwal College of Arts, Commerce & Science Kamptee, Dist. Nagpur	M. A. M. Com. M. Sc.	Economics, Sociology, M. Com. Chemistry, Computer Science, Microbiology, Information Technology,	80 80 22 22 30
६६.	मदर टेरेसा समाजकार्य महाविद्यालय, काटोल	एम.एस्.डब्ल्यू.	समाजकार्य पारंगत	Mother Teresa Social Work College, Katol, Dist. Nagpur	M. S. W.	M. S. W.	60
६७.	अरविंदबाबु देशमुख आर्टस् ॲन्ड कॉमर्स कॉलेज,भारसिंगी, जि.नागपूर	एम. ए. एम. कॉम.	मराठी, वाणिज्य पारंगत (मराठी माध्यम)	Arvindbabu Deshmukh Arts & Commerce College, Bharsingi, Dist. Nagpur	M. A. M. Com.	Marathi M. Com (Marathi Medium)	80 80
६८.	मातोश्री अंजनाबाई मुंदाफळे समाजकार्य महाविद्यालय, नरखेड	एम.एस्.डब्ल्यू.	समाजकार्य पारंगत	Matoshri Anjanabai Mundafale College of Social Work, Narkhed	M. S. W.	M. S. W	60
६९.	जीवन विकास महाविद्यालय, थुगावदेव, ता.नरखेड, जि. नागपूर	एम. ए. एम. एस्सी.	इंग्रजी, मराठी, रसायनशास्त्र,सुक्ष्मजीवशास्त्र,गणित	JiwanVikas Mahavidyalaya, Thugaondeo, Tah. Narkhed, Dist. Nagpur	M. A. M. Sc.	English, Marathi, Chemistry, Microbiology, Mathematics	80 22 22
७०.	समाजकार्य महाविद्यालय, कामठी	एम.एस.डब्ल्यू.	एम. एस. डब्ल्यू.	Social Work College, Kamptee	M. S. W.	M. S. W.	60
७१.	महात्मा गांधी कला, वाणिज्य महाविद्यालय, पारशिवनी, जि. नागपूर	एम. ए. एम. कॉम.	अर्थशास्त्र, समाजशास्त्र, वाणिज्य पारंगत (मराठी माध्यम)	Mahatma Gandhi Arts-Commerce College, Parshioni Dist. Nagpur	M. A. M. Com.	Economics, Sociology, M. Com (Marathi Medium)	80 80
७२.	जोतीराव फुले समाजकार्य महाविद्यालय, उमरेड, जि. नागपूर	एम. सी. एम. एम.एस.डब्ल्यू.	एम. सी. एम. समाजकार्य पारंगत	Jyotirao Fuley Social Work College, Umrer, Dist. Nagpur	M. C. M. M. S. W.	M. C. M., M. S. W.	30 60
७३.	बॅ. शेषराव वानखेडे कला व वाणिज्य महाविद्यालय,मोहपा, जि.नागपूर	एम. ए.	मराठी, समाजशास्त्र	Br. Sheshroo Wankhede Arts & Commerce College, Mohapa, Dist. Nagpur	M. A.	Marathi, Sociology	80
७४.	पंकज पी. तिजारे महाविद्यालय, वेलतूर, ता. कुही, जि. नागपूर	एम. ए.	मराठी	Pankaj P. Tijare Mahavidyalaya, Velture, Tah. Kuhi, Dist. Nagpur	M. A.	Marathi	80
७५.	महालक्ष्मी जगदंबा कॉलेज ऑफ लायब्ररी ॲन्ड इन्फर्मेशन सायन्स, कोराडी	एम. लिब. एम. टी. डी. एम. एफ. डी. एम. सी. एम.	एम. लिब., एम. टी. डी., एम. एफ. डी., एम. सी. एम.	Mahalaxmi Jagdamba College of Library & Information Science, Koradi, Nagpur	M. Lib. M. T. D. M. F. D. M. C. M.	M. Lib., M. T. D., M. F. D., M. C. M.	60 20 20 60
७६.	बॅरि. शेषराव वानखेडे आर्टस कॉलेज, खापरखेडा	एम. ए.	अर्थशास्त्र, मराठी	Br. Sheshrao Wankhede Arts College, Khaparkheda, Dist. Nagpur	M. A.	Economics, Marathi	80

अ. क्र.	राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाशी संलग्नित महाविद्यालये	कोर्सेस	विषय	Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University Affiliated Colleges	Courses Offered	Subject	प्रवेश क्षमता Intake Capacity
७७.	तायवाडे कॉलेज, महादुला, कोराडी	एम. ए. (मराठी माध्यम) एम. ए. एम.सी. एम. एम. कॉम. एम. एस्सी.	इंग्रजी, अर्थशास्त्र, समाजशास्त्र, मराठी, राज्यशास्त्र, हिंदी (हिंदी माध्यम) एम. सी. एम., वाणिज्य पारंगत, मायक्रोबॉयोलॉजी, रसायनशास्त्र, गणित, वनस्पतिशास्त्र, भौतिकशास्त्र, कम्प्युटर सायन्स, प्राणिशास्त्र	Taywade College, Mahadula, Koradi	M. A. (Marathi Medium) M. A. M. C. M. M. Com. M. Sc.	English, Economics, Sociology, Marathi, Political Science, Hindi (Hindi Medium) M. C. M., M. Com., Microbiology, Chemistry, Mathematics, Botony, Physics, Computer Science, Zoology	80 80 80 80 60 80 22 22 22 22
७८.	शांतीनिकेतन बिझिनेस स्कुल, सर्वे क्र. २२/३, म्हसाळा, उप्पलवाडी, औद्योगिक एरिया जवळ, कामठी रोड, नागपूर	एम. बी. ए.	मास्टर ऑफ बिझिनेस ॲडमिनीस्ट्रेशन (इंग्रजी माध्यम)	Shantiniketan Business School, Serve No. 223/3, Mhasala, Uppalwadi, Near Estate Area, Kamptee Road, Nagpur	M. B. A.	Master of Business Administration (English Medium)	150
७९.	सुर्योदया कॉलेज ऑफ इंजिनिअरींग ॲन्ड टेक्नॉलॉजी, विहिरगांव, जि. नागपूर	एम. बी. ए.	मास्टर ऑफ बिझिनेस ॲडमिनीस्ट्रेशन (इंग्रजी माध्यम)	Suryodaya College of Engineering and Technology, Vihirgaon, Dist. Nagpur	M. B. A.	Master of Business Administration (English Medium)	80
८०.	स्वामीनारायण सिधांता इन्स्टिट्यूट ऑफ टेक्नॉलॉजी, खापरी (कोठे), जि. नागपूर	एम. बी. ए.	मास्टर ऑफ बिझिनेस ॲडमिनीस्ट्रेशन (इंग्रजी माध्यम)	Swaminarayan Sidhanta Institute of Technology, Khapri (Kothe), Dist. Nagpur	M. B. A.	Master of Business Administration (English Medium)	120
८१.	ताई गोळवलकर महाविद्यालय, रामटेक, जि. नागपूर	एम. एस्सी.	रसायनशास्त्र, प्राणिशास्त्र	Tai Golwalkar College, Ramtek, Dist. Nagpur	M. Sc.	Chemistry, Zoology	22
८२.	विद्यासागर कला महाविद्यालय, खैरी (बिजेवाडा), ता. रामटेक, जि. नागपूर	एम. ए.	समाजशास्त्र, मराठी	Vidyasagar Arts College, Khairi (Bijewada) Tah. Ramtek, Dist. Nagpur	M. A.	Sociology, Marathi	80
भंडारा जिल्हा : (Bhandara District)							
८३.	जे. एम. पटेल कला — वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, भंडारा	एम. ए. एम. कॉम. एम. एस्सी.	इंग्रजी, समाजशास्त्र, मराठी, इतिहास, वाणिज्य पारंगत (व्यावसायिक) वनस्पतिशास्त्र, प्राणिशास्त्र	J. M. Patel Arts, Commerce & Science College, Bhandara	M. A. M. Com. M. Sc.	English, Sociology Marathi, History, M. Com.(Professional) , Botany, Zoology	80 80 60 22
८४.	आठवले समाजकार्य महाविद्यालय, भंडारा	एम.एस.डब्ल्यू.	समाजकार्य पारंगत	Athawale Social Work College, Bhandara	M. S. W.	M. S. W.	60

अ. क्र.	राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाशी संलग्नित महाविद्यालये	कोर्सेस	विषय	Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University Affiliated Colleges	Courses Offered	Subject	प्रवेश क्षमता Intake Capacity
८५.	कला, वाणिज्य महाविद्यालय, जवाहरनगर (पेट्रोलपंप), जि. भंडारा	एम. ए.	अर्थशास्त्र, राज्यशास्त्र	Kala, Vanijya Mahavidyalaya, Near Petrol Pump, Jawahar Nagar, Bhandara	M. A.	Economics, Political Science	80 80
८६.	यशवंतराव चव्हाण कला, वाणिज्य महाविद्यालय, लाखांदूर, जि. भंडारा	एम. ए. एम. एस्सी. एम. कॉम.	इतिहास, राज्यशास्त्र, अर्थशास्त्र, भूगोल, पालि व प्राकृत, समाजशास्त्र, मराठी गणित, प्राणिशास्त्र, वनस्पतिशास्त्र, सुक्ष्मजीवशास्त्र, वाणिज्य पारंगत	Yashwantrao Chavan Arts, Commerce & Science Mahavidyalaya, Lakhandur, Dist. Bhandara	M. A. M. Sc. M. Com.	History, Political Science, Economics, Geography, Pali & Prakrit, Sociology, Marathi, Mathematics, Zoology, Botony, Microbiology, M. Com.	80 80 80 80 22 22 80
८७.	समर्थ महाविद्यालय, लाखनी, जि. भंडारा	एम. ए.	भूगोल, गृह–अर्थशास्त्र	Samarth Mahavidyalaya, Lakhni, Dist. Bhandara	M. A.	Geography, Home Economics	80 80
८८.	एस. एन. मोर कला–वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, तुमसर, जि. भंडारा	एम. ए. एम. कॉम. व्यावसायिक	अर्थशास्त्र, राज्यशास्त्र, एम. कॉम. (व्यावसायिक)	Seth Narsingdas Mor Arts, Commerce & Science College, Tumsar	M. A. M. Com.	Economics, Political Science M. Com. (Professional)	80 80 60
८९.	डॉ. अरुण मोटघरे महाविद्यालय, कोंढा कोसरा, जि. भंडारा	एम. ए. एम. एस्सी.	इंग्रजी, राज्यशास्त्र, समाजशास्त्र, मराठी, इतिहास, भूगोल, गृह–अर्थशास्त्र, गणित, प्राणिशास्त्र, रसायनशास्त्र, वनस्पतिशास्त्र	Dr. Arun Motghare Mahavidyalaya, Kondha Kosra, Dist. Bhandara	M. A. M. Sc.	English, Political Science, Sociology, Marathi, History, Geogruphy, Home Economics, Mathematics, Zoology, Chemistry, Botony	80 80 80 80 22 22
९०.	स्व. निर्धन पाटील वाघाये कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, लाखनी, जि. भंडारा	एम. ए.	समाजशास्त्र, इतिहास	Late N. Patil Waghaye Arts, Commerce and Science College, Lakhani, Dist. Bhandara	M. A.	Sociology, History	80
९१.	स्व. पार्वतीबाई मदनकर कला आणि वाणिज्य महाविद्यालय, वरठी, जि. भंडारा	एम. ए.	मराठी, समाजशास्त्र	Late Parvatibai Madankar Arts and Commerce College, Warthi, Dist. Bhandara	M. A.	Marathi, Sociology	80
९२.	स्व. श्री. अशोकराव मोटघरे कॉलेज ऑफ सोशलवर्क, कोंढा–कोसरा, जि. भंडारा	एम. एस. डब्ल्यू.	समाजकार्य	Late Shri. Ashokrao Motghare College of Social Work, Kondha-Kosra, Dist. Bhandara	M. S. W.	M. S. W.	60
गोंदिया जिल्हा : (Gondia District)							
९३.	धोटे बंधु कॉलेज ऑफ सायन्स, गोंदिया	एम. एस्सी.	मायक्रोबॉयोलॉजी, कम्प्यूटरसायन्स, रसायनशास्त्र, वनस्पतिशास्त्र, भौतिकशास्त्र	Dhote Bandhu College of Science, Gondia	M. Sc.	Microbiology, Computer Science, Chemistry, Botany, Physics	22 22 22

अ.क्र.	राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाशी संलग्नित महाविद्यालये	कोर्सेस	विषय	Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University Affiliated Colleges	Courses Offered	Subject	प्रवेश क्षमता Intake Capacity
९४.	न. मा. दलाल कला — वाणिज्य महाविद्यालय, गोंदिया	एम. ए. एम.सी. एम. एम. कॉम.	इंग्रजी, अर्थशास्त्र, भूगोल, इतिहास, राज्यशास्त्र, एम. सी. एम., वाणिज्य पारंगत	N. M. Dalal Arts & Commerce College, Gondia	M. A. M. C. M. M. Com.	English, Economics, Geography, History, Political Science, M.C.M., M. Com.	80 80 80 60 80
९५.	एस. एस. गर्ल्स महाविद्यालय, गोंदिया	एम. ए.	भूगोल, गृह—अर्थशास्त्र, हिंदी	S.S. Girls College, Gondia	M. A.	Geography, Home Economics, Hindi	80 80
९६.	जगत कला, वाणिज्य आणि इंदिरा बेन हरिहरभाई पटेल सायन्स कॉलेज, गोरेगाव, जि. गोंदिया	एम. ए.	मराठी, भूगोल, इतिहास	Jagat Arts, Commerce and Indiraben Hariharbhai Patel Science College,Goregaon Dist. Gondia	M. A.	Marathi, Geogruphy, History	80 80
९७.	मनोहरभाई पटेल कला—वाणिज्य महाविद्यालय, सालेकसा, जि. गोंदिया	एम. ए.	राज्यशास्त्र, इतिहास, हिंदी	Manoharbhai Patel Arts, Commerce College, Salekasa, Dist. Gondia	M. A.	Political Science, History, Hindi	80 80
९८.	छोटाभाई जव्हेरीभाई पटेल कॉलेज ऑफ आर्टस्, कॉमर्स, सायन्स ॲन्ड पोस्ट ग्रॅज्युएट, तिरोडा, जि. गोंदिया	एम. ए.	हिंदी	Chhotabhai Javeraibhai Patel College of Arts, Commerce, Science & Post Graduate, Tiroda, Dist. Gondia	M. A.	Hindi	80
९९.	राजीव गांधी कॉलेज ऑफ सोशलवर्क, कुडवा, जि. गोंदिया	एम. एस. डब्ल्यू.	समाजकार्य	Rajiv Gandhi College of Social Work, Kudwa, Dist. Gondia	M. S. W.	M. S. W.	60
१००.	शंकरलाल अग्रवाल विज्ञान महाविद्यालय, सालेकसा, जि. गोंदिया	एम. एस्सी.	रसायनशास्त्र	Shankarlal Agrawal Science College, Salekasa, Dist. Gondia	M. Sc.	Chemistry	22
वर्धा जिल्हा : (Wardha District)							
१०१.	गो. से. वाणिज्य महाविद्यालय, वर्धा	एम. कॉम.	वाणिज्य पारंगत	Govindrao Sakseria College of Commerce & Economics, Wardha	M. Com.	M. Com.	60
१०२.	जानकीदेवी बजाज विज्ञान महाविद्यालय, आर्वी	एम. एस्सी.	मायक्रोबॉयोलॉजी, रसायनशास्त्र, वनस्पतिशास्त्र, प्राणिशास्त्र, गणित	Jankidevi Bajaj Science College, Arvi, Dist.Wardha	M. Sc.	Micro-Biology, Chemistry, Botany, Zoology, Mathematics	22 22 22

अ.क्र.	राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाशी संलग्नित महाविद्यालये	कोर्सेस	विषय	Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University Affiliated Colleges	Courses Offered	Subject	प्रवेश क्षमता Intake Capacity
१०३.	कुंभलकर समाजकार्य महाविद्यालय, वर्धा	एम.एस.डब्ल्यू.	एम. एस. डब्ल्यू.	Kumbhalkar Social Work College, Wardha	M. S. W.	M. S. W.	60
१०४.	डॉ. आंबेडकर समाजकार्य महाविद्यालय, सावंगी मेघे, वर्धा	एम.एस.डब्ल्यू.	एम. एस. डब्ल्यू.	Dr. Ambedkar Social Work College, Sawangi Meghe, Wardha	M. S. W	M. S. W.	30
१०५.	लोक महाविद्यालय, वर्धा	एम. ए. एम. लिब. एम. कॉम.	अर्थशास्त्र, मराठी, इतिहास, मानसशास्त्र, समाजशास्त्र, एम. लिब., वाणिज्य पारंगत (इंग्रजी माध्यम)	Lok Mahavidyalaya, Wardha	M. A. M. Lib. M. Com.	Economics, Marathi, History, Psychology, Sociology, M. Lib., M. Com. (English Medium)	80 80 80 30 80
१०६.	यशवंत महाविद्यालय, वर्धा	एम. ए. एम. एस्सी. (होमसायन्स) एलएल. एम.	अर्थशास्त्र, समाजशास्त्र, मराठी इतिहास, राज्यशास्त्र, गृह–अर्थशास्त्र टेक्सटाईल अॅन्ड क्लॉथिंग ग्रुप–ऐ, इंटरनॅशनल लॉ ग्रुप–बी, कॉन्स्टीट्यूशनल लॉ अॅन्ड अॅडमिनीस्ट्रेटिव्ह लॉ ग्रुप–सी, इंटेलेक्च्युअल प्रॉपर्टी लॉ ग्रुप–डी, बिझिनेस लॉ ग्रुप–ई, एन्व्हॉयरन्मेंटल लॉ ग्रुप–एफ, लेबर कॅपिटल अॅन्ड लॉ	Yashwant Mahavidyalaya, Wardha	M. A. M. Sc. (H.S.) LL. M.	English, Economics, Sociology, Marathi, History, Political Science, Home – Economics Taxtile & Clothing GRP –A, International Law GRP-B, Constituional Law & Administrative Law GRP-C, Intellectual Property Law GRP- D, Business Law GRP- E, Environmental Law GRP- F, Labour, Capital &Law	80 80 80 80 20 25 25 25 25 25 25
१०७.	आर. एस. बिडकर कला – वाणिज्य अॅन्ड सायन्स महाविद्यालय, हिंगणघाट, जि. वर्धा	एम. ए. एम. कॉम. एम. एस्सी.	समाजशास्त्र, इंग्रजी, अर्थशास्त्र, इतिहास, गृह–अर्थशास्त्र, मराठी, राज्यशास्त्र वाणिज्य पारंगत गणित	R. S. Bidkar Arts, Commerce & Science College, Hinganghat, Dist. Wardha	M. A. M. Com. M. Sc.	Sociology, English, Economics, History, Home Economics, Marathi, Political Science M. Com. Mathematics	80 80 80 80 80 22

अ.क्र.	राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाशी संलग्नित महाविद्यालये	कोर्सेस	विषय	Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University Affiliated Colleges	Courses Offered	Subject	प्रवेश क्षमता Intake Capacity
१०८.	न्यु आर्टस् ॲन्ड कॉमर्स कॉलेज, वर्धा	एम. ए. एम. कॉम. एम. एस्सी. एम.एस.डब्ल्यू.	इंग्रजी, मराठी, गृह—अर्थशास्त्र, राज्यशास्त्र, समाजशास्त्र वाणिज्य पारंगत (मराठी माध्यम) वाणिज्य पारंगत (इंग्रजी माध्यम) कम्प्यूटर सायन्स, रसायनशास्त्र, भौतिकशास्त्र, गणित, बायोटेक्नॉलॉजी, एम. एस. डब्ल्यू.	New Arts and Commerce College, Wardha	M. A. M. Com. M. Sc. M. S. W.	English, Marathi, Home-Economics, Political Science, Sociology M. Com.(Marathi Medium) M. Com.(English Medium) Computer Science, Chemistry, Physics, Mathematics, Bio-Technology, M. S. W.	80 80 80 160 80 22 22 22 66 120
१०९.	कला—विज्ञान महाविद्यालय, पुलगाव, जि. वर्धा	एम. कॉम. एम. लिब.	वाणिज्य पारंगत एम. लिब.	Arts and Science College, Pulgaon, Dist. Wardha	M. Com. M. Lib.	M. Com. (Marathi Medium) M. Lib.	80 20
११०.	अनिकेत समाजकार्य महाविद्यालय, वर्धा	एम.एस.डब्ल्यू.	एम. एस. डब्ल्यू.	Aniket Social Work College, Wardha	M. S. W.	M. S. W.	60
१११.	गांधी ग्राम महाविद्यालय, वर्धा	एम.सी. एम. एम. एस्सी. (होमसायन्स)	एम. सी. एम., टेक्सटाईल ॲन्ड क्लॉथिंग	Gandhi Gram College, Wardha	M. C. M. M.Sc. (H.S.)	M. C. M., Textile and Clothing	60 22
११२.	विद्या विकास कला व वाणिज्य महाविद्यालय, समुद्रपूर	एम. ए. एम. कॉम. एम. एस्सी.	समाजशास्त्र, इतिहास, वाणिज्य पारंगत, रसायनशास्त्र, वनस्पतिशास्त्र, गणित	Vidya Vikas Arts & Commerce College, Samudrapur	M. A. M. Com. M. Sc.	Sociology, History, M.Com., Chemistry, Botony, Mathematics	80 80 22 22
११३.	विद्याभारती कॉलेज, सेलू, जि. वर्धा	एम. कॉम. एम. एस्सी.	वाणिज्य पारंगत, वनस्पतिशास्त्र, प्राणिशास्त्र, भौतिकशास्त्र	Vidyabharati College, Seloo, Dist. Wardha	M. Com. M. Sc.	M. Com. Botony, Zoology, Physics	160 22
११४.	जयविकास महाविद्यालय, शिरपुर होरे, ता. देवळी, जि. वर्धा	एम. ए.	गृह—अर्थशास्त्र	Jayvikas Mahavidyalaya, Shirpur (Hore) Dist. Wardha	M. A.	Home Economics	80
११५.	अग्निहोत्री कॉलेज ऑफ लॉ, वर्धा	एलएल. एम.	ग्रुप—बी, कॉन्स्टीट्यूशनल लॉ ॲन्ड ॲडमिनीस्ट्रेटिव्ह लॉ ग्रुप—एफ, लेबर कॅपिटल ॲन्ड लॉ	Agnihotri College of Law, Wardha	LL. M.	GRP-B, Constituional Law & Administrative Law GRP-F, Labour, Capital & Law	25 25
११६.	श्री. बी. के. कॉलेज ऑफ सोशल वर्क, देवळी, जि. वर्धा	एम.एस.डब्ल्यू.	एम. एस. डब्ल्यू.	Shri. B. K. College of Social Work, Deoli, Dist. Wardha	M. S. W.	M. S. W.	60

अ.क्र.	राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाशी संलग्नित महाविद्यालये	कोर्सेस	विषय	Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University Affiliated Colleges	Courses Offered	Subject	प्रवेश क्षमता Intake Capacity
११७.	डॉ. आर. जी. भोयर कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, सेलु, जि. वर्धा	एम. बी. ए. एम. एस्सी.	मास्टर ऑफ बिझिनेस ॲडमिनीस्ट्रेशन (इंग्रजी माध्यम), रसायनशास्त्र, सुक्ष्मजीवशास्त्र, वनस्पतिशास्त्र, प्राणिशास्त्र	Dr. R. G. Bhoyar Arts, Commerce and Science College, Selu, Dist. Wardha	M. B. A. M. Sc.	Master of Business Administration (English Medium), Chemistry, Microbiology, Botony, Zoology	60 22 22
११८.	इंद्रप्रस्थ न्यु आर्ट्स, कॉमर्स ॲन्ड सायन्स कॉलेज, वर्धा	एम. एस्सी.	बायोटेक्नॉलॉजी, रसायनशास्त्र	Indraprasath New Arts, Commerce and Science College, Wardha	M. SC.	Bio-Technology, Chemistry	22
११९.	न्यु मोंटफोर्ट कॉलेज ऑफ फार्मसी, आष्टी, जि. वर्धा	एम. फार्म.	फार्मास्युटीक्स क्वालीटी अशुरंस	New Montfort College of Pharmacy, Ashti, Dist. Wardha	M. Pharm.	Pharmaceutics Quality Anshuras	1 15
१२०.	श्रीमती सविताराणी नारायणदास जावधिया कला व वाणिज्य महाविद्यालय, देवळी, जि. वर्धा	एम. ए. एम. कॉम.	मराठी, इतिहास, वाणिज्य पारंगत (मराठी माध्यम) वाणिज्य पारंगत (इंग्रजी माध्यम)	Smt. Savitarani Narayandas Jawadhiya Arts & Commerce College, Deoli, Dist. Wardha	M. A. M. Com.	Marathi, History, M. Com. (Marathi Medium), M. Com. (English Medium)	80 80 120

■■■

सांख्यिकी सारण्या Statistical Tables

सांख्यिकी सारणी क्रमांक – १
Statistical Table No. 1

सांख्यिकी सारणी क्रमांक – २
Statistical Table No. 2

सांख्यिकी सारणी क्रमांक – ३
उन्हाळी – २०२२
Statistical Table No. 3
Summer - 2022

सांख्यिकी सारणी क्रमांक – ४
हिवाळी – २०२२
Statistical Table No. 4
Winter - 2022

सारणी

२०२२–२०२३ या शैक्षणिक सत्रातील विद्यार्थ्यांचे

Classification of Students as per Courses and Teachers as per Faculty

अ क्र. Sr. No.	विद्याशाखा Faculty	एकूण प्रवेशित Total Admitted			स्नातक अभ्यासक्रम Under Graduate			स्नातकोत्तर अभ्यासक्रम Post-Graduate			पदविका / प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम Diploma / Certificate Course		
		विद्यार्थी Boys	विद्यार्थिनी Girls	एकूण Total	विद्यार्थी Boys	विद्यार्थिनी Girls	एकूण Total	विद्यार्थी Boys	विद्यार्थिनी Girls	एकूण Total	विद्यार्थी Boys	विद्यार्थिनी Girls	एकूण Total
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
१	विज्ञान व तंत्रज्ञान विद्याशाखा : Faculty of Science & Technology :	56111	58820	114931	53090	51263	104353	2846	7323	10169	174	231	405
२	वाणिज्य व व्यवस्थापन विद्याशाखा : Faculty of Commerce & Management :	34558	37357	71915	28647	27561	56208	5893	9776	15669	18	20	38
३	मानवविज्ञान विद्याशाखा: Faculty of Humanities:	31207	38162	69369	27594	32143	59737	3493	5889	9382	120	130	250
४	आंतर – विद्याशाखीय अभ्यास विद्याशाखा : Faculty of Inter - disciplinary Studies:	10602	10262	20864	7674	6676	14350	2373	3188	5561	555	398	953
	एकूण बेरीज : All Total :	**132478**	**144601**	**277079**	**117005**	**117643**	**234648**	**14605**	**26176**	**40781**	**867**	**779**	**1646**

सारणी

२०२२–२०२३ या शैक्षणिक सत्रातील विद्यापीठाचे शैक्षणिक विभाग व संलग्नित

Districtwise Male / Female Students and Teachers in University Departments

अ. क्र. Sr. No.	जिल्ह्याचे नाव District	एकूण प्रवेशित Total Admitted		विज्ञान व तंत्रज्ञान विद्याशाखा Faculty of Sciences & Technology		वाणिज्य व व्यवस्थापन विद्याशाखा Faculty of Commerce & Management	
		विद्यार्थी Boys	विद्यार्थिनी Girls	विद्यार्थी Boys	विद्यार्थिनी Girls	विद्यार्थी Boys	विद्यार्थिनी Girls
१.(अ) 1.(A)	विद्यापीठ शैक्षणिक विभाग University Department	1251	1895	406	890	124	129
(ब) (B)	विद्यापीठ संचालित महाविद्यालये University Colleges	920	753	436	239	-	-
(क) (C)	नागपूर जिल्हा : संलग्नित महाविद्यालये Nagpur District : Affiliated Colleges	93691	91766	46777	40129	27176	28552
2.	भंडारा जिल्हा : संलग्नित महाविद्यालये Bhandara District : Affiliated Colleges	12066	17284	3231	6308	1962	2495
3.	गोंदिया जिल्हा : संलग्नित महाविद्यालये Gondia District : Affiliated Colleges	8354	14015	2213	5887	1461	1800
4.	वर्धा जिल्हा : संलग्नित महाविद्यालये Wardha District : Affiliated Colleges	15820	18697	3048	5367	3632	4267
5.	जळगाव जिल्हा (भुसावळ) : संलग्नित महाविद्यालये Jalgaon District (Bhusawal) : Affiliated Colleges	376	191	-	-	203	114
	एकूण बेरीज : (All Total) :	**132478**	**144601**	**56111**	**58820**	**34558**	**37357**

क्रमांक — १, **Table No. - 1**

अभ्यासक्रमानुसार व अध्यापकांचे विद्याशाखेनुसार विवरण

for the Academic Year 2022- 2023

स्नातकोत्तर एम. फिल. **M. Phil**			अनुसूचित जाती **S. C.**			अनुसूचित जमाती **S. T.**			विमुक्त जाती/भटक्या जमाती **V. J. / N.T.**			शिक्षकवृंद **Teachers**		
विद्यार्थी **Boys**	विद्यार्थिनी **Girls**	एकूण **Total**	विद्यार्थी **Boys**	विद्यार्थिनी **Girls**	एकूण **Total**	विद्यार्थी **Boys**	विद्यार्थिनी **Girls**	एकूण **Total**	विद्यार्थी **Boys**	विद्यार्थिनी **Girls**	एकूण **Total**	पुरूष **Male**	महिला **Female**	एकूण **Total**
15	**16**	**17**	**18**	**19**	**20**	**21**	**22**	**23**	**24**	**25**	**26**	**27**	**28**	**29**
1	3	4	10643	9847	20490	1781	2426	4207	3207	3189	6396	2379	1851	4230
-	-	-	6098	6067	12165	1509	1896	3405	1924	2157	4081	566	527	1093
-	-	-	6702	6776	13478	3572	4042	7614	2686	3126	5812	958	542	1500
-	-	-	1335	1807	3142	802	847	1649	407	548	955	507	334	841
1	**3**	**4**	**24778**	**24497**	**49275**	**7664**	**9211**	**16875**	**8224**	**9020**	**17244**	**4410**	**3254**	**7664**

क्रमांक — २, **Table NO. - 2**

महाविद्यालये यामधील जिल्हावार विद्यार्थी/विद्यर्थिनी व अध्यापक

and Affiliated Colleges for the Academic Year 2022- 2023

मानवविज्ञान विद्याशाखा **Faculty of Humanities**		आंतर — विद्याशाखीय अभ्यास विद्याशाखा **Faculty of Inter-disciplinary Studies**		शिक्षकवृंद **Teachers**	
विद्यार्थी **Boys**	विद्यार्थिनी **Girls**	विद्यार्थी **Boys**	विद्यार्थिनी **Girls**	पुरूष **Male**	महिला **Female**
653	759	68	117	82	47
453	446	31	68	35	12
13337	17232	6401	5853	3060	2633
5408	6793	1465	1688	474	213
3954	5761	726	567	310	133
7229	7094	1911	1969	445	214
173	77	-	-	4	2
31207	**38162**	**10602**	**10262**	**4410**	**3254**

टीप :— राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ संलग्नित महाविद्यालयांच्या प्राप्त माहितीनुसार

Statistical Table No. 3 ▪ Summer - 2022

सारणी क्रमांक – ३, उन्हाळी – २०२२ मध्ये झालेल्या परीक्षांतील प्रवेशित उपस्थित व उत्तीर्ण झालेल्या विद्यार्थ्यांचे विवरण

Table No. 3 - Details of the Students Admitted, Appeared & Passed in Examination of Summer - 2022

विद्याशाखा : Faculty	प्रवेशित Admitted			परीक्षार्थी Appeared			उत्तीर्ण Passed			
	विद्यार्थी Male	विद्यार्थिनी Female	एकूण Total	विद्यार्थी Male	विद्यार्थिनी Female	एकूण Total	विद्यार्थी Male	विद्यार्थिनी Female	एकूण उत्तीर्ण Total Passed	टक्केवारी Percen-tage
(1) विज्ञान व तंत्रज्ञान विद्याशाखा : Faculty of Science & Technology :	46577	54624	101201	46189	54308	100497	41817	50772	92589	92.13
(2) वाणिज्य व व्यवस्थापन विद्याशाखा : Faculty of Commerce & Management :	38421	43153	81574	38006	41755	79761	35209	39130	74339	93.20
(3) मानव विज्ञान विद्याशाखा : Faculty of Humanities	36448	47022	83470	35832	46283	82115	31256	41238	72494	88.28
(४) आंतर –विद्याशाखीय अभ्यास विद्याशाखा : Faculty of Inter - disciplinary Studies :	9929	12418	22347	9850	12266	22116	8754	11719	20473	92.57
एकूण बेरीज : (All Total) :	**131375**	**157217**	**288592**	**129877**	**154612**	**284489**	**117036**	**142859**	**259895**	**91.35**

Statistical Table No. 4 ▪ Winter - 2022

सारणी क्रमांक –४, हिवाळी – २०२२ मध्ये झालेल्या परीक्षांतील प्रवेशित उपस्थित व उत्तीर्ण झालेल्या विद्यार्थ्यांचे विवरण

Table No. 4 - Details of the Students Admitted, Appeared & Passed in Examination of Winter - 2022

विद्याशाखा : Faculty	प्रवेशित Admitted			परीक्षार्थी Appeared			उत्तीर्ण Passed			
	विद्यार्थी Male	विद्यार्थिनी Female	एकूण Total	विद्यार्थी Male	विद्यार्थिनी Female	एकूण Total	विद्यार्थी Male	विद्यार्थिनी Female	एकूण उत्तीर्ण Total Passed	टक्के वारी Percen -tage
(1) विज्ञान व तंत्रज्ञान विद्याशाखा : Faculty of Science & Technology	31676	50361	82037	31007	49670	80677	14724	27219	41943	51.98
(2) वाणिज्य व व्यवस्थापन विद्याशाखा : Faculty of Commerce & Management :	33385	35891	69276	32335	35097	67432	13094	16321	29415	43.62
(3) मानव विज्ञान विद्याशाखा: Faculty of Humanities :	19103	24854	43957	17956	24743	42699	7362	11443	18805	44.04
(4) आंतर – विद्याशाखीय अभ्यास विद्याशाखा : Faculty of Inter - disciplinary Studies	6582	5768	12350	6411	5665	12076	4748	3991	8739	72.36
एकूण बेरीज : (All Total) :	**90746**	**116874**	**207620**	**87709**	**115175**	**202884**	**39928**	**58974**	**98902**	**48.74**

■ ■ ■

APPENDIX

NUMBER OF RESEARCH PAPERS PUBLISHED BY RESEARCH STUDENTS & TEACHERS IN THE AFFILIATED COLLEGES 2022-2023

Sr. No.	Name of the College	International			National			Regional			Research Papers in Edited Books/ Volumes	Books	Patents/ Copyrights filed/ received	Research Projects	
		Research Articles Published in Journals	Conferences	Awards/ Recognition	Research Articles Published in Journals	Conferences	Awards/ Recognition	Research Articles Published in Journals	Conferences	Awards/ Recognition				Major	Minor
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1.	Hislop College, Nagpur	14	7	2	15	-	-	7	4	-	-	3	-	-	-
2.	Vasantrao Naik Govt. Institute of Arts & Social Sciences, Nagpur	26	33	-	-	3	-	-	-	16	12	-	-	-	2
3.	Institute of Science, Nagpur	20	-	-	-	-	-	1	1	1	1	-	-	-	2
4.	S. B. City College, Nagpur	2	16	-	-	-	-	-	-	7	1	1	1	1	1
5.	L.A.D. & Smt. R. P. College for Women, Nagpur	10	4	17	5	2	-	3	-	3	1	-	-	-	-
6.	Dhanwate National College. Nagpur	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-
7.	Matru Seva Sangh Institute of Social Work, Nagpur	10	-	-	-	8	-	-	4	4	-	-	-	-	2
8.	G. S. College of Commerce & Economics, Nagpur	-	-	3	18	-	-	-	-	2	2	-	-	-	1
9.	Shri Mathuradas Mohta College of Science, Nagpur	12	-	-	-	-	-	-	-	4	2	-	1	-	-
10.	St. Francis De Sales College, Seminary Hills, Nagpur	1	7	1	4	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-
11.	National Fire Service College, Rajnagar, Nagpur	2	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
12.	C. P. & Berar E. S. College, Nagpur	3	8	-	-	-	-	-	-	3	3	-	-	5	-
13.	R. S. Mundle Dharampeth Arts & Commerce College, Nagpur	3	-	-	4	2	-	-	1	2	10	3	2	-	1
14.	Dr. Ambedkar College, Nagpur	5	1	-	12	16	-	-	12	-	1	-	-	-	-
15.	Dharampeth M. P. Deo Memorial Science College, Nagpur	9	1	-	2	-	2	-	-	-	-	1	2	-	-
16.	Shrimati Binzani Mahila Mahavidyalaya, Mahal Nagpur	11	9	-	1	-	-	-	-	7	15	-	2	1	1
17.	Tirpude College of Social Work, Civil Line, Nagpur	6	21	28	1	8	11	1	-	8	1	-	-	-	-
18.	Shri. Shivaji Science College, Congress Nagar, Nagpur	26	30	1	-	31	-	-	-	-	3	6	10	-	-
19.	Govt. College of Art and Design, Nagpur	-	-	-	2	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-
20.	Dr. Madhukarrao Wasnik P.W.S. Arts, Commerce & Science College. Nagpur	1	16	2	16	14	-	-	1	2	2	-	-	-	-
21.	Shri. Bhaiyaji Pandharipande National Institute of Social Work , Nagpur	6	-	-	2	-	-	1	-	-	6	-	-	-	-
22.	V.M.V. Comm., J.M.T. Arts & J.J.P. Science College, Nagpur	57	4	-	25	13	-	-	-	2	4	10	-	-	-
23.	Dada Ramchand Bakhru Sindhu Mahavidyalaya, Nagpur	31	23	2	6	29	3	-	3	-	21	46	4	-	3
24.	Mahila Mahavidyalaya, Nagpur	4	-	-	11	-	1	-	1	-	5	3	-	-	-

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
25.	Santaji Mahavidyalaya, Nagpur	19	17	-	24	30	2	4	3	1	5	2	-	-	2
26.	Dayanand Arya Kanya Mahavidyalaya , Jaripatka, Nagpur	6	18	6	1	4	1	-	1	-	10	3	-	-	-
27.	Kamla Nehru College, Nagpur	23	66	-	-	-	-	-	-	11	4	8	-	2	-
28.	Women's College of Arts & Commerce, Nagpur	-	11	-	1	-	-	-	-	1	-	2	2	-	-
29.	Prin. Arunrao Kalode Mahavidyalaya, Nagpur	1	-	-	6	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30.	Dr. Punjabrao Deshmukh College of Arts & Comm. (Evening), Nagpur	1	5	-	2	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
31.	Manoharrao Kamdi College, Nagpur	2	4		3	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-
32.	Annasaheb Gundewar Commerce College, Katol Road, Nagpur	8	9	-	11	8	-	1	3	-	8	1	1	1	
33.	Jyotiba Fule College of Education, Nagpur	-	2	-	-	4	-	-	1	-	-	-	-	-	-
34.	Yashwantrao Chavan College of Engineering, Wanadongri	78	1	38	-	-	80	-	-	42	4	39	23	20	18
35.	Shri. Ramdeobaba College of Engineering, Nagpur	292	-	-	2	-	238	35	23	11	143	374	21	5	4
36.	Karmavir Dadasaheb Kannamwar College of Engineering, Nagpur	-	-	232	-	-	48	1	2	8	7	6	11	8	6
37.	Jawaharlal Nehru Arts, Commerce & Science College, Wadi, Nagpur	26	2	-	3	5	-	-	-	-	-	11	10	1	-
38.	Priyadarshini College of Engineering, Nagpur	333	225	15	30	232	22	16	102	10	28	29	48	13	14
39.	Sewadal Mahila Mahavidyalaya, Nagpur	26	17	-	-	-	-	-	-	3	3	-	3	3	-
40.	Yashoda Girls Arts & Commerce College, Nagpur	4	5	-	14	6	-	-	3	-	4	5	-	-	-
41.	Swami Vivekanand Samajkarya Mahavidyalaya, Mahal, Nagpur	1	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
42.	Dr. Ambedkar Institute of Social Work, Nagpur	2	3	-	3	7	-	-	1	-	1	1	-	-	-
43.	Rajkumar Kewalramani Kanya Mahavidyalaya, Nagpur	6	-	-	3	1	-	-	-	1	2	-	-	-	1
44.	Purushottam Thote College of Social Work, Nagpur	-	8	-	-	6	-	-	2	1	-	6	-	-	1
45.	Jupiter Sharirik Shikshan Mahavidyalaya, Sawarkar Nagar, Nagpur	-	-	-	10	20	1	-	-	-	10	-	-	-	-
46.	Madhuribai Deshmukh Sharirik Shikshan Mahavidyalaya, Hingna Road, Nagpur	1	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
47.	Kumbhalkar Social Work Evening College, Nagpur	4	2	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	-	-
48.	Central Institute of Business Management, Pawanbhumi, Nagpur	4	10	1	2	26	1	-	13	2	-	-	-	-	-
49.	Anjuman College of Engineering & Technology, Nagpur	101	45	-	-	53	4	-	10	3	5	16	8	4	1
50.	G. H. Raisoni College of Engineering, Nagpur	101	-	-	172	10	12	4	6	4	25	8	16	11	3
51.	Priyadarshini Lokmanya Tilak Institute of Management, Studies & Research, Nagpur	2	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-
52.	Orange City College of Social Work , Nagpur	45	18	26	45	14	-	2	10	19	9	-	-	-	2
53.	Radha Mahavidyalaya, Nagpur	2	3	-	1	28	-	-	-	-	-	-	-	-	-
54.	Nagpur Sharirik Shishan Mahavidyalaya, Nagpur	1	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
55.	Dr. M. K. Umathe College, NAgpur	2	1	-	7	5	-	-	-	-	-	4	3	-	-
56.	Shri. Chakrapani Kala Mahavidyalaya, Nagpur	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
57.	Yashwantrao Guddhe (Patil) Memo. College of Arts, Commerce & Science, Nagpur	7	7	2	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
58.	Hiwarkar Arts Commerce & Science College, Shila Complex, Amravati Road, Wadi, Nagpur	2	3	-	4	5	-	2	10	-	-	-	-	-	-
59.	Renuka College, Nagpur	2	10	-	-	-	4	9	-	5	3	-	-	-	-
60.	Zulekha College of Commerce, Science & Technology, Shantinagar, Nagpur	1	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
61.	Radhika Adhyapak Mahavidyalaya, Nagpur (B.ed.)	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
62.	Priyadarshini College of Education, Manish Layout, Sonegaon, Nagpur	-	-	-	2	1	1	1	-	1	1	-	-	-	-
63.	Sheeladevi College of Education, Nagpur	2	4	-	6	25	-	2	15	-	-	-	-	-	-
64.	Suyash College of Education, Umred Road, Nagpur	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
65.	Shri. Nashikrao Tirpude College of Physical Education, Nagpur	9	28	2	13	-	-	-	4	26	14	-	-	-	-
66.	G. H. Raisoni College of Commerce, Science & Technology, Nagpur	3	-	-	7	2	1	-	12	-	1	3	1	-	-
67.	Priyadarshini Bhagwati College of Engineering,	66	2	22	3	-	-	-	-	-	5	-	3	-	-
68.	Dr. S. C. Gulhane Prerna College of Commerce, Science & Arts, Reshimbagh, Nagpur	39	14	-	-	-	1	-	-	3	34	-	-	1	-
69.	Prajasattak College of Education, Bhandara Road, Nagpur	8	10	-	-	12	-	10	8	-	10	-	-	-	-
70.	Gurunanak College of Pharmacy, Nari, Nagpur	24	6	-	2	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-
71.	Navpratibha Mahavidyalaya, Nagpur	-	-	-	4	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-
72.	City Premier College, Wardha Road, Nagpur	-	1	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	2	-
73.	Priyadarshini J. L. College of Engineering, Nagpur	-	-	25	-	-	3	-	-	2	-	2	-	2	-
74	Priyadarshini J. L. College of Pharmacy, Nagpur	33	5	10	60	-	1	-	1	-	-	-	-	3	-
75.	Modern College, Nagpur	-	-	-	1	3	2	-	-	-	-	1	-	-	-
76.	G. H. Raisoni School of Business Management, Nagpur	5	10	-	-	5	-	-	-	-	3	-	4	-	-
77.	Tulsiram Gaikwad Patil College of Architecher, Wardha Road, Nagpur	1	2	-	1	2	1	-	1	2	-	-	-	-	-
78.	Tulsiram Gaikwad Patil College of Engineering & Technology, Mohgaon, Wardha Road, Nagpur	105	05	60	-	-	1	-	-	2	15	5	3	4	12
79.	G. H. Raisoni Institute of Engineering & Technology, Nagpur	104	56	4	4	6	13	-	1	1	18	16	53	-	1
80.	Abha Gaikwad Patil College of Engineering, Mohgaon, Wardha Road, Nagpur	98	3	48	-	-	1	-	-	1	11	3	2	3	9
81.	Gurunanak College of Pharmacy, Nagpur	24	6	-	2	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-
82.	Smt. Manoramabai Mundle College of Architecture, Nagpur	1	-	-	-	-	4	-	-	1	-	-	-	5	-
83.	Smt. Kaushalyadevi Maheshwari Mahila Mahavidyalaya, Nagpur	5	6	4	4	2	1	-	-	6	1	-	-	-	-
84.	Priyadarshini Institute of Architecture & Design Studies	-	-	-	-	-	2	20	-	-	-	-	1	-	-
85.	Central India College of Education, Godhani Rly, Nagpur	-	-	-	4	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-
86.	Mh. Sharad Pawar College Arts, Commerc & Science, Nagpur	-	-	-	1	2	-	-	5	-	-	-	-	-	-
87.	Real Institute of Management & Research, Beltarodi, Nagpur	10	5	-	9	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-
88.	Ideas- Institute of Design Education & Architectural Studies Nagpur	2	1	-	2	12	2	-	22	2	-	-	2	1	2
89.	Datta Meghe Institute of Management & Research Studies, Atrey Layout, Nagpur	2	4	8	4	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-
90.	Smt. Radhikatai Pandav College of Engineering, Umrer Road, Nagpur	28	10	-	35	16	2	-	-	-	2	4	1	-	-
91.	Govt. College of Engineering, Nagpur	-	26	10	1	8	1	-	1	-	2	1	1	-	1
92.	Ume Salma Girls Arts & Science College, Rashidnagar, Nagpur	4	9	2	7	1	3	1	2	3	1	1	1	-	-
93.	Dr. Ambedkar Institute of Management Studies Research, Dikshabhoomi, Nagpur	61	99	33	230	77	-	-	-	-	114	7	10	-	4
94.	St. Vincent Palloti College of Engineering & Technology, Nagpur	58	32	-	13	-	-	-	44	-	7	7	9	-	-
95.	Shri Sainath College of Pharmacy, Davlameti, Nagpur	-	-	-	8	2	-	-	-	-	-	-	1	1	-

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
96.	Hazratbaba Tajuddin Arts & Commerce College, New Subhedar Layout, Nagpur	3	-	-	1	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-
97.	Nagaji Maharaj Sharirik Shikshan Mahavidyalaya, Nagpur	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
98.	Shri. Balasaheb Tirpude College of Hotel Management & CateringTech., Civil lines, Nagpur	12	8	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
99.	Dadasaheb Balpande College of Pharmacy, Besa Road, Nagpur	82	36	32	29	3	2	5	19	14	11	15	10	1	14
100.	Diyamond College of Commerce & Science, Jafar Nagar, Nagpur	-	-	-	2	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
101.	Sudha Sureshbhai Maniyar College of Computer Management, Khamla, Nagpur	5	10	8	4	7	-	6	2	3	-	1	5	-	-
102.	Anjuman Girls College of Arts, Sadar, Nagpur	3	-	1	2	1	-	-	-	1	1	-	-	-	-
103.	Tuli Institute of Hotel Management & Catering Technology, Bokhara Road, Nagpur	-	4	-	1	-	1	1	-	2	2	-	-	-	-
104.	Shri. Niketan Arts, Commerce College, Reshimbagh, Nagpur	5	-	-	9	1	-	-	-	-	3	2	-	-	1
105.	Tirpude Institute of Management Education, Sadar, Nagpur	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
106.	Bhartiya Shikshan Mahavidyalaya, Pannase Nagar, Nagpur	-	2	-	3	5	-	-	4	-	-	-	-	-	-
107.	Shatayu College of Professional Studies, Nagpur	3	2	1	-	-	-	-	-	11	-	-	-	-	-
108.	City Pride College, Hingna Road, Nagpur	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
109.	Atlanta College, Sadar, Nagpur	-	-	-	2	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-
110.	NIT Graduate School of Management, Nagpur	1	1	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
111.	Ahirkar Institute of Management Studies, Nagpur	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
112.	N. M. Lokhande Maharashtra Institute of Labour Studies, Nagpur	-	-	3	2	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
113.	Nikalas Mahila Mahavidyalaya, Khamla, Nagpur	6	-	3	2	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
114.	Late Govindrao Wanjari College of Law, Nagpur	4	4	-	16	18	-	-	-	-	-	-	-	-	-
115.	Mahalaxmi Jagdamba College of Library & Information Science, Bhagini Mandal, Nagpur	2	3	1	3	3	2	3	2	1	2	2	-	-	1
116.	Ramaji Pandav Institute of & Biological Studies, Nagpur	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
117.	K. R. Pandav Mahavidyalaya, Nagpur	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
118.	Smt. Ushaben Chandrakant Thakar Women's College, Nagpur	2	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
119.	Nabira Mahavidyalaya, Katol	18	1	-	6	4	-	1	2	-	1	13	3	-	-
120.	S. K. Porwal College of Arts, Commerce & Science, Kamptee	11	4	-	9	5	-	4	-	7	5	-	-	-	-
121.	Shri. Pandharinath Arts & Commerce College, Narkhed	-	-	-	9	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-
122.	Nutan Adarsh Arts, Com. & Smt. Maniben Harilal Wegad Science College, Umred	13	1	-	4	6	-	3	1	-	7	4	-	-	-
123.	Kavikulguru Institute of Tech. & Science, Ramtek	42	24	1	6	120	-	-	123	-	-	-	-	6	7
124.	Arvindbabu Deshmukh Mahavidyalaya, Bharsingi	30	20	-	3	29	-	-	10	1	9	-	2	-	-
125.	Sant Gadge Maharaj Mahavidyalaya, Hingna	20	13	7	16	5	-	1	3	2	11	-	-	-	-
126.	Bhiwapur Mahavidyalaya, Bhiwapur	8	21	-	13	68	-	-	51	-	-	-	2	1	-
127.	Rani Indirabai Bhonsale Mahavidyalaya, Kuhi	-	2	-	-	4	1	-	4	1	-	-	-	-	-
128.	Shri Lemdeo Patil Mahavidyalaya, Mandhal	16	8	-	33	7	11	-	-	-	-	19	1	-	-
129.	Mahatma Gandhi Arts & Commerce College, Parseoni	2	8	-	12	13	1	-	-	1	-	-	2	-	-

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
130.	Smt. Rajkamal Baburao Tidke Mahavidyalaya, Mouda	1	-	-	6	1	-	-	-	1	3	-	1	4	-
131.	Shri. Madhavrao Wankhede Physical Education College, Kamptee	-	-	-	-	26	30	-	-	-	-	-	10	-	-
132.	Bar. Seshrao Wan khede Mahavidyalaya, Mohpa	8	-	-	13	5	-	2	2	-	5	2	-	-	-
133.	Rani Laxmibai Mahila Mahavidyalaya, Sawargaon	6	-	-	1	-	-	-	-	6	3	-	-	-	-
134.	Late K. Z. S. Science College, Bramhani, Kalmeshwar	7	13	1	15	17	2	-	-	-	1	-	1	-	-
135.	Sharadchandra Arts & Commerce College, Butibori	1	3	-	-	-	3	-	-	14	-	-	-	-	-
136.	Taywade College, Mahadula Koradi	15	29	-	7	2	-	-	-	18	11	1	-	-	-
137.	Bhalerao Science College, Saoner, Dist. Nagpur	2	1	-	-	3	-	-	-	-	-	-	3	-	-
138.	Mahatma Jotiba Phule Physical Education College, Umrer	2	5	-	2	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
139.	Matoshri Anjanabai Mundnfale College Social Wark Narkhed Dist. Nagpur	5	11	4	12	1	-	-	2	6	3	-	-	-	-
140.	Late Rajendrasingh alias Baba Vyas Arts, Commerce College, Kondhali	-	-	-	-	12	-	-	-	-	4	-	-	-	-
141.	Bar. Sheshrao Wankhede Arts & Commerce, College Khaparkheda	4	13	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
142.	K. D. Pawar College of Physical Education, Saoner	-	-	-	5	3	-	4	2	-	2	-	-	-	-
143.	Sharirik Shikshan Mahavidyalaya, Koradi	1	2	-	10	2	1	1	-	2	-	4	-	-	-
144.	Jotirao Fule Samajkarya Mahavidyalaya, Umred	7	6	-	-	6	-	-	-	-	1	-	-	-	-
145.	Gulam Nabi Azad College of Physical Education, Khapri	2	-	-	-	2	-	-	1	-	-	3	-	-	-
146.	College of Social Work, Kamptee	9	17	-	1	12	-	1	-	1	-	2	7	1	-
147.	Jeevan Vikas Mahavidya-laya, Devgram (Thugaondeo) Narkhed	13	-	-	12	38	-	1	-	-	-	7	2	-	-
148.	Mahalaxmi Jagdamba Art, Commerce & Science College, Koradi	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
149.	Smt. Kishoritai Bhoyar College of Pharmacy, Kamptee	28	21	2	19	61	1	5	9	3	25	2	5	3	12
150.	Mahila Kala Mahavidyalaya, Umred	-	17	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
151.	Vidyasagar Kala Mahavidyalaya, Khairi, (Bijewada) Ramtek	1	1	-	6	1	-	1	2	-	-	1	-	-	-
152.	Nagar Parishad Shivaji College Mowad	11	-	-	24	1	-	-	-	-	2	6	-	-	-
153.	Tai Golwalkar Mahaidyalaya, Ramtek	15	-	3	1	-	6	-	-	3	1	8	7	1	-
154.	K. D. Pawar Shikshan Mahavidyalaya, Saoner	3	3	-	4	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
155.	Kamla Nehru College of Pharmacy, Butibori	45	23	-	25	24	-	1	3	-	6	6	8	-	1
156.	Sonekar College of Pharmacy, Mahadula, Koradi	3	-	15	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-
157.	Smt. Kishoritai Bhoyar Adhyapak Mahavidyalaya, Kamptee	-	2	-	2	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
158.	Gurunanak Institute of Engineering & Technology, Nagpur	35	5	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	8	-
159.	Taywade College of Pharmacy, Koradi	4	-	-	-	-	18	-	-	14	-	-	-	-	-
160.	Mohd. Ali College of Education, Kamptee	1	1	-	1	1	-	-	-	2	-	-	-	-	-
161.	Sonekar College of Education, Koradi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
162.	Samata Shikshan Mahavidyalaya, Mowad, Nagpur	7	1	-	20	24	1	10	5	-	-	2	-	-	1
163.	Shri. M. D. Bonde (Patil) B.Ed. College, Bramhni	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
164.	Ravindranath Tagore College of Arts, Commerce & Science, Dongargaon	-	3	-	-	-	10	-	-	15	-	-	-	-	-
165.	Sandesh Kala Mahavidyalaya, Sirsi, Umred	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	-	-	-	-

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
166.	Nagpur Institute of Technology, Mahurzari, Fetri, Nagpur	86	7	-	-	164	4	-	6	3	-	5	33	-	1
167.	Jagat Prakash B.Ed. College, Kamptee Road, Nagpur	-	1	-	-	3	-	-	1	3	-	-	5	-	-
168.	Govindrao Wanjari College of Engineering & Technology, Salai Gadhani, Nagpur	12	11	5	27	-	-	-	-	3	2	-	3	-	-
169.	J. D. College of Engineering & Management, Khandala	-	1	-	2	2	-	-	-	-	1	-	-	-	-
170.	S. B. Jain Institute of Technology, Management & Research, Nagpur	32	-	3	-	-	4	-	-	12	2	5	15	7	-
171.	Zulelal Institute of Architecture, Lonara	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
172.	Swaminarayan Siddhanta Institute of Technology College, Khapri (Kothe) Kalmeshwar	28	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	33	15
173.	Vilasrao Deshmukh College of Engineering & Technology, Mauda	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-
174.	G. H. Raisoni Institute of Management & Research, Khaparkheda	1	7	-	3	4	1	-	-	-	-	1	5	-	-
175.	Umrer Shikshan Mahavidyalaya, Umrer	1	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
176.	Central India College of Business Management (M B.A.) Lanara, Nagpur	2	3	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
177.	Green Heaven Institute of Manegement & Research, Rui-Zari, Nagpur	6	2	1	3	5	1	-	-	-	-	-	1	-	-
178.	Pushpak Mahavidyalaya, Umrer	2	2	-	2	2	-	1	1	-	-	-	-	-	-
179.	Arts & Commerce Mahavidyalaya, Thadipauni	3	3	-	6	-	-	1	1	-	1	-	-	-	-
180.	Bela Mahavidyalaya, Bela, Ta. Umrer	1	-	-	-	4	-	-	-	-	1	-	-	-	-
181.	Revnath Choure College, Saoner	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1	1	1	1	1
182.	Ramkrishna Wagh Arts & Commerce, College Bokhara	1	-	-	3	-	-	6	-	2	4	-	-	-	-
183.	Nagarjun Institute of Engineering & Technology, Management, Satnawari	70	81	-	63	29	-	-	-	-	-	-	-	-	-
184.	Gurunanak Institute of Technology, Dahegaon	25	58	1	-	47	1	-	-	5	1	1	8	1	1
185.	Randhirsingh Bhadoria Mahavidyalaya, Umrer	4	2	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
186.	D. D. Bhoyar College of Arts & Science, Mouda	8	13	2	2	9	1	-	1	1	4	1	1	-	-
187.	Cummins College of Engineering For Women, Hingna, Nagpur	15	5	6	3	-	2	2	1	5	13	1	1	11	3
188.	V. M. Institute of Engineering & Technology, Dongargaon	18	1	10	2	-	10	2	-	-	-	-	-	-	-
189.	Suryodaya College of Engineering & Technology, Vihirgaon	128	-	18	2	-	-	-	6	4	7	4	-	1	22
190.	Shrree Sai Prasad College of Art's, Salwa	-	-	2	9	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
191.	Sahadeorao Bhute Arts Mahavidyalaya, Salwa	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
192.	Rashtrasant Tukadoji Maharaj Arts College, Deolapar, Tah. Ramtek	-	-	2	9	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
193.	Nagarjuna Institute, Bhilgaon	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
194.	Sai Baba Arts & Science College, Parseoni	2	5	-	1	17	-	-	-	-	1	-	-	-	-
195.	Yashwant Mahavidyalaya, Kalmeshwar	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
196.	Jhulelal Institute of Technology, Lonara	6	26	-	-	6	5	-	7	1	8	5	-	-	-
197.	Saraswati Mahila Mahavidyalaya, Saoner	-	-	1	3	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
198.	Saraswati Mahavidyalaya, Bokhara, Dist. Nagpur	-	-	-	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
199.	Smt. Sugrata Wanjari Mahila Mahavidyalaya, Wadoda	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
200.	Loksewa Mahila Mahavidyalaya, Khairee	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
201.	Shantiniketan Business School, Mhasala	3	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-
202.	Aakar Institute of Management & Research Studies, Nagpur	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
203.	Wainganga College of Engineering & Management, Dongargaon, Nagpur	17	2	-	-	-	-	-	-	-	3	-	2	2	-
204.	Madhaorao Tidke Physical Education College, Mouda	1	1	1	2	2	1	2	2	1	5	5	-	1	2
205.	J. M. Patel Arts, Commerce & Science College, Bhandara	54	22	2	17	67	1	-	25	10	14	-	-	-	-
206.	Samarth Mahavidyalaya, Lakhni	-	-	-	13	-	-	-	3	2	-	-	2	-	-
207.	Government College of Education, Bandara	1	20	4	17	4	-	-	-	-	4	-	-	-	-
208.	Seth Narsingdas Mor College of Arts, Commerce & Smt. G. D. Saraf Science College, Tumsar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
209.	M. B. Patel Arts & Commerce College, Sakoli, Bhandara	6	17	1	15	1	-	2	-	1	2	-	-	-	-
210.	Dr. L. D. Balkhande College, of Arts, Commerce, Pauni	-	9	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
211.	Science College, Pauni	4	12	-	4	21	1	-	3	-	-	1	-	-	-
212.	Smt. Gopikabai Bhure Mahila Mahavidyalaya, Tumsar	3	3	1	-	-	1	-	-	2	1	-	-	-	-
213.	Pragati Mahila Kala Mahavidyalaya, Bhandara	12	-	-	-	-1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
214.	Shri Santaji Arts & Science College, Palandur	3	2	-	1	3	-	-	2	-	-	1	-	-	-
215.	N. J. Patel Arts & Commerce College, Mohadi	-	6	-	8	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-
216.	Athavale College of Social Work, Bhandara	12	10	-	17	14	2	2	16	4	5	8	-	-	-
217.	Ashok Moharkar Arts & Commerce College, Adyal	4	2	1	-	-	4	2	-	-	-	-	-	-	-
218.	Yeshwantrao Chavan College, Lakhandur	4	18	2	4	4	-	1	3	3	-	-	-	-	-
219.	Wainganga Physical Education College, Sakoli	-	10	-	11	1	-	-	-	-	-	15	-	-	-
220.	Smt. Rewaben Manoharbhai Patel Mahila Kala Mahavidyalaya, Bhandara	10	5	-	9	7	-	-	-	-	11	-	-	-	-
221.	Late Mansaramji Padole Arts College, Ganeshpur, Bhandara	-	-	-	-	-	9	-	-	-	-	-	-	-	-
222.	Arts & Commerce Degree College, Bhandara	2	4	-	5	10	1	-	-	-	-	4	15	-	-
223.	Vidarbha Art & Commerce College, Lakhni	4	4	-	-	-	-	11	1	-	-	-	-	-	-
224.	Shyamrao Bapu Kapgate Kala Mahavidyalaya, Sakoli	8	16	5	5	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-
225.	Arts College, Sihora	63	6	1	47	35	3	5	-	-	-	10	1	-	-
226.	Dr. Arun Motghare Mahavidyalaya, Kondha Kosra	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
227.	Santaji Mahavidyalaya, Asgaon	-	-	-	-	4	-	-	-	-	2	-	-	-	1
228.	Late Parvatabai Madankar Arts & Commerce College, Warthi	-	2	-	5	2	-	-	-	2	2	-	-	-	-
229.	Late Nirdhan Patil Waghaye College, Ekodi, Ta. Sakoli	17	-	-	12	1	-	1	-	-	10	-	-	-	-
230.	Arts & Commerce College, Kardi	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
231.	Late Nirdhan Patil Arts, Comm., & Science College, Lakhani	17	4	2	3	-	-	-	-	4	2	-	-	-	-
232.	Bajiraoji Karanjekar College of Pharmacy, Sakoli	7	4	7	11	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-
233.	Dr. S. Radhakrishnan College of Education, Sakoli	-	-	-	-	4	-	-	4	-	-	-	-	-	-
234.	Late Nirdhan Patil Waghaye Art & Science College, Murmadi	2	-	-	1	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-
235.	Late Nirdhan Patil Waghaye Art, Comm. & Science College, Sangadi	4	1	5	6	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
236.	Madhukarrao Pandav College of Engineering, Bhilewada	1	1	-	-	-	-	-	-	15	1	-	-	-	-
237.	Sai Arts & Commerce College, Tumsar	-	-	-	-	-	-	-	-	2	3	-	-	-	-
238.	Ashok Moharkar Arts, Comm. & Science College, Pahela	-	-	-	-	-	3	-	-	2	-	-	-	-	1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
239.	Dr. Milind Yerne College of Law, Bhandara	-	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
240.	S. Chandra Mahila Mahavidyalaya, Sakoli	-	2	3	2	2	-	-	-	1	-	-	-	-	-
241.	Anurag College of Pharmacy, Warthi, Bhandara	2	11	-	4	16	-	-	-	-	-	-	1	1	1
242.	Natwarlal Maniklal Dalal College of Arts & Commerce, Gondia	5	-	2	2	1	7	1	-	2	1	-	-	-	-
243.	Punjabhai Patel College of Education, Gondia	7	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
244.	C. J. Patel College of Arts Commerce, Science & Post Graduate, Tirora, Gondia	7	2	-	2	8	-	-	-	-	-	-	4	-	-
245.	Dhote Bandhu Science College, Gondia	14	11	-	-	12	1	-	-	-	-	8	-	-	-
246.	Bhawbhuti Mahavidyalaya, Amgaon	6	3	-	2	7	-	-	1	-	-	5	4	-	1
247.	S. S. Girls College, Gondia	6	6	-	2	2	-	2	-	-	-	2	-	-	-
248.	Manoharbhai Patel College of Arts, Commerce & Science, Deori	27	-	5	4	8	6	-	-	-	6	6	-	-	-
249.	Shivprasad Sadanand Jaiswal College, Arjuni/Morgaon	-	1	-	-	-	1	-	1	6	1	-	2	1	-
250.	Jagat Arts, Commerce & I.H.P. Science College, Goregaon	8	1	-	10	-	-	-	5	1	-	5	-	-	-
251.	Rajiv Gandhi Mahavidyalaya, Sadak/Arjuni	1	-	-	3	4	-	-	-	-	1	1	4	-	-
252.	D. B. M. College of Physical Edu., Gondia	2	2	1	1	1	-	-	-	2	10	-	-	3	3
253.	Pooja Sharirik Shikshan Mahavidyalaya, Halbitola	-	14	-	-	-	9	-	-	7	-	-	3	5	8
254.	Yeshwantrao Arts College Mahagaon/Siroli	2	-	1	89	4	-	-	-	1	-	-	-	-	-
255.	Manoharbhai Patel Institute of Pharmacy, Gondia	7	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	15
256.	Shri. Laxmanrao Mankar College of Education, Amgaon	6	-	-	4	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-
257.	Adilok Mahila B. Ed. College, Goregaon	-	7	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
258.	Late Nirdhanrao Patil Waghaye Arts & Science College, Chopa, Th. Goregaon	3	3	2	3	1	-	-	1	2	1	-	-	-	-
259.	Shri. Shankarlal Agrawal Science College, Salekasa	23	1	-	-	-	12	-	-	-	4	-	-	-	-
260.	Gawarabai Arts College, Zaliya	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
261.	Shyamkishor Pashine College of Arts, Comm. & Science, Dasgaon	4	-	-	1	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-
262.	M. B. Patel College, Sadak/Arjuni	4	1	1	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	1
263.	Kirsan Mission Institute of Management, Gondia	-	2	-	2	-	-	-	-	3	3	-	-	-	-
264.	Dr. Babasaheb Ambedkar Arts, Commerce & Science College, Surtoli/Lohara	3	1	-	1	2	-	1	6	-	1	-	-	-	-
265.	Mahatma Fule Arts & Science College, Paraswada	-	1	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
266.	Khilesh Mahavidyalaya, Salekasa	-	-	-	25	50	-	-	-	-	-	-	-	-	-
267.	Savitribai Fule Mahila Mahavidyalaya, Tiroda	-	-	-	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
268.	Dnyanda Mahila Mahavidyalaya, Wadegaon	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
269.	Govindram Seksariya College of Commerce, Wardha	2	1	-	2	6	-	-	3	-	3	3	-	-	-
270.	Swavlambi College of Education, Wardha	-	1	-	3	2	-	2	1	-	2	-	-	-	-
271.	Yeshawant Mahavidyalaya, Wardha	5	2	2	21	4	1	4	2	1	11	1	-	-	-
272.	R. S. Bidkar Arts, Commerce & Science College, Hinganghat	12	15	-	7	36	-	-	-	-	-	1	4	-	-
273.	Bajaj College of Science, Wardha	13	14	3	11	20	1	-	7	1	1	7	-	1	3
274.	Arts, Commerce & Science College, Arvi, Wardha	-	-	-	4	-	-	-	-	-	18	-	-	-	-
275.	Suvalal Patni Arts & Commerce College, Pulgaon	2	8	-	6	10	-	-	-	-	2	-	-	-	-
276.	Shrikrishnadas Jajoo Gramin Seva Mahavidyalaya, Pipri	-	-	-	2	4	-	-	-	-	1	-	-	-	-

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
277.	Yeshwant Mahavidyalaya, Seloo	12	-	-	2	4	1	-	1	-	4	-	-	-	-
278.	Lok Mahavidyalaya, Wardha	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-
279.	Priyadarshini Mahila Mahavidyalaya, Wardha	1	1	-	1	-	-	1	-	3	-	-	-	-	-
280.	Narayanrao Kale Smruti Model College, Karanja (Ghadge)	9	3	-	7	18	1	-	6	1	7	3	-	-	-
281.	Vidyavikas Arts, Commerce & Science College, Samudrapur	32	10	1	3	2	1	1	1	2	10	10	3	-	1
282.	Hutatma Rashtriya College of Arts & Science, Ashti	6	-	-	1	-	4	-	2	-	-	-	-	-	-
283.	Ranibai Agnihotri Sharirik Shikshan Mahavidyalaya, Wardha	8	1	-	4	3	-	2	4	-	2	2	-	-	-
284.	Institute of Pharmaceutical Education & Research, Borgaon (Meghe), Wardha	5	2	-	2	17	1	-	7	-	2	1	3	-	-
285.	Kumbhalkar College of Social Work, Wardha	15	5	-	4	1	1	3	2	1	-	25	-	-	-
286.	Dr. Ambedkar College of Social Work, Wardha	57	91	57	57	-	-	5	7	2	8	-	-	-	-
287.	Aniket College of Social Work, Wardha	-	-	-	3	-	-	15	-	4	5	-	-	-	-
288.	Arts & Science College, Pulgaon	1	6	25	2	28	2	-	4	2	8	8	-	-	-
289.	New Arts, Commerce & Science College, Wardha	1	2	-	3	-	2	-	-	8	5	-	5	-	-
290.	Late Vasantrao Kolhatkar Arts & Social Science College, Rohna	11	-	-	3	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
291.	Ranibai Agnihotri Institute of Computer Science & Information Technology, Wardha	2	3	1	4	2	1	-+	-	-	2	2	-	30	30
292.	Shri. Saibaba Lok Prabodhan Arts College,Wadner	6	5	-	11	2	-	-	-	-	3	-	-	-	-
293.	Agnihotri College of Pharmacy, Bapuji Wadi, Sindi Meghe, Wardha	2	2	-	4	19	-	-	-	-	-	-	-	-	-
294.	Agnihotri College of Law, Wardha	4	3	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
295.	Gandhigram College, Wardha	4	-	-	-	-	-	1	-	-	5	-	1	-	-
296.	P. R. Patil Shikshan Mahavidyalaya, Talegaon	1	-	-	6	2	-	-	7	-	1	-	-	-	-
297.	Chetana Shikshan Mahavidyalaya, Deoli Road, Wardha	1	3	5	8	5	-	-	1	2	-	-	-	-	-
298.	Shri. Shankarprasad Agnihotri College of Engineering, Wardha	138	21	92	103	-	2	2	-	5	2	5	5	-	65
299.	Dr. R. G. Bhoyar Arts, Commerce & Science College, Seloo	6	8	-	-	-	-	-	2	9	7	4	-	6	-
300.	Jay Vikas Mahavidyalaya, Shirpur	2	3	-	11	7	9	-	-	2	1	-	-	-	1
301.	Agnihotri College of Engineering, Sindi (Meghe) Wardha	11	4	2	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
302.	Dr. R. G. Bhoyar Institute of Pharmaceutical Education & Research, Nalwadi, Wardha	1	4	-	-	15	-	-	22	-	-	-	-	-	-
303.	Dyanbharti College, Deoli, Dist. Wardha	1	1	-	1	2	-	2	2	-	1	-	-	-	-
304.	P. N. Sarode College of Arts, Commerce Homescience Wardha	-	1	-	-	3	-	-	2	-	-	-	-	-	-
305.	Y. J. M. Mahavidyalaya, Talegaon (Sham Pant), Tah. Ashti	2	3	-	3	4	7	-	-	-	3	-	-	-	3
306.	R. V. Parankar College of Engineering & Technology, Arvi	-	8	-	2	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-
307.	Vidyaniketan Mahila Mahavidyalaya, Arvi	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
308.	Matoshri Ashatai Kunawar Arts, Commerce & Science Womens College, Hinganghat	3	1	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
309.	Shri. B. K. Social Work Mahavidyalaya, Deoli	2	5	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
310.	Bapurao Deshmukh College of Engineering, Sewagram, Dist. Wardha	30	2	-	17	2	-	-	1	-	1	-	-	-	-
311.	Shri. Sant Gadge Baba Hindi Mahavidyalaya, Bhusawal, Dist. Jalgaon	4	1	-	1	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-

■ ■ ■

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ

१००

शताब्दी वर्ष

१९२३ - २०२३

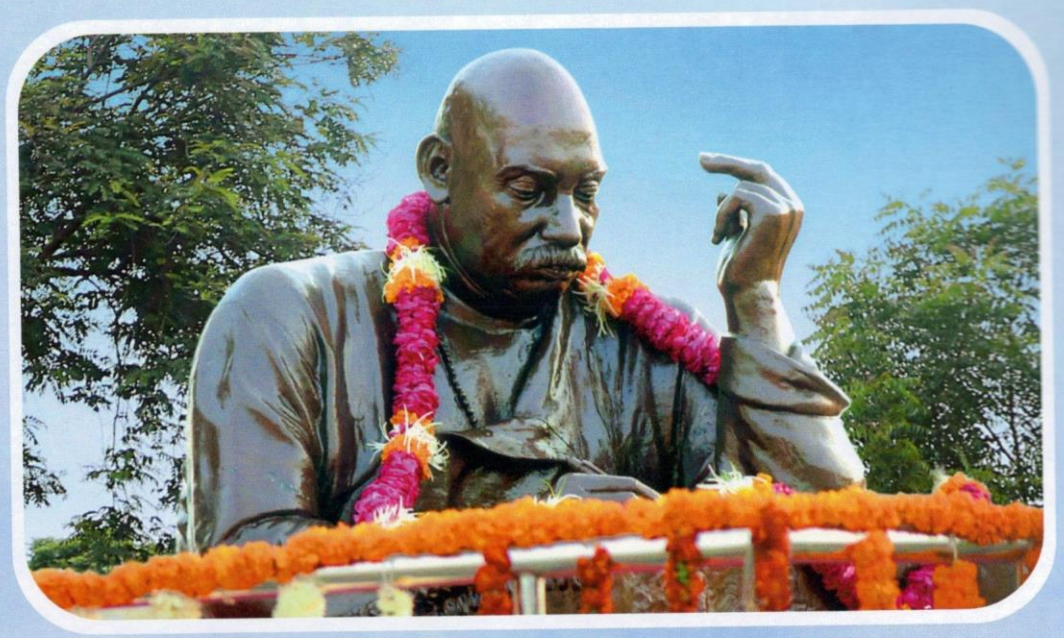

विद्यापीठ गीत

या भारतात बंधुभाव नित्य वसू दे ।
दे वरचि असा दे ।
हे सर्व पंथ-संप्रदाय एक दिसू दे।
मतभेद नसू दे ।।धृ.।।

नांदोत सुखे गरिब-अमिर एकमतानी ।
मग हिंदु असो ख्रिश्चन, वा हो इस्लामी ।
'स्वातंत्र्यसुखा' या सकलांमाजि वसू दे ।
दे वरचि असा दे ।।१।।

सकळांस कळो 'मानवता, राष्ट्रभावना' ।
हो सर्वस्थळी मिळुनि 'समूदाय-प्रार्थना' ।
उद्योगि तरुण वीर, शीलवान दिसू दे ।
दे वरचि असा दे ।।२।।

हा जातिभाव विसरुनिया एक हो अम्ही ।
अस्पृश्यता समूळ-नष्ट हो जगातुनी ।
खळ-निंदका-मनीहि 'सत्य-न्याय' वसू दे ।
दे वरचि असा दे ।।३।।

सौंदर्य रमो घरघरांत स्वर्गियापरी ।
ही नष्ट होऊ दे विपत्ति, भीति बोहरी ।
तुकड्यास सदासर्वदा सेवेस कसू दे ।
दे वरचि असा दे ।।४।।

- राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज